

1	הקדמה
125	הקדמה אחרת
131	מלואים

<p>שבעין! אנפין (לאורייתא)² דפריש רבי שמעון בר יוחאי במלת בראשית מסתרי אורייתא (קום רבי שמעון אפתח מילין קמי שכינתא פתח ואמר)³:</p>	<p>שבעים פנים (לתורה) שפירש רבי שמעון בר יוחאי במלת "בראשית" מסתרי תורה (קום רבי שמעון פתח מילים לפני השכינה פתח ואמר).</p>
<p>כתיב והמשכילים⁴ יזהירו כזהר הרקיע וגו'⁵ (דניאל יב ג) והמשכילים אלן רבי שמעון וחבריא יזהירו כד אתכנשו למעבד האי חבורא רשותא אתיהיב לון⁶ ולאליהו עמהון⁷ ולכל נשמתין דמתיבתא⁸ לנחתא בנייהו ולכל מלאכיא באתכסיא ובארה שכל⁹ ועלת על כלא יהיב רשו לכל שמהן קדישין ולכל הויין ולכל כנויין לגלאה לון רזין טמירין כל שם בדרגא דיליה ורשותא יהיב לעשר ספירן לגלאה לון רזין</p>	<p>כתוב "והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו'", "והמשכילים" אלו רבי שמעון וחבריו. "יזהירו" כשהתכנסו לעשות את החיבור הזה, ניתנה להם רשות, ולאליהו עמם, ולכל הנשמות של הישיבות, לרדת ביניהם, ולכל המלאכים בסתר ובדרך שכל. ועלת על הכל ניתן רשות לכל השמות הקדושים, ולכל ההיות, ולכל הכנויים, לגלות להם סודות נסתרים, כל שם בדרגתו. ורשות ניתנה לעשר ספירות לגלות להם סודות נסתרים, שלא נתנה רשות לגלות להם עד שיבא דורו של מלך המשיח.</p>

– מאיר התיקון –

¹ ז' נתיבות שבראש הם נגד ז' שערים שבראש וכו' שכלל כולם, הן ע', ע' אנפין של התורה, שנגדן סידר רשב"י ע' תיקונים על בראשית שהיא חכמה כידוע, ראשית חכמה ע' שמות של הקב"ה (ביאור רבינו על ס"י ה ע"ב).

² נמחק (גר"א).

³ נמחק (גר"א).

⁴ ע' לקמן יז ע"א ד"ה לחכימא לבא.

⁵ שבעין אנפין (לאורייתא) דפריש רבי שמעון בר יוחאי במלת בראשית מסתרי אורייתא (קום רבי שמעון אפתח מילין קמי שכינתא פתח ואמר) כתיב והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו' נמחק בלאור יקר, ובמקומו איתא "קום רבי שמעון אפתח מילין קמי שכינתא פתח ואמר".

⁶ ע' ביאורים (ח"א כ ע"ד): להרשב"י ע"ה בעת שגילה האדרות והתיקונים, וכן להאריז"ל לא היה שום שער נעול לפניו, וכמ"ש בריש הקדמת תיקונים (דף א ע"א) רשותא אתיהיב לון כו' ורשותא יהיב לעשר ספירן לגלאה לון רזין טמירין דלא אתיהיב רשו לגלאה עד דיתי דרא דמלכא משיחא, וכן ניתן רשות עד"ז להאריז"ל, כי הם היו מאותן דעיילי בלא בר. ועי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ כו ע"א ד"ה וכן תבין.

⁷ [אליהו] נמצא בכל מקום שמגלין רזין דאורייתא (ב"ע רנט ע"א).

⁸ ע' דברי רבינו לקמן נג ע"ב: תנאין ואמוראין - הן תרין מתיבתין, ועי' זר"ח לו ע"ב: בגין דתרין מתיבתין אית לעילא מתיבתא דהוא נער מטטרון ומתיבתא עילאה דקב"ה ובכל אתר דתנינן מתיבתא עילאה דא הוא דקב"ה מתיבתא דרקיע דא מטטרון. ועי' יהל אור ח"א ג ע"א: מתיבתא עלאה נגד חג"ת, ומתיבתא תתאה נגד נה"י, כמ"ש בתז"ח (ז ע"ג) ע"ש. ובמתיבתא עלאה יעקב עשה שלום, ובתתאה יוסף.

⁹ ור"ל שנתגלה להם גם אותן המלאכים שאינם מתלבשים, ואינם מתגלים רק בהשגה, עי' זהר בראשית לד ע"א, ורע"מ משפטים קטז ע"ב (לש"ו). ז"ל הרע"מ: אמר ליה רבי שמעון (בוצינא קדישא) [רעיא מהימנא] עם כל דא דאנת לא יכיל לאסתכלא בבני עלמא דאתי בעיינין ולא במלאכיא כל שכן בקודשא בריך הוא ובשכינתיה אבל בעין השכל דלבך את חזי בכלא בבני עלמא דאתי ובמלאכין ובקודשא בריך הוא ושכינתיה דסחרין לך ובגין דא אמר שלמה דכתיב ביה (מ"א ה יא) ויחכם מכל האדם (קהלת א טז) ולבי ראה הרבה חכמה ודעת. ועי"ש ביהל אור: דאנת - ר"ל בחיך שאפילו מרע"ה אין יכול לראות בעין הגשמי בחייו, מ"מ חילוק בינו לשאר בני אדם, שמ"מ ראה בעין השכל את הכל כמש"ו. שלמה - ר"ל ראייה שבעין השכל שייך ראייה לחכם.

<p>טמירין דלא אתיהיב רישו לגלאה (לון) 10 עד דייתי דרא דמלכא משיחא 11:</p>	
--	--

באתכסיא ובאורח שכל - ר"ל שלא ראו אותם בחוש, אלא בהשגתם 12: לכל שמהן קדישין -
 הן עשרה שמות של הספירות: ולכל הויין - ר"ל הן עשרה הויות המנוקדין בט' מיני נקודות,
 והעשירית בניקוד צבאות 13: ולכל כינויין - הן עשרה מיני כינויין, ועי' בשערי אורה (נג ע"א) 14 ובשאר
 ספרים: לעשר ספירן - הן ע"ס פנימיות 15, שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כמ"ש בהקדמה שניה (יט ע"א):

פתח ר"ש ואמר "והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע" שהוא כולל כל צבע: זהר נסתר וגנוז, זהר בהיר בשחקים, זהר זורק ניצוצות ומבהיק כמו ברק לעינים, זהר זהר לבן כלבנה, זהר זהר אדום כמו מאדים, זהר מבהיק כולל ירוק כחמה, זהר ירוק ככוכב, זהר כולל לבן ואדום, זהר זהר לכל צד, כמי שמכה בפטיש וזורק ניצוצים לכל צד. כך מהזהר הזה זהרות כמה נשמות שהם זהרות כולן ברקיע.

פתח 16 ר"ש ואמר והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע (דניאל יב ג) דאיהו כליל כל גוון זהר טמיר וגניז 17 זהר בהיר בשחקים זהר זריק נצוצין ומבהיק כברק לעינין זהר זהיר חוורו כסיהרא זהר זהיר סומקא כמאדים זהר מבהיק כליל ירוקא כחמה זהר ירוק ככוכב זהר כליל חוור וסומק זהר זהיר לכל עיבר כמאן דמחא בפטיש וזריק שביבין לכל סטרא הכי מהאי זהר זהרין כמה נשמתין דאינון (א ע"ב) זהרין כלהו ברקיע:

כזהר הרקיע דאיהו כליל כל גוונין - איהו יסוד (זהר ח"ג רלו ע"א) ולכך נקרא כל 18: זהר טמיר וכו' -
 ע' תז"ח בהגה"ה (מג ע"ג), ובדפוס זאלקאווי בתיקונים כאן, ותמצא נ"א ופירושה: [א"ה וז"ל נוסחא -
 מאיר התיקון -

10 נמחק בגר"א.

11 עי' תז"ח א ע"ג: והמשכילים אלין רבי שמעון וחברוי יזהרו כד אתכנשו למעבד האי חבורא דאיהו מזיהרא עלאה דלעלא רעותא עלאה אתגליא רשותא אתיהיב לרבי שמעון וחברוי לגלאה בה זין סתימין עמיקין ולכל נשמתין דמתיבתא דלעלא ומתיבתא תתאה ולשבע טורין עלאין דאנון תלת אבהן ורעיא מהימנא ואהרן ודוד ושלמה ואליהו עמהון ולכל נשמתין דמתיבתאן דאזלין ערטילאין ומלאכין דממנן עליהו ואזלין ערטילאין בגיניהו דאנון (תהלים מה טו) בתולות אחריה רעותיה דשכינתא דאיהי ערטילאה מנהון ואנון ערטילאין מנה והכי אנון חילין דמלכא ערטילאין מנה דכתיב (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון.
 12 עי' רע"מ משפטים צט ע"ב (לש"ו).
 13 שעה"כ פסח יא. ועי' ביאורים ח"ב פז ע"ד שטעם הדבר שהמלכות נקודתה בצבאו"ת שהיא כלולה מנה"י כדלקמן יא ע"ב.
 14 ז"ל:

ימין	אמצע	שמאל
אל	הו"ה	אלהים
גדול	נורא	אדיר
רחום	נושא עוון	שופט
חנון	עובר על פשע	דיין
חסין	אמת	חזק
ארך אפים	מרום	כביר כוח
רב חסד	רם	איש מלחמה
קדוש	נוצר חסד	גבור
חסיד	שוכן עד	פוקד עון
סולח	קדוש	משלם גמול

15 עי' לקמן ט ע"ב ד"ה נקודי אדם.
 16 הצינור של מעלה (הדרת מלך זהר ח"א א ע"א).
 17 עי' לש"ו כללים ח"ב קלב ע"ג, שי' אלה הם י' ספירות שבכל אור ואור אשר מהמלכות דאצילות עד מלכות דא"ס.
 18 דהיינו הארת היסוד, שכן רקיע הוא בחינת היסוד עצמו (עי' דברי רבינו בתז"ח יח ע"א ד"ה זהר הרקיע). ועי' זהר ח"א יז ע"א שאחד מכינוייו של מידת היסוד נקרא "כל".

אחרינא, תאנא והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע, דאיהו זהר טמיר וגניז דא כת"ר, זהר בהיר בשחקים דא חכמ"ה, זהר זריק נצוצין ומבהיק כברק לעיינין דא בינ"ה, זהר חורו כסיהרא דא גדול"ה, זהר זהיר סומקא כמאדים דא גבור"ה, זהר מבהיק כליל ירוקא כחמה דא תפאר"ת, זהר ירוק ככוכב דא נצ"ח, זהר כליל אוכס וסומק דא הו"ד, זהר זהיר לכל עיבר, כמאן דמחא בפטיש וזריק שביבין לכל סטר דא יסו"ד: **הכי מהאי זהר זהרין וכו'** - ר"ל כמו מאן דמחי בפטיש כו' כן מהאי זהר כו': [ובמ"א בליקוטיו וז"ל מצאתי כתוב, **נשמתיך דמתיבתאן** שהן במתיבתות¹⁹ הידועים, שהן נגד ו"ק כמ"ש בתז"ח (ה ע"ב): **ולכל שמהן** - כבר כ²⁰ שהן ד' מדרגות, לבוש והיכל וגוף ונשמה, לבוש והיכל א', ונשמה ב' נפש ורוח: **טמיר וגניז** - כתר, וכו' ב' מדרגות, כמופלא ממך ובמכוסה ממך וזהו טמיר וגניז²¹: **בהיר בשחקים** - חכמה, שמשם אור אורא עלאה²²: **זריק ניצוצין כו'** - בינה, שמשם בוצינא²³, דזריק ניצוצין כידוע²⁴. שסוד נהורין וניצוצין, נהורין בחכמה, וניצוצין בכינה, שהן אורא ובוצינא²⁵, ועי' בתוספתא (ח"ב סח ע"ב) מההוא נהירו נפקין נהורין,

- מאיר התיקון -

¹⁹ עי' לקמן יט ע"א. ועי' לעיל הערה 8.
²⁰ בליקוטים שבסוף ספר ביאורי אגדות (מג ע"ב) אמר רבינו, עשרה שמות של הספירות שהם הגוף, עשרה הוי"ת המנוקדין בט' מיני נקודות הם הנפש, ועשרה מיני כינויין הם הלבוש, ע"ס פנימיות שהם יו"ד ה"א וא"ו ה"א הם הרוח [עי' לקמן יט ע"א], ועי' ס"י ד' ע"ד, ויהל אור ח"א יג ע"ב (לש"ו).

וז"ל בס"י, השמות הן בגוף והן שבעה שמות שאינן נמחקין, אהיה אל כו' צבאות שד"י אדנ"י, והן כוללין כל השמות, וכן כלל הספירות הן ז', וכו', ושמות הוי"ה הן בנשמה והוא בג' דרגין, הוי"ה א' כוללת כל ע"ס בפשיטותה בנפש, ובמילואה ברוח, ועשר הויות מנוקדות בנשמה, וכינויין המורין עליו ית' חנון כו' בלבושא כמו הלבוש שמצייר לאדם [הוא נאה ללבשו ולבושו נאה לו], וכינויין אחרים כלחם כו' בהיכלא, והן כל התורה והן ד' דרגין והכל יוצא משם הוי"ה נמצא כל התורה הוא שמו, עכ"ל.

וז"ל היהל אור: בע"ס של אצילות, השמות שאינן נמחקין בגוף הספירות, ועשר הוי"ת מנוקדות בנקודות הידועות, ברוח של ע"ס. וכן כאן ההוי"ת ברוחין, והשמות במאורות, שהן הנהורין דכאן. ועי' זהר ח"ב מב ע"ב וז"ל, בתר דעבד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה, נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא יהר"ה, בגין דישתמודעון ליה בכל מדה ומדה וקרא אל אלהים שדי צבאות אה"ה, בגין דישתמודעון ליה בכל מדה ומדה, עכ"ל.

עי' לש"ו כללים ח"א מט ע"ב שהי' אותיות של שם מ"ה הם הרוח הכללי והעיקרי, והעשרה הוי"ת המנוקדות בניקוד ט' נקודות כמש"כ כאן הם הנפש שברוח, וכל זה הוא חלק הרוח שבז"א מצד אבא, אבל החלק הרוח שבצד אמא הם עשרה הוי"ת הנזכר בתקוני ז"ח לה ע"ג, והם מנוקדות בניקוד ד' תיבות הראשונות של העשרה מאורות, והנפש של אותו הרוח הם עשרה שמות אלה"ם אשר בעשרה מאורות, ועי' טנת"א ה' וביאורים שם אות נו ועט.
 ועי' ע"ח דרושי אבי"ע פרק ב'.

²¹ עי' לקמן קלח ע"א, ש"מופלא" עניינה אורא, ו"מכוסה" היא מו"ס [אמנם עי' ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה הגרסא שם, שמכוסה למעלה ממופלא, ועי' ס"י יד ע"ג שגורס כמו שכתוב בביאורים, וכן בתז"ח ג ע"א ד"ה דעליה], ועי' אד"ר קכט ע"א לגבי שערות ראש א"א שהם סתים וגניז ועי"ש בב"ע אורא דע"ק נעלם מאד ומכונה (ז"ח ע ע"א) אורא דלא אתפס. ולכן אמר כאן שהעלמין "סתים וגניז", "סתים" ע"ש שנסתם תוך הקד"א, "וגניז" בסוד חסד דרדל"א שמתלבש באורא והוא סוד האור של היום הראשון, הרי הוא האור הגנוז, אשר אינו יוצא ממנו כעת אלא נהירו דקיק. ועי' אד"ז רפט ע"ב שכתר טמיר סתים וגניז, ועי' דברי רבינו על ספד"צ ב ע"ב.

²² עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ ד ע"ג וז"ל, ואבא מקבל מחסד (דעתיק), ואמא מגבורה בוצינא דקרדינותא, לכן נקרא אבא אורא דכיא, ואמא אשא דכיא, עכ"ל.

²³ בוצד"ק, היינו שורש הגבורות, ול"ד בחי' בוצד"ק שהוא גבורות דדעת דעתיק (עי' דברי רבינו על ספד"צ ו ע"א והכלל).

²⁴ עי' זהר (ח"ב רנד ע"ב): ותא חזי רישא שירותא דמהימנותא גו מחשבה בטש בוצינא דקרדינותא וסליק גו מחשבה ואפיק ניצוצין נציצין זריק לתלת מאה ועשרין עיבר ובריר פסולת מגו מחשבה ואתבריר.

תרגום: ובא וראה ראש ראשית האמונה תוך המחשבה מכה הניצוץ החזק ועולה תוך המחשבה (ומוציא) ניצוצות וזורק ניצוצות לשלש מאות ועשרים עברים ובורר פסלת מתוך המחשבה ונברר. עי' במבו"ש לה ע"ד שביאר מאמר זה באריכות, ועי' לש"ו ספר הביאורים טנת"א פ"ה אות מח,

וכן עי' לש"ו דע"ה בדרוש ש"ך ופ"ר ורפ"ח ס' ב.
²⁵ דהיינו בכל דרגה ודרגה ול"ד פרטים בא"א.

וניצוצין נפקין מאינן תרעין כו'²⁶: חוורו כסיהרא - חסד ששם הסיהרא, ברתא דאברהם²⁷, כמ"ש בתיקון סט (קל ע"א²⁸), ובס"י (פרק ד)²⁹, ושם שמאדים בגבורה: זהיר לכל עיבר כמאן דמתא פטיש כו' - הוא יסוד, שבו מכין³⁰ האורות ונצצין, שהוא הרקיע המבדיל. ומכח אור ישר מכין האורות וחוזרים באור חוזר, כמ"ש בנע"ח³¹. ועוד שבה' ספירות מתפשטים ה"ח, וביסוד הגבורות³², ושם נצצין³³: { א ע"ב } על צדיק דלעילא קאים עלמא דאתכסיא כו' - על דעת שהוא צדיק כמ"ש פ"א³⁴, קאים בינה בסוד, אם אין דעת אין בינה (אבות פ"ג מי"ז), והיא עלמא דאתכסיא כידוע (זהר ח"א קנד ע"א): ועל צדיק דלתתא קאים עלמא דאתגליא - פי' על היסוד קאים מלכות, והן שני עולמות, עולם הזה ועוה"ב, וכל עולם בחי' נוק' כידוע (ע' זהר ח"א לד ע"א, וע"ח שער היווגים פרקים ה ו), והן בינה ומלכות, וקיימין על ב' בריתות ברית הלשון, סוד הדעת, וברית המעור³⁵. יוסף על דנטיר

– מאיר התיקון –

²⁶ ז"ל בשלימות: לגו בגו אתטמר ואתגניז ההוא רשימו כיון דאתגניז ביה ועאל בגויה אתמליא נהורא מההוא נהירו נבעין נהורין וניצוצין נפקין מאינן תרעין ונהרין כלא. תרגום: לפני ולפנים נטמן ונגז אותו רושם כיון שנגז בו ונכנס לתוכו מתמלא באור מאותו האור נובעים אורות וניצוצות יוצאים מאותם השערים ומאירים הכל. עיי"ש בזהר הרקיע, יהל אור וברית יצחק.

²⁷ עי' זהר (חלק א דף ריט ע"א): תניא אמר רבי יצחק כתיב (תהלים קיג ט) אם הבנים שמחה הללויה אימא ידיעא הבנים מאן אינון אמר רבי שמעון הא תנינן תרין בנין אית לקב"ה חד דכר וחד נוקבא דכר יהביה ליעקב דכתיב (שמות ד כב) בני בכורי ישראל וכתוב (ישעיה מט ג) ישראל אשר בך אתפאר בת יהבה לאברהם דכתיב (בראשית כד א) ויהו"ה בך את אברהם בכל בת היתה לו לאברהם ובכל שמה.

תרגום: למדנו, אמר רבי יצחק, כתוב "אם הבנים שמחה הללויה". האם הידועה. הבנים מי הם. אמר רבי שמעון, הרי שנינו שיש שני בניו לקדוש ברוך הוא, אחד זכר ואחד נקבה. הזכר נתן אותו ליעקב, שכתוב "בני בכורי ישראל", וכתוב "ישראל אשר בך אתפאר". בת נתן לאברהם, שכתוב "ה' בך את אברהם בכל", בת היתה לו לאברהם, ו"בכל" שמה.

²⁸ ז"ל: יהושע דהוה כגוונא דסיהרא דאיהי שכינתא. ועי' דברי רבינו קנ ע"ג ד"ה גוונין דעינא: חוור לבנה שהיא חוורא וכן כל כוכב בגוונא דיליה ולבנה היא כוכב ראשון באצילותה וצדק אחרון צדק יקראהו לרגלו ובימי אברהם אתהדר צדק למזרח וכמ"ש בס"י יום א' לבנה ואמר ואינן כגוונא דחסד כו'. ועי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ י ע"ד שכתוב שאברהם תחילה היה במלכות ונהפך לחסד. וכן עי' דברי רבינו לקמן עד ע"ג.

²⁹ משנה ח: (בבא א') המליך אות ב' בחכמה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם לבנה בעולם יום ראשון בשנה ועין ימין בנפש זכר ונקבה.

³⁰ עי' שער אנ"כ ט ושעה"ק מא ע"ב שבטישה (מכין) היא לשון של זיווג.

³¹ בנוף ע"ח עי' הק' ע"ח שזה ספר של הר' מאיר פאפירש שאין לנו. אמנם עי' שער מאמרי רשב"י וזהר הרקיע שמות ב ע"א.

³² עי' פע"ח שער התפילין פרק טז: דרך הד', הו"ה הוא בענין החסדים והגבורות, כי תחלה הוא אות י' בסוד הדעת של ז"א, שיש בו ה"ח ה"ג, הרי י'. אח"כ אות ה', הם ה"ח המתפשטין תוך ז"א מחסד עד הוד שבו. אח"כ אות ו' הוא היסוד, שבו הנקרא ו' זעירא, כי שם נקבצים ה"ג, בסוד והיה האוכל לפקדון לארץ והה"ג האלו עצמם הם ה' אחרונה דהו"ה.

³³ כדלעיל ד"ה זריק, נהורין בחכמה וניצוצין בבינה.

³⁴ נראה לכאורה שהוא ראשי התיבות "כמו שכתבתי פעם אחרת" ולכאורה כוונתו למש"כ ביהל אור ח"א כד ע"ב, ז"ל, וענין הגולגלתא הוא יסוד דבינה דרדל"א, והוא הדעת דז' תקונים דגולגלתא כי בתיקון השני שהוא אוירא, שם מתלבש חסד דע"י. ובו מתלבש יסוד דבינה, ונעשה לו דעת. וכן הוא ענין הדעת. דע כי אמר בספד"צ פ"א שתא נפקין מענפא דרשא דגופא. והענין כי הדעת הוא שרש ז"ת כידוע, כמו שכתר שרש כל הט"ס, כן הדעת שרש לז"ת. ומתפשט בה"ס ה"ג וה"ח כידוע, ומתקבץ ביסוד, והיסוד אינו שרש, ונק' מוסף, ונתוסף מכח הדעת. והדעת הוא יסוד דפרצוף שלמעלה כנ"ל, וממנו נעשה פרצוף דלמטה. לכן תמיד יסוד נק' שבת, כי הוא ז' בין מלמעלה למטה, בין מלמטה למעלה, והוא יסוד דבינה, ובו יסוד דחכמה הנק' דעת, כמ"ש בדעתו תהומות נבקעו וכו' ולעולם יסוד דפרצוף שלמעלה, הוא דעת שלמטה, שהוא בפרצוף שלמעלה יסודם דחו"ב שבו דלא מתפרשין. וז"ש בתי' דף א' על צדיק דלעילא קיימא עלמא דאתכסיא, והוא הדעת, שהיא יסוד דחכמה, עליו קיימא בינה, בסוד אם אין דעת אין בינה. וכן היסוד לא קאים בתוקפיה, אלא בזיווג הנוק'. וזהו אם אין בינה אין דעת. והכלל עיקר הדעת הוא יסוד דחכמה, וקאים בתוך יסוד דבינה, דלא מתפרשין, לכן נק' על שמה. והתגלות הבינה בז"ת אינו אלא בדעת, יסוד שלה. ושם עטר דגבורה מבוצינא, ע"כ. ועי' לקמן עב ע"א ד"ה דאיהו ביה.

³⁵ עי' ס"י פ"ו מ"ז.

ברית זכה למלכות, כמ"ש בזוהר (ד"ח לג ע"ד)³⁶, ובתורה זוכה לעוה"ב (אבות פ"ב מ"ז) מרבה תורה כו'.³⁷ ואמר, ומתמן ועמך כלם צדיקים כו' (ישעיה ס כא) שעליה קיימא, לכן יורש הארץ. ולכן כשנכנסו לארץ מל אותם יהושע, ואמר (יהושע ג י) בזאת תדעון כי א"ל חי³⁸ כו': ואמר הרקיע כו' ואיהו רקיע דאיהו לעיל מחיוון כו' - והוא ברקיע, צדיק דלתתא, לעיל מד' חיוון. וכן הוא בצדיק דלעילא, לעיל מחיוון כו', שהן חסד גבורה תפארת, חיוון עלאין עם מלכות בין חג"ת לנה"י, כמ"ש לקמן (דף ד ע"א ע"ב), והוא זוהר הרקיע שאמר בתז"ח (פ ע"א כב ע"ד) וכדין כזוהר הרקיע רקיעא סתימאה דלא אתגלייא כלל וקיימי על רישי דחיוון קדישין דקיימין ברזא דאבהן, והאי רקיעא סתימאה עלה קיימא עלייהו, ואפיק מניה זוהר דנהיר וזהיר לכלהו חיוון³⁹. והענין כי לעולם יסוד בחינת רקיע (זהר ח"ג רלו ע"א), וכאן הוא יסוד דבינה, ושם גנוז ה"ח וה"ג סוד הדעת⁴⁰, ומשם מתפשט הדעת למטה. ודעת המתפשט הוא זוהר הרקיע של הדעת למעלה ביסוד⁴¹, והוא דרגא דמשה⁴², שהוא דעת, משה מלגאו כידוע (לקמן כט ע"ב), ולכן השיג למ"ט שערי בינה (ר"ה כא ע"ב), וזהו בינה, דרגא שהן נ' תרעין דמתפשטין מינה, ושער החמישים דבוק בה, ולכן לא השיג⁴³. וז"ש שם בז"ח (עח ע"ג טו ע"ד) כזוהר הרקיע, ועל שמיה אתקרי ספר הזוהר כו' ע"ש⁴⁴. וכשם שביסוד קבועין שמשא וסיהרא וכוכבייא ומזלי⁴⁵, כן בדעת נשמתין עלאין דחו"ב. ושניהן מצדיקי הרבים, על צדיק דלעילא קיימי אלן רבים דו' קצוות, דהוא קיימא עלייהו, וצדיק דלתתא קיימי הרבים דשכינתא, שהן גוונין דאתגליין בשכינתא⁴⁶, כמ"ש בפרשת בראשית (א ע"ב) הנצנים אלן אבהן כו' עאל יוסף בארעא קדישא ונציב לון תמן וכדין נראו בארץ כו'⁴⁷, ושם (בדף יח ע"א) את קשתי

– מאיר התיקון –

³⁶ וז"ל, ויוסף בגין דנטיר ברית, אשתזיב מן גובא, ומן נחשים ועקרבים דיליה. ולא עוד אלא זוכה למלכות. וישראל דנטרין שבת ואות ברית מילה, איתמר בהון כל ישראל בני מלכים, ואלמלא נטרין ישראל שבת אחד כהלכתה מיד נגאלין. תרגום: יוסף ניצול מהבור ומן הנחשים שלו בגלל ששמר ברית, ולא עוד אאל שזכה למלכות. וישראל ששומרים שבת ואות ברית מילה נאמר בהם כל ישראל בני מלכים ואלמלא שומרים ישראל שבת אחת כהלכתה מיד היו נגאלים. ³⁷ מרבה חיים.

³⁸ עי' זהר ח"ג יא ע"א ששם א"ל חי הוא השם של מידת היסוד. ³⁹ תרגום: ואז כזוהר הרקיע, רקיע סתומה שלא מתגלה כלל, ועומד על ראשי החיות הקדושות שעומדים בסוד האבות, ורקיע הסתומה העליונה הזו, עליו עומדת, ומוציא ממנו זוהר שמאיר וזוהר לכל החיות.

⁴⁰ עי' יהל אור הובא לעיל הערה 34.

⁴¹ עי' לעיל הערה 18.

⁴² עי' ז"ח לב ע"ב: יום שבת איהו משה רבינו, דדרגיה בינה. ועי' זהר ח"ב קטו ע"א: חמשין שערי בינה נמסרו למשה חוץ מאחד. ועי' ע"ח זיווגים ו': משה זכה לבינה. ועי' בדברי רבינו על תז"ח יח ע"א וז"ל, כי משה דרגא דהתפשטות בינה בעד"א וזהו בינה לבא בגו גופא עד"א. ועי' בפת"ש א"א יב.

⁴³ עי' שם שממשיך: כמ"כ ותחסרהו מעט מאלהים (ר"ה כא ע"ב).

כוונת רבינו שמשה רבינו לא השיג הבינה עצמה אלא רק דעת המתפשט שהוא מה שיצא מיסוד דבינה.

⁴⁴ ז"ל: קמו כלהו ממארי מתניתין ומלאכין ואמרו מאי ניהו דגלי רזין אלן אלא ודאי דא איהו דאתקרי ספר הזהר בדרגא דילה דאיהו בדיוקנא דמארה דאתמר בה (דניאל ד) רבא אילנא ותקיף דברגלוהי טטלל חיות ברא דאנון חיות הקדש ובענפוהי ידדון צפרי שמיא דאנון נשמתין עלאין ומנה יתזן כל בשרא דא ישראל לתתא.

תרגום: קמו כל הבעלי המשנה ומלאכים ואמרו מיהו שגילה סודות אלה, אלא ודאי זהו שנקרא ספר הזהר במדרגתו שהוא בדמות אדונו שנאמר בו אילן הגדול והחזר שברגליו צל החיות חוץ שהם חיות הקודש ובענפיו יעופו צפרי שמים שהם נשמות עליונות וממנה יזון כל בשר זה ישראל שלמטה. ⁴⁵ עי' זהר שמות ב ע"א וזהר הרקיע שם והגהות הר"ח שם.

⁴⁶ דהיינו החג"ת שבנוק' עם המלכות שבה.

⁴⁷ ז"ל בשלימות: הנצנים אלן אינון אבהן דעאלו במחשבה ועאלו בעלמא דאתי ואתגניזו תמן ומתמן נפקו בגניזו ואטמירו גו (נ"א בהו) נביאי קשוט אתיליד יוסף ואטמרו ביה עאל יוסף בארעא קדישא ונציב לון תמן וכדין נראו בארץ ואתגלו תמן ואימתי אתחזון בשעתא דאתגלי קשת בעלמא דהא בשעתא דקשת אתחזי כדין אתגליין אינון.

תרגום: "הנצנים", אלו הם האבות שעלו במחשבה וגם נכנסו לעולם הבא ונגנזו שם, ומשם יצאו בהסתר, ונסתרו בתוך (בהם) נביאי האמת. נולד יוסף ונגנזו בו, נכנס יוסף לארץ הקודש ונטע

נתתי בענן מן יומא דאתברי עלמא כו'⁴⁸, ע"ש כל הענין. וזו (לקמן בעמוד) הלכה כרבים דא שכינתא, שהיא כרבים דנראין בה ג' גוונים, כרבים כנ"ל].

ואלן אינון נשמתין מאלין משכילים⁴⁹ דאית בהון שכל לאשתמודעא ברזין דמאריהון כלהו רשימין ומצויירין במלכותא דרקיעא ככוכביא דנהרין ברקיעא והיינו יזהירו כזהר הרקיע מאי הרקיע דנהרין ביה (אוף אלין) נשמתין דמשכילים ככוכביא ברקיעא הכי נהרין בכרסיא וכלהו פרחין מן רקיע ודא צדיק הי עולמים⁵⁰ דמניה פרחין נשמתין⁵¹ דצדיקיא ונהרין בסיהרא ועלייהו כתיב ויתן אותם אלהים ברקיע השמים וכו' (בראשית א יז):

ואלו הם נשמות מאלו המשכילים שיש בהם שכל לדעת בסודות רבונם, כולם רשומים ומצויירים במלכות הרקיע, ככוכבים שמאירים ברקיע, והיינו "יזהירו כזהר הרקיע". מה הרקיע שמאירים בו (אף אלה) הנשמות של המשכילים ככוכבים ברקיע, כך מאירים בכסא. וכולם פורחות מן הרקיע וזה צדיק חי עולמים שממנו פורחות נשמות הצדיקים ומאירות בלבנה, ועליהם נאמר "ויתן אותם אלהים ברקיע השמים וכו'".

כולהון רשימין כו' - ר"ל שיוצאים מן יסוד ונקבעין במלכות: מה הרקיע דנהרין ביה כו' - ר"ל, לא שנמשלין לרקיע, אלא לאותן שמוזהרין ברקיע, והן הכוכבים אף הן מאירין (במלכות): וכולהו פרחין כו' - ר"ל לכך דימה אותן לכוכבי רקיע, הואיל ופרחין מניה⁵², אבל הן נהרין בסיהרא: ועלייהו כתיב כו' - קודם דפרחין מניה:

ואיהו רקיע דאיהו לעיל מחיוון הדא הוא דכתיב וממעל לרקיע אשר על ראשם (יהוה קאל א כו) והפוך רקיע ותשכח ליה עיקר ויסודא דמרכבתא (עלאה)⁵³ דעליה קיימין חיוון וכרסייא דמרכבתא (עלאה) ועליה אתמר וצדיק יסוד עולם (משלי י כה) על צדיק דלעילא קיימא עלמא דאתכסיא [א ע"ב] ועל צדיק דלתתא קיימא עלמא דאתגליא והיינו מצדיקי

והוא הרקיע שהוא למעלה מהחיות זהו שנאמר "וממעל לרקיע אשר על ראשם". והפך רקיע ותמצא אותו עיקר ויסוד המרכבה (עליונה), שעליו עומדים החיות וכסא המרכבה (העליונה), ועליו נאמר "וצדיק יסוד עולם". על הצדיק שלמעלה עומד העולם המכוסה, ועל הצדיק שלמטה עומד עולם הנגלה. והיינו "מצדיקי הרבים" תלויים מאותו צדיק של העולם, מי הם "הרבים", אלו שנאמר עליהם "הלכה כרבים", שהם מצד האבות שאין רבים פחות

– מאיר התיקון –

אותם שם, ואז "נראו בארץ" ונגלו שם. ומתי הם נראו, בשעה שהתגלתה הקשת בעולם, כי בשעה שנראית הקשת אז הם מתגלים.

⁴⁸ ז"ל בשלימות: את קשתי נתתי בענן דא מלכות נתתי מן יומא דאתברי עלמא ביומא דעיבא דאתחזי קשת (דאתער שמאלא לאתתקפא) מראה דמות כבוד יהוה (יחזקאל א כח) אתער שמאלא לאתתקפא נפקת רחל ותקש בלדתה מיכאל בסטרא דא רפאל בסטרא דא גבריאל בסטרא דא ואינון גוונים דאתחזיין בהווא דמות חירור וסומק וירוק.

תרגום: "את קשתי נתתי בענן", זו מלכות, נתתי מיום שנברא העולם. ביום מעונן, כשנראית הקשת (כשמתעורר השמאל להתגבר) מראה דמות כבוד ה', מתעורר השמאל להתגבר. יוצאת רחל ותקש בלדתה. מיכאל בצד זה, רפאל בצד זה, גבריאל בצד זה. והם הצבעים שנראים באותה דמות, לבן ואדום וירוק.

⁴⁹ בענין משכיל, עי' זהר ח"ב קי ע"א וע"ח שער ט פרק ג.

⁵⁰ עי' שער הכוונות דרושי סדר שבת דרוש א שזהו כינוי למידת היסוד. והנה יש לדייק דכאן הגרסא היא "חי עולמים" בלא ה"א [וכן הוא בדפוס מנטובא]. אמנם עי' ס"י פ"א מ"ט, שם הנוסח הוא "חי העולמים" בה"א, וכן הוא בדברי רבינו לקמן מב ע"ב בגרסתו לדברי התיקון⁵¹ כאן, וכן הוא לקמן ג ע"ב [וכן הוא שם בדפוס מנטובא].

ועי' פ"ח לח ע"א, ז"ל, כל האומר חי העולמים בפת"ח תחת הח' הוא טעות גדול כי חי הוא חוץ מן העולמים אבל האומרים חי העולמים בציר"י תחת הח' הוא מחבר המדות שהם חו"ב ביחוד לכן צ"ל חי העולמים בציר"י והוא נכון, ועיין בת"י סוף מסכת תמיד טעם נכון.

⁵¹ עי' לקמן בדברי רבינו מט סע"א: מניה [בינה] פרחין נשמתין לכל חי.

⁵² פי' עפים, ולא דווקא כלפי מעלה.

⁵³ עי' יהל אור ח"א ב ע"ד שיש מרכבה עלאה ותתאה ועלאה של חג"ת ותתאה של נה"י ומציין לכא וצ"ע לגבי הגרסא.

משלש, הלכה כרבים זו שכינה. ומשם "ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ", זו שנאמר בה "והארץ הדום רגלי", זו השכינה שהיא כלולה מעשר ספירות, ומשם נקראו ישראל: מלכים, צדיקים, חוזים, נביאים, בעלי תורה, גבורים, חסידים, נבונים, חכמים, ראשי אלפי ישראל.

הרבים (הניאל יב ג) מההוא צדיקא דעלמא תליין מאי הרבים אלין דאתמר עלייהו הלכה כרבים דאינון מסטרא דאבהן דלית רבים פחות מתלת הלכה כרבים דא שכינתא ומתמן ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ (ישעיה ס כא) האי דאתמר בה והארץ הדום רגלי (שם סו א) דא שכינתא דאיהי כלילא מעשר ספירן ומתמן אתקריאו ישראל מלכים (ב ע"א) צדיקים חוזים נביאים מארי תורה גבורים חסידים נבונים חכמים ראשי אלפי ישראל:

ואיהו רקיע דאיהו לעיל מחיוון - שחיות הקודש הן במלכות, ד' רגלי המרכבה, מסטרא דתלת אבהן, והרביעית מסט' דילה כידוע⁵⁴, כמ"ש בתיקון א' (יש ע"ב) ציורא דאדם תמן כו' ע"ש, והוא מרכבתא עילאה: **על צדיק דלעילא** - הוא יסוד: **קיימא עלמא דאתכסיא** - הוא מלכות דאצילות: **ועל צדיק דלתתא** - הוא מט"ט⁵⁵: **קיימא עלמא דאתגליא** - הוא עולם (היצירה, ששם ראה יחזקאל כדלקמן (ב ע"ב)) [העשיה]: **והיינו מצדיקי** - לשון רבים על שם ב' צדיקים כנ"ל: **מההוא צדיקא דעלמא תליין** - פי' אותן הרבים, שהן כל (הנשמות) [נשמות ישראל], תליין מההוא צדיקא, ואותן⁵⁶ ששרשן מיצירה תליין בצדיק דלתתא: **מאי הרבים** - ר"ל למה נקראו רבים: **אלין דאתמר עלייהו כו'** - ר"ל אלין שנשמטן ושרשן מג' אבהן, לפיכך זכו שהלכה כמותן, שהלכה היא השכינה, והיא מקבלת מן הג' אבות, כמ"ש בזהר (ח"ב קצו ע"ב) ע"פ כרוה נדיבי העם כו'⁵⁷: **ומתמן ועמך כו'** - ר"ל מיסוד: **דאיהו כלילא מע"ס ומתמן אתקריאו כו'** - ר"ל שלכך ירשו השכינה, שהיא כלולה מכולם, ומתמן נקראו צדיקים, ולכך ירשו אותה, וכן כל המדות נקראו על שמה⁵⁸: **מלכים צדיקים כו'** - הן כסדר ע"ס מלמטה למעלה, וכולן על {ב ע"א} הע"ס שכוללן בשכינה, כל א' נקרא על שם שרשו ותיקונו, והכל בשכינה, וז"ש ומתמן אתקריאו וכו', שכולן בה כנ"ל.

- מאיר התיקון -

⁵⁴ עי' לעיל בליקוט ד"ה ואמר הרקיע.
⁵⁵ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ יג ע"ד ד"ה ואמר והחיות: מט"ט הוא יסוד דיצירה כידוע, ועי' ליקוטי תורה בראשית מט"ט ראשו הוא בבריאה וגופו ביצירה ורגליו בעשיה, ועי' לקמן הערה 338.

⁵⁶ עי' לקמן הערה 246 בשם ע"ח שער כח.
⁵⁷ ז"ל: כל נדיב לבו אלין אינון ארבע משריין עלאין דבכללא דלהון כלילן כל אינון שאר משריין ואלין אינון דנפקן באבהן עלאין דאקרון נדיבים כמה דאוקמוה דכתיב (במדבר כא יח) כרוה נדיבי עם אלין אבהן. יביאה יביאוה לא כתיב אלא יביאה ליחדא כלא כחדא וכן יביא לא כתיב אלא יביאה לסלקא לה לגבי בעלה ביקרא כמה דאצטריך את תרומת יהו"ה את לאסגאה כל אינון משריין עלאין אחרנין לאתחברא כלא כחדא ואינון תריסר בכללא חדא זהב וכסף ונחושת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים וערת אילים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים ושמן למאר ובשמים המשחה ולקטרת הסמים אלין אינון תריסר משריין עלאין דכלילן כלהו כחדא בכללא דארבע דאקרון חיות הקדש כמה דאתמר.

תרגום: כל נדיב לבו אלו אותם ארבעה מחנות עליונים שבכללם כלולים כל אותם שאר המחנות ואלה הם שיוצאים באבות העליונים שנקראים נדיבים כמו שבארוה שכתוב כרוה נדיבי העם אלו האבות. יביאה לא כתוב יביאוה אלא יביאה ליחד הכל כאחד וכן לא כתוב יביא אלא יביאה להעלותה לבעלה בכבוד כמו שצריך את תרומת ה' את לרבות כל אותם המחנות העליונים האחרים לחבר הכל כאחד והם שנים עשר בכלל אחד זהב וכסף ונחושת תכלת וארגמן ותולעת שני ושש ועזים וערת אילים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים ושמן למאר ובשמים לשמן המשחה ולקטרת הסמים אלו הם שנים עשר מחנות עליונים שכלם כלולים כאחד בכלל של ארבעה שנקראו חיות הקדש כמו שנתבאר.

⁵⁸ עי' ביאורים ח"א ב ע"א, שכל שם בעצם היא כדי שיקראוהו בשם זה ושייך רק שהגילויים בבריאה יקראו לו למלכות.

ורשות נתנה לנשמות הללו שגורשו ממקומן אחר הקב"ה ושכינתו, לקנן בחבור זה, שנאמר בה "כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו", ואין צפור אלא שכינה שהיא מגורשת ממקומה, זהו שנאמר "שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך". "את" לרבות שכינה תחתונה, האם, שכינה עליונה, זהו שנאמר "ובפשעיכם שולחה אמכם", ששתייהן גורשו ממקומן, ולכן "שלח תשלח", שני שלוחים, אחד מבית ראשון ואחד מבית שני, לקיים בו "אני יהוה הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן", שכינה עליונה. "ותהלתי לפסילים" שכינה תחתונה. "כן איש נודד ממקומו" זה הקב"ה שנאמר בו "ה' איש מלחמה" שגורש אחריהן.

ורשותא אתיהיב לאלין נשמתין דאתתרכו מאתרייהו בתר קודשא בריך הוא ושכינתיה⁵⁹ לקננא בהאי חבורא⁶⁰ דאתמר בה כצפור נודדת מן קנה כן איש נודד ממקומו (משלי כו ח) ולית צפור אלא שכינתא⁶¹ דאיהי מתתרכא מאתרהא דהא הוא דכתיב שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך (דברים כב ז) את לרבות שכינתא תתאה האם שכינתא עלאה דהא הוא דכתיב ובפשעיכם שלחה אמכם (ישעיה נ א) דתרויהו אתתרכו מאתריהון ובגין דא שלח תשלח תרין שלוחין חד מבית ראשון וחד מבית שני לקיימא ביה אני יי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן (שם מב ח) שכינתא עלאה ותהילתי לפסילים שכינתא תתאה כן איש נודד ממקומו דא קודשא בריך הוא דאתמר ביה יי' איש מלחמה (שמות טו ג) דאתתרך אבתרייהו:

ורשותא אתיהיב כו' - חוזר למעלה (א ע"א) כד אתכנשו וכו': לקננא בהאי חבורא - דבלימוד הקבלה יש מנוח לשכינתא⁶² ולכל דאזלין בתרה כדלקמן: דאתמר בה - ר"ל בשכינה: חד מבית ראשון - שאז בבית ראשון שכינה עילאה שרתה בישראל, ובבית שני שכינה תתאה כידוע (זהר ח"א רנג ע"ב): לקיימא ביה אני כו' - ר"ל, אעפ"י שגלו, מ"מ לא שלטו בהם הקליפות ח"ו, כמ"ש בתיקונים לקמן (כב ע"א), ומביא זה הפסוק לראיה ששניהם גלו:

ועוד כן איש נודד ממקומו דא משה דכתיב והאיש משה ענו מאד (במדבר יב ג) דאתתרך רוחיה אבתרייהו ועוד כן איש נודד ממקומו מאן דאיהו איש צדיק דאזל נע ונד מאתריה בשכינתא דאתמר בה ולא מצאה היונה מנוח⁶³ (בראשית ח ט) דהכי אוקמוהו⁶⁴ רבנן בזמנא דאתחרב בי מקדשא גזר על בתי הצדיקים דיהרבו דאזלין כל חד נודד ממקומו דדיו לעבד למהוי כרביה⁶⁵ ורזא דמלה נודד הוא ללחם איה (איוב טו כג) אי"ה דמרחם עליה אופ הכי אין מנהל לה וגו' (ישעיה נא יח) ובגין דא

ועוד "כן איש נודד ממקומו", זה משה, שנאמר "והאיש משה עניו מאד", שנתגרשה רוחו אחריהם. ועוד "כן איש נודד ממקומו", מי שהוא איש צדיק שהולך נע ונד ממקומו בשכינה שנאמר בה "ולא מצאה היונה מנוח", שכך פרשוהו רבותינו (ברכות נח ע"ב), בזמן שנחרב בית המקדש גזר על בתי הצדיקים שיחרבו, שהולכים כל אחד נודד ממקומו, שדיו לעבד להיות כרבו. וסוד הדבר "נודד הוא ללחם איה", אי"ה שמרחם עליו, אף כך "אין מנהל לה וגו'", ולכן דיו לעבד להיות כרבו, ואין לחם אלא תורה, זה גורם לבעלי התורה שהולכים מגורשים.

– מאיר התיקון –

⁵⁹ עי' לקמן ג ע"א ד"ה והכא בכל אתר.
⁶⁰ עי' בביאור רבינו על תז"ח א ע"ד ד"ה דבגין האי חיבורא, ז"ל, ר"ל, בשביל הזוהר וכו', ע"כ. כוונתו לכל ספר הזהר ולא רק התיקון.
⁶¹ עי' לש"ו דעה ח"ב ס"ג ע"ב שכל הנוקבין הן רחל, והן לאה וכן לצד הקל' נקראים צפורים.
⁶² עי' הקדמת רבינו לאד"ר, שרק חכמת הקבלה מתקנת את היות העולם נשען רק על "חד סמכא" להיות לתיקון של בחינת מתקלא.
⁶³ עי' דע"ה ח"א עז ע"ד ז"ל: גם המלכות דבריאה, הנה בחובין דישראל יכולת לאתחללא בין אומין דעלמא, אך מלכות דאצילות עליה נאמר (ישעיה מב ח) אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן (מקורו כאן ולקמן ד' ע"א, י' ע"א, כ"ג ע"א ע"ב, וברע"מ כי תצא דף רעח ע"א ושם רעז ע"ב).
⁶⁴ עי' לקמן י"ז ע"ב שכל אוקמוה בזהר היא בגמ'.
⁶⁵ עי' רע"מ ח"ב קנט ע"א.

דיו לעבד למהוי כרביה ולית לחם אלא
אורייתא האי גרם למארי תורה דאזלין
מתתרכין:

דא משה - כי רוחו מתלבש בכל דור ודור בצדיקים ובעלי תורה (שעה"ג הק' ס), כמו אור השמש שזורח בלילה בכוכבים, ויסורי הצדיקים וגלותן הן יסוריו וגלותו, שעליו נאמר (ישעיה נג ה) והוא מחולל וכו': **דאתמר בה ולא כו'** - דמפסוק דלעיל לא משתמע אלא דאיהי בגלותא, אבל כאן מביא ראייה דאיהי אזלא נע ונד: **אי"ה דמרחם עלה אוף כו'** - פי' שאין מרחם על הצדיקים, כמו שאין מרחם על השכינה, כמ"ש אין מנהל לה.

זכאה איהו מארי מתיבתא מארי מדרש
מארי תורה דגם צפור מצאה בית (תהלים פד ד)
בית דנשמעין ביה פתגמי אורייתא דבאתר
דאית תמן תורה דאיהו עמודא דאמצעיתא גם
צפור מצאה בית תמן ובגין דא אוקמוה רבנן
כל בית שאין נשמעין בו דברי תורה לבסוף
תחרב ואלין דנשמעין דברי תורה בהון
אתקריאו ביצים אפרוחים בנים ביצים מארי
מקרא אפרוחים מארי משנה⁶⁷ בנים מארי
קבלה ועלייהו אתמר והאם רובצת על
האפרוחים או על הביצים (דברים כב ו) שלח
תשלח מנייהו אבל על מארי קבלה אתמר לא
תקח האם על הבנים דלית סכלתנו
לאשתמודע בשכינתא כאלין מארי קבלה
ואלין עבדין לה דירה ולקודשא בריך הוא
ופרחין עמה בכל אתר דאיהי פרכת כלהו
מנדיין עמה בשליחותא דילה אבל אפרוחין
לית גרפיין דלהון שלימין דפרחין בהון דאינון
פקודי דעשה כל שכן ביצים ובגין דא אתמר
עלייהו לגבי אימא שלח תשלח (ב ע"ב) את
האם (שם ז)⁶⁸:

אשרי הוא בעלי הישיבה בעלי המדרש
בעלי התורה, ש"גם צפור מצאה בית", בית
שנשמעים בו דברי תורה. שבמקום שיש שם
תורה שהוא עמוד האמצעי גם צפור מצאה
בית שם, ולכן פרשה רבותינו (סנהדרין צב
ע"א⁶⁶) כל בית שאין נשמעים בו דברי תורה
לסוף תחרב. ואלו שנשמעים בהם דברי
תורה נקראו: ביצים, אפרוחים, בנים. ביצים
בעלי מקרא, אפרוחים בעלי משנה, בנים
בעלי קבלה. ועליהם נאמר "והאם רובצת על
האפרוחים או על הביצים", "שלח תשלח"
מהם, אבל על בעלי קבלה נאמר "לא תקח
האם על הבנים" שאין תבונה לדעת את
השכינה כאותם בעלי קבלה ואלו עושים לה
דירה ולקדוש ברוך הוא, ופורחים עמה בכל
מקום שהיא פורתה, כולם נודדים עמה
בשליחותה, אבל האפרוחים אין כנפיהם
שלמים שפורחים בהם, שהם מצוות עשה,
כל שכן ביצים. ולכן נאמר עליהם כלפי האם
"שלח תשלח את האם".

בית דנשמעין כו' - ר"ל גוף האדם שנשמע בו ד"ת⁶⁹, כמ"ש לקמן בסמוך, ואלין עבדין⁷⁰ דירה
כו': **כל בית כו'** - ר"ל על הגוף כנ"ל. **דאינון פקודין דעשה** - שנקראו כנפים כמ"ש (שבת מט ע"א) מה
ינה כנפיה כו', ולימוד תורה הוא ממצות עשה. { ב ע"ב }

– מאיר התיקון –

⁶⁶ ז"ל: אמר רבי אלעזר כל בית שאין דברי תורה נשמעים בו בלילה אש אוכלתו.

⁶⁷ עי' לקמן כד ע"א שאפרוחים מצד הבינה, וביצים מצד המלכות.

⁶⁸ יש לעיין אם מכאן אפשר ללמוד שאין בחינת גלות אצל חכמי הקבלה. ועי' בפיסקא הבאה

בתיקו"ז.

⁶⁹ עי' לקמן ו ע"ג ד"ה אם ה'. ולכאורה כוונתו למתבאר בעירובין דף נג ע"ב: ברוריה אשכחתי
לה הוא תלמידא דהוה קא גריס בלחשה בטשה ביה אמרה ליה לא כך כתוב ערוכה בכל ושמורה אם
ערוכה ברמ"ח אברים שלך משתמרת ואם לאו אינה משתמרת, ע"כ. יש להעיר שלכאורה זוהי ההלכה
היחידה בש"ס שנתגלה ונפסקה על פי אשה, ואולי יש לומר טעם לדבר, שכן האשה היא הגוף ביחס
לזכר שהוא הנשמה, ולכן דווקא היא אשר חדשה הלכה בעניין השמעת ד"ת שבגוף.

⁷⁰ "לה" (נוסף שם).

עד דאמר מלין אלין הא סבא⁷¹ אודמן ליה ואמר והא כתיב ואת הבנים תקח לך אמר ליה סבא כל אתין לרבויי ובגין דא לא אמר והבנים תקח לך אלא ואת לרבנות אפרוחים אבל לא אמר והבנים תקח לך אמר ליה בריך אנת בוצינא קדישא⁷² דהכי הוא ודאי ובנים אינן ודאי תחות אימא עלאה חסידים גבורים מארי תורה חוזים נביאים צדיקים:

עד שאמר דברים אלו, הנה זקן הזדמן לו ואמר, והרי כתוב "ואת הבנים תקח לך". אמר לו, זקן, כל האתיין [באים] לרבנות, ולכן לא נאמר "והבנים תקח לך" אלא "ואת" לרבנות אפרוחים, אבל לא אמר "והבנים תקח לך". אמר לו ברוך אתה נר קדוש שכך זה ודאי. והבנים הם ודאי תחת האם העליונה, חסידים גבורים בעלי תורה חוזים נביאים צדיקים.

ואת לרבנות אפרוחים - דבלאו הכי הוה אמינא ששלח לא קאי אלא על ביצים דסמיך ליה:
תחות אימא עילאה - ר"ל, השכינה⁷³:

חסידים מצד החסד, דרגתו של אברהם, ובארו עליו אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, שעושה לו קן שהוא אכסניה שלו. וזו השכינה, שהיא הקן שלו, הבית שלו, ההיכל שלו, המלון שלו. ובארץ הקדושה היא יחודו וביתו ולא מלון ואכסניה, אלא כפי אותו האיש שתקן אותה, ולכן נתן מדת החסד לאברהם.

חסידים מסמרא דחסד דרגא דאברהם ואוקמוה עליה⁷⁴ אין חסיד אלא המתחסד עם קונו דעביד ליה קן דאיהו אכסניא דיליה ודא שכינתא דאיהי קן דיליה בית דיליה היכל דיליה מלון דיליה ובארעא קדישא איהי יחודיה וביתיה ולא מלון ואכסניא אלא כפום ההוא בר נש דתקיין לה ובגין דא יהיב מדת חסד לאברהם:

דעביד ליה קן - ר"ל, שלכך אמר עם קונו, לשון קן: דאיהו אכסניא דיליה - ר"ל, שהקב"ה הוא אכסניא של האדם (בעניין) [בגלותו], ועושה לו ית' קן, ומאי הוא הקן ואמר דא שכינתא, ר"ל, שמייחד אותו ית' בשכינה⁷⁵: ובארעא קדישא וכי' - ר"ל, מה שאמרתי בית דיליה היכל דיליה, לא אמרתי אלא בארעא קדישא, אבל בגלותא קן ומלון: ולא מלון ואכסניא כו' - ר"ל, מ"ש דעביד ליה קן כו', מה צריך למעשיו של אדם לקן, הא אמרת דשכינתא איהי קן דיליה ומלון, לכך אמר דלאו איהי מלון לקב"ה אלא כפום דתקיין לה בר נש⁷⁶, וזהו חסיד כו': ובגין דא יהיב כו' - לפי שכל מעשיו לעשות חסד כידוע, ואכסניא היה⁷⁷:

– מאיר התיקון –

⁷¹ עי' ביאור רבינו בתז"ח י ע"ג ז"ל, סבא כו' - ר"ל אדה"ר שהוא דרגא דחכמה ישראל סבא, ועי' עוד שם לט ע"ב. ועי' שם מט ע"א וז"ל סבא עילאה - אדה"ר כמ"ש לקמן והוא עילאה על כל, עכ"ל.

עי' שער מאמרי רשב"י (יב ע"ב): דע כי כאשר האדם עוסק בתורה כראוי לשמה זוכה להשיג שיתגלה אליו איזה צדיק מאותם שהם משורש נשמתו ויבא ויתלבש דוגמת מלאכי אברהם אבינו ומגלה לו רזי תורה בהיותו מתלבש בההוא חלוקא דרבנן אשר לו כנודע וזהו סוד אותו הסבא דפ' משפטים והמקומות אחרים הרבה בכל ס' התקונין שהיה יורד ומדבר עם רשב"י והיה מגלה לו רזי תורה ודע כי לפעמים אותה הנפש של הצדיק ההוא מתלבשת בההוא חלוקא דרבנן ולפעמים מתלבש גם הרוח. ולפעמים גם הנשמה. ואמנם בהיותו בא בבחי' נפש בלבד אז הוא בצורת טעין חמרי כי הוא רמז אל הנפש שמעולם העשיה.

⁷² קראוהו [רשב"י] בוצינא קדישא או בוצינא דנהורא, רצה לומר ניצוץ מנשמת משה רבנו ע"ה, שהיתה ממדריגת 'אבא' המאירה בזעיר ונוקביה, וניצוץ אבא הוא נקרא קדוש בכל מקום (הקדמת עמק המלך).

⁷³ פ' שכינתא עילאה, עי' זהר ח"א כה ע"א כו ע"א. [ליקוט מלקמן יח ע"ג] חסידים גבורים כו'. חשיב ששה בנים, ר"ק, תחות אימא:

⁷⁴ זהר ח"ב קיד ע"ב, וח"ג רכב ע"ב ורפא ע"א.

⁷⁵ [ליקוט מלקמן יח ע"א] בית דיליה כו' - חשיב ד' בד' עולמות, מלכות שלהם לקב"ה. בית באצילות. היכל בבריאה. קן ביצירה כידוע. מלון בעשיה, ולכן הוא בעשיה, ששם בחצי הלילה.

⁷⁶ עי' זהר ח"ג יז ע"א שכלל ישראל נקראין איבריין דשכינתא.

⁷⁷ [ליקוט מלקמן יח ע"א] גבורים מסטרא כו' - שמשם דרגא דתפלין, כמ"ש (ישעיהו סב ח) ובזרוע עז, וכמ"ש (ברכות ו ע"א) בימינו זו תורה ובזרוע כו'.

גבורים מצד הגבורה שנותנים כח לרבונו, לכבוש עבד תחת רבו, ושפחה תחת גברתה. בקשר של תפילין, שמי שאין לו תפילין בשעת קריאת שמע, מהצד שלו שולט עבד ושפחה על העולם. ובאותה שעה רוגזת השכינה, זהו שנאמר "תחת עבד כי ימלך ושפחה כי תירש גברתה".

גבורים מסטרא דגבורה דיהבין תוקפא למאריהון לכבוש עבד תחת רבו ושפחה תחת גברתה בקשורא דתפילין דמאן דלית ליה תפילין בשעת קריאת שמע מסטרא דיליה שליט עבד ושפחה על עלמא ובהווא שעתא רגזא שכינתא הדא הוא דכתיב תחת עבד כי ימלוך ושפחה כי תירש גבירתה (משלי ל כג):

בקישרא דתפילין - (כמ"ש"ל) [כמ"ש (תד"ח כה ע"ב)] דבתפילין של ראש קושר עבד תחת רבו, ובשל יד שפחה כו'⁷⁸: **(מסט' דיליה כו' - פי' מצד נשמתו, שכל הפגמים בא מצד נשמתו): שליט עבד ושפחה - ר"ל ס"ם ולילית⁷⁹: הה"ד תחת עבד וכו' -** ושם נאמר (משלי ל כא) תחת שלש רגזה ארץ, דהיא שכינתא.

וכמו כן היא רוגזת יותר "על נבל כי ישבע לחם", שנאמר בו "לכו לחמו בלחמי" שהוא קמצן נבל בממונו, נבל שמו, שאינו נדיב ואינו מזרע האבות, שנאמר עליהם "נדיבי עמים נאספו". שהרי קמצן הוא עני הדעת, מאחר שלא עושה טוב לבעלי תורה להיות מחזיק בידיהם, ותורה ללא מצוות אינה תורת יהו"ה.

[ב ע"א] ואוף הכי איהי רגזא יתיר על נבל כי ישבע לחם (משלי ל כב) דאתמר ביה לכו לחמו בלחמי (משלי ט ה) דאיהו קמצן נבל בממוניה נבל שמיה דלאו איהו נדיב ולא איהו מזרעא דאבהן דאתמר עלייהו נדיבי עמים נאספו (תהלים מז י) דהא קמצן איהו עני⁸⁰ הדעת בתר דלא עביד טיבו למארי תורה למהוי מחזיק בידיהו ואורייתא בלא פקודיא לאו איהי תורת י"י:

ואוף הכי איהי כו' - לפי שהתחיל לפרש ג' דברים, מפרש כל הג' דברים: דאתמר ב' לכו וכו' - ר"ל, על הקמצן שאינו מחזיק ידי לומדי תורה, והוא בעצמו לומד תורה, ששונא אותו ואת תורתו, כמ"ש בגמ' (יבמות קט ע"ב) כל האומר אין לי אלא תורה אף תורה אין לו, וכן אמרו במסכת ע"ג (יז ע"ב) כל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין לו אלו"ה ע"ש⁸¹: נבל שמיה - כמו נבל בעלה של אביגיל: דהא קמצן איהו עני הדעת - נותן טעם למה נקרא קמצן נבל, וקאמר דאיהו עני הדעת,

– מאיר התיקון –

⁷⁸ [ליקוט מלקמן יח ע"א] דמאן דל"ל תפילין כו' על נבל כי ישבע לחם - שעבד ושפחה הם סם ונחש, קליפות של עשו (פירוש עמלק) וישמעאל, ימינא ושמאלא, אחוזין באברהם ויצחק. אבל ערב רב הן אחוזים ביעקב, והן קשין לישראל ולשכינתא יותר, שהן השאור שבעיסה. והוא מ"ש ונבל כי כו', שכל הקמצנין ואינן מחזיקים התורה הן מהן, כמ"ש בזוהר בראשית (כה ע"ב) ובר"מ פ' נשא (קכה ע"ב) ובשאר מקומות הרבה. וז"ש דאיהי רגזא יתיר. ור"ל זהו מ"ש ותחת ארבע לא תוכל שאת, שקאי על נבל. ושלישית היא תחת שנואה כו', הוא דרגא דדוד כידוע, דעל כולן לא רגזה כל כך, כמו על דרגא דיעקב, ששם אין פסולת. וזהו גלות מחמת הערב רב, עד בטח בדד עין יעקב, ששלשה גליות הראשונים היו נגד ג' הנ"ל, נגד ג' עבירות, תחת עבד כו' עבודת גילולים. תחת שנואה כו' ג"ע. ותחת שפחה כו' ש"ד. וז"ש כי תירש. והכל מדה נגד מדה, אבל גלות הד', תחת נבל כו', היא שנאת חנם, נגד זה (היו) מוליכין ומנהיגים אותם נבל כו', ששונאים את הת"ח, וכמ"ש בר"מ וכו"ל.

⁷⁹ עי' לקמן ס ע"ד ד"ה ועוד וימן, שהיינו דו"נ דסט"א.

⁸⁰ עי' מלואים אות א.

⁸¹ ז"ל: כשנתפסו רבי אלעזר בן פרטא ורבי חנינא בן תרדיון אמר ליה רבי אלעזר בן פרטא לרבי חנינא בן תרדיון אשריך שנתפסת על דבר אחד אוי לי שנתפסתי על חמשה דברים אמר ליה רבי חנינא אשריך שנתפסת על חמשה דברים ואתה ניצול אוי לי שנתפסתי על דבר אחד ואיני ניצול שאת עסקת בתורה ובגמילות חסדים ואני לא עסקתי אלא בתורה [בלבד] וכדרב הונא דאמר רב הונא כל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין לו אלוה שנאמר וימים רבים לישראל ללא אלהי אמת [וגו'] מאי ללא אלהי אמת שכל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין לו אלוה ובגמילות חסדים לא עסק והתניא רבי אליעזר בן יעקב אומר לא יתן אדם מעותיו לארנקי של צדקה אלא אם כן ממונה עליו תלמיד חכם כרבי חנינא בן תרדיון הימנוה הוא דהוה מהימן מיעבד לא עבד.

ועני הדעת נקרא נבל, כמ"ש (דברים לב ו) עם נבל ולא חכם: ואורייתא בלא פקודי' כו' - לכך אינו מרוצה בתורתו, אחר שאין חפץ במעשים, לחזק ידי ת"ח⁸²:

מארי תורה מסטרא דעמודא דאמצעייתא דביה חצות לילה הוה קם דוד לחברא ליה בשכינתא דאתקריאת לילה ואיהו שומר מה מלילה לילה ה' (ישעיה כא יא) ליל שמורים הוא ליי (שמות יב מב) ובגינה אתמר כל העוסק בתורה בלילה הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד ביום שנאמר יומם יצוה י"י חסדו ובלילה שירה עמי (תהלים מב ט):

בעלי תורה מצד עמוד האמצעי, שבו חצות לילה היה קם דוד לחבר אותו לשכינה שנקראת לילה, והוא "שומר מה מלילה", ליל ה', "ליל שמורים הוא לילה" ובגללה נאמר (חגיגה יב ע"ב) כל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום, שנאמר "יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי".

דביה חצות לילה כו' - מביא ראייה שהתורה מסטרא דעמודא דאמצעייתא, שלכך היה קם בלילה לעסוק בתורה, לחבר מדת לילה למדת התורה: ואיהו שומר כו' - מביא מג' פסוקים שלילה נקראת השכינה, שומר מה מלילה, שאנו אומרים להקב"ה, מה תהא משכינתא, מתי תיפוק מגלותא, ועוד פי' לילה, ר"ל שהיא לילה ה', וכן ליל שימורים: ובגינה - ר"ל בשביל השכינה שעסק הלילה בגינה⁸³.

חוזים נביאים מסטרא דנצח והוד דבהון כלילן תריין שמהן דאינון יאהדונה"י דבהון תמניא אתוון לקבל תמניא ספרי נביאים ונביאים תריין הא עשר לקבל עשר ספירן לקבליה חזא יחזקאל עשר מראות צדיקים מסטרא דצדיק⁸⁴ על כל אלין אתמר לא תקח האם על הבנים (דברים כב ו):

חוזים נביאים מצד של נצח והוד, שבהם כלולים שני שמות שהם יאהדונה"י, שבהם שמונה אותיות כנגד שמונה ספרי נביאים. ונביאים שנים הרי עשר, כנגד עשר ספירות. כנגדו ראה יחזקאל עשר מראות, צדיקים מצד של הצדיק, ועל כל אלו נאמר "לא תקח האם על הבנים".

דבהון כלילין כו' - מביא ראייה דנו"ה⁸⁵ אינון לקבליה דנביאים: ונביאים תריין כו' - עוד ראייה על הנ"ל: תריין - נביאים ראשונים ואחרונים: ולקבליה חזא כו' - שנתבא מנו"ה והן כלילין מעשר כנ"ל.

ועוד אלין דעסקין באורייתא לשמה ונמטין פקודה דאינון תריין מצות דתליין משם יהו"ה כענבין באתכלא כדי ליחדא בהון לשם י"י בשכינה כבר נש דמתייחד עם בת זוגיה בכל וג ע"א אברין דיליה לאפקא זרעא

ועוד אלו שעוסקים בתורה לשמה ושומרים מצוותיה, שהן תרי"ג מצוות שתלויים משם יהו"ה כענבים באשכול, כדי ליחד בהם את שם יהו"ה עם השכינה, כאדם שמתייחד עם בת זוגו בכל איבריו להוציא זרע מעולה. נאמר בהם "לא תקח האם על הבנים", ואלו שלא עוסקים בתורה

– מאיר התיקון –

⁸² [ליקוט מלקמן יח ע"א] מארי תורה מסט' דעד"א דביה חצות כו'. ר"ל שהלילה נחלק לב' חלקים, פלגא דינא ופלגא רחמי, והן ליל ולילה, בתוספת ה', בסוד נער נערה, דאנהר לה אימא ה"ג ממותקות, והיא בזיווגא, שאז נקרא ה'. שד' דרגין באשה, קטנה נערה בוגרת נשואה שנקרא ה', הוא חכם והיא חכמה, הוא עשיר והיא עשירה, הוא איש והיא אשה, והן ר"ת של נקב"ה. ולכן דוקא בחצות, והוא בסט' דעד"א, שהוא בין חסד לגבורה, והוא בחצות ממש. וז"ש ואיהי שומר מה כו'.
⁸³ [ליקוט מלקמן יח ע"א] נביאים מסט' דנו"ה כו'. לכן בכל אחד ד' נביאים. נביאים ראשונים נגד ד' אותיות הויה, ואחרונים נגד ד' אותיות אדני, וכולן מוסרים ליראת ה'.

⁸⁴ עי' דע"ה ח"ב ס ע"ג מראה יחזקאל היה ביצירה כמ"ש כאן והרב בקליפת נוגה (ריש פרק ב).
⁸⁵ עי' לקמן לב ע"ב שנביא מסטרא דנצח וחוזא מסטרא דהוד, ועי' ביאור רבינו משלי כב יב ז"ל: נביאים היו במדרגת העיניים ב' רואה וחוזא והם נביאים ראשונים ונביאים אחרונים כי הראשונים ראו באספקלריא המאירה לכן היו נקראים רואים כמ"ש לפנים היו קורין לנביא רואה ונביאים האחרונים ראו באספקלריא שאינה מאירה לכן כתיב בנבואתם חזון שהוא תרגום של מראה ופחות ממנו.

לשמה נאמר בהם "שלח תשלח את האם", מעליא אתמר בהון לא תקח האם על הבנים
 ואלין דלא משתדלי באורייתא לשמה אתמר
 בהון שלח תשלח את האם (דברים כב ז) את
 לרבות שם י"י דאסתלק עמה מההוא בר נש:

דעסקין באורייתא לשמה - ר"ל בשביל השכינה, לייחד אותה עם התורה. והענין של לשמה, שלומד על מנת לקיים מצותיה של התורה⁸⁶, והמצות הן בשכינה אם כן הוא לשמה: ונטרין פקודהא - של השכינה: **דתליין משם י"י כו'** - כדלקמן (רע"א) ו"ה עם זכרי רמ"ח כו': **כדי לייחדא לשם כו'** - דתרי"ג מצות אינון בה, ותליין בשם י"י: **בכל אברין דיליה** - שתרי"ג מצות הן נגד איבריו של אדם, מצות עשה נגד רמ"ח איברים, ומצות לא תעשה נגד שס"ה גידין, וע"י עסק התורה שהוא {ג ע"א} שם י"י לקיים המצות, שהוא בשכינה, מתיחדים: **לאפקא זרעא מעליא** - שע"י הזרע ההוא מתייחדים שניהם, כן הקב"ה ושכינתא מתייחדים על ידו, ור"ל ולכן נאמר על הבנים, והוא נקרא בן: **לרבות שם י"י כו'** - ר"ל, אע"פ שעוסק בתורה שהוא שם י"י, מ"מ הואיל ושכינתיה לא אשתכחת תמן, אסתלק שם י"י, ג"כ דשכינתא איהי קן דיליה ומלון וכנ"ל (ב ע"ב).

<p>ועוד אלין דאוקרין שבתות ויומין טבין אתמר עלייהו (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים דעבדין עובדא דבנין עם שבת מלכתא ועם קודשא בריך הוא דאיהו יום השבת מאן דקיים ביה וכבדתו מעשות דרכיך (ישעיה נח יג) האי איהו כבד את אביך ואת אמך וגו' (שמות כ יב) דתלת עלמין נינהו תרין ירית בכבוד אב ואם ותליתאה ירית באורייתא דכליל לון ב"ן י"ה הדא הוא דכתיב כי הוא חייך ואורך ימיך (דברים ל ב) כי הוא חייך בעולם הזה⁸⁷ דא גן דלתתא ואורך ימיך דא עלמא דאתי עלמא אריכא על האדמה אשר ה' אלהיך נותן לך עלמא שפלה:</p>	<p>ועוד אלו שמכבדים שבתות וימים טובים, עליהם נאמר "לא תקח האם על הבנים", שעושים מעשה של בנים עם שבת המלכה ועם הקב"ה שהוא יום השבת. מי שקיים בו "וכבדתו מעשות דרכיך", זהו "כבד את אביך ואת אמך וגו'". ששלשה עולמות הן, שנים יורש בכבוד אב ואם, והשלישי יורש בתורה, שכולל אותם, ב"ן י"ה. זהו שנאמר "כי הוא חייך ואורך ימיך", "כי הוא חייך" בעולם הזה, זה הגן שלמטה. "ואורך ימיך", זה העולם הבא, העולם הארוך. "על האדמה אשר יהו"ה אלהיך נתן לך", העולם השפל.</p>
--	---

דעבדין עובדין דבנין - ר"ל שלכך נקראו בנים, דשבת מלכתא שהיא השכינה (זהר ח"ג כט ע"א, רמג ע"ב), ויום השבת שהוא הקב"ה, הן אב ואם, ולכך צריך לכבדם כמ"ש (שמות כ יב) כבד את אביך כו': **דתלת עלמין כו'** - ר"ל, סיפא דקרא דכבד, למען יאריכון ימיך (דברים ה טז), ששם נאמר שני דברים בלבד, אבל בתורה נאמר ג' דברים, כי הוא חייך וגו' (שם ל ב)⁸⁸: **תריין ירית** - נגד אר"א: **ותליתאה ירית** - ר"ל, בתורה זוכה לכל הג' דברים: **דכליל לון בן י"ה** - ר"ל, שז"א נקרא בן י"ה, כמ"ש בתיקונים לקמן (טו ע"א), כי הוא בן אר"א שנקראים י"ה, י' אבא ה' אמא, והוא כליל לון, לפיכך נקרא יה"ו, לפיכך זוכה על ידי התורה שהיא ז"א לג' עולמות: **הה"ד כי כו'** - דקאי על התורה: **בעוה"ז דא גן כו'** - שהן ג' עולמות שנר"ן שוכנים בתוכם, נפש בעולם הזה, ורוח בגן עדן⁸⁹, ונשמה בצרורא דחיי שהוא עלמא אריכא, ונקרא אריכא דשם אריכא דאנפין שאין שם דין כלל.

<p>ועוד אלין דקשרין לשכינתא עם קודשא בריך הוא בקשורא דתפילין אתמר עלייהו (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים ואינון דלא</p>	<p>ועוד אלו שקושרים את השכינה עם הקב"ה בקשר של תפילין, עליהם נאמר "לא תקח האם על הבנים". ואלו שלא קושרים אותם יחד, בהם נאמר "שלח תשלח את</p>
--	--

- מאיר התיקון -

⁸⁶ עי' לקמן נ ע"ג ד"ה זכאין אינון. ועי' נפה"ח שער ד' פרק ג'.

⁸⁷ עי' זהר ח"ג רמה ע"ב.

⁸⁸ פ"י ב' הדברים: "למען יאריכון ימיך" ו"למען ייטב לך על האדמה אשר ה' אלהיך נתן לך", ואילו בתורה (דהיינו "לאהבה את ה' אלהיך לשמע בקלו ולדבקה בו") נאמרו ג' דברים: "כי הוא חייך" ו"ארך ימיך" ו"לשבת על האדמה אשר נשבע ה' לאבותיך"⁸⁹. שהוא גן דלתתא עי' זהר ח"א ז ע"א, ח"ב צז ע"ב.

האם".	קשרין לון כחדא אתמר בהון שלח תשלח את האם:
-------	---

בקיטורא דתפילין - שהקשר הוא יסוד⁹⁰, שקושר תפילין נוקבא עם הרצועה שהוא וא"י⁹¹ כדלקמן (ד ע"א), ובכולהון צריך קישורא דתרווייהו, כדלקמן בסמוך, דלא ישתכח בכל יום פחות מתרווייהו:

ועוד אלו שמייחדים אותם יחד אל העמוד האמצעי והשכינה התחתונה, בקריאת שמע, עליהם נאמר "לא תקח האם על הבנים". ואלו שלא מייחדים אותם ביחוד של קריאת שמע, בהם כתוב "שלח תשלח את האם". (בכל מקום את לרבות, וכאן לרבות חכמה העליונה, אב. (האמונה), שהיא בינה, ועליה נאמר כאן "לא תקח האם שלח תשלח את האם", זהו שנאמר "כי אם לבינה תקרא", והיא התורה שלמעלה שנאמר בה "אל תטוש תורת אמך").	ועוד אלין דמייחדין לון כחדא לעמודא דאמצעייתא ושכינתא תתאה בקריאת שמע אתמר עלייהו לא תקח האם על הבנים ואלין דלא מייחדין לון ביחודא דקריאת שמע כתיב בהון שלח תשלח את האם (בכל אתר את לרבות והכא לרבות חכמה עלאה אב (האמונה) ⁹² דאיהי בינה ועלה אתמר הכא לא תקח האם שלח תשלח את האם הה"ד כי אם לבינה תקרא (משלי ב ג) ואיהי אורייתא דלעילא דאתמר בה ואל תטוש תורת אמך (שם א ה)) ⁹³ :
ועוד אלו ששומרים אות הברית בתחומה, שהם שמונה ימים, ושומרים אות שבת בתחומה שהם י"י מן יאהדונה"י, שבגללם בארו בעלי המשנה שלא נמצא איש פחות משניהם, כתוב "לא תקח האם על הבנים", ואותם שלא נמצאים בכל יום עם שני האותות האלו שהם אות תפילין ואות ברית מילה ובשבת אות ברית ואות שבת כתוב בהם "שלח תשלח את האם".	ועוד אלין דנטרין אות ברית בתחומיה דאיהו שמונה ימים ונטרי אות שבת בתחומיה דאינון י"י מן יאהדונה"י דבגניניהו אוקמוה מארי מתניתין דלא אשתכח בר נש פחות מתרווייהו כתיב (דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים ואינון דלא אשתכחו בכל יומא בשתי אותות אלו דאינון אות תפילין ואות ברית מילה ובשבת אות ברית ואות שבת כתיב בהון שלח תשלח את האם (שם ז):

בתחומיה דאיהו ח' ימים כו' - דתחום שבת הוא ח' אלפים אמות, וכן מילה לח' ימים, ואינון ביסוד שהוא ח' לחכמה⁹⁴, שהיא ראשית, כמ"ש (תהלים יב א) על השמינית⁹⁵. דאינון י"י - דתרווייהו הן אותות דקאמר אות ברית ואות שבת, דכל אות היא י" דאיהו יסוד⁹⁶, יו"ד זעירא (זהר ח"ג רטו ע"ב)⁹⁷: **מן יאהדונה"י** - אות ברית יו"ד מהוי"ה דאיהו זכר, ואיהו סליק עד מוחא דאיהו חכמה, שלכך נקרא משכיל⁹⁸, ואות שבת היא נוקבא, כמ"ש (שמות לא ז) אות היא לעולם, ולכך היא יו"ד מן אדני"י, יסוד דידה אות אחרון מן אדני"י:

– מאיר התיקון –

⁹⁰ ע"י זהר ח"ג רכח ע"ב.

⁹¹ כל זה איירי בתפילה של יד דווקא.

⁹² האם (גר"ל).

⁹³ "בכל כו' עד למך" ז"ל לקמן קודם ועל קו כו' כמש"ס (גר"ל).

⁹⁴ כאשר מונים את הספירות מכתר הרי שתחילת הגילוי הוא בחכמה וממילא השמינית לה היא מידת היסוד. וכן הוא לקמן יז ע"ד ד"ה ח'. ועי' יב ע"ג ד"ה ומאן דנטיר.

⁹⁵ ע"י מנחות מג ע"ב שפרק זה מדבר על מילה.

⁹⁶ ע"י זהר ח"ג עד ע"ב שאות י' היא יסוד, ועי' שם רנז ע"א שאות היא יסוד.

כל פעם שמתגלה מעולם אחד לשני זה דרך נקודה, והוא אות י', וזה רק דרך היסוד.

⁹⁷ ע"י לקמן ט ע"ב שזה שכינה.

⁹⁸ ע"י מלואים אות ב.

<p>ואי תמרון אמאי צריכין למהוי תרוייהו בכל בר נש בכל יומא בגין דלא תשתכח שכינתא דאיהי יו"ד מן אדנ"י יהידא בלא קודשא בריך הוא דאיהו יו"ד [ב ע"ב] מן יהו"ה וצריך בר נש דלא ישתכח בכל יומא פחות מתרוייהו ואי לא עליה אתמר ונרגן מפריד אלוף (משלי טז כח) דאפריד אלופיה דעלמא משכינתא נוקבא אתמר בה אות היא לעולם (שמות לא יז) דכורא ברית מלח עולם הוא (במדבר יח יט) ובגין דא אות תפילין נוקבא אות ברית דכורא ורזא דמלה מ"י י"עלה ל"נו ה"שמימה (דברים ל יב) בר"ת מיל"ה ובסופי תיבין יהו"ה בתפילין נוקבא הדא הוא דכתיב והיה לאות על ידכה (שמות יג טז) יד כהה:</p>	<p>ואם תאמרו, למה צריכים להיות שניהם בכל אדם בכל יום, כדי שלא תמצא השכינה שהיא יו"ד מן אדנ"י, יחידה בלי הקב"ה, שהוא יו"ד מן הו"ה. וצריך אדם שלא ימצא בכל יום פחות משניהם, ואם לא עליו נאמר, "ונרגן מפריד אלוף", שהפריד אלופו של עולם מהשכינה, הנקבה נאמר בה "אות הוא לעולם", הזכר הוא "ברית מלח עולם הוא", ולכן זה אות תפילין. נקבה אות הברית זכר וסוד הדבר "מי יעלה לנו השמימה" בראשי תיבות מילה, ובסופי תיבות יהו"ה. בתפילין נקבה זהו שנאמר "והיה לאות על ידכה" יד כהה (מנחות לו ע"א).</p>
---	--

יד כהה - דאיהי נקראת יד והיא כהה דהיא אספקלריא דלא נהרא⁹⁹.

<p>¹⁰⁰בכל אתר את לרבות והכא לרבות חכמה עלאה אב האם דאיהי בינה ועלה אתמר הכא (דברים כב ו-ז) לא תקח האם שלח תשלח את האם כי אם לבינה תקרא (משלי ב ג) ואיהי אורייתא דלעילא¹⁰¹ דאתמר בה ואל תמוש תורת אמך (שם א ח):</p>	<p>בכל מקום "את" לרבות, וכאן לרבות חכמה עליונה, אב. האם שהיא בינה, ועליה נאמר כאן "לא תקח האם, שלח תשלח את האם" זהו שנאמר "כי אם לבינה תקרא", והיא תורה שלמעלה, שנאמר בה "ואל תטוש תורת אמך".</p>
--	---

¹⁰²והכא בכל אתר את כו' - הכא מפרש דכל מקום שאומר בכ"מ שלח כו', על קב"ה ושכינתיה¹⁰² מן האדם, הוא הדין דקאי על או"א מן בנים דאינון זו"ן¹⁰³, והולך ומפרש כאן דשלח קאי על אב ואם, ולמטה הוא מפרש (ג ע"א) ועל קן דציפורא כו' דבנים ואפרוחים וביצים הם זו"ן: ואיהי אורייתא כו' - הוא עוד ראייה דהיא אם, שידוע דהיא אורייתא, כמ"ש (ר"ה כא ע"ב) חמשים שערי בינה כו', וכתיב (משלי א ח) תורת אמך.

<p>ועל קן דציפורא דא אתמר וסוכה תהיה לצל יומם וגו' (ישעיה ד ט) ואיהו לשון סכך שמסככת בה אימא על בניה אפרוחים דילה תלת הדסים ותרי בדי ערבות ולולב (ג ע"ב) או ביצים דא אינון אתרוגי דכל חד שיעוריה בכביצה ואלין דרשימין בהון¹⁰⁴ כתיב עלייהו</p>	<p>ועל קן צפור הזה נאמר "וסוכה תהיה לצל יומם וגו'", והוא לשון סכך, שמסוככת בו האם על בניה, האפרוחים שלה, שלשה הדסים, ושני בדי ערבות, ולולב. "או ביצים", אלו הם אתרוגים, שכל אחד שיעורו בכביצה, ואלו שרשומים בהם, כתוב עליהם "לא תקח האם על הבנים", ששלשה הדסים</p>
--	--

– מאיר התיקון –

⁹⁹ עי' זהר ח"א רלח ע"א שמלכות נקראת אספקלריא דלא נהרא.

¹⁰⁰ כאן שייך צכל כו' על אמך דלעיל (גר"א).

¹⁰¹ עי' לקמן ה סע"ב בענין אורייתא דבריאה ואורייתא דאצילות, ודף ק ע"א ענין תורה דלעילא.

¹⁰² דהיינו בחי' ז"א ונוק'.

¹⁰³ עי' לקמן כו ע"ב לא פרחא לעילא.

¹⁰⁴ עי' זהר (חלק א דף צה ע"א): עבד קב"ה כתרין תתאין דלא קדישין לתתא וכל אינון דלא אתגזרו יסתאבון בהון ורשימין בהון ומאי רישומא אית בהון דאתחזי בהו שי"ן דל"ת ולא יתיר ובגין כך [אסתאבון] (ויסתאבון) בהו ואתדבקון בהו בתר דאתגזרו נפקין מאלין ועאלין בגדפוי דשכינתא ואתגליא בהו יו"ד רשימא קדישא את קיימא שלים ואתרשים בהו שד"י ואשתלים בקיימא שלים.

<p>(דברים כב ו) לא תקח האם על הבנים תלת הדסים רמיון לתלת אבהן תרי בדי ערבות לתרי נביאי קשוט לולב צדיק כתמר יפרח (תהלים צב יג) אתרוג רמיו לשכינתא סוכה רמיוא לאימא דמסכת עלייהו הא אינון תמניא לקבל יאהדונה"י דאיהו חושבן סוכ"ה¹⁰⁵ (כ"ו ה"ס ואלין דלא נטלין אלין סימנין בידיהון כתיב בהון שלח תשלח כתר חכמה דלא שריין אלין באלין תמני' למהוי כלהו עשר ספירן בכל נענוע ונענוע דנענועי דלולב ומיניו בכל פקודא ופקודא):</p>	<p>רומזים לשלשה האבות. שני בדי ערבות, לשני נביאי אמת. לולב, "צדיק כתמר יפרח". אתרוג רומז לשכינה. סוכה רומזת לאם שמסכת עליהם, הרי הם שמונה כנגד יאהדונה"י, שהוא חשבון סוכ"ה, (כ"ו ה"ס ואלה שלא נולטים אלה הסימנים בידם, נאמר בהם "שלח תשלח" כתר חכמה, שלא שורין אלה באלה שמנה, להיות כולם עשר ספירות בכל נענוע ונענוע של נענועי לולב ומיניו בכל מצוה ומצוה).</p>
--	---

ועל קן דציפורא דא - מה שאמרנו עכשיו שהציפורים הן זו"ן, והקן המסכך עליהו אימא עלאה, דעלה נאמר לא תקח וכו'. וכן אמר בתיקון ו' (כב ע"ב) דקן ציפור היא סוכה, אימא עילאה כו', ע"ש: **אינון אתרוגי דכל חד כו'** - שגם היא כלולה מו"ק, ור"ל, שלכך נאמר ביצים {ג ע"ב} לשון רבים: **כתמר** - דאיהו לולב כפות תמרים (ויקרא כג ז): **תמניא לקבל כו'** - דזו"ן הן הוי"ה אדנ"י, והן כלולין באימא עילאה¹⁰⁶: **שלח תשלח** - כ"ח¹⁰⁷: **ואת האם**¹⁰⁸ - היא אימא עילאה: **ובכל פקודא ופקודא** - ר"ל, וכן בכל פקודא צ"ל¹⁰⁹ ע"ס כלילין בה.

ועל האי צפור קא רמיוו רבנן בהגדה דבתרא דרבה בר בר חנה דהוה אויל בספינתא וחזא לההיא צפרא דימא מטא עד קרסולוי ומאן צפור הכא חד מאלין אפרוחי או מאינון ביצים אפרוחים כגון פרחים דלאו אינון גמר פרי מתתא לעילא או מבנים שית דאינון מעילא לתתא תהות אימא עלאה דהא ביצים מסטרא דאימא תתא אינון דאיהי ביצה אפרוחים מסטרא דצדיק מתתא לעילא אלא לא הוה אלא מאלין אפרוחי וצדיק שמיה עמודא חדא מארעא עד רקיעא וימא ממי עד קרסולוי אלין נצה והוד דאימא עלאה איהי

ועל הצפור הזו רמזו רבנן באגדה של [בבא] בתרא, שרבה בר בר חנה שהיה הולך בספינה, וראה את אותה ציפור שהים מגיעה עד קרסוליו, ומיהו הצפור כאן, אחד מהאפרוחים הללו, או מאותם ביצים. אפרוחים כמו פרחים, שאינם גמר פרי, מלמטה למעלה, או משש הבנים שהם מלמעלה למטה תחת האם העליונה, שהרי הביצים הם מצד האם התחתונה, שהיא ביצה. האפרוחים מצד של הצדיק מלמטה למעלה, אלא לא היה אלא מהאפרוחים הללו, וצדיק שמו. עמוד אחד מהארץ עד לרקיע, והים מגיע עד קרסוליו, אלו נצה והוד, שהאם העליונה היא ים שמתפשט לחמישים שערים, עד קרסולי אותו העוף.

- מאיר התיקון -

תרגום: הקדוש ברוך הוא עשה כתרים תחתונים שאינם קדושים למטה, וכל אותם שלא נמולים נטמאים בהם, ורשומים בהם. ומה הרשום שיש בהם, שנראה בהם ש"ן דל"ת ולא יותר, ולכן נטמאים בהם ונדבקים בהם. אחר שנמולים יוצאים מאלו, ונכנסים בכנפי השכינה, ומתגלה בהם יו"ד הרישום הקדוש, אות הברית השלם, ונרשם בהם שד"י, ונשלמים בקיום שלם.
¹⁰⁵ סוכה לקבל כ"ו ה"ס ותרין שמהאן לקבל כתר חכמה למיהו כולהו ע"ס ככל נענוע ונענוע לכולב ומיניו וכן בכל פקודיא ופקודא ואלין דלא נטלין אלין סימנין בידייהו כתיב שלח תשלח את האם בכל אתר את לרבות חכמה עלאה (גר"א). תרגום: כנגד כ"ו ה"ס. ושני שמות כנגד כתר חכמה, ולהיות כולם עשר ספירות בכל נענוע ונענוע של הלוכלב ומיניו, וכן בכל מצוה ומצוה. ואלו שלח נטלים הסימנים הללו בידיהם, בהם כתוב "שלח תשלח את האם" (דברים כב ז), בכל מקום את לרבות חכמה עליונה.

¹⁰⁶ עי' מש"כ רבינו בהגה"ה (ה"ד בהערה 105), וזהו הטעם לעניין נטילת הלולב בתוך הסוכה.

¹⁰⁷ כתר חכמה.

¹⁰⁸ תוקן על פי הכת"י. במהדורת וילנא לא נדפס כד"ה בפני עצמה.

¹⁰⁹ נראה פי' הר"ת "צריך להיות".

ימא דאתפשטת לחמשיין תרעין עד קרסולוי
דההוא עופא:

דבתרא - פי' דמסכת ב"ב (עג ע"ב)¹¹⁰ : אזיל בספינתא - פי' שירד אל הים שהוא ים החכמה¹¹¹ : ומאן ציפור כו' - הזוהר שאיל על איזה ספי' מזו"ן הוא רומז כאן : כגון פרחים כו' - ר"ל, ו"ק הכלולין ביסוד, דתריין ווי"ן הן ת"ת ויסוד (זהר בראשית יח ע"א), ובת"ת הן באור ישר מעילא לתתא, וביסוד מתתא לעילא באור חוזר¹¹² : דהא ביצים כו' - הוא ראייה לדבריו דבנים הם תחות אימא עילאה, ע"כ יש לספק מאן, או מבנים, דגם הם ציפורים. ומה דלא קראן אפרוחים, דאפרוחים הן דלאו גמר פרי. או מאפרוחים ומפרש, אלא לא הוי כו' - ויש לפרש הכל על רבב"ח, דרבב"ח מפרש שלא תטעה (דציפרא) [דציפורים] הוא מבנים, לכך קאמר דימא מטי כו', דקאי על צדיק כמו שמפרש והולך : עמודא חדא כו' - דרבב"ח קאמר שם ורישיה מטא לשמיא : מארעא עד רקיע - דכן כתיב (דבה"א' כט יא) כי כל בשמים ובארץ ומתרגמינן דאחיד כו'¹¹³ : איהו ימא - ים בגימ' חמישים.

כדוגמא זה, יו"ד הוא עשר, ה' חמש, עשר פעמים ה' הם חמשים, עשר בכל ספירה מחמש האלו מחסד עד הוד, היסוד לוקח את כולם ונקרא כ"ל, כלול מהחמשים הללו, והכסא שלמטה ים המלח, כסא הדין.

כגוונא דא יו"ד איהו עשר ה' חמש עשר זמנין חמש אינון חמשיין עשר בכל ספירה מאלין חמש מחסד עד הוד¹¹⁴ יסוד נטיל לון כלהו ואיקרי כ"ל כליל מאלין חמשיין וברסויא דלתתא ים המלח כסא דין:

כגוונא דא כו' - דהיא¹¹⁵ נקראת י"ה על שם או"א, דהיא כלולה משניהם : כל - ג"כ גימ' נוי"ן : וברסויא דלתתא - היא מלכות, ור"ל כאן דקאי ג"כ על מט"ט¹¹⁶ דימא, דמטי עד קרסולוי היא שכנינתא תתאה, שג"כ נקראת ים כמו שמפרש והולך, והוא ג"כ מארעא עד רקיע, שהיא מרכבה לתרוייהו כמ"ש והולך, והוא בדמותא דצדיק, דבחול ע"י מתייחדין, ובשבת ע"י צדיק ח"י עלמין¹¹⁷ : ים המלח - דמלח הוא דין כידוע¹¹⁸ והוא מלכות, וז"ש כסא דין, דתריין כסאות, כסא רחמים וכסא דין, והן אימא עילאה ואימא תתאה¹¹⁹, והן ג"כ תריין ימים, דים דומה לרקיע כו' עד דומה לכסא הכבוד (מנחות מג ע"ב), וז"ש ים המלח כסא דין.

– מאיר התיקון –

¹¹⁰ ז"ל שם : רבה בר בר חנה זימנא חדא הוה אזלינן בספינתא וחזינן ההוא ציפרא דקאים עד קרצוליה במיא ורישיה ברקיע ואמרינן ליכא מיא ובעינן לחות לאקורי נפשיין ונפק בת קלא ואמר לן לא תיחותו הכא דנפלת ליה חציצא לבר נגרא.

תרגום : אמר רבה בר בר חנה, פעם אחת היינו מהלכים בספינה וראינו את אותו ציפור העומד עד קרסוליו במים וראשו ברקיע. ואמרנו אין מים וצריכים לחות לקרר את נפשתינו ויצאה בת קול ואמרה לנו אל תפחדו כאן שנפל הפטיש לנגר.

¹¹¹ עי' לקמן מד ע"ג היינו בינה שנקרא ים שמתמלאת מחכמה.

¹¹² עי' דברי רבינו לעיל א סע"א.

¹¹³ והוא דלא כתרגום של הפסוק הזה שבידינו (תרגום רב יוסף), שם הוא : וסביל כל מה די בשמיא וכל מה די בארעא. אמנם לכאורה כוונת רבינו לדברי הזהר (ח"ב קטז ע"א) : כי כל בשמים ובארץ, ותרגם יונתן, דאחיד בשמיא ובארעא.

¹¹⁴ עי' רע"מ פנחס רכג ע"ב. ועי' לקמן נא ע"ד ד"ה מאינון שמשמע שזה תמידי ויסוד מקבל בשעת הזיווג.

¹¹⁵ אימא עלאה, עי' לקמן יז סע"ב בדברי התיקון עצמו.

¹¹⁶ עי' לעיל א ע"ב, ועי' ליקוטי תורה בראשית מט"ט ראשו הוא בבריאה וגופו ביצירה ורגליו בעשיה.

¹¹⁷ עי' פסקא הבאה.

¹¹⁸ עי' שער המצות עקב כוונות הבעיעה.

¹¹⁹ מלכות (שעה"פ חיי שרה), ועי' זהר ח"א נ ע"א, ועי' אפיקי ים ב"ב עג ע"ב וז"ל, אימא תתאה דמתפשטא ב' עד הוד דילי, שכמו באצי' אימא עילאה בינה מתפשטת בז"א עד הוד והם נ' תרעין דילה, כמו כן אימא תתאה מלכות דאצי' הוא י"ם חמשים תרעין מתפשטת במט"ט דאגנות עולי' עד הוד שלו שמטטרו"ן כולל ו"ק כידוע, עכ"ל.

עוף שהוא צפור שלו, הוא מטטרון, עליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול", הקול של קריאת שמע, שהוא כולל ששת ימי החול, ושולט עליהם, ונוטל אותו הקול ופורח בו עד העמוד האמצעי, שהוא "קול יהוה על המים" ואין מים אלא תורה (ב"ק יז ע"א), והוא "קול יהוה בהדר", עד ששה קולות, והוא השביעי להם באם.

עוף דאיהו צפור דיליה איהו מטטרון עליה אתמר כי עוף השמים יוליך את הקול (קהלת יב) קול דקריאת שמע דאיהו כליל שית יומין דחול ושליט עלייהו ונטיל ההוא קול ופרח ביה עד עמודא דאמצעיתא דאיהו קול ה' על המים (תהלים כט ג) ולית מים אלא תורה ואיהו קול ה' בהדר (שם ד) עד שית קלין ואיהו שביעאה לון באימא:

עוף שהוא צפור שלו, הוא מטטרון, עליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול", הקול של קריאת שמע, שהוא כולל ששת ימי החול, ושולט עליהם, ונוטל אותו הקול ופורח בו עד העמוד האמצעי, שהוא "קול יהוה על המים" ואין מים אלא תורה (ב"ק יז ע"א), והוא "קול יהוה בהדר", עד ששה קולות, והוא השביעי להם באם.

עליה אתמר כי כו' - מביא ראייה דמט"ט נקרא צפור: שית יומין דחול - הן ו"ק דיצירה: דאיהו קול - מביא ראייה דקול הוא עמודא דאמצעיתא, דו"ק הן תורה: ואיהו שביעאה לון - ר"ל, מט"ט הוא קול השביעי לו"ק, דאיהו שליט עלייהו כנ"ל: באימא - ר"ל, מצד אימא התחתונה, הוא קול השביעי, דלכך נאמר (תהלים כט ט) יחולל אילות¹²⁰.

ובעל כנפים יגיד דבר (קהלת יב) דא צלותא דמטי לה עד צדיק ח"י עלמין כליל ח"י ברכאן דאתמר בהון וברכות לראש צדיק (משלי יו) חי העולמים¹²¹ וצלותא איהי דבור דרכיבת עליה ואיהו מרכבה לגבה ביומין דחול ודא שכינתא ודא אדנ"י קול רכיב בפומי דא יהוה ודא דבור אדנ"י שפתי תפתח וגו' (תהלים נא יז) ואיהו מרכבה לתרוייהו כגוונא דא יאהדונה"י והכי סליק מלאך כחושבן תרין שמהן כחדא ובגין דא אתקרי מלאך שר הפנים¹²² דעל יד שליחא דא מתיחדין בשית יומין דחול:

"ובעל כנפים יגיד דבר" זו תפלה, שמגיעה לה עד צדיק ח"י העולמים, כולל שמונה עשרה ברכות, שבהם נאמר "וברכות לראש צדיק", חי העולמים. ותפלה היא דיבור שרוכבת עליו, והוא מרכבה אליה בימות החול, וזו שכינה, וזה אדנ"י. קול רוכב בפיו, זה יהוה, וסוד הדבור "אדנ"י שפתי תפתח וגו'", והוא מרכבה לשניהם, כדוגמא זה יאהדונה"י. וכך עולה מלאך כחשבון שני שמות כאחד, ולכן נקרא מלאך שר הפנים, שעל ידי שליח זה מתייחדים בששת ימי החול.

– מאיר התיקון –

¹²⁰ עי' לקמן נב ע"א ש"יחולל אילות" הוא כינוי לספירת המלכות.

¹²¹ עי' לעיל הערה 50.

¹²² והנה מו"ר ניקד הפנים, שאין יסוד מצד אחר. אמנם עי' לקמן קמח ע"ב: א' אורפניאל ואיהו מטטרון אור פניאל ובגין דא אתקרי שר הפנים. [תרגום: א' אורפניאל, ווהא מטטרון, אור פניאל ולכן זה נקרא שר הפנים.] בהגר"א: א' אור כו' - שמתלבש בתוכם דוגמת הכתר כו' אותיות הו"ה והכתר הוא א' שמתלבש בתוכם א"ה או"ה, וכ"ה כאן כמו שמפרש והולך א' אור פניאל ואיהו מט"ט שהוא אדם דרכיב עליהון כמש"ל ס"ג א' וש"מ והוא כתר דלהון וע"ל ת"ה ואע"ג שה' אור נהיר בה' גוונין הוא לפי הגוונין אבל האור בעצמו הוא פשוט א' לבד כמ"ש בתוספתא פ' יתרו ונק' אור פניאל שהוא אור המתלבש בפנים של (החיות) והנה החיות הן מתפרדין ולפנים הן אחד והן בסיומן שכולן הן אל ושם הוא נהיר בפנימיותם שהן אל וזהו פניאל שם הוא אור דנהיר בהון וז"ש אור פניאל ואמר ובג"ד אתקרי שר הפנים שהוא בפנים דלהון כו'.

ועי' עמק המלך (שער ה - פרק לב): כמו שזעיר הוא ז' ספירות מחסד ולמטה, והעקר הוא ת"ת, כן אדם הראשון הוא זעיר, וחנוך הוא ת"ת, וכמו שהת"ת כולל הזרועות והרגלים, כן חנוך דהיינו מטטרון כולל גם הוא כל השבעה, ולזה נקרא שר הפנים. ונקרא גם כן שר הפנים, מפני שהוא שר הכולל כל הז' רואי פני המלך, והוא דיוקנא של זעיר ממש, וכמו שזעיר הוא כולל ז' ספירות כן מטטרון כולל ז' רואי פני המלך.

וכן עי' פרדס רמונים (שער טז פרק ו): שר הפנים דהיינו מטטרון כמפורסם שמו מטטרון שר הפנים. וקראו הנה שר הפנים, להראות שכמו שצדיק שר ב' פנים שהם יד"ד אדנ"י דהיינו חשמ"ל כן המלאך הזה שר הפנים האלו, ולכן ראה שר הפנים מתוך שר הפנים.

ועי' דברי רבינו בתז"ח ב ע"ד: וחזא ליה מגו מטטרון כו' - נ"ל דחילוף גירסא יש כאן, דכאן צ"ל, מגו שר הפנים ואצל צדיק צ"ל מגו מט"ט דאיהו שדי. דת"ת נקרא פנים, כידוע בסוד "ופני לא יראו". וכן אמר בהקדמת תיקו"ז (ו ע"א) דהוי' איהו מפתחות הפנימים, ע"ש, ע"כ.

ועי' עולת תמיד (שער כללות התפילות): מטטרון כי הוא שר הפנים מושל עליהם לתת לכל אחד שפע הראוי ונמשך לו, והוא בתוכם כלב בתוך הגוף וזהו עולם היצירה.

דבר דא צלותא - דצלותא היא מלכות שנקראת דבר¹²³, כמ"ש לקמן: **דמטי לה כו'** - שמשם זיווג השכינה: **ורזא דדיבור אדנ"י כו'** - שמשם הדיבור, ולכך אומרים אותו קודם התפלה שהיא דיבור¹²⁴: **כגוונא דא כו'** - שע"י מתייחדים: **שר הפנים** - דאיהו (כדוגמת) [בדוגמת] הצדיק [פנים] בין זר"ן:

אבל ביום שבת, לא עולים שני שמות אלו שהם עמוד האמצעי ושכינה, ולא מתייחדים על ידי שליח אלא בצדיק חי העולמים, ועליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול", הקול של קריאת שמע. "ובעל כנפים יגיד דבר" דיבור של תפלה. ולא על ידי שליח, ולכן "צדיק יסוד עולם" הוא. "ויכול", שהוא כולל הכל, ובו מתייחדים שני שמות אלו, ועל שני שמות אלו נאמר "אז ירננו עצי היער". ונענה מלאך מתוך אש משמים ואומר "הן הן מעשה מרכבה" (חגיגה יג ע"א), והיו מתקבצים מלאכי השרת כמו בשמחת חתן וכלה. אמר רועה הנאמן ברוך יהיה הנר הקדוש שאמר דברים אלו, לייחד בהם את הקב"ה עם שכינה.

אבל ביום שבת, לא עולים שני שמות אלו שהם עמוד האמצעי ושכינה, ולא מתייחדים על ידי שליח אלא בצדיק חי העולמים, ועליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול", הקול של קריאת שמע. "ובעל כנפים יגיד דבר" דיבור של תפלה. ולא על ידי שליח, ולכן "צדיק יסוד עולם" הוא. "ויכול", שהוא כולל הכל, ובו מתייחדים שני שמות אלו, ועל שני שמות אלו נאמר "אז ירננו עצי היער". ונענה מלאך מתוך אש משמים ואומר "הן הן מעשה מרכבה" (חגיגה יג ע"א), והיו מתקבצים מלאכי השרת כמו בשמחת חתן וכלה. אמר רועה הנאמן ברוך יהיה הנר הקדוש שאמר דברים אלו, לייחד בהם את הקב"ה עם שכינה.

אבל ביום שבת, לא עולים שני שמות אלו שהם עמוד האמצעי ושכינה, ולא מתייחדים על ידי שליח אלא בצדיק חי העולמים, ועליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול", הקול של קריאת שמע. "ובעל כנפים יגיד דבר" דיבור של תפלה. ולא על ידי שליח, ולכן "צדיק יסוד עולם" הוא. "ויכול", שהוא כולל הכל, ובו מתייחדים שני שמות אלו, ועל שני שמות אלו נאמר "אז ירננו עצי היער". ונענה מלאך מתוך אש משמים ואומר "הן הן מעשה מרכבה" (חגיגה יג ע"א), והיו מתקבצים מלאכי השרת כמו בשמחת חתן וכלה. אמר רועה הנאמן ברוך יהיה הנר הקדוש שאמר דברים אלו, לייחד בהם את הקב"ה עם שכינה.

אבל ביום שבת, לא עולים שני שמות אלו שהם עמוד האמצעי ושכינה, ולא מתייחדים על ידי שליח אלא בצדיק חי העולמים, ועליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול", הקול של קריאת שמע. "ובעל כנפים יגיד דבר" דיבור של תפלה. ולא על ידי שליח, ולכן "צדיק יסוד עולם" הוא. "ויכול", שהוא כולל הכל, ובו מתייחדים שני שמות אלו, ועל שני שמות אלו נאמר "אז ירננו עצי היער". ונענה מלאך מתוך אש משמים ואומר "הן הן מעשה מרכבה" (חגיגה יג ע"א), והיו מתקבצים מלאכי השרת כמו בשמחת חתן וכלה. אמר רועה הנאמן ברוך יהיה הנר הקדוש שאמר דברים אלו, לייחד בהם את הקב"ה עם שכינה.

אבל ביום שבת, לא עולים שני שמות אלו שהם עמוד האמצעי ושכינה, ולא מתייחדים על ידי שליח אלא בצדיק חי העולמים, ועליו נאמר "כי עוף השמים יוליך את הקול", הקול של קריאת שמע. "ובעל כנפים יגיד דבר" דיבור של תפלה. ולא על ידי שליח, ולכן "צדיק יסוד עולם" הוא. "ויכול", שהוא כולל הכל, ובו מתייחדים שני שמות אלו, ועל שני שמות אלו נאמר "אז ירננו עצי היער". ונענה מלאך מתוך אש משמים ואומר "הן הן מעשה מרכבה" (חגיגה יג ע"א), והיו מתקבצים מלאכי השרת כמו בשמחת חתן וכלה. אמר רועה הנאמן ברוך יהיה הנר הקדוש שאמר דברים אלו, לייחד בהם את הקב"ה עם שכינה.

אז ירננו - דאז בגימ' ח', דהן ח' אותיות דתריין שמהן הנ"ל: **ירננו** - הן קול ודיבור: **עצי היער** - שהן נקראין עץ החיים ועץ הדעת¹²⁹: **ונענה מלאך** - הוא מט"ט כנ"ל: **מגו אשא משמיא** - הוא (זו"ן) [מדור"ן], שז"א נקרא שמים (זהר בראשית דף טו ע"ב), ושכינה נקראת אשא (לקמן ח ע"א): **ואמר הן** {ד ע"א} **הן כו'** - שאלו (הב') [הג'] שמות הן מעשה מרכבה, שנעשה¹³⁰ מרכבה לתרווייהו כנ"ל: **והוון מתקבצי מה"ש** - דבשעת היחוד ופניהם וכנפיהם כו' כמ"ש לקמן: **כבמזמוטי חתן וכלה** - הן יחוד תריין שמהן הנ"ל, שנקראו חתן וכלה כידוע (לקמן כו ע"א):

קום אליהו הנביא לכבוד הקב"ה ושכינתו, ויתעוררו עמך שאר הנביאים, ועשה לו קן בחבור הזה, ולכל המחנות שהולכים מגורשים אחר הקב"ה ושכינתו, לחברם בחבור הזה, שתמצא בו מנוחה למחנות הללו של הנשמות, שהולכים

קום אליהו הנביא לכבוד הקב"ה ושכינתו, ויתעוררו עמך שאר הנביאים, ועשה לו קן בחבור הזה, ולכל המחנות שהולכים מגורשים אחר הקב"ה ושכינתו, לחברם בחבור הזה, שתמצא בו מנוחה למחנות הללו של הנשמות, שהולכים

– מאיר התיקון –

¹²³ עי' תז"ח כא ע"ד: משכיל על דבר ימצא טוב דבר דא אספקלריא דלא נהרא ימצא טוב דא אספקלריא דנהרא.

¹²⁴ עי' בשער היחודים (פרק ב): כי הנה הבל וקול ודבור הנה ההבל הוא במלכות לבד, והקול הוא ת"ת לבד, והדבור הוא במלכות בהצטרפה עם הת"ת.

¹²⁵ עי' מלואים אות ג.

¹²⁶ בכל מה שמתבונן האדם למטה הוא מאיר ומזהיר אותו הענין למעלה, וכשמתבונן בשמותיו ית"ש ובאורם אשר באצילות, הוא מעורר גילויים למעלה, ונמשך ממילא אור קדושתם למטה ג"כ, כי כל גילויי שבאצילות הוא רק בשביל העולמות ב"ע. ועי' באד"ר (קלה ע"א) כי ע"י דרשת הרשב"י ותלמידיו בה"ג תיקונים, הנה נתגלו והאירו בזוהר אורם למעלה. וכן הוא ג"כ בהקדמת זוהר בראשית (ב ע"א) וכן בהקדמת תיקונים (ג סע"ב) (כללים ח"א ג ע"ד).

¹²⁷ עי' יהל אור ח"א ל ע"ד ז"ל: רעיא מהימנא - דבכל דור ודור ניצוץ א' ממש רבע"ה מאיר לחד בדור והוא מאיר לכל בני דורו אך דהרשב"י זכה לדבר עמו היינו עם הניצוץ וכל העומדין אצלו בשעה שסדרו התיקונים כי רעיא מהימנא שייך לתיקונים זה משה רבינו. ועי' לעיל הערה 71.

¹²⁸ רשב"י כנ"ל הערה 72.

¹²⁹ עה"ח ז"א ועה"ד נוק' עי' ריש שעה"פ.

¹³⁰ המט"ט.

לחברא לון בהאי חבורא לאשתכחא ביה
 נייחא לאלין משריין דנשמתין דאזלי מתתרכין
 משכינתא דאיהי יחידאה איכה ישבה בדר¹³¹
 (איכה א א) ולאשתכחא ביה נייחא למשריין
 דקודשא בריך הוא דאתמר בהון הן אראלם
 צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון (ישעיה לג ו)
 ולית שלום אלא קודשא בריך הוא:

מגורשים מהשכינה, שהיא יחידה "איכה
 ישבה בדר", ולהמצא בו מנוחה למחנות
 הקב"ה, שנאמר בהם "הן אראלם צעקו
 חוצה מלאכי שלום מר יבכיון", ואין שלום
 אלא הקב"ה.

קום לחברא לון בהאי חבורא דהא כד אית
 בישראל משכילים מאלין דאתמר בהון
 והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע (דניאל יב ג) דא
 דאתקרי ספר הזהר דידעין למפלח למאריהון
 ולאפקא אזכרות דשמהן דקודשא בריך הוא
 ושכינתיה בכוונה¹³³ ולחברא לון בקול
 דקריאת שמע ובדבור דצלותא דאינון תרין
 שמהן יאהדונה"י דבהון כלילין כל הוויין וכנויין
 ועשר ספירן כמה מלאכין דאינון חיוון
 דמרכבתא ושרפים ואופנים¹³⁴ וכל עשר כתות
 דכלילין בהון דמשמשין לעשר ספירות כלהו
 ופניהם וכנפיהם פרודות (יהוקאל א יא) לפומי
 לקבל אלין אזכרות דאינון יאהדונה"י בין
 בקריאת שמע בין בצלותא בין בשירות

קום לחברם בחבור הזה, שהרי כשיש
 בישראל משכילים מאלו שנאמר בהם
 "והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע", זה
 שנקרא ספר הזהר, שיודעים לעבוד את
 רבונם, ולהוציא אזכרות של השמות של
 הקב"ה ושכינתו בכוונה, ולחברם בקול של
 קריאת שמע ובדיבור של תפלה, שהם שני
 השמות יאהדונה"י, שבהם כלולים כל
 ההויות והכנויים ועשר הספירות, כמה
 מלאכים שהם חיות המרכבה, ושרפים
 ואופנים וכל עשר הכתות, שכלולים בהם,
 שמשמשים את עשר הספירות כולם,
 "ופניהם וכנפיהם פרודות" לפיו כנגד
 [אדצ"ל לקבל¹³²] האזכרות הללו, שהן
 יאהדונה"י, בין בקריאת שמע בין בתפלה,
 בין בשירות ותשבחות והודאות, שבכל
 אזכרה שיוציא מפיו בכל מקום ובכל דיבור,
 צריך לכוון הדבור באדנ"י, וקול ביהו"ה,

– מאיר התיקון –

¹³¹ בהקד"ת (דף ב' ע"א ד' ע"א י' ע"א) וכן בתיקון ו' (דף כ"ג ע"א ע"ב) וברע"מ תצא (רע"ח ע"א
 ושם רע"ז ב') אמר כי גם המלכות דבריא, הנה בחובין דישראל יכילת לאתחללא בין אומין דעלמא,
 אך מלכות דאצילות עליה נאמר (ישעיה מב ח) אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן (דע"ה ח"א עז
 ע"ד).

¹³² עי' דברי רבינו לקמן מא ע"ד ד"ה ואינון שזה לשון של מקבל.
¹³³ עי' זהר ח"ב רנא ע"א: זכאה חולקיה מאן דידע גנזי דמאריה ליחדא ליה ולקדשא ושמיהו
 (שמא) דמאריה תדירא למזכי ליה בעלמא דין ובעלמא דאתי:

ועי"ש ביהל אור: וזהו ללמוד ע"מ לעשות, וזהו המעשה שאמרו (אבות סוף פ"ג) כל שמעשיו
 מרובין מחכמתו כו'. וע"ז אמרו (אבות סוף פ"א) לא הלמוד עיקר אלא המעשה.
 עי' דברי רבינו לקמן קי"ג ע"ב ד"ה אבל אינון דידעין כו' - ר"ל לכוין כוונות ויחודים אותן
 היודעים הכוונות על בורין כל שם האיך יוצא משם הו"ה דעליו הם מיוסדים כל השמות. דשמות
 הן בשכינה והו"ה בקב"ה כמש"ל סוף תכ"ה וז"ש יכלין לנחתא חילא מתמן לגבי שכינתא כו' בכל
 מצוה ומצוה כוונה המיוחדת ומקובלת לכל מצוה כוונה אחרת בקבלה וז"ש בכל פקודא ופקודא כו'
 למינו כו' וההויות משונות בנקודות וכמש"ש והכל בכוונות דהוא עץ החיים כמש"ל ק' א' דתורה
 ומצות הוא עץ החיים גם לרבות כו' ובעץ החיים אין רע לאפוקי שמושים לצרכי האדם בע"ה טו"ר
 כנ"ל, ובד"ה ואמר: דיחוד הו"ה בשמות צריך ליחדא בשמא מפרש דעשר אתוון וז"ש מעשר אמירן
 במחשבתא, דזהו שם המחשבה ושם נקרא אחד א"ח ט' ד' עשירית כידוע ולכן צריך להיות במחשבה
 אחת בכוונות ויחודים ח"ו שלא תפול שום מחשבה וז"ש ובהוא זמנא כו', קה ע"ד ד"ה דאשתכח
 וז"ל, הו"ה הוא נשמתא ונוק' הוא גופא כמש"ל ס"ג ב' ומסט' דגופא ועמש"ש ולכן כל השמהן הן
 בגופא דכל אבר ואבר וגיד ועורק ודופק ועצם וכל שרטוט וקו וצירוף הכל שם אחר והו"ה הוא אחד
 בנשמתא ולכן אין רשאי להשתמש בשמא בלא הו"ה כנ"ל ס"ת נ"ה דהיא א' אלא דנשתנה לפי
 האבר דמתפשט ביה והוא הנקוד ובעצמו אין שינוי וכ"ה שם הו"ה בכל העולמות כולהו שהן אדם
 א' בכללו וז"ש ובג"ד אית לב"נ כו' ולכן כל המצות כולן רמיזין בהו"ה ואמר אלא בעלת העלות כו'
 ר"ל א"ס והוא בכתר שמשם הכל א' דהוא א' אבל הכל בא"ס, ודף קב ע"ד ד"ה דרכי וז"ל, הו"ה הוא
 בעד"א והשם הוא בנוק' וז"ש כגון דכורא כו' וכ"ה במלאכים דהו"ה הוא במט"ט דשמו כשם רבו
 והשמות במלאכים דתחות ידיה ואינון דשכינת' כמש"ו וכגוונא דא כו' ואין רשות להשתמש בשמות
 כי אם בכוונת הו"ה מקורו שהוא ח"ו קצוץ חטא אדה"ר.

¹³⁴ עי' לקמן כד ע"ב מלכות מקנ באופן.

וליחדם כאחד ביחוד, שהוא יחיד נעלם שמחבר אותם ומיחד אותם כאחד, ובו צריך הכוונה שלא תלוי לומר בו קול ודבור אלא מחשבה.

ותשבחות והודאות דבכל אזכרה דיפוק מפומוי בכל אתר ובכל ממלל צריך לכוונה דיבור באדנ"י קול ביהו"ה וליחדא לון כחדא ביחודא דאיהו יחיד נעלם דמחבר לון ומיחד לון כחדא וביה צריך הכוונה דלא תליא למימר ביה קול ודבור אלא מחשבתא¹³⁵:

דאיהו יחיד נעלם - ר"ל א"ס כמ"ש בהקדמה ב' (יש ע"א) ולית [בך] דידיע (בך) כלל ובר מינד כו':

<p>כד נחית קודשא בריך הוא בקריאת שמע אתמר בחיון ואשמע את קול כנפיהם (שם כד) בעשר מיני הלולים בשיר פשוט דאיהו י' כתר כפול דאיהו י"ה חכמה ובינה משולש ביהו"ו דאיהו חסד גבורה תפארת מרובע ביהו"ה דאיהו נצח הוד יסוד מלכות דנטרין צפרא קדישא ישראל בנייהו וקראן בה לישראל דאיהו עמודא דאמצעייתא והיינו שמע ישראל (דברים ו ד) הא נחית לגבה צריך לקשרא ליה בהדה וליחדא לון ביחודא חדא בלא פירודא כלל ובגין דא מאן דשח בינתים עבירה היא בידו ההיא שיחה:</p>	<p>כשירוד הקב"ה בקריאת שמע, נאמר בחיות "ואשמע את קול כנפיהם", בעשרה מיני הלולים: בשיר פשוט שהוא י', כת"ר. כפול, שהוא י"ה, חכמה ובינה. משולש, ביהו"ו שהוא חס"ד גבורה תפארת. מרובע ביהו"ה, שהוא נצ"ח הו"ד יסוד מלכות. ששומרים את הצפור הקדוש, ישראל ביניהם, וקוראים בה לישראל שהוא העמוד האמצעי. והיינו, "שמע ישראל", הרי יורד אליה, צריך לקשרו עמה וליחדם ביחוד אחד ללא פרוד כלל, ולכן מי ששח ביניהם, אותה שיחה עבירה היא בידו.</p>
--	--

צריך לקשרא ליה כו' - שצריך מקודם להניח תפילין, דבשעת ק"ש יהיה קשור בתפילין ומיחד בק"ש:

<p>(ואמאי)¹³⁶ קשרין ליה בהדה לאח עם ד' כלילא מארבע פרשיין בגין דלא יהא פרח מינה ואשתארת יחידא איכה ישבה בדד (איכה א א) ובגין דא קשרין ליה בהדה בכמה קשורי דתפלי בכמה קשורי דציצית דלא יזוז מינה וכל קשר איהו מסטרא דאת י"137 ותרין קשרין אינון דאינון קשר דרישא קשר דדרועא שמאלא ואינון י' מן יאהדונה"י:</p>	<p>(ולמה) קושרים אותו עמה, לא"ח עם ד', כלולה מארבע פרשיות, כדי שלא יהיה פורח ממנה, ותשאר יחידה, "איכה ישבה בדד". ולכן קושרים אותו עמה בכמה קשורי תפילין, בכמה קשורי ציצית, שלא יזוז ממנה. וכל קשר הוא מצד של האות י'. ושני קשרים הם, שהם קשר של ראש, הקשר של זרוע שמאל, והם י' מן יאהדונה"י.</p>
---	--

ואמאי קשרין - צ"ל "ובמאי", ור"ל כיצד קושרין:

– מאיר התיקון –

¹³⁵ עי' לש"ו הקדר"ש מב ע"ד, תחילת הכוונה מוכרח להיות דווקא לשם הוי"ה ואם בא להוסיף בכוונה יכול להוסיף שהוא עצמות א"ס יחיד פשוט המתגלה בשם זה, ומכאן רואים שתחילת הכוונה בכל האזכרות הוי"ה אדנ"י והם נעשים משולבות ע"י אור א"ס שבהם כי א"ס עצמו נתגלה בשם הזה הנכתב בהוי"ה ונקרא באדנ"י ע"י התלבשו ויחודו באצילות כדי לברוא העולמות ולקבל העבודה מברואיו.

גם בתפילה שהוא בקול ודיבור ובזו"ן צריך להעלות בהכוונתו למעלה למעלה עד רום המעלות כי אין לזו"ן אלא מה שנמשך להם מלמעלה כי הם כולם א' (דע"ה ח"ב קלח ע"ב)

¹³⁶ וצמאי (גר"ח)

¹³⁷ עי' שער מאמרי רשב"י (נז ע"א): סוד קשר תפלה של יד, צורת יו"ד, כי היוד הוא יסוד, ובתוכו מלובשין ההארות ארבע מוחין שבה.

<p>יהו"ה ארבע פרשיות תפילין וראו כל עמי הארץ כי שם י"י וכו' (דברים כה י) אדני ארבע בתי תפילין אהי"ה אשר אהי"ה (שמות ג יד) מלגאו תפילין בכ"א אזכרות תפילין דרישא ובכ"א אזכרות תפילין דיד ודא אימא עלאה תפילי דמארי עלמא קרינן ליה תפילין על רישא דעמודא דאמצעיתא כסי ליה אימא בגדפהא דאינון רצועין תפילי וקשרין ליה ישראל בשכינתא תתאה בתפילין דיד וליה אמרין שמע ישראל ברא דסבא דסבין¹³⁸ ודא חכמה עלאה ועל שמיא איתקרי עמודא דאמצעיתא ישראל שיר אל שיר משמאלא שיר דלויס אל מימינא דכהניא עמודא דאמצעיתא ישראל כליל [ג ע"ב] תרוייהו:</p>	<p>יהו"ה, ארבע פרשיות התפילין, "וראו כל עמי הארץ כי שם יהו"ה וכו'". אדני, ארבעה בתי התפילין, "אהי"ה אשר אהי"ה", מבפנים של התפילין, בעשרים ואחד אזכרות התפילין של ראש, ובעשרים וא' אזכרות התפילין של יד, וזו האם העליונה, תפילין של רבוננו של עולם, קוראים לו תפילין על ראש העמוד האמצעי, מכסה אותו האם בכנפיה שהן רצועות התפילין, וקושרים אותו ישראל עם השכינה התחתונה בתפילין של יד, ולו אומרים "שמע ישראל", הבן של זקן הזקנים, וזו חכמה עליונה, ועל שמו נקרא העמוד האמצעי ישראל, שיר א"ל, שיר משמאל, שיר של לויס, א"ל מימין, של הכהנים. העמוד האמצעי ישראל, כולל את שניהם.</p>
--	--

אדני ד' בתי תפילין - הוא בשל יד¹³⁹ כדלקמן (ח ע"ב י ע"ב) ע"ש, ולא נחית הכא (אלא) לפרושי [אלא] שם הוי"ה ואדני דאיתנייהו בתפילין, ומפרש והולך תפילין דרישא הוא דז"א הוי"ה, ודיד דנוקבא. והתפילין דז"א הוא אימא עלאה¹⁴⁰, וזהו תפילין של ראש ותפילין של יד אנו מניחין לקשר זו"ן¹⁴¹: **ודא אימא כו' - ר"ל, השם אהי"ה: וקשרין ליה ישראל כו' - ר"ל, תפילין דרישא אנו מניחים בבחינת ז"א שהוא מניח¹⁴², אבל תפילין של יד אנו מניחין בבחינת עצמנו לקשר זו"ן: ברא דסבא - לפי שנאמר (שמות ד כב) בני בכורי ישראל, והוא בכור שנוטל ב' חלקים ידיה ודנוקבא¹⁴³: דסבא דסבין - שחג"ת נקראו סבין: שיר דלויס - שהוא גבורה: אל מימינא - חסד:**

החכמה יורדת בברכת הכהן בימין, ובו הרוצה להחכים ידרים (ב"ב כה ע"ב). האם יורדת בקדושת הלויס משמאל, ובו הרוצה להעשיר יצפין (שם). עמוד האמצעי, הקשר של שניהם, היחוד של שניהם, אף כך יסוד חי העולמים. הקשר של העמוד האמצעי והשכינה התחתונה באיזה מקום, בתפלה, שבו כלולים שמונה עשרה ברכות, ובו מתייחדים שני שמות כאחד, הם יאהדונה". וחבורם של שני השמות צריכים [לעשות] בחשאי. וסוד הדבר "בעמדם תרפינה

החכמה נחית בכרחה דכהנא בימינא וביה הרוצה להחכים ידרים אימא נחית בקדושה דליואי משמאלא וביה הרוצה להעשיר יצפין עמודא דאמצעיתא קשורא דתרוייהו יהודא דתרוייהו אוף הכי יסוד ח"י עלמין קשורא דעמודא דאמצעיתא ושכינתא תתאה באן אתר בצלותא דביה כלילין ח"י ברכאן וביה מתייחדין (ד ע"ב) תרין שמהן כחדא אינון יאהדונה"י וחבורא דתרין שמהן צריכין

– מאיר התיקון –

¹³⁸ עי' א"ז רפח ע"ב שע"ק נקרא סבא דסבין.
¹³⁹ ד"ז לכאורה צ"ע שכן לשון התיקון הוא שיש כאן גם בתים והרי בתפילין של יד אין ד' בתים כי אם אחד בלבד. ועוד עי' לקמן י ע"ב שבפירוש מבאר שתפילין של יד הוא הבית החמישי, וצ"ע.

¹⁴⁰ הם מוחין דז"א והם באים מיסוד דאמא.
¹⁴¹ לכן התפילין הם בחי' יסוד עי' לקמן י ע"א.
¹⁴² היינו "מרא עלמא", קב"ה.
¹⁴³ דהיינו שז"א לוקח ב' חלקים של הדעת. עי' אד"ז רצא ע"א: וכד נהרין אלין אב ואם עליה, כלהו אקרון תפילין דרישא וכלא נטיל בן דא וירית כלא והאי ירית לברתא וברתא מניה אתזן ועכ"פ מכאן ברא ירית ולא ברתא, ברא ירית לאבוי ולאמיה ולא ברתא, ומניה אתזן ברתא, כמה דכתיב (דניאל ד) ומזון לכלא ביה (ואי תימא כל האי והאי אקרון צדיק וצדק בחד אינון וחד כלא).
 תרגום: וכשמאירים אלה אר"א עליו, כלם נקראים תפילין של ראש. והבן הזה לוקח את כולם ויורש את הכל, ואת זה הוא מוריש לבת, והבת ממנו נזונית. ועל כל פנים נשמע מכאן שהבן יורש ולא הבת, הבן יורש את אביו ואמו ולא הבת, וממנו נזונית הבת כמו שנאמר "ומזון לכלא ביה" [מזון לכל בן]. (ואם תאמר כל זה וזה נקרא צדיק וצדק, באחד הם ואחד הכל).

כנפיהן", בעמדם ישראל בתפלת העמידה, החיות תרפינה כנפיהם, שלא להשמיע בהם קול, ששם "קול דממה דקה", קדש הקדשים, שהוא בעמידה, משום ששם בא המלך.

בחשאי ורזא דמלה בעמדם תרפינה כנפיהן (יחזקאל א כד) בעמדם ישראל בצלותא דעמידה חיון תרפינה כנפיהם דלא למשמע בהון קלא דתמן קול דממה דקה (מלכים א' יט יב) קדש הקדשים דאיהו בעמידה בנין דתמן קאתי מלכא:

להעשיר יצפין - שנאמר (איוב לד כב) מצפון זהב יאתה, והוא¹⁴⁴ מסט' דבינה: **קשורא דתרוייהו** - בתפילין דרישא: **יחודא דתרוייהו** - בק"ש, וזהו {ד ע"ב} יב"ק¹⁴⁵, (ו) ע"כ הוא סוד ק"ש. ועכשיו הוא מפרש סוד תפלה: **בחשאי** - דבור בלא קול¹⁴⁶: **קדש הקדשים** - יסוד דנוקבא ומל' דידה:

שהרי ברוח גדולה וברעש גדול ובאש, שנשמעים בהם כנפי החיות, לא בא המלך, אלא בקול דממה דקה, שהיא אחר רוח רעש ואש, והיא רביעית להם, ועליהם אמר יחזקאל, וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת. הרי הם שלש, שרוכבים בהם שלש האותיות הו"ה. קול דממה דקה, זו י' מן הו"ה, והיא י' מן אדנ"י, שם בא המלך שהוא יהו"ה, שכל הו"ה ששולטת ה' על ו', ה' על י', נקבה היא ההו"ה, כמו טפה של נקבה כששולטת על הטפה של זכר, היא בת.

דהא ברוח גדולה וברעש ובאש דאשתמעון בהון גרפי חיוון לא אתא מלכא אלא בקול דממה דקה דאיהו בתר רוח רעש אש ואיהו רביעאה לון ועליהו אמר יחזקאל (א ד) וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת הא אינון תלת דרכיבין בהון תלת אתוון הו"ה קול דממה דקה דא י' מן הוה"י ואיהו י' מן אדנ"י תמן קא אתא מלכא דאיהו יהו"ה דכל הו"ה דשליט ה' על ו' ה' על י' נוקבא איהו ההו"ה כגון טפה דנוקבא כד שליט על טפה דדכורא בת איהי:

דהא ברוח כו' - אינון ג' ספירות חג"ת דילה, דאינון כנפי ג' החיות אריה שור נשר: **אלא בקול כו'** - דאיהו דמות אדם רביעאה: **ועלייהו כו'** - רוח מסט' דת"ת, ענן מסט' דחסד כמ"ש בתז"ח (ד ע"ב), ולכך כתיב גדול, ואש מסט' דגבורה: **קול דממה כו'** - דבה הו"ה מהופכת כדלקמן: **כגון טיפה כו'** - שלכך איש מזריע תחלה יולדת נקבה (נדה דף לא ע"א), דאז נקבה שליט על דכורא:

בא אליהו וכל ראשי הישיבה והשתטחו לפניו, ואמרו, סיני סיני מי יכול לומר דברים לפניך, אלא בקול דממה דקה שבפיך בא המלך. קום אליהו, תתקן לבושי המלך והמלכה, שאתה כהן, שתתקן לקדוש ברוך הוא ארבעה בגדי לבן, וארבעה בגדי זהב למלכה, שנאמר בה "כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה".

אתא אליהו וכל מארי מתיבתא ואשתטחו קמיה ואמרו סיני סיני מאן יכיל למימר מלין קמך אלא בקול דממה דקה דבפומך קא אתי מלכא קום אליהו תקין לבושי מלכא ומטרוניתא דאנת כהנא תקין ליה לקודשא בריך הוא ארבע בגדי לבן וארבע בגדי זהב למטרוניתא דאתמר בה כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה (תהלים מה יד):

סיני - הוא רעיא מהימנא¹⁴⁷:

– מאיר התיקון –

¹⁴⁴ צפון, וכן עי' זהר ח"ג רכד ע"א, וכן ע"ח אצילות ב'.
¹⁴⁵ עי' מלואים אות ד. ועי' זהר ח"ג רכט ע"א: יב"ק בחושבן אדני במעשה יהו"ה בדבור אה"ה במחשבה.

¹⁴⁶ ועי' לעיל ג ע"ב שדיבור הוא בבחינת מלכות וקול הוא בבחינת ו"ק.

לאפוקי ק"ש שצריך להיות בקול רם, וכן הוא לענין חזרת הש"ע.

¹⁴⁷ עי' לעיל ריש ד ע"א.

ארבעה בגדי לבן כולם רחמים בשם של יהו"ה, ואין מי שמוחל [מכפר] בהם עריות אלא הוא. ארבעה בגדי זהב, כולם דין, מצד של אדנ"י, ואין מי שמוחל על עבודה זרה אלא היא, ששולטים שפחה במקום גברתה. כשמו כן כסאו כן לבושו. ובלבושים הללו לא מתלבש עד כעת מיום שנחרב בית המקדש, שהרי כתוב "אלביש שמים קדרות", ובשכינה נאמר "אל תראני שאני שחרחורת", משום שהיא בגלות, והכסא שלה פגום בחטאי ישראל, ששם הנשמות של ישראל. ולכן אשרי מי שמתקן לה כסא בתפלתו במצות שלו, מאחר שהוא כסא פגום בגללם, ומסתלק שם יהו"ה משם, שהוא לא שורה במקום פגום, זהו שנאמר "כל איש אשר בו מום לא יקרב", כמו כן כאן לא שורה בנשמה פגומה.

ארבעה בגדי לבן כלהו רחמי בשמא דיהו"ה ולית מאן דמחיל בהון על עריין אלא איהו¹⁴⁸ ארבעה בגדי זהב כלהו דינא מסטרא דאדנ"י ולית מאן דמחיל על עבודה זרה אלא איהו דשלטאן שפחה באתר דגבירתה כשמיה כן כרסייה כן לבושיה ובאלין לבושיין לא אתלבש¹⁴⁹ עד כען מיומא דאתחרב בי מקדשא דהא כתיב אלביש שמים קדרות (ישעיה ג ג) ושכינתא אתמר בה אל תראני שאני שחרחורת (ש"ה"ש א ו) בגין דאיהו בגלותא וכרסיא דילה פנימא בחובין דישראל דתמן נשמתין דישראל ובגין דא זכאה איהו מאן דתקין לה כרסיא בצלותיה דיליה בפקודין דיליה בתר דאיהו כרסיא פגים בניייהו ואסתלק שם יהו"ה מתמן דאיהו לא שריא באתר פגים הדא הוא דכתיב כל איש אשר בו מום לא יקרב¹⁵⁰ (ויקרא כב כ) אוף הכי בנשמתא פנימא לא שריא:

כשמיה כן כו' - ר"ל, דאע"ג דאני ה' לא שניתי כו' (מלאכי ג ו), מ"מ בכרסי', שם שליט שפחה ח"ו, כמו שמפרש והולך לקמן בסמוך: כן לבושי' - ואקרון בשמיה ד' בגדי לבן הוי"ה, ד' בגדי זהב אדנ"י כנ"ל¹⁵¹: דתמן נשמתין כו' - ולפיכך מטי תמן פגימא מסט' דנשמתין: ואסתלק שם י"י - דאיהו כלל אצילות, דתמן לא מטא פגימא¹⁵²:

זכאה איהו מאן דאשלים נשמתיה לשריא ביה שם יהו"ה ועביד ליה כרסיא לגביה וזכאה פומא דמתחבר בה קודשא בריך הוא עם שכינתיה דאיהו תורת ה' וזכאה איהו מאן דלביש מלכא ומטרוניתא בעשר ספירן דבריאה דכלילין בשם יאהדונה"י כשמיה כן לבושיה ומאן דתקין ליה סוסיא¹⁵³ דאתמר בה לסוסתי ברכבי פרעה דמיתך רעיתי (ש"ה"ש א ט) דאיהו מרכבה דיליה דביומי דשבתות ויומין טבין איהו לביש לבושי מלכותא דאינון עשר ספירות דבריאה¹⁵⁴ וביומי דחול לביש עשר

אשרי מי שמשלים נשמתו להשרות בה שם יהו"ה ועושה לו כסא אליו. ואשרי הפה שמתחבר בו הקב"ה עם שכינתו, שהיא תורת יהו"ה. ואשרי הוא מי שמלביש המלך והמלכה בעשר הספירות של בריאה שכלולים בשם יאהדונה"י, כשמו כן לבושיה. ומי שמתקין לו סוסיו, שנאמר בה "לסוסתי ברכבי פרעה דמיתך רעיתי", שהיא מרכבה שלו, שבימי השבתות וימים טובים הוא לבוש בלבושי מלכות, שהן עשר ספירות של בריאה. ובימות החול לבוש בעשר כתות של מלאכים שמשמשים אותם את עשר ספירות הבריאה, שעשר ספירות של האצילות הוא המלך בהם ועצמותם אחד בהם, הוא וחיינו אחד בהם. מה שאין כן בעשר הספירות של הבריאה, שהם וחיייהם אינם אחד, שהם ועצמותם אינם אחד. ועילת על הכל הוא מאיר בעשר ספירות של

– מאיר התיקון –

¹⁴⁸ עי' ירושלמי יומא לח ע"א שמכנסים מכפרים על העריות.

¹⁴⁹ עי' לקמן מב ע"א ד"ה עקר ביתא.

¹⁵⁰ לשון הפסוק "תקריבו".

¹⁵¹ לפ"ז בע"כ ששם הוי"ה ב"ה הוא בסוד עולם האצילות ואילו שם אדנ"י הוא בסוד עולם

הבריאה וכדלקמן ד"ה דכלילין.

¹⁵² עי' לקמן י ע"א לא יגורך רע.

¹⁵³ עי' לקמן מג סע"א.

¹⁵⁴ עי' דברי רבינו בספד"צ כט כד חב אדם אתפשט וכו'.

כתות דמלאכי¹⁵⁵ דמשמשי לון לעשר ספירן דבריא דעשר ספירות דאצילות מלכא בהון¹⁵⁶ איהו וגרמיהון¹⁵⁷ חד בהון אינון וחיייו¹⁵⁸ חד בהון מה דלאו הכי בעשר ספירות דבריא דלאו אינון וחיייון חד לאו אינון וגרמיהון חד ועילת על כלא הוא נהיר בעשר ספירות דאצילות ובעשר ספירות דבריא ונהיר בעשר כתות דמלאכי ובעשר גלגלי דרקיע ולא אשתני בכל אתר¹⁵⁹:

אצילות ובעשר הספירות של בריאה, ומאיר בעשר כתות של מלאכים, ובעשרה גלגלי הרקיע, ולא משתנה בכל מקום.

דכלילין בשם יאהדונה"י - כנ"ל (ב ע"ב) דכל ע"ס כלולין בשני שמות אלו, וז"ש כשמה באצילות, כן לכושיה בבריא: ועילת על כולא כו' - בכל ד' עולמות אבי"ע חייהון אלהות¹⁶⁰, ולא אשתני כלל, ואין פגימה שולט:

[ד ע"א] קום יחזקאל נביאה לגלאה אלין מראות קמי שכינתא דאתמר בהון ודמות החיות מראיהם כגחלי אש (יחזקאל א יג) בנקודי אורייתא וטעמי דאורייתא דעלייהו דאתון אתמר ודמות החיות מראיהם כגחלי אש אלין אינון נקודין בוערות כמראה הלפידים (שם) אלין טעמי ובהון והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע (דניאל יב ג) והמשכילים אלין אתון יזהירו אלין נקודין דנהרין בהון כוזהר אלין טעמי ושכינתא כלילא מכלהו עלה אתמר היא מתהלכת בין החיות (יחזקאל א יג) דאינון חיון עלאין דנקודי דטעמי וחיון תתאין¹⁶¹ דנקודי דאתון כנוונא דא דא ואינון סגולת"א לעילא תלת חיון עילאין דרמיון י"י בראשי תיבין יהו"ה יהו"ה יהו"ה (ה ע"א) ואינון יהו"ה מלך (תהלים י טו) יהו"ה מלך (שם צג א) יהו"ה ימלך (שמות טו יח) אנפי תלת חיון עילאין דאינון חסד גבורה תפארת ולתתא סגול דאינון חיון

קום יחזקאל הנביא לגלות את המראות הללו לפני השכינה, שנאמר בהם "ודמות החיות מראיהם כגחלי אש", בנקודי התורה, וטעמי התורה שעל האותיות. נאמר "ודמות החיות מראיהם כגחלי אש", אלו הם הנקודות. "בוערות כמראה הלפידים" אלו הטעמים, ובהם "המשכילים יזהירו כוזהר הרקיע". "המשכילים", אלו האותיות, "יזהירו", אלו הנקודות שמאירות בהם, "כוזהר", אלו הטעמים. והשכינה כלולה מכולם, עליה נאמר "היא מתהלכת בין החיות", שהן החיות העליונות של נקודות הטעמים, וחיות התחתונות של נקודות האותיות, כמו זה ה', והם סגולת"א למעלה, שלש חיות עליונות שרמוזות י' י' י', בראשי תיבות יהו"ה יהו"ה יהו"ה, והם יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלך, פני שלשת החיות העליונות, שהן חסד גבורה תפארת. ולמטה סגול, שהם החיות התחתונות, פני נצח יסוד והוד, שרמוזים ביברכך יאר ישא, הנקודה של האמצע חיה ששמה אדם, כדוגמא זה ה', היא מתהלכת בין החיות, שהם שלש למעלה ושלש למטה, כדוגמא זה ה', היא

– מאיר התיקון –

¹⁵⁵ בימי החול וכן בכל משך זמן הגלות יורדים ומתלבשים הז"א ונוק' דאצילות במט"ט ומתייחדים שם (לש"ו דע"ה ח"א נג ע"ד). הם נקראים בשם מלאכים כי הם משמשי ל' ספירן דבריא (לש"ו כללים ח"ב צח ע"א).

¹⁵⁶ דרושי אבי"ע פ"ה ובספר הכללים כלל י"ג ענף ב' ושם כלל ז' ענף ב' (לש"ו). עי' לשונם הובא במלואים אות ה.

¹⁵⁷ וגרמיה (מנטובל).

¹⁵⁸ איהו וחיון (מנטובל).

¹⁵⁹ עי' הערה 126.

¹⁶⁰ עי' שער השמות פרק ב' שבעולם העשיה בחי' יחידה הוא אלקות גמור, ובעולם היצירה

חיה אלקות גמור, ובעולם הבריאה נשמה אלקות גמור.

¹⁶¹ עי' ביאור רבינו על ספד"צ לג ע"ד שחיוון עלאין הם חג"ת וחיוון תתאין הן נה"י. הנה"י הם בסוד בהמה, וכמ"ש בסתרי תורה (פ' ויצא קנא ע"ב) בסוד (בראשית כט ב) והנה שלשה עדרי צאן רובצים עליה, אבל בהחיות עלאין שבהחג"ת, שם שורה האור דשם מ"ה גימט' אדם והוא רוח האדם העולה למעלה (דע"ה ח"ב כב ע"ד). ועי' לקמן הערה 168.

רביעית לכל השלש ושביעית לשש, והסוד של שלש החיות התחתונות, עליהם הוא רומז "ויהי בשלשים שנה", ועל הנקודה שבאמצע רומז ברביעי, שהוא ארבע פני אדם, חכמה עליונה כ"ח מ"ה, שנאמר בו "דמות כמראה אדם עליו מלמעלה", והכל בסוד הנקודות של אות ה'.

תתאין אנפי נצח יסוד והוד דרמיזין ביברכך יאר ישא (במדבר ו כד-כו) נקודה דאמצעיתא חיה¹⁶² ששמה אדם כנוונא דא ה' היא מתהלכת בין החיות דאינון תלת לעילא ותלת לתתא כנוונא דא ה' איהי רביעאה לכל תלת¹⁶³ ושביעאה לשית ורזא דתלת חיוון תתאין עלייהו איהו קא רמיו ויהי בשלשים שנה (יחזקאל א א) ועל נקודא דאמצעיתא קא רמיו ברביעי דאיהי ארבע אנפי אדם חכמה עלאה כ"ח מ"ה¹⁶⁴ דאתמר ביה דמות כמראה אדם עליו מלמעלה (שם כו) וכלא ברזא דנקודי דאת

אלין מראות - שנאמר (יחזקאל א א) ואראה מראות כו' : דעלייהו דאתון אתמר ודמות החיות - דאינון מרובעין¹⁶⁵ : מראיהון כגחלי אש אלין כו' - דאינון עגולין כמ"ש לקמן (ה ע"ב) : ובהון והמשכילים כו' - ר"ל, ועל האותיות ונקודות וטעמים נאמר והמשכילים כו' : חיון עילאין כו' - כמ"ש סגולתא דטעמין לעילא, וסגול דנקודות לתתא, והכל על אות ה"א, ומפיק שבתוך הה"א, היא הנקודה המתהלכת בין החיות: דרמיזין י"י - והוא סגולתא {ה ע"א} וכן לקמן : נקודא דאמצעיתא כו' - היא מלכות שמתחלת בסוף הת"ת¹⁶⁶ : ששמה אדם - דתלת חיוון הנ"ל, אינון אריה שור נשר : חכמה עילאה - ר"ל, דהיא אתנטלית מחכמה¹⁶⁷, כמ"ש (משלי ג יט) בחכמה יסד ארץ,

– מאיר התיקון –

¹⁶² "חיה" נמחק בדברי רבינו בס"י טז ע"א, ובמקומו איתא "דא".
¹⁶³ עי' פת"ש נקודות טז וז"ל, נוקבא יש לה ג' שרשים ומקומות אשר היא דבוקה בז"א, הא' בעטרת היסוד, הב' בטבור, הג' בפה, והענין, כי עיקר יציאתה הוא במקום שיש נקב, שלכך נקראת נקבה כנודע, שבהיותה נקודה לבד היא בעטרת היסוד, וכשהיא פרצוף עד החזה למטה, כתרה במקום פה הטבור, ובהתגדלה לגמרי כתרה נגד הפה יסוד אימא שבדעת דז"א, בסוד כלת משה, עכ"ל.
 עי' בביאור רבינו על ס"י (פ"א מ"א אופן ג) וז"ל, שם י"ב היא בדעת ששרשו בכתר, ע"כ. ועי' בלש"ו ביאורים ח"א נה ע"ג, שמקשה מתפילת ר' נחוניא בן הקנה ששם י"ב הוא ביסוד, ואילו כאן כתוב שהוא תופס את כל הקומה. ומתרץ הלש"ו שכל העד"א אחד הוא. והנה ראייה לדבריו מדברי רבינו על תיקו"ז פא ע"א ד"ה ביה איהו וז"ל, והכל אחד כשזה נפתח זה נפתח ודעת ויסוד הוא א', עכ"ל [עי' עוד בלש"ו כללים ח"א סט ע"א וז"ל, ת"ת ויסוד אשר שניהם הם בקו האמצעי ואין יתרון ומעלה מזה על זה אלא רק מה שיצאו בב' יציאות ונבחנו לשניים שהרי הם שני ספירות מיוחדים, ע"כ]. לפי כל הנ"ל יתבאר בטוט"ד עומק דברי רבינו בס"י, שאין כוונתו לספירת דעת בפרט, אלא לכללות כל העד"א הבנוי מכתר דעת ת"ת ויסוד כאחד.

¹⁶⁴ עי' ביאורים ח"ב מח ע"א ז"ל: הז"א אשר הוא נקרא אדם, והוא ע"י נשמת הפנימיות שלו שהוא השם מ"ה, וכנודע מהתיקונים הנה הוא ג"כ משום שאותו המ"ה הוא החכמה דז"א והחיה שבו, כי החכמה עלאה דאבא הוא ע"ב דיוד"ן, אבל החכמה דז"א הוא השם מ"ה דאלפ"ן. וזהו ג"כ אשר נקרא מ"ה שהוא החכמה דאבא והוא האותיות מ"ה מתיבת חכמה, כי כן הוא מלת חכמה ג"כ, שהוא כח מ"ה (זהר ח"ג כח ע"א). ועכ"פ הוא כי השם מ"ה שהוא שלימות הז"א ופנימיותו הנה הוא החכמה והחיה שבו, כי לעולם הוא שרק החכמה והחיה הוא הפנימיות. וכו' המוחין דגדלות שבו אשר מצד אבא שהוא עיקר המוחין דהחיה שבו, הוא לעולם רק השם ע"ב וכמ"ש בעגו"י (ענף ה) שהחכמה דכל פרצוף הוא השם ע"ב וכנודע.

מה שמבואר בתיקונים שהשם מ"ה דאצילות הוא השלימות דז"א דאצילות, עי' הקדמת תיקונים (דף ה' ו' ז') ועוד בכ"מ הכוונה הוא על הנרנח"י דהמ"ה עצמו, והם ג"כ ד' שמות עסמ"ב שבו כי כל א' הוא כלול מעסמ"ב כנודע. וכשמקבל הז"א הע"ב דהמ"ה שהוא בחי' חיה שבו והוא הגדלות שני, אז הוא חוזר פב"פ.

¹⁶⁵ עי' לקמן ה ע"ב שאותיות הם מרובעות, ונקודות הם עיגולים.
¹⁶⁶ עי' דברי רבינו לקמן נ סע"ד: סיום תפארת הוא בטבור כמ"ש באד"ר (קמא ע"ב) ומשם ולמטה מעוי בדעת אתתקן, וע"ש, ובפ' משפטים (קכג ע"א). וכן התחלת הנוק' שם, שהיא נגד נה"י, כי שם הדעת שהוא ביסוד.
¹⁶⁷ עי' לקמן יב ע"ב.

וחכמה נקראת, דביה אותיות כ"ח מ"ה, כ"ח הוא כ"ח אתון דמילוי המילוי דשם מ"ה, והשם בעצמו הוא מ"ה גי' אדם:

בחמשה לחדש (יחזקאל א) דא את ה' דאיהי אלהי"ם כנוי לשם יהו"ה ואיהי כרסיא דהכי סליק הכס"א כחושבן אלהי"ם ואיהי כתר עליון חמישאה לארבע חיוון עלאין וחמישאה לארבע תתאין ואיהי כרסיא למארי כלא אדון על כלא דאיהו טמיר וגניז ואי תימא דרזא דא חזא יחזקאל לא הוה אלא דמות דאלין חיוון ולא דחזא חיוון אלא כמלכא דשלה שטר בחותמיה ודיוקנא דמלכא רשימא על שעה מחותמיה דבספירן דאצילות איהו דיוקנא דמלכא ממש ובספירן דבריא חותמא דמלכא ובספירן דיצירה ובמלאכין דאינון חיוון ציורא דחותמא בשעוה¹⁶⁸ ובגין דא אתמר במראות יחזקאל דמות כמראה אדם (שם כו) ודמות החיות (שם יג) ולא החיות ממש למאן דכל יומי לא חזא מלכא והוה בן כפר ושאל בגיניה ורשימין ליה על טבלא או על נייר דיוקני:

"בחמשה לחודש" זו האות ה', שהיא אלהי"ם, כנוי לשם יהו"ה, והיא הכסא, שכך עולה הכס"א בגימ' אלהי"ם. והיא כתר עליון, חמישית לארבע החיות העליונות, וחמישית לארבע התחתונות, והיא כסא לרבון הכל, אדון על הכל שהוא נסתר ונגזז. ואם תאמר, שסוד זה ראה יחזקאל, לא היה אלא דמות החיות האלה, ולא שראה חיות, אלא כמו מלך ששלח שטר בחותמו ודמות המלך רשום על שעה. מחותמו שבספירות האצילות הוא דמות המלך ממש, ובספירות הבריאה חותם המלך, ובספירות היצירה ובמלאכים שהם חיות הציור של החותם בשעוה, ולכן נאמר במראות יחזקאל "דמות כמראה אדם" ו"דמות החיות", ולא החיות ממש. [משל] למי שכל ימיו לא ראה מלך והיה בן כפר, ושאל בשבילו ורשמים לו על טבלא או על נייר את דמותו (חגיגה יג ע"ב).

בחמשה לחודש כו' - שעד כאן הוא בנקודות, ועכשיו הוא מדבר באות ה': דאיהי אלהים -
 דאית בה ה' אותיות: כנוי - בגימ' אלהי"ם: לשם י"י - דארבע חיות הנ"ל הן ד' אותיות הוי"ה: ואיהי כרסיא - ר"ל מלכות¹⁶⁹, שעכשיו מדבר בבחינה אחרת, ד' חיוון עילאין הן ח"ב ג"ג¹⁷⁰, וד' חיוון תתאין הן תנה"י כמ"ש בתיקוני ז"ח (דף עג"א): ואיהי כתר כו' - ר"ל, שמרמז ג"כ על כתר, כמ"ש בהקדמה שניה (יט ע"א) כתר מלכות, ועלה אתמר כו' ע"ש¹⁷²: ואיהי כרסיא - ר"ל, לכך נקרא אלהי"ם כנ"ל: למארי כולא - הוא א"ס.

(ויש נקודה שכל העולם תלוי תחתיה, כמו השמש אל התחתונים נראית לבני אדם תחת הרקיע כנקודת קמ"ץ, והיא גדולה מכל הארץ (נ"א אותיות) כמה פעמים, כל שכן

(ואית נקודה דכל עלמא תליא תחותה כגון שמשא לגבי תתאין אתחזיא לבני נשא תחות רקיע כנקודת קמ"ץ ואיהו כמה זמינן רב מכל

– מאיר התיקון –

¹⁶⁸ ד' חיות שהוא בבחי' הד' יסודות הכלליים ויש חיוון עלאין וחיוון תתאין (וכמ"ש בהקדמת תיקו"ז ה' ע"א ובכ"מ) והחיוון עלאין הם בבחי' הגלגלים [עי' זהר הרקיע זהר ח"ב ריא ע"א שזה רגמ"ן] שהם הד' יסודות העליונים דהיצירה והחיוון תתאין הם בחי' הד' יסודות ארמ"ע שהם הד' יסודות התחתונים דהיצירה ועל שם הפרטים שבו הנה נקרא הוא בשם עולם היצירה כי שם הוא כחות הציורים של כל הנמצאיים כולם דעולם העשיה וכן הוא הציור דכל האורות הנעלמים שבעולם הבריאה וכמ"ש בהקדמת תיקונים שם שהוא ציורא דחותמא בשעוה אך הפרטים עצמן דהיצירה אשר הם כבחי' כל חלקי הדצח"מ בכל פרטיהם ופרטי פרטיהם הנה הם נקראים בשם מלאכים כי הם משמטין לעשר ספירן דבריא וכמ"ש בהקדמת תיקו' שם דף ד' ע"ב והם מלאכים ושלוחים לכל הכחות ופעולות הנעשים בעולם העשיה (כללים ח"ב צח ע"א).

¹⁶⁹ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ כט ע"ג וז"ל כלל האצילות הוא יה"ו ובחינת התפשטות של מלכות למטה הוא ה' כמ"ש למטה ובכסא שם אלהים שהוא ע"ה טו"ר ששם אלהים משתתף במלאכים ובכל העולמות ובבני אדם ואפילו בס"א אלהים אחרים.

¹⁷⁰ כלומר חכמה בינה גדולה גבורה. אמנם מאד קשה שזה יהיה שם הוי"ה אלא אם כן נגיד שזה באמת חו"ב ות"ת ועט"י, או שזה עטרין דחו"ב והדעת.##

¹⁷¹ ז ע"ג ד"ה תלת טיפין.
¹⁷² שהכתר של כל עולם הוא בבחינת המלכות של העולם שלמעלה ממנו.

נקודות התורה, לגבי גובהם ונראות לנו הנקודות). (אתוון) [נ"א ארעא] כל שכן נקודין דאורייתא לגביה גובה דלהון ואתחזיין לן נקודין¹⁷³:

ואני בתוך הגולה על נהר כבר (יהוקאל א א) דא נהר דינור נגיד ונפיק מן קדמוהי ואלף אלפין ישמשוניה ורבוה רבוון דמלאכייתא קדמוהי יקומון דינא יתיב¹⁷⁴ וספרין ביה פתיחו (דניאל ז י) דאינון תלת ספרין דנפתחין בראש השנה וביה טבלין נשמתין בהאי נהר דינור מזוהמתן דמזוהמין בעלמא שפלה ודא מטטרון בדיוקנא דצדיק יסוד עלמא דאיהו נהר דינור מסטרא דגבורה נהר פלגין (תהלים מו ה) מסטרא דחסד פלגין מים¹⁷⁵ (שם א ג) והאי איהו על נהר כבר:

"ואני בתוך הגולה על נהר כבר", זה נהר דינור, שנמשך ויוצא מלפניו, אלף אלפים ישמשו אותו, ורבוה רבבות של מלאכים עומדים לפניו, "דינא יתיב וספרין ביה פתיחו" [הדין יושב, והספרים נפתחו בו], שהם שלשת הספרים שנפתחים בראש השנה (ר"ה טז ע"ב), ובו טובלות הנשמות מזוהמתן בנהר דינור הזה, שמזוהמים בעולם השפל, וזה מטטרון, בדמות של צדיק יסוד עולם, שהוא נהר דינור מצד הגבורה, "נהר פלגין" מצד החסד, "פלגין מים", וזהו "על נהר כבר".

ג' ספרים - חג"ת כמ"ש לקמן בסמוך דאיהו נהר כו' :

מאי כבר דא מטטרון רכב לעמודא דאמצעייתא וירכב על כרוב ויעף (תהלים יח יא) ואיהו רכב אש וסוסי אש (מלכים ב' ג יא) כליל שתין רבוא מרכבות ומסטרא דצדיק חי עלמין הוא כליל י"ח רבוא מרכבות והיינו רכב אלהים רבותים אלפי שנאן (תהלים סח יח) ואוקמוה מארי מתניתין תרי (אלפי) שאינן מתרין רבוא דאינון כל רבוא עשרת אלפים רבותים עשרים אלפים תרי שאינן אשתארו תמני סרי אלפי דנחתין עם מטטרון לקבלא י"ח ברכאן דצלותן דישראל לסלקא לון קמי קודשא בריך הוא בח"י עלמין צדיק יסוד עולם (משלי יכה) ברכות לראש [ד ע"ב] צדיק (שם ח):

מה זה כבר, זה מטטרון, רכב לעמודא האמצעי. "וירכב על כרוב ויעף", והוא "רכב אש וסוסי אש", כולל ששים רבוא מרכבות, ומצד של צדיק חי העולמים, הוא כולל שמונה עשר רבוא מרכבות, וזהו "רכב אלהים רבותים אלפי שנאן". ובעלי המשנה פרשוהו (ע"ז ג ע"ב), שני (אלפים) שאינם משני רבוא, שהם כל רבוא עשרת אלפים, רבותים עשרים אלף, שני שאינן, נשארו שמונה עשר אלף, שיורדים עם מטטרון לקבל שמונה עשרה ברכות של תפילות ישראל, להעלותם לפני הקב"ה בחי העולמים צדיק יסוד עולם, ברכות לראש צדיק.

וירכב כו' - דכרוב ורכב וכבר הן שוין באותיותיהן: וסוסי אש - כנ"ל (ד ע"ב) דתקין לי' סוסי כו'¹⁷⁶: שיתין רבוא - מסט' דו"ק:

ואני בתוך הגולה (יהוקאל א א) דא שכינתא נפתחו השמים ה' רקיעי דיומא (קדמאה) ה' השמים שבה רשומים החיות שמקורם י"ד

"ואני בתוך הגולה" זו שכינה, "נפתחו השמים" ה' רקיעים של היום השני, ה' של השמים שבה רשומים החיות שמקורם י"ד

– מאיר התיקון –

¹⁷³ המוסגר כריך להיות לקמן (ז ע"ב) [ט ע"ב] כמס"ס [אות 372] (גר"א).
¹⁷⁴ עי' דברי רבינו בספד"צ ו ע"ג: [עי' אדר"ר] (קכט ע"א) כד אתגלייא האי עת רצון וכלהו משתכחין קמיה, הה"ד דינא יתיב, כלומר יתיב באתריה כו', ומניה נפיק התבסמות של עולם התהו, כידוע בא"ק וכן בא"א לצורך ז' הנקודות, ואתבסם דינא, וז"ש דינא יתיב באתריה, כי כל שהדין מתפשט הוא קשה, וכשהוא במקומו מתבסם. ועיי"ש ז ע"ד: אז דינא יתיב כנ"ל (ו ע"ג ד"ה ואמר רעוא), דינא יתיב באתריה, וכנ"ל (א' ע"ב) שהספרים הן המתקלא.
¹⁷⁵ עי' לקמן כב ע"ד ד"ה פלגין מים שזה גם מ"ד וגם מ"ן גם מים עליונים וגם תחתונים, וכן הוא בדף כח ע"ג.
¹⁷⁶ דהיינו שהם אותיות לנקודות נוק' לז"א, ועי' עוד לקמן מה ע"ג.
¹⁷⁷ תניינא (גר"א).

ה"י וי"ו ה"י, יהו"ה, "ואראה מראות אלה"ם", חמשה [פעמים מוזכר] אור של יום הראשון, כנגד ה' ראשונה, כלולה מחמשה אור, שהוא אַאָאָאָאָ, "פתוחי חותם קודש ליהו"ה", וכל אלף מראה אה"ה. ונקודות אלו עולות אלה"ם, שבהם שבע נקודות, שלש למעלה, שלש למטה, חולם באמצע, ורקיע אחד שמיני להם, שנאמר בו "ויתן אותם אלהים ברקיע השמים".

דהשמים דבה רשימין חיוון דמקוריהון (יו"ד ה"א וא"ו ה"א)¹⁷⁸ יהו"ה ואראה מראות אלה"ם חמש אור דיומא קדמאה לקבל ה' קדמאה כלילא מחמש אור דאיהו אַאָאָאָאָ (ה ע"ב) פתוחי חותם¹⁷⁹ קדש לה¹⁸⁰ (שמות כה לו) וכל אלף אחזי אהי"ה ונקודין אלין סלקין אלה"ם דבהון שבע נקודין תלת לעילא תלת לתתא חל"ם באמצעיתא וחד רקיעא תמינאה לון דאתמר ביה ויתן אותם אלה"ם ברקיע השמים (בראשית א יז):

ה' רקיע דיומא תנינא - כצ"ל, שנאמר ביום השני ה' פעמים רקיע, וביום הראשון ה' פעמים אור: דבה רשימין חיוון - ר"ל, ה' תנינא דאיהי מלכות, דבה אינון חיות¹⁸¹: דמקוריהון יו"ד ה"י וי"ו ה"י יהו"ה - כצ"ל, דחיות אינון יודי"ן כנ"ל (ה ע"ב)¹⁸², וד' חיות אינון ד' יודי"ן דמילוי ע"ב, והיא חיה דעל כולהון¹⁸³ רמיזא ביו"ד דהוי"ה פשוטה: חמש אור - דבהון רואין, לכך נקראין מראות: ה' קדמאה - בינה: דאיהו א' כו' - סדרן [כ]צ"ל: קמץ, {ה ע"ב} צרי, חירק, חולם, שורק: פתוחי כו' - אע"ג דשם בשור"ק בוא"ו, תירץ רשב"י בתיקון ע' (קס ע"א¹⁸⁴) ע"ש: וכל אלף כו' - ר"ל, אותיות של נקודות הן א' של אור: אחזי אהי"ה - דאיהו בבינה: ונקודין אלין סלקין אלה"ם - דכל נקודה עשר ורקיע ו' כמ"ש בתיקונים (ה ע"ב): אלהים - שלכך אמר מראות אלהים: דבהון שבע נקודין - ר"ל, אותן שהן נקודות לבד, משא"כ בקמץ: תלת לעילא - ר"ל, קודם לחולם¹⁸⁵: ולתתא - אחר החולם: דאתמר ב' ויתן כו' - שכללן בנקודה א' שהוא הניצוץ של הקמץ. וקבען ברקיע, שהוא הפתח של הקמץ¹⁸⁶:

ושבע ניצוצות של נקודות אַאָאָאָאָ, ושבע ניצוצי דנקודי אַאָאָאָאָ לקבל שבע כוכבי לכת¹⁸⁷ תלת מכאן ותלת מכאן חמה בשלשה מכאן חמה באמצע, רביעי לכל השלשה, ושביעי לששה, והיא בצורת חולם.

- מאיר התיקון -

178 יו"ד ה"י וי"ו ה"י (גר"ל).

179 והבינה שהיא הה' דהשם, הנה היא מתפתחת בהה' נקודות דפתוחי חותם (כמ"ש בתיקונים דף ה סע"א, ודף קס ע"א, ודף כא ע"א, ובריש תיקון יט דף לו ע"א) והם ה' אורות המתגלים מהה' גבורות שבה, שהם מנצפ"ך הכפולים, שהם השורש דה' מוצאות הפה כמ"ש בטנת"א (פרק ג) ובדרושי הצלם (דרוש ב), והוא ענין הפ"ר שהם הגימ' דמנצפ"ך, והם נמשכים ומתגלים ממוח הבינה דכל פרצוף (דע"ה ח"ב קמא ע"א).

180 עי' מלואים אות ו.

181 עי' א ע"ב ד"ה ואיהו, שכל החיות הם במלכות.

182 בסגולתא.

183 נוריאל או מט"ט עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ יג ע"ד ד"ה ואמר והחיות, ועי' תז"ח מב

ע"א

184 ז"ל: אמר ליה רבי אלעזר והא הכא שור"ק בנקודה חדא בפתוחי חותם והכא בתלת נקודין באתריה אמר ליה באתר דאית ו' איהו שור"ק בנקודה חדא באתר דלית ו' איהו שור"ק בתלת נקודין באתריה עלאה ואמצעיתא ותתאה.

תרגום: אמר ליה רבי אלעזר והרי כאן שורק בנקודה אחת בפתוחי חותם וכאן בשלש נקודות במקומות. אמר לו במקום שיש ו' הוא שורק בנקודה אחת, ובמקום שאין ו' הוא שורק בג' נקודות, במקומו עליון אמצע ותחתון.

185 עי' לקמן קנא ע"א שחולם היא ת"ת, ועי' לעיל ה ע"א ריש העמוד שזה בסוף הת"ת, ועי' ס"י פ"ד מ"ד שהיכל הקודש היא במקום הת"ת. עי' לעיל ה ע"א ענין האות ה' עם סגול וסגולתא.

186 ניקוד קמץ הוא קו ("פתח") ונקודה כזה: ◌. וכל נקודה היא אות י' ואז הוא בגימ' אלהים, והנקודה מרמזת לדעת המתפשט הכולל את כל הנקודות, והפתח הוא מקומם. ועי' עוד לקמן ד"ה באלין חמש, ועי' לקמן ט ע"א ד"ה מ"ב שכתוב שקמץ הוא חמה.

187 עי' ס"י (פ"ד מ"ז) שבעה כוכבים בעולם שבתאי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה.

188 עי' לעיל הערה 163.

באלו החמש "וקמץ הכהן משם מלא קומצו". קמץ הוא י', כשנפתח בחמש נקודות הוא ה', חמש אצבעות, שבהן נפתח קומץ שהוא י' לחמשים שערי חירות. ואותיות י"ה כחשבון חלם, שהוא אמצעי, וחירק כחשבון ו"ה, ו' זרוע, ה' כתף. קמץ י"ד פרקי האצבעות, וזהו "ויאמר כי י"ד על כס י"ה", והם רמוזים ב"יהו"ה אלהינו יהו"ה", ובחמש אצבעות של יד שמאל, י"ד פרקים רמוזים ב"כוז"ו במוכס"ז כוז"ר", והם כ"ח שנאמר עליהם "ועתה יגדל נא כ"ח יהו"ה", וכן עולה א"ה אר"ה כ"ח, שרמוזים ב"כסא כבוד מרום מראשון".

לשית ואיהי בצורת חל"ם באלין חמש וקמץ הכהן משם מלא קמצו (ויקרא ה יב) קמץ איהו י' כד אתפתח בחמש נקודין איהו ה' חמש אצבעאן דבהון אתפתח קומץ דאיהו י' לחמשיין תרעין דחירו¹⁸⁹ ואתוון י"ה כחושבן חל"ם דאיהו אמצעי וחר"ק כחושבן ו"ה ו' דרועא ה' כתף קמץ י"ד פרקין דאצבעאן והאי איהו ויאמר כי י"ד על כס י"ה (שמות יז מז) ואינון רמיוזין יהו"ה אלהינו יהו"ה¹⁹⁰ (דברים ו ד) ובחמש אצבעאן דיד שמאלא י"ד פרקין רמיוזין כוז"ו במוכס"ז כוז"ו ואינון כ"ח דאתמר עליהו ועתה יגדל נא כ"ח י"י (במדבר יד יז) והכי סליק אי"ה¹⁹¹ או"ה כ"ח דרמיוזין בכסא כבוד מרום מראשון (ירמיה יז יב):

ואיהו בצורת - ר"ל, החמה: באלין חמש כו' - ר"ל, אלה ה' נקודות הן סתימין בחכמה, ששם קמץ¹⁹² דרמיוזין בקומץ דיד בסתימו, כעין יו"ד דאיהי בחכמה, ובבינה הן פתוחין ששם פתח, ושם פתוח לה' נקודות כל אחד בפרט, ורמזי לה' אצבעין בפתיחת היד, ורמזי לה' דאיהי בבינה: הכהן - כנ"ל (ד ע"א) דחכמה נחית בברכה דכהנא: כחשבון - ר"ל, חשבון דנקודין הוא במספר קטן¹⁹³: כי יד כו' - י"ד פרקין: על כס יה - דבהון אותיות י"ה כנ"ל: אי"ה או"ה - והן א' בחולם דהוא י"ה והוא אי"ה, וא' בחירק הוא או"ה, ושניהם בגי' כ"ח: דרמיוזין בכסא כו' - עד מקדשנו, כ"ח אותיות עם יו"ד אחר שי"ן דמקדשנו:

מיד שהסתלקו "וילכו בלא כח לפני רודף", ולכן פרשוה בעלי המשנה, כל האומר אמן יהא שמיה רבא בכל כחו קורעים לו גזר דינו של שבעים שנה (שבת קיט ע"ב), שהם שבעים שנים אחר אלף ומאתים שנים שנחרב בית המקדש, ויש מי שהוסיף וב' שהוא ע"ב, ויש מי שחושב אותם משביטל התמיד, משום שבדרגת יעקב תלוי קץ הגאולה, שדרגתו אמת, זהו שנאמר "תתן אמת ליעקב", שהוא סימן אלף מאתים ותשעים, ויש שמוסיפים בו ב', "קרוב יהו"ה לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת", "לדעת בארץ דרכך", כמו כן כאן, ארץ, א', אל"ף, ר"ץ, מאתים ותשעים, לקיים בהם "אמת מארץ תצמח", כשיהיו בחוץ כחשבון אר"ץ, אבל גזר דינם שבעים שנה.

מיד דאסתלקו וילכו בלא כ"ח לפני רודף (איכה ו א) ובנין דא אוקמוהו מארי מתניתין כל האומר אמן יהא שמיה רבא¹⁹⁴ בכל כחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה דאינון שבעין שנין בתר אלף ומאתן שנין דאתחרב בי מקדשא ואית דחשיב לון משבוטל התמיד בגין דבדרגא דיעקב תליא קין דפורקנא דדרגיה אמת הדא הוא דכתיב תתן אמ"ת ליעקב (מיכה ז ב) דאיהו סימן אלף מאתים ותשעים¹⁹⁵ ואית דאוסף ביה ב' קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת (תהלים קמה יח) לדעת בארץ דרכך (שם סזג) אופ הכי ארץ א' אלף ר"ץ מאתים ותשעים לקיימא בהון אמ"ת מאר"ץ תצמח (שם

– מאיר התיקון –

¹⁸⁹ עי' זהר ח"ג רעז ע"א: תרעין דחירו דאינון חמשיין תרעין דרחמי מסטרא דאברהם אבוהון. ועי' דברי רבינו על תז"ח כז ע"ג: כל חירות הוא בבינה בנ' תרעין דחירות שמתלבשין בעד"א.
¹⁹⁰ י"ד אותיות.
¹⁹¹ עי' לקמן קמח ע"א ד"ה א' אור כו', ז"ל, שמתלבש בתוכם דוגמת הכתר כו' אותיות הו"ה והכתר הוא א' שמתלבש בתוכם אי"ה אר"ה.
¹⁹² וכן הוא לקמן ט ע"א, ועי"ש דברי רבינו ד"ה מ"ב, ודלא כמ"ש לקמן בדף קנא ע"א, וכן עי' בדברי רבינו קמז ע"ג.
¹⁹³ עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**
¹⁹⁴ יש בו כ"ח אותיות.
¹⁹⁵ ט"ס כנ"ל דמקודס כ"ל ואית דמוסיף ב' דהוא ע"ב ואח"כ ואית דחשיב משבוטל התמיד דצאמת ח"י שנים קודם החורבן בטל התמיד כידוע (כ"מ בהע"א) (גכ"א).

פה יב) כד יהון לבר כחושבן אר"ץ אבל גזר דינם
שבעים שנים:

מיד דאסתלקו - פי' דאתפגם הכסא, ואסתלק מינה שם הוי"ה כנזכר לעיל, דהוא אי"ה או"ה:
ואית דחשיב כו'¹⁹⁶ - כלומר שחושב עשרים שנה קודם החורבן, דס"ל דעשרים שנה קודם החורבן
בטל התמיד¹⁹⁷, והוי ליה משבטל התמיד אלף מאתים ותשעים, כמ"ש (דניאל יב יא) ומעת הוסר
התמיד כו': **ואית דמוסיף בי' ב' כו' - כמ"ש בתז"ח** (עג ע"ב ג ע"ד) בתר אלף ומאתן¹⁹⁸, וע"ב הוא
לתשלום המאה של החורבן שהיה בפרט קטן תתקכ"ח¹⁹⁹, והקץ הוא מאה לאלף הששי מכוון,
כמ"ש בתז"ח (ג ע"ג) ותנוח כו' לקץ הימין דאיהו ימינא²⁰⁰, והוא חסד דיסוד, מאה דאלף הששי,
וע"ש כמה קיצין: **אבל גז"ד כו' - דהוא חבלי משיח, דבאמן יהא שמיה רבא ניצל מהן:**

דבר אחר והמשכילים (דניאל יב ג) אינון נקודי
יזהירו דנהרין באתוון דאינון נקודין²⁰¹ עגולין
אתוון מרובעין דבאתוון אתבריאוו ארבע חיוון
דכרסיא דאתמר עליהו בענינא דיהוקאל
ודמות החיות מראיהם כגחלי אש (יהוקאל א יג)
אלין אינון נקודי דאורייתא דאינון תשעה
דבהון אתבריאוו תשעה גלגלי דכורסיא
כורסיא איהי עשיראה לתשעה גלגלים דנהרין
בהון עשר אתוון דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א
ובהון אתבריאוו וארבע אתוון דאינון יהו"ה
נהרין בארבע חיוון ובהון אתבריאוו ושם יהו"ה
איהו עמודא דאמצעיתא אמת ושכינתיה תורת
אמת בה אתבריאוו²⁰² כרסיא דאיהי אלהי"ם
והיינו בראשית ברא אלהי"ם (בראשית א א)
באורייתא דאיהי ראשית ברא כרסיא דאיהי

דבר אחר "והמשכילים", הם הנקודות,
"יזהירו" שמאירים באותיות, שהם נקודות
עגולות, אותיות מרובעות, שבאותיות
נבראו ארבע חיות הכסא, שנאמר עליהם
בענינו של יחזקאל "ודמות החיות מראיהם
כגחלי אש", אלו הם נקודות התורה, שהן
תשע, שבהן נבראו תשעה גלגלי הכסא.
הכסא היא עשירי לתשעה גלגלים,
שמאירים בהם עשר האותיות שהן יו"ד ה"א
וא"ו ה"א, ובהם נבראו. וארבע האותיות
שהן יהו"ה מאירות בארבע החיות, ובהן
נבראו. ושם יהו"ה הוא העמוד האמצעי,
אמת. ושכינתו תורת אמת, בה נברא הכסא
שהוא אלהי"ם. והיינו "בראשית ברא
אלהים", בתורה שהיא ראשית, ברא הכסא
שהוא אלהי"ם, שכן עולה הכסא לחשבון
אלהי"ם.

- מאיר התיקון -

¹⁹⁶ עי' הערה 195.
¹⁹⁷ עי' דניאל ח יד (לש"ו). ז"ל: ויאמר אלי עד ערב בקר אלפים ושלש מאות ונצדק קדש. וק"ק
שכן אינו מובן פשרו מה לזה ולכאן. ואולי שגגה יצאה מפי השליט, ולכאורה כוונתו לדניאל יב יא:
ומעת הוסר התמיד ולתת שקוץ שמם ימים אלף מאתים ותשעים.
¹⁹⁸ עי' מלואים אות ז.
¹⁹⁹ נדצ"ל תתכ"ח, שהרי החרבן היה בתתכ"ח (עי' רש"י ע"ז ט ע"א ד"ה כי), עוד ע"ב זה תתק,
ועוד אלף מאתיים ה' אלפים מאה.
²⁰⁰ ז"ל: אתמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמד לגרלך לקץ הימין ואיהו ק"ץ דדליג מן ד'
מאה שנין דהוו עתידין לאשתעבדא במצרים היא ובנהא ואשתארו רד"ו רדו שמה מסטרא דימינא
אתקריאת קץ הימין ומסטרא דשמאלא.
²⁰¹ עי' לקמן ז ע"ב ניצוץ י' רקיע ו'.
²⁰² היא ג"כ ראשית לנבראים, כי ממנה נברא הכל כמ"ש בהקדמת תיקונים (דף ה' סע"ב ודף
י"ב סע"ב), וכן היא שוכן בכולם בבחי' נשמה לנשמה, והוא שכינת עוזו ית"ש אשר מלא כל הארץ
כבודו, ושוכן גם למטה, ואפס זולתה כלל וכלל, כי כל כוונתו ורצונו ית"ש וראשית גילוי בהקו
וצמצום, ובא"ק, ובכל האצילות כולו, וכן בכל המציאות דהעולמות ב"ע, הוא הכל רק גילוי כבודו
ומלכותו ית"ש, והוא ג"כ שכינת עזנו השוכן בישראל, והוא שמו ורצונו שהם במספר שוה (שעה"פ
יתרו), כי שמו גימ' רצון, ונעשה הכל לגילוי כבודו ומלכותו ית"ש, כי הם כולם מאור המלכות דא"ס,
אלא שגילוי כל תחתון הוא ע"י הצמצום שבכל א' כנ"ל, כי המלכות דא"ס אשר תואר המלכות הוא
על בחי' המלכה ועצה, הנה שם הוא הרצון על כולם על כל גילוי הפרטיים דכל הנאצלים, ומתגלה
רצונו בכל א' מהם בבחי' יציאה מן הכח אל הפועל ע"י צמצומים כנז' (כללים ח"א יט ע"ד ז"ל).

אלהי"ם דהכי סליק הכס"א לחושבן
אלהי"ם²⁰³:

ד"א והמשכילים אינן נקודי – דלעיל (ד"ע"ב) דריש והמשכילים על אותיות: **נקודין עגולין אתון מרובעין** - כמו שמפרש והולך, דחיות אינן מרובעין וארבעה פנים כו', וגלגלי דכורסיא אינן עגולין, וגלגלי הכסא עם הכסא הן נשמות החיות דאינן לבושין לכסא, וכן הנקודין לאותיות, וכן שם מ"ה לשם הוי"ה²⁰⁴: **ושם י"י כו'** - כאן מפרש האיך [אית] (איתברי) בשם הוי"ה הכסא:

ואית אורייתא דבריא²⁰⁵ ואורייתא דאצילות אורייתא דבריא^{ה'} קנני ראשית דרכו (משלי ח כב) ואורייתא דאצילות תורת ה' תמימה (תהלים יט ה) ובה תמים תהיה עם ה' אלהיך (דברים יח יג) ומסטר אדילא אתמר על ישראל בנים אתם לה' (שם יד א) ומנא לן (ו ע"א) דאורייתא דאצילות איהי תורת ה' דתליא בשמיה אלא הכי אוקמוה זה שמי לעולם (שמות ג טו) שמי עם י"ה שס"ה זכרי עם ו"ה רמ"ח תורה בחשבון אתווי תרי"א ועם אנכי ולא יהיה לך איהי תרי"ג והיינו ב' דאתוספת בתורה זאת התורה אדם (במדבר יט יד) דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א²⁰⁶ ובנין דא כבוד חכמים ינחלו (משלי ג לה) ואוקמוה רבנן דמתניתין אין כבוד אלא תורה ואית כבוד נברא ואית אורייתא דבריא אתמר בישראל כי לי בני ישראל עבדים (ויקרא כה נה) ומסטר דאצילות בנים אתם לה' ונו' (דברים יד א) ולעילא על כלא²⁰⁷ עלת על כלא דלית אלוה עליה ולא תחותיה ולא לארבע סטרי עלמא ואיהו ממלא כל עלמין [ה ע"א]:

ויש תורה של בריאה ותורה של אצילות, תורה של בריאה "ה' קנני ראשית דרכו", ותורה של אצילות "תורת יהו"ה תמימה", ובה "תמים תהיה עם יהו"ה אלהיך". ומן הצד שלה נאמר על ישראל "בנים אתם לה". ומנין לנו שתורה של אצילות היא תורת ה', שתלויה בשמו, אלא כך פרשוה "זה שמי לעלם", שמי עם י"ה שס"ה, זכרי עם ו"ה רמ"ח. תורה בחשבון אותיותיה תרי"א, ועם אנכי ולא יהיה לך, היא תרי"ג. והיינו ב' שנתוספה בתורה, "זאת התורה אדם", זה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ולכן "כבוד חכמים ינחלו", ופרשוהו רבני המשנה (אבות פ"ו מ"ג), אין כבוד אלא תורה. ויש כבוד נברא, ויש כבוד נאצל. מצד של תורה של בריאה, נאמר בישראל "כי לי בני ישראל עבדים", ומצד של אצילות "בנים אתם ליהו"ה וגו'", ומעל לכל, עילת על הכל, שאין אלוה עליו ולא תחתיו ולא לארבעת צדדי העולם, והוא ממלא כל העולמות.

ואית אורייתא כו' - ר"ל, דלא תיקשי היאך אמר אורייתא איהי שכינה, הא אורייתא איהי בבריא, לכך אמר ואית כו': ראשית דרכו - דאיהי ראשית לנבראים (לקמן יב ע"ב): **תורת ה' תמימה** - תורת ה' כנ"ל (ד"ע"ב) תמימה, שאין שולט שם שום פגם, ועלה נאמר (שיר"ש ד ז) כולך יפה רעיתי ומום כו': **ובה תמים כו' - כמ"ש לעיל (ד"ע"ב) דבנשמתא פגימה לא שריא כו': ה' אלהיך - זו"ן²⁰⁸** אורייתא דאצילות: **ומנ"ל כו' {ו ע"א} - אע"ג דכתיב תורת ה', מ"מ מנ"ל דתליא בשמיה: ועם** - מאיר התיקון -

²⁰³ כמו שנאמר בכל מעשה בראשית רק השם אלהי"ם, כי בו נתגלה בהעולמות ב"ע. ולכן הוא שם אלהי"ם גימט' הכסא, שהוא עולם הבריאה, מפני ששם הוא מתפשט ומתגלה, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (ה סע"ב) וכן הרב ז"ל (בלק"ת ריש פרשת בראשית) (הקדו"ש דף נא ע"ג).
²⁰⁴ עי' רפ"ח ב' שהכל מושרש בשם הוי"ה פשוטה. ועי' לקמן לב ע"ב ד"ה והוא.
²⁰⁵ עי' מלואים אות ח.

²⁰⁶ מבואר בתיקונים שהשם מ"ה דאצילות הוא השלימות דז"א דאצילות, עי' הקדמת תיקונים (דף ה' ו' ז') ועוד בכ"מ הכוונה הוא על הנרנח"י דהמ"ה עצמו, והם ג"כ ד' שמות עסמ"ב שבו כי כל א' הוא כלול מעסמ"ב כנודע. וכשמקבל הז"א הע"ב דהמ"ה שהוא בחי' חיה שבו והוא הגדלות שני, אז הוא חוזר פב"פ והוא כמו שבארנו בספר הקדו"ש שער ג', שעיקר כל פרצוף הוא הרוח שבו, וכשנשלם לו כל הנרנח"י דהרוח אז הוא תכלית שלימותו (ביאורים ח"ב מח ע"ב ז"ל).
²⁰⁷ דהיינו א"ק, עי' לקמן קלח ע"א.
²⁰⁸ דהיינו שזהו החיבור של הוי"ה ואלהים, והוא ג"כ החיבור של קב"ה ושכינתא הנזכר לעיל ד

ע"ב.

אנכי כו' - עיין בגמרא דמכות בסופה (כג ע"ב)²⁰⁹: והיינו ב' דאתוספת - ב' דבראשית: זאת התורה אדם כו' - ר"ל, ראה דשכינה איתקרי תורה, דכתיב זאת²¹⁰ התורה, וראה דתליא בשמייה, דכתיב אדם בגימ' מ"ה, דא יו"ד כו': ובגין דא כבוד כו' - ר"ל, דאמרנו דאית אורייתא דאצילות דשכינה דנקראת כבוד א"ל (זהר ח"א ח ע"א), ואורייתא דבריאה דנקראת כסא הכבוד: ואית כבוד נברא כו' עד אסחר - כפול לקמן (ד ע"ב) בהגהה, ואית כבוד נברא כגוונא דכבוד כו', וכאן שייך כל המאמר דשם כולו:

<p>²¹¹ואיחיו אסחר ומקבל צה יסורין ומרעין ומכאובין בדחילו למארי אהבה בסופה כגוונא לאוקמוה מארי מתניתין²¹² על אלון מארי קושין ומחלוקת את והב בסופה (במדבר כא יד) ולאוקמוה אהבה בסופה למה דהות לון שכינתא סוף לכל דרגין קושיא ודין מסטרא דגבורה²¹³ אתחזרת לון אהבה מסטרא דימינא אהבת חסד ובגין לא כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר והאי איחיו אהבה בסופה וכל מאן דלא מקיים לה מעושר לא יקיימה מעוני:</p>	<p>והוא מקיף ומקבל בה יסורים ומחלות ומכאובים ביראת רבונן, אהבה בסופה, כדוגמא שבארורה בעלי המשנה על אלה בעלי הקשיות והמחלוקות הללו "את והב בסופה", ופרשוה (קידושין ל ע"ב) אהבה בסופה, מה שהיתה להם השכינה סוף כל הדרגות, קושיא ודין מצד הגבורה, חזרה [להיות] להם אהבה מצד הימין, אהבת חסד. ולכן (אבות פ"ד מ"ט) כל המקיים את התורה מעוני סופו לקיימה מעושר, וזהו אהבה בסופה, וכל מי שאינו מקיימה מעושר לא יקיימה מעוני.</p>
--	---

*ומקבל בה כו' - כאן הוא ההגהה וחסר²¹⁴ ארבעה דרגין ביראת ה', וזהו סיומא דדרגא רביעאה: ומקבל בה - ר"ל, באהבת השכינה: אהבה בסופה - כמ"ש (איוב ח ז) ואחריתך ישגה מאד, כמ"ש (ב"ר פס"ו פ"ד) צדיקים תחילתן כו'²¹⁵:

<p>²¹⁶דרגא חמיסאה ביראת ה' לאוקמוה מארי מתניתין²¹⁷ כל הקודם יראתו לחכמתו חכמתו מתקיימת וכל הקודם חכמתו ליראת חטאו אין חכמתו מתקיימת לכל הקודם חכמתו ליראתו למה הוא דומה למי שמסרו לו מפתחות הפנימיים ולא מסרו לו מפתחות החיצוניים במה יכנס. ובדרך סוד אדנ"י שם י' יראת ה', ואלו ארבע האותיות</p>	<p>דרגה חמישית ביראת ה', פרשוה בעלי המשנה (אבות פ"ג מ"ט), כל הקודם יראתו לחכמתו חכמתו מתקיימת, וכל הקודם חכמתו ליראת חטאו אין חכמתו מתקיימת. שכל הקודם חכמתו ליראתו למה הוא דומה, למי שמסרו לו מפתחות הפנימיים ולא מסרו לו מפתחות החיצוניים במה יכנס. ובדרך סוד אדנ"י שם י' יראת ה', ואלו ארבע האותיות</p>
--	--

– מאיר התיקון –

²⁰⁹ וז"ל: דרש רבי שמלאי שש מאות ושלש עשרה מצות נאמרו לו למשה וכו' אמר רב המנונא מאי קרא תורה צוה לנו משה מורשה תורה בגימטריא שית מאה וחד סרי הוי אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום.

²¹⁰ עי' זהר ויחי רטו ע"ב ורטז ע"א ש"זאת" היא מידת המלכות. וכן עי' זהר ח"ב לז ע"ב.
²¹¹ דלפום מנטובל איתא לפני פיסקא זו "הגהה שאלתי בספר אחר". ובלור יקר נקט לה כעיקר הגרסא.

²¹² עי' גמ' קידושין (ל ע"ב): לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער מאי את אויבים בשער אמר רבי חייא בר אבא אפי' האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה שנאמר את והב בסופה אל תקרי בסופה אלא בסופה, עכ"ל.

²¹³ עי' דברי רבינו לקמן קסט ע"ב ד"ה ופסקי הלכות דמאסו בת בגלותא אתמר כו' - דעתה אין אנו סומכין על פסק אלא בראיות ופלפולא כמו שהוא בכל הש"ס ופוסקים אבל פסקי הלכות אינן אלא לעמי הארץ אבל לעתיד לבא שילמדו מפי משה הלכה למשה מסיני ושם אין קושיא ופלפול כלל.

²¹⁴ דהיינו שבגרסת התיקון^ז שבידינו חסר ביאור הנך ד' דרגין.
²¹⁵ ז"ל: רבי יצחק בר רבי חייא אמר הרשעים ע"י שתחלתן וסופן יסורין פותחין בברכה וחותמין בקללה מברכיך ברוך ואורריך ארור הצדיקים ע"י שתחלתן יסורין וסופן שלוה הם פותחין בקללה וחותמין בברכה אורריך ארור ומברכיך ברוך.

²¹⁶ "חסר" נוסף בלור יקר.

²¹⁷ ז"ל: רבי חנינא בן דוסא אומר, כל שיראת חטאו קודמת לחכמתו, חכמתו מתקיימת. וכל שחכמתו קודמת ליראת חטאו, אין חכמתו מתקיימת. הוא היה אומר, כל שמעשיו מרבי

<p>מסרו לו מפתחות החיצוניים צמה יכנס²¹⁸ וזכרנו רזא אלני תמן י יראת ה' ואלין ארבע אהון אינון מפתחות החיצוניים לילה י מן יהו"ה איהו חכמה וארבע אהון דהאי שמא אינון מפתחות הפנימיים ובגין דא אקדימו זללותא אלני ספתי תפתח (תהלים נא י) ולבתר חתמין לה זקס יהו"ה ברוך אתה יהו"ה מגן אברהם ואוף הכי אקדים שב"א דאיהו יראת זקס יהו"ה²¹⁹ לזהבה דאיהו קמ"ץ רחמי²²⁰ שב"א מסטרא לגבורה כי זאש ה' נשפט (ישעיה סו טז) קמ"ץ מימינא וקמץ הכהן משם (ויקרא ה יב)²²¹ בגין דמעלין בקדש ולא מורידין ובגין דא אקדימו סמ"ה לא תעשה דאינון דחילו לרמ"ה פקודין דאינון רחמי הדא הוא דכתיב זה שמי לעלם וכו' (שמות ג טו) שמי עם י"ה סמ"ה זכרי עם ו"ה רמ"ה:</p>	<p>הן מפתחות החיצוניים שלה, י מן יהו"ה היא חכמה, וארבעת אותיות של השם הזה הן מפתחות הפנימיים, ולכן הקדימו בתפלה "אדני שפתי תפתח", ואחר כך חותמים אותה בשם יהו"ה, ברוך אתה יהו"ה מגן אברהם. וכמו כן כאן הקדים שב"א שהיא יראה בשם יהו"ה, לאהבה שהיא קמ"ץ רחמים, שב"א מצד הגבורה. "כי באש ה' נשפט", קמ"ץ מימין, "וקמץ הכהן משם", משום שמעלין בקודש ולא מורידין. ולכן הקדימו סמ"ה לא תעשה שהם יראה, לרמ"ח מצוות שהם אהבה, זהו שנאמר "זה שמי לעולם וכו'", שמי עם י"ה סמ"ה, זכרי עם ו"ה, רמ"ח.</p>
---	---

ובארח רזא כו' – דהוי"ה הוא תורה, ואדני"י הוא יראה: באש - אותיות שב"א:

<p>דכגא שתיאתא ביראת ה' והיה אמונת עתיך וכו' (ישעיה לג ו) אמונת סדר זרעים עתך סדר מועד חסן סדר נשים ישועות סדר נזיקין חכמת סדר קדשים ודעת סדר טהרות אי איכא יראת ה' איז ואי לא לא וסימן זמ"ן נק"ט ואלין סית סדרי משנה בארח רזא אינון מעמודא דאמלעיתא לכליל סית סדרי מתניתין ומאן דבעי לנטלא ליה זללא שכינתיה דאיהו יראת ה' עליה אחמר ונגון מפריד אלוף (משלי טז כח) [ה ע"ב] כאלו עבד קאוז ופרוד בין קודשא בריך הוא ושכינתיה ובגין דלא יעבדון</p>	<p>דרגה ששית ביראת ה', "והיה אמונת עתיך וכו'", אמונת סדר זרעים (שבת לא ע"א), עתיך סדר מועד, חסן סדר נשים, ישועות סדר נזיקין, חכמה סדר קדשים, ודעת סדר טהרות. אם יש יראת ה', כן, ואם לא לא. וסימן זמ"ן נק"ט. ואלו ששת סדרי המשנה בדרך סוד הם מעמוד האמצעי שכולל ששה סדרי משנה, ומי שרוצה לקחתו ללא שכינתו שהיא יראת ה', עליו נאמר "ונרגן מפריד אלוף", כאלו עשה קצוץ ופירוד בין הקב"ה לשכינתו. וכדי שלא יעשו פירוד, אף על גב שלמד אדם ששה סדרי משנה ולא הקדים לו יראת ה' שהיא שכינתו, הקב"ה לא</p>
--	--

– מאיר התיקון –

²¹⁸ עי' גמ' שבת לא ע"ב: אמר רבה בר רב הונא: כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים,
 דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיים ומפתחות החיצונות לא מסרו לו. בהי עייל.

²¹⁹ עי' לקמן יא סע"ב, ומשם נראה שהקמץ צריך להיות מתחת לה'. ועי' עוד לקמן כב ע"א
 ומש"כ ע"ז רבינו ד"ה יהו"ה.

עי' מש"כ רבינו (אדרת אליהו שמות לד לג): ענין המסוה הוא שם המפורש בנקודת השורש
 במוצאותיו כידוע. וידוע שהנקודה הוא בתוך ופנימות האותיות והוא אלף וכן א"ק. אבל נקודות
 הפשוט ה' אחרונה בלא נקודה יראה וזהו ההפרש לשם המפורש. ועוד דכאן הכל נקבות חירק ושוא
 אבל הוא"ו הוא שוה שניהם במספר יב"ק, וזהו שזכה משה למסוה שהוא דרגיה כידוע. מסוה פנים
 ואחור. פנים דשמא מפרש ודאחור בשמא דנוק' והוא בצד שראו ישראל, וניקוד היא עיגולא בגו
 ריבועא חיות באופנים, אבל בה הוא משולב חיות עם האופנים. ועי' כללים ח"ב לד ע"ב, ז"ל, הוא
 בסוד כתיבת וקריאת השם בנקודותיו, שהוא בנקוד צבאות, שב"א קמ"ץ חולם, שהוא קריאת שם
 אדני"י שמספרו ס"ה, והניקוד הנז' הוא מ"ו, והוא סוד מסו"ה ס"ה מ"ו, שמספרו קי"א כמספר אות
 אל"ף במלואו. וכן השם המפורש שהוא שם מ"ה בניקוד חולם צירי קמץ צירי, הרי מספר הניקוד
 הוא ס"ו, ועם השם עצמו שהוא מ"ה, הרי ג"כ מסו"ה קי"א כמספר אל"ף במילוי. והרי כולו הא'. את
 הזו"ן בשני בחי': אחד, בשם המפורש אשר הוא בז"א, אשר בזה הנה היא כלולה בו בה' אחרונה.
 והשני, בהשם אדני"י אשר בה, אשר בזה הנה הוא כלול בה, וה' בהיכל קדשו (חבקוק ב כ).

²²⁰ עי' לקמן דף קנא ע"א ששב"א גבורה, וקמץ כתר.
²²¹ צ"ע, שכן אין פסוק בלשון זה "וקמץ הכהן משם" אלא או כמ"ש בויקרא ב ב "וקמץ משם
 מלא קמצו", או כמ"ש שם ה יב "וקמץ הכהן ממנה מלאו קמצו". ועי' מש"כ רמ"ז ח"ג מ ע"ב ש"פעמים
 הרבה שומרים הטעמים ולא המלות". דהיינו שדברי חז"ל מצוי מאוד שאין מקפידים על דיוק לשון
 הפסוקים אלא על העיקר העניין המכוון בו.

<p>שורה אצלו. ולכן אם יש יראת ה' כן, ואם לא לא, כאלו לא היה כלום בידו.</p>	<p>פרודא אף על גב דאולוף אדם שית סדרי משנה ולא אקדים ליה יראת ה' דאיהי שכינתיה קודשא בריך הוא לך שריא לגביה ובגין דא אי איכא יראת ה' אין ואי לא לא כאילו לא הוה כלום בדיה</p>
--	---

ובגין דלא יעבדון פירודא - ר"ל, דלא שריא קב"ה בלא שכינתיה:

<p>אמונה היא האם העליונה, מצד החסד שבה קריאת שמע שהיא אמונה, והיא "עתיך" מצד הגבורה, שבו נאמר "ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'". חוסן הוא מצד של העמוד האמצעי. ישועות נקראת מצד של נצח, "וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם", חכמה היא סדר קדשים שהוא הוד, ודעת הוא יסוד שהוא סדר טהרות.</p>	<p>אמונת איהי אימא עלאה מסטרא לחסד דבה קריאת שמע דאיהי אמונה ואיהי עתיך מסטרא לגבורה דביה אתמר (ויקרא טו ז) ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו' חסן איהו מסטרא לעמודא דאמלעיתא ישועות אתקריית מסטרא לנחא וגם נחא ישראל לא ישקר ולא ינחם (שמואל א טו כט) חכמת איהי²²² סדר קדשים דאיהו הוד ודעת איהו יסוד דאיהו סדר טהרות:</p>
--	---

דבה ק"ש - דק"ש איהי בהיכל אהבה כידוע (שעה"כ שער ק"ש פרק ר', פע"ח שער ק"ש פרק כז), שהוא חסד, שנאמר בה ואהבת, וכן אומרים (מ)קודם אהבה רבה: **דאיהי אמונה** - דק"ש איהי אמונה, שצריך להאמין אחדות השם, וקיבול מצותיו, שלכך אומרים אח"כ אמת כו': **דבי אתמר ואל כו'** - ר"ל שלא יבא בעת דדינא שליט, אלא בשעת החסד, ולכך צריך ללבוש בגדי לבן: **חסן כו'** - כמ"ש לקמן: **חכמה איהו סדר קדשים** - כמ"ש בעירובין (נג ע"ב) עלץ בנערה אהרונית עירנית כו'²²³: **ודעת איהי יסוד** - דכל ידיעה ביסוד, כמ"ש (בראשית ד א) והאדם ידע כו', וכל יסוד הוא דעת של פרצוף שלמטה כו'²²⁴:

<p>ויש שיאמר בהפוך, מצד השכינה התחתונה היא אמונה, ומצד של צדיק שבו כלולים שני שמות אמ"ן, שהם יאהדונה", ובצדיק "עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ", ולכן נקרא סדר זרעים. עתיך הוא מצד של הוד, שהוא סדר מועד, שבו (פסחים יא ע"ב) אוכלים כל ארבע ותולים כל חמש ושורפים בתחלת שש. חוסן הוא מצד של העמוד האמצעי, שבו סדר נשים. ישועות הוא סדר נזיקין מצד הגבורה, שמשם כל הדינים יוצאים, למי שעושה נזק לחבירו. חכמה נקראת מצד החסד, שבה (ב"ב כה ע"ב) הרוצה להחכים ידרים, והוא סדר</p>	<p>ואית ליימא דהפוכא מסטרא לשכינתא תתאה איהי אמונה ומסטרא לדליק דביה כלין תרין שמהן אמ"ן דאינון יאהדונה"י וצלקיק עץ פרי עושה פרי למינו אשר זרעו בו על הארץ (בראשית א יא) ובגין דא אתקרי סדר זרעים עתיך איהו מסטרא להוד דאיהו סדר מועד דביה אוכלין כל ארבע ותולים כל חמש ושורפין בתחלת שש חסן איהו מסטרא לעמודא דאמלעיתא וו ע"ב דביה סדר נשים ישועות איהו סדר נזיקין מסטרא לגבורה דתמן כל דינין נפקין למאן לעבד נזק לחבריה חכמה</p>
---	--

- מאיר התיקון -

²²² איהו (דרך אמת).

²²³ ז"ל בשלימות: אמרו ליה רבנן לרבי אבהו הצפיננו היכן רבי אלעאי צפון אמר להן עלץ בנערה אהרונית אחרונית עירנית והנעירתו אמרי לה אשה ואמרי לה מסכתא. פי' רש"י: הצפיננו - הראנו, לשון צופיה הליכות ביתה (משלי לא): צפון - הוה מתחבא, דלא היו יודעים התלמידים להיכן היה, והיו שואלים ממנו: עלץ בנערה אהרונית אחרונית עירנית והנעירתו - שמח הלילה בנערה אהרונית ועכשיו הוא ישן: אמרי לה אשה - אהרונית בת כהן, אחרונית מתה אשתו ראשונה וזו אחרונה: עירנית - בעלת חן וחריפה כאדם ער, והנעירתו לא היה יכול לישון: מסכתא - אהרונית מסדר קדשים, עבודת אהרן, אחרונית סיים אחרת והתחיל בזו, עירנית עמוקה וחמורה ומעוררת לומדיה.

²²⁴ צ"ע מהו "כו", הרי לכאורה אין מה להוסיף כאן ואם כוונתו לצטט כאן משהו שיש לו המשך, לא מצאתי מהו הדבר וה"ע. עי' לשון רבינו בפירושו לס"י ב ע"ג, וכן בפירושו לספד"צ כו ע"ב ד"ה ובכלל. ועי' לקמן פא ע"א ד"ה ביה איהו ז"ל, והכל אחד, כשזה נפתח זה נפתח, ודעת יסוד הוא א'.

והנה בדפוס וילנא בגליון כאן איתא "פי' מדה" וצ"ע למה מכוונים דבריהם.

<p>קדשים, ועמו נצח זהו שנאמר "נעימות בימינך נצח". דעת שהוא סדר טהרות, והם ששה סדרי משנה, בסוד של "להט החרב המתהפכת", מרחמים לדין, ומדין לרחמים.</p>	<p>אתקריאת מסטרא לחסד לצה הכוונה להחכים ירכים ואיהי סדר קדשים ועמיה נלח הדל הוא לכתוב נעימות בימינך נלח (תהלים טז יא) לעת לאיהי סדר טהרות ואינון סית סדרי מתניתין ברזא ללהט החרב המתהפכת (בראשית ג כד) מרחמי לדינא ומדינא לרחמי:</p>
---	--

מסט' דשכינתא כו' - שהיא נקראת אמונת ישראל²²⁵: **ומסט' דצדיק כו'** - ר"ל, דמסט' דתרוייהו נקראת אמונה, דמלכות כלולה ביסוד²²⁶: **דבי' אוכלין כו'** - ר"ל, דבסדר מועד מיתניא האי מתניתין: **כל ארבע כו'** - הו"ד היא אותיות דה"ו, ארבע וחמש ושש, וסוד דמתניתין מפ' בתיקונים (כט ע"ב) דתולין כל חמש הוא גלות אלף החמישי, ושורפין בתחילת שש החמץ דאינון הקליפות, וע"ז נאמר למועד קץ כו' (דניאל ח יט), וזהו סדר מועד: **חוסן כו'** - דשם מתחלת נוק',²²⁷ ואשתו של אדם מעמידתו על רגליו, כמ"ש {ו ע"ג} ביבמות (סג ע"א), שלכך נאמר עזר כנגדו: **ישועות כו'** - דגבורות נקראין ישועות כידוע²²⁸: **יורים** - דחסד נקרא דרום: **ועמיה נצח** - דנקרא דעת²²⁹ ג"כ מטעם הנ"ל, הרוצה להחכים כו', וז"ש נעימות בימינך כו': **ברזא דלהט כו'** - דאינון טהור וטמא, אסור ומותר²³⁰.

<p>דרגה שביעית ביראת ה', כל מי שיש בו יראת ה' בארנו בעלי המשנה שאין לו חוסר, זהו שנאמר "יראו את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו", לא יהיה מאותם שנאמר בהם "וחושך מיושר אך למחסור", ולא יהיה לו חוסר בתורה אם הוא בעל תורה, שבלי תורה אין יראה, כמו שנאמר (אבות פ"ב מ"ה) אין בור ירא חטא. וכדוגמא שאין תורה בלי יראה, כמו כן אין יראה בלי תורה, ולא יהיה חסרון בביתו ולא במשנתו, לא יהיה חסרון בנשמתו ולא יהיה חסרון במעשיו הטובים, שאין חוסר ועניות כחוסר של תורה ומצוות טובות, כמו שבארוהו בעלי המשנה (נדרים מא ע"א)²³¹ אין עני אלא מתורה ומן המצוות, שגוף הוא מעשה ידי האדם שאין חסר רב ממנו אחר שאינו מעשה הקב"ה, זהו שנאמר "אם ה' לא יבנה</p>	<p>לרגל שביעאה ביראת ה' כל מאן לאית ביה יראת ה' אוקמוהו מארי מתניתין לית ליה חוסר הדל הוא לכתוב יראו את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו (תהלים לז י) לא יהא מאינון דאתמר בהון וחושך מיושר אך למחסור (משלי יא כד) ולא יהא ליה חוסר באורייתא אס הוא מארי תורה דבלאו אורייתא לית דחילו כמה דאת אמר אין בור ירא חטא וכגוונא לית אורייתא בלא דחילו אוף הכי לית דחילו וו ע"א] בלא אורייתא²³² ולא יהא חסרון בציתיה ולא במשנתיה ולא יהא חסרון בנשמתיה לא יהא חסרון בעובדיו טבין לית חוסר ועניות כחוסר לאורייתא ופקודיא טבין כמה לאוקמוהו מארי מתניתין אין עני²³³ אלח מתורה ומן המצוות לגופא</p>
---	--

– מאיר התיקון –

²²⁵ עי' זהר ח"א טז ע"ב וח"ג רלט ע"א, אמנם עי' יהל אור ח"ב יט ע"א, ואכ"מ.
²²⁶ וכינוי זה הוא עיקר שם היסוד שלא בשעת זיווג כאשר הוא אבר מת. עי' לקמן נא ע"ב ד"ה ואמר איהו. ועי' מבר"ש סב ע"ג הוב"ד במלואים אות ט.
²²⁷ עי' דברי רבינו לקמן נ סע"ד: כן התחלת הנוק' שם, שהיא נגד נה"י, כי שם הדעת שהוא ביסוד, וב' כליות נה"ה.
²²⁸ עי' לקמן צה ע"ב ד"ה משום (לש"ו).
²²⁹ עי' שער מאמרי רשב"י א ע"א: הנצח והוד דז"א הם מחודשים ונתכוננו בו ע"י הבינה בסוד כונן שמים בתבונה.
²³⁰ עי' לקמן לז ע"ג ד"ה אינון ברזא: שער החמשים שבה, חוזר הכל להכשירו, שלמטה מתפשטין מ"ט פנים טהור בז"ס תתאין, וכנגדן מ"ט פנים טמא שהוא מקנן במט"ט, עץ הדעת ט"ו, אבל היא בעצמה חירו דכלא. ועי' מלואים אות ח.
²³¹ ז"ל: אמר אביי נקטינן אין עני אלא בדעה במערבא אמרי דדא ביה כולא ביה דלא דא ביה מה ביה דא קני מה חסר דא לא קני מה קני.
²³² עי' אבות פ"ג מ"ז: רבי אלעזר בן עזריה אומר, אם אין תורה, אין דרך ארץ. אם אין דרך ארץ, אין תורה. אם אין חכמה, אין יראה. אם אין חכמה, אין בינה, אין דעת. אם אין דעת, אין בינה, וכו'.
 עי' יהל אור ח"א ב ע"ד: אין יראה אין חכמה, שהן ב' יוד"ין דשילוב ב' השמות חכמה שלמעלה וחכמת שלמה.
²³³ עי' מלואים אות א.

<p>בית שוא עמלו בוניו בר', וזה גרם שיחרב בית המקדש שלא היה מעשי ה'.</p>	<p>איהו עוזלי ידוי דכר נש לית חוסר סגי מניה דתר ללאו איהו עוזדוי דקודשא דריך הוא הדל הוא דכתיב אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו זו (תהלים קכז ט) ודל גרם דלאתחרב צי מקדשא דלאו הוא עוזדי ה':</p>
---	--

דבלאו אורייתא כו' - ר"ל, ראייה דעל כרחך לית ליה חוסר באורייתא: כגוונא דלית כו' - הוא ראייה לדבריו, דבלאו אורייתא לית דחילו: דלית אורייתא כו' - כמ"ש לעיל (רע"א) אי איכא יראת ה' אין כו': חסרון בביתו - הוא הגוף, כמ"ש בסמוך, אם ה' לא יבנה כו': אם ה' לא כו' - ר"ל, אם שם י"י לא שריא בגוף, שהוא בלא תורה ומצות, שוא עמלו בוניו בו, אביו ואמו הגופנים, כמ"ש לעיל (ב"ע"ב) כל בית שאין נשמעין כו' וז"ש ודא גרים כו':

<p>דרגה שמינית ביראת ה', להיות לו בושות פנים, מי שיש לו בושות פנים שלא לעשות עבירה שבאה לידו בגלל יראת הקב"ה, כאלו בו נברא העולם. ולכן בראשית, יר"א בש"ת. הרי יראה עם בושות, הכל אחד. ומי שאין לו בושות פנים, פרשוהו בעלי המשנה (נדרים יט ע"א), בודאי שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני. והפך בש"ת ותמצא שבת, והיינו בראשית יר"א שב"ת, שלא תחלל אותה בפרהסיא, כבן אדם שאין לו בושות פנים. אוי לו למי שמחלל שבת המלכה, שהיא קודש לעשות אותה חול, שבארוהו בעלי המשנה (אבות פ"א מ"ג) כל המשתמש בתגא חלף [כל המשתמש בכתר ימות], זה המשתמש במי ששונה הלכות, כל שכן בשבת המלכה. ועוד (אבות פ"ה מ"ב) בושות פנים לגן עדן, עז פנים לגיהנם. אותם שעוברים עבירה ביד רמה ואין להם בושות פנים מהקדוש ברוך הוא, שנאמר בו "משמים הביט יה"ה ראה את כל בני האדם", ונאמר בו "מלא כל הארץ כבודי", ונאמר בו "חופש כל חדרי בטן", "רואה כליות ולב".</p>	<p>דרגא תמינאה דיראת ה' למהוי ליה צטת אנפין מאן דלית ליה צטת אנפין²³⁴ ללא למעבד עבירה דלתי לידוי צגין דחילו דקודשא דריך הוא כאלו ציה דתצדי עלמא וצגין דל דראשית יר"א צטת הרי יראה עם צטת כלל חד ומאן דלית ציה צטת אנפין דוקמורו מארי מתניתין דודאי שלא עמדו רגלי אבותיו על הר סיני והפוך צטת ותשכח צטת והיינו דראשית יר"א צטת ללא תחלל ליה צפרהסיא²³⁵ ככר נש ללאו ציה צטת אנפין ווי ליה מאן דמחלל צטת מלכתא דלית קדש למעבד ליה חול דוקמורו מארי מתניתין כל המשתמש בתגא חלף זה המשתמש צמי ששונה הלכות כל שכן צצצת מלכתא ועוד צצצת פנים לגן עדן עז פנים לגיהנם אינון דעצדין עבירה ציד רמה ולית לון צצצת אנפין מקודשא דריך הוא דליתמר ציה משמים הביט ה' ראה את כל בני האדם (תהלים לג יג) וליתמר ציה מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ג) וליתמר ציה חפש כל חדרי צטן (משלי כ טז) רואה כליות ולב (ירמיה כ יב):</p>
---	--

– מאיר התיקון –

²³⁴ עי' אד"ר קכט ע"א: ת"ח בשאר (ס"א בשעתא) דלתתא כד אתגלי מצחא אשתכח חוצפא (ס"א ת"ח בשאר דלתתא כד אתגלי מצחא דינא אתער ואשתכח ואתעביד מצחא דאשגחותא לחייבי עלמא לאינון דלא מתכספי בעובדייהו כד"א) הה"ד (ירמיה ג) ומצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם והכא כד אתגלי מצחא תיאובתא (ס"א חביבותא) ורעוא שלים אשתכח וכל רוגזין אשתככו ומתכפיין קמיה.

תרגום: בא וראה, כי בשאר [הפרצופים] (בזמן) כשמתגלה המצח התחתון, נמצאת חוצפה (בא וראה בשאר שלמטה, כאשר מתגלה המצח, הדין מתעורר ונמצא, ועושה מצח של התבוננות לרשעי העולם [הרי הם] אלה שלא מתביישים ממעשיהם). זהו שנאמר "ומצח אשה זונה היה לך מאנת הכלם" וכאן, כשמתגלה המצח, אז נמצאים תשוקה (אהבה) ורצון שלם, וכל מיני רוגז נרגעים ונכנעים לפניו.

²³⁵ עי' חולין ה ע"א: מקבלין קרבנות ממושעי ישראל כדי שיחזרו בהן בתשובה, חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבתות בפרהסיא; הא גופא קשיא, אמרת: מכס - ולא כולכם, להוציא את המומר, והדר תני: מקבלין קרבנות ממושעי ישראל! הא לא קשיא: רישא מומר לכל התורה כולה, מציעתא מומר לדבר אחד; אימא סיפא: חוץ מן המומר ומנסך את היין ומחלל שבת בפרהסיא, האי מומר היכי דמי. אי מומר לכל התורה כולה, היינו רישא! ואי מומר לדבר אחד, קשיא מציעתא! אלא לאו הכי קאמר: חוץ מן המומר לנסך את היין ולחלל שבתות בפרהסיא, אלמא מומר לעבודת כוכבים הוה מומר לכל התורה כולה.

ובגין דא בראשית כו' - ר"ל, דבשביל ירא בשת, ברא אלהים כו'²³⁶:

<p>וענוה קטירא דלחילו הדא הוא דכתיב עקב ענוה יראת ה' (משלי כב ד) מאן דאית ביה יראת ה' אייתי ליה לידי ענוה דאיהי שכינתא עלאה דיראת ה' עקב לגבה ודא דרגא דמשה²³⁷ דאתמר ביה והאיך משה ענו מאלד (במדבר יב ג) ובגין דאיהי יראת עקב לגבה אוקמוה מארי מתניתין יראה מלחא זוטרתה היא לגבי משה:</p>	<p>וענוה קשורה ביראה, זהו שנאמר "עקב ענוה יראת יהוה", מי שיש בו יראת יהוה היא מביאה אותו לידי ענוה, שהיא שכינה עליונה. שיראת יהוה עקב לגביה, וזו דרגת משה, שנאמר בו "והאיש משה עניו מאד", ומשום שהיראה היא עקב אליה, פרשוה בעלי המשנה (ברכות לג ע"ב) יראה דבר קטן היא לגבי משה.</p>
<p>דרגא תשיעאה זיראת ה' כל מאן דאית ביה יראת ה' יתהלל וכי אית לבר נש לשבחה גרמיה ון ע"כ ללא איהו משוכח קדם ה' הדא הוא דכתיב שקר החן והבל היופי וגו', זה דורו של חזקיהו (סנהדרין כ ע"א), שביראת ה' בא בן אדם לקיים תרי"ג מצוות, כמנין בירא"ת.</p>	<p>דרגה תשיעית ביראת ה', כל מי שיש בו יראת יהוה יתהלל. וכי יש לאדם לשבח את עצמו, אלא הוא משוכח לפני יהוה, וזהו שנאמר "שקר החן והבל היופי וגו'", זה דורו של חזקיהו (סנהדרין כ ע"א), שביראת ה' בא בן אדם לקיים תרי"ג מצוות, כמנין בירא"ת.</p>
<p>דרגא עשיראה זיראת ה' אית יראה ואית יראה לאו כל אפיא שוין אית יראה דלחיל בר נש לקודשא כריך הוא בגין ללא ילקה ליה בזרועה דאתמר בה והארץ היתה תהו ובהו (בראשית א ג) מסטרא דאילנא דטוב ורע דאיהי ארעא ריקניא שפחה זישא²³⁸ כגוונא דחד מארבע אבות נזיקין דאיהו הבור וכגוונא דבור דיוסף לאוקמוהו עליה הברה והבור רק וכו' (שם לו כד) הברה נוקבא זישא צור דכורא ובור בגין דאיהו מתמן אוקמוהו עליה אין צור ירא חטא בחר דלית ביה יראת ה':</p>	<p>דרגה עשירית ביראת ה', יש יראה ויש יראה, לא כל הפנים שוים, יש יראה שפוחד אדם מהקדוש ברוך הוא כדי שלא ילקה ברצועה, שנאמר בה "והארץ היתה תהו ובהו", מצד של העץ של טוב ורע, שהיא ארץ ריקה, שפחה רעה, כדוגמא שאחד מארבעה אבות נזיקין (ב"ק ב ע"א) שהוא הבור, וכדוגמת הבור של יוסף, שבארו (שבת כב ע"א) עליו "הבורה, והבור ריק וכו'", הבורה נקבה רעה, בור זכר, ובור משום שהוא משם פרשוהו עליו (אבות פ"ב מ"ה) אין בור ירא חטא, מאחר שאין בו יראת ה'.</p>

והארץ היתה כו' - דאינון ד' אבות נזיקין, { ו ע"ד } תהו ובהו וחשך ותהום ד' קליפין²³⁹: כגוונא דחד - נקט בור משום דלקמן אין בור כו': ובור בגין כו' - דכתיב והבור רק מתורה, אין בו מים של תורה (עי' זהר ח"ג רעט ע"א):

מאן דאיהו לחיל מגו אורייתא דאיהי תפארת דמניה נפקת כגון דא איהי שקולה לגביה ובגין דא אין כל יראה שזה דהא יראת ה' היא מלכות דיליה כלילא מכל פקודי אורייתא בגין דאיהו יראה דנפקת מגו תורה דאיהו עמודא דאמלעיתא דאיהו יהוה דבגינה אוקמוהו מארי מתניתין גדולה תורה שמיצאה לאדם לידי מעשה דאי בר נש לא ידע אורייתא ואגררא דפקודיא דילה ועונשין דילה למאן

מי שהוא פוחד מתוך תורה שהיא תפארת, שממנו יצאה, כגון זו היא שקולה אליו. ולכן אין כל יראה שוה, שהרי יראת ה' היא מלכותו, כלולה מכל מצוות התורה, משום שהיא יראה שיוצאת מתוך תורה, שהוא עמוד האמצעי, שהוא יהוה, שבגללה פרשוה בעלי המשנה (קידושין מ ע"ב) גדולה תורה שמביאה אדם לידי מעשה, שאם אדם לא יודע את התורה ושכר מצוותיה ועונשים שלה למי שעובר על המצוות, ומיהו שברא

– מאיר התיקון –

²³⁶ ואולי כך כוונת רבינו בלשון ביה אתבריא עלמא וצ"ע.

²³⁷ עי' לעיל הערה 42.

²³⁸ עי' דברי רבינו לקמן נד ע"ד שהיא כינוי ללילית. ועיי"ש ס ע"ד שהיא מקור התאווה ומקומה

הוא בטחול.

²³⁹ עי' תז"ח י ע"ב.

את התורה, ומיהו שנתנה לישראל, איך לעבד על פקודיה ומאן הוא דברא אורייתא ומאן יפחד ממנו וישמור מצוותיו. הוא דיהב לה לישראל איך לחיל ליה ונטיר פקודה:

איהי שקולה לגביה - ר"ל, דהיא שוה לו²⁴⁰, לכך מתקיימת בו:

ולכן אמר דוד לשלמה "דע את אלהי אביך ועבדהו", שאם אדם לא מכיר את אותו שנתן לו תורה וצוה אותו לשמרה, איך יפחד ממנו ויעשה מצוותיו, ולכן פרשוהו רבנן (אבות פ"ב מ"ה) ולא עם הארץ חסיד ואין בור ירא חטא. משום שתורה שהיא תרי"א משתי דרגות, נתנה מחסד וגבורה, שמשם שתי מצוות, אהבת חסד ויראת גבורה שהיא יראה, שבהם השתלמו תרי"ג מצוות. ומשום שכל התורה ומצוותיה משני צדדים נתנו, פרשוהו רבנן ולא עם הארץ חסיד ואין בור ירא חטא.

ובגין דא אמר דוד לשלמה בנו דע את אלהי אביך ועבדהו (דברי הימים א' כח ט) לאי צר נס לא אשתמודע הוא דיהב ליה אורייתא ומני ליה לנטרל לה איך לחיל מניה ועבד פקודה ובגין דא אוקמוהו רבנן ולא עם הארץ חסיד ואין בור ירא חטא בגין לאורייתא דאיהי תרי"א מתרין דרגין אתייהיבת מחסד וגבורה דמתמן תרין פקודין אהבת חסד ורחילו דגבורה דאיהי יראה דבהון אשתלמו תרי"ג פקודים ובגין דכל אורייתא ופקודהא מתרין סטרין אתייהיבת אוקמוהו רבנן ולא עם הארץ חסיד ואין בור ירא חטא:

דבהון אשתלמו תרי"ג כו' - דתורה בגי' תרי"א כנ"ל (ר"ע א') דאינון ב' פקודין צריך לאקדמא²⁴¹:

ואם תאמר, הרי חסד וגבורה שמשם מלכות, היא אהבה ויראה, איך פרשוהו חכמים (קידושין מ ע"ב) גדולה תורה שמביאה לאדם לידי מעשה, שמכאן משמע (אבות פ"ג מ"ט) שכל הקודם יראתו לחכמתו חכמתו מתקיימת. אלא הכל אמת, תפארת נקרא אדם, כדוגמתו היה אדם הא שלמטה, שבארו עליו שהיה ראשון למחשבה ואחרון למעשה, ולכן פרשוהו חכמים (ב"ר פ"א ס' ד) ישראל עלה במחשבה לבראת, שנאמר עליהם "אדם אתם", אף כך תפארת שהוא יהו"ה, הוא ראשון למחשבה שהיא חכמה עליונה, ואחרון למעשה שהיא ' מן אדני', חכמה תחתונה, יראת יהו"ה, מלכות שלו.

ואי תימא הא כו' - ר"ל, דלעיל אמר דצריך להקדים התורה ליראה, גדולה תורה כו', דתורה קודם ליראה, מלמעלה למטה, דמיניה נפקת, וכאן אמר דיראה ואהבה נפקו מחו"ג דהן קודמים לתורה דהוא ת"ת: **דמהכא משמע כל כו' - דמחו"ג יראה ואהבה, שהן קודמין, שתורה דאיהי ת"ת מינייהו נפיק: אלא כלא קשוט כו' - ר"ל, דבשם הוי"ה, היוד קודם שהוא חכמה, תורה, ובאדני' היוד חכמה הוא אחרון, לפיכך מסט' דקב"ה צריך להקדים תורה ליראה, ומסט' דשכינה צריך ה' מלכות דיליה:**

– מאיר התיקון –

²⁴⁰ דהיינו היראה שוה לתורה. והיינו בחינת זיווג פב"פ בגדלות שניה. ועי' זהר ח"א כ ע"א בענין "שני מאורות הגדולים".

²⁴¹ עי' לעיל ו' ע"א שאלה ב' המצוות הם בסוד מל' דאצילות, וכאן מתבאר הקשר שבין תורה דאצילות למעשים, וכאן הם אהבה ויראה, וצ"ע. ועוד מכאן משמע שהם מידות. ועי' לקמן כו ע"ב: חכמה ובינה אינון נסתרות במוחא ולבא ברחימו ודחילו, ואורייתא בלא דחילו ורחימו לא פרכת לעילא, ע"כ, ופי' רבינו שם כו ע"ג ד"ה לא פרכת לעילא, ז"ל, ר"ל לאו"א שהן לעילא וכו', עכ"ל. ועי' פת"ש פרצוף ז"א פתח כג וז"ל, וכלל כל מצוה הוא מתחלק לג' מדרגות מחשבה דבור ומעשה וכו' ואם [מקיים המצוה במחשבה שהוא] בדחילו ורחימו הוא מתקן המצוה בגדלותה ובשלמותה הוא בסוד מוחין בחינת נשמה שבו, עכ"ל.

²⁴² על שניהם נאמר כולם בחכמה עשית (דע"ה ח"ב צג ע"א).

להקדים יראה לתורה²⁴³: **תפארת איקרי אדם** { ז ע"א - ר"ל, כמו אדם, דראשון למחשבה כו', כן ת"ת שנק' אדם: **איהו ראשון כו' - ר"ל, יו"ד דהוי"ה הוא חכמה דהוא ראשון:**

ובגין לא לתמר צה (ויקרא יב ג) אשה כי תזריע
 אשתא אית לה לאקדמא בכל פקודיא לתמר צה
 אשה יראת ה' היא תתהלל (משלי לא ז) ובגין לא מלא
 אשה בקדמיתא מלא טוב (שם יח כב) לתמר צה טוב
 ה' לכל (תהלים קמה ט) ואי אקדים לה צלכותא כמה
 לאוקמוהו²⁴⁵ אלני שפתי תפתח (שם נא יז) מיד ויפק
 לזון מה' (משלי יח כב) ובגין לא כוונה לאיהי מחשבה
 כריך לאקדמה למניה ובגין לא שויאו רבנן כוון
 מחשבתא ללכותא בצרכה קדמאה דהכי אוקמוהו
 אס לא כיון בצרכה ראשונה חוזר לראש:

ולכן נאמר בה "אשה כי תזריע" אשה יש
 לה להקדים בכל המצוות, שנאמר בה "אשה
 יראת ה' היא תתהלל". ולכן "מצא אשה"
 בתחלה "מצא טוב", שנאמר בו "טוב יה"ה
 לכל". ואם הקדים אותה בתפלה, כמו
 שבארו "אדני שפתי תפתח", מיד "ויפק
 רצון מה'", ולכן הכוונה שהיא מחשבה צריך
 להקדים למצוה, ולכן שמו חכמים כוונת
 מחשבת התפלה בברכה הראשונה, שכך
 פרשוהו (ברכות לד ע"ב)²⁴⁴, אם לא כוון
 בברכה ראשונה חוזר לראש.

ובגין דא אשה כי תזריע - ר"ל, דהיא מזרעת קודם²⁴⁶: ובגין דא כוונה כו' - דמסט' דשכינה
 דאיהי נקראת מצוה, היראה דאיהי מחשבה קודם:

ובגין לא כריך לאקדמא יראה מסטרא לשכינתא
 צין באורייתא צין בפקודיא אכל מסטרא דקודשא
 כריך הו"ל כריך לאקדמא אורייתא ליראה בכל
 פקודיא ליראה לאורייתא אית לתקרי נוקבא תורה
 צבעל פה דציגנה לתמר תמן²⁴⁷ אז ירננו עצי היער
 (דבה"י א' טז לג):

ולכן צריך להקדים יראה מצד השכינה
 בין בתורה בין במצוות, אבל מצד של הקדוש
 ברוך הוא, צריך להקדים תורה ליראה בכל
 המצוות, שיראה של תורה יש שנקראת
 הנקבה, תורה שבעל פה, שבשילה נאמר
 שם "אז ירננו עצי היער".

דיראה דאורייתא אית כו' - ר"ל, דגם מסט' דקב"ה יש יראה, והוא יראה דאורייתא, והוא תורה
שבע"פ, נוקב' דז"א, וכולא בקב"ה דאיהו תורה, דתרין נוקבין, חד בשכינתא תתאה מלכות²⁴⁸,
וחד נוקבא דז"א והיא ה' דהוי"ה: אתמר תמן כו' - ר"ל, גם בז"א יש ב' שמות הוי"ה אדני, דהן
ח' אותיות מנין א"ז, וז"ש מלאך, דהוא בגי' ב' שמות הנ"ל:

ענה מלאך מן השמים ואמר, הן הן מעשה
 מרכבה. מן הא"ז הזה תלויים ע"ב שמות,
 שהיינו חסד שבו צריך להתקין כסא לרבנו
 בכנפי מצוה, "וישב עליו באמת". עשור
 ענה מלאך מן השמים ואמר, הן הן מעשה
 מרכבה. מן הא"ז הזה תלויים ע"ב שמות,
 שהיינו חסד שבו צריך להתקין כסא לרבנו
 בכנפי מצוה, "וישב עליו באמת". עשור
 - מאיר התיקון -

ענה מלאך מן השמים ואמר, הן הן מעשה
 מרכבה. מן הא"ז הזה תלויים ע"ב שמות,
 שהיינו חסד שבו צריך להתקין כסא לרבנו
 בכנפי מצוה, "וישב עליו באמת". עשור

²⁴³ עי' לקמן י ע"א ההבדל בין בנים לעבדים.
²⁴⁴ אין לשון הגמ' דידן כן כלל, אלא באופן זה: המתפלל צריך שיכוין את לבו בכולן, ואם אינו
 יכול לכוין בכולן יכוין את לבו באחת. אמר רבי חייא אמר רב ספרא משום חד דבי רבי: באבות,
 עכ"ל, וצ"ע.

²⁴⁵ עי' לעיל ו ע"א, דרגא חמישאה ביראת ה'.
²⁴⁶ עי' לעיל ד ע"ד ד"ה כגון טיפה. ועי' שעה"כ תפילין סוף דרוש ו': כי זווג חר"ב הם לצורך ז"א
 שהוא זכר, ונודע כי כשהאשה יולדת זכר, היא מזרעת תחילה (נדה לא ע"א), א"כ נמצא שאימא
 הזריעה תחילה טיפת המוח הנק' בינה, ואח"כ נתן בה אבא טיפת מוח הנקרא חכמה. וכבר נודע
 שהנכנס ראשון יוצא אחרון, וע"כ בתחילה נולד חכמה שהיא פרשת קדש לי, ואח"כ נולדה הבינה
 שהיא פרשת והיה כי יביאך. אבל תרין עיטרין שהם חו"ג, הם לצורך נוק' דז"א, והנה היולדת נקבה
 הוא מזריע תחילה, וא"כ נמצא שאבא הזריע תחילה, וכשבא זמן הלידה, נולדה הנקבה תחלה שהיא
 גבורות פרשת והיה אם שמוע, ואח"כ נולד הזכר שהוא החסד פרשת שמע וכו'.
²⁴⁷ עי' לעיל ג ע"ב.

²⁴⁸ עי' דברי רבינו בספד"צ כ ע"ג: שם אדני"י במלכות הוא על הנהגתו בתחתונים, ולכן היא
 ראש לשועלים, ועל ידה מנהיג בתחתונים. ועיי"ש כו ע"א: את המאור הגדול, שמשא, ואת המאור
 הקטן, סיהרא, במיעוטה שנעשית ראש לשועלים ונקראת שם אלהים, דבאצילות נקראת ה"א
 אחרונה של הוי"ה זנב לאריות, ובירדה בבריאה נעשית ראש לשועלים לעולמות ב"ע.

למנוחה²⁴⁹ וישב עליו באמת (ישעיה טו ה) עשור אמת
 מ"ה יו"ד ה"א ו"א ה"א מוריד הט"ל לאנהרא לגבי
 ה"א לחיכו כליל תלת ברכאון קדמאין דלכותא ותלת
 בתראין ולא עשר ספירות בלי מה דאינון לקבלייהו
 תרין שמהן יהו"ה אדנ"י ותמניא אחרון דאינון עשרה
 עשרה הכף בשקל הקדש (במדבר ז פ) ולא כ' מן כתר
 עשרה מן שכינתא תתאה אדנ"י מתתא לעילא²⁵⁰ מן
 אדנ"י עד איין עשרה מעילא לתתא ו' ע"ב מעמודא
 לאמצעייתא לחיכו יהו"ה ובגין דא כ' כליל לון:

אמת, מ"ה, יו"ד ה"א ו"א ה"א, מוריד הטל
 להאיר אל ה"א, שהוא כולל שלש ברכות
 ראשונות של התפלה, ושלוש אחרונות, וזה
 עשר ספירות בלי מה (ס"י פ"א מ"ב), שהם
 כנגד שני שמות יהו"ה אדנ"י, ושמונה
 אותיות שהם "עשרה עשרה הכף בשקל
 הקדש", וזה כ' מן כתר, עשרה מהשכינה
 התחתונה אדנ"י מלמטה למעלה, מן אדנ"י עד
 א"ן, עשרה מלמעלה למטה, מעמוד
 האמצעי שהוא יהו"ה, ולכן כ' כולל אותם.

מן השמים - ר"ל בז"א: מעשה מרכבה - כנ"ל (ג ע"ב) דמט"ט²⁵¹ מרכבה לז"א, כמ"ש לעיל (ה)
 ואיהו רכב לעמודא דאמצעייתא: מהאי אז תליין כו' - כמ"ש בתז"ח (דף עג ב ע"ד) דס"ד כנפים
 וח' דא"ז הוא ע"ב, וזהו חסד ח' וס"ד: דבי צריך וכו' - דהם²⁵² במל', ולכך נאמר (ישעיה טז ה) והוכן
 בחסד כסא²⁵³, וסיפא דקרא וישב עליו, וז"ש וישב כו': עשור אמת מ"ה - דעשור א' הוא ג"כ א',
 דאין פחות מא': מוריד הטל - ר"ת מ"ה, וטל גי' יו"ד ה"א ו"א, וז"ש לאנהרא כו': דאיהו כליל
 - דה"א גימ' ו', והשם מ"ה הוא בת"ת, ששניהם הם זו"ן, דכלולין בהן ע"ס, וז"ש עשר ספירות
 בלי מה, מ"ה בז"א, ובל"י במלכות, כמ"ש בתיקון ד' (כ ע"א) דשם מ"ב הוא במלכות, ל"ב נתיבות
 ועשר אמירן, וזה בל"י, וז"ש דאינון לקיבלייהו כו': עשרה עשרה הכף - כמ"ש לקמן יו"ד מעילא
 לתתא יו"ד מתתא לעילא, וזה הכף וז"ש ודא כו': כ' מן כתר - דמן כתר ולתתא עשר, וכן למפרע
 עשר עד כתר, לכך בו נכללין כ': עשרה מן כו' - כמ"ש לעיל, דבוז"ן בשניהם שני שמות הנ"ל
 שהן עשרה, לכך בכל א' מהן עשרה, רק דבוז"א מעילא לתתא, ובשכינה מתתא לעילא, כמ"ש
 לעיל (ד ע"ב) דבנוק' הוי"ה מהופכת:

ובקץ הגאולה "מדלג על ההרים", זה מ"ה,
 ואין הרים אלא האבות, שהם מרכבתו. כמו
 כן כאן "מקפץ על הגבעות" הן האמהות,
 אה"ה אדנ"י. באותו זמן "א"ז ישיר משה
 וכו'", והכל נקשר ונכלל בח"י ברכת התפילה
 שכלולים בח"י העולמים, זהו שנאמר
 "ברכות לראש צדיק". ויש כבוד נברא
 כדוגמת כבוד נאצל, מצדו של כבוד נברא
 אומרים ישראל אל אדון על הכל "אם
 כעבדים" (תפילת ימים נוראים), ומצד של
 כבוד נאצל נאמר בהם "אם כבנים", הוא
 עלת על הכל, אין אלוה עליו ולא תחתיו ולא
 לארבעה צדדים, הוא ממלא כל העולמות.

ובקץ דפורקנא מדלג על ההרים (סיה"ס ז ח) לא
 מ"ה ולית הרים אללא אצהן דאינון מרכבתיה אוף
 הכי מקפץ על הגבעות אינון אמהן אהי"ה אדנ"י
 בההוא זמנא אז ישיר משא וכו' (שמות טו ח) וכללא
 אתקשר ואתכליל בח"י ברכאון דלכותא דכלילן בח"י
 עלמין דלא הוא דכתיב ברכות לראש צדיק (משלי י
 ו) וזית כבוד נברא כגוונא לכבוד נאצל מסטרא
 דכבוד נברא אמרין ישראל לגבי אדון על כללא אס
 כעבדים²⁵⁴ ומסטרא דכבוד נאצל אתמר בהון אס
 כבנים איהו עלת על כללא לית אלוה עליה ולא
 תחותיה ולא לארבע סטרין איהו ממלא כל
 עלמין²⁵⁶:

- מאיר התיקון -

²⁴⁹ עי' לקמן כו ע"א שכנפים היינו גדפין הם מצות.
²⁵⁰ עי' בלש"ו ביאורים ח"ב לט ע"ב, שמציין לקמן לד ע"א ולה ע"א, ועי' שער מ"ד ומ"ן פרק
 טו.
²⁵¹ עי' לקמן יד ע"ב ד"ה לעילא ותתאה, וכן טז ע"ג ד"ה ויתלבש.
²⁵² המצות.
²⁵³ עי' שעה"כ כב ע"ג: החסד הוא המתקן לזו"ן והמזווג אותם. ועי' זהר תרומה קלג סע"א
 ופקודי רכ ע"ב.
²⁵⁴ ע"כ דכרי ההגהה, ומכאן ואילך הוא דכרי התיקון"ז עלמנו (גר"ח).
²⁵⁵ עי' זהר בהר קיב ע"א שלומדי נסתר הם בבחינת בנים.
²⁵⁶ עי' זהר ח"ג פנחס (רכה ע"א): איהו סובב על כל עלמין ולית סובב לון לכל סטרא עילא
 ותתא ולארבע סטרין בר מניה ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר איהו ממלא כל עלמין ולית (ס"א

מדלג כו' - ר"ל מדלג ההרים ר"ת מ"ה, וכן מקפץ הגבעות, כנ"ל דבתרווייהו שם מ"ה²⁵⁷ :
אינון אמהן - שכינה עילאה ותתאה, (ו)ר"ל דלכך נאמר גבעות בלשון רבים: הה"ד וברכות לראש צדיק - כאן סיום ההגהה:

²⁵⁸ ואיהו אסחר לכל סטרין דלא מתפשטין יתיר מגבול דשוי לכל חד ומדה דשוי לכל חד וכלהו ברשו דיליה ברשות היחיד²⁵⁹ אדנ"י מרכבא ליהו"ה ובה אתעטף ואוף הכי (יהו"ה אתעטף באהי"ה למברי עלמא אבל שם)²⁶⁰ יהו"ה איהו מרכבא למאריה לכתר²⁶¹ עלאה ובגין דא אין קדוש כה' (שמואל א' ב ג) עלת על כלא טמיר וגניז²⁶² בכתר ומניה אתפשט נהוריה על יהו"ה דאיהו י' חכמה ה' בינה ו' כליל שית ספירן ה' מלכות והאי איהו אתפשטותא מעילא לתתא ואוף הכי אתפשט נהוריה על י' מן אדנ"י מתתא לעילא עד אין סוף²⁶³ דאתרמיז באדנ"י אי"ן²⁶⁴ ובגין דא י' מן יאהדונה"י עשרה עשרה הכף (במדבר ז פו) דא כ' מן כתר ומאריה דכלא לית ביה ציור דאות ונקודה הדא הוא דכתיב ואל מי תדמיוני ואשוח (ישעיה מ כה) ואל מי תדמיון א"ל ומה דמות תערכו לו (שם יח)²⁶⁵:

והוא סובב את כל הצדדים, שלא מתפשטים יותר מהגבול ששם לכל אחד. והמדה ששם לכל אחד וכולם ברשותו, ברשות היחיד, אדנ"י מרכבה ליהו"ה, ובה התעטף. וכמו כן כאן, אהי"ה מתעטף ביהו"ה לברא עולם, ששם יהו"ה הוא מרכבה לרבנו, לכתר עליון, ולכן "אין קדוש כיהו"ה", עילת על הכל, נסתר ונסתם בכתר, וממנו מתפשט אורו על יהו"ה, שהיא: י' חכמה, ה' בינה, ו' כולל שש ספירות, ה' מלכות. וזוהי התפשטותו מלמעלה למטה. וכמו כן כאן, מתפשט אורו על י' מן אדנ"י מלמטה למעלה עד אין סוף. שנרמז באדנ"י אי"ן, ולכן י' מן יאהדונה"י, "עשרה עשרה הכף", זה כ' מן כתר, ואדון הכל אין בו ציור של אות ונקודה, זהו שנאמר "ואל מי תדמיוני ואשוח", "ואל מי תדמיון א"ל ומה דמות תערכו לו".

– מאיר התיקון –

אלהא כו' לון בר מניה) אחרא ממלא לון. איהו מחיה לון ולית עליה אלהא אחרא למיהב ליה חיון הה"ד ואתה מחיה את כלם. תרגום: הוא סובב על כל העולמות ואין סובב לו לכל צד, עליון ותחתון ולד' צדדים חוץ ממנו ואין מי שיוצא מרשותו לחוץ. הוא ממלא כל את העולמות ואין אחר ממלא אותם, הוא מחיה אותן ואין עליו אלוה אחר ליתן לו חיים, והוא הנאמר "ואתה מחיה את כלם".²⁵⁷ עי' לעיל ז ע"א ד"ה מוריד הטל. ²⁵⁸ בדפוס מנטובא זה נדפס ליד ההגה לעיל ו ע"א. ²⁵⁹ עי' לקמן סג ע"א: רשות דיליה רשות היחיד דגבהו עשרה ודא יר"ד ה"א וא"ו ה"א ורחבו ארבעה דאינון יהו"ה. ²⁶⁰ אהי"ה אתעטף ביהו"ה למברי עלמא דקס (גר"א). עי' לקמן קלח ע"ד ע"א (לש"ו). ²⁶¹ להוא קס אהי"ה (נוסף צגר"א). ²⁶² עי' לעיל א ע"א ד"ה טמיר וגניז, והערה 21. האור חוזר אשר הוא מתתא לעילא הנה הוא ג"כ ע"י האור דא"ס שבאדנ"י, ושם מתחיל הכתר דא"ח והוא בהקוץ י' דאדנ"י, וכן הוא מרומז באי"ן דאדנ"י, ועולה מתתא לעילא עד הכתר דאור ישר ושם הוא המלכות דאור חוזר (ביאורים ח"ב לט ע"ג). ²⁶³ עי' דברי רבינו בפירושו לספד"צ ד' ע"ד ד"ה ביה סליקו, שם מבאר ע"פ הזוה"ק (ח"ב רלט ע"א) שהמ"ן מגיע עד א"ס (ובחינת הא"ס אשר שם הוא או עתיק או אורא) כדי ליצור זיווג במוחין דא"א כדי להוריד משם שפע. ועי' לש"ו כללים ח"א לב ע"ג, שכל שפע הנשפע מא"א מגיע עד סוף עולם העשיה, וכאשר מתברר שפע זה מסיגיו אפשר לשוב ולהעלות מ"ן. ²⁶⁴ שדווקא מתוך שם אדנ"י אפשר לחזור לא"ס, ועי' לקמן קמח ע"ב, וז"ל אי"ן א' כתר עלאה י' חכמה ו' בינה, ועי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ יח ע"ג ד"ה ואמר. ²⁶⁵ עי' מלואים אות י.

ברשות היחיד - יחידו של עולם, דהוא א"ס, דהוא אדון על כלא עלת על כלא: ובג"ד אין קדוש כה' - ר"ל אין קדוש, דהוא עלת על כלא, דמתפשט נהוריה על "כה", כ' כתר, הוי"ה מחכמה ולמטה, כמו שמפרש והולך: **ומאריה דכלא** - א"ס²⁶⁶:

איהו צייר בתרין אתון תרין עלמין באת י' צייר עלמא דאתי ובאת ה' עלמא דין הדא הוא דכתיב כי ביה ה' צור עולמים²⁶⁷ (ישעיה כו ד) ומקורין דכל שמהן אינון יהו"ה יו"ד ה"י וי"ו ה"י יהו"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א כל יו"ד איהו אחזי יהו"ה²⁶⁸ כל א' אחזי אהי"ה לעילא אדנ"י לתתא הכא שם יהו"ה איהו בכנוייה חד בגין דמניה אשתכח כנוייה אבל מסטרא דעשר ספירן דבריאה לאו שם יהו"ה וכנוייה חד הדא הוא דכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו' (שם מג ז) הרי דאית ספירות דאתקריאו בשם יהו"ה ובשם אדנ"י ואינון דאדנ"י אתבריא²⁶⁹:

הוא צייר בשתי אותיות שני עולמות, באות י' צייר העולם הבא, ובאות ה' העולם הזה, זהו שנאמר "כי ביה ה' צור עולמים", והמקורות של כל השמות הם יהו"ה, יו"ד ה"י וי"ו ה"י, יהו"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א. כל יו"ד מראה יהו"ה, כל א' מראה אהי"ה למעלה, אדנ"י למטה. כך שם יהו"ה הוא וכנויו אחד, משום שממנו נמצא כנויו. אבל מצד של עשר הספירות של בריאה, אין שם יהו"ה בכנויו אחד, זהו שנאמר "כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו'", הרי שיש ספירות שנקראו בשם יהו"ה ובשם אדנ"י, ואותם של אדנ"י נבראו.

באת יו"ד כו' - ר"ל, בינה דהיא עלמא דאתי (והר ח"ב קטו ע"ב), נבראת מחכמה דהיא אות יו"ד, והעוה"ד דהוא עולם השפל, עולם העשיה נברא בה²⁷⁰ אחרונה²⁷¹, דמל' מקננא באופן (לקמן כד ע"ב): **ומקורין דכל כו' - ר"ל**, מילוי ע"ב ומילוי מ"ה, מילוי ע"ב הן דיודיין, מרמז על שם הויה, מילוי מ"ה דאלפין מרמז על אהי"ה אדנ"י כמו שמפרש והולך, ואלו הג' שמות הן יסוד כל האצילות וכל השמות, אהי"ה כולל ג' ראשונות, הוי"ה ו"ק, אדנ"י מלכות (ע"י לקמן קמב ע"ב): **הכא - ר"ל**, באצילות: **הרי ספי' כו' - ר"ל** דהכי פירושו של הפסוק, כל הנקרא בשמי, בין הנקרא בהוי"ה בין { ע"ב } הנקרא באדנ"י, אבל ולכבודי, אותן דאדנ"י שנקראו כבודי, בראתיו, הרי נשתנו:

– מאיר התיקון –

²⁶⁶ עי' לעיל הערה 263.

²⁶⁷ עי' לעיל הערה 206.

²⁶⁸ עי' דע"ה ח"א נה ע"ג ז"ל: אמנם שם אדני שהוא במלכות הנה מותר בו התפילה בודאי,

וכמ"ש משרבע"ה (שמות ד י) בי אדני וכנז'. והוא משום כי כל בניינו הוא רק מהשמות דאהיה והויה, וכמ"ש ברע"מ (פ' תצא רעא ע"א) אדני א' אהיה י' הויה, וכן הוא בהקדמת תיקונים (ז' ע"א וכן שם ג' ע"א) ובכ"מ. וכן האותיות ד"ג מאדני הוא כללות נ"ד צרופי הויה שהם שפע הקיום דכל הנמצאים, וכמ"ש בשערי אורה שער א' ובפרדס שער השמות פ"י ושער פרטי השמות פ' י"א. ועי"ש ח"ב ק ע"ב ז"ל: הנהגת כל העולמות בי"ע הוא ע"י שם אדני, אדון כל הארץ, והא' דאדני הוא מן א' דאהיה, והי' דאדני הוא מהי' דהויה וכמ"ש ברע"מ פנחס (רפא ע"א) וכן בהקדמת תיקונים (ז' ע"א), ושורשם הוא בא' י' דהג' רישין עלאין כנז', וכאשר נתעלם אור הגנוז למעלה ונסתלק מלמטה, הרי נעשה פגם בא' י' למעלה, והוא חסרון היחוד דהג' רישין עלאין, ופגם בא' י' דאדני ואשתאר דן.

²⁶⁹ עי' הקדו"ש דף נא ע"ג ז"ל: וכן הוא גילוי ית"ש בעולם הבריאה בשם אדנ"י וכמ"ש בהקדמת תיקונים (ז' סע"א) ואינון דאדנ"י אתבריא, שהי' ספי' דשם אדנ"י, הנה הם מתפשטים בהעולמות בי"ע ומתגלים שם, וכן אמר הרב בשער הכוונות (ראש השנה צג ע"ג) [ופע"ח ק"ש ספכ"ט, ע"ח שער כהס"כ ספ"ד – דע"ה ח"ב סט ע"ב], כי כשיורדת המלכות בהיכל קודש קדשים דבריאה, נקרא בשם אדנ"י כי גילוי ית"ש בהעולמות בי"ע הוא רק בהשמות דאלה"ם ואדנ"י, והם לבושים להאור דהשם הוי"ה ב"ה שהוא בפנימיותם, והוא נעלם.

²⁷⁰ יש לדייק שעולם הזה נברא במלכות ועולם הבא מחכמה.

²⁷¹ עי' מנחות כט ע"ב: דרש ר' יהודה בר ר' אילעאי אלו שני עולמות שברא הקב"ה אחד בה"י ואחד ביו"ד וכו' העולם הזה בה"י והעולם הבא ביו"ד, הרי משמע שהעולם הזה נברא בה' ראשונה של השם. אמנם עי' זהר ח"ג רצח ע"א, שיש משמעות שזה ה' אחרונה.

ולכן יש שמות דומים לחותם המלך, שבהם ניכר דמות המלך והמלכה ציור ממש, ויש שמות שהם כדוגמת של רושם של ציור של חותם בשעוה, וכך פוחדים מאותו רושם, כאילו היה המלך ממש. אבל אדון על הכל, אין לו מכל הציורים הללו כלל, זהו שנאמר "ואל מי תדמיון א"ל וכו'".

ובגין זו ע"ב) דא אית שמהן דמיין לחותמא דמלכא²⁷² דבהון אשתמודע דיוקנא דמלכא ומטרוניתא ציורא ממש ואית שמהן דאינון כנוונא דרשימו דציורא דחותמא בשעוה והכי דחילין מההוא רשימו כאילו הוה מלכא ממש אבל אדון על כלא [ו ע"ב] לית ליה מכל אלין ציורין כלל הדא הוא דכתיב ואל מי תדמיון א"ל וכו' (ישעיה מ יח):

אית שמהן דמיין לחותמא - והן דבריא: ואית שמהן דאינון כו' - והן דיצירה:

ומצד של ציורי השעוה, ראה יחזקאל כל המראות הללו שראה. ולכן נאמר בהם "ודמות כמראה אדם", ולא מראה אדם ממש, "כמראה חשמ"ל", ולא חשמל. "כמראה אש בית לה סביב", הוא מראה דמות כבוד יהו"ה, ולא כבוד יהו"ה ממש, אלא מראה ציור שלו.

ומסטרא דציורין דשעוה חמא יחזקאל כל אלין מראות²⁷³ דחמא ובגין דא אתמר בהון ודמות כמראה אדם (יחזקאל א כו) ולא מראה אדם ממש כמראה חשמ"ל (שם כו) ולא חשמ"ל כמראה אש בית לה סביב (שם) הוא מראה דמות כבוד ה' ולא כבוד ה' ממש אלא מראה ציור דליה:

ודמות כמראה כו' - ר"ל, ודמות הוא רושם דבשעוה הנחתם מחותם דהוא כמראה, אבל החותם הוא מראה ממש, כמ"ש לעיל (ראש העמוד) לחותמא דמלכא דבהון אשתמודע כו': הוא מראה כו' - (ר"ל, אותה שראיתי הוא בעצמו מראה כו'), דמרשימו דציורא בשעוה הבין הציורא בחותם עצמו, אבל לא ראה החותם עצמו, דבכלם אמר שראה, אבל בכאן לא קאמר דראה, אלא שהבין ואפ"ה לא הבין רק החותם.

פתח ואמר, יחזקאל הנביא, קום משנתך לגלות כאן המראות שהתגלו לך, שכולם אליך בדרך נסתר בהסתר ובהתגלות,

– מאיר התיקון –

²⁷² עי' כללים ח"א קד ע"א ז"ל: והנה ענין ירידת אותן החיצוניות דהכלים שאמרנו הנה הוא מאותו הענין ג"כ אשר אמר הרב בשער השמות פ' א' ב' כי מהג' כלים חיצון תיכון פנימי דכל פרצופי האצילות הנה נעשו העולמות ב"ע אמנם הם נמשכים כולם ע"י הזו"ן ע"י הזווג שלהם כי בטיפת הזווג דמ"ד ומ"ן שלהם הנה ממשכים מלמעלה למעלה שהוא מכל פרצופי העליונים כולם ונכללו כולם בהם וכן כל מה שמקבל הז"א הנה נכלל בהנוק' וממנה נתהווה כל העולמות ב"ע מהג' כלים חיצו' תיכון פנימי שבה ע"י שכלול בה מכל הפרצופיה העליונים כולם וכ"ז הנה הוא ע"פ מה שאמרנו כי ביום תישון דמעשה בראשית אחר שנגזז האור הראשון והיו הזו"ן אחור באחור הנה ירדו החיצוניות דהפנים של שניהם בהיכל קה"ק דהבריאה ושם נזדווגו והנה נקרא זווג זה (הגם שהוא מהפנים) בשם זווג דאב"א משום שהוא רק מהחיצוניות דהכלים [והנה הוא ע"ד בחי' הזווג דיעקב ורחל אשר בברכת השכיבנו בשעה"כ דף נ"ב ע"ג ע"ש ועי' דברינו בספר הקדו"ש בליקוטים ליקוט ב' סי' ג' דף ק"ב ע"א] ומן הזווג הזה הנה יוצאין טיפין וניצוצין (כמ"ש בפנימיות וחיצוניות דרוש י') ובהם נכללין כח והארה מכל הג' כלים דחיצון תיכון פנימי דכל פרצופי האצילות כולם והנה הם נכללים כולם בטיפת הזווג הזה אשר מהחיצוניות דהפנים דהזו"ן כנז' והם ג"כ סוד הניצוצין שאמר הרב בשער השמות (פרק א) בתחילתו והכוונה הוא על סוד הטיפין והניצוצין אשר מסוד הזווג הנז' וכמ"ש בפנימיות וחיצוניות דרוש י' ועי' עוד באנ"כ פ"י ואמר בשער השמות שם עוד כי אלו הניצוצין הנה הם סוד החותם שהם הי' ספי' דבריאה ור"ל כמ"ש בשעה"ק דף מ' סע"ב שכוונתו הוא ע"פ מה שאמרנו בהקדמת תיקונים דף ז' רע"ב כי הי' ספי' דבריאה הנה הם בבחי' חותם מהי' ספי' דאצילות וכן הוא ג"כ בתיקון ס"ט קי"ט ע"ב והכוונה הוא כי מהארת הניצוצין אשר מהזווג דירידת החיצוניות הנז' הנה נחתמו הי' ספי' דבריאה מהאצילות והם מהארת הפנימיות דהכלים וכן נחתמו מהם אח"כ בבחי' חותם ונחתם הי' ספי' דהיצירה מהארת התיכונית דהכלים וכן הי' ספי' דהעשיה מהארת החיצוניות דהכלים וכמבואר כ"ז בשער השמות שם.

²⁷³ עי' דע"ה ח"ב ס ע"ג מראה יחזקאל היה ביצירה כמ"ש בהקדמת תיקונים (ב ע"ב) והרב בקליפת נוגה (ריש פרק ב).

בארה סתים באתכסיא ובאתגליא באתגליא ציורין אבל בסתימו דעיינין דיוקנא דמלכא ומטרוניתא כל שכן וכל שכן ההוא דלית ליה דיוקנא דבניניה אתמר האי קרא למאן דצייר ביה דיוקנא²⁷⁴ ארור האישי אשר יעשה פסל וגו' ושם בסתר (דברים כז טו) בסתרו של עולם ואפילו מכל מה דבר נש יכיל לאסתכלא בעינא ואפילו מכל דיוקנין דאחזי לנביאי:

בהתגלות ציורים, אבל בסתימות העיניים דמות של המלך והמלכה כל שכן וכל שכן אותו שאין לו דמות, שבגללו נאמר פסוק זה, למי שצייר בו דמות "ארור האיש אשר יעשה פסל וכו' ושם בסתר", בסתרו של עולם. ואפלו מכל מה שאדם יכול להסתכל בעיון, ואפילו מכל הדמויות שהראה לנביאים.

מראות דאיתגליין לך - הן ט' מראות מן (יהוקאל א כז) וממעל לרקיע עד סוף הפרשה, נאמר שם ט' פעמים מראה, ועשירית (שם כח) ואראה ואפול וכו', דלא יכיל להסתכל, כמ"ש לקמן: באיתגליין ציורין - ר"ל ספירין דבריא, דאיתגליין לי' מתוך השעוה, אע"ג שלא ראה החותם: אבל בסתימו כו' - ר"ל, באצילות: ואפי' מכל דיוקנין דאחזי לנביאי - ר"ל, אפי' אותו דיוקן באצילות שהבין בסתימו דעיינין מתוך השעוה, אין לומר בא"ס כלל:

צורת דיוקנא דכלילא מכמה נהורין חד וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר (יהוקאל א כז) דמות כסא דא אבן ספיר דמתכסא ואיהו לעילא כנוונא דא ונתחת רגליו כמעשה לבנת הספיר (שמות כד י) כנוונא דא וכלא א' נקודה דא הוא כגון חל"ם לעילא כתר עליון²⁷⁵ דרכיב על י"ה דאינון חכמה ובינה כחשבון חל"ם ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר הר"ק ודא מלכות והארץ הדום רגלי (ישעיה סו א) איהי תחות ו"ה דאיהו חשבון הר"ק והכי סליק א' יהו"ה יו"י²⁷⁶:

צורת הדמות שכלולה מכמה אורות, אחד, וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר, שמתכסה, זו אבן ספיר, דמות כסא, והוא למעלה כדוגמא זה. ונתחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, כדוגמא זה, והכל א'. נקודה זו היא כמו חול"ם למעלה, כתר עליון, שרוכב על י"ה, שהם חכמה ובינה, כחשבון חל"ם. ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר, חירק, וזו מלכות, "והארץ הדום רגלי", היא תחת ו"ה, שהיא חשבון חר"ק, וכך עולה א', יהו"ה, יו"י.

צורת דיוקן דכלילא מכמה נהורין - קאי אדלעיל דקאמר באתגלי ציורין, וקאמר שראה דיוקן א' שכולל כל הט' מראות, כמ"ש לקמן, שראה מתוך מט"ט, דאיהו כליל כל המראות²⁷⁷: דא אבן ספיר דמות כסא איהו לעילא כו' - ר"ל, דאבן הוא ניצוץ, יו"ד, ורקיע הוא ו' כנ"ל²⁷⁸, והאבן הוא למעלה מן רקיע, א"כ הוא כזה: ונתחת רגליו כו' - אע"ג דאינו כתוב כאן משום דכבר כתוב

– מאיר התיקון –

²⁷⁴ עי' הקדו"ש טל ע"ג: הנה נתגלה ומתראה הוא עצמו ע"י האצילות בהשם הזה, בגין דישתמודעון ליה, כדי להתגלה ולהוודע ע"ז למטה וע"ש כל הענין, וכן בתפילות אליהו ובהקדמת תיקונים (ז' ע"ב).

עי' דע"ה ח"א נד ע"ב: כשם דכל מאן דמצייר דיוקנא דב"ע באצילות הנה הוא בכלל מ"ש (דברים כז טו) ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה מעשה ידי חרש ושם בסתר, שהוא בסתרו של עולם (וכמ"ש ג"כ באד"ר קכ"ז סע"ב) כן הוא ג"כ מי שמצייר הדיוקן באצילות בא"ס עצמו אשר למעלה מהאצילות, הנה הוא ג"כ בכלל אותו הארור רח"ל. והרי לנו מל"ז חיוב ההבדל אשר אנו מחויבים לדעת ולהבין בין כל דרגא ודרגא אשר גם באצילות גופה, ומכש"כ מהאצילות ולמעלה, הגם שהוא באמת כולו חד.

²⁷⁵ עי' ביאורים ח"ב קד ע"ג ז"ל: עי' רע"מ פנחס (רמ"ז ע"ב), הרי שאמר ג"כ כתר עליון ולא אמר כתר סתם, והוא משום כי הכתר דהנקודות הרי הוא רק נקודת הקמץ ולא החולם, כי החולם הוא רק בהת"ת דהנקודות, אלא שעכ"ז יש בו מעלה גם על נקודת הקמץ משום שנשמת פנימיות שבו הוא מלמעלה ולמעלה, שהוא מהכתר עלאה שעל כל הנקודות כולם, והיינו מהת"ת דא"ק וכנ"ז, ע"כ. הרי למדנו מדברי הלש"ו שהאמור בתיקונים לענין היות החולם בבחינת כתר עליון הוא דווקא בבחינת נשמת הפנימיות שבו.

²⁷⁶ עי' עוד י"ז ע"א וכן בתיקון ה' (דף כא ע"א) ובתיקון י' (דף כה ע"ב) (ביאורים ח"א עד ע"א).

²⁷⁷ עי' לעיל הערה 120. ועי' דברי רבינו בת"ח ה ע"ב ד"ה דאתמר.

²⁷⁸ ה ע"ב ד"ה וקבען ברקיע.

בתורה: **איהי תחות ו"ה** - שה' אחרונה שבשם היא נוקבא דו"א, אבל מלכות הפרטי של ע"ס שהיא השכינה היא תחתם, והיא שם אדני²⁷⁹, דכתר ומלכות, זה שרש השם, וזה כלול מכל השם:

ועוד רקיע, זה עמוד האמצעי שכולל שם יהו"ה, והוא כולל שש ספירות באמצע, שעליו נאמר "נטוי על ראשיהם מלמעלה" שעליו נאמר "נוטה שמים כיריעה", כדוגמא זה א באמצע א, "נוטה שמים לבדי", מי נוטה אותו, עילת על הכל לבדו, יחיד בלי שני לעזור לו.

ועוד רקיע דא עמודא דאמזעיתא דכליל שם יהו"ה ואיהו כליל שית ספירן באמצעיתא דעליה אתמר נטוי על ראשיהם מלמעלה (יחזקאל א כב) דעליה אתמר נוטה שמים כיריעה (תהלים קד ב) כגוונא דא באמצע א' נוטה שמים לבדי (ישעיה מד כד) מאן נטה ליה עלת על כלא לבדו יחידא בלא תניינא למעור ליה:

ועוד רקיע דא כו' - ר"ל, האיך כולם מרומזים בא', ואמר דעמודא דאמזעיתא כליל כל השם הוי"ה, בין י"ה דחו"ב, בין ו"ה, והוא רקיע שבתוך הא', כמו שמפרש והולך, וכתר הוא הנקודה שעל הרקיע של הא', ומלכות הוא נקודה שתחתיו כנ"ל: **דכליל שם כו' -** כידוע דירת לאו"א²⁸⁰ ונוקבא כליל בו: **ואיהו כליל כו' -** (ר"ל), לכך הוא רקיע דהוא ו' כנ"ל: **דעליה אתמר כו' -** מביא ראייה דהוא נקרא רקיע דכתיב נטוי כו', וכתיב נוטה שמים כו', ואיהו נקרא שמים, שמע מינה דהאי נטוי קאי עליו, והענין הוא דחיות קבועין במלכות כנ"ל²⁸¹, ואיהו נטוי על ראשיהם: **כגוונא דא כו' -** ר"ל הו' שבאמצע הא' הוא פרוס כיריעה, והוא ראייה דהוא רקיע שבאמצע הא': **נוטה שמים לבדי -** הוא עוד ראייה דנוטה קאי עליו: **מאן כו' -** מפרש המקרא וג"כ חיזק לדבריו הראשונים, ור"ל, הואיל והוא כולל כל האצילות, דאף כתר נכלל ביה בחולם, ומלכות בו"ה בחירק, הרי כולם נכללין בו: **מאן נטה לי עלת כו' -** וכל זה המראה הוא א', ולקמן מפרש באיזה ספי' רומז הא':

השני, "ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה", זהו י"ד ה"א ו"א' ה"א, כולל תשע נקודות, ועשירי שכינה כלולה מכולם, והכל [אות] א', שאין אדם בלי א', והכל הוא עמוד האמצעי, שהוא יהו"ה, שכולל א', והוא השם המפורש, שכולל א' להראות, שאם רץ לבך שוב לאחד (ס"י פ"א מ"ח).

תניינא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה (יחזקאל א כו) דא איהו יו"ד ה"א ו"א' ה"א כליל תשע נקודין [ז ע"א] ועשיראה שכינתא כלילא מכלהו וכלא א' דלית אדם בלא א' וכלא איהו עמודא דאמזעיתא איהו יהו"ה דכליל [ח ע"א] א' ואיהו שמא מפרש²⁸² דכליל א' לאחזאה דאם רץ לבך שוב לאחור (ג"א לאחד)²⁸³:

תניינא כו' - דכל שנאמר מראה, הוא מראה בפ"ע, כמו שמפרש והולך: **דא איהו יו"ד כו' -** גימ' אד"ס: **כליל תשע כו' -** כמש"ל (ה ע"ב) **אלין אינון נקודי כו' דנהרין בהון כו' -** וכלא א' - ר"ל, דכולן נכללין בא' שבמילוי הוא ו"א²⁸⁴, שהוא תפארת דו"א: **דלית אדם בלא א' -** כי תחילתו של השם הוא ו"ו בלא א', כי נעשה מאחוריים דאהי"ה, שהוא גי' דס, ואח"כ נכנס בו א' דאהי"ה, שהוא כלילת הפנים דאהי"ה בתוך מילוי הוא ו"ו, ונעשה אדם, וכולא ע"י האל"ף, שממנו נעשה

– מאיר התיקון –

²⁷⁹ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ כו ע"ג ד"ה חיה טבא.
²⁸⁰ עי' אד"ז רצא ע"א וז"ל: הני ירותא דאבוה ואמיה ירית מאי ירותא דא תרין עטרין דהוו גניזין בגווייהו ואחסינו לבן דא תרגום: אלה, ירושה של אבא ומא יורש, מהו הירושה, זהו שני כתרים שהיו גנוזים בתוכם והורישו לבן זה.
²⁸¹ לעיל א ע"ב ד"ה ואיהו רקיע.
²⁸² עי' זהר ח"ג כט ע"ב ששם מ"ה היא שם המפורש.
²⁸³ ז"ל בשלימות: עשר ספירות בלימה, בלום פיק מדבר ולבן מלהרהר, ואם רץ פיק לדבר ולבן להרהר שוב למקום, שלכך נאמר (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב ועל דבר זה נכתב בריית.
²⁸⁴ עי' שער הכללים פרק ט.

אדם, אבל תחלתו דם לבד, הרי הכל נכלל בא'²⁸⁵: וכלא איהו עמודא דאמצעייתא - דאיהו א' כנ"ל, וכן הוא כאן: איהו הוי"ה דכליל²⁸⁶ ואיהו כו' - ר"ל, שלמעלה במראה הראשונה אמרנו שכלא נכלל בו מצד הוי"ה פשוטה, שהוא מצד אותיות כנ"ל (ה ע"ב) דבאתון אחבריו חיוון כו' ובהון נהרין ד' אתון כו', והוא בחיצוניות, וכאן כולא נכלל בו מצד מילוי דמ"ה, והוא מצד נקודות כנ"ל, מצד פנימיותו, והכל נכלל בא', וז"ש לאחזאה, דאם רץ לבך שוב לאחד (ס"י פ"א מ"ח), ר"ל שאם תהרהר ח"ו מצד מספרן שוב לאחד, שהוא { ח ע"א } א' שכולן נכללין בו להורות שכולן א'²⁸⁷:

תליתאה כמראה אש בית לה סביב (יחזקאל א ב) ודא שכינתא דהכי אוקמוהו רבנן דנשמתינן דומין קדם שכינתא כנרות לפני האבוקה ובגין דא כמראה אש בית לה ואיהי בי בנישתא דלעילא א"ש נג"ה (שם) כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים (ישעיה נז ז) ואיהו אש בית לה מסטרא דגבורה דאיהו ב' יומא תניינא דאתברי ביה גיהנם א' יומא קדמאה דאתברי ביה גן עדן ודא חסד עמודא דאמצעייתא כמראה אדם כליל תרוייהו וא"ו לימינא אח"ד ל"ב לשמאלא יו"ד ה"א ה"א:

השלישי: כמראה אש בית לה סביב, וזו השכינה, שכך פרשוהו חכמים (פסחים ח ע"א), שהנשמות דומות לפני שכינה כנרות לפני האבוקה, ולכן, כמראה אש בית לה, והיא בית הכנסת שלמעלה. א"ש נג"ה, כי ביתי בית תפילה יקרא לכל העמים, והיא אש בית לה, מצד הגבורה, שהיא ב', היום השני, שבו נברא גיהנם (שמ"ר פט"ו ס' כב). א' יום ראשון שנברא בו גן עדן, וזה חסד. העמוד האמצעי, כמראה אדם הכולל שניהם, וא"ו לימין, אח"ד ל"ב לשמאל, יו"ד ה"א ה"א.

ודא שכינתא דהכי כו' - מביא ראייה שהיא נקראת אש, וז"ש בגין דא כמראה אש: בית לה דאיהי כו' - שנקראת כנסת ישראל, דכניש כולא בה: אש נוגה כי כו' - עכשיו הוא מביא ראייה מפסוקים אש נוגה, כמ"ש לקמן (ה ע"א) דנקראת נוגה²⁸⁸, כי ביתי כו', והיא נקראת תפילה כמ"ש (תהלים סט יד) ואני תפילתי כו'²⁸⁹: ואיהי אש בית כו' - עכשיו הוא מפרש כל הג' מראות: מראה הראשונה, ראה בצורת א', והוא יום א' שהוא חסד כמו שמפרש והולך, אע"פ שאמר דא' שראה הוא ת"ת, ראה אותו מסט' דחסד. מראה הב', ראה ב', שהוא גבורה כמו שמפרש והולך, וכן ראה בשכינה מסט' דגבורה כנ"ל. והענין כי ת"ת הוא בסט' דחסד, ומלכות בסט' דגבורה²⁹⁰. ומראה הג', ראה ת"ת מצד עצמו דכולל חו"ג כנ"ל, דאיהו יחודא דתרווייהו, וראה ת"ת בין חו"ג כסדר מימין לשמאל, דהוא בין חו"ג: דאיהו ב' כו' - ר"ל לכך קאמר אש בית, בית הוא ב', יומא תניינא, ואש דאיתברי בו גיהנם: א' יומא קדמאה כו' - דא' איהו אור כמ"ש לעיל (ה ע"א), ואיהו גן עדן שגגו לצדיקים: עמודא דאמצעייתא כמראה אדם - כמ"ש לעיל (ו ע"ב) תפארת אקרי אדם: כליל תרווייהו - דשם מ"ה שהוא גימ' אדם כולל חו"ג²⁹¹: וא"ו לימינא - דוא"ו גימ' אחד לימינא שהוא א' כנ"ל: ל"ב לשמאלא יו"ד כו' - בית לה ר"ת ל"ב, ואינן ל"ב אלהים שהם מסט' דגבורה

– מאיר התיקון –

²⁸⁵ עי' כ"ז בשעה"כ ספירת העומר ט', מבר"ש מח ע"א ומט ע"ב שער המצות נח.

²⁸⁶ בתיקו"ז הנוסח הוא "כליל א".

²⁸⁷ עי' לקמן יט ע"א והערה 753.

²⁸⁸ וכן עי' זהר (ח"ג רפב ע"א) ושכינתא נגה ונגה לאש ומהכא קרו לבי כנשתא אש נוגה אש

מאדים.

²⁸⁹ עי' זהר (ח"ג מט ע"ב): שומע תפילה עדין וגו', שומע תפלה, דא קודשא בריך הוא. רבי חזקיה אמר, שומע תפלה, שומע תפילות מבעי ליה, מהו שומע תפלה, אלא תפילה דא כנסת ישראל, דאיהי תפלה, דכתיב (שם קט ד) ואני תפלה, (ס"א) (שם סט יד) ואני תפילתי) ודוד בגין כנסת ישראל קאמר לה.

²⁹⁰ עי' דברי רבינו לס"י ו ע"א שמביא את דבריו לקמן (לד ע"א) ת"ת נטל לימינא ויסוד לשמאלא.

²⁹¹ נראה שכוונתו לומר שמ"ה נחלק לב' עניינים: שם הוי"ה ומילוי. הוי"ה שייך לבחינת דכר, והמילוי הוא בגימ' חו"ה והוא בחינת נוק' (עי' ע"ח שער התיקון פרק ג). ולענין טעם צורה זו עי' זוה"ק ח"ב לח ע"ב) שבמקום בו עיקר הכינוי הוא על הזכר אין הנוק' נזכרת בפירוש בשם.

במעשה בראשית²⁹², אע"ג דהן בחכמה²⁹³, מ"מ הן בבוצינא דקרדוניתא שהוא גבורה דעתיק כידוע²⁹⁴:

ממראה מתניו ולמעלה וממראה מתניו ולמטה, אלו שתי רגלים, שני נביאי אמת. והם רביעי וחמישי לחסד, שמשם בנין העולם, זה שנאמר "עולם חסד יבנה". ה' עליונה מתפשטת עד הוד, חמשים שערים, ולכן רומז עליה "ראיתי כמראה אש", ובה שש מראות.

ממראה מתניו ולמעלה וממראה מתניו ולמטה אינון תרין שוקין תרין נביאי קשומט ואינון רביעאה וחמישאה לחסד דמתמן בנינא דעלמא הדא הוא דכתיב עולם חסד יבנה (תהלים פט ג) ה' עלאה אתפשטת עד הוד²⁹⁵ חמשין תרעין ובגין דא קא רמזי עלה ראיתי כמראה אש (בית לה)²⁹⁶ ובה שית מראות:

ממראה מתניו ולמעלה וממראה כו' - כמ"ש בתז"ח (ג ע"ב) דממראה מתניו ולמעלה נצח וממראה מתניו ולמטה הוד, כידוע דכו"ק נקרא נצח מעלה והוד מטה, כמ"ש לקמן (טו ע"ב) ירכא ימינא ואסתכל לעילא כו' ירכא כו' לתתא. והענין כמ"ש לקמן (י ע"ב) והאחת גבוהה מן השנית ע"ש: דמתמן בנינא דעלמא - ר"ל, דלכך מתחיל מחסד המראות, דמתמן בנינא שהן שבעת ימי בראשית, משא"כ למעלה בג' ראשונות שאינן אלא במחשבה²⁹⁷: ה' עילאה כו' - ר"ל שמראה הששית הוא בינה וראה אותה בששית²⁹⁸, שהתחלת ראייתו הוא מחסד, שלמעלה אין ראה שולט²⁹⁹, אלא שראה הבינה באתפשטותא למטה בה' ספירין, לפיכך אחר שהזכיר ה' ספי' הזכיר הבינה בהתפשטותה, ואח"כ ליסוד כסדר: ה' עילאה כו' - ר"ל שהיא באות ה' שהתפשטותה בה' ספי', ובה נ' תרעין, עשר לכל ספי', כמ"ש לקמן (י ע"ב) ואתפשטותא דה"א עילאה עד הוד כו': בית לה - צ"ל ונגה לה סביב, ר"ל שמשם מתחלת השכינה שנקראת נגה כידוע³⁰⁰, שבסיום האימא מתחלת, וכמראה אש קאי על אימא עילאה, דמינה מתערין³⁰¹: ובה שית מראות - ר"ל שהיא המשלמת לששה שהיא הששית:

<p>שביעאה כמראה הקשת הקשת דא צדיק יסוד עלמא כמראה דיליה לתתא מטטרוין דא חזא יחזקאל דאיהו כליל כל מראות:</p>	<p>השביעי, כמראה הקשת, הקשת הוא צדיק יסוד עולם, כמראה שלה למטה מטטרוין, זה ראה יחזקאל שהוא כולל כל המראות.</p>
---	--

– מאיר התיקון –

²⁹² עי' לקמן כז ע"ב. ועי' ע"ח שער טנת"א פרק ה' שזהו בבחינת קטנות. ²⁹³ נראה שכוונתו ל"ב נתיבות החכמה (עי' ס"י פ"א מ"א). ועי' פירושו של רבינו שם ב ע"א ז"ל, והם (הל"ב נתיבות החכמה) בשמות, ל"ב אלהים דמעשה בראשית של ששת ימים עד ויכולו. ²⁹⁴ גבורה דעתיק מתלבש במו"ס (עי' דברי רבינו בפירושו לספד"צ ד ע"א והענין). ²⁹⁵ עי' לעיל הערה 114.

²⁹⁶ ונגה לו סביב (גר"ל).

²⁹⁷ עי' לקמן יט ע"א ד"ה עלמין סתימין וד"ה עלמין דאתגליין. ²⁹⁸ פי' נראה כאן כי התפשטות הבינה היא בפנימיות ה' הקצוות הראשונות. אמנם עי' לעיל הערה 34 שנראה משם כי באומרו כאן "בינה" כוונתו לדעת המתפשט. וכראה לזה עי' בדברי התיקון² לקמן נה ע"א: תבונה רוח תפארת ואיהו דעת כליל תרוייהו עליה אתמר ובדעת חדרים ימלאו. וכן עי' דברי רבינו לקמן ק ע"ד ד"ה ז"ל, מתפשט מאימא והוא דעת המתפשט שנק' עד"א בכל מקום דמאימא שהוא לבא אתמשך לגופא, עכ"ל. ובביאור הכיצד הפכה בינה להיות יסוד הרי הוא ה"ששית", עי' דברי רבינו לקמן פא ע"א ד"ה ביה איהו, ז"ל, והכל אחד, כשזה נפתח זה נפתח, ודעת ויסוד הוא א', ע"כ. ופי' דבריו הוא, שכל התגלות של הדעת היא רק דרך היסוד, ולכן כאשר מדבר על גילוי מידת היסוד, תמיד כלול בזה בחי' הדעת המתפשט, אשר שורשו בבינה כדאמרן. ²⁹⁹ עי' דברי רבינו על ספד"צ כב ע"ד, ד"ה ואמר ברח לך כו', ז"ל, שאם רוצה להיות פתוח שעה אחת נאמר ברח לך כו' כנ"ל, ואם רץ לבך להרהר שוב למקום (ס"י פ"א מ"ח), ואמר שם: ועל זה נכרת ברית, ר"ל שנאמר (איוב לא א) ברית כרתי לעיני, שלא להסתכל מה שאין מגיע לו.

³⁰⁰ עי' לעיל הערה 288.

³⁰¹ עי' זהר ויחי רכ ע"ב ואחרי מות סה ע"א שמסטרהא דינין מתערין.

דא צדיק - שעל הקשת נאמר (בראשית ט יב) אות ברית: דאיהו כליל כו' - ר"ל שכל המראות ראה מתוך מט"ט³⁰² שכולן נכללין בו:

<p>היוזו תמינאה כן מראה הנגה סביב דא שכינתא תתאה דאתמר בה נקבה תסובב גבר (ירמיה לא כא) ובגין דא כן מראה הנגה סביב אש נגה³⁰³:</p>	<p>המראה השמיני, כן מראה הנוגה סביב, זו שכינה תחתונה, שנאמר בה "נקבה תסובב גבר", ולכן, "כן מראה הנוגה סביב אש נגה".</p>
---	---

דאתמר נקבה תסובב גבר - ר"ל שהיא מסובבת היסוד³⁰⁴ [שנק' גבר כידוע] ולכך נאמר סביב, ר"ל סביב הקשת: אש נגה - ראייה, שעלה אומר שהיא נקראת אש נגה:

<p>תשיעאה הוא מראה דמות כבוד ה'³⁰⁵ חכמה עלאה דמות דילה הוא יחזקאל לתתא ולא חכמה:</p>	<p>התשיעי, הוא מראה דמות כבוד יהו"ה, חכמה עליונה, הדמות שלה ראה יחזקאל למטה ולא חכמה.</p>
---	---

חכמה עלאה - שנקרא כבוד, גי' ל"ב, נתיבות חכמה³⁰⁶: דמות דילה - ר"ל שנאמר מראה דמות, משמע אף המראה שראה ביצירה לא ראה כבוד ה' בעצמו אלא דמות דילה, והוא בשכינה³⁰⁷, שכל הספי' נכללין בה, ולכך ראה חכמה אחר השכינה, כנ"ל בינה אחר ה"ס, כי חכמה למעלה במקומה, אף ביצירה, אין ראייה שולט שם, ולכך ראה (אותה) במלכות, ובינה בז"א, כי אבא יסד ברתא (זהר ח"ג רנח ע"א) כמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ, שמשם הוא גילוי החכמה כידוע, ואימא יסד ז"א כמ"ש (שם) כונן שמים בתבונה:

וכד מטא לדמות כתר דאיהו דרנא עשיראה חזי מה כתיב ביה (יחזקאל א כח) ואראה ואפול על פני דלא יכיל למסבל ואם מראות דלתתא הכי כל שכן וכל שכן מראות עלאין דספירות דבריאה כל שכן וכל שכן מראות דאצילות:

וכשהגיע לדמות הכתר, שהוא הדרגה העשירית, ראה מה כתוב בו "ואראה ואפול על פני", שלא יכל לסבול. ואם המראות שלמטה כן, כל שכן וכל שכן מראות העליונות של ספירות הבריאה, כל שכן וכל שכן מראות של אצילות.

וכד מטא לדמות כתר כו' - ר"ל שרצה לראות כתר היצירה לא במקומה אלא למטה במלכות היצירה ששם נכלל כנ"ל (ד"ה דמות דילה): דלא יכיל למסבל - לכך לא נאמר בו מראה: ואם מראות דלתתא כו' - ר"ל, אם כתר דיצירה ורק דמות דידה, כ"ש וכ"ש לכתר דבריאה במקומה למעלה. וז"ש ומראות עלאין, ר"ל למעלה, ז' ספירות דבריאה, ר"ל שהן שני עילויין, וז"ש כל שכן וכל שכן, ב' פעמים. וכן באצילות כתב למעלה ב' פעמים, כל שכן וכל שכן, שעד כאן הוא סיום השגה:

– מאיר התיקון –

³⁰² פי' יסוד דיצירה. ועי' דברי רבינו בפירושו לספד"צ יג ע"ד ד"ה ואמר והחיות, ועי' לעיל הערה 120.

³⁰³ והוא ע"פ מאמה"כ (יחזקאל א ד) וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואש מתלקחת ונגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל מתוך האש.
³⁰⁴ עי' דע"ה ח"ב קסג ע"א ז"ל: הכתוב (ירמיה לא כא) נקבה תסובב גבר, סודו הוא על בחי' הזווג, שהוא מסובב ממנה, אבל בשאר בחי' תואר וצורת כל פרצוף הם שוים, משא"כ העגולים עם היושרים, הם בשני צורות לגמרי ע"ד כל קו ועגול, ועי' עוד מלואים אות **Error! Reference source not found.**

³⁰⁵ עי' לש"ו דע"ה ח"ב דף פח ע"ב ז"ל: מראה דמות כבוד ה', כי אז היא מתלבשת בלבושי יקר דמלכות ומתחזי קמי מלכא בלבושין וקישוטין דגוונין נהירין, שהם הג' גוונין דקשת.

³⁰⁶ עי' ס"י פ"א מ"א.

³⁰⁷ עי' בדרושי הצלם פרק א' שדמות הוא בחי' המלכות.

<p>וברזא דארת א' תשכח חל"ם חיר"ק שור"ק</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>כגוונא דא חיר"ק שור"ק חל"ם חיר"ק שור"ק 308 וז"ל גלגל דאתהפך לישית סטרין לעילא ולתתא ולארבע סטרין אתהפך לימינא וסהיד על עלת על כלא דלית אלוה אחרא לימינא דעלמא אתהפך לשמאלא וסהיד עליה והכי לכל סטרא סהיד על יהודיה (ח ע"ב) דלית אלוה אחרא עילא ותתא ולארבע סטרין האי איהו דאוקמוהו מארי מתניתין כדי שתמליכהו על השמים ועל הארץ ועל ארבע רוחות העולם:</p>	<p>ובסוד של האות א' תמצא חל"ם חיר"ק</p> <p style="text-align: center;"> </p> <p>שור"ק, כדוגמא זה חיר"ק שור"ק חל"ם חיר"ק שור"ק, והוא גלגל שמתהפך לששה צדדים: למעלה, ולמטה, ולארבעה צדדים. מתהפך לימין ומעיד על עלת על הכל, שאין אלו"ה אחר לימין העולם. מתהפך לשמאל, ומעיד עליו, וכך לכל צד מעיד על יחודו, שאין אלו"ה אחר למעלה ולמטה ולארבעה צדדים. זהו שבארוהו בעלי המשנה (ברכות יג ע"ב) כדי שתמליכהו על השמים ועל הארץ ועל ארבע רוחות העולם.</p>
---	---

וברזא דאות א' כו' - לפי שאמר למעלה (ד ע"ב) דשמא מפרש כליל תשע נקודין ועשירית כליל מכלהו, וכולהו כלילין באות א', אמר כאן שכל העשר מראות נכללין בא', ברזא דט' נקודין ועשירית כלילא מכולהו, וברו כל המראות חוזרין לא' כנ"ל. וז"ש תשכח חל"ם כו' די' שעל הא' הוא חולם על הו' שבאמצע הא', וי' שתחתיו הוא חיר"ק, (והו' הוא שור"ק) [והוא"ו באמצע (ס"א בעצמו) הוא וא"ו שור"ק]: ואיהי {ח ע"ב} גלגל כו' - דוא"ו הוא ג' נקודין ראש תוך סוף, וג' נקודין שבו חולם חיר"ק שור"ק הוא רומז לו"ק: סהיד על יחודא - ר"ל אות א' דהוא אחד: כדי שתמליכהו כו' - באחד דהוא א':

<p>ז' כליל תלת נקודין עילא ותתא ואמצעיתא דסהדין (ותלת סהדין תחותייהו לתתא) 309 על עלת על כלא דאיהו ראשון ואחרון ומבלעדיו אין אלה"ם (דאיהו) 310 כליל שית נקודין כחושבון ו' דסהדין על עלת על כלא דלית אלו"ק אחרא לישית סטרין אלא הוא הא תשע נקודין דכלילין באת ו' מן א' ואת א' ביה אשתלימו לעשר וביה בלהו אזלין לאתר חד הא הכא רזא דבניינא דיהוקאל ברזא דנקודין:</p>	<p>ז' כולל שלש נקודות, מעלה ומטה ואמצע, שמעידים (ושלש עדים מתחתיו למטה) על עלת על הכל, שהוא ראשון ואחרון ומבלעדיו אין אלה"ם, והוא כולל שש נקודות כחשבון ו', שמעידים על עלת על הכל, שאין אלו"ה אחר לששה צדדים אלא הוא. הרי תשע נקודות הכלולות באות ו' מן א', והאות א', בה נשלמו לעשר, ובו כולם הולכים למקום אחד, הרי כאן סוד הבנין של יחזקאל בסוד הנקודות.</p>
--	---

ו' כליל תלת כו' - הן חולם חיר"ק שור"ק הנ"ל שעל הו': ובי' כולהו כו' - כנ"ל דנכללין בא' שהוא אחד בחושבון אותיותיו 311, כל בחושבון האמור כאן הכל הוא במספר קטן 312:

ועוד הסוד של הנקודות צריך לחזור עליהם. פתח בחשבון אותיותיו, הוא יו"ד, וכתוב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. ופרשוהו אל תקרי ידך אלא יוד"ך, והם י"י מן יאהדונה". ובאיזה מקום נפתחים, ברקיע, שהוא פתח, והוא מפתח הכולל אהדונה", שש אותיות באמצע י"י, ושני

ועוד רזא נקודי צריך לאחזרא עלייהו פתח בחושבון אותיותיו איהו יו"ד וכתוב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (תהלים קמה טז) ואוקמוהו 313 אל תקרי ידך אלא יוד"ך ואינן י"י מן יאהדונה"י ובאן אתר מתפתחין ברקיע דאיהו פתח ואיהו מפתח כליל אהדונה"ה שית

- מאיר התיקון -

308 עי' לקמן לח ע"א ד"ה בני קדם.

309 נמחק (גר"ל).

310 וז"ל (גר"ל).

311 דהיינו אותיות האות "אל"ף" א' ל' פ', שהוא א' ג' ח' במספר קטן וסכומם הוא י"ב, והוסף עליהם עוד א' הרי היא האות עצמה סה"כ י"ג שהוא כמנין אח"ד.

312 עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

313 וצ"ע היכא, שכן לע"ע לא מצאתיו במקור אחר מלבד דברי התיקון דכאן.

יוד"ם עם רקיע שהוא ו' עולה לחשבון אתון באמצע י"י ותרין יודין עם רקיע דאיהו ו' יה"ה. סליק לחושבן יְהוָה:

איהו יו"ד - ר"ל יו"ד מלא: אלא יודיך ואינון כו' - דבקמץ אינון סתימין באות יו"ד דאיהי קמץ כמ"ש לעיל (ה ע"ב), והיא חכמה יו"ד עילאה³¹⁴, יו"ד של המילוי דבה תרין יודין, ואינון חכמה עילאה חכמה תתאה³¹⁵ דאבא יסד ברתא (זהר ח"ג רנח ע"א), וז"ש ואינון י"י מן כו' ומתפתחין בפתח שהיא הבינה: ובאן אתר מתפתחין - דביו"ד איהו סתימין בקמץ כמ"ש לעיל:

קמץ, רקיע וניצוץ, הם ו'. הוא קומץ כל הנקודות, שהן שש עשרה, כחשבון שש עשרה פני החיות, ולכן הוא קומץ כל הנקודות. קמץ רקיע וניצוץ אינון י"ו איהו קומץ כל נקודין דאינון שית סרי כחשבון שית סרי אנפין דחיון ובגין דא איהו קומץ כל נקודין:

איהו קומץ - כי כולם בחכמה עשית (תהלים קד כד) והן סתימין שם, וז"ש קומץ: כל נקודין כו' - דניצוץין של הט' נקודות הן ששה עשר³¹⁶: שית סרי אנפין דחיון - שנאמר (יחזקאל א ו) וארבעה פנים לאחת³¹⁷:

צרי הוא חשבון ו' ו', ותחת הצדי שני ניצוץין, שהם י' י', "את שני המאורות הגדולים". והם ו' ו' י' י' עולים ל"ב, והם ל"ב נתיבות פליאות חכמה (ס"י פ"א מ"א). ונקודה תחת ר' מן צרי שהיא י', עשר ספירות, הרי מ"ב. ולכן צרי, בו צייר העולמות, "וייצר", שם צרי, בו צייר אדם, הרי סוד הנקוד צרי מ"ב, ושלוש אותיות, הרי מ"ה כחשבון אדם. צרי איהו חושבן³¹⁸ ו' ו' ותחת צרי תרין ניצוץין דאינון י' י' את שני המאורות הגדולים (בראשית א טז) ואינון ו' ו' י' י' סלקין ל"ב ואינון ל"ב נתיבות פליאות חכמה ונקודה תחת ר' מן צרי דאיהי י' עשר ספירות הרי מ"ב ובגין דא צרי ביה צייר עלמין וייצר (שם ב ז) תמן צרי ביה צייר אדם הרי [ז ע"א] רוא דנקוד צרי מ"ב ותלת אתון הרי מ"ה כחושבן אדם:

את שני כו' - שת"ת מקבל מחו"ג³¹⁹ וכן מלכות מחו"ג כמ"ש לעיל, ולכך בצרי ובשבא הן שני המאורות ת"ת ומלכות³²⁰, רק כי הגבורות מקבלות³²¹ מאימא ע"י ת"ת³²², אבל חסדים מקבלים מאבא שלא על ידו, כידוע בסוד אבא יסד ברתא (זהר ח"ג רנח ע"א), לכך בצרי שהוא חסד הן שוין³²³, ובשבא שהוא גבורה (בראשית א טז) את המאור הגדול כו': ואינון ל"ב כו' - כנ"ל (ד ע"א) דהרוצה להחכים ידרים (ב"ב כה ע"ב)³²⁵: הרי מ"ב - דד' ספירן מחו"ג שהן תחילת הבנין הן בשם מ"ב, ובהון

– מאיר התיקון –

³¹⁴ עי' לקמן ט ע"א שקמץ היא חכמה ובינה היא פתח, ואילו קנא ע"א כתוב שקמץ היא כתר, ופתח היא חכמה.

³¹⁵ היינו מלכות עי' זהר ח"א רכג ע"ב.

³¹⁶ ומניינם הוא להלן: קמץ (ו' ונקודה), פתח (ו'), צירי (ב' נקודות), שבא (ב' נקודות), סגול (ג' נקודות), חולם (נקודה א'), חירק (נקודה א'), שורק (ג' נקודות) ושורק גדול (נקודה א'). סה"כ י"ד נקודות וב' ווי"ן. ואם מחשבים את הווי"ן נקודות נמצאו שש עשרה.

³¹⁷ דהיינו שכל אחד מד' חיות המרכבה כלול מד' פנים.

³¹⁸ במספר קטן, היינו ט (צ') ב (ר') א' (י') סה"כ י"ב.

³¹⁹ עי' לקמן קמז ע"ג ד"ה קמץ שצרי היא דעת.

³²⁰ עי' זהר ח"א כ ע"א שהם שוים בקומתן.

³²¹ עי' דברי רבינו בפירושו לספד"צ יא ע"א: וזהו סוד השבת, אלא ששבת אינה חוזרת לשרשה אל בינה, אלא בינה מאיר לה שלא ע"י ו"ק, ששת ימי המעשה, והיא שוה לגביה, לכן זמן הזיווג בו. ³²² דהיינו כאשר הם בבחי' המאור הגדול והמאור הקטן הם בסוד גבורות והיא מקבלת את הארוותיה רק דרך ת"ת. אבל כאשר הם בסוד חסדים שהוא בבחינת שני המאורות הגדולים, הרי שאפילו המלכות מקבלת מהאבא שלא ע"י אמצעי.

³²³ בבחי' שני המאורות הגדולים.

³²⁴ לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה, ועי' זהר בראשית שם.

³²⁵ עי' זוה"ק (ח"ג כח ע"א): אבא, דאיהו לימינא חסד, דביה הרוצה להחכים ידרים, מתמן

חכמ"ה כ"ח מ"ה, ע"כ. וכאן, אשר הוא בבחי' חסדים ובסוד ב' המאורות הגדולים, אזי יש הנהגה שהיא בבחינת נתיבות חכמה.

אצטיירו כמ"ש בתיקון ד' (כ ע"א) וז"ש ובגין דא כו': ובגין דא צרי כו' - דבשם מ"ב צייר עלמא, מ"ב דמעשה בראשית³²⁶: בי צייר כו' - לשון צרי: וייצר תמן צרי - ר"ל דבתיבת וייצר יש שם אותיות צרי, וכן בכל מקום שאומר בתיקונים תמן, אינו דורש כל התיבה כמ"ש לקמן בתיקונים: בי צייר אדם - דוייצר קאי על אדם, וע"כ הולך ומפרש חושבן אדם: ביה צייר אדם - ר"ל, שמא מפרש³²⁷ שהוא בפנים הספירות כנ"ל (א ע"א ד"ה לעשר ספירות)³²⁸, וז"ש הרי כו' וז"ס (ס"י פ"א מ"ד) עשר ספירות בלי מה, מ"ב מלבר, מ"ה מלגאו. וכל זה הוא ג"כ בשב"א, כי הוא ג"כ התחלת הבנין, זה מימין וזה משמאל, אלא שהתחלת הציור הוא בחסד שלמעלה הן במחשבה, ולכך הוא שם צרי צייר כו':

שָׁבָא אוף הכי את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן וגו' (בראשית א טו) וביה רוא מ"ב וביה רוא דאדם כגוונא דא חשבן שָׁבָא ו' ותלת ניצוצות ורקיע יי"ו דחושבנהון ל"ו הרי מ"ב ותלת אתוון שב"א הרי מ"ה ורוא דמלה ואמרו לי מה שמו מ"ה אומר אליהם (שמות ג יג) ונקוד שב"א נקוד בשם יהו"ה באורייתא:

שבא, כמו כן כאן, "את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן וכו'", ובו סוד מ"ב, ובו סוד של אדם. כדוגמא זה, חשבון שבא ו', ושלוש ניצוצות, ורקיע, י' י' ו', שחשבונם ל"ו, הרי מ"ב, ושלוש אותיות שב"א, הרי מ"ה. וסוד הדבר, ואמרו לי מה שמו מ"ה אומר אליהם, ונקוד שב"א נקוד בשם יהו"ה בתורה.

את המאור הגדול כו' - דבצרי שניהם שוין אבל כאן א' גבוה מחבירו³²⁹: ובי רוא כו' - לפי שנקודותיו שוות לצרי, מפרש כל עניניו כמו בצרי, לכך קאמר אוף הכי את כו': ורוא דמלה כו' - ר"ל דכתיב שמו מ"ה, דבשמו מרומז מ"ה, והוא באחת מנקודותיו והוא שב"א:

סגול ה"י חושבניה ואיהו ו' ו' מן ויסע ויבא ויט³³⁰ (שמות יד יט-כא) ותלת נקודין י' י' י' איהו ח"ם וארבע אתוון מן סגול איהו חמ"ד ותיבה הא אינון חמ"ה פני משה כפני חמה:

סגול: שמונה עשר חשבוננו, והוא ו' ו' ו' מן ויסע ויבא ויט. ו[עם] שלש נקודות י' י' י' הוא ח"ם, וארבע אותיות מן סגול, הוא חמ"ד, והתיבה, הרי הם חמ"ה, פני משה כפני חמה (ב"ב עה ע"א).

331] ואיהו וו"ו מן ויסע כו' - שהוא בת"ת כליל מג' אבהן³³²: ותלת נקודין יי"י - הן אותיות שניות של ויסע כו': פני משה - ת"ת וכן חמה³³³: [איהו חמ"ד - ר"ל סגול, דסגל לשון חמד³³⁴:

חלם חסר ו', חשבוננו י"ה, ושלוש ניצוצות י' י' הרי הם מ"ה, השם המפורש, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ועם שלש אותיות ותיבה, הרי הוא מ"ט, כחשבון מ"ט אותיות של "שמע ישראל וכו'" ברוך שם כבוד מלכותו וכו'. ופרשוהו רבני המשנה (ר"ה כא ע"ב) חמשים שערי חלם חסר ו', חשבוננו י"ה, ושלוש ניצוצות י' י' הרי הם מ"ה, השם המפורש, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ועם שלש אותיות ותיבה, הרי הוא מ"ט, כחשבון מ"ט אותיות של "שמע ישראל וכו'" ברוך שם כבוד מלכותו וכו'. ופרשוהו רבני המשנה (ר"ה כא ע"ב) חמשים שערי חלם חסר ו', חשבוננו י"ה, ושלוש ניצוצות י' י' הרי הם מ"ה, השם המפורש, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ועם שלש אותיות ותיבה, הרי הוא מ"ט, כחושבן מ"ט אתוון שמע ישראל וכו' (דברים וד) ברוך שם כבוד וכו' ואוקמוהו רבנן דמתניתין

חלם חסר ו', חשבוננו י"ה, ושלוש ניצוצות י' י' הרי הם מ"ה, השם המפורש, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ועם שלש אותיות ותיבה, הרי הוא מ"ט, כחשבון מ"ט אותיות של "שמע ישראל וכו'" ברוך שם כבוד מלכותו וכו'. ופרשוהו רבני המשנה (ר"ה כא ע"ב) חמשים שערי חלם חסר ו', חשבוננו י"ה, ושלוש ניצוצות י' י' הרי הם מ"ה, השם המפורש, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ועם שלש אותיות ותיבה, הרי הוא מ"ט, כחושבן מ"ט אתוון שמע ישראל וכו' (דברים וד) ברוך שם כבוד וכו' ואוקמוהו רבנן דמתניתין

– מאיר התיקון –

³²⁶ עי' זהר ח"ג רנ"ו ע"ב, ועי' ע"ח מ"ן ומ"ד פרק יד.
³²⁷ לקמן כתוב ששם מ"ה הוא שם המפורש, ועי' לקמן כח ע"ב ששם ס"ג הוא שמא סתים.
³²⁸ עי' לקמן יט ע"א שקיו דאילנא.
³²⁹ עי' לעיל ד"ה את שני.
³³⁰ עי' זהר ח"א קח ע"ב, וכן בפע"ח לד ע"ג.
³³¹ בדפוס הישן דיבור זה מופיע שלא במקומו לקמן ט ע"א והעברנוהו למקומו הנכון.
³³² עי' זהר (ח"ב קיט ע"ב) מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים וגו', בגין דתפארת דרגא דמשה, גופא, וחסד דרועא דיליה, ומשה אתקשר בע"ב דאיהו חסד דרגא דאברהם, דהכי סליק בחושבן ח"י וו"ו מן ויסע ויבא ויט, תלת ענפי אבהן ש' דאתקשר בש' של משה.
 תרגום: ובה מוליך לימין משה זרוע תפארתו בוקע מים וגו' משום שתפארת היא דרגת משה הגוף וחסד זרועו ומשה נקשר בע"ב שהוא חסד דרגתו של אברהם שכך עולה בחשבון ח"י וו"ו מן ויסע ויבא ויט שלשת ענפי האבות ש שנקשרה בש' של משה.
³³³ עי' הערה הקודמת.
³³⁴ עי' (שמות יט ה) והייתם לי סגלה, ות"א: ותהון קדמי חביבין.

בינה נבראו בעולם, ונתנו למשה חוץ מאחד, ונתנו למשה חוץ מאחד, שנאמר "ותחסרהו מעט מאלהים". ולמטה במלאכים הם מ"ט פנים טהור ממטרו"ן, ולתתא במלאכים אינון מ"ט פנים טהור מ"ט מן מטרו"ן דאיהו חל"ם במלאכים:

[הא אינון מ"ה כו³³⁵ - דאיהו³³⁶ בנצח, וכן משה בנצח כידוע (זהר ח"ג רמג ע"א³³⁷), וז"ש ג' שערי בינה כו', וכן ביצירה מט"ט³³⁸, שהוא דוגמת הת"ת, וז"ש ולתתא כו':] ולתתא במלאכים - ר"ל מדרגת משה: חולם במלאכים - ע"ג כל המלאכים³³⁹ כחולם, { ט ע"א } דאיהו ע"ג כל נקודין³⁴⁰:

חר"ק עם חשבון אותיות הוא א"ם. חירק חושבנו ו"ה, ושלשה ניצוצות י' י' שלשים, הרי הוא א"ם. חר"ק עם חושבן אתוון איהו א"ם חר"ק חושבניה ו"ה ותלת ניצוצות י' י' תלתין הא איהו א"ם:

[³⁴¹חרק חושבנא ו"ה - דנו"ה הן תרי פלגי דגופא (רע"מ פנחס רלו ע"א³⁴²), ובהון הוי"ה אחת, י"ה בנצח ו"ה בהוד³⁴³, וכן איהו בנצח ואיהי בהוד³⁴⁴, וי"ה הוא בשמים, וו"ה בארץ כמ"ש (תהלים צו י"א) י"שמחו ה'שמים ו'תגל ה'ארץ (לקמן י"א ע"א), לכך חלם בגי' י"ה, חר"ק ו"ה: איהו אם - דאיהי בהוד, והוא אם דאלהים³⁴⁵. דמ"ה הוא בנצח כנ"ל והוא אותיות לה³⁴⁶ מן אלהים, הרי הוי"ה אלהים מתחלק בהן, דהן תרי פלגי דגופא כנ"ל.]

שרק הוא חשבון אותיות ו', וחמשה ניצוצות חמשים, הרי נ"ו, [ועם] שלש אותיות והתיבה, הרי הם ס', "סוד יהו"ה ליראיר". ובו "ר'נו ליעקב ש'מחה" נוטריקון שור"ק. שר"ק איהו חושבן אתווי ו' וחמש (ט ע"א) ניצוצות חמשים הא נ"ו תלת אתוון ותיבה הא אינון ס' סוד ה' ליראיו (תהלים כה יד) וביה רנ"ו ליעקב ש'מחה (ירמיה לא ו) נוטריקון שר"ק:

– מאיר התיקון –

³³⁵ בדפוס הישן ד"ה זה נדפס שלא במקומו (לקמן ט ע"א) ובמהדורתנו החזרנוהו למקומו.
³³⁶ חולם, וכן עי' לקמן הערה 344.
³³⁷ עי' ע"ח שער הארת המוחין ז"ן פרק ו.
³³⁸ עי' שער הפסוקים פרשת תשא, משה השיג תחלה כל האלף. ואח"כ לא השיג מן הבריאה, רק מן מטרו"ן וסנדלפר"ן, שהם כנגד ז"ן, שהם כנגד ב' אותיות אחרונות ו"ה של ההוי"ה כנודע, וז"ס מסו"ה, כי ר"ת מ"ס, מטרו"ן סנדלפר"ן, ומקום אחיתם הוא בשתי אותיות ו"ה, וחבורם מסוה, ע"כ. ועי' ע"ח שער מו פרק ז.
³³⁹ עי' פת"ש נתיב אבי"ע כ ז"ל: הנהגת עוה"ז הוא עי' נו"ה שהם בסוד ב' צבאות מעלה ומטה, והם ב' כרובים מט"ט וסנד"ל שהם בשמים ובארץ כמ"ש (יחזקאל א טו) והנה אופן אחד בארץ, שבהם צריך המדות להיות ממוזגים בסוד צדיק ורע לו כו'.
³⁴⁰ עי' שער הגלגולים - הקדמה לח ז"ל: ואמנם חנו"ך שהוא מטרו"ן, להיות שנטל גם זיהרא עילאה דאדם, שהיא נשמה דאצילות, היה מלאך גדול מאליהו, כי אליהו לא היה יכול להשיג רק עד נפש דאצילות, וז"ס בספר הזהר אליהו לתתא. ועי' ר' בחיי שמות יב יב. ועי' לעיל הערה 120.
³⁴¹ ר"מעלה" הוא כינוי למידת נצח.
³⁴² בדפוס הישן דיבור זה מופיע שלא במקומו לקמן ט ע"א והעברנוהו למקומו הנכון.
³⁴³ עי' דברי רבינו בפירושו על ספד"צ ז ע"ג, שמביא מקור לדבריו אלו מתז"ח בסופו (נא ע"ד): "כל אומנותיה דחבריה איהו עביד".

³⁴⁴ עי' ע"ח שער רפ"ח פרק ד', נודע כי נ"ה הם ב' פלגי דגופא כנ"ל לכן אין הוי"ה גמורה בכל א' מהם רק הוי"ה א' בין שניהם נמצא כי חצי הוי"ה הוא אור של נצח וחצי הוי"ה הוא אור של הוד. ועי' שער השמות פרק ו: נצח והוד דז"א, דע כי נו"ה דז"א הוא סוד חד גופא בבחי' חיצונים, אבל בבחי' פנימי' הם תרי פלגי גופא כנזכר בזוהר (פנחס רלו ע"א) וכו' ובזה תבין למה נו"ה נקרא תרי פלגי גופא, כי לפי שמצד פנים נקרא שוקי האיש והם נפרדות, ומצד אחר הם גוף א' של הנוקבא, ובה תבין איך נו"ה דז"א בסוד האחוריים הם מחוברים ובסוד הפנים הם נפרדים.
³⁴⁵ עי' ע"ח אנ"כ ט', ועי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מלקמן לד ע"א.
³⁴⁶ עי' לקמן יג ע"א וכן לקמן ריש תיקון נג דף צט ע"ב.
³⁴⁶ עי' שעה"כ פסח דרוש יב בעניין שם אכדט"ם, וכן עי' לקמן יג ע"א.

סוד ה' כו' - דבי' כל רזין גניזין³⁴⁷: ובי' רנו כו' - כמ"ש בתז"ח (ג ע"ג³⁴⁸) דכמה קיצין הן, כל א' כפי מדה דתליא ביה, ונ"ו הוא ביסוד, דעד הוד אתפשטותא דנ' תרעין³⁴⁹, ויסוד הוא ו' זעירא, כמ"ש בזהר שמות (ט ע"ב³⁵⁰) הרי נ"ו: ובי' רנו כו' - ר"ל דאית כמה קיצין, כמ"ש בתז"ח (דף עג ג ע"ד) ואית קץ רנ"ו, והוא נ"ו אחר אלף ומאתן הכתוב לעיל (ו ע"א), וזהו רנו ליעקב שמחה, והוא מספר נ"ו הנ"ל בשורק:

שכל הנקודות מתפשטים מחכמה עליונה, תשעה עד מלכות. והטעמים מכתר עד מלכות. ושורק צדיק יסוד עולם, בו סוד שורק שני בתוספת ו', מ"ב.

דכל נקודי מחכמה עלאה מתפשטאן תשעה עד מלכות ומעמי מכתר³⁵¹ עד מלכות ושורק צדיק יסוד עלמא ביה סוד שורק תניינא בתוספת ו' מ"ב³⁵²:

דכל נקודי כו' - שבתחלה ביאר נר"ן³⁵³, ועכשיו מבאר ס' שהוא סוד, ואמר דכל נקודי כו', וא"כ שורק ביסוד וביה אותיות סוד, וז"ש (משלי כה) צדיק יסוד עולם, בי' סוד³⁵⁴: שורק תניינא כו' - הוא שורק גדול, וז"ש בתוספת ו'³⁵⁵: מ"ב - ר"ל בגי' מ"ב שהוא במלכות, ושם במלכות כליל שם מ"ב כמ"ש בתיקון ד' (כ ע"א), וכאן חושב הנקודות מחכמה עד מלכות, וסדרן: קמץ, פתח, צרי³⁵⁶, שבא, סגול, חולם, חירק, שורק, שורק גדול, כסדר מחכמה. ואל תיקשי שבתיקון ע' (קנא ע"א) קא חשיב מכתר עד יסוד, כבר תירץ האר"י ז"ל³⁵⁷, וכך שם מונה סגול קודם לשבא, וכולא חשיב כאן כסדר רק הפתח שמתחיל משום דמפרש בי' קרא³⁵⁸:

ועוד קמ"ץ פרשוהו בעלי הדקדוק, שהוא תנועה גדולה, משום שהוא ראשון לכל הנקודות של הספירות, אף על גב שכולם שמות קדושים נעשו זה כסא לזה, כמו בן שצריך לעבוד את אביו ואת אמו, ולעשות

ועוד קמ"ץ אוקמוהו מארי דקדוק דאיהו תנועה גדולה בגין דאיהו קדמאה דכלהו נקודין דספיראן אף על גב דכלהו שמהן קדישין אתעבידו דא כסא לדא³⁵⁹ כגון ברא דצריך

– מאיר התיקון –

³⁴⁷ עי' זהר ח"ג (דף רלו ע"א) צדיק יסוד ביה סוד דאיהו יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית. ³⁴⁸ ז"ל: אית בכל דרא ודרא כפום זכון דילהון בכל מאריה דדרא כפום דרב דרא נוטים אבתרה ואם חובין מתרבין עלה אמר רבי חיא פרקנא עד דרא אחרא ובגין דא כל הקצין כלו וכלא תליא בתויבתא ובזכון דמדות.

תרגום: יש בכל דור ודור כפי זכות שלהם בכל אדון דדור כפי הרב של הדור נוטים אחריו, ואם חטאים מתרבין עלה אמר רבי חייא גאולה עד דור האחרון, ולכן כל הקיצין כולם והכל תלוי בתשובה ובזכות המדות.

³⁴⁹ עי' לעיל הערה 114.

³⁵⁰ עי' מלואים אות יא.

³⁵¹ עי' לקמן תיקון עי' (קמט ע"ב) כתרא דתמן טעמי.

³⁵² שורק במספר קטן היא י"ב עם ג' נקודות ל' סה"כ מ"ב.

³⁵³ נ"ו (לש"ו).

³⁵⁴ עי' לעיל הערה 347.

³⁵⁵ דהיינו ו, ולאפוקי מ ●●●.

³⁵⁶ חסד וכדפי' רבינו לעיל ח ע"ב ד"ה את שני.

³⁵⁷ בכוונת ברכת אתה חונן, שאמר שם כי הגם דאין ניקוד בהמלכות אך ע"י ז"א כאשר הוא מאיר לה הנה יש בה כל הנקודות כולם כמו בז"א ע"ש ונודע הוא כי התחלתה הוא מחכמה כי עטרה שלו הוא כתרה וא"כ הרי הוה הט' נקודות בה מחכמה עד מלכות (הערת הלש"ו).

והנה עי' לקמן קמז ע"ג ד"ה קמץ: אע"ג דלקמן קכח ע"א אמר דכתר איהו קמץ הוא כשנחשב הכתר אבל כאשר יבא הדעת במקומו והתחל' מחכמה אז חכמה קמץ יו"ד ובינה פתח נפתח היד הקמץ בפתיחו דיד בה' אצבעאן כמ"ש וצרי הוא בדעת ב' נקודין ע"ש חו"ג.

ואם כן לכאורה אפשר לומר כי כוונת האר"י ל' לתרץ כי כאן המדובר הוא בנוק' ואילו בתיקון ע' הוא בבחינת ז"א.

³⁵⁸ בדפוס ישן מופיעים כאן כמה דברים אשר מקומם הוא לעיל ובמהדורה זו תיקנו את הדבר והדפוסים במקומם הנכון.

³⁵⁹ עי' רמב"ן בראשית (א ח), כי יש שמים לשמים וכסא לכסא.

עי' ספר הפליאה: ע"י ת"ת ישראל נזונים כולם וזהו והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו וסלם בחסרון הו' הוא גלות הארוך ויעקב בחסרון

את עצמו כעבד אליהם, ושמש וכסא ומקום עמידה תחתיהם, כך הן הספירות זו לזו, ולכן יש נקודה מלך, ויש נקודה עבד אליו, כמו שב"א שהוא עבד לקמ"ץ, ורץ בשליחותו ומזנב אחריו, אבל במקומו הוא מלך.

למפלה לאבוי [ז ע"ב] ולאמיה ולמעבד גרמיה לגבייהו כעבד ושמש וכרסייא ומצב תחותייהו הכי אינון ספירן דא לדא ובגין דא אית נקודה מלכא ואית נקודה עבדא לגביה דמלכא כגון שב"א דאיהו עבד לקמ"ץ ורץ בשליחותיה ומזנב אחריו אבל באתריה מלכא איהו:

דאיהו תנועה גדולה - ר"ל מלך³⁶⁰ : בגין כו' - לפיכך הוא מלך על כולם: אע"ג דכולהו כו' - ר"ל אע"ג דכולהו הוו מלך זה לזה, מ"מ איהו מלך על כולם, דהוא ראשית דכולהו: כגון ברא כו' - ר"ל אע"ג דכולהו באצילות, מ"מ הוה זה לזה כסא, כגון ברא כו': כעבד ושמש כו' - חשיב ד' דברים, שהן כנגד ד' פרצופין או"א וזו"ן³⁶¹, שהן כולן כסאות זה לזה, עד א"א, וקחשיב ממטה למעלה: כגון שבא כו' - ר"ל בחטף קמץ³⁶² :

וסוד הקמ"ץ, חשבון קמ"ץ י"ד ושלוש ניצוצות ורקיע, נ' מ' שהוא מלך, הם רמוזים בארבע יודיים מן יו"ד ה"י וי"ו ה"י, ולא לחנם נאמר בו מלך, שהוא מלך גדול על כל המלכים.

ורוא דקמ"ץ חושבן קמ"ץ י"ד ותלת ניצוצי ורקיעי נ' מ' דאיהו מלך³⁶³ אינון רמזיון ארבע יודיים מן יו"ד ה"י וי"ו ה"י³⁶⁴ ולא למנא אתמר ביה מלך דאיהו מלך גדול על כל מלכין:

ורזא דקמץ - חוזר ומפרש כאן קמץ ופתח, משום דבכל נקודות מפרש למעלה אותיותיהן ונקודותיהן, אבל בקמץ לא פירש רק הנקודה, ובפתח רק האותיות, לפיכך חוזר ומפרש כאן בשניהם האותיות עם הנקודות: מ' דאיהו מלך כו' - ר"ל דקמץ איהו בחכמה, (ושם) [משם] הוא מילוי דיודיין ע"ב, ובפנימיות מילוי דאלפייין מ"ה³⁶⁵, כ"ח מ"ה (זהר ח"ג כח ע"ב), ובהן ה' יודיים, כמנין קמץ³⁶⁶ עם נקודותיו נ', והיא ל"ך, של מלך. (וד' יודיים של ע"ב מילוי דיודיין שהוא חכמה הוא מ' של מלך): דאיהו מלך גדול - כנ"ל דאיהו ראשית לכל:

פת"ח הוא מ"ב. חשבון של פת"ח הוא כ', וניצוץ ושני רקיעים, וו"י, הרי מ"ב. "כי בי חשק ואפלטרהו". פתחו לי שערי צדק אבא במ וכו". ב"ם ארבעים ושתיים. "כי בי חשק ואפלטרהו", חש"ק: חריק, שבא, קמץ, מן פת"ח איהו מ"ב חושבן פת"ח איהו כ' וניצוץ ותריין רקיעי ווי"י הא מ"ב כ"י כ"י חשק ואפלטרהו (תהלים צא יד) פתחו לי שערי צדק אבא במ וכו' (שם קיה יט) ב"ם ארבעים ותריין כי בי

– מאיר התיקון –

הו' והסלם עומדת במדה אחרונה הוא הצינור האמצעי ומגיע עד אה"ה הוא כתר עליון, ואמר השמימה ה' ראשונה להרמיז בה' ידיעה השמים עליונים שמים לשמים.

ועי' שם: החכמה היא ארץ לכתר והבינה לחכמה וכן כולם וכן שמים לשמים וכסא לכסא.

³⁶⁰ הפך עבד, ועי' ע"ח נקודות א' שיש ה' מלכים וד' עבדים. ה"מלכים" הם התנועות הגדולות (חירק, שורוק ו', צרי, חולם, קמץ) וה"עבדים" הם התנועות הקטנות (סגול, פתח, שוא, שורוק, חטף פתח), והם נכללים בד', הרי הם פתח סגול קבוץ חטף קמץ. שוא אינו נחשב לאחד מ' התנועות ונקרא "עבד לעבדים" (עי' פרדס שער הנקודות) ועל כן היא נעלמת (לש"ו ביאורים ח"א סא ע"ג).

ועי' תז"ח יז ע"ג: והמשכילים עשר נקודין דקימין לאענאה ה' מימינא וה' משמאלא אורחא דאלין לקבל אלין חמש אנון רברבין בההוא גונא זעירין א' א' או א' ימינא א' א' א' א' עכ"ל [או] אינו מופיע בפירוש בתז"ח בדפוס הנפוץ והוספתיו מסברא, שכן בכל הדפוסים שלפניו הוא מופיע כ"א".

³⁶¹ עבד נוק', שמש ז"א, כורסיא אימא ומצב אבא.

³⁶² עי' לעיל הערה 360.

³⁶³ עי' לעיל הערה 360.

³⁶⁴ כן הו"ל במהדורת קושטא, וכן משמע מדברי רבינו כאן ד"ה מ'. למנס צמהדורות מנטובא ולמנסטרדס נוסף כאן "יו"ד ה"ל ו"ו ה"ל".

³⁶⁵ עי' לעיל ח ע"ב ד"ה ביה צייר.

³⁶⁶ פי' במספר קטן: א' (ק) ד' (מ) ט' (צ'), סה"כ י"ד, ויחד עם הניקודים צירי שהוא פעמיים יו"ד

וקמץ שהוא י' ו' (סה"כ ל"ו), סה"כ הוא עולה נ'.

אבגית"ץ. קמץ, קומץ סתום באות יו"ד. חשק ואפלטוהו חש"ק חרי"ק שב"א קמ"ץ מן פתח, נפתח בו בחמש אצבעות, שהם ה'. אבגית"ץ³⁶⁷ קמ"ץ קומץ סתים באת יו"ד פת"ח וכמה סודות בנקודות, וזהו אבא במ אודה י"ה. ופתח, עליו נאמר, פתחו לי וכו' זה השער ליהו"ה.

חשק ואפלטוהו חש"ק חרי"ק שב"א קמ"ץ מן אבגית"ץ³⁶⁷ קמ"ץ קומץ סתים באת יו"ד פת"ח אתפתח ביה בחמש אצבען דאינון ה' וכמה רוזין בנקודי והאי איהו אבא במ אודה י"ה ופת"ח עליה אתמר פתחו לי וכו' זה השער לה' (שם ב):

כי בי - גי' מ"ב: פתחו לי כו' - מביא הפסוקים ששם מרומז מ"ב, ואח"כ מפרש פסוק ראשון ואח"כ השני. וז"ש כי בי כו', ור"ל דשם אב"ג ית"ץ ד' נקודות בו, קמץ על א', שבא על ב', חירק על ג', פתח על ת', וכן בכל הז' שמות של מ"ב³⁶⁸: כי בי - הוא פתח כנ"ל: חשק - הוא ג' נקודות האחרים בשם זה. אפלטוהו ואשגבהו כי ידע שמי כו': קמ"ץ קומץ כו' - עכשיו מפרש פסוק שני, ור"ל דקמץ סתים ביו"ד ואתפתח בה', כנ"ל שהן חו"ב, וא"כ בפתח כלול י"ה. וז"ש אבא ב"ם, שהוא הפתח, אודה י"ה, [הגה"ה] דבפתח אתפתח השער, וביה פותח את ידך³⁶⁹ (תהלים קמה טז), שמשם ממלאין שאלתו, לפיכך אודה י"ה. וז"ש ופתח עליה כו', ר"ל דלשון פתחו הוא פתח, דקרא מיירי בו, ופתח השער הוא ג"כ בפתח, דכתיב זה השער לה', ופתח בו השם הויה כמ"ש לעיל, דפתח סליק לחושבן הוי"ה, וז"ש זה השער לה' [ע"כ הגה"ה]: וכמה רוזין בנקודי - לפי שסיים כאן רזי דנקודין, אלא שמפרש הפסוק פתחו לי שהתחיל בו, אמר שיש עוד כמה רוזין בנקודין:

<p>מלאכים יש שמשמשים לנקודות הללו, והם האותיות שהם כמו סוסים לנקודות, והטעמים מנהיגים אותם, והם תנועות אליהם, כמו "על פי יהו"ה יחנו ועל פי יהו"ה יסעו", ואותם נקודות אל הטעמים, כמו צאן אחר הרועים שמנהיגים אותם לכל צד לעלות ולרדת, מעלה ומטה, ולהנהיג אותם לכל צד, לימין ושמאל לפנים ולאחור.</p> <p>מלאכים יש שמשמשים לנקודות הללו, והם האותיות שהם כמו סוסים לנקודות, והטעמים מנהיגים אותם, והם תנועות אליהם, כמו "על פי יהו"ה יחנו ועל פי יהו"ה יסעו", ואותם נקודות אל הטעמים, כמו צאן אחר הרועים שמנהיגים אותם לכל צד לעלות ולרדת, מעלה ומטה, ולהנהיג אותם לכל צד, לימין ושמאל לפנים ולאחור.</p>	<p>מלאכים יש שמשמשים לנקודות הללו, והם האותיות שהם כמו סוסים לנקודות, והטעמים מנהיגים אותם, והם תנועות אליהם, כמו "על פי יהו"ה יחנו ועל פי יהו"ה יסעו", ואותם נקודות אל הטעמים, כמו צאן אחר הרועים שמנהיגים אותם לכל צד לעלות ולרדת, מעלה ומטה, ולהנהיג אותם לכל צד, לימין ושמאל לפנים ולאחור.</p>
---	--

ואינון תנועות לגבייהו - ר"ל הטעמים תנועות לנקודות: כגון עפ"י כו' - ר"ל דכן ע"פ הטעמים יחנו, בטעמים המפסיקים, כגון אתנחתא סוף פסוק, ויסעו בטעמים המשרתים: דאנהיגין לון כו' - הן ניגון הטעמים, והן מפרשים המשך המאמר, לפניו או לאחוריו, וכל ענין המאמר מתפרש על ידן, ועיין בכוזרי באריכות (מאמר ב):

<p>והטעמים הם נשמות, והנקודות רוחות, והאותיות נפשות, אלו מתנהגים אחר אלו, וטעמי אינון נשמתין ונקודין רוחין ואתון נפשיין³⁷¹ אליו מתנהגין בתר אליו ואליו בתר</p>	<p>והטעמים הם נשמות, והנקודות רוחות, והאותיות נפשות, אלו מתנהגים אחר אלו, וטעמי אינון נשמתין ונקודין רוחין ואתון נפשיין³⁷¹ אליו מתנהגין בתר אליו ואליו בתר</p>
---	---

– מאיר התיקון –

³⁶⁷ והנה בפירוש רבינו איתא דהניקוד הוא אבגית"ץ. ובדפוסים אחרים מוסמכים יותר גם כן אין ההניקוד כפי שהוא כאן (מהדורת אמסטרדם אבגית"ץ, מהדורת קושטא אבגית"ץ), ויתכן שנפל שיבוש בגירסא שלפנינו.

³⁶⁸ עי' קנט ע"א.

³⁶⁹ עי' לעיל ח ע"ב: אל תקרא ידך אלא יודיך, ובזה יתבארו דברי רבינו.

³⁷⁰ עי' ביאורים ח"א עב ע"א ז"ל: קורא התיקונים להאותיות בשם מלאכים משום שהם למטה במדרגה מהנקודות, והנקודות מתגלים בהם, ומשתמשים על ידיהם. ועי' ביאורים ח"ב ע ע"ג ז"ל: כל אור תחתון הוא בבחי' מלאך להאור העליון, וכנודע בסוד המלאך הגואל, ע"כ. ועי' עבודת הקודש חלק ב פרק כה ז"ל: פתח [משה] נבואתו היתה באספקלריא שאינה מאירה, בתחלה וירא אליו מלאך יי' סוד המלאך הגואל, ואחר הרגילו לאטו עלה אל מעלת הנבואה בשם הגדול אשר לא עלה אליה שום נברא. ועי' זהר ח"א דף סא ע"א וכן ח"א דף רה ע"ב, וכן ח"ג רסט ע"ב ורע ע"א. ורמב"ן שמות ג ב.

³⁷¹ עי' ביאורים ח"א מג ע"ד ז"ל: התיקונים (סוף תיקון ה דף כב ע"א) שאמר שם טעמי אינון מן כתרא, נקודין מן מוחא, וכן בתיקון ע' (דף קמט ע"ב) ובכ"מ, חכמה דמתמן נקודין כתרא דתמן טעמי, ומבואר שם ושם כי אתון הם בבינה אימא. אמנם הוא כי ע"ד שהם בהג"ר הנה מתפשטין

<p>אלין אתוון מתנהגי בתר נקודי ונקודי בתר טעמי כי גבוה (ט ע"ב) מעל גבוה שומר³⁷² (קהלת ה ז) ועוד אתוון אינון אש נקודי רוח אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו (יהוקאל א יב) ואינון כמבועי מיא דאתמר עליהו המשלח מעינים בנחלים וגו' ישקו כל חיתו שדי (תהלים קד י-יא) אלין אתוון ואית דשוי לון לאתוון מים אש רוח ועפר ארבע רגלין דכרסיא נקודי אדם לשבת על הכסא:</p>	<p>ואלו אחר אלו. האותיות מתנהגות אחר הנקודות, והנקודות אחר הטעמים, "כי גבוה מעל גבוה שומר". ועוד, אותיות הן אש, נקודות רוח, אל אשר יהיה שמה, הרוח ללכת ילכו, והם כמעיונות המים שנאמר עליהם, המשלח מעינים בנחלים ישקו כל חיתו שדי, אלו האותיות. ויש ששם אותם לאותיות מים אש רוח ועפר, ארבע רגלי הכסא, הנקודות אדם לשבת על הכסא.</p>
--	--

אתוון מתנהגין כו' - דבלא נקודות אין יכול לדבר כלל האות, ולפיכך הן רוח האותיות: כי גבוה כו' - שהן הנקודות ע"ג { ט ע"ב } האותיות. וסיפיי³⁷³ דקרא, וגבוהים עליהם, דאל תיקשי לך, הלא הנקודות הם תחת האותיות וגם הן קטנים מן האותיות, והיאך קאמר כי גבוה כו', לכך קאמר (לעיל ה ע"א) **ואית נקודה דכל עלמא תליא: אינון אש - כנ"ל (לעיל ה ע"ב) **החיות מראיהן כנחלי אש: נקודי רוח - כנ"ל פנימיות, שבהן רוח: ואינון כמבועי כו' - כמ"ש בהקדמה שניה (יט ע"א) דשמא מפרש איהו שקיו דאילנא³⁷⁴ כמיא כו': כל חיתו שדי - אלין אתוון כנ"ל: ואית דשוי לון כו' - שהן ד' אותיות הוי"ה כנ"ל אר"א זו"ן: נקודי אדם - הוא א"א שמתלבש בהם בפנימיותם, והוא שמא מפרש³⁷⁵, והוא היושב על הכסא, שהן כולם כסא ליה כנ"ל:****

מסטרא דאימא ההי"ן לעילא מסטרא דברתא ההי"ן לתתא מסטרא דאבא יודי"ן לעילא מסטרא דברתא יודי"ן לתתא מסטרא דבן ווי"ן לעילא כנוונא דא ווי"ן מסטרא דאבא ווי"ן לתתא כנוונא דא יו"ו ההי"ן דאימא כנוונא דא ההי"ן ההי"ן דברתא כנוונא דא יהי"ה והי"ה בכל הוי"ה והוי"ה³⁷⁶:

מצד של האמא ההי"ן למעלה, מצד של הבת ההי"ן למטה, מצד של האבא יודי"ן למעלה, מצד הבת יודי"ן למטה, מצד הבן ווי"ן למעלה כמו זה ווי"ן, מצד האבא ווי"ן למטה כמו זה יו"ו, ההי"ן של האם כמו זה ההי"ן ההי"ן של הבת כמו זה יה"ה וה"ה, וכן בכל הוי"ה והוי"ה.

מסט' דאימא ההי"ן כו' - שעד כאן פירש הנקודות, ועכשיו מפרש אותיות השם שהם ד' יסודות כנ"ל, והד' יסודות מתהפכין, פעם מים למעלה, פעם אש למעלה, פעם המים גוברין, פעם

- מאיר התיקון -

אח"כ בבינה וזו"ן, וכמ"ש ג"כ בהקדמות תיקונים (דף ט סע"א) טעמי אינון נשמתין, נקודין רוחין, ואתוון נפשין. והתגין אינו חושב שם התיקונים כלל, כי הם משתתפין ומתחברים עם האותיות, כמ"ש הרב לקמן פ"ה, ולכן אינו חושב אלא רק הטעמים נקודות ואותיות, ואמר שהם הג"ר, וכן הם ג"כ בינה וזו"ן כנז'.

ביאורים ח"א ס ע"ג ז"ל: אמרו בפירוש בתיקונים (דף יו והוא לפנינו בדף כב רע"א בתיקון ה' וכן הוא ג"כ בתיקון סט דף קכה ע"ב) שאמרו שם ואתוון אינון לגבי נקודין כגופא לגבי רוחא, אבל במקומות אחרים, והוא בהקדמת תיקונים (דף ט סע"א) אמר שם טעמי אינון נשמתין נקודין רוחין ואתוון נפשין, וכן הוא בהמאמר דלעיל אות י"ג, ונפשא איהי כללא דאתוון כו'. והרי הוא בפירוש להיפוך שהאותיות הם נפש. אך הענין בכ"ז הוא כמו שאמרנו לעיל וכמו שמפרש והולך, כי הגם שהאותיות הם באמת רק בחי' הגוף וכלים, אך משום שהנפש הנה הוא מתעצם עם הגוף מראשית התחלתו ואינו נפרד ממנו לעולם לגמרי, הרי נעשים שניהם לאחד, ולכן קורא התיקונים לפעמים את האותיות ג"כ בשם נפש.

³⁷² **צומר - ואית נקודה דכל עלמא תליא תחותה כגון שמשא כו' עד ואתחזיין לן נקודין - המוסגר לעיל ד ע"א [אות 173] שייך כאן (גר"א).**

³⁷³ נדצ"ל וסיפא.

³⁷⁴ עי' לקמן נח ע"ד ד"ה כנור, שה"שקיא דאילנא" הוא כינוי לשם מ"ה והוא בחי' הדעת. ועי'

זהר ח"ב קיד ע"ב: ובגין דמחשבה דילך הות לעלת העלות, שוי בך מחשבתיה דאיהי יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

³⁷⁵ עי' הערה הקודמת.

³⁷⁶ עי' לקמן הערה 389.

אש. וכן בכל הד' יסודות שמהן מזגי כל הטבעים ורחמי ודיני, הרוחנים ונטייתם לצד זה או לצד זה, ועניינם כפי הוי"ה, אם היו"ד למעלה מים למעלה, וכן בכולם ואם שני יודיין וה"א, כגון יי"ה המים גוברין וכן בכולם:

ועוד מאן דאוליף אלין הוי"ן צריך לאולפא לון למבני בהון בנינא לקודשא בריך הוא דאתמר ביה וירפא את מזבח ה' ההרום (מלכים א' י"ג) ורוא דמלה דיכלין למהרם באתווי דשמיה הדא הוא דכתיב פן יהרסו אל ה' (שמות י"ב) ובגין דא דיהרסו לון בחובייהו צריך למבני לון בצלותהון דאת י' איהו אבן יסודא דבנינא יי"י מן יי"ה מן יי"ו מן ויי"י בהון אבנים שלמות תבנה את מזבח ה' אלהיך (דברים כ"ו) דא ה' ו' דא קורה ועמודא לסמוך עלה בית ובגין דא חבורא דתלת אתוון בית ב' בנינא י' יסוד בנינא ת' תפארת ואינון ב' מלכות י' יסוד ספירה תשיעאה דאיהו סומך גאולה לתפלה וביה סומך ה' לכל הנופלים (תהלים קמ"ה י"ד) ת' תפארת דאתמר ביה כתפארת אדם לשבת בית (ישעיה מד' יג) וביה כל הזוקף זוקף בשם אבל לגבי יסוד כל הכורע כורע בברוך [ח ע"א] הדא הוא דכתיב ברכות לראש צדיק (משלי י

ועוד מי שלומד את ההיות הללו, צריך ללמד אותם לבנות בנין לקדוש ברוך הוא, שנאמר בו "וירפא את מזבח ה' ההרום". וסוד הדבר שיכולים להרוס באותיות שמו, זהו שנאמר "פן יהרסו אל ה'", ולכן כשיהרסו אותם בחטאיהם, צריך לבנותם בתפלותיהם. שאות י' היא אבן יסוד הבנין, יי"י מן יי"ה מן יי"ו מן ויי"י בהם, "אבנים שלמות". "תבנה את מזבח יהו"ה אלהיך", זה ה'. ו' זו קורה ועמוד לסמוך עליה את הבית. ולכן חבור של שלש אותיות בית, ב' בנין, י' יסוד בנין, ת' תפארת. והם: ב' מלכות, י' יסוד, ספירה תשיעית שהוא סומך גאולה לתפלה, ובו "סומך יהו"ה לכל הנפלים", ת' תפארת שנאמר בו "כתפארת אדם לשבת בית". ובו כל הזוקף זוקף בשם (ברכות יב ע"א). אבל אל היסוד, כל הכורע כורע בברוך, זהו שנאמר "ברכות לראש צדיק".

377(1)

למבני בהון כו' – כמו שמפרש והולך דיה"ו איהו ביתא: דאת י' כו' – דיסוד איהו י' זעירא (זהר ח"ג נו ע"ב, ולקמן עב ע"ב): יי"י מן יי"ה כו' אבנים שלמות – ר"ל דלכך כתיב לשון רבים³⁷⁸: תבנה כו' דא ה' – היא מלכות שנק' בית, כמ"ש לעיל (ח ע"א) כי ביתי כו': ו' דא קורה – שעל הבית: ועמודא כו' – הן העמודים שהבית נכון עליהם, והוא ת"ת שעל הבית ובתוכו, כמ"ש (זהר ח"ב פג ע"א) מלכא בביתא כו': ספירה תשיעאה כו' – דהוא סמך למלכות שהיא עשירית: דאיהו סומך גאולה לתפלה – שיסוד נק' גואל (זהר ח"ב קטו ע"ב, ועי' לקמן נו ע"א), ומלכות תפלה³⁷⁹, לפיכך הוא יסודא דבנינא שכל הבית נסמך עליו: וביה סומך כו' – דת"ת³⁸⁰ סומך ע"י³⁸¹ למלכות: כתפארת אדם – שנקרא אדם כמ"ש לעיל: לשבת – כנ"ל: ובי' כל הזוקף זוקף בשם – דהוא ת"ת שהוא קורה ועמוד³⁸²: אבל לגבי יסוד – מאיר התיקון –

³⁷⁷ עי' לקמן (לג ע"א): כורע לגבי אדני' בצדיק דאתמר ביה והמלך שלמה ברוך (מלכים א' ב מה) וזוקף לגבי יהו"ה לחברא לון תרוייהו כגוונא דא יאהדונה". ועי' (לד ע"א): כל הכורע כורע בברוך דאיהו יאהדונה"י וכל הזוקף זוקף בשם בתרין שמהן ודא יהו"ה אה"ה.

³⁷⁸ עי' לקמן עב ע"ב, אדהכי הא סבא קא נחית לגביה כמלקדמין פתח ואמר רבי רבי (י' ברית איהו ודאי צדיק ח"י עלמין, דאיהו י' זעירא מסטרא דחכמה דלעילא, דכד נחתא י' לגביה, אף על גב דבאתריה י' עלאה אתקרי, כד נחית לגבי צדיק י' זעירא אתקרי, ואת ו' אף על גב דאיהו ו' עלאה באתריה בעמודא דאמצעיתא.

תרגום: בין כך הנה הזקן הזה ירד אליו כמו מקדם פתח ואמר רבי רבי (י' הברית הוא ודאי צדיק ח"י העולמים שהוא י' קטנה מצד החכמה העליונה שכשירדת י' אליו אף על גב שבמקומו י' עליונה נקראת כשירדת לצדיק נקראת י' קטנה והאות ו' אף על גב שהיא ו' העליונה במקומה בעמוד האמצעי.

³⁷⁹ עי' לעיל הערה 289.

³⁸⁰ שהשם של מידה זו הוא שם הוי"ה ב"ה.

³⁸¹ פי' על ידו, דהיינו על ידי היסוד.

³⁸² היינו צורת ו'. וקשה, שהרי "עמוד" הוא העומד ומידתו מלמעלה למטה, ואילו קורה הוא

השוכב כמ"כ לעיל, וצ"ע.

אותיות, ועוד ח"י הוויות מג' אותיות: ג' של יה"ה, ג' של יו"ו, ג' של הי"י, ג' של הו"ו, ג' של וי"י, ג' של וה"ה, והן ע"ב הוויין³⁹¹. ויש עוד ששה הויות של צירוף יה"ו, רק שאין חושב כאן בין שהשורש מד' אותיות, בין מג', רק שכפול אות בהן, כמ"ש לעיל (ט"ז) **מסט' דאימא כו'**. וכשתראה בע"ב צירופים, תמצא כ"ד צירופים של הוויין מג' אותיות, והן ח"י הנ"ל, שאות א' כפול, וששה של יה"ו הן כ"ד, ותמצא שכל צירוף בהם ג"פ, והוא ג' כ"ד הידועים נגד שלש אותיות יה"ו הנ"ל:

שם יהו"ה י' י' ע"א { דיליה רישא דחרבא מרגלית מליא סגולתן ברישא דחרבא דלית מאן דנצח ודאי³⁹² למארי חרבא דא ובה נצח לכל סטרין אחרנין ולית חד קיימא קמה גופא דהאי חרבא ו' זכאה איהו מאן דידע לאנפי לה בידיה לכל סטרא עילא ותתא וארבע סטרין בשית ספירן תרין פיפיות דחתיך בהון עילא ותתא מתרין סטרין אינון ה"ה ונקודה אלהי"ם והיינו נרתק דיליה ובגין דא בינה נקודה אלהי"ם כגוונא דא יהוה כמה דאתמר:

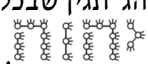
שם יהו"ה י' שלו בראש החרב, מרגלית מלא סגולות בראש החרב, שאין מי שמנצח ודאי לבעלי החרב הזו, ובה מנצח את כל הצדדים האחרים, ואין אחד עומד לפניה. גוף החרב הזאת ו', אשרי מי שיודע להניפה בידו לכל צד: למעלה, ולמטה, וארבעה צדדים, בשש ספירות. שתי פיפיות שחותך בהם מעלה ומטה משני צדדים, הם ה"ה, ונקוד אלה"ם, והיינו הנרתק שלו, ולכן בינה נקודה אלה"ם כדוגמא זה יהוה כמו שנאמר.

שם יהו"ה י' כו' - שע"כ פי' ג' אותיות הו"ו, ועכשיו הולך ומפרש כל הד' אותיות. ועל ג' אותיות פירש פסוק [מזבח] אבנים כו' (דברים כו'), וכן בס"פ יתרו (שמות כ כב) לא תבנה אתהן גזית. { ע"א } וכתוב בספיר דקרא (שמות כ כב) כי חרבך כו', דהאי חרבא הוא על המזיקין, כמו שמפרש והולך: **ברישי דחרבא - מקום אחיזת החרב: דלית מאן דנצח כו' - שכאן אין כלל אחיזה לחיצונים, כי אף שגם בכינה אין להם אחיזה, מ"מ דינין מתערין מינה (זהר ח"א רכ ע"ב): לכל סטרא - דהוא ו"ק, וז"ש בשית ספירן: אינון ה"ה - דכל פה הוא בה', שקבועין בה ה' מוצאות³⁹³, לכך נקרא פה מלכות, כמ"ש בהקדמה שניה (יט ע"א), וכן בינה כידוע³⁹⁴: ובג"ד בינה כו' - דשם הוי"ה³⁹⁵ הוא בכינה כנ"ל בנקודת פתח³⁹⁶, ומסט' דילה החרב על הס"א:**

והאי איהו דאוקמוהו מארי מתניתין כל הקורא קריאת שמע כאלו אוהו חרב פיפיות בידו והא אוקמוהו על מטתו להגן מן המזיקין אבל בקריאת שמע דצלותא אדון המזיקין קשור לית ליה רשו למברח וזכאה איהו מאן דשחיט ליה בההוא זמנא לקיים בא להורגך השכם להרגו בצלותא דאתמר בה וישכם אברהם בבקר (בראשית יט כז) כל שכן מאן דלא חשש ליקריה לשחטא יצריה ושנאיה דלית שנאיה לחוד אלא שנאיה דקודשא בריך הוא דבכל יומא תבע חובין דבנוי לשחטא לון:

וזהו שבארו בעלי המשנה (ברכות ה ע"א), כל הקורא קריאת שמע כאלו אוהו חרב פיפיות בידו. והרי פרשוהו על מטתו, להגן מן המזיקים. אבל בקריאת שמע של התפלה, אדון המזיקים קשור, אין לו רשות לברוח. ואשרי מי ששוחט אותו באותו זמן, לקיים בא להרגך השכם להרגו (שם נח ע"א) בתפלה, שנאמר בה, וישכם אברהם בבוקר, כל שכן מי שלא חושש לכבודו לשחוט את יצרו ושונאו, שאין שונאו לחוד אלא שונאו של הקדוש ברוך הוא, שבכל יום תובע את חטאי בניו לשחוט אותם.

– מאיר התיקון –

³⁹¹ עי' בלש"ו ספר הקדו"ש מו ע"ד: הג' תגין שבכל עין והם ע"ב תגין שם הוא רמוז הע"ב צירופי הו"ה אשר כל א' בג' אותיות, וזה ציורו: ועי' בתנ"ח (טו ע"א) שם נמנו הצירופים. ועי' תיקו"ז קמט ע"א, ובע"ח שער הנקודות פרק א'.

³⁹² עי' לקמן מג ע"ב ד"ה ויך את המצרי, שהלשון "ודאי" הוא כמו "כידוע".

³⁹³ עי' ס"י (פ"ב מ"ג) עשרים ושתיים אותיות יסוד, חקקן בקול, חצבן ברוח, קבען בפה, בחמשה מקומות, אחה"ע בגרון, גיכ"ק בחיך, דטלנ"ת בלשון, זסר"ץ בשיניים, בומ"ף בשפתים.

³⁹⁴ עי' פרדס רימונים (שער כג פרק כ), ז"ל, פה עלאה הנק' בינה.

³⁹⁵ כוונתו כאשר הוא בניקוד אלהים.

³⁹⁶ ח ע"ב (לש"ו).

הקורא ק"ש בו' - דר' 397 פרשיות בק"ש כנגד ד' אותיות הוי"ה: **אדון המזיקין קשור - דהוא סמ' כמ"ש לקמן**, דהוא קשור בתפילין ברצועין על קרנוי: **דאתמר בה וישכם כו' - ר"ל השכם**³⁹⁸ **כנ"ל: בבקר - שהיא תפלת שחרית כמ"ש בגמ' (ברכות כו ע"ב): כ"ש מאן כו' - שלמעלה אמר שישחוט אותו משום הבא כו', כ"ש מי שעושה בשביל כבוד השם כמו שמפרש והולך: דבכל יומא תבע כו' - דבאצילות לא שליט**³⁹⁹, רק דשם תובע חובין כמ"ש לקמן:

וכמו כן כאן צריך להעבירו מן השמים והארץ, כמו שהעבירו משמש והלבנה, וכמו כן כאן צריך להעביר אותו ואת בת זוגו משני כסאות, זהו שנאמר "כסא כבוד מרום מראשון", ששם הקדוש ברוך הוא ושכינתו בשני כסאות, ושם הקדוש ברוך הוא ושכינתו כמו השמש והלבנה, ועל שם נקרא, "כי שמש ומגן יה"ה אלהי"ם", ובאותו זמן יתקיים בו, "לא יבוא עוד שמשך וירחך לא יאסף".

ואוף הכי צריך לאעברא ליה משמיא וארעא כגוונא דאעבריה משמשא וסיהרא ואוף הכי צריך לאעברא ליה ולבת זוגיה⁴⁰⁰ מתרין כרסיין הדא הוא דכתיב כסא כבוד מרום מראשון (ירמיה יז יב) דתמן קודשא בריך הוא ושכינתיה בתרין כרסיין ותמן קודשא בריך הוא ושכינתיה כשמשא וסיהרא ועל שמייהו אתקרי כי שמש ומגן ה' אלהי"ם (תהלים פד יב) ובההוא זמנא יתקיים ביה לא יבא עוד שמשך וירחך לא יאסף (ישעיה ס ב):

משמיא וארעא - הוא זו"ן דעשיה: משמשא וסיהרא - הוא זו"ן של יצירה: מתרין כורסיין - הוא זו"ן של בריאה, כסא דין וכסא רחמים⁴⁰¹: **ותמן קב"ה ושכינתיה כו' - קאי על יצירה: ועל שמייהו - ר"ל על שם שמש וירח שביצירה: שמש ומגן כו' - מגן מצד הירח דהיא חפיה עלנא בגדפהא: ה' אלהים - אינון קב"ה ושכינתיה**⁴⁰²: **לא יבוא עוד כו' - דעכשוו מכסה לפעמים הס"א, כמ"ש (תהלים פא ד) בכסה כו', וכן העננים נאמר (איכה ג כד) סכותה בענן, וז"ש (ישעיה נב ב) כי עונותיכם מברילים כו':**

<p>והכי צריך לאעברא ליה משמאלא דקודשא בריך הוא דאיהו גבורה (ח ע"ב) דמתמן מצפון תפתח הרעה (ירמיה א יד) ותמן ייתי למתבע חובין מאלין דאתמר בהון בניים אתם לה' אלהיכ"ם (דברים יד א):</p>	<p>וכן צריך להעבירו משמאלו של הקדוש ברוך הוא שהיא גבורה, שמשם "מצפון תפתח הרעה", ושם יבא לתבוע חטאים מאלו שנאמר בהם, "בנים אתם ליהו"ה אלהיכ"ם".</p>
--	---

ותמן ייתי כו' - ר"ל דשם אין שליטה, רק דתבע כו'⁴⁰³: **מאלין דאתמר כו' - שנשמתן מאצילות:**

<p>מתמן ואילך אינון שרים ועבדים מסטרא דחיוון דכרסיא שרים וממנן מסטרא דכוכביא דנהרין בשמיא וארעא עבדין והאי איהו⁴⁰⁴ אם כבנים אם כעבדים והאי איהו דצריך לאנפא ליה חרבא לשית סטרין דאינון שמיא וארעא שמשא וסיהרא כסא דין וכסא רחמים</p>	<p>משם ואילך אותם שרים ועבדים, מצד של חיות הכסא שרים וממונים, מצד של הכוכבים שמאירים בשמים ובארץ, עבדים. וזהו אם כבנים אם כעבדים (תפילת ר"ה). וזהו שצריך להניף אותו חרב לששה צדדים, שהם שמים וארץ, שמש ולבנה, כסא דין וכסא רחמים, להעביר סמא"ל ונחש מהם,</p>
---	--

– מאיר התיקון –

³⁹⁷ עי' דברי רבינו לקמן כו ע"ג ד"ה ה' אלקיכם אמת - שהיא כללא דק"ש, ועם ה' אלקיכם אמת נשלם הוי"ה, שה' אלקיכם הוא או"א כידוע, ואמת הוא עמודא דאמצעיתא, וכן אל מלך נאמן. ³⁹⁸ להרגו.

³⁹⁹ עי' רע"מ פנחס רכה ע"א ולקמן קכו ע"א לא יגורך רע.

⁴⁰⁰ עי' לקמן שזה נחש.

⁴⁰¹ עי' זהר ח"ג לד ע"א.

⁴⁰² עי' זהר ח"א טו ע"ב שאלהים דבראשית היא מלכות.

⁴⁰³ עי' לעיל ד"ה דבכל יומא.

⁴⁰⁴ עי' לעיל ז ע"א מש"כ בעניין אם כבנים אם כעבדים.

שמצדם שולט סמא"ל ובת זוגו.	לאעברא סמאל ונחש מנייהו דמסמרא דלהון שליט סמא"ל ובת זוגו:
----------------------------	---

דמסט' דלהון - ר"ל מג' עולמות הנ"ל:

וצריך לקשר אותו ברצועות התפילין, שנים בשני קרניו, ואחד בזרוע. ואחר כך ישחוט אותו בקריאת שמע, כדי שלא יתקרב לצד הגבורה. אבל מצד של הספירות וההויות שלהן, נאמר "לא יגורך רע", "והזר הקרב יומת".	וצריך לקשרא ליה ברצועין דתפלין תריין בתריין קרניו וחד בדרועא ולבתר ישחוט ליה בקריאת שמע בגין דלא יתקריב לסמרא דגבורה אבל מסמרא דספירין והויות דלהון אתמר לא יגורך רע (תהלים ה) והזר הקרב יומת (במדבר א נא):
---	---

בתריין קרניו - דלא ישלוט ויפגום בזו"ן של עולמות הנ"ל: **וחד בדרועא** - כמו שמפרש והולך, בגין דלא יתקרב לסט' דגבורה, והוא מסט' דלהון, והן ג' רצועות של תפילין, ב' של ראש, וא' בזרוע שמאל שהוא גבורה: **אבל מסט' כו'** - ר"ל דלכך א"צ אלא לו' סטריין:

ועוד ה' דיד כהה דאיהו יונה קדישא מצפצפאן לה בנהא בכמה צפצופין דזמירות שירות ותושבחות והודאות עד דנחתין לה לגבייהו הא נחתי לה לגבייהו קשרין לה ברצועה דאיהו ו' שית תיבין דיחודא והיינו רוא ויהיה לאות על ידכה (שמות יג טז) קשורא דתרוייהו דא י' ודא יחוד ובגין דא בקשורא דתרוייהו מאן דשח שיחה בינייהו דאיהו שיחת חולין עבירה היא בידו דעבד בה פרודא בין ו"ה דאיהו עמודא דאמצעיתא ומלכותיה:	ועוד ה' של יד כהה (מנחות לו ע"א) שהיא יונה קדושה, מצפצפים לה בניה בכמה צפצופים של זמירות שירות ותשבחות והודאות, עד שמורידים אותה אליהם. הרי כשמורידים אותה אליהם, קושרים אותה ברצועה שהיא ו', שש תיבות היחוד. והיינו הסוד של "והיה לאות על ידכה", הקשר של שניהם זה י', וזה יחוד. ולכן בקשר של שניהם, מי ששח שיחה ביניהם, שהיא שיחת חולין, עבירה היא בידו (שם לו ע"א), שעשה בה פרוד בין ו"ה שהוא עמוד האמצעי ומלכותו.
--	--

ועוד ה' דיד כהה - הוא ה' אחרונה שבשם כמ"ש לקמן (י"ע"ב), ואמר, ועוד משום דלמעלה קמפרש ד' אותיות הוי"ה משום ה' אחרונה כנ"ל, ועכשיו מפרש והולך ג"כ כל השם: **מצפצפאן כו'** - הן פסוקי דזמרה: **קשרין לה ברצועה** - ר"ל כאן סוד תפילין וק"ש, דאינון ברזא חדא דנחתין לה בכרכה⁴⁰⁵ דתפלה של יד, וקשרין לה ברצועה שהיא ו', והקשר הוא י' שהוא יסוד, והוא היחוד בין זו"ן. וכן בק"ש דנחתין לה כנ"ל, וקשרין בשית תיבין, וזהו שמע ישראל (דברים וד). והקשר הוא אחד, שהוא היחוד והוא יסוד, שהיא תיבה ששית משית תיבין, וכנגד תפילין של ראש שהוא ו', הוא ח"י ברכאין. לפיכך שניהם⁴⁰⁶ מעומד, כמ"ש בזהר (במדבר קכ ע"ב) **שצריך לאחזאה בעובדא ובמילולא: ובגין דא כו'** - ר"ל עד שיניח של ראש, וכן בין גאולה לתפלה:

תפילין דרישיה דקודשא בריך הוא דאיהו ו' איהו ה' עלאה אימא עלאה עטרת תפארת עלה (י' ע"ב) אתמר פארך חבוש עליך (יחזקאל כד יז) אלו תפילין שבראש והאי איהו רזא הויה דאתמר ביה הנה יד ה' הויה וכו' (שמות ט ג) ובגין הירושלמי הויות באמצע.	תפילין של ראש של הקדוש ברוך הוא שהוא ו', היא ה' עליונה, האם העליונה, עטרת תפארת, עליה נאמר "פארך חבוש עליך", אלו תפילין שבראש (ברכות יא ע"א). וזהו סוד הויה, שנאמר בו "הנה יד יהוה" הויה וכו', ולכן פרשוהו בעלי התלמוד הירושלמי הויות באמצע.
---	--

- מאיר התיקון -

⁴⁰⁵ בבית (לש"ו).

⁴⁰⁶ גם תפילת י"ח וגם תש"ר.

דא אוקמוהו מארי דתלמודא ירושלמי ⁴⁰⁷ הויו"ת באמצע ⁴⁰⁸ :	
---	--

עטרת תפארת - ר"ל שהיא עטרת { י ע"ב } על תפארת מצד הכתר, כמ"ש לקמן (יב ע"ב) מעוטרת בכתר על רישיה: עלה אתמר פארך כו' - ר"ל פארך תפילין של ראש, שהוא ו', תפארת חבוש עליך, ר"ל על האדם: והאי איהו הויה - ה' על ו', תפילין של ראש, ו' קשור באת י' עם ה' תתאה: דאתמר ביה הנה כו' - כמ"ש לקמן (יא ע"א) ועיקר תפילין משמאלא כו'⁴⁰⁹, ויד ה' הויה הוא מסט' דשמאלא, כמו שמפרש והולך: ובג"ד אוקמוהו כו' - ר"ל שיהיה הדין באמצע כמו שמפרש והולך:

יד יהו"ה מימינא דאתמר בה וירא ישראל את היד הגדולה (שם יד לא) מסטרא דחסד יד רמה מסטרא דתפארת דאתמר בה ובני ישראל יוצאים ביד רמה (שם ח) יד חזקה (דברים זיט) באמצעיתא דאיהו יד יהו"ה הויה (שמות טג) למהוי רחמי מכל סטרא דינא כבוש באמצעיתא יד רמה עלה אתמר והיה ה' למלך על כל הארץ (זכריה יד ט) ותלת זמנין י"ד אינון מ"ב אזכרות דתפילין דיד ותפילין דרישא:	יד יהו"ה מימין, שנאמר בה "וירא ישראל את היד הגדולה" מצד החסד. יד רמה מצד התפארת, שנאמר בה "ובני ישראל יוצאים ביד רמה". יד חזקה באמצע, שהיא יד יהו"ה הויה להיות רחמים מכל צד, דין כבוש באמצע. יד רמה, עליה נאמר "והיה יהו"ה למלך על כל הארץ", ושלש פעמים י"ד הם מ"ב אזכרות של תפילין של יד ותפילין של ראש.
---	---

וירא ישראל את היד הגדולה כו' - דגדולה היא חסד, וכתוב אשר עשה יהו"ה⁴¹⁰: דאתמר בה ובני כו' - וכתוב בעמוד ענן "יומם" (שמות יג כא) שהוא עמודא דאמצעיתא⁴¹¹, וכתוב וה⁴¹² הולך כו' (שם): דאיהו יד ה' הויה - וכתוב דבר כבוד מאד⁴¹³, והא דכתיב יד ה', הכי פי' דרשעים מהפכין מדת הרחמים למדת הדין (במ"ד פ"י סי' ה), וז"ש יד ה' הויה⁴¹⁴: עלה אתמר והיה - ר"ל דיד רמה הוא שם - מאיר התיקון -

⁴⁰⁷ עי' דברי רבינו על תז"ח יד ע"א (לש"ו), ז"ל: דבגין דלא בקיאי כו' - ר"ל שאמרו בירושלמי הויות באמצע והן אין מבינים על מה רמזו וסוברין שב' הפרשיות והיה כי יביאך דהיה אם שמוע באמצע כמ"ש בתוספת והכל בגין דלא ידעין ברזא דא.

⁴⁰⁸ דהיינו תפילין דר"ת עי' דברי רבינו בתז"ח מו ע"ג ד"ה ואיהו עיקרא דתפילין כו' - מחלוקת שהוא בין רש"י ור"ת בתפילין הוא בימינא ושמאלא שימינא הוא דעת רש"י כסדר ושמאלא הוא דעת ר"ת הויות באמצע כמ"ש בתיקונים שהויות באמצע הוא בשמאלא ע"ש אבל בעד"א אין שם מחלוקת כי הוא מכריע והוא מכריע לימין כידוע והוא כדעת רש"י וז"ש כאן ואיהו עיקרא דתפילין וביה צריך לסדרא לון כגוונא דא כו' וכן הוא בכל מחלוקת כמו ב"ש וב"ה שאלו ואלו דברי אלהים חיים והלכה כב"ה שב"ה מימין וב"ש משמאל כמ"ש לעיל.

⁴⁰⁹ עי' שעה"כ ב ע"ד.

⁴¹⁰ עי' זהר ח"ב נג ע"ב.

⁴¹¹ עי' שעה"כ (דרושי הפסח דרוש י): שבעה ימי השבוע וכ"א נק' יום אחד אבל החסד הא' נקרא יומם ולא יום ופירושו יום הכולל ימים רבים כי כל שאר החסדים אין להם שורש ומעבר אלא בו. וז"ס ויסע עמוד הענן יומם כי שבעה עננים היו אבל הא' שבכולם נק' יומם ולכן הוא לבדו נזכר והשאר נכללין בו ובזה תבין פ' הנז' של יומם יצוה ה' חסדו כי ע"י יומם והוא החסד הא' שבכולם ע"י הוא מפקיד שאר החסדים בידו שיהיה הוא פקיד עליהם והרשות בידו להוציאם ולהוריד ולפשוט אותם למטה כפי רצונו. ועי' עוד ע"ח שער כה דרוש ב' כללי חוג כלל ז' וכלל ח'.

עי' לקמן עה ע"ב, עליה אתמר והיה ה' למלך על כל הארץ וגו', איהו יום הששי ויום השביעי, יום דכלהו יומין. ועי' שם בדברי רבינו ז"ל, וענין יומא דכולא יומין שאמר כאן ובזוהר בכמה מקומות על החסד, ואמר דאזיל בכלהו, כי יום נק' ע"ש האור כמ"ש ויקרא אלהים לאור יום ואור הוא בחסד וכל ר"ק שנק' יום ע"ש שמקבלין החסדים על ידו ה"ח, עכ"ל. והנה חסד זה אינו החסד הפרטי שבז"ת אלא התפשטות השפע מהבחינות העליונות הנקרא חסד המתפשט ביסוד דבינה (וכן משמע מדברי רבינו בביאורו על ספד"צ סוף י ע"ד, וכן משמע במב"ש לב ע"א וע"ח שער הזווגים ה').

⁴¹² עי' לקמן בתיקו"ז פיסקא ד"ה ורזא דמלה, "וה' יענה".

⁴¹³ היינו שזה מכה, ואיך מתגלה שם יהו"ה שהוא רחמים.

⁴¹⁴ יהו"ה רחמים והו"ה דין

והיה⁴¹⁵. מסט' דחסד דאיהו בימינא דתמן חכמה כמ"ש לקמן בסמוך, והחכמה הוא יהו"ה י' ברישא, ומסט' דשמאלא דאיהי בינה ה' ברישא, ומסט' דתפארת ו' ברישא: **למלך על כו'** - שאז בני ישראל יצאו ביד רמה:

<p>י"ד שכינתא תתאה איהי היד הגדולה מימינא דחסד דתמן חכמה יד החזקה מסטרא דגבורה דתמן בינה יד רמה מסטרא דעמודא דאמצעייתא מעוטר בכתר על רישיה תפילי דמארי עלמא:</p>	<p>י"ד שכינה התחתונה היא היד הגדולה מימין של חסד ששם חכמה, יד החזקה מצד של גבורה ששם בינה, יד רמה מצד של עמוד האמצעי מעוטר בכתר על ראשו, תפילין של רבונו של עולם.</p>
--	---

יד שכינתא כו' - עכשיו מפרש יד מש"ל (י ע"א) ה' דיד כהה, ולקמן (ד"ה וד' אתון) מפ' ה' דכהה: איהי היד כו' - מ"ש לעיל יד ה' מימינא כו', הכל עלה אתמר⁴¹⁶: **מעוטר בכתר** - ר"ל דתמן כתר⁴¹⁷: **תפילין דמארי עלמא** - ר"ל דתפילין דקב"ה הוא ו' כנ"ל (ע"א), ועטרת שעליו הוא כתר כנ"ל. והענין כמ"ש לקמן (סג ע"א) **דד' בתי דרישא אינון אהייה**, והוא בינה מצד כתר⁴¹⁸, ובהן חבוש ד' פרשיין דאינון הוי"ה כמ"ש לקמן, והוא עמודא דאמצעייתא:

שין של תפילין הלכה למשה מסיני (שבת כח ע"ב), ש של שלש ראשים, **ש** של ארבע ראשים, כנגד "שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך". והם בשחר שתים לפנייה ואחת לאחריה, ובערב שתים לפנייה ושתים לאחריה (ברכות יא ע"ב). וכנגד השבע האלה, יש שבע "רואי פני המלך היושבים ראשונה במלכות".

שין של תפילין הלכה למשה מסיני ש' דתלת ראשין **ש** דארבע ראשין לקבל שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך (אסתר ב ט) ואינון בשחר שתים לפנייה ואחת לאחריה ובערב שתים לפנייה ושתים לאחריה ולקבל אלין שבעה אית שבעה רואי פני המלך היושבים ראשונה במלכות (שם א יד):

שין של תפילין כו' - שעד כאן פירש בתפילין מ"ב אזכרות שהיא בשכינה, מסט' דג' ראשונות כח"ב⁴¹⁹, ועכשיו מפרש ז' אחרונות דידה: **הלכה למשה מסיני** - ר"ל בז' תחתונות דידה, דאיהי הלכה כמ"ש לקמן (טו ע"ב⁴²⁰), והוא מסט' דו' תחתונות, מ"ט פנים טהור כו'⁴²¹: **לקבל שבע כו'** - ר"ל שבע היכלות⁴²² דאינון עולימין דאזלין בתרה, כמ"ש לקמן (סג) **דהלכה עולימא דמטרוניתא, ע"ש⁴²³: ואינון בשחר כו'** - דא איהו במילולא⁴²⁴ כנ"ל: **אית שבעה רואי כו'** - ואינהו ז' אחרונות של עצמה, והם רואי פני המלך, דאיהו קב"ה⁴²⁵: **היושבים ראשונה כו'** - קודם הנערות הנ"ל, ואינון דכורא לגבי הנערות שהן בכריאה, כמ"ש בזהר (ח"ב ד ע"א) **ואע"ג דאיהי נוקבא איהי דכורא**

- מאיר התיקון -

- 415 נדצ"ל והי"ה.
 416 עי' לקמן ד"ה שין של תפילין.
 417 היינו באמצע.
 418 עי' לקמן לו ע"א ד"ה ואינון חמש.
 419 עי' ע"ח שער או"א פרק ה: בג"ר של כ"א מהם הוא מ"ב אתון שהם ד' י' כ"ח ומספרם וחשבונם הם מ"ב במלכות של כ"א מהם.
 420 עי' לעיל א ע"ב.
 421 עי' לעיל ח ע"ב ולקמן לז ע"ג.
 422 דבריאה.
 423 עי"ש ד"ה דירית לה, שכל לימוד של נגלות התורה שורשו בהיכלות דבריאה.
 424 לאפוקי הצורת ש"ן שהיא במעשה.
 425 לאפוקי מהיכלות דבריאה, אותם אין "רואים". ועי' ע"ח שער הכללים פרק יב, ש"קב"ה" הוא תואר לר"ק.

לגבי דלתתא, ע"ש⁴²⁶. וכתב שם עוד, וכל דמקבל מאחרא איהו ביתא כו'⁴²⁷, ולכך אצל הנערות כתיב מבית המלך, ורואי הנ"ל יושבים במלכות:

ותפארת הוא כבוש באות יו"ד עם ה' התחתונה, ונפשו קשורה בנפשו, והוא חבוש עם אות י' מצד של ה' העליונה, ולכן אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים (ברכות ה ע"ב), שהוא בגלות עם ישראל זה שנאמר "בכל צרתם לו צר", [קרי] בו', [כתיב] לא צר בא'. באותו זמן שהוא עם ישראל ודאי לא צר, ואין צר אלא יצר הרע, ש"הזר הקרב יומת".

ותפארת איהו כבוש באות יו"ד עם ה' תתאה ונפשו קשורה בנפשו (בראשית מד ל) ואיהו חבוש עם את י' מסטרא דה' עלאה ובגין דא אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין דאיהו בגלות עם ישראל הדא הוא דכתיב בכל צרתם לו צר (ישעיה סג ט) בו' לא צר בא' בההוא זמנא דאיהו עם ישראל לא צר ודאי⁴²⁸ ולית צר אלא יצר הרע דהזר הקרב יומת (במדבר א נא):

ותפארת כבוש כו' - כמ"ש לעיל (י ע"א) דאנן קשרין לה' תתאה באות ו' שהוא הרצועה, והקשר הוא יו"ד, וז"ש האיש מצווה לכבוש⁴²⁹, שהוא כובש אותה להיות עמנו⁴³⁰, אבל אין האשה מצווה לכבוש, שהיא אינה כובשת אותו. ובמה כובש אותה, באות יו"ד, ואז הוא ג"כ כבוש עם היו"ד (דרצועה) [ברצועה], איהי קשורה עם הקשר, וכן ו' עם יו"ד קשור תמיד, גוף וברית⁴³¹. וכשהברית מתייחד עמה, אז הוא ג"כ קשור עמה, דכל חמודיה ביה⁴³². וז"ש ונפשו קשורה בנפשו, הרי שהוא יו"ד כובש ה' להיות⁴³³, אבל מי כופה אותו להיות עמה, אימא עילאה, בתפילין של ראש, דשם איהו חבוש בד' פרשיות בתוך ד' בתים, שהוא ו' בתוך ה' עילאה כנ"ל, ואז חבוש עמנו⁴³⁴, עם היו"ד שהוא יסוד, בתחילה כובשין אותה בו, ואח"כ חובשין אותו, ואז הם עמנו, וז"ס תפילין של ראש, ותפילה של יד: ובג"ד אין חבוש כו' - שהוא עצמו עמנו בגלות, עד דהיא מפקא אותו, דבידה תרעין דחירו: לא צר בא' - מפרש הכתוב: לא צר ודאי כו' - דנשמתא מסט' דאצילות אין יצה"ר שולט כנ"ל (י ע"א ד"ה דבכל יומא):

וסוד הדבר, "כי בי חשק ואפלטתה", כי בי בגימטריא מ"ב אזכרות של תפילין. "אשגבהו כי ידע שמ". "יקראני", בקריאת שמע, "ואענהו", זהו שנאמר "אז תקרא וה' יענה", יהו"ה בארבע בתי התפילין של ראש, שהם ארבע אותיות אה"ה. "ויהו"ה יענה" יהו"ה בארבע בתי התפילין של יד, שהם אדנ"י. ואם תאמר אינם ביד אלא בית אחד. חמישי, יד כהה (מנחות לז ע"א), כך זה ודאי, שהיא חמישית והיא רביעית, רביעית ליה"ו, יד

ורוא דמלה כי בי חשק ואפלטתהו (תהלים צא יד) כי בי בגימטריא מ"ב אזכרות דתפלי אשגבהו כי ידע שמ יקראני בקריאת שמע ואענהו הדא הוא דכתיב אז תקרא ויהו"ה יענה (ישעיה נה ט) יהו"ה בארבע בתי דתפלי דרישא דאינון ארבע אתוון אהי"ה⁴³⁵ וה' יענה יהו"ה בארבע בתי דתפלין דיד דאינון אדנ"י

– מאיר התיקון –

⁴²⁶ ז"ל: מלך [דא] אף על גב דאיהו (מלך) עלאה איהו נוקבא לגבי נקודה עלאה סתימא דכלא ואף על גב דאיהו נוקבא איהו דכורא לגבי מלך דלתתא ובגין כך כלא כנוונא דא ועל דא תתאי ברזא דא כתיב בהו איש וביתו באו.

תרגום: מלך זה, אף על גב שהוא מלך עליון, הוא נקבה ביחס לנקודה העליונה שתומה מכל, ואף על גב שהוא נקבה, הוא זכר, למלך שלמטה, ולכן הכל כדוגמא זה. ועל זה, תחתונים בסוד זה נאמר בהם "איש וביתו באו".

⁴²⁷ ז"ל בשלימות: כל דמקבל מאחרא איהו ביתא מההוא דיהיב ועל דא איש וביתו באו.

⁴²⁸ עי' לקמן מג ע"ב ד"ה ויך את המצרי ובג"ד שהלשון "ודאי" הוא כמו "כידוע".

⁴²⁹ עי' קידושין לה ע"א: האיש דרכו לכבוש. ועי' ב"ר פ"ח סי' יב: וכבשוה וכבשה כתיב האיש כובש אשתו שלא תצא לשוק שכל אשה שיוצאה לשוק סופה להכשל.

⁴³⁰ עמו (לש"ו). לבדוק הערה 433.

⁴³¹ עי' זהר ויקרא ד ע"א. עי' לקמן מ ע"ב ועו ע"ב.

⁴³² כל תאותה אל הברית.

⁴³³ עמנו (נוסף בלש"ו, אמנם בכריכת הספר הגיה במקום זה "עמו").

⁴³⁴ עי' לעיל הערה 430.

⁴³⁵ עי' שעה"כ תפילין ב: ד' בתים כנגד ד' אותיות של שם אהיה, ובהם ד' פרשיות כנגד ד' אותיות של שם היה.

כהה, יה"ו הוא אה"ה ועולה לחשבון כ"א. וארבע אותיות בכלל כ"ה, ה' מן יהו"ה, רביעית ליה"ו, וחמישית לאה"ה, שהיא ארבע בתים והוא הבית החמישי.

ואי תימא לאו אינון ביד אלא בית אחד חמישאה יד כהה הכי הוא ודאי דאיהי חמישאה ואיהי רביעאה רביעאה ליה"ו יד כהה יה"ו איהו אהי"ה וסליק לחושבן כ"א וארבע אתוון בכלל [ט ע"א] כ"ה ה' מן יהו"ה רביעאה ליה"ו וחמישאה לאהי"ה דאיהו ארבע בתי ואיהו בית חמישאה:

ורזא דמלה - ר"ל דתפילין וק"ש מרומז בפסוק אחד: ידע שמי - הן ד' אותיות הוי"ה שמפרש לקמן אז ואענהו, כמ"ש (תהלים צא טו) וה' יענה ויקראני בק"ש, וז"ש תקרא וה' יענה: וה' יענה כו' דאינון אדנ"י - ר"ל דלכך כתיב וה' בו', כמ"ש (זהר ח"א סד ע"ב) הוא ובית דינו, "הוא" בתפילין של ראש, "ובית דינו" בתפילה של יד: וד' אתוון בכלל כ"ה - ר"ל דלכך נקראת כה"ה⁴³⁶ עם ה' דילה:

ועוד, אה"ה אדנ"י עולים לחשבון אלה"ם, שהוא הכלל של חמשה בתי תפילין. יהו"ה, ארבע פרשיות: י', "קדש ל'", וזו חכמה. ה', "והיה כי יביאך", וזו בינה. והם לימין ושמאל שהם חסד וגבורה. ו', "שמע ישראל", תפארת, כולל שש תיבות היחוד. ה', "והיה אם שמוע", מלכות, שכינה תחתונה.

ועוד אהי"ה אדנ"י סלקי לחושבן אלה"ם דאיהו כללא דחמשה בתי תפילין יהו"ה ארבע פרשיין י' קדש לי (שמות יג ב) ודא חכמה ה' והיה כי יביאך (שם יא) ודא בינה ואינון לימינא ושמאלא דאינון חסד גבורה ו' שמע ישראל (דברים ו ד) תפארת כליל שית תיבין דיחודא ה' והיה אם שמע (שם יא יג) מלכות שכינתא תתאה:

דאיהו כללא כו' הויה ד' פרשין - וזהו שמה שלים⁴³⁷, יהו"ה אלהים, יהו"ה בד' פרשיות, אלהים בה' בתים: קדש כו' - עכשיו מפ' כל הע"ס בתפילין:

שלש רצועות: נצח הוד ויסוד. יסוד רצועה שקושרת וא"ו עם ה', "כי כל בשמים ובארץ", שמחבר בשמים ובארץ, שתי רצועות נצח והוד שאחוזים בה' עליונה. "והקרנים גבוהות", והאחת גבוהה מן השנית. כמו כן כאן, שתי רצועות אחת ארוכה ואחת קצרה, קצרה עד החזה, ארוכה עד הטבור.

תלת רצועין נצח והוד ויסוד יסוד רצועה דקשיר וא"ו עם ה' (דבה"א א כפ יא) כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא⁴³⁸ תריין רצועין נצח והוד דאחידן בה' עלאה והקרנים גבוהות (דניאל ח ג) והאחת גבוהה מן השנית אוף הכי תריין רצועין חד ארוכה וחד קצרה קצרה עד החזה ארוכה עד טבורא:

והתפשטות של ה' העליונה עד הוד, באות י' היא, שהוא הקשר של תפילין של ראש, שהיא ה' עליונה, עולה לחמשים. חמש פעמים עשר באות י', והיינו ה"י מן אלה"ם, חמש פעמים ה' באות י', חמשים בחמש ספירות, יסוד כ"ל, נוטל כולם ומוריש אותם לכלה, והיינו כ"ל כל"ה.

ואתפשטותא דה' עלאה עד הוד⁴³⁹ באת י' איהו דאיהו קשר של תפילין דרישא דאיהי ה' עלאה סליקת לחמשיין חמש זמנין עשר באת י' (יא ע"א) והיינו ה"י מן אלה"ם חמש זמנין ה' באת י' חמשיין בחמש ספירין יסוד כ"ל⁴⁴⁰ נטיל לון בלהו וירית לון לכלה והיינו כ"ל כל"ה:

ואתפשטותא כו' - ר"ל שכל האורות, וכן ה"ח וכן ה"ג⁴⁴¹, כלולין בתחילה בחכמה שהיא יו"ד, ושם הוא עשר באת י'. ואח"כ בבינה נחלק לה', והן ה' פעמים עשר, ונחלקין אח"כ בה' ספירות - מאיר התיקון -

⁴³⁶ עי' לעיל ג ע"א ד"ה יד כהה.

⁴³⁷ עי' זהר ח"א כ ע"א.

⁴³⁸ עי' לעיל הערה 113.

⁴³⁹ עי' לעיל הערה 114.

⁴⁴⁰ עי' זהר ח"א יז ע"א.

⁴⁴¹ אורות היינו ה"ס וה"ח וה"ג הם בחי' הדעת שבפנימיות הספירות.

חג"ת נ"ה, ותפילין של ראש, הבתים הן ה' עילאה, והקשר יו"ד עילאה, שכל קשר הוא יו"ד כנ"ל (ד ע"ב), ומן התפילין מתפשטין ב' הרצועות באות יו"ד, ויורדין למטה והן נו"ה: והיינו ה"י מאלהים - דאלהים כולל { יא ע"א } ט"ס כמו הוי"ה, רק כי הוי"ק שבהוי"ה כלול בו, [ו] כאן נחלק לב' ה"י, ה' לה"ס, יו"ד יסוד כנ"ל (ט ע"ב). ולפיכך הן ה' בתים: א', חכמה כנ"ל (טז ע"ב) דאיהו אָלֶף אדם, והוא בסוד פלא⁴⁴², פליאות חכמה (ס"י פ"א מ"א). ל', בינה, מגדל הפורח באויר⁴⁴³, היתר נדרים כו⁴⁴⁴. ה"י, ו"ק כנ"ל. מ', מלכות. וז"ש ה"י מן אלהים דמתחלקין בה' ספירות ונכללין ביסוד, וכן בתפילין של ראש עם הקשר: כלה - עם ה' תתאה:

באות ה' תתונה קרן אחת, וסוד הדבר פרשוהו רבותינו (שבת כח ע"ב) שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת היתה לו במצחו, שנאמר "משור פר מקרן מפריס", מקרן חסר יו"ד כתוב (שתפילין של רבונו של עולם כ' כתר של רבונו של עולם) הוא שמו התפילין ששם. אבל כתר תפילין עליו, וסוד הדבר "אין קדוש כה' כי אין בלתך", אין מצוה שלא כלולים בה עשר ספירות.

באת ה' תתאה קרן אחת ורוא דמלה אוקמוהו רבנן שור שהקריב אדם הראשון קרן אחת היתה לו במצחו שנאמר משור פר מקרן מפריס (תהלים סט לב) מקרן חסר יו"ד כתיב ודא רצועה דיד (דתפלי דמארי עלמא כ' כתר דמארי עלמא)⁴⁴⁵ איהו שמיה תפלין דשוי אבל כתר תפלין⁴⁴⁶ עליה ורוא דמלה (שמואל א' ב ב) אין קדוש כה' כי אין בלתך לית פקודא דלא אתכלילן ביה עשר ספירין:

כ' כתר - ר"ל כ' של כה' כמ"ש לקמן: דמארי עלמא איהו שמיה - ר"ל דמארי עלמא הוא שמו, ד' אותיות הוי"ה, והוא תפילין דשוי, ר"ל הוא התפילין שמניחן וכתר עלי'. וגירסא הנכונה ודא רצועה כו' (ועי' בהגהות⁴⁴⁷):

<p>ועיקר דתפלין משמאלא ובגין כך נשבע ה' בימינו (ישעיה סב ה) זו תורה ובורוע עוון אלו תפלין ומסמרא דשמאלא ה' תפלין על ו' אימא על ברה בגין דבה אתבני הדא הוא דכתיב כונן שמים בתבונה (משלי ג יט) 'אבא תפלין על ברתא ה' דביה אתבניאת הדא הוא דכתיב ה'</p>	<p>ועיקר של התפילין משמאל, ולכן "נשבע יהוה בימינו" זו תורה, "ובזרוע עזו" אלו תפילין (ברכות ו ע"א). ומצד השמאל, ה' תפילין על ו', אם על בנה, משום שבה נבנה, זהו שנאמר "כונן שמים בתבונה". י', אבא, תפילין על הבת, ה', שבו נבנית, זהו שנאמר "יהוה בחכמה יסד ארץ", וזהו הוי"ה, וזה סוד ארבע משמרות הוה הלילה (ברכות ג</p>
--	---

– מאיר התיקון –

⁴⁴² עי' דברי רבינו לקמן קלח ע"א.
⁴⁴³ עי' פת"ש א"א יח, שענין מגדל הפורח באוויר (חגיגה טו ע"ב) הוא עליית יסוד לחד דרדל"א הגנוז באוירא, ועי' לש"ו כללים ח"ב לג ע"ג, שיסוד דז"א ועטרת היסוד יחד המה בסוד מגדל הפורח באויר, שכן הם עומדים בין ז"א לנוק', ואינם סמוכים על שום דבר או מקום וכאילו מצויים "באויר". ועי' ע"ח שער דרושי הצלם פרק א', שהוא הנה"י דתבונה השלישית, הרי היא ל' דצלם (ועי' שער הנסירה פרק ה' שהוא הארת יסוד דא"א הנכנס בבניה דז"א, וע"ש עוד שזהו גם כן כינוי לבניה), ועי' זהר יתרו צא ע"א.

⁴⁴⁴ עי' שער מאמרי רשב"י נג ע"א, והיותו [היסוד] נקרא פורח באויר ואינו נקר' נופל, הוא כי היה מן הראוי לפול למטה במקום שעומדין ארבע פרקין תתאין דנצח והוד דא"א, שהוא במקום שש קצוות דז"א. אבל ההארה הנמשכת לו מלמעל, מאותם תרין פרקין קדמאין שנשארין באבא ואימא, הם המעמידין אותו בבניה דז"א, ושם אינו לא למעלה במקומו הראוי לו, ולא למטה עם שאר פרקין דנצח והוד. אבל נשאר תלוי ופורח באויר בבניה דז"א כנז', מחמת ההארה והשפע הנמשך לו מאותם תרין פרקין עלאין הנז', וממשיכין אותו שם אעפ"י שאינו עולה ממש עמהם במקומם. ובחי' אותו האור העליון הנקרא בחינת אויר הנמשך לו מהם נשאר תלוי ופורח באויר. גם בזה תבין ענין בינה הנקראת גם כן מגדל הפרח באויר, בסוד היתר נדרים פורחין באויר, ואין להם על מה שיסמוכו, והענין הם בבניה. והענין הוא כי היסוד דאריך הוא בבניה דז"א, ולכן היסוד והבינה שניהם נקראים בשם זה.

⁴⁴⁵ ודל' לרועה ליד כ' כתר דתפילין דמארכי עלמא דמארכי עלמא לויכו כו' (גכ"ח).

⁴⁴⁶ עי' לקמן יט ע"א ד"ה ואיהו קרקפתא.

⁴⁴⁷ הובא בהערה 445.

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

<p>בַּחֲכֵמָה יִסַּד אֶרֶץ וְדָא הוּא הוּי"ה וְדָא הוּא רִזָּא אַרְבַּע מִשְׁמֵרוֹת הוּיָה לִילָה:</p>	<p>ע"א).</p>
--	--------------

וְדָא הוּא רִזָּא כו' - ר"ל, דלילה דהוא מסט' דשמאלא. ד' אותיות של השם, שהוא נגד ד' משמרות, הוי סדרן הוי"ה, וזהו הויה לילה, ר"ל דה' דהלילה, שדי למלת הוי, דהלילה הוא ה' תתאה, והוא חוזר ומפרש כאן מה שאמר דבתפליין, הוי"ה] באמצע, וחוזר ומפרש בדרך אחר, וז"ש ואית דאמר כו':

<p>וְאִית דְּאִמַר הוּי"ת בְּאִמְצַע כְּנוּנָא דָא יְהִי"ו י' קִדְשׁ לִי (שְׁמוֹת יג ב) ה' ה' וְהִיָּה כִי יִבְיֹאךְ (שֵׁם יא) וְהִיָּה אִם שָׁמַע (דְּבָרִים יא יג) ו' שָׁמַע יִשְׂרָאֵל (שֵׁם ו ד) הוּי"ה ו'י בְּאִמְצַעִיתָא יְהִי"ו ה"ה בְּאִמְצַעִיתָא:</p>	<p>ויש אומרים הוי"ת באמצע, כמו זה, יהה"ו. י, "קדש ל". ה"ה, "והיה כי יביאך", "והיה אם שמוע". ו', "שמע ישראל". הוי"ה, ו"י באמצע. יהה"ו, ה"ה באמצע.</p>
--	--

הוּי"ה ו"י כו' - ר"ל דלכך קרא ה"ה שבאמצע הויות, מלבד הטעם שכתב התוס' (מנחות לד ע"ב ד"ה הקורא) שפרשיות הן והיה, מ"מ למה קרא הויה"ה בסדר הזה, אמר דהויה הוא ו"י באמצע, והוא מסט' דאות ה', לכך קראן ה"ה שבאמצע הויה, וז"ש יהה"ו ה' ה' באמצע:

<p>וּבְצִירוֹף דִּי"ב הוּי"ן אִשְׁתַּמּוּדְעוּ כְּלָהוּ וְאֵלִין אֵינּוֹן יְהוּ"ה יְהִי"ו יְהוּ"ה דְּרַמְיִזִּי בְּשֵׁם יו"ד ה"י ו"י ה"י ה"י שְׁמַא מְקוּרָא דְאַתּוּן וּמְקוּרָא דְּלֵהוֹן בְּקִרְאֵי בְּנִקּוּדֵי יְהוּ"ה יְשַׁמְחוּ הַשְּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ (תְּהִלִּים צו יא) מְקוּרָא דְנִקּוּדֵי מִן יְהוּ"ו יְתַהַלֵּל הַמַּתְהַלֵּל הַשְּׁכֵל וְיִדּוּעַ (יְרֵמְיָה ט כג) יוה"ה יְדוּתִיו וְלִצְלַע הַמִּשְׁכָּן הַשְּׁנִיטָה (שְׁמוֹת כו יט-כ):</p>	<p>ובצרוף של שתיים עשרה הוי"ת נודעו כולם, ואלה הם: יה"ה, יהה"ו, יוה"ה, שרמוזים בשם יו"ד ה"י ו"ו ה"י. השם הזה מקור האותיות, והמקור שלהן בפסוקים בנקודות, יְהוּ"ה, "ישמחו השמים ותגל הארץ". מקור הנקודות מן יְהוּ"ה, "יתהלל המתהלל השכל וידוע". יוה"ה, "ידותיו ולצלע המשכן השנית".</p>
---	--

דְּרַמְיִזִּי בְּשֵׁם יו"ד ה"י וְאִי"ו ה"י⁴⁴⁸ - ר"ל ג' יודין, והוא רומז על ג' הויות שהתחלתן ביו"ד, ומקורן ג"כ יו"ד:

<p>תִּלְתּוּ ווּי"ן בְּהַאי שְׁמַא יו"ד ה"י ו"ו ה"י וְהִי"ה וְהִי"ה וְהִי"ה וְנִקּוּדֵי דְּלֵהוֹן וְיִרְאִי אֹתָהּ שְׂרִי פְרַע'ה (בְּרַאשִׁית יב טו) וְהִי"ה וְהִי"ה וְדַבַּשׁ הַיּוֹם הַזֶּה י"הוּה (דְּבָרִים כו טו-טז) וְהִי"ה וְיִרְאִי יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי (בְּרַאשִׁית נא) הוה"י הויה"ה הויה"ו מְקוּרָא דְּלֵהוֹן הוה"י וְכֹל זֶה אֵינְנִי שׁוּיָה לִי (אֶסְתֵּר ה יג) הויה"ה ה'מר י'מירנו ו'היה ה'וא (ויקרא כו לג) הויה"ו עיריה ולשרקה בני אתנ"ו (בראשית מט יא) הויה"ו הויה"ה הויה"ו ליהויה אתני וְנִרְוּמָה שְׁמוֹ (תְּהִלִּים לד ד) הויה"ה הנה יד ה' הויה (שְׁמוֹת ט ג) הויה"ו וְצִדְקָה תְּהִי"ה לְנִי כִי (דְּבָרִים ו כה):</p>	<p>שלשה וו"ם בשם הזה: יו"ד ה"י ו"ו ה"י: והי"ה, והה"י, ויה"ה. ונקודותיהם "ויראו אותה שרי פרעה". והו"ה והה"י "ר'דבש היום הזה יהוה". ויה"ה, "וירא יושב הארץ הכנעני". הוה"י הויה"ה הויה"ו, מקורם הוה"י, "וכל זה איננו שוה ל". הויה"ה, "המר ימירנו והיה הוא". הה"ו, "עירה ולשרקה בני אתנו". היה"ו הויה"ה הה"י היה"ו: "ליהויה אתי ונרוממה שמו". הויה"ה, "הנה יד יהוה הויה". הה"י, "וצדקה תהיה לנו כ".</p>
--	---

- מאיר התיקון -

⁴⁴⁸ דלא כמש"כ בתיקו"ז עצמו שזה שם ע"ב, וכן מודגש בביאורים ח"א נה ע"ג.

תלת וויין כו' - ר"ל במילוי דע"ב, ג' וויין, והוא מילוי יודין, וכן נמי במילוי הנ"ל דס"ג, יש ג' וויין, וכן בכל הד' מילויין, רק שכל א' מפרש מקורו ממילוי אחר, ומקור דו' ההין נ"ל ממילוי דמ"ה ומילוי דב"ן, כי נגד ב' ההין ב' מילויין:

<p>וכל קראין דקא אתיין הויין אלין בראשי אתון או בסופי אתון בין מן התורה בין מן הנביאים בין מן הכתובים יכול לנקדא לון בנקודייהו אופ הכי כל הוויין דקא אתיין מתלת אתון נקודה דלהון בקראין כגון יה"ה מקורא דיליה (משלי ג כו) כ"י יהו"ה יהי"ה בכסלך ואית דנקיד לון מראשי תיבין להווי"ה דבסופי תיבין ואם הווי"ה בראשי תיבין נקודה דיליה בסופי תיבין:</p>	<p>וכל הפסוקים שבאים ההוי"ת הללו בראשי אותיות או בסופי אותיות, בין מן התורה בין מן הנביאים בין מן הכתובים, יכול לנקד אותם בנקודיהם. כמו כן כאן, כל ההוי"ת שבאות משלש אותיות, הנקודה שלהם בפסוקים כמו יה"ה, מקורו "כי יהו"ה יהיה בכסלך". ויש שמנקד אותם מראשי תיבות, להווי"ה שבסופי תיבות, ואם הווי"ה בראשי תיבות, הנקוד שלו בסופי התיבות.</p>
<p>ואית נקודה ברזא אחרא כגוונא דא [ט ע"ב] יהו"ה מְלֹךְ (תהלים יטו) יהו"ה מְלֹךְ (שם צג א) יהו"ה מְלֹךְ⁴⁴⁹ (שמות טו יח) שמהן לעילא נקודאן דלהון בתיבין דתחתיהו ד' שמהן תליין מכל שמא ושמא ועלייהו אתמר (ישעיהו ג) וקרא זה לקביל י"ב אנפין דתלת חיון אל זה י"ב גרפין דתלת חיון ועל כלהו פני אדם ותפילין הוא פני אדם ציצית פני חיון וגרפי חיון ואוקמוהו רבנן שם בן י"ב⁴⁵⁰ כל היודעו והזהיר בו כל תפלותיו מתקבלות ומקורו יו"ד ה"י וא"ו ה"י כל י' איהו אנפוי יהוה א' (יהוקאל א') ודמות פניהם פני אדם הכא בהאי שמא רזא דתפילין וציצית:</p>	<p>ויש נקוד בסוד אחר, כדוגמא זה: יהו"ה מלך, יהו"ה מלך, יהו"ה ימלך. השמות למעלה, הנקודות שלהם בתיבות שתחתיהם. ארבעה שמות תלויים מכל שם ושם, ועליהם נאמר "וקרא זה", כנגד שתים עשרה פני שלש החיות. "אל זה", שתים עשרה כנפי שלש החיות. ועל כולם פני אדם, ותפילין הוא פני אדם. ציצית פני החיות וכנפי החיות. ופרשוהו רבונתנו שם בן שתים עשרה, כל היודעו והזהיר בו, כל תפילותיו מתקבלות. ומקורו יו"ד ה"י וא"ו ה"י, כל י' הוא פני יהו"ה א' "ודמות פניהם פני אדם", כאן בשם הזה הסוד של תפילין וציצית.</p>

שמהן לעילא - ר"ל, שנקודות ג' הויות מנקודות מְלֹךְ מְלֹךְ ימלוך: ד' שמהן כו' - ר"ל מכל אות תולה שם א', והן י"ב צירופים הנ"ל, ג' שתחילתן יו"ד, מג' יודין של ג' שמות אלו וכן כולם: וקרא זה כו' - גימ' י"ב: דתלת חיון - נגד ג' הויות הנ"ל, ומלך מלך ימלוך הן ג"כ מרומז בג' הויות, שהן היה והוה ויהיה⁴⁵¹. תצרף הג' תיבות ויבאו ג' הויות, והן י"ב גרפין דתלת חיון, וז"ש

– מאיר התיקון –

⁴⁴⁹ ביאורים ח"א פג ע"ב ז"ל: שורש השרשים דכל ה"ב הוא במחשבה מ"ס, אשר שם הוא שם ס"ג כמ"ש בתיקונים (תיקון ע"י קמא ע"ב), ויש בו ג' יודין אשר מהם יוצא השם בן י"ב, שהוא ג' הויות דמלך מלך ימלוך וכמ"ש כאן.

⁴⁵⁰ ע"י דברי רבינו לקמן כ ע"ב בליקוט כללי השמות.

⁴⁵¹ ע"י זהר בראשית לד ע"א: תרין עלמין נינהו עלמא עלמא עלמא ותתאה, תתאה כגוונא דלעילא דכתיב (ד"ה א טז לו) מן העולם ועד העולם, מלך עלאה ומלך תתאה. (תנינן) כתיב יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלוך לעולם ועד, יהו"ה מלך לעילא יהו"ה מלך באמצעיתא יהו"ה ימלוך לתתא [תרגום: ושני עולמות הם, עולם עליון ועולם תחתון, תחתון כמו הצורה שלמעלה, שכתוב "מן העולם ועד העולם", מלך עליון ומלך תחתון. (שנינו) כתוב "ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד." "ה' מלך" למעלה, "ה' מלך" באמצע, "ה' ימלוך" למטה], ע"כ.

ע"י דברי רבינו בפירושו לספד"צ ד ע"ב בהגה"ה וז"ל, הן ג' הויות שבמ"ס, וכן ה"ה והו"ה ויה"ה ג' הויות, והן מנצפ"ך בוצינא, ע"כ.

וע"י פת"ש נתיב א"א פתח כב, שהטעם שהזמן מתחלק לג' בחינות היה הוה ויהיה, שכן חילוק הזמן הוא בסוד המתקלא שנותן משקל וגבול לאורות להאיר בהדרגה. ושורשו הוא בג' הויות של המו"ס הרי הוא תחילת האצילות (ע"י לעיל ג ע"ב).

ע"י לש"ו כללים ח"ב לה ע"א, שכל השלשה הם למעשה אותו הגילוי, הרי הוא מלכותו ית' (מְלֹךְ), ושהוא ית' לבדו סיבת הכל (מְלֹךְ), ושרק הוא לבד תכלית הכל (ימלוך).

אל זה כו': ועל כולו פני אדם - הוא שמא מפרש⁴⁵², גי' אדם, שהוא אדם על הכסא, שהויה שלו הוא פנים הרביעי, והוא פני אדם, שד' חיות הן, ובא' ד' פנים כולן של אדם, ובשני כולן של נשר⁴⁵³: ותפילין הוא כו' - שתפילין הוא ד' אותיות הויה כנ"ל: ציצית פני כו' - כמ"ש בתיקונים (כו ע"א) שית סרי פנים ושית סרי גדפין הן ל"ב חוטיין בכל ציצית, ד' פנים וד' גדפין, וחי' הרביעית היא כלולה מכל הג' חיות, ולכך לא חשיב אלא ג' חיון. ועיינן כל זה בתיקון א' (יט ע"ב), וז"ש לעיל (ז ע"א) כורסא למריה בכנפי מצוה וישב עליו באמת. מ"ה שהוא תפילין, דתפילין איהו בז"א שהוא אדם כנ"ל, כמ"ש (ישעיה סב ה) נשבע ה' כו', וציצית היא במלכות:

בא ראה, כל הו"ה שהיא ה' על י', ה' על ו', נקבה. כל הו"ה ששני הה"ן כאחד באמצע, הן אחיות, כמו זה יהה"ו. כל הו"ה י"ו כאחד באמצע, הו"ה (הו"ה) הם אחים "כי ישבו אחים יחדיו". שני הה"ן כאחד, "ותלכנה שתיהן". י"ו רחוקים זה מזה או קרובים זה מזה, עליהם נאמר "שלום שלום לרחוק ולקרוב וכו'", היינו קרבן עולה ויורד.

ת"ח כל הו"ה דאיהי ה' על י' ה' על ו' נוקבא כל הו"ה דתריין הה"ן כחדא באמצע אינון אחיות⁴⁵⁴ כנוונא דא יהה"ו כל הו"ה י"ו כחדא באמצע הו"ה (הו"ה) אינון אחים (יא ע"ב) כי ישבו אחים יחדו (דברים כה ה) תריין הה"ן כחדא ותלכנה שתיהן (רות א יט) י"ו רחוקים דא מן דא או קרובים דא מן דא עליהו איתמר שלום שלום לרחוק ולקרוב וגו' (ישעיה נז יט) דהיינו קרבן עולה ויורד:

אינון אחיות - ר"ל שמתחברין ההה"ן {יא ע"ג} ביחד, אבל אינון בזיווג עם היו"ד והו"ו. וכן אינון אחים כו': תריין הה"ן כחדא כו' - ר"ל ששניהם נתרחקו, משא"כ לעיל דלא נתרחקו, וכאן הוא כזה יוה"ה, שה' ראשונה נתרחק מן היו"ד, וה' אחרונה מן הו', ושתייהן צריך עלייה: י"ו רחוקים או קרובים כו' - עכשיו מפרש הויות דלעיל, דאחים ואחיות: שלום לרחוק כו' - שצריך לקרב את הקרובים לגבי רחוקים כמו שמפרש והולך, יהה"ו, שצריך ליחד ה' עם יו"ד, ה' עם ו': קרבן עולה ויורד - דאימא עילאה היא נקראת עולה כמ"ש בר"מ (צו דף כז ע"א), ומלכות נקראת חטאת כמ"ש (דף כח ע"א), ואצל העולה כתיב היא העולה, דסלקא. ואצל חטאת, כתיב וירד, כמו שמפרש והולך, דנחתא, וזה עולה ויורד:

<p>יהה"ו ה' דאיהי אימא עולה סליקא לגבי י' היא העולה (ויקרא ו ב) ה' דאיהי ברתא נחיתת לגבי ו' וירד מעשות החטאת (שם ט כב) על כן יעזב איש את אביו ואת אמו וגו'</p>	<p>יהה"ו, ה' שהיא אם, עולה, עולה אל י', היא העולה". ה' שהיא בת, יורדת אל הו', "וירד מעשות החטאת". "על כן יעזב איש את אביו ואת אמו", וזהו קרבן עולה ויורד חמש אשות עולות וחמש יורדות</p>
--	---

– מאיר התיקון –

⁴⁵² עי' לעיל הערה 327.

⁴⁵³ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ יג ע"ב, ועי' לקמן יד ע"ד ד"ה דמות א' לארבען, וכן לקמן יט ע"ב, ועי' זהר בראשית עא ע"ב.

עי' זהר ח"ג מח ע"א: תניא אמר רבי יוסי כתיב (יחזקאל א י) ודמות פניהם פני אדם כללא דכלא וכלא כלילן בהאי דיוקנא אמר רבי יהודה והא כתיב (יחזקאל א י) ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור.

וז"ל הרח"ו שם: כאן ומתיקונים משמע בהדיא כסברת הרמב"ם, כי החיות הם צורת אדם דווקא, והכוונה בשור ונשר ואריה, הוא על היות להם הבטה כעין שור ונשר אריה, ולעולם הם דווקא צורת אדם.

⁴⁵⁴ עי' הקדו"ש מו ע"ב ז"ל: ורחל הקטנה דענינינו הוא הה' אחרונה שבה, המתגלה בשם אדני', והנה היא יוצאת מהה' ראשונה שבה שהיא בינה אימא עלאה, וכשמתראה ביחודה למעלה, הנה מתייחדת הה' תתאה בהה' עלאה, שהוא מלכות בבניה, רחל בלאה, ובסוד ותלכנה שתיהן (רות א יט) וכמ"ש בתיקונים (תיקון ס"ט קלג ע"א) דבקדמיתא ותלכנה שתיהן ה' ה', ובתור דאסתלק ה' עלאה אשתארת ה' תתאה בתראה (ר"ל רחל הקטנה וז"ש תתאה בתראה), יחידה איכה ישבה בדד ע"ש, וכן שם בתיקון ל"א (פד ע"א) ותלכנה שתיהם בשכינתא עלאה ותתאה, וכן שם בהקדמת תיקונים (י"א סע"א) דתרי הה"ן כחדא אינון אחיות.

(בראשית ב כד) והאי איהו קרבן עולה ויורד חמש אשות סלקין וחמש נחתין:	
---	--

ע"כ יעזב כו' - דלא צריכין אלא דברתא נחתא לגבא ו', אע"ג דר' אינו אצל י"ה, דהוא אביו ואמו, אין חוששין, דע"כ יעזב כו': **חמש אשות כו'** - הן ב' ההי"ן, וז"ש היא העולה בה', וכן וירד מעשות החטאת בה'. וע' בר"מ שם ענין חמש אשות דסלקין ונחתין⁴⁵⁵:

לית הוי"ה דלא אחזי על רזא עלאה הוה"י כד נוקבין שלטין על דכורין דינא אחזי בעלמא ומיתה ועוני ודא הוא רזא דהפך משה שמיה וקטל למצרי דאתמר ביה ואמרו ל' מה' שמו' מה' (שמות ג יג) ומשה הפך ליה כגוונא דא מה' שמו' מה' ל' הוה"י ונקודה הוה"י מצרי דמזלזל בשמיה ואמר מה שמו מה יכיל למעבד לי לקטיל ליה ביה ואם אתון בסופי תיבות נקודין אינון מראשי תיבין:	אין הוי"ה שלא מראה על סוד עליון. הוה"י, כשהנקבות שולטות על הזכרים, הדין נראה בעולם, ומיתה ועני. וזה הוא סוד שהפך משה שמו והרג את המצרי, שנאמר בו "ואמרו לי מה שמו מה", ומשה הפך אותו כמו זה "מה שמו מה ל' הוה"י. ונקודה הוה"י מצרי שמזלזל בשמו ואמר "מה שמו" מה יכול לעשות לי, להרג אותו בו. ואם האותיות בסופי תיבות, הנקודות הם מראשית תיבות.
---	--

הוה"י כד כו' - עכשיו מפרש שם ראשון הנ"ל שאמר לעיל נוקבא: **מצרי דמזלזל כו'** - ר"ל שדן אותו מדה כנגד מדה, דמצרי הפך שמיה מה שמו מה לי, כמו שמפרש והולך, מה יכיל למעבד לי, וזלזל ג"כ בשם עצמו, מה שמו, והוא הויה מהופכת בסופי תיבות, באותו הויה עצמו דן אותו: **ואם אתון כו'** - ר"ל דכאן אעפ"י שהוא בס"ת, מ"מ הנקודה היא מר"ת, כי הראש הוא בעצמו הסוף, כי אין בכל התיבות כי אם נקודה א' בכל תיבה חוץ תיבת⁴⁵⁶ שמו, ומ"מ הוא תנועה א', השבא עם החולם דמשמש ליה כנ"ל (ט"ז א). ואם תחשוב מספר הנקודות, תמצא ע"ב⁴⁵⁷, וזה שם ע"ב שהרג המצרי⁴⁵⁸; וז"ש ונקודי הוה"י, ר"ל דעם הנקודה הרג המצרי. ו"י קרובים דא לדא, הוא הענין כמו ה"ה קרובים דא לדא, אבל תרי ההי"ן כחדא צריך עלייה לשתיהן:

– מאיר התיקון –

⁴⁵⁵ עי' מלואים אות יב.

⁴⁵⁶ נדצ"ל מתיבת.

⁴⁵⁷ עי' יהל אור ח"א כב ע"ב: **במ"ה גווני זיני נהורין כו'**. ידוע שהוא שם המפורש. וסודו בנקודין, שהן י' רקיעים ומ"ה מאורות. והוא סוד ה"ן לה' אלקיך השמים, כמנין הן, כמ"ש. ונקודתם הכל בתנועות גדולות. אֶלֶף בֵּית גִּימֶל דָּלֶת הֵא וָאוּ זָן חֵת טֵת יוֹד כָּף לָמֶד מֵם נוּן סִמָּךְ עֵינן פֶּא צְדִי קוֹף רֵיש שֵׁינ תִּיּוּ. והכלל אות השני מכל אות הוא לעולם בצירי, חוץ מצדי. ויוד ונון בחולם. וקוף בשורק. ועוד ה' כפולים, בהם יר"ד אותיות ב' רקיעים. (בהדרת קודש איתא בזה"ל. יר"ד מאורות ב' רקיעים. צ"ל ומהם ב' רקיעים). והן סוד ע"ב, שהן ס' של אותיות, מטתו שלשלמה כו', וי"ב של הכפולים, שהן פנימיים. וכ"ה באותיותיהם, כמ"ש בז"ח ש"ה, ס' נהורין וי"ב רקיעים שחמה מתנהגת בהן. והן ג"כ ביסוד, שהוא (נתן) [צ"ל וא"ו. המסדר] השני, ג"כ בו י"ב רקיעים, בסוד זה האיש. והכלל כל תנועה שנית בצירי לבד מצדי. ויוד ונון בחולם. וקוף בשורק. ומ"מ כולם מלאים בג' נקודות. והן עד למד שהוא החצי. ועד יר"ד כ"ח נגד פרקין דאצבעין, וכן באותיות.

⁴⁵⁸ עי' תנחומא (שמות י): הרגו בשם המפורש. אמנם עי' ר' בחיי ב יב שזה שם מ"ב, וכן הוא בשער הגלגולים לו.

⁴⁵⁹ הגהה (ולפה"נ היא מתלמידו הרמ"ש ז"ל) צ"ע דהנקודות שבר"ת עולין ב"ן ולא ע"ב. ובאמת ז"ש שבשם ע"ב הרג את המצרי, אעפ"י שכ"כ בילקוט ראובני בשם כוונת האר"י, הנה בכוונת האר"י עצמו כתוב בשם מ"ב, וכ"כ בילקוט ראובני שם בשם הבחיי, ואפשר שגם כאן צ"ל כן, והיינו שאינו חושב השבא שתחת הש"ן, וחושב במקומו החולם לבדו, שעל ס"ת שמו, והוא כמו ר"ת, וכמ"ש כאן, שהשבא עם החולם אינם רק תנועה אחת משמש ליה, ר"ל שהשבא משמש לחולם, ולפ"ז יהיה עולה הנקודות מ"ב.

הגהה זו הוא תמוה והעיקר הוא שחושב השבא ג"כ והם ה' נקודות והגימ' הוא ע"ב במכוון ומ"ש רבינו דמשמש ליה בא לתרץ בזה במה שחושב כל הה' נקודות כי לא צריך להיות אלא ד' נקודות על זה כאמר שהם באמת רק ד' נקודות כי השבא הוא משמש להחולם והם שניהם רק נקודה אחת והם ד' נקודות ולד' אותיות השם (לש"ו).

תיקונא ה' בראשית בת ראשי אלה ראשי
 בית אבותם (שמות ו יד) בת עלה אוקמוה מארי
 מתניתין בת בתחלה סימן יפה לבנים ואיהי י'
 מן אדני מרגלית יקרא כלילא מכל גוונין דאת
 י' מן יהו"ה לא תפס ביה גוון כלל הדא הוא
 דכתיב אני ה' לא שניתי (מלאכי ג ו) לא ישתיני
 בשום גוון כלל אלא נהיר מלגו דגוונין דשם
 יהו"ה כנשמתא בגופא דאיניש או כשרנא
 בהיכלא:

תקון ה'. בראשית, ב"ת ראשי, "אלה
 ראשי בית אבותם", בת, עליה בארו בעלי
 המשנה, בת בתחלה סימן יפה בנים (ב"ב
 קמא ע"א), והיא י' מן אדני. מרגלית יקרה
 כלולה מכל הצבעים, שאות י' מן יהו"ה לא
 נתפס בו צבע כלל, זהו שנאמר "אני יהו"ה
 לא שניתי", לא ישתנה בשום צבע כלל, אלא
 מאיר מבפנים של הצבעים שם יהו"ה, כמו
 נשמה בגוף האדם, או כנר בהיכל.

תקונא ה' כו' - סדרו כאן שגם זה מיירי בד' אותיות הוי"ה, וד' אותיות אדני, והוי"ה בהיפוכא:
תקונא ה' - ר"ל בתיקונים הראשונים היה זה תיקון ה', וכן לקמן כסדר תיקון ו' ז' כו': בראשית -
 שכל השבעים תיקונים הוא על תיבת בראשית, ע' פנים לאורייתא כמנין סו"ד⁴⁶⁰, והן תיקוני
 השכינה דאיהי {יא ע"ד} קבלה כדלקמן (טו ע"ב): **בת ראשי - פי' שאלו השתי מלות הן אותיות**
בראשית, וכן בכל השבעים תיקונים, במקום שלא (יאמר) [נאמר] תמן⁴⁶¹ כו', דורש כל המלות⁴⁶²
בראשית. ור"ל כאן "בת" מלכות, "ראשי" חג"ת, דאינון ראשין דמתמן מתחיל בניינא דעלמא
כנ"ל (ח ע"א), והיא בת של הראשים כמ"ש (במדבר כא יח) כרוה נדיבי עם כו'⁴⁶³. וכולם מסט' דילה,
חגת"ם שבמלכות, והן ד' רגלי המרכבה, ד' חיות, ד' אותיות אדני"י כמו שמפרש והולך: אלה כו'
- מפרש ד"ראשי" הן חג"ת, ג' אבהן, דכתיב (שמות ו יד) ראשי בית אבותם, וכן "אלה" הוא בג' אבות,
כמ"ש בתז"ח בתחלתו (א ע"א) אלה הם מועדי, ע"ש⁴⁶⁴: בת עלה כו' - עכשיו מפרש מלת "בת",
ולמה הוא קודם ל"ראשי" במלת בראשית: ואיהי יו"ד כו' - ר"ל מלכות שבמלכות, הוא יו"ד⁴⁶⁵
כנ"ל: מרגלית כו' - דג' אותיות הראשונות מן אדני"י הן ג' גוונין מג' אבות, אבל אות הרביעי
כלולה מכולם:

והאות י' מן אדני"י, הוא ספיר, נוטל צבע
 תכלת ושחור מצד הדין, ומאיר בו אור לבן
 מצד הרחמים. והוא אות י' מן אדני"י. אדום
 מצד הגבורה, פטדה מצד הימין, ברקת מצד
 העמוד האמצעי, היא אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד
 כלולים משנים עשר צבעים, וכולם
 משולשים באבות, משולשים בכהנים ליום
 וישראלים, קדושה לך ישלשו (נוסח
 הקדושה לנוסח ספרד).

ואת י' מן אדני"י איהו ספיר נוטיל גוון תכלת
 ואוכם מסטרא דדינא ונהיר ביה נהורא חוורא
 מסטרא דרחמי ואיהו את י' מן אדני"י אודם
 מסטרא דגבורה פטדה מסטרא דימינא ברקת
 מסטרא דעמודא דאמצעייתא איהו אל"ף דל"ת
 נו"ן יו"ד כלילן מי"ב גוונין וכלהו משולשין
 באבהן משולשין בכהנים ליום וישראלים
 קדושה לך ישלשו:

– מאיר התיקון –

⁴⁶⁰ עי' לעיל א ע"א שכל הספר תיקו"ז היא ע' פנים במלת בראשית, ונלענ"ד שזהו המקום
 היחיד בחז"ל שמראים בפועל כיצד ע' פנים לתורה בא' מפרטי התורה.
⁴⁶¹ עי' לעיל ח ע"ב ד"ה וייצר תמן צרי.
⁴⁶² פי' כל התיבות הכלולות בתיבת "בראשית".
⁴⁶³ עי' זהר (ח"ג דף קנ ע"א) באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם. באר דא כנסת ישראל חפרוה
 שרים דא אבא ואמא דאולידו לה. כרוה נדיבי העם אלין אבהן דכתיב נדיבי עמים נאספו עם אלקי
 אברהם וגו'.
 תרגום: "באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם", באר זו כנסת ישראל, חפרוה שרים זה אבא ואמא
 שהולידו אותה. כרוה נדיבי העם, אלו האבות שכתוב "נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם וגו'".
⁴⁶⁴ עי' מלואים אות יג.
⁴⁶⁵ דאדני"י.

גוון תכלת ואוכם כו' - ר"ל תכלת מסט' דילה עצמה⁴⁶⁶, ואוכם מסט' דגבורה, דינא קשיא (זהר ח"א רלח ע"א) דינא רפיא (שם קפ ע"א): את יו"ד מן אדנ"י כו' - דבה ג' אותיות יו"ד כמו שמפרש והולך, וכן הוא בכל הארבעה אותיות מן אדנ"י: כלילא מי"ב גוונין - כנ"ל, דכל אות במילואו כלילא מג' גוונין של חג"ת, אלא דג' גוונין של אות אחת אין דומה לג' גוונין של אות אחר, דהכל לפי המקבל, כדמיון השמש כידוע⁴⁶⁷. והי"ב גוונין הן י"ב אבנים של החושן, וכו' ארבעה טורים נגד ד' אותיות הנ"ל, כל א' מג', וז"ש וכולהו משולשים כו': באבהן - הן חג"ת, וכן בכהנים ליום וישראלים:

כל אבן דגוון דילה חוור נטילת מחסד ואיהו, נוטלת מחדס, והיא, הסגולה שלה אהבה, וסוד הדבר "ואהבת עולם אהבתך על כן משכתיך חסד". אבן אדומה נוטלת מגבורה, והסגולה שלה להיות אימתו מוטלת על בריות העולם. אבן הכלולה משני צבעים, לבן ואדום, היא מעמוד האמצעי, ירוק כזהב מצד האם העליונה, שהיא תשובה, קו ירוק שמקיף כל העולם.

כל אבן דגוון דילה חוור נטילת מחסד ואיהו, סגולה דילה רחימו ורזא דמלה (ירמיה לא ב) ואהבת עולם אהבתך על כן משכתיך חסד אבנא סומקא נטילת מן גבורה וסגולה דילה למהוי אימתו מוטלת על בריין דעלמא אבנא כלילא מתריין גוונין חוור וסומק איהו מעמודא דאמצעייתא ירוק כזהב מסטרא דאימא עלאה דאיהו תשובה קו ירוק⁴⁶⁸ דאסחר כל עלמא:

ורזא דמלה ואהבת כו' - ר"ל ראה דחסד הוא לאהבה:

ויש צבע פשוטה, כפול משולש מרובע, עד שעולה לעשרה צבעים, שמאירים בהם עשר אותיות, שהן י"ה י"ה י"ה י"ה י"ה ועשרה אלה עולות לע"ב אורות שמאירים בע"ב צבעים.

ואית גוון פשוט כפול משולש מרובע עד דסליק לעשרה גוונין נהירין בהון עשר אתוון דאינון י"ה י"ה י"ה י"ה י"ה וסלקין אלין עשר לע"ב נהורין דנהרין בע"ב גוונין:

ואית גוון פשוט כפול כו' - ר"ל דיש שאין בה אלא גוון א', ויש שיש בה ב' גוונין, ויש ג' כו': עד דסליק כו' - ר"ל, שכל הארבעה ביחד הם עשרה: נהורין כו' - כמ"ש לעיל דאותיות אדנ"י הן גוונין, ואותיות הוי"ה הן נהורין. והגוונין הן לפי הנהורין, דמלכות לית לה מגרמה כלום (זהר ח"א קפא ע"א), אלא לפום הנהורין דמקבלת מז"א, שהוא הוי"ה, הכי איתעבידת גוונין. באות פשוט דאיהו יו"ד, איתעבידת גוון א'. באות כפול י"ה, ב' גוונין, חוור וסומק. ובאות פשוט חוור לבד, וכן בכלום: לע"ב כו' - דעשרה אותיות הנ"ל גימ' ע"ב:

חש"ק: חל"ם, שב"א, קמ"ץ, הם נקוד צָבָאוֹת. נצח, והוד, יסוד, וכולם מאירים באבן הנכבדה מלכות, כלולה מכל הסגולות. שב"א גון אדום של גבורה, שנוטל ממנה הוד. קמ"ץ צבע לבן, ולא צריך להאריך בהם, חש"ק⁴⁶⁹ חל"ם שב"א קמ"ץ אינון נקוד צָבָאוֹת נצח והוד יסוד וכלהו נהרין באבנא יקירא מלכות כלילא מכל סגולות⁴⁷⁰ שב"א גוון סומק דגבורה דנטיל מניה הוד קמ"ץ גוון

– מאיר התיקון –

⁴⁶⁶ היינו כל הגוונים אלה פרטים במלכות, וכאן מלכות דמלכות. עי' רח"ו ח"ג קנ ע"א: כי פרצוף המלכות נקראת כנרת בבחי' המלכות ותכלת היא המלכות. ועיי"ש במ"מ: כל פרצוף הנוק' היא הכנרת, והתכלת היא המלכות דנוק'.

⁴⁶⁷ עי' פרדס ש"ד פ"ד: נמשיל עוד משל יותר נאות והמשל אל ניצוץ השמש העובר דרך החלון ודרך מעברו בדרך עשר עששיות מעשר גוונים משונים ומאיר האור אל עבר פניהם והנה לפי האמת אור השמש לא יתפס בו גוון כלל (ועל) [ועם] כל זה דרך העברת העששיות ישתנה בסיבת שנוי העששיות ונמצא האור מאיר אל עבר פניהם ביתה כגוון העששיות ולפי האמת אין השנוי נקנה באור קנין עצמי אלא בערך בחינתו אל הרואים.

⁴⁶⁸ קו ירוק כו' ר"ל ת"ת מסט' דתשובה שאמרו בגמ' קו ירוק שמקיף ר"ל מסט' דבינה שתשובה מקיף כו' (רבינו בת"ח יא ע"ד).

⁴⁶⁹ עי' זהר ח"א יז ע"א.

⁴⁷⁰ לאחר התיקון, הוה נקודתה בניקוד צבאות, משום שהיא כלולה מנה"י כמ"ש בהקדמת תיקונים (י"א סע"ב) כי נצח הוא כלול מחסד ועולה עד הכתר שהוא קמץ, והוד הוא כלול מגבורה שהוא שבא, ויסוד הוא כלול מת"ת שהוא חולם, והוא שבא קמץ חולם שהוא ניקוד צבאות. וקדמה בה השבא משום שהיא מסטרא דגבורה (ביאורים ח"ב פז ע"ד).

שהרי נאמרו למעלה.

חורר ולא צריך לארכא בהון דהא אתמרו לעילא:

חש"ק כו' - הואיל ופי' לעיל האבות, פי' חשק, שנא' (דברים י טו) באבותיך חשק, ר"ל דחש"ק שהן נה"י, כלילין באבותיך כמו שמפרש והולך: **אינון ניקוד צבאות -** כמ"ש חש"ק⁴⁷¹ הוי"ה צבאות, הוי"ה הוא ת"ת דכליל מג' אבהן (זהר ח"ב קעה ע"ב), וזהו באבותיך חש"ק, דאינון חג"ת. נה"י הוא הוי"ה צבאות⁴⁷², הוי"ה בחג"ת, צבאות בנה"י כמו שמפרש והולך: **קמץ וכו' -** כמ"ש לעיל (ו ע"א) וקמץ הכהן, וחולם הוא ת"ת דנטיל מיניה יסוד, וכאן משמע דחולם הוא ת"ת, וצריך לומר דסגול הוא נצח, וז"ש לעיל (ח ע"ב) דמט"ט הוא חולם במלאכים דאיהו רכב לעמודא דאמצעיתא:

<p>ועוד תקון ו'. "והמשכילים יזהירו", אלו הם שיודעים סוד במצוה השניה במלת בראשית, שהיא אהבה, שהיא בחשבון קטן בראשית, (והם) עולים במשקל אחד, וזו אהבת חסד, שהיא ע"ב בחשבון, כנגד השם המפורש ויסע ויבא ויט, שבו וא"ו כחשבון אחד, היינו מאמר אחד שהוא בראשית, שבארוה עליו, והלא במאמר אחד יכול להבראת (אבות פ"ה מ"א), וזהו אהבת רבונו. מי שמוסר נפשו באחד, באהבת רבונו, ולכן "ואהבת את ה' אלהיך", אפילו נוטל את נפשך (ברכות סא ע"א), שאם חביבה עליו נפשו יותר מגופו, לכך נאמר "ובכל נפשך", ואם חביב עליו גופו מממונו, לכך נאמר "ובכל לבבך", ואם חביב עליו ממון מגוף, לכך נאמר "בכל מאדך", במה שחביב עליך מסר אותה באהבת רבונוך בעת צרה.</p>	<p>ועוד תקונא ו' והמשכילים יזהירו (דניאל יב ג) אלין (יב ע"א) אינון דידעין רזא בפקודא תניינא במלת בראשית דאיהי אהב"ה דאיהי בחשבון זעיר בראשית במתקלא דא סלקין ודא אהבת חסד דאיהי (י ע"א) ע"ב בחושבן לקבל שמא מפרש ויסע ויבא ויט דביה וא"ו כחושבן אחד דהיינו מאמר אחד דאיהו בראשית דאוקמוהו עליה והלא במאמר אחד יכול להבראות והאי איהו רחימוי דמאריה מאן דמסר נפשיה באחד ברחימוי דמאריה ובגין דא ואהבת את ה' אלהיך (דברים ו ה) אפילו נוטל את נפשך דאם חביב עליה נפשיה מגופא לכך נאמר ובכל נפשך ואם חביב עליה גופא מממוניה לכך נאמר בכל לבבך ואם חביב עליה ממוןא מגופא לכך נאמר בכל מאדך במה דחביב עלך מסור ליה ברחימו דמאריך בעת צרה:</p>
---	---

ועוד וכו' והמשכילים - שהתחלת הקדמה הוא בפסוק זה { יב ע"א } : **בפקודא תניינא כו' -** עיין בהקדמת הזהר בפקודין (יא ע"ב), ותמצא פקודא קדמאה במלת בראשית היא יראה, ושאר פקודין שם משאר פסוקים. וכאן דורש גם שאר פקודין, וקצת מאותן פקודין, הכל במלת בראשית. ופקודא קדמאה לא אמר כאן, לפי שאמר שם. ומ"מ כלול כאן בתקון דלעיל שדרש בראשית על מלכות כנ"ל, והיא יראת ה', וע"ש בפקודא קדמאה, וכן בפקודא תניינא הוא ג"כ פקודא ב' דשם ע"ש, אלא שדרש שם מפסוק אחר: **לחשבון זעיר -** ר"ל מספר קטן⁴⁷³: **דביה וא"ו -** ר"ל דהתחלת הפסוקים הם בוא"ו, ואיהו מקור השמות דשם ע"ב⁴⁷⁴ הוא בת"ת, והוא וא"ו דשםא מפרש, והוא אחד כמ"ש"ל, והכל מסט' דחסד כמ"ש לעיל (ח ע"א) **א' יומא קדמאה כו' :**

<p>וזהו הנסיון שעתידים ישראל להתנסות בשבעים השנים של הגלות האחרונה, שעני חשוב כמת (נדרים סד ע"ב), וכאלו נוטלים נפשו (ב"מ קיב ע"א). גוף, ונפש, וממון, כולם</p>	<p>ודא איהו נסיון דעתידין ישראל לאתנסאה בשבעין שנין דגלות בתראה דעני חשוב כמת⁴⁷⁵ וכאלו נטלין נפשיה גופא ונפשא</p>
---	--

- מאיר התיקון -

⁴⁷¹ באבותיך חשך הוא - הגהות הכת"י.

⁴⁷² עיין לקמן לד ע"א (הקדו"ש כה ע"ב).

⁴⁷³ עי' לקמן הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁴⁷⁴ עי' יהל אור ח"א א ע"ג: י"ג מכילין דרחמי מסט' דאברהם שהוא חסד, ובו שם ע"ב, ששרשן

וה"ו אנ"י וה"ו, שר"ת י"ג מכילין, כמ"ש בתז"ח (דף ע"ה ע"ב ט ע"א). ועי' מלואים אות יד.

⁴⁷⁵ עי' יהל אור ח"ג כט ע"ב: **דא קבלת כו'.** ר"ל שמקבלין עליהן מיתה במחשבה בק"ש, ועניות

במעשה. עי' מלואים אות א.

<p>וממונא כלהו שקולין כמה דחביב עליה מסור ליה ברחימא דמאריה ובההוא זמנא אתקשר במלת אהבה דאיהו בראשיית וכולו ביה ברא עלמא ומאן דלא מסר נפשיה או גופיה או ממוניה ברחימו דמאריה בשעת צרה כאלו אחזר עלמא לתהו ובהו ובגין דא קרא סמיך ליה והארץ היתה תהו ובהו (בראשית א ב):</p>	<p>שקולים, במה שחביב עליו, מסור אותו באהבת רבוננו, ובאותו זמן נקשר במלת אהבה, שהיא בראשית, וכאילו בו ברא את העולם. ומי שלא מוסר נפשו או גופו או ממונו באהבת רבוננו בשעת הצרה, כאלו מחזיר את העולם לתהו ובהו, ולכן הכתוב סמוך לו, "והארץ היתה תהו ובהו".</p>
<p>ואהבת ה' איהי מלכות כלילא מכל ספרין ואיהי פקודא דקב"ה בכל תרי"ג פקודין ובגנינה אתמר (אסתר ג א) מדוע אתה עובר את מצות המלך ואיהי בגין עלמא שפחה בישא איהי חרבן עלמא ובגין דא אתמר בה והארץ היתה תהו ובהו ואיהי רצועה בידא דקודשא בריך הוא לאלקאה ביה חייביא:</p>	<p>ואהבת ה' היא המלכות, כלולה מכל הספירות, והיא מצוה שהקדוש ברוך הוא בכל תרי"ג מצוות, ובגללה נאמר "מדוע אתה עובר את מצות המלך", והיא בגין עולם. השפחה הרעה היא חרבן עולם, ולכן נאמר בה "והארץ היתה תהו ובהו", והיא רצועה ביד הקדוש ברוך הוא להלקות בה את הרשעים.</p>
<p>ובגין דא מאן דרחים לקודשא בריך הוא מנו נפשיה או גופיה או ממוניה דינמיר ליה קודשא בריך הוא הא רחימו דיליה תלויה בההוא דיהיב ליה ולאן עקר רחימו (דלאו) איהו האי רחימו דאם נטל ממוניה או גופיה (או נפשיה) כפר ביה לאו איהו עקר רחימו עד דמסר נפשיה ברחימו דמאריה ואם כל תלת שקולין לנביה ימסור לון כלהו על קדושת שמייה ברחימו והאי איהו עקרא דרחימו דאיהי אהבת ה' מלכות דאיהי אהבת חסד דיראה מסטרא דגבורה איהי ומחסד איהי מלכות אהבת ה' כמה דאתמר מגבורה איהי יראת ה':</p>	<p>ולכן, מי שאוהב את הקדוש ברוך הוא מתוך נפשו או גופו או ממונו, שישמור אותו הקדוש ברוך הוא. הרי אהבתו תלויה באותה שנתן לו, ואינה עיקר אהבתו הוא (לא) האהבה הזו, שאם נטל ממונו או גופו (או נפשו) כופר בו, אינו עיקר האהבה עד שמוסר נפשו באהבת רבוננו. ואם כל השלש שקולים אצלו, ימסור את כולם על קדושת שמו באהבה, וזהו עיקר האהבה, שהיא אהבת ה', מלכות, שהיא אהבת חסד, שיראה היא מצד הגבורה. ומחסד היא מלכות, אהבת ה', כמו שנתבאר מגבורה היא יראת ה'.</p>
<p>ואורייתא דאיהי תרי"א מתרוייהו אתיהיבת לישראל ודא עמודא דאמצעיתא מסטריה אתקריאת מלכות תורת ה' ואיהי מצוה דיליה בכל תרי"ג פקודי דתליין משמיה דאינון שמי⁴⁷⁶ עם י"ה שס"ה זכרי עם ו"ה רמ"ח היא רמ"ח היא בצלמו כדמותו⁴⁷⁷ (בראשית א כו):</p>	<p>והתורה שהיא תרי"א משניהם נתנה לישראל, וזה עמוד האמצעי, מצדו נקראת המלכות "תורת ה'" והיא מצוה שלו בכל תרי"ג מצוות שתלויים משמו, שהם שמי"י עם י"ה, שס"ה. זכרי עם ו"ה, רמ"ח. היא "בצלמו כדמותו".</p>

ואיהו⁴⁷⁸ מצוה - ר"ל מצד עצמה, רק שתלויה בשמיה, והן ד' דרגין כנ"ל:

<p>ועוד תקונא ז' והמשכילים יזהירו (דניאל יב ג) אלין דידעין במלת בראשית פקודא תליתא</p>	<p>ועוד תיקון ז'. "והמשכילים יזהירו", אלה שידועים במלת בראשית, מצוה שלישית, שהיא ברית מילה, והיינו בראשית, שהיא</p>
--	---

– מאיר התיקון –

⁴⁷⁶ עי' שמות (ג טו) זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר, ועי' זהר ח"ג רעג ע"ב: תורה כליל תרי"ג פקודין הה"ד זה שמי לעולם וגו'. שמי"י עם י"ה שס"ה. זכרי עם ו"ה רמ"ח.

⁴⁷⁷ צ"ע כוונתו, שהרי הלשון בפסוק כו היא: בצלמו כדמותו. ובפסוק כז הוא: ויברא אלהים את האדם בצלמו בצלם אלהים ברא אתו ⁴⁷⁸ נדצ"ל ואיהי.

<p>ברית א"ש. וברית היא ל', ועם א"ש נעשה אל"ש. וכמו כן כאן, האות ה' עם אש, היא נקבה, ועל שתי האשות נאמר בתחלה "כתנות אור", שבהן עקבו מכה גלגל חמה (ויק"ר פ"כ סי' ב).</p>	<p>דאיהי ברית מילה והיינו בראשית דאיהי ברית א"ש וברית איהי י' ועם א"ש אתעביד אי"ש ואוף הכי את ה' עם אש איהי נוקבא ועל תרין אישות אתמר בקדמיתא כתנות אור דבהון עקבו מכה גלגל חמה:</p>
---	--

פקודא תליתאה כו' - אע"ג דבפקודין דשם הוא פקודא שביעאה, כאן אמר אותן שבמלת בראשית: **ברית אש -** דנפקא מאשא דיצחק, ק"ץ ח"י (תד"ח כו ע"ד), מסט' דבינה דאיהי אשא כנ"ל⁴⁷⁹, ועיין בזוהר (ויקהל רח ע"א⁴⁸⁰). וכן נוקבא ג"כ נפקא מתמן, כידוע (ע"י ח ע"א): **ועל תרין כו' -** ר"ל, י"ה דהם אורות של אשות האלו: **כתנות אור -** לאדם ולחיה:

<p>והיינו בורא מאורי האש⁴⁸¹ דאינון בהבדלה י"ה מן איש ואשה, אחר שחטאו ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם (בראשית ג כא) ודא עור של נחש⁴⁸² לאתדכאה במה דחאב ובגין דא צדיקים דנמרי ברית שוב אינם חוזרים לעפרן דאיהו עור משכא דחויא דאתברי מעפרא דאתמר ביה ונחש עפר לחמו (ישעיה סה כה):</p>	<p>והיינו בורא מאורי האש שהם בהבדלה, י"ה מן איש ואשה, אחר שחטאו ויעש יהו"ה אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, והיינו בורא מאורי האש (אשה). וזה עור של נחש, להטהר במה שחטא, ולכן צדיקים ששומרים הברית שוב לא חוזרים לעפרם, שהוא עור הנחש שנברא מעפר, שנאמר בו "ונחש עפר לחמו".</p>
--	---

דאינון בהבדלה י"ה מן איש ואשה בתר דחאבו - ר"ל, אחרנין שחטאו נלקח מהם י"ה, דהן מאורי האש ונעשה במקומם כתנות עור: **וילבישם -** כצ"ל, **וילבישם ודא עור של נחש, והיינו בורא מאורי האש, לאתדכאה כו',** ור"ל שלכך מברכין בורא כו', להפשיט עור של נחש ולהתלבש במאורי האש:

<p>ולכן מי שלא שומר הברית נדון בחבוט הקבר, באותו עפר, ואלו הם שגופם הם קבר להם בחייהם, שדוחקים להם את השעה בכל יום, ובמלאכתם מתבקע דם בצפרניהם, ולכן תקנו להראות הצפרנים בהבדלה, שהיה אדם מלובש בכתנות צפרנים, שהיו מאירים כמו ענני כבוד, והוא בהבדלה מהם, "וידעו כי ערומים הם", מהם בגוף ונשמה ורוח ונפש, ערומים מכתנות אור, שהם מאורי האש.</p>	<p>ובגין דא מאן דלא נטיר ברית אתדן בחבוט הקבר בההוא עפרא ואלין אינון דגופא דלהון אינון לון קבר בחייהון דדוחקין לון שעתא בכל יומא ובמלאכה דלהון דאתבקע דמא בצפרניהון ובגין דא תקינו לאחזאה צפרנים בהבדלה דהוה אדם מלובש בכתנות צפרנים דהוון נהרין כענני כבוד ואיהו בהבדלה מינייהו וידעו כי ערומים הם (בראשית ג ז) מנייהו בגופא ונשמתא ורוחא ונפשא ערומים מכתנות אור ני ע"ב] דאינון מאורי האש:</p>
--	--

– מאיר התיקון –

⁴⁷⁹ עי' זהר ח"ג לד ע"א: כי יהו"ה אלהיך אש אוכלה הוא ואינון אש עלאה כסא רחמים אש תתאה כסא דין [ואינון] (והיינו) בינה ומלכות ומלכותו אש עולה [מלכות בינה אש] (בינה) יורד יהו"ה עמודא דאמצעייתא אחיד בתרווייהו.

⁴⁸⁰ עי' מלואים אות טו.

⁴⁸¹ אור הוא בבינה, מאורי האש, ה' פעמים אור של מעשה בראשית, ה' ראשונה של השם וכמ"ש בזוה"ק ויקהל ר"ח ע"א ובהקדמת תיקו"ז כאן ודף יב ע"א (ביאורים ח"א עד ע"א).

וכשמתייחדים זב"ז הנה חוזר כל א' לשורשו, ונעשה האש לילה לאור יומם, וזהו היחוד דאיש ואשה שהם אש ואש וי"ה עמהם, ונעשו שניהם עי"ז למאורי האש, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (יב ע"א), כי ברית איהו י' ועם אש אתעביד איש, ואוף הכי את ה' עם אש איהי נוקבא, ועל תרין אישות אתמר בקדמיתא כתנות אור כו' והיינו בורא מאורי האש כו' ע"ש (ביאורים ח"א עז ע"ב).

⁴⁸² והיינו בורא מאורי האש (נוסף בגר"ל).

ואלין אינון כו' - שהרשעים בחייהם קרויין מתים (ברכות יח ע"ב), והגוף שלהם שהוא עור נחש, הוא קבר להון: דדוחקין לון שעתא {יב ע"ב} כו' - ר"ל, לאחר מיתתן כמו שהיו מלובשין בהוא עור כל שעתא ולא פירשו ממנו: ובמלאכא דילהון - ר"ל, מלאך הממונה על חיבוט הקבר שהלך אחריו כל ימיו: דאתבקע דמא בציפריניהון - כמו שמפרש והולך, דהצפרנים הם שיורי מאורי האור⁴⁸³, והן הלבישו עור הנ"ל, לכך אתבקע דמא דהוא מדוריה דיצר הרע בצפרנים (זהר ח"ג ס ע"ב): ערומים הם מיניהו בגופא - ר"ל, דגופא שלהן היה מלובש בכתנות צפרנים: ונשמתא כו' - שהנר"ן היה מלובש[ים] במאורי האש, ובשבת האדם מתלבש במאורי האש, ואחיזתן בצפרני האדם, ולכך במוצאי שבת שמסתלקין מברכין בורא כו', כדי להשאיר השארית מאורי האש ורואין בצפרנים להשאיר מן הצפרנים לגוף:

<p>ובגין דבשבת אתחזא לון באדלקת שרגא דשבת בתרין פתילות דאש ובמוצאי שבת יתעברון מנייהו תקינו למימר במוצאי שבת הבדלה באש ובגין דבשבת ויומין טבין מתלבשין נשמתין בכתנות אור אמר הנביא על כן באורים כבדו ה' (ישעיה כד טו) ואוקמהו רבנן כבדו בכסות נקיה מיד דאמר מלין אלין אשתטחו קמיה כלהו בני מתיבתא דלית חדוה ביניהו כד אתחדש ביניהו רזא דאורייתא:</p>	<p>ומשום שבשבת נראה להם בהדלקת נר שבת בשתי פתילות של אש, ובמוצאי שבת יעברו מהם, תקנו לומר במוצאי שבת הבדלה באש. ומשום שבשבת וימים טובים מתלבשות הנשמות בכתנות אור, אמר הנביא "על כן בָּאֲרִים פְּדוּ ה'", ופרשוהו רבותינו (שבת קיט ע"א) כבדהו בכסות נקיה. מיד כשאמר דברים הללו, השתטחו לפניו כל בני הישיבה, שאין חדוה ביניהם כמו החדוה כשמתחדש ביניהם סוד של תורה.</p>
--	--

דבשבת אתחזא לון - ר"ל כמו (ירמיה לא ב) מרחוק ה' נראה לי⁴⁸⁴: בתרין פתילות דאש - שהם כנגד איש ואשה⁴⁸⁵, מאורי הנ"ל⁴⁸⁶, וכמ"ש אחד נגד זכור ואחד נגד שמור כידוע⁴⁸⁷: בכסות נקי - דהוא כתנות הנ"ל: כלא מתיבתא - דנחתו, כמ"ש בתחלת הקדמה (א ע"א):

<p>ובגין דא מאן דנטיר ברית אש קרי (בראשית ו ט) איש צדיק תמים ואות י' דשדי איהי חוליא על צואר דש"ד יצר הרע חוליא דשלשלאה ובגין דא רשים שד"י בברית ורשים במזוזה דמודעזעין כלהון מהאי שלשלאה דאיהי אות שבת אות ברית אות יומין טבין אות תפילין:</p>	<p>ולכן מי ששומר ברית אש נקרא "איש צדיק תמים", ואות י' של שד"י היא חוליה על צואר השד, יצר הרע, חולית השלשלת. ולכן רשום שד"י בברית, ורשום במזוזה, שכולם מזדעזעים מהשלשלת הזאת, שהיא אות שבת, אות ברית, אות ימים טובים, אות תפילין.</p>
---	---

חוליא - דהוא כעין יו"ד:

– מאיר התיקון –

⁴⁸³ עי' מילואים אות טז.
⁴⁸⁴ עי' זהר ח"א ו ע"א שזה חו"ב היינו חכמה בהיכל הבינה. ועי' לקמן מו ע"א שזה מדבר על ת"ת בזמן הגלות.
⁴⁸⁵ עי' שו"ע (אור"ח רסג ס"א): יהא זהיר לעשות נר יפה, ויש מכוונים לעשות ב' פתילות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור. ועיי"ש בדברי רבינו שמציין לשבת לג ע"ב ז"ל: חזו שהוא סבא דהוה נקיט תרי מדאני אסא, ורהיט בין השמשות. אמרו ליה, הני למה לך. אמר להו, לכבוד שבת. ותיסגי לך בחד. חד כנגד זכור, וחד כנגד שמור. ולכאורה צ"ע שכן השו"ע איירי בנרות ואילו בגמ' שם איירינן באסי. ולכאורה כאן יש מקור מפורש יותר לדברי השו"ע.
⁴⁸⁶ האור עי' לעיל הערה 483.
⁴⁸⁷ עי' זהר ח"א לב ע"א: תנינן מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל בגין דתרין דרגין אינון מילה ופריעה זכור ושומר צדיק וצדק דכר ונוקבא אות ברית דא יוסף וברית דא רחל ואצטריך לחברא לון.
 תרגום: שנינו, מל ולא פרע את המילה, כאלו לא מל, בגלל ששתי דרגות הן, מילה ופריעה. זכור ושומר, צדיק וצדק, זכר ונקבה. אות ברית זה יוסף, וברית זו רחל, וצריך לחברם.

<p>ומיד דאיהו תפיס בה יצר הרע דאיהו ש"ד נטל בר נש חרבא אתמר בה רוממות א"ל בגרונם (תהלים קמ"ו) דאיהו י' רישא דחרבא ו' גופא דחרבא ה"ה תרי פיפיות דילה ושחיט ליה ובניניה אתמר הבא להרגך השכם להרגו בצלותא דאתמר בה וישכם אברהם בבקר (בראשית י"ב):</p>	<p>ומיד שהוא תופס בה יצר הרע, שהוא ש"ד, לוקח האיש חרב, נאמר בה "רוממות אל בגרונם", שהוא י' ראש החרב, ו' גוף החרב, ה"ה שתי פיפיות שלה, ושוחט אותו. ובגללו נאמר (ברכות נח ע"א) הבא להרגך השכם להרגו בתפלה, שנאמר בה "וישכם אברהם בבקר".</p>
--	---

נטיל בר נש חרבא כו' - ר"ל, דבעובדא קושרין אותו, ובדבור דק"ש ותפלה הורגין אותו, ולכך מניחין תפילין, ואח"כ קוראין ק"ש: **דאתמר בה כו' -** ראיה דבמילולא קטלין בחרבא, דכתיב רוממות כו' וחרב פיפיות בידם, ולכך אמר לשון **נטיל כו' : דאיהו יו"ד כו' -** כנ"ל שהן ד' פרשיות של ק"ש:

ועוד קריאת שמע היא רומח, כלולה ממש תיבות היחוד, וממאתים ארבעים ושמונה תיבות עם יהו"ה אלהיכם אמת, והוא קלע. והרי נתבאר חמש אבנים, ה' שנעשו אבן אחת באות י', והורג בה יצר הרע. ובאיזה מקום הוא הקלע, בתפילין, חוט של הקלע שכוך ביד, זו רצועה של יד, שהוא חוט של זקא, והיא קריאת שמע, קשת שזורקת חצים מצד של ברוך שם כבוד מלכותו, ו"ברכות לראש צדיק", שהוא קשת הברית.

ועוד קריאת שמע איהי רומח כלילא משית תיבין דיחודא ומרמ"ח תיבין עם ה' אלהיכם אמת והוא קירטא והא אתמר חמש אבנין ה' דאתעבידו (יב ע"ב) חד אבנא באת י' וקטל בה ליצר הרע ובאן אתר איהי קירטא בתפילין חוט דקלע דכריך ביד דא רצועה דיד דאיהו כחוט דזרקא ואיהי קריאת שמע קשת דזריק חצים מסטרא דברוך שם כבוד מלכותו וברכות לראש צדיק (משלי י' ו) דאיהו קשת הברית:

ועוד ק"ש כו' - למעלה אמר שק"ש הוא חרב, ועכשיו פי' שהוא ג"כ רומח וקירטא וקשת, והן נגד ד' אותיות הוי"ה: **כלילא משית כו' -** אע"ג דהששה תיבין הן בכלל רמ"ח, מ"מ בהם בחי' בפ"ע: **והוא קירטא -** ר"ל שק"ש הוא קלע: **חמשה אבנין כו' -** ר"ל הן ה' אורות {יב ע"ג} שמתפשטין בה' ספירות חג"ת נ"ה, ונכללין ביו"ד יסוד, כמ"ש (י"ע"ב) דה' **עילאה כו'**⁴⁸⁸. יו"ד יסוד נטיל כולא, ובו נעשין כל הה' אורות א'. וכן בק"ש, בפסוק ראשון, ה' תיבות נגד ה"ס, ונכללין בתיבה הששית שהוא אחד: **וקטיל בה ליצה"ר -** כמ"ש לעיל (יב ע"א) **דיוד הוא החוליא בעובדא, ועכשיו במילולא קטיל ליה: ובאן אתר כו' -** ר"ל הק"ש הוא אבני הקלע שנאמר אצל דוד (שמאל א' י"ז) ויבחר לו חמשה חלוקי אבנים, ואח"כ כתיב (שם מט) ויקח משם אבן, שנעשו כולם אבן אחת. אבל היכן הוא הקלע עצמו, ואמר בתפילין. וז"ש (שם ט) ויחזק דוד כו' בקלע ובאבן⁴⁸⁹, דהוא תפילין וק"ש: **דאיהי כחוט דזרקא -** דזרקא הוא קלע דזריק אבנין, כמ"ש בתיקונין לקמן (מא ע"א): **ואיהי ק"ש קשת -** ר"ל דהיא⁴⁹⁰ לשון קשת: **מסט' דברוך כו' -** דברוך הוא צדיק, כמ"ש (משלי י' ו) וברכות לראש כו', והוא קשת הברית, יורה כחץ⁴⁹¹:

רומח זה העמוד האמצעי, בחמש האצבעות של היד, שהיא ה' תחתונה, והיא לימין, שהחסד [הוא] הדרגה של אברהם, שחשבונו מאתים ארבעים ושמונה, ועם ו' של עמוד האמצעי נעשה רומ"ח. קלע, ה' עליונה לשמאל, י' אבן הקלע, י"ה של תפילין. והכל י"ה עם שמ"י, שס"ה. זכר"י עם

רומח זה העמוד האמצעי, בחמש האצבעות של היד, שהיא ה' תחתונה, והיא לימין, שהחסד [הוא] הדרגה של אברהם, שחשבונו מאתים ארבעים ושמונה, ועם ו' של עמוד האמצעי נעשה רומ"ח. קלע, ה' עליונה לשמאל, י' אבן הקלע, י"ה של תפילין. והכל י"ה עם שמ"י, שס"ה. זכר"י עם

– מאיר התיקון –

⁴⁸⁸ ז"ל: ואתפשטותא דה' עלאה עד הוד באת י' איהו.
⁴⁸⁹ ז"ל הפסוק: ויחזק דוד מן הפלשתי בקלע ובאבן ויק את הפלשתי וימיתו וחרב אין ביד דוד.
⁴⁹⁰ פי' זרקא.
⁴⁹¹ עי' גמ' חגיגה טו ע"א שזה לשון של הזרעת זרע.

ו"ה, רמ"ח.

עלאה לשמאלא י' אבנא דקלע י"ה דתפילין
 וכלא י"ה עם שמ"י שס"ה זכר"י עם ו"ה רמ"ח:

רומחא כו' - לפי שפי' באיזה ספי' הוא הקשת, עכשיו פי' באיזה הן רומח וקלע. ואמר שהרומח הוא בעמודא דאמצעייתא, ואוחזו הרומח ביד, בה' אצבעות שהוא מלכות, מסט' דחסד שהיא בת היתה לאברהם ובכל שמה (ב"ב טז ע"ב⁴⁹²). וז"ש ו^{איהי לימינא כו'}, והוא ו"ה של השם, רמ"ח, ה' ו' של רומח⁴⁹³, ו' והוא מסט' דימינא: **קלע ה' כו' - ר"ל הקלע והאבן הן י"ה, חו"ב, והן י"ה שבתפילין, תפילין של ראש הוא ה' עילאה, והקשר של ראש הוא יו"ד, והן י"ה של השם, והוא מסט' דשמאלא, כנ"ל (יא ע"א) דתפילין מסט' דשמאלא, וז"ש וכלא י"ה עם כו', ר"ל דמסט' די"ה שהן לשמאלא אינון ל"ת, ומסט' דו"ה דאינון לימינא אינון מ"ע, וקלע עם הרומח הוא שם הו"ה⁴⁹⁴: ומאן דנטיר כו' - שהיא ספי' הח' מחכמה כמ"ש לעיל (ט ע"א⁴⁹⁵):**

ומי ששומר י', בשמונה ימים של מילה, בשמונת אלפים תחום שבת, בשמונה פרשיות התפילין, הוא שמור מכל המזיקים שתחת יד היצר הרע, שהוא ממונה על ששים רבוא. כל שכן מי שקושר אותו בשלשלאות והורג אותו.
 ומאן דאיהו נטיר י' בתמניא יומין דמילה בתמניא אלפי תחום שבת בתמניא פרשיין דתפילי איהו נטיר מכל מזיקי דתחות ידא דיצר הרע דאיהו ממנא על שתין רבוא כל שכן מאן דקשיר ליה בשלשלאין וקטיל ליה:

דאיהי ממנא כו' - ר"ל, והן המזיקין, כמ"ש (ב"ב טז ע"א) הוא יצה"ר כו'⁴⁹⁶: על שתין רבוא - דזה לעומת זה כו' (קהלת ז יד), והוא ובת זוגיה כנגד ת"ת ומלכות, כמ"ש לעיל (י ע"א) צריך לאעברא ליה כו', ובתפארת ו"ק שבו, ששים רבוא נשמתין דישראל, והוא נטיר מכולם בעובדא, כנ"ל (יב ע"א)

– מאיר התיקון –

⁴⁹² דהיינו בתיקון. ועי' זוה"ק (ח"א קכב ע"א): פתח ואמר ויתרון ארץ בכל היא מלך לשדה נעבד (קהלת ה ח) ויתרון ארץ בכל היא ודאי דהא מתמן נפקין רוחין ונשמתין ותועלתא לעלמא מלך לשדה נעבד מאן מלך דא קב"ה לשדה נעבד כד איהו אתתקן כדקא יאות ומלך דא (דא) מלך עלאה דאתחבר לשדה כד איהו נעבד מאן שדה דא שדה אשר ברכו יה"ה דכתיב (בראשית כז כו) כריח שדה אשר ברכו יה"ה דכד איהו (אתעבר) נעבד ואתתקן [ב]כל מה דאצטרין ליה כדקא יאות כדן מלך עלאה אתחבר עמיה

תרגום: פתח ואמר, "ויתרון ארץ בכל היא מלך לשדה נעבד". "ויתרון ארץ בכל היא" ודאי, שהרי משם יוצאות הרוחות והנשמות ותועלת לעולם. "מלך לשדה נעבד", מי המלך, זה הקדוש ברוך הוא, "לשדה נעבד", כשהוא נתקן כראוי. "ומלך", זה (זה) המלך העליון שמתחבר לשדה כשהוא נעבד. מי השדה, זה השדה אשר ברכו ה', שכתוב "כריח שדה אשר ברכו ה'", שכשהוא (נעשה) נעבד ונתקן בכל מה שצריך לו כראוי, אז המלך העליון מתחבר עמו.

ועי' רמב"ן (בראשית כד א) שמבאר אף הוא ש"בכל" הוא כינוי למידת המלכות ונוקט באותו הפסוק בקהלת שמביא כאן הזהוה"ק.

⁴⁹³ נדצ"ל הרומח.

⁴⁹⁴ עי' לקמן קכה ע"א: אתחזר ו"ה לשמאלא דאינון שמור ו"ה לימינא דאינון זכור ודא איהו זה שמי זה זכרי י"ה עם שמי שס"ה לשמאלא ו"ה עם זכר"י רמ"ח לימינא בפסח יהוון ו"ה לימינא בראש השנה י"ה לשמאלא.

ועי' ע"ח שער מד פרק ו: החסד שבו [הלבוש האמצעי שבו] שם אלוה הוא סוד הכתוב (איוב ד ט) מנשמת אלוה יאבדו, והוא החותם והלבוש הנזכר בסבא פרשה משפטים (דף צז ע"ב) ע"פ (שמות כא י) שארה כסותה ועונתה לא יגרע, כסותה פרישו דלבושא דמלכא דפריש עלה אלוה כו'. והנה שם זה יש בו אותיות א"ל ו"ה, כי שם א"ל הוא חסד, ושם ו"ה הוא המתחבר ומצטרף עם אותיות זכרי, והם גימטריא רמ"ח מצות עשה שמצד החסד כנודע.

הגבורה דז"א (השם) [לבוש] הפנימי הוא שם י"ה, והוא סוד שלהבת יה היוצא מבינה אל הגבורה [עי' זהר ח"א רמה ע"א - לש"ו], וז"ס הנזכר פ' בראשית (דף לב ע"ב) וז"ל: א"ר אבא כך הוו קדמאי אמרי, כד הוו מטאן להאי אתר מרחשן שפון דחכימין ולא אמרי מידי בגין דלא אתענשין. גם זהו י"ה המתחבר עם שמי והוא גי' שס"ה ל"ת כנודע.

⁴⁹⁵ אם כוונתו לדבריו של עצמו ולא של התיקון? זה גם בט' ע"א ד"ה מ"ב, וכן ג ע"א ד"ה

בתחומין. עי' גליונות הלש"ו שמציין לדף ג ע"א.
⁴⁹⁶ הוא השטן הוא המלאך המות (המשך לשון הגמ').

דאיהי חוליא, וכ"ש מי שעושה שניהם, המעשה והדיבור שהורגו ג"כ כנ"ל (יב ע"א), וז"ש כ"ש מאן כו' :

ועוד ברית דתקינו ליה מנא בעפרא לשדיא לה בעפרא ודם דאטיפין מניה אתחשיב ליה כאלו עביד ליה עולה וההוא עפרא לתקנא ביה מזבח אדמה ודם דברית כאלו דבח עלה עלוון הדא הוא דכתיב (שמות כ כא) מזבח אדמה תעשה לי וגו' ושויב ליה בההוא עפרא מחבוט הקבר ודם מילה שויב ליה משחיטת מלאך המות:

ועוד, הברית שתקנו לו כלי עם עפר, לזרוק בעפר, ודם שמטיפים ממנו, נחשב לו כאלו עשה אותו עולה, ואותו העפר לתקן בו מזבח אדמה. ודם הברית, כאלו זבח עליו עולות, זהו שנאמר "מזבח אדמה תעשה לי וגו'". ומציל אותו באותו העפר מחבוט הקבר, ודם מילה מצילו משחיטת מלאך המות.

ועוד ברית כו' - חוזר לענין הראשון: מנא בעפרא כו' - ר"ל כלי עם עפר ליתן בתוכו הערלה: אתחשב כאלו כו' - ר"ל בשתייהן, בדם ובעפר, אתחשב כו', והולך { יב ע"ד } ומפרש וההוא כו' ודם כו': ושויב ליה כו' - כי אות ברית הוא צדיק וצדק כמ"ש בר"מ (בראשית לב ע"א⁴⁹⁷). זו"ן, והן מאורי האור⁴⁹⁸, י"ה, כנ"ל. ובתר דחאבו אתמשך בערלה עליהון⁴⁹⁹, עור של נחש, ס"מ ונוקבא, לכך צריך לידון בשחיטת מלאך המות, ובעפר חיבוט הקבר כנ"ל. ובדם הברית ובחיתוך הערלה ונתינתה בעפר, ניצול משתייהם, כי בדם הברית נתגלה הי', ובהסרת הערלה הה', וזהו עולה שהוא בז"א, ומזבח בנוקבא⁵⁰⁰ :

ואם ההוא דקביל ברית איהו ממזר ההוא עפרא תקין ליה לחויא דאתמר ביה ונחש עפר לחמו (ישעיה סה כה) ואיהו מן האדמה אשר אררה ה' (בראשית הכט) דאתמר בה ארורה האדמה (שם ג יז) ואיהי עפרא מהאי דאתמר בה והארץ היתה תהו ובהו (שם א ב) דאתמר בה והארץ כבגד תבלה (ישעיה נא ו) עמיה יהא חולקיה כאלו קשיר ליה למיעבד עולה לעבודה זרה דההוא בן או בת אינון פסל ומסכה ועל דא אתמר אשר יעשה פסל ומסכה (דברים כז טו) ואתמר ושם בסתר בסתרו של עולם ואמר כל העם אמן דההוא בר מנחש הקדמוני איהו דגרים מות לאדם ולא תתיה דאתמר ביה ארור אתה מכל הבהמה וגו' (בראשית ג יד):

ואם אותו שקבל ברית (הנימול) הוא ממזר, אותו העפר תוקן לנחש, שנאמר בו "ונחש עפר לחמו", והוא "מן האדמה אשר אררה ה'", שנאמר בה "ארורה האדמה". והיא עפר מזה שנאמר בה "והארץ היתה תהו ובהו", שנאמר בה "והארץ כבגד תבלה", עמו יהיה חלקו, כאלו קשר אותו לעשות עולה לעבודה זרה, שאותו בן או בת הם פסל ומסכה, ועל זה נאמר "אשר יעשה פסל ומסכה", ונאמר, "ושם בסתר", בסתרו של עולם. "ואמר כל העם אמן", שאותו הבן הוא מהנחש הקדמוני שגרם מות לאדם ולאשתו, שנאמר בו "ארור אתה מכל הבהמה וכו'".

– מאיר התיקון –

⁴⁹⁷ לא מצאתי ברע"מ, אלא תוספתא, ועי' עוד דף לד ע"א, קפב ע"ב, ח"ב נז ע"א קמז ע"ב, קסט ע"ב ח"ג כו ע"א סח ע"א קה ע"א, קטו ע"כ קסה ע"א רפז ע"א רצא ע"א. ואם כוונתו לכמו שכתבתי עי' ח"ג רלו ע"א: מן לצדיקים - לצדיק וצדק. תרין כולין שמבשלין וטוחנין הזרע לצדיק, וממנו נוזלין לצדק.

⁴⁹⁸ עי' מלואים אות טז.

⁴⁹⁹ עי' סנהדרין לח ע"ב אדה"ר משוך בערלתו היה.

⁵⁰⁰ עי' זהר ח"א מט ע"א.

ואם ההוא - בזה מפרש הפסוק ואם מזבח אבנים (שמות כ כב), שהוא⁵⁰¹ מסט' דסמ' ונוקבא, אבני נגף⁵⁰² (ישעיה ח יד) לב האבן (יחזקאל יא יט)⁵⁰³, כי חרבך הנפת כו' (שמות כ כב), שאסור למול אותו⁵⁰⁴: **תקין ליה כו' - ר"ל**, שמתקן ליה מזבח ח"ו: **ואיהו מן האדמה כו' - ר"ל**, (ההוא) [דהוא] מזבח אדמה שעושה: **ואיהו עפרא כו' - ר"ל**, העפר שמכין, כבגד תבלה ותעשה עפר: **עמיה יהא חולקי' - ר"ל**, ההוא שעושה המזבח הנ"ל: **וכאלו קשיר כו' - ר"ל** ההוא דם דברית: **פסל - זכר⁵⁰⁵**: **ומסכה - נקבה**: **אשר יעשה כו' - ר"ל** אבוה דעביד ליה: **ואתמר ושם בסתר כו' - ר"ל**, ברית קודש, דהוא בסתרו של עולם, דהוא בסתירו: **דההוא בר כו' - ר"ל**, דלכך כתיב ארור אשר יעשה כו', דהוא מסט' דארור: **דגרם מות כו' - ר"ל**, דגרם לאדם ולאשתו, זו"ן, ולפיכך נקרא פסל ומסכה, לפיכך אסור ב' דם דברית ומנא עם עפרא, להתגלות מאורי הנ"ל:

קליפה דערלה דכסי על⁵⁰⁶ אית לה תלת קליפי כגלדי בצלים דא על דא ואינון קליפין דאנוזא דאתמר עלייהו והארץ היתה תהו (בראשית א ב) דא קו ירוק⁵⁰⁷ קליפה קדמאה דאנוזא ובהו אבנים מפולמות דא קליפה תנינא דאנוזא קשה כאבן וחשך קליפה תליתאה ובהון אוקמוהו רבנן אין דורשין בעריות בשלשה שלש שנים יהיה לכם ערלים (ויקרא יט כג) ולקבל מוחא איהו ובשנה הרביעית [יא ע"א] יהיה כל פרוי קדש הלולים לה:

קליפת הערלה שמכסה על י', יש לה שלש קליפות, כמו גלדי בצלים זו על זו, והם כקלפות האגוז, שנאמר עליהם "והארץ היתה תהו" זה קו ירוק, הקליפה הראשונה של האגוז. ובהו, אבנים מפולמות, זו הקליפה השנייה של האגוז, קשה כאבן. וחשך, קליפה שלישית. ובהם פרשוהו רבותינו (חגיגה יב ע"א) אין דורשים בעריות בשלשה. "שלש שנים יהיה לכם ערלים", והוא כנגד המח "ובשנה הרביעית יהיה כל פרוי קדש הלולים לה".

ובהם מצד של ערלה, ארבעה נכנסו לפרדס (חגיגה יד ע"ב), שלשה אכלו ומתו ובהו מסטרא דערלה ארבעה נכנסו לפרדס⁵⁰⁸ שלשה אכלו מאלין קליפי ומתו

- מאיר התיקון -

⁵⁰¹ ממזר.

⁵⁰² עי' זהר ח"א קנא ע"ב.

⁵⁰³ עי' זהר ח"ג רסז ע"ב.

⁵⁰⁴ עי' שו"ע יו"ד סי' רס"ה ס"ד: ממזר, כישראל הוא ומברכים עליו ברכת מילה עד כורת הברית. דברי רבינו: כמ"ש בפ"ב דיבמות (כב ע"א).

⁵⁰⁵ עי' לקמן קיג ע"א.

⁵⁰⁶ הקליפה שמכסה על הקדושה (דע"ה ח"ב פח ע"א), שהוא עטרת הברית (שם ע"ב). ועי' לקמן מג ע"ד ד"ה דהא רוח.

⁵⁰⁷ עי' חגיגה (דף יב ע"א): תנא תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שממנו יצא חשך שנאמר ישת חשך סתרו סביבותיו בהו אלו אבנים המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים שנאמר ונטה עליה קו תהו ואבני בהו. ויש גרוסים כך בס"י פ"א מ"י.

⁵⁰⁸ אמנם הנסיון לכנוס בזה [לדעת את הרע - פי' ידיעת השדים] הנה הוא גדול ורב, והסכנה בזה הוא נורא ועצום מאד מאד, עד שכמעט שאין בכח אנושי לעמוד בזה, כי הוא על דרך שבור חבית ושמור יינה. הענין הוא כי הרי מטבע האדם הוא שבכל ענין שהוא משים את לבו להתבונן בו ומכניס את שכלו ומחשבתו בזה, הוא נעשה דבוק אליו ואוהב ומחבב אותו, וכל מה שהענין הוא יותר עמוק והעיון בו הוא יותר גדול דבק בו האדם ביותר, ונותן את נפשו עליו עד שאינו מניח לו לא לאכול ולא לישון, וכל חפצו ותשוקתו הוא רק בזה, עד שנעשה בו לקנין עצמי, ונעשה אחד עמו. וכנודע שהשכל והמשכיל והמושכל אחד הוא, ובפרט כשאותו הענין יש בו גם חמדה ותאוה, והוא מתוק לחיך, ומכל שכן כאשר אותו הדבר יש בו רוח חיים ג"כ, ותשוקתו הוא ג"כ תמיד להדבק אל האדם, וכל חשקו ומלאכתו הוא למצוא חן בעיניו וקו בלבבו, ולהעשות אליו למשכן ולמעון, ונותן כחו על זה להמשיך האדם אחריו. והרי עסוקים שניהם לענין אחד לקרב ולהתקרב זה לזה, ולהתקשר זה לזה, והרי נמשך האדם אחריו כחושק אל תשוקתו, ונמסר אליו בכל כחו ונפשו ומאודו. והנה כל ענין הזה הנה הוא רחמ"ל וחלילה וחלילה לכל מי שמיש עיונו להתבונן ולהסתכל בידיעות הסטרא אחרא בפרטי מציאותם וכחם באחזתם ויניקתם במקומם ופעולתם בשמות הטומאה ושימושיהם אשר בכל עניני הכשפים, ומעשה שדים רוחין לילין בשמותיהם למיניהם, וחוקר ודורש בזה להכיר אותם, ולדעת כל אופני שימושיהם. ובפרט שכמשתמש בזה ונהנה מהם, הנה האיש הזה הוא עושה את עצמו ממש כצאן לטבח יובל, וכעכס אל מוסר אויל, ומפקיר את עצמו לאבד את עצמו משני עולמים. כי עלול הוא חלילה וחלילה להיות עובד עבו"ז ממש, ושיהיה אדוק בזה בכל כחו וכנו', כי

מהקלפות הללו ומתו. הרביעי אכל הפרי וזרק את הקליפות וחי. כמו זה נאמר (שם טו ע"ב) רבי מאיר רמון מצא תוכו אכל קליפתו זרק.

וכמו שהקלפות הללו הם קושיות, שמכסות על הלכה שהיא מח מבפנים, ואין אדם יכול לאכול בלחם התורה, שנאמר בה "עץ חיים היא", עד שזרק קושיות מהלכות. ויש הלכה שכל קשיותיה הם כאילן שקליפתו וקנה שלו ועצים ועלים והפרי כולם שוים למאכל, ועליו נאמר "נרד וכרכום וכו'", ולכן אין כל הקושיות שוות.

וכגוונא דאלין קליפין אינון קושיין דחפיין על הלכה דאיהי מוחא מלגאו ולית בר נש יכיל למיכל בנהמא דאורייתא דאתמר בה עץ חיים היא (משלי ג יח) עד דזריק קושיין מהלכות ואית הלכה דכל קושיין דילה אינון כאילנא דקליפה דילה וקנה דילה ועציו ועליו ואיבא כלהון שוין למיכל ועליה אתמר נרד וכרכום וכו' (שיה"ש ד יד) ובגין דא לאו כל קשיין שוין:

דאתמר בה עץ כו' - ר"ל דומיא דאילן שלש שנים כנ"ל ג' קליפין, דחטה עץ היא, כמ"ש (סנהדרין ע"ב) חטה היה, וצריך לזרוק ממנה מוץ ומורסן וסובין⁵⁰⁹, לבר התבן שהוא דומיא דעץ האילן⁵¹⁰, וז"ש דקליפה וקנה ועצו ועליו כו': ובגין דא לאו כו' - וכן אצל הברית לאו כולן שוין, שיש חילוקים כמ"ש בזוהר⁵¹¹:

מצוה רביעית במלת בראשית זו תורה, שנאמר בה "ה' קנני ראשית דרכו". וזו שכנה תחתונה, שהיא ראשית לנבראים, והיא אחרית לחכמה עליונה, ובגללה נאמר

פקודא רביעאה במלת בראשית דא אורייתא דאתמר בה ה' קנני ראשית דרכו (משלי ח כב) ודא שכינתא תתאה דאיהי ראשית לנבראים⁵¹² ואיהי אחרית לחכמה עלאה

– מאיר התיקון –

הקליפה היא הומיה וסוררת להמשיך את האדם אחריה תיכף כאשר מסתכל בה. ולא עוד אלא גם כשמתבונן האדם במקומות התערובות ר"ל, שאינו מסתכל בהרע עצמו אלא במקומות שיש שם תערובות ממנו, גם זהו סכנה גדולה עצומה, כי עלול הוא שיטעה ולא יבחין, והוא ענין הד' שנכנסו לפרדס, כמ"ש בהקדמת תיקונים (דף יב ע"ב) ועי' בתיקון נ"ח (דברי רבינו דף קז ע"ד ד"ה ובג"ד) וכמו שיתבאר לפנינו בעה"י לקמן ענף כ"ב בארוכה (דע"ה ח"ב פג ע"ג)

⁵⁰⁹ ועי' שער המצות (פרשת עקב), ז"ל, הביור ע"י ל"ב שיניים שהם כנגד ל"ב נתיבות חכמה המבררין הכל כנזכר, דבמחשבה אתברירי כלא והם הטוחנין ומפררין את המאכל. ועי"כ מתברר האוכל מתוך הפסולת כדרך הרחיים הטוחנות התבואה ואח"כ מתפרדין הסובין והמורסן שהם הקליפות מן הקמח שהוא האוכל משא"כ קודם שנטחן שהיו דבוקים יחד בתכלית, עכ"ל. ועי' ביאורי אגדות לרבינו על ברכות (נד ע"ב), ז"ל, ד' קליפין דחטה מוץ ותבן, והג' ערב רב דאתדביק בה הוא הסובין ומורסן, ואינון אחת אלא שב' האמצעים כלילן כ"א משנים, לפי שהן באמצע, והרביעית הוא שאור וחמץ שלא היו מתחלה, רק דאחמיצו אח"כ, והוא וילמדו הנ"ל, והוא לחם חמץ, דאחמיצו באתר דלא אצטריך.

⁵¹⁰ עי' זהר ח"ב נה ע"ב.

⁵¹¹ עי' לקמן סוף תיקון כד (לש"ו).

⁵¹² עיקרם דהז"ת הוא ו' שהם חג"ת נה"י, והם עצמם חסדים, ובהמלכות דכל א' שם הוא הגבורות שבהם, וכללות המלכיות כולם היא הז', והיא ראשית לנבראים, כי בה הוא השורש לכל המציאות דהעולמות ב"ע, ועל ידה הם מתנהגים (הקדו"ש כח ע"א), נקרא המלכות דאצילות ראשית לנבראים, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף יב סע"ב) כי ממנה נברא הכל (שם לז ע"ב). נקרא המלכות דאצילות ראשית לנבראים, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף יב סע"ב) כי ממנה נברא הכל, ונקרא עולם האצילות בכלל בערך עולם הבריאה בשם עולם המחשבה כנ"ל פ"ב, ויצא ונעשה עולם הבריאה מהמלכות דאצילות ע"י שירדה ונתפשטה המלכות ונתגלה למטה בבחי' ההרהור המתפשט ומתגלה מהמחשבה, והוציא והמציא את עולם הבריאה, והנה היא שורה שם תמיד בראש הבריאה ונעשה שם ראשית לנבראים, ולכן נקרא עולם הבריאה כסא הכבוד, משום שעליו שורה המלכות דאצילות, שהיא אור אלקותו ית"ש אשר באצילות (הקדו"ש לז ע"ב), ולכן כל שימושי השמות הוא רק בה (הקדו"ש נד ע"ג), שימושי השמות שהם כולם בהמלכות [וכמ"ש בתיקונים סוף תיקון נ"ה וסוף תיקון ס"ו (הקדו"ש צה ע"א)].

באבא הוא ההתחלתה של המלכות בגלוי שהוא הראשית (דע"ה ח"ב קא ע"ד).

"מגיד מראשית אחרית".

ובגינה אתמר מגיד מראשית אחרית (ישעיהו מו

ז):

ראשית לנבראים - שממנה נברא הכל, והיא ראש לשועלים (אבות פ"ד מט"ו⁵¹³), כידוע ראש הבריאה⁵¹⁴: **מגיד מראשית אחרית** - ר"ל שה' מליל הכל ע"י⁵¹⁵, כמ"ש לקמן **נגע בבת כו'**, והיא נקראת ראשית אחרית, וז"ש **מגיד כו'**:

כשנטלה מכתו נקראת עטרת תפארת, עטרה בראש כל צדיק (מגילה טו ע"ב), הכתר של ספר תורה. ובגללה נאמר כל המשתמש בכתר מת (אבות פ"א מ"ג). כשנטלה מהחכמה העליונה הזו, שהיא ראשית, נקראת על שמה. וכשנטלה מבינה, נקראת על שמה תבונה. וכשנטלה מחסד נקראת תורה שבכתב, שנתנה מימין שנאמר "מימינו אש דת למו". וכשנטלה מגבורה נקראת תורה שבעל פה, שכך פרשוה בעלי המשנה (עירובין נד ע"ב) תורה שבעל פה מפי הגבורה נתנה, ומשם גיבורים עומדים בפרץ, ולא יכול לעמוד בה, אלא גיבור במלחמתה של תורה, גיבור ביצרו.

כד אתנטילת מכתו אתקריאת עטרת תפארת עטרה בראש כל צדיק תנא דספר תורה ובגינה אתמר כל המשתמש בתנא חלף כד אתנטילת מהאי חכמה עלאה דהיא ראשית אתקריאת על שמה וכד אתנטילת מבינה אתקריאת על שמה תבונה וכד אתנטילת מחסד אתקריאת תורה שבכתב דאתיהיבת מימינא דכתיב מימינו אש דת למו (דברים לג ב) וכד אתנטילת מגבורה אתקריאת תורה שבעל פה דהכי אוקמוהו מארי מתניתין תורה שבעל פה מפי הגבורה ניתנה (יג ע"א) ותמן גבורים עומדים בפרץ⁵¹⁶ ולא יכיל למיקם בה אלא גבור במלחמתה של תורה גבור ביצרו⁵¹⁷:

כד כו' - מפרש כאן למה נקראת ראשית (ואחרית (ואורייתא)) [ואורייתא]: **עטרת כו' עטרה בראש כו'** - ר"ל באלו הג' שמות נקראת⁵¹⁸, שהיא עטרת בעלה (משלי יב ד), וכן בראש צדיק, יסוד, ולכך היא תנא דס"ת עטרת בעלה: { **יג ע"א** } **ותמן גבורים** - ר"ל בתורה שבעל פה שעומדים (בפרץ), בפרצה של הלכה, דאיהי קושיא⁵¹⁹, קליפה דחפאי עלה, וזהו מלחמתה של תורה:

– מאיר התיקון –

המלכות, בשפע כל העליונים המתייחדים בה, נבראו ונוצרו ונעשו כל העולמות ב"ע (דע"ה ח"ב קיא ע"ב). ונקראת כך משום שכל גילוייה הוא בהעולמות ב"ע במציאותם ובהנהגתם (שם קנה ע"ב).

אותו ה' דאדני הוא ג"כ בחי' חכמה, החכמה שבבריאה, והוא נקרא ג"כ ראשית, ראשית לנבראים, ועליה נאמר (בראשית א א) בראשית ברא, והיא ג"כ סוד המחשבה, עי' תיקונים (י"ב סע"ב ו"א סע"ב), והיא עומק ראשית ועומק אחרית לכל הבריאה כולה והנהגתה, כי בה הוא כלול הכל (כללים ח"א לב ע"ד), בה ניתגלה שורש הבריאה ונקראת ראשית לנבראים כמ"ש בהקד"ת י"ב סע"ב אמנם היא עצמה הנה היא מאצילות לגמרי ואדרבא הוא שהיא כלל כל האצילות מעילא לתתא ומתתא לעילא ובסוד אני ראשון ואני אחרון (שם ח"ב ע"ז ע"ד).

⁵¹³ עי' זהר ח"ב קמח ע"א ולקמן קיז ע"ב.

⁵¹⁴ עי' שער הכוונות (סג ע"ב): ג"ר דבריאה במלכו' דאצילות. וענין זה יתבאר לך במה שהודעתין כי ראש הבריאה הוא עצמו סוף האצילות. ⁵¹⁵ ה"ק מדבר הכל על ידה.

⁵¹⁶ המקור היחיד שמצאתי לכינוי זה הוא בנוסח פיוט שהספרדים נוהגים לאמרו בתחנון של שני וחמישי, והאשכנזים נוהגים לאמרו בסליחות של בה"ב. ועי' פע"ח סליחות ' שמפרשו על פי קבלה.

⁵¹⁷ עי' אבות (פ"ד מ"א): איזהו גבור, הכובש את יצרו, שנאמר (משלי טז), טוב אך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר.

⁵¹⁸ עי' פת"ש א"א פתח מא ז"ל, שורשה של הנוקבא בד' מקומות: א', בחינת מלכות בעצמה. ב', נקודה בעטרת היסוד, ג', בת"ת בחזה, ד', בדעת דיליה, והם מקומות של נקבים, בעטרת היסוד, ובחזה בסוד הטבור, ובפה סוד הדעת שהוא סוד הצמצום והחסרון, שמצד זה צריכה תיקון באלו הד' שרשים לפנות הדרך לפניו. ועי' זהר ח"ב קנח ע"א.

⁵¹⁹ עי' דברי רבינו לקמן מט ע"ד: **וקשיא לה מכולהו כו' ודא איהו מחלוקת וקושיא** - ר"ל, הריבות הנ"ל הן מחלוקת דגמ', דכל מחלוקת הוא בשביל הנהר, שנסתלק וסתים האי סלע, כמ"ש

וביום השלישי ירדה לעמוד האמצעי על ידי משה, זהו שנאמר "ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר", בשני לוחות אבנים, נצח והוד, זהו שנאמר "כתובים משני עבריהם", והם שני נביאי אמת, ומצד של עמוד האמצעי נקראו נביאי האמת. ושכינה תורת אמת, זהו שכתוב "תורת אמת היתה בפיה". ונקראת מראה נבואה ורוח הקדש מצד של שניהם.

וביומא תליתאה נחיתת לעמודא דאמצעייתא על ידוי דמשה הדא הוא דכתיב ויהי ביום השלישי בהיות הבקר (שמות י"ט) בתרי לוחי אבנין נצח והוד הדא הוא דכתיב כתובים משני עבריהם (שם לב טו) ואינון תרינן נביאי קשוט ומסטרא דעמודא דאמצעייתא אתקריאו נביאי האמת ושכינתא תורת אמת הדא הוא דכתיב תורת אמת היתה בפיהו (מלאכי ב ו) ואתקריאת מראה דנבואה ורוח הקודש מסטרא דתרווייהו:

ע"י משה - שהוא דרגא שלו: ומסט' דעמודא דאמצעייתא כו' - נותן טעם למה נקראו נביאי קשוט: ושכינתא תורת אמת - חוזר לענינו הראשון, דמסט' דעמודא דאמצעייתא איתקריאת תורת אמת: ואתקרי' מראה כו' - נבואה מסט' דנצח, ורוח הקודש מסט' דהוד כידוע⁵²⁰:

וביום השביעי נתנה, זה "צדיק יסוד עולם", ובדרגה שלו המלכות הוא דיבר עימם. והרי פרשוהו לעשרה מלכים, שמא לא יוכלו לדבר על פה, אחד ונגע בבת, וכלל בה כל העשרה, וזו "ב"ת, אחת במקום ה' מן אלה"ם, "מן אדני", "מן שד"י כלולה מכל הכנויים ומכל ההיות, כמו הוה"י או כמותו, שיהיה ה' במקום ה' בכל שם של כנוי והו"ה היא נקבה.

וביום השביעי ניתנה דא צדיק יסוד עולם (משלי י כה) ובדרגא דיליה מלכות מליל עמהון והא אוקמוהו ל⁵²¹ מלכין שמא לא יוכלו לדבר על פה אחד נגע בבת וכלל בה⁵²² כל ה' ודא "ב"ת אחת תחות ה' מן אלה"ם "מן אדני" "מן שד"י כלילא מכל כנוייין ומכל הוויין כגון הוה"י או כוותיה דיהא "תחות ה' בכל שם דכנוי והו"ה איהי נוקבא:

– מאיר התיקון –

(נג ע"ג מו ע"א) ובגין ויך משה את הסלע כו' וכמה מחלוקת כו', וכן הקושי קשיא כמ"ש והוה נפיק מיא בלא קשיא ומחלוקת כו'. והמחלוקת כבר פי' הריב, וכאן פי' הקושיא, דקשיא איהי לה כו', והריב על הצדיק, והקשיא על בעלה.

ועי' פתחי שערים לר"ר יב: שכל קושיא מצד הקליפה, והוא להסיר הקליפה.

ועי' ב"ע (רטו ע"א): סוד הארת החכמה המאיר דרך השערות שהשערות עצמם הם דינים ואין בטבעם להשפיע רק ע"י טורח רב במצות ומ"ט אז נשפע דרך שם הארת החכמה ומתבסמין הדינים ולכן צריך לטרוח הרבה על דברי תורה בקושיות ופירוקים ואז יוצא הדין לאמתו כידוע שכל קושיא הוא מצד סט"א והם בירווי הנשמות בסט"א שכל א' יש לו חלק בתורה כפי ניצוצי נשמתו שבתוך הסט"א וכאשר מטריוח עצמו ע"י הסרת הקושיא הוא מסיר כח הטומאה הנאחז באותו הניצוץ ועולה למעלה ואז מאיר אור החכמה ומתבסס ויוצא דין לאמתו.

ועי' ב"ע (יד ע"ב): כתוב אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו כו' סוד זיווג חו"ב זיווג ז"נ וע"י באים המוחין שהרב הלומד לתלמידו הוא סוד חכמה והתלמיד המבין דבר מתוך דבר הוא סוד בינה וע"י יוצא תולדה מחודשת סוד הדעת וז"ש אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו הוא סוד זיווג חו"ב שהוא בדיבור זיווג נשיקין והוא בסוד זיווג ע"ב וס"ג חו"ב דא"ק וכו'.

⁵²⁰ עי' שער רוה"ק ב ע"ב: אין נבואה אלא בנצח והוד אך במלכות או ביסוד הוא רוח הקדש. ועי' שער מאמרי רשב"י (א ע"ד): מצד הנקבה הם כתובים בסוד רוח הקודש שהיא המלכות ומצד הזכר נביאים נצח והוד דנבואה היא בעלמא דכורא כנודע, ועי' מקור לדבריהם בתז"ח מב ע"ב.

⁵²¹ עי' זהר (ח"ב דף רע ע"ב) והוא ספר הבהיר אות כב: ד"א שלא יאמר[ו] העולם הואיל והם עשרה מאמרות לעשר מלאכים שמא לא יוכלו לדבר על פה אחד כתיב ביה אנכי וכלל כל העשרה ומאי עשרה מלאכים שבע קולות ושלושה [מאמרות] [מאמרים] ומאי [נינהו מאמרות] [אומרים] דכתיב (דברים כו יח) וי' האמריך היום ומאי נינהו שלושה דכתיב (משלי ד ז) ראשית חכמה קנה חכמה ובכל קנינך קנה בינה כד"א ונשמת שדי תבינם נשמתו של שדי היא תבינם שלישי(ת) מאי [היא] (הוי) כדאמר ליה ההוא (גברא) סבא לההוא ינוקא במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך [בל] (תחקור במה [שהורשית] [שהרשיתך] התבונן [ו]אין לך עסק בנסתרות.

⁵²² היינו כלול בה' הז' קולות והעשרת הדברות (ביאורים ח"א עב ע"ג).

וביום הז' נתנה - חוזר למה שאמר תחלה, וביומא תליתאה כו' האיך דנחתא מדרגא לדרגא ומלילת עם ישראל, שקיבלה ב' תורות מחו"ג, וירדה ע"י משה דרגא דת"ת לב' לוחות נור"ה, וניתנה ביום הז' יסוד⁵²³: ובדרגא דילי' כו' - חוזר לענינו הראשון, דמסט' דצדיק מליל עם ישראל, דאינהו צדיקים: והא אוקמוהו לי' כו' - הוא בספר הבהיר⁵²⁴ (אות כה) וע"ש: לי' מלכין כו' - ר"ל שהע"ס שא"א שידבר ע"י כולם, קלל במלכות כולם, ודבר על ידה: ודא י' (בת - הוא פי' עשרה מלכים) [בה הוא - פי'] שאמר בכת יו"ד כלילין בה[']:] תחות ה' מן כו' - כמו שמפרש והולך, י' שאחר ה' הוא נוקבא⁵²⁵: כגון הוה"י כו' בכל שם כו' נוקבא - הוא פי' על מה שאמר בתחלה, כלילא מכל הויין כו':

ובגין דאורייתא מינה אתיהיבת אמר למשה וראית את אחורי וכו' (שמות לג כג) דלית נביא וחכם יכיל לעאלא לעילא פחות מן דא ובגין דא אתקריאת מפתחות החיצוניים אנפין דילה ואנפין דלגאו מפתחות הפנימיים והא אתמר לעיל⁵²⁶ דאם בר נש לית בידוי מפתחות החיצוניים במאי ייעול ובגין דא אתמר בה זזה השער לה' (תהלים קיח ב):

ומשום שהתורה נתנה ממנה, אמר למשה "וראית את אחורי וכו'", שאין נביא וחכם יכול להכנס למעלה פחות מזה, ולכן נקראת מפתחות החיצוניים הפנים שלה, ופנים שבפנים מפתחות הפנימיים, והרי נתבאר למעלה שאם אין לאיש בידיו מפתחות החיצוניים במה יכנס (שבת לא ע"ב), ולכן נאמר בה "זה השער ליהו"ה".

ובגין כו' וראית את אחורי - ר"ל, שלא תשיג את התורה ונבואה אלא ממנה, שהיא אחורי, וז"ש דלית נביא וחכם כו': ובגין דא כו' - כמ"ש לעיל (רע"א), דרגא חמישאה ביראת ה' כו':

ובגין דלית השגה⁵²⁷ לנביא וחוזו וחכם פחות מינה אמר הנביא כה אמר ה' אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל וכו' וידוע אותי (ירמיה ט"ב) ובגין דא יעקב אוליף לה לבנוי ויהיב לון קבלה מינה הדא הוא דכתיב וזאת אשר דבר להם אביהם (בראשית מט כה) ודוד דהוה ליה קבלה מינה אמר לגבה אם תחנה עלי מחנה וכו' (תהלים כ"ג) רמיז לה בהאי תגא וסליק מחשבתיה לגבה ואמר לא יירא לבי וכו' (שם):

ומשום שאין השגה לנביא וחוזו וחכם פחות ממנה, אמר הנביא "כה אמר יהו"ה אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל וכו' וידוע אותי", ולכן יעקב למד אותה לבנוי, ונתן להם קבלה ממנה. זהו שנאמר "וזאת אשר דבר להם אביהם", ודוד שהיה לו קבלה ממנה, אמר כלפיה "אם תחנה עלי מחנה וכו'", רמז אותה בכתר הזה, והעלה מחשבתו אליה, ואמר "לא יירא לבי וכו'".

לנביא וחכם וחוזו - ג' מדרגות מג' אבהן חג"ת, אלא בה, וז"ש חכם בחכמתו כו': ויהיב לון קבלה מינה - ר"ל, דמסר לון מפתחות שלה⁵²⁸:

ואהרן דהוה ליה קבלה מינה לא הוה עאל לפני ולפנים פחות מינה הדא הוא דכתיב בזאת יבא אהרן אל הקדש (ויקרא ט"ז) דהוה ידע

ואהרן שהיה לו קבלה ממנה, לא היה נכנס לפני ולפנים פחות ממנה, זהו שנאמר "בזאת יבא אהרן אל הקדש", שהיה יודע שהיא עיקר של הכל, שהיא קרבן ליהו"ה, עולה ליהו"ה, אשה ליהו"ה.

- מאיר התיקון -

⁵²³ דהיינו בשבת, עי' זהר ח"ב רעו ע"ב: ברזא דא הגדול"ה ברזא דאברהם הגבור"ה ברזא דיצחק והתפאר"ת ברזא דיעקב הנצ"ח חולקא דמשה הה"ד חולקא דאהרן כי כ"ל לקבליה חולקא דיוסף הממלכ"ה חולקיה דדוד ויוסף שבת אקרי לתתא לקבל צדיק חי עלמין דאקרי שבת לעילא.

⁵²⁴ ו ע"א (לש"ו), הו"ד לעיל הערה 521.

⁵²⁵ עי' לעיל יא ע"ב.

⁵²⁶ ו ע"א (לש"ו).

⁵²⁷ לקמן יז ע"א גורס לית רשו ולא לית השגה.

⁵²⁸ עי' לקמן לט ע"ב שיש כמה עמודים שרבינו מבאר שאינם במקומם ובאמת מקומם כאן.

דאיהי עקרא דכלא דאיהי קרבן לה' (ויקרא א ב)
 [יא ע"ב] עולה לה' (שם כה כז) אשה לה' (שם א ט):

וישראל דהוה לון קבלה מינה לא בעו
 מקודשא בריך הוא משכונא אחרא דיפרון לון
 בגינה מן גלותא אלא זאת הדא הוא דכתיב
 ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וכו' (ויקרא
 כו מד) ונביא אמר בגינה כד חזא בנבואתא
 דוחקא דישאל תקיפא אמר זאת אשיב אל
 לבי וכו' (איכה ג כא):

וישראל שהיה להם קבלה ממנה, לא רצו
 מן הקדוש ברוך הוא משכון אחר שבגללה
 יפדה אותם מהגלות, אלא זאת, שנאמר "ואף
 גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וכו'",
 והנביא אמר בשבילה כשראה בנבואה את
 חוזק הדוחק של ישראל, אמר "זאת אשיב
 אל לבי וכו'".

וזאת ליהודה ויאמר (דברים לג ז) איהי
 מרגלית כלילא מכל גוונין נהירין דאינון
 נהירין מגרמיהו וסגולה דיליה בכל נקודין
 דאתון וטעמי בכל שם ושם מסטרא דחל"ם
 איהי סגולתא:

"וזאת ליהודה ויאמר". היא מרגלית
 כלולה מכל הצבעים המאירים, שהם
 מאירים מעצמם, וסגולתו בכל הנקודות של
 האותיות, והטעמים בכל שם ושם מצד של
 חולם היא סגולתא.

וזאת ליהודה ויאמר - ר"ל, דברייך ליה יעקב בה, דהיא דרגא דיהודה, כנודע (זהר ח"ב קד ע"א):
דאינון נהירין מגרמי' - ר"ל מז"א, דגוונין נהירין מיניה, כמ"ש לעיל (יא ע"ב): וסגולה דילי' כו' -
 ר"ל, כי כל נקודות וטעמים של כל שם ושם יש להם סגולה בפ"ע, דא לרחימו כנ"ל, וכל הסגולות
 הכל מסט' דילה, כמו לרחימו איהי סגולה לרחימו מסט' דחסד⁵²⁹, וכן כולם: **מסט' דחולם איהי**
סגולתא - ר"ל, מסט' דנקודת חולם היא הסגולה כמו שמפרש והולך למחול { יג ע"ב } עונות
ולחלום: והתחיל לפרש ענין החולם עצמו ואח"כ סגולתא דיליה:

חול"ם מלא בוא"ו עולה באותיותיו
 ותלת ניצוצין י"י' בחושבן יהו"ה דאיהי כ"ו
 וארבע אתון סליק לחושבן יהו"ה⁵³¹ אהי"ה
 נ"א ברוא יהו"ה (דיי"י)⁵³² וסגולה דיליה א"ל
 נא רפא נ"א לה (במדבר יב יג) אנא ה' הושיעה
 נ"א (תהלים קיח כה) אהי"ה כ"א כ' כתר א' אין
 סוף אין קדוש כה' וגו' (שמואל א' ב ב):

חול"ם מלא בוא"ו עולה באותיותיו
 אה"ה, ושלושה ניצוצות י' י' י', כחשבון
 יהו"ה, שהוא כ"ו וארבע אותיותיו. עולה
 לחשבון יהו"ה אהי"ה נ"א, בסוד יהו"ה
 כיהו"ה וסגולתו "אל נא רפא נא לה", "אנא
 יהו"ה הושיעה נא", אהי"ה כ"א, כ' כתר, א'
 אין סוף, "אין קדוש כה' וגו'".

ברוא היה כיהו"ה - כצ"ל, ר"ל, שאמר שהוא הוין]ה אהי"ה, ואמר ברוא דהויה בלבד, הוא
כיהו"ה, שהוא עם הכולל נ"א, כמו שמפרש והולך: וסגולה דיליה כו' - ר"ל, לרפואה ולישועה⁵³³:
אהי"ה כ"א בו' - ר"ל, שבו רומז כ' ואין סוף. והויה הוא ט' ספירות, והוא הסולם המוצב ארצה
כו', כמו שמפרש והולך: אין קדוש כה' - ר"ל (אין) הוא א"ס⁵³⁴, כ' דכה' הוא כתר⁵³⁵, הויה הוא
כל הספי' מחכמה עד מלכות, או"א וזו"ן, והכל הוא בחולם, כנ"ל:

– מאיר התיקון –

⁵²⁹ כמ"ש בסוף תיקון יט ובכ"מ (לש"ו).

⁵³⁰ פ' במספר קטן (דהיינו 8 + 6 + 3 + 4).

⁵³¹ עם ד' אותיותיו.

⁵³² כיהו"ה (גר"ל).

⁵³³ עי' שעה"כ לו ע"ג: רפאינו כו' הוא בת"ת שבה ולכן הוית החתימה מנוקדת בחולם, ע"כ.

⁵³⁴ עי' אד"ז רפח ע"ב ע"ק נקרא אין דביה תליא אין (רדל"א עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ

א ע"ג). ועי' לקמן עו ע"ב: אין סוף אתקרי מלגאו כתר עלאה מלבר.

⁵³⁵ עי' זהר ח"ג רמז ע"א.

וחל"ם סגולתו לחלום, שבו נאמר ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וכו". ועוד, חול"ם מוחל עוונות ישראל. חל"ם חסר הוא ה"י מן אלה"ם, שלשה ניצוצות ל' מן אלהים, נשאר א"ם, שנאמר בה "כי אם לבינה תקרא", ולא צריך להאריך בנקודות, שהרי נתבארו.

וחול"ם סגולתא לחלמא דביה אתמר ויחלום והנה סלם מוצב ארצה וכו' (בראשית כח יב) ועוד חול"ם מוחל עוונות ישראל חל"ם חסר איהו ה"י מן אלהים תלת ניצוצות ל' מן אלהים אשתאר א"ם דאתמר בה כי אם לבינה תקרא (משלי ב ג) ולא צריך לארכא בנקודי דהא אתאמרו:

אשתאר אָם כו' - ר"ל חרק דהוא הוד, דנטיל מבינה כנ"ל (י"ע ע"ב⁵³⁶):

דבר אחר, "והמשכילים", אלו שיודעים במצוה החמישית במלת בראשית, יר"א שב"ת, אזהרתו שלא לחלל את בת המלך בט"ל מלאכות, שהן ארבעים מלאכות חסר אחת, כנגד ארבעים מלקיות חסר אחת, הרצועה להלקות, היא שפחה רעה, שעטנז, כלולה משור וחמור, שאמר יעקב "ויהי לי שור וחמור", "על כל דבר פשע, על שור על חמור". שאין מלקין בשבת, שלא שולטת השפחה הרעה על העולם, אוי למי שמשליט אותה על העולם.

דבר אחר והמשכילים (דניאל יב ג) אלין דידעי בפקודא חמישאה במלת בראשית יר"א שב"ת אזהרה דיליה דלא לחללא ברתא דמלכא בט"ל מלאכות דאינון ארבעים מלאכות חסר א' לקבל ארבעים מלקיות חסר חד רצועה לאלקאה איהי שפחה בישא שעטנז כלילא משור וחמור⁵³⁷ דאמר יעקב ויהי לי שור וחמור (בראשית לב ה) על כל דבר פשע על שור על חמור (שמות כב ה) דאין מלקין בשבת דלא שלמא שפחה בישא על עלמא ווי ליה למאן דאשליט לה על עלמא:

ירא שבת - דתמן יראת ה', כמו שמפרש והולך, ברתא דמלכא דלא לשלטאה יראה רעה, דהיא רצועה לאלקאה, כמ"ש בהקדמת הזוהר (יא ע"ב) בפקודין⁵³⁸: בט"ל מלאכות - ר"ל, דשבת איהו ט"ל דקדושה, כמ"ש לקמן בסמוך: לקבל מ' מלקיות כו' - כמ"ש בסמוך, שלא ישלוט רצועה רעה שפחה בישא על עלמא: שעטנז כו' - ר"ל, דהשפחה בישא היא שעטנז, שט"ן ע"ד⁵³⁹ כידוע, והיא כלילא משור וחמור, דאינון תרין פגעין בישין, שור מועד⁵⁴⁰ וחמור הוא ידוע⁵⁴¹, ועליהם נאמר (דברים כב ג) לא תחרוש בשור ובחמור כו', והרצועה שמלקין היא מעור של שור וחמור⁵⁴², שהוא נגד השפחה הנ"ל: דאמר יעקב כו' - ר"ל, ששלח לעשו שתחת ידו הוא השור והחמור הנ"ל, לכך אל ילחם עמו, כי כל סט' דעשו בידו: על כל דבר כו' - ר"ל, כל פשע שבא מסט' דשור (וחמור הנ"ל, וכ"ז מביא ראיה דשור) וחמור אינון סטרא בישא כנ"ל: דאין מלקין כו' - ר"ל, משום דלא שלטא כו', ולפיכך מלאכות דאינון לקבל מלקות אסור, וז"ש ווי ליה למאן כו':

ולכן "את שבתותי תשמורו", זו בת יחידה, שהיא שמירה אחת לשבתות הרבה. בה תלויים כל שמירתן של עשר ספירות

ובגין דא את שבתותי תשמרו (ויקרא יט א) דא בת יחידה דאיהי שמירה אחת לשבתות הרבה

– מאיר התיקון –

⁵³⁶ שם כתוב עד הוד אתפשטת.

ט ע"א בד"ר ע"ש (לש"ו).

⁵³⁷ ע"י יהל אור ח"ג דף ח ע"ג ז"ל: חשך ג' קליפות שור חמור כלב, ומהן באה ש'כ'ח'ה' וכו' ושור וחמור הן ב' מדות הכוללות הכל, תאוני וכעסני שהן עשו וישמעאל, ס"ם ונחש, שהוא כועס בכבד, והיא מזנת בטחול ונותנת לו השירים וכו', וכלב בו שניהם, כח הכעסני ברוח שבא מהגאווה, רוח גבוה, ותאוה בנפש, נפש רחבה כי תאוה לנפשך.

⁵³⁸ וכן כאן דף ו' ז', שזה יראת העונש ביחס ליראת הרוממות.

⁵³⁹ ע"י לקמן סט ע"א ותז"ח מז ע"ב. ע"י דברי רבינו בביאורו על ספד"צ ג ע"א בהגה"ה וכמ"ש שהם ה"ג דהיינו חג"ת נ"ה דקל"י. וע"י נקודות ו ושבירה ב.

⁵⁴⁰ כדלקמן יג ע"ב.

⁵⁴¹ ע"י הערה 537.

⁵⁴² ע"י מכות כב ע"ב: משנה כיצד מלקין אותו, וכו' חזן הכנסת עומד עליו ורצועה בידו של עגל כפולה אחד לשנים ושנים לארבעה, ושתי רצועות של חמור עולות ויורדות בה, ע"כ.

בה תליין כל שמירתן דעשר ספירות דאתקריאו שבתות הרבה ושמרו בני ישראל את השבת (שמות לא טז) דא בת יחידה דאיהי שמירה לישראל בכל שבת ושבת ומאן דמחלל לה לאו איהו נמיר מקודשא בריך הוא ולא עוד אלא דאתמר בה מחלליה מות יומת (שם ט) מאן דאעיל (וג ע"ב) ברשות דילה שפחה חללה⁵⁴³ זונה דרשות דילה איהו תחום שבת כנוונא דתחום וגבול דימא דאתמר שמתי חול גבול לים (ירמיה ה כב) ומאי ניהו והיה מספר בני ישראל כחול הים (הושע ב א) ולית ים אלא אורייתא:

שנקראו שבתות הרבה, "ושמרו בני ישראל את השבת", זו בת יחידה שהיא שמירה לישראל בכל שבת ושבת. ומי שמחלל אותה, אינו שמור מהקדוש ברוך הוא. ולא עוד, אלא שנאמר בה "מחלליה מות יומת", מי שמכניס ברשות שלה שפחה חללה זונה, שרשות שלה הוא תחום שבת, כדוגמת תחום וגבול של הים, שנאמר "שמתי חול גבול לים", ומי הוא, "והיה מספר בני ישראל כחול הים", ואין ים אלא תורה.

ובג"ד - ר"ל, בגין (דא) דאיהי ברתא דמלכא כנ"ל, לכך נאמר את שבתותי כו', ור"ל הגמ' דשבת (טט ע"ב), שאמר שם את שבתותי כו' שמירה א' כו'⁵⁴⁴, ומפרש כאן שהכל קאי עלה, שעל ידה נשמרין כל הספיי, שהיא שומר ישראל דלעילא, וכשהיא נשמרת, נשמרין כל הספיי, וכך היא שומר ישראל דלתתא, שכל הספיי שומרים אותנו על ידה: וז"ש ומאן דמחלל כו' - כיון שהיא אינה { יג ע"ג} שומרת, אז גם הקב"ה אין שומר, ששמירתו על ידה: ברשות דילה - הן דירויין דשכינתא, והן ג' עולמות בי"ע, דבאצילות אין רע שולט כנ"ל (י ע"ב) והזר הקרב יומת (במדבר א נא), רק שלא יכניס בג' עולמות הנ"ל, וז"ש ג' שמות שפחה חללה זונה, וחללה לשון (שמות לא טז) מחלליה כו': דרשות דילה כו' - ר"ל, דאינון נקראין תחום, שאסור לצאת מהן לס"א, דלא שלטא בעלמא, ואינון הגבול לה, שלא יתקרב הס"א: ומאי ניהו והיה כו' - ר"ל, [ה]ישראל הן הגבול ששומרין את התורה, ועי"ז אין מתקרב הס"א: ולית ים אלא אורייתא כו' - ר"ל, והן שומרים את התורה, לפיכך הן גבול לתורה, וכן לשבת כמו שמפרש והולך, ושבת שקילא לכל אורייתא (יג ע"ב), והיא ברתא דמלכא שנקרא אורייתא ושבת:

ושבת שקילא לכל אורייתא מאן דאעבר עלה כאלו חזר עלמא לתהו ובהו ובנין דא קרא סמיך ליה והארץ היתה תהו ובהו (בראשית א ב) דאיהו חול לים כחוליא דשלשלאה לכלבא מאן דאפיק ליה משלשלאה גרים כמה נשוכין דיסורין דנשיך ליה ובגיניה אמר דוד הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי (תהלים כב כא) ודא סמא"ל דאיהו תפיס בקולר מסטרא דאלין דקשרין ליה באות דתפלין ורצועה בקשר על דרועיה וקשור בתרין רצועין על קרני דאיהו שור מועד:

ושבת שקולה לכל התורה, מי שעובר עליה כאלו מחזיר את העולם לתהו ובהו, ולכן הנאמר סמוך לה "והארץ היתה תהו ובהו", שהוא חול לים, כמו חוליה של שלשלת לכלב, מי שמוציא אותו משלשלאותיו, גורם כמה נשיכות של יסורים שנושך אותו, ובגללו אמר דוד "הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי", וזה סמא"ל שהוא תפוס בקולר מצד של אלו שקושרים אותו באות של תפלין ורצועה בקשר על זרועו, וקשור בשתי רצועות על קרניו, שהוא שור מועד.

דאיהו חול לים כחוליא כו' - ר"ל, דחול לשון חוליא, והוא שלשלת הכרוך על הצואר⁵⁴⁵, והחוליא הוא כל א' מישראל ששומר את התורה ושבת: דאיהו שור מועד - ר"ל, לכך צריך שלשה

– מאיר התיקון –

⁵⁴³ עי' זהר ח"ג רמד ע"א וצ"ע שזה מותרת לכל מי שלא כהן.
⁵⁴⁴ ז"ל: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבון תרי קראי כתיבי ושמרו בני ישראל את השבת וכתוב ואת שבתותי תשמרו הא כיצד ושמרו בני ישראל את השבת שמירה אחת לשבתות הרבה ואת שבתותי תשמרו שמירה אחת לכל שבת ושבת.
⁵⁴⁵ עי' יהל אור ח"ג לה ע"ג: הצואר הוא בית המקדש, כמ"ש כמגדל דויד צוארך אלף המגן כו' ואמרו (ברכות ל.) בנוי לתלפיות תל שכל פיות כו'. ודימו לצואר, כמ"ש (שה"ש רבה ד) שכל תכשיטי

קשרים⁵⁴⁶, ולכך צריך על קרניו שהוא נוגח בקרן, וזה בחול. ובשבת, שאין שם תפילין, כנגדו אות שבת כנ"ל, וז"ש ואיהו⁵⁴⁷ תפיס בקולר דשלשלאה דשבתא:

ושכינה שבת יחידה היא, רשות של יחודו של העולם, שהוא גבוה עשר אותיות של השם המפורש, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ורחבו ד' יהו"ה. ענ"ג שבת, בהפוך נג"ע, מי שיש לו ולא מקיים אותו מתהפך לו לנג"ע צרעת, שפחה שמחריבה ביתו, "ונתן את הבית את איבריו ואת עציו", וזוהי עניות שהיא במקום של נגע צרעת. חזר בתשובה, וטהרו הכהן, זה מיכאל כהן גדול, ממונה תחת יד החסד.

ושכינתא שבת יחידה אינה רשות דיחודא דעלמא דאיהו גבהו עשר אתוון דשמא מפרש יו"ד ה"א וא"ו ה"א ורחבו ארבעה יהו"ה ענ"ג שבת בהפוכא נג"ע⁵⁴⁸ מאן דאית ליה ולא מקיים ליה אתהפך ליה לנג"ע צרעת שפחה דחריבת ביתיה ונתן את הבית את אבניו ואת עציו (ויקרא יד מה) ודא הוא עניותא⁵⁴⁹ דאיהו באתר דנגע צרעת חזר בתיובתא וטהרו הכהן דא מיכאל כהן גדול ממנא תחות יד חסד:

ושכינתא שבת כו' - נותן טעם על שאסור להוציא מרה"י לרה"ר, שרה"ר הן הקליפות⁵⁵⁰, עלמא דפירודא⁵⁵¹, והיא רה"י כמו שמפרש והולך: דיחודא דעלמא - ר"ל, שכל הספי' מתיחדים בה: גבהו כו' - כמ"ש לקמן (יד ע"ב), בגין דבה ארבעה אתוון כו' ואיהי דמות אדם דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א, גבהו מצד הפנימיות, ורחבו מצד החיצוניות, שהן אותיות [בחשבון] (ברחבן, ונקודות כי גבוה כו' כנ"ל (ט ע"א)⁵⁵²): דחריבת ביתיה - ר"ל גופיה, והוא מיתה, וז"ש ונתן כו' כי השפחה היא חרבת דמלאך המות או עניות שעני חשוב כמת (נדרים סד ע"ב):

ענ"ג הוא נהר יוצא מעדן להשקות את הגן, שהוא עדון הנשמות, ו' נהר שיוצא מעדן, מבין י"ה. ואין עדן אלא כתר עליון, שהוא מופלא ומכוסה, ולכן נאמר בעדן "עין לא ראתה אלהים זולתך". "להשקות את הגן", זה ה' תחתונה.

ענ"ג איהו נ"הר יוצא מעדן להשקות את הגן (בראשית ב י) דאיהו עדון נשמתין ו' נהר דנפיק [יב ע"א] מעדן מבין י"ה ולית עדן אלא כתר עליון דאיהו מופלא ומכוסה⁵⁵³ ובגין דא אתמר בעדן עין לא ראתה אלהים זולתך (ישעיה סד ג) להשקות את הגן דא ה' תתאה:

ארבעים מלקיות חסר אחת כחשבון ט"ל, מי ששומר אותה מהם, יורד עליו ט"ל שהוא יו"ד ה"א וא"ו, ט"ל להחיות מתים, ועליו בארו רבותינו של המשנה (כתובות קיא ע"ב) כל העוסק בטל תורה טל תורה מחייהו.

ארבעים מלקיות חסר חד כחושבן ט"ל מאן דנמיר לה מנייהו נחית ט"ל עליה דאיהו יו"ד ה"א וא"ו ט"ל להחיות המתים ועליה אוקמהו רבנן דמתניתין⁵⁵⁴ כל העוסק בטל תורה טל תורה מחייהו:

– מאיר התיקון –

אשה בצוארה, כן כל התכשיטים בבהמ"ק, כמ"ש אלף המגן תלוי עליו כו'. ואם נחתך הצואר מת האדם כן בחורבן בהמ"ק, כמתי עולם.

⁵⁴⁶ דהיינו ג' רצועות, שתים דראש וא' דיד, כנגד ג' נגילות.

⁵⁴⁷ נדצ"ל דאיהו, כמ"ש כ בתיקו"ז.

⁵⁴⁸ עי' ס"י (פ"ב מ"ד) עשרים ושתים אותיות יסוד, קבען בגלגל כמין חומה ברל"א שערים, וחוזר הגלגל פנים ואחור, וסימן לדבר אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע. וזהר ח"א כו ע"א. ועי' לקמן סה ע"א.

⁵⁴⁹ עי' לעיל הערה 475.

⁵⁵⁰ עי' לקמן סד ע"ב וסז ע"א, וע"ח שבירה ב.

⁵⁵¹ עי' זהר בראשית כב ע"א שעולמות ב"ע המה עולמות הנפרדים, וכן עי' שער השמות פרק א'.

⁵⁵² ז"ל, וטעמי אינון נשמתין ונקודין רוחין, ואתוון נפשין, אליו מתנהגין בתר אליו, ואליו בתר אליו אתוון מתנהגין בתר נקודי, ונקודי בתר טעמי, כי גבוה מעל גבוה שומר.

⁵⁵³ עי' לקמן קיא ע"ד.

⁵⁵⁴ לכאורה כוונת התיקונים כאן הוא למדרש בילקוט שמעוני תורה (רמז תתכד): א"ר אלעזר עמי הארץ אינון חיינ שנאמר מתים בל יחיו, יכול לכל, ת"ל רפאים בל יקומו מי שריפה עצמו בדברי

ענ"ג כו' - ר"ל ר"ת עדין נהר גן כסדר הילוכן, ורוצה לפרש כאן הט"ל דקדושה שהוא מצד עונג שבת: דאיהו עדין נשמתין - ר"ל עונג שבת הוא עדין נשמתין ולכך מרומז בו [עד"ן נה"ר ג"ן] [עדין נהר גן], דנפקין ומתמלאין מעדין: ו' נהר כו' - ר"ל שענ"ג הוא יה"ו שהן ט"ל כמו שמפרש והולך: מבין י"ה כו' - ר"ל שהולך מכתר בין חו"ב, ולפיכך נקרא י"ה, ונהר עצמו וא"ו⁵⁵⁵: דאיהו מופלא ומכוסה - כמ"ש (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך כו' ובמכוסה כו', ובעדין כתיב (ישעיה סד ג) עיין לא כו', והוא ראייה דכתר איקרי עדין, וז"ש ובג"ד אתמר כו': טל להחיות את המתים - ר"ל, שבו עתידים להחיות { יג ע"ד } [את] המתים, כשעתיד להקים השכינה בטל דיליה, ואז יקיצו וירננו שוכני עפר, כמ"ש בסוף הקדמה שניה (יט ע"א), וכן הוא בשבת, דמאן דלא נטיר לה איהו מת כנ"ל (יג סע"א), ומאן דנטיר יורד הטל עליו: ועלה אוקמוהו כו' - ושבת שקילא לאורייתא:

ועוד והמשכילים יזהירו (דניאל יב ג) אלין ידיעין בפקודא שתיתאה דאתרמיזא במלת בראשית בי"ת תמן דאתמר עלה גם צפור מצאה בית ודרור קן לה (תהלים פד ד) והא ינוקין ידיעין דדרור קן לה ואתי דוד למימר ברוח קודשא אלא דא מצות קן צפור דאית ביה כמה רזין ועליה אתמר גם צפור מצאה בית דכתיב בנינה כי ביתי בית תפילה (ישעיה נז ז) דא בי כנישתא ודרור קן לה דא בי מדרשא אשר שתה אפרוחיה (תהלים פד ד) אלין מארי תורה מארי משנה מארי קבלה דבגינהון לא זזה שכינתא מישראל:

ועוד "והמשכילים יזהירו", אלו שיודעים במצוה הששית שנרמזה במלת בראשית, ב"ת, שם שעליה נאמר "גם צפור מצאה בית ודרור קן לה", והרי תינוקות יודעים שדרור קן לה, ובא דוד ואמר ברוח הקודש. אלא זו מצות קן צפור, שיש בה כמה סודות, ועליה נאמר "גם צפור מצאה בית", שנאמר בשבילה "כי ביתי בית תפלה", זה בית הכנסת, ודרור קן לה, זה בית המדרש. "אשר שתה אפרוחיה", אלו בעלי תורה, בעלי משנה, בעלי קבלה, שבגללם לא זזה שכינה מישראל.

כי ביתי כו' - ר"ל, ביתי הוא המלכות, בית הכנסת: ודרור - בינה, בית המדרש, עלמא דחירו (זהר ח"ב קפו ע"א), וכן התורה חרות, אל תקרי חרות אלא חירות (אבות פ"ו מ"ב): מארי תורה כו' - ר"ל, מקרא, משנה, קבלה⁵⁵⁶, שעליהן קאי והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע כמ"ש לקמן (טו ע"ב). וכן כאן, והמשכילים, הוא בית הכנסת, יזהירו, אלין מארי תורה כו', כזהר הרקיע, הוא בי מדרשא, שהן כנגד נר"ן, אותיות נקודות וטעמים כנ"ל: דבגינהון כו' - ר"ל, כמו הצפור שאינה מנחת הקן בשביל האפרוחים, כן השכינה את ישראל בשביל מארי תורה כו', וזה גם צפור מצאה בית ודרור כו' בשביל אשר שתה כו':

[תיקון כז] [עא ע"א] בראשית ברא אלהי"ם (בראשית א) פתח רבי שמעון ואמר והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע (דניאל יב ג) והמשכילים אלין אתוון⁵⁵⁷ דאינון לבושין דאורייתא מרקמן מכל

"בראשית ברא אלהים", פתח רבי שמעון ואמר, "והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע". "והמשכילים" אלו האותיות שהן לבושי התורה, רקומים מכל צבעי האש: לבן, אדום, ירוק ושחור, ומהם נפרדים לכמה צבעים.

- מאיר התיקון -

תורה הכתוב מדבר, א"ל ר' יוחנן לא ניחא ליה למרייהו דאמרת הכי ההוא במרפה עצמו לעבודת אלילים הוא דכתיב, א"ל מקרא אחד אני דורש דכתיב כי טל אורות טלך וארץ רפאים תפיל כל המשתמש בתורה טל תורה מחייהו ואי לא לא. ועי' גירסא אחרת של מדרש זה בכתובות קיא ע"ב, שם איתא "אור תורה" במקום "טל תורה".

⁵⁵⁵ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ טו ע"א.
⁵⁵⁶ עי' זהר ח"ג לג ע"ב: לכו לחמו בלחמי ממינא ובחמרא דאיהו יינא דאורייתא משמאלא בניסוך המים ויין דאורייתא דבכתב ובעל פה מעמודא דאמצעייתא דכליל תרווייהו. תרגום: לכו לחמו בלחמי מימין, וביין שהוא יין התורה משמאל, בניסוך המים ויין התורה שבכתב ובעל פה, מהעמוד האמצעי שכולל את שניהם. ועי' לעיל יב ע"ב ד"ה כד אתנטילת. ועי' הערה 62.

⁵⁵⁷ ר"ל אילין היודעים בחכמתא דאתוון וכן כל והמשכילים שלקמן בתיקונים וזה למדתי מדברי הגר"א בדף יז ע"ב סוד"ה לחכימא [עי' לקמן תז"ח יז ע"ב בלשונו: והמשכילים לאפיקו דאתוון, וז"ל

וכל הצבעים הם מרוקמים בעור של גוף האדם שהוא בגן עדן והרקיע, באלו האותיות מצויר ומרוקם משום שהוא נברא בהם.
 גוונא דנורא חוור וסומק וירוק ואוכם ומנהון אתפרשן לכמה גוונין וכלהו גוונין אינון מרקמן במשכא דגופא דבר נש דאיהו בגנתא דעדן ורקיעא באלין אתוון איהו מצויר ומרוקם בגין דבהון אתברי:

פתח ר"ש כו' - כלל הענין הוא, והמשכילים הן אותיות ונפשא דמשותף עם גופא ושכינתא, דאיהי כלילא ד' גוונין, חיוור, וסומק, שהן חו"ג, ירוק, ואוכם, שהן ת"ת ומלכות, ד' אותיות השם, ורקיע דג"ע, וגופא דבר נש בג"ע, שבהן מצטיירין האותיות והגוונין:

"זיהירו", אלו הנקודות שמאירות באותיות, ובהם מאירים כוכבים ברקיע בגן עדן, וכולם מאירים בעיני הגוף בגן עדן.
 יזיהירו אלין נקודין דנהרין באתוון ובהון נהירין כוכביא ברקיעא בגנתא דעדן וכלהו נהירין בעיינין דגופא בגנתא דעדן:

זיהירו - הן נקודות ורוחא וקב"ה⁵⁵⁸ ונהורא דגוונין, דקב"ה וכוכביא דרקיע דג"ע, ועיינין דב"ג דג"ע, שבהן נהרין הנהורין והנקודות:

"כזהר", אלו טעמי התורה, שבהם מנהגים אותיות ונקודות, ובאותו גוף של הגן. "כזהר", זו הנשמה, שהיא תנועה של אותיות, ונקודות שמאירות בפנים ובעינים. והנפש היא כלל האותיות, והיא שותף של הגוף הרוח, היא כלל הנקודות שמאירות בעינים
 כזהר אלין טעמי אורייתא דבהון מתנהגין אתוון ונקודי ובההוא גופא דגנתא כזהר דא נשמתא דאיהי תנועה דאתוון ונקודי דנהרין באנפין ובעיינין ונפשא איהי כללא דאתוון ואיהי שתופא דגופא⁵⁵⁹ רוחא איהי כללא דנקודי⁵⁶⁰ דנהרין בעיינין:

כזהר - הן הטעמים ונשמתא ואימא עילאה וכורסא דנשמתין ביה, ואספקלריא דאנפין, דנהרא בעיינין ואנפין:

קם זקן אחד, פתח ואמר, נר הקדוש, כמה חיילות שומרים עליך בגן עדן, כמה מחנות מלאכים מסתכלים ממשקופי הרקיע בגן בזמן שתכנס לשם, וכולם מסתכלים בך, וצבעי הרקיע יזיהירו בך, משום שבך מאירה השכינה, שהיא זהר הרקיע, והגן הוא נסתר וחתום, עד שתכנס בו שכינה זהו שנאמר "גן נעול אחותי כלה".
 קם סבא⁵⁶¹ חד פתח ואמר בוצינא קדישא כמה חיילין נטרין [עא ע"ב] לך בגנתא דעדן כמה משריין דמלאכין מסתכלין ממשקופי רקיע בגינתא בזמנא דתיעול תמן וכלהו מסתכלין בך וגוונין דרקיעא בך יזיהירו בגין דבך נהרא שכינתא דאיהי זהר הרקיע וגן איהו סתים והתים עד דתיעול ביה שכינתא

- מאיר התיקון -

הלש"ו שם: ר"ל אלו היודעים ליציאת האותיות היאך דאתמשכו וכו' וכן כל והמשכילים שבכאן (לש"ו).

⁵⁵⁸ פי' ו"ק.

⁵⁵⁹ עי' דברי רבינו קג סע"א: נפשא הוא שתופא דגופא, ומצדה כל עניני הגוף, אבל עניני הרוח הוא בעוה"ב ולא בא אלא לתקן הנפש, ע"כ. ועי' דבריו קט ע"א: נפש רעה שהוא שתופא דגופא וכן כל מדותיו רעות אבל רוחא שלו טובה והוא מכריח הנפש לדרכו. פשטות הדברים הוא כי האותיות הם הנפש המשתתף עם הגוף, והוא רק הנפש החיוני וכו', כי היא משתתף עם הגוף ומתערב עמו מתחילת מציאותו, ונעשים שניהם לאחד וכו' (ביאורים ח"א ס ע"ג).

⁵⁶⁰ הנקודות הם בחי' הרוח, והוא רוח האדם, אשר על ידו נעשה למדרגת אדם (ביאורים ח"א ס ע"ג), ולגבי מדרגת אדם עי' ליקוטי הגר"א בסוף סד"צ ל"ז ע"ד וז"ל, והענין כי הרוח באדם הוא האדם, אבל הנפש הוא המדרגה למטה ממנו, והנשמה למעלה ממנו והוא מדרגת מלאך כידוע, עכ"ל. ועי' יהל אור ח"א כ"ח ע"ד, ז"ל, הענין של נר"ג, נשמה היינו השכל אינו בגוף האדם אלא מזלו ושורה עליו, והרוח הוא כח ההרגש שבאדם, והנפש הוא כח החיוני הצומחת שבאדם, עכ"ל. האותיות מתנהגים ע"י הנקודות כמו האדם שמתנהג ע"י ראיית העינים (ביאורים ח"ב פא ע"ג).

⁵⁶¹ עי' לעיל הערה 71.

הדא הוא דכתיב (שיה"ש ד יב) גן נעול אחותי
כלה:

וגוונין לא נהרין ברקיעא עד דיעול תמן
קודשא בריך הוא ומיד דיעול תמן אתמר בהון
(יחזקאל א א) נפתחו השמים ואראה מראות
אלהיים מאי מראות אלא מ"ר או"ת מר
דאתמר ביה מלאכי שלום מר יבכיון (ישעיה לג
ו) ואיהו אות בצבא דיליה ליה מתפתחין (יד
ע"א) רקיעין וביה נהרין כל גוונין דלהון וכען
בוצינא קדישא קום נהיר גוונין דרקיע באתון
דאורייתא ונהיר ככביא בהון בנקודי כזהר דא
כרסיא יקרא דכל נשמתין קדישין מתמן
אתגזרו:

והצבעים לא מאירים ברקיע עד שיכנס
לשם הקדוש ברוך הוא, ומיד כשיכנס לשם
נאמר בהם, "נפתחו השמים ואראה מראות
אלהיים", מה זה "מראות", אלא מ"ר או"ת,
מר שנאמר בו "מלאכי שלום מר יבכיון",
והוא אות בצבא שלו, לו נפתחים הרקיעים,
ובו מאירים כל הצבעים שלהם. וכעת נר
הקדוש, קום ותאיר את צבעי הרקיע
באותיות התורה, ותאיר הכוכבים בהם
בנקודות. כמו הזהר הזה כסא הכבוד, שכל
הנשמות הקדושות נגזרו משם.

וגוונין לא נהרין כו' - דמינה נהרין כנ"ל: נפתחו השמים - כנ"ל, דאיהו סתים כו': ואראה
מראות כו' - ר"ל, הנהורין דנהרין בגוונין דהן בשכינה, וזה מראות אלהיים⁵⁶²: [מה (נ"א מר)] (מר)
דאתמר כו' - והוא יסוד שנקרא שלום (זהר ח"א נט ע"ב), ומלאכין מס' דילי' בוכים על גריעותא דיליה,
דהוא מר בגלות⁵⁶³: אות בצבא דיליה - שנק' אות כו' (זהר ח"א לב ע"א): בצבא דיליה - הן נו"ה, שכולם
נקראו צבאות (זהר ח"ג יא ע"ב). ועל מט"ט שהוא צדיק דלתתא⁵⁶⁴, בדוגמא דיליה, אמרו דאיהו אות
כו', שארבעה שנכנסו לפרדס (חגיגה יד ע"ב) שהוא עולם היצירה, ג' הציצו, וכולם הציצו במט"ט,
דאיהו כבוד אל, כמ"ש במדרש הנעלם (ז"ח ט ע"ב ט ע"ב⁵⁶⁵) דמשה רבינו ע"ה ביקש לראותו ולא
ניתן לו, אבל ר"ע לא ראהו, וז"ש (חגיגה טז ע"א) ומאי דרש, היכי ידע אותו, אות בצבא שלו כו'⁵⁶⁶:
לי מתפתחין רקיעין ובי כו' - דהוא כליל {יד ע"א} זו"ן, לכך מתפתחין ונהרין, וז"ש נפתחו כו'
ואראה כו': וכען בוצינא כו' - דאת בדרגיה דיליה, כמ"ש לעיל (יג ע"ב) כמה כו' ממשקופי רקיע,
ר"ל שכולם מתפתחין, כמ"ש (שם) בגין דבך נהרא. ואמר, וגוונין דרקיע כו' מצד הקב"ה, כמ"ש
וגוונין לא נהרין כו', הרי כליל משניהם: קום נהיר כו' - במילך:

קם הנר הקדוש, פתח כמו מקודם, ואמר
"והמשכילים יזהירו", אלו האותיות, שכולן
כלולות באות ב' מבראשית. ב' היא בית,
בית המקדש, ששם מאירות בה כל

קם בוצינא קדישא פתח כמלקדמין ואמר
והמשכילים יזהירו (דניאל יב ג) אלין אתון⁵⁶⁷
דכלהו כלילין באת ב' מן בראשית ב' איהי בית

- מאיר התיקון -

⁵⁶² עי' זהר ח"א טו ע"ב שאלהים דבראשית היא מלכות.

⁵⁶³ עי' זהר ח"א קפב ע"א.

⁵⁶⁴ עי' לעיל א ע"ב, והערה 55.

⁵⁶⁵ ז"ל, ועוד אריב"ז, כמה נצטער ההוא גברא, דכתיב ביה, לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן
הוא, למחזי חד שמשא דמשמשא קמיה, ולא איתיהיבת ליה רשותא, דכתיב הראני נא את כבודך.
אריב"ז, הוא דכתיב ביה כבוד א"ל. סבר דכדאי הוא למישאל דא. וכו' ומה אתיב ליה. לא תוכל
לראות את פני, הוא מאריה דאפיא, ולא יהיב ליה רשותא, עד דנפק נשמתיה, לקיים מה שנאמר כי
לא יראני האדם וחי. וכל נשמתא דצדיקא, איתיהיב ליה רשותא למנדע, ולאדבקא מה דלא יכיל
בעלמא דין.

תרגום: ועוד אמר רבן יוחנן בן זכאי כמה נצטער אותו איש שכתוב בו (במדבר יב) לא כן עבדי
משה בכל ביתי נאמן הוא לראות שמש אחד שמשמש לפניו ולא נתנה לו רשות שכתוב (שמות לג
יח) הראני נא את כבודך אמר רבן יוחנן בן זכאי הוא שכתוב בו (תהלים יט) כבוד אל והוא מטטרון
שר הפנים. ואיך בקש משה לראות את זה. וכו' ומה השיב לו (שמות לג כ) לא תוכל לראות את פני
הוא בעל הפנים ולא נתן לו רשות עד שיצאה נשמתו לקים מה שנאמר כי לא יראני האדם וחי וכל
נשמות הצדיקים נתנה לו רשות לדעת ולהדבק מה שאין יכול בעולם הזה.

⁵⁶⁶ אע"פ שבדפוסים שלנו איתא "אות הוא ברבבה של" אמנם בעין יעקב וכן הוא ברש"י
סנהדרין צב ע"א, איתא כגירסת רבינו.

⁵⁶⁷ פי' אלין היודעין ברזין דאתון (ביאורים ח"א סב ע"א).

האותיות. ראשית, נקודה בהיכלו, כמו זה ב, שעליה נאמר "כל כבודה בת מלך פנימה", תשע נקודות תלויות ממנה, והיא ספיר, גזרתם עשירית להם.

בי מקדשא⁵⁶⁸ דתמן בה נהרין כל אתון⁵⁶⁹ ראשית נקודה בהיכליה⁵⁷⁰ כנוונא דא ב עלה אתמר כל כבודה בת מלך פנימה⁵⁷¹ (תהלים מה יד) תשע נקודין תליין מינה ואיהי ספיר גזרתם עשירית לון⁵⁷²:

ב' איהו בית כו' - ר"ל, מלכות, שבה כלולים כל האותיות: ראשית נקודה כו' - שבתוך הב' דגש קל, והוא נקודה, והיא ספיר הפנימית שבה כנ"ל, והוא מסט' דחכמה כמ"ש לעיל (ט ע"א) דנקודין מחכמה. והאי נקודה (שבה) כלולין תשעה נקודות, והיא עשירית כמו האותיות: עלה - ר"ל, על הנקודה (הפנימית): כל כבודה כו' - ר"ל, כבוד של בת מלך, שהן ע"ס פנימים⁵⁷³, שהן מסט' דחכמה, שנקראת כבוד⁵⁷⁴, ל"ב נתיבות⁵⁷⁵, כלולין בנקודה של פנימה⁵⁷⁶: ספיר גזרתם - דהיא אתנטלת מנהון (ע"ח שער מיעוט הירח א):

ואלו הם שמאירים באות ב', שהיא בית המקדש שלמעלה, ונקראו ספירים על שם "השמים מספרים כבוד א"ל". ואחרי שהם

– מאיר התיקון –

⁵⁶⁸ בינה עי' בראשית כו ע"א ושמות ט ע"ב (ביאורים ח"א סב ע"א).
⁵⁶⁹ ששם הוא השורש כל האותיות, ומשם הם מאירים ומתגלים בהמלכות. ומשום ששורש האותיות אינם מתגלים בבינה אלא רק בהז"ת שבה וכנ"ל אות ט"ו, לכן אמר כפול לשון, דתמן בה, ור"ל לא בכולה אלא רק באיזה חלק ממנה, שהוא בהז"ת שבה. וכן הוא מרומז במילת "בה", שהוא גימט' ז' (ביאורים שם).

⁵⁷⁰ והוא הנקודה שבתוך הב' דבראשית, כי בתוך הב' יש דגש קל והוא נקודה, והיא מחכמה י' שבשם שנקרא ראשית. והחכמה הוא שורה בתוך הבינה, שהבינה היא היכל דיליה בית דיליה, שכל נוק' היא היכל ובית להזכר. והנה נקרא החכמה בשם נקודה עלאה נקודה סתימא, וכמו שאמרו בזוה"ק פ' שמות (דף ד ע"א) משום שהוא סתים תמיד בהיכליה שהוא בינה (ביאורים שם). עי' לקמן כ ע"ב שזה בסוד יסוד דחכמה שנעלם ביסוד דבינה, ועי' דברי רבינו בפירושו לספד"צ ב ע"א שזו היא בחינת הדעת העומד בין אר"א שתמיד נעלם מכיוון שתמיד הם בזיווג והדעת הוא עצם מציאות הוויית הזיווג

⁵⁷¹ כי אותה הנקודה הוא ג"כ שורש המלכות אדנ"י, כי הי' דאדנ"י הוא מהי' דהו"ה, והיא נקרא ג"כ חכמה, חכמה זעירא, כמ"ש בפ' אחרי (דף סא ע"א) וכן היא נקרא ג"כ ראשית, ראשית דרכו, ראשית לנבראים, כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (כאן), ואותה הנקודה שבהב' דבראשית הוא נקודת החכמה עלאה השורה בבינה, והוא עטרת היסוד דאבא, מלכות דידיה, השורה בהאימא עלאה תמיד, והוא השביל דיק פלא העליון כמ"ש בפרשת בראשית (דף יג ע"ב) ופ' בלק (דף קצג ע"ב), והוא נקודה בהיכליה, וכן היא ג"כ שורש המלכות דאצילות, נוק' דז"א, וכמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ וכנוע. וזהו שאמר, עלה אתמר כל כבודה בת מלך פנימה (ביאורים שם).

⁵⁷² כי החכמה הוא נקרא נקודה סתימא, כי הוא סתים ונעלם, והוא נקודה עלאה שהוא הראשית לכל. וכמו הנקודה היא השורש והראשית לכל דבר, והשורש הראשון של כל דבר הוא בבחי' נקודה פנימיות, נקודה סתימא, והוא הנקודה שבתוך הב' דבראשית, שהיא הראשית והשורש של כל בריאת שמים וארץ, והוא נקודת החכמה, וכמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית. והרי נקרא החכמה נקודה סתימא, שהיא סתים בהיכליה כנז', והיא הנקודה עלאה סתימא, וממנה הוא כל התשע נקודין שבתורה (ביאורים שם).

⁵⁷³ עי' שם המפורש לעיל יג ע"ב.

⁵⁷⁴ גימ' ל"ב.

⁵⁷⁵ עי' ס"י פ"א מ"א ל"ב נתיבות חכמה.

⁵⁷⁶ עי' זהר ח"ג רנו ע"ב, בחכמה יסד ארץ באבא יסד ברתא ואיהו נתיב לא ידעו עיט דכליל ל"ב נתיבות דאינון ל"ב אלהים מסטרא דאימא עלאה דאתקרי כבוד וכד אתכלילן בברתא אתקרי ל"ב. ובגין דא כבוד לעילא ל"ב לתתא.

תרגום: "בחכמה יסד ארץ", באבא יסד הבת, והוא "נתיב לא ידעו עיט", שכולל ל"ב נתיבות, שהם ל"ב אלהים מצד האמא העליונה שנקראת כבוד, וכאשר נכללים בבת נקראת ל"ב, ומפני זה כבוד למעלה, ל"ב למטה. ועי' דברי רבינו על ס"י ה ע"ב שבל"ב נתיבות הראשון לא נכלל.

⁵⁷⁷ שכל התשע נקודין עם הנקודה סתימא שהיא עשירית לון, שהם כולם מחכמה, הם כולם נהרין באת ב' (ביאורים שם).

⁵⁷⁸ בינה (שם).

⁵⁷⁹ שכל אלו הנקודות הם נקראו ספירות, שהם העשר ספירות העיקריים (שם).

מספרים כבוד א"ל, נקראו עשר ספירות בלי מה, ויורד בהם יו"ד ה"א וא"ו ה"א להאיר בהם, שעל שמו נקראו. וכולם מאירים באותיות אלו, הספירות והאותיות, שבהם נבנית, שהיא ב' כדוגמא זה, וזהו סוד הדבר "בחכמה יבנה בית".

שם השמים מספרים כבוד א"ל⁵⁸⁰ (תהלים יט ב) ולבתר דאינון מספרים כבוד א"ל אתקריאו עשר ספירות בלי מה⁵⁸¹ ונחית בהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א לאנהרא בהון דעל שמיא אתקריאו⁵⁸² וכלהו נהירין באתוון⁵⁸³ אלין ספירין ואתוון די בהון אתבניאת דאיהי ב' כגוונא דא ודא איהו רזא דמלה (משלי כד ג) בחכמה יבנה בית:

ואלין אינון דנהרין - כנ"ל דנקודות נהרין באתוון: וספירים אתקריאו כו' - ר"ל, הנקודות שהן ע"ס פנימים נקראו ספירות כמ"ש בהקדמה שניה (ט ע"א) על שם דנהרין: מספרים - ר"ל, נהרין: כבוד אל - ר"ל, מחכמה כנ"ל: אתקריאו ע"ס בלי מה - ר"ל, בלי, ל"ב נתיבות שהוא בחכמה, כבוד אל, וע"ס. ומ"ה, ע"ש דנהיר בהון שם מ"ה⁵⁸⁴, וז"ש ונחית בהו כו': וכולהון נהירין באתוון - ר"ל, הנקודות ושם מ"ה שבתוכן: אלין ספירין ואתוון כו' - ר"ל, הב' מהאותיות והנקודה מספירות כנ"ל: בחכמה יבנה כו' - ר"ל, הנקודות דנהרין בה כנ"ל:

ולבית הזה יש שלשה גגות, והם שלשה עמודים התומכים אותה, והם ו' ו' ו', עליהם נאמר "ווי העמודים וחשוקיהם כסף", שלשת העמודים אלו שלשת האבות שתומכים לבית, שהיא השכינה. "וחשוקיהם", אלו שני עמודי אמת שנאמר בהם "יכין ובוועז", ועליהם הבית עומד. "והבריה התיכון", זו נקודה מבפנים שנסתרת מבפנים. "מבריה", זה ו' התפשטות של אותה נקודה, שהיא ו' מבריה ודאי. "מן הקצה" זו ה"א עליונה, "אל הקצה" זו ה"א תחתונה. הקשר של שלשת העמודים, שהם ווי העמודים, זה ח"י העולמים, שכך הם עולים שלש ו' ו' ו' וביתא דא אית ליה תלת גגין ואינון תלת עמודין דסמכין לה ואינון ו'ו' עליהו אתמר ווי העמודים וחשוקיהם כסף (שמות כז י) תלת עמודים אלין תלת אבהן דסמכין לביתא דאיהי שכינתא וחשוקיהם אלין תרין סמכי קשוט דאתמר בהון יכין ובוועז (מלכים א' ז כא) ועליהו ביתא קיימא והבריה התיכון (שמות כז כח) דא נקודה מלגאו דסתים מלגאו מבריה דא ו' אתפשטותא דהיא נקודה דאיהי ו' מבריה ודאי⁵⁸⁵ מן הקצה דא ה' עלאה אל הקצה דא ה' - מאיר התיקון -

- מאיר התיקון -

⁵⁸⁰ שהם מספרים ומזהירים ונהרין להמלכות (שם).

⁵⁸¹ ס"י פ"א מ"ב.

⁵⁸² כי אחר שמאירים להמלכות, הנה נתגלו בה, כי כל האורות דאצילות הם מתגלים בהמלכות, ונתגלו בה אור דה"ס ואתקריאו עשר ספי' בלימה, כי הוראת תיבת בלימה הוא על אור דל"ב נתיבות ועשר ספי', ושם מ"ה דנהור בהון. ולכן נקראו עשר ספי' בלי מ"ה, כי הם מאירים מהאור דהמ"ה, ועל ידו נתקנו ונשלמו והאירו בפעולת כל הבריה שנבראו בהל"ב נתיבות והעשר ספי', והם מ"ב, שהוא שם מ"ב שבו נברא העולם (זהר ח"ב דף רלד ע"א). וכ"ז נעשה ע"י האור דהמ"ה, כי על ידו נתקנו כל העשר ספי' כנודע, ונתגלו והאירו כולם בהמלכות דאצילות, ובה נברא הכל. והנה היא כבודה בת מלך פנימה הרמוז בהנקודה הפנימיות שבתוך הב' דבראשית, ואותה הנקודה היא השורש והראשית דכל הבריה כולה (ביאורים שם).

⁵⁸³ כי הרי מאותה הנקודה שבתוך הב' תליין כל התשע נקודין, שהם בסך הכל העשר ספי' בלימה, שהם כל האורות הפנימים דאצילות כנז'. ומהאות ב' עצמו, ממנו הוא כל האותיות כולם, וכנ"ל שהאות ב' הוא מרמז על הבינה שבה, הוא שורש כל האותיות, והם החיצוניות דהאצילות, והרי הוא כלול בהאות ב' והנקודה שבתוכה, כל הפנימיות והחיצוניות כולם, שהם כל האורות והכלים, כי הנקודה היא מחכמה שהוא הפנימיות, והאות ב' הוא מבינה שהיא החיצוניות. ומהם יצאו כל הפנימיות והחיצוניות דהאצילות, ונתגלו כולם בהמלכות. ואח"כ נעשה על ידה כל הפנימיות והחיצוניות דכל העולמות ב"ע. וכ"ז הוא ע"י האור הפנימי שמאיר בהחיצוניות, והוא הנקודה שבתוך הב', שבה תליין כל הנקודין, שהם האור הפנימי, והם מאירים באות ב' שבו תליין כל האתוון, שהם בחי' החיצוניות. וזהו שאמר התיקונים וכלהו נהירין באתוון, שכל העשר ספי' בלימה הכלולים בהנקודה פנימיות הם מאירין באתוון הכלולים באות ב', ומזה נבראו כל העולמות ב"ע, שהם חיצוניות לכולם (שם).

⁵⁸⁴ שהוא שם המפורש עי' לעיל יג ע"ב.

⁵⁸⁵ עי' לקמן מג ע"ב ד"ה ויך את המצרי ובג"ד שהלשון "ודאי" הוא כמו "כידוע".

לחשבון שמונה עשרה, שהוא "צדיק יסוד עולם". ה' ה', כשנוסעים מעמוד האמצעי שנקרא הברית התיכון, נקראו אותם בריחים על שמו, זהו שנאמר "וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן".

תתאה קשורא דתלת עמודים דאינון ווי העמודים דא ח"י עלמין דכך אינון סלקין תלת ו'ו' לחושבן ח"י דאיהו (משלי י כה) צדיק יסוד עולם ה' ה' כד נטלין מעמודא דאמצעיתא דאתקרי והברית התיכון אתקריאו אינון בריחים על שמה דא הוא דכתיב וחמשה בריחים לקרשי צלע המשכן וכו' (שמות כו כז):

וחשוקיהם אלין כו' - כמ"ש לעיל (יא ע"ד) חש"ק הוא נה"י: דא נקודה מלגאו כו' - ר"ל, חכמה דהיא יו"ד: מברית כו' - כל שם הוי"ה נכלל כאן, שהוי"ה הוא בת"ת (זהר ח"ג יא ע"ב), והן מרומזים בב'. ה' הוא הנקודה שבה, ו' הוא העמוד שבאורך מברית מן הקצה אל הקצה, הוא מגג עליון לגג תחתון, שהן ב' ההי"ן שנקראו ג"כ בריחים, וז"ש לקמן בסמוך, ה' ה' כד נטלין כו': קשורא דתלת כו' - ר"ל, היכן יסוד מרומז בב' ובמשכן: יסוד עולם - ר"ל, שעליו אתקיים עלמא דהוא חג"ת⁵⁸⁶:

ותיקון המשכן היה ציור של מעשה בראשית וגן עדן, ובאלו הציורים של הנקודות ורקמת הצבעים, ששם המשכילים יזהירו, והכל בראשית, ב' ראשית, בה "והמשכילים יזהירו". "כזהר" זה אלה"ם, והוא בגימטריא הכסא.

ותקונא דמשכנא הוה ציורא דעובדא דבראשית ונגתא דעדן ובאלין ציורין דנקודין ורקימו דגוונין דתמן המשכילים יזהירו וכלא [תיקון כה] בראשית ב' ראשית בה והמשכילים יזהירו כזהר (דניאל יב ג) דא אלה"ם והוא הכסא לחושבנא:

המשכילים יזהירו - כנ"ל, המשכילים רקימו דגוונין יזהירו ציורין דנקודין: וכלא כו' - ר"ל, ב' הוא האותיות, רקימו דגוונין, ראשית הוא הנקודות מחכמה כנ"ל: כזהר דא אלהים - ר"ל, אלהים דבראשית { יד ע"ב } ברא אלהים (בראשית א א):

בינתיים הרי הזקן חזר כמקדם, ואמר נר הקדוש, חזור בך, נכנסת לגן ונבהלת לצאת משם, ומשם נכנסת למשכן שהוא ציור של מעשה בראשית, ויצאת משם. יש לך לחזור לשם, שהרי כמה חיילות מהעם הקדוש שומרים עליך, לשמוע מי הציורים ששם, שהם כדוגמת דיורי השכינה, שנאמר בהם "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", שודאי משכן ומנורה ומקדש ומזבח ושלחן, כולם הוא דמות של דיורי השכינה למעלה ולמטה.

אדהכי הא סבא⁵⁸⁷ אתחור כמלקדמין ואמר בוצינא קדישא חזור בך עאלת לגנתא ואתבהילת לנפקא מתמן ומתמן עאלת למשכנא דאיהו ציור דעובדא דבראשית ונפקת מתמן אית לך לאחורא תמן דהא כמה חיילין נטריין לך מעמא קדישא [עב ע"א] למשמע מאן ציורין דתמן דאינון כגוונא דדיורין דשכינתא דאתמר בהון ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שמות כה ה) דודאי משכנא

– מאיר התיקון –

⁵⁸⁶ צ"ע שכן עי' לעיל הערה 451, שעלמא תמיד בנוק', עלמא עילאה בבינה, ועלמא תתאה במלכות, אמנם עי' לקמן קכט ע"ד ד"ה תרין זמנין: ב' מרכבתין שהוא חג"ת בעלמא עילאה דכליל ג"ר ונה"י בעלמא תתאה מלכות, וכן עי' זהר עי' זהר ח"ב לא ע"א: אלא כלא הוא רזא קמי קודשא בריך הוא תא חזי מלכותא קדישא לא קביל מלכו שלימתא עד דאתחבר באבהן וכד אתחבר בהו אתבני בבנינא שלימו מעלמא עלאה ועלמא עלאה אקרי שבע שנים בגין דכלהו ביה. תרגום: אלא הכל הוא סוד לפני הקדוש ברוך הוא. בא וראה, המלכות הקדושה לא קבלה מלכות שלימה עד שהתחברה באבות, וכשהתחברה בהם, נבנה בבנין שלם מעולם העליון, והעולם העליון נקרא שבע שנים, משום שכולם בו. ועי' כעין זה בח"א רמו ע"ב, ועי"ש במ"מ: פי' בינה נקראת ז' שנים, לפי שיצאו ממנה ז"ק דז"א וז"ש בגין דכולהו ז' שנים בה. ⁵⁸⁷ עי' לעיל הערה 71.

ומנרתא ומקדשא ומדבחה ופתורא כולהו
 איהו דיוקנא דדירין דשכינתא לעילא ותתא:

עאלת לגנתא כו' - ר"ל, שהתחיל לדרוש בעובדא דג"ע וסיים מהרה, וכן במשכן: **כמה חיילין כו' - ר"ל**, המתיבתא דנחתו כנ"ל (א"ע א): **לעילא ותתא - ר"ל**, בשכינה ומט"ט, כמ"ש לקמן המשכן, וכתב אח"כ על מט"ט דאיהו מרכבה דילה, ואיהו בדיוקנה⁵⁸⁸:

מיד פתח רבי שמעון ואמר "ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה וגו'", מה זה "כל חכם לב", אותו שהוא חכם בחכמה ובל"ב נתיבות שלה (ס"י פ"א מ"א), שהם כלולים בששת ימי בראשית. והיינו "שש משזר", שהם ששת ימי בראשית, כלולים מעשר אמירות ול"ב שבילים, שהם ל"ב פעמים אלה"ם שבמעשה בראשית.

מיד פתח רבי שמעון ואמר "ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה וגו'", מה זה "כל חכם לב", אותו שהוא חכם בחכמה ובל"ב נתיבות שלה (ס"י פ"א מ"א), שהם כלולים בששת ימי בראשית. והיינו "שש משזר", שהם ששת ימי בראשית, כלולים מעשר אמירות ול"ב שבילים, שהם ל"ב פעמים אלה"ם שבמעשה בראשית.

ההוא דאיהו חכם כו' - וזהו חכ"ם (ל"ב) : בשית יומי - ת"ת, ו"ק: מעשר אמירן - הן ע"ס שכולין בחכמה שהיא יו"ד, והן י' מאמרות שבהן נברא העולם (אבות פ"ה מ"א), כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, ולכך קורא אותן עשר אמירן. והכל הוא במעשה בראשית ובמשכן (מעשר אמירן)⁵⁸⁹, ר"ל דלכך נאמר (שמות כו א) עשר יריעות: בעובדא דבראשית - ר"ל, וזהו בעושי המלאכה דו"ק, הן היו אומנין [דמעשה] (במעשה) בראשית, כמ"ש (זהר ח"ב פט ע"ב) כי ששת ימים עשה בששת לא כתיב כו'⁵⁹⁰, וזהו חכם לב, בעושי ל"ב, שהוא בעושי, והוא שש משזר, וכו' עשר יריעות:

והמשכילים בהון אשתמודעין אתון דאתמר בהון יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהם נבראו שמים וארץ ואינון כ"ח אתון וארבע סרי אחרנין גניזין בהון ואלין אינון כ"ח אתון בראשית ברא אלה"ם את השמים ואת הארץ (בראשית א א) ועליהו אתמר כח מעשיו הגיד לעמו ובגלות קיא ו) ובגלותא אסתלק האי כ"ח מנייהו ואתמר בהון וילכו בלא כח לפני רודף (איכה א ו) (ובגין דא אמרין בקדיש⁵⁹¹ ועתה יגדל נא כח אדנ"י (במדבר יד יז)) לקבל כ"ח אתון אחרנין דאית באלין שבע תיבין דאינון יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי ודא איהו העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו י"ד אחרנין אינון יהו"ה אלהינו יהו"ה וסימן אור

"והמשכילים", בהם נודעים האותיות, שנאמר בהם יודע היה בצלאל לצרף אותיות שבהן נבראו שמים וארץ (ברכות נה ע"א), והם כ"ח אותיות, וארבע עשרה אחרות גנוזות בהן. ואלו הן כ"ח אותיות "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ", ועליהן נאמר "כח מעשיו הגיד לעמו", ובגלות הסתלק כ"ח זה מהם, ונאמר בהם "וילכו בלא כח לפני רודף", ולכן אומרים בקדיש "ועתה יגדל נא כח אדנ"י", כנגד כ"ח אותיות אחרות שיש באלו שבע התיבות, שהן: אמן, יהא שמיה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי, וזהו העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כחו (שבת קיט ע"ב). י"ד אחרות הם, יהו"ה אלהינו יהו"ה. וסימן (פסחים ב ע"א) אור לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר, ובאלה ה"ד אותיות שבועה, זהו שנאמר "כי י"ד על כס יה".

– מאיר התיקון –

⁵⁸⁸ עי' לעיל יג ע"ד ד"ה בצבא דיליה.
⁵⁸⁹ הסוגרים נדפסו כבר במהדורת וילנא, ובכת"י כולו אינו.
⁵⁹⁰ ז"ל בשלימות: תאנא כתיב (שמות לא יז) כי ששת ימים עשה יהו"ה את השמים ואת הארץ ששת ימים ודאי ולא בששת והני יומין קדישין עלאין אקרון יומי דשמא קדישא אתכליל בהו ואינון אתכלילן ביה זכאה חולקהון דישאל מכל עמין עעכו"ם עלייהו כתיב (דברים ד י) ואתם הדבקים ביהו"ה אלהיכם חיים כולכם היום.
 תרגום: שנינו כתיב כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ ששת ימים ודאי ולא בששת והימים הקדושים העליונים הללו נקראים ימים שהשם הקדוש נכלל בהם והם נכללים בו אשרי חלקם של ישראל מכל העמים עובדי עבודת כוכבים ומזלות עליהם כתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום.
⁵⁹¹ עי' שעה"כ סוף דרושי הקדיש שהאריז"ל לא היה אומרו, והרח"ו מאיר אולי זה לא מהתיקון ז.

לארבעה עשר בודקין את החמץ לאור הנר ויד
ע"ב) ובאלין י"ד אתון אומאה הדא הוא
דכתיב כי י"ד על כס י"ה (שמות יז טז):

בהון אשתמודעין אתון - ר"ל, במעשה בראשית כנ"ל, והמשכילים אינן אותיות כנ"ל (ד ע"ב),
וזהו חכם לב שהוא משכיל⁵⁹², שהוא יודע האותיות דעובדא דמשכנא כעובדא דבראשית, כמ"ש
וז"ש יודע היה בצלאל כו': ואינון כ"ח כו' - ר"ל, מ"ב אותיות, כמ"ש לעיל דששת ימי בראשית
כלילן מעשר אמירן ול"ב שבילין, שהן מ"ב, וז"ש לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ, שהן
ששת ימים הנ"ל, וארץ כלולה מכל הו"ק כידוע (לקמן יד ע"ב): כ"ח אתון וארבע סרי כו' - כמו
שמפרש והולך, כ"ח דבראשית ברא כו', וי"ד דה' אלהינו ה'. כ"ח דבראשית הן ו"ק דששת ימים,
וז"ש את השמים כו' כנ"ל, אותיות שנבראו שמים וארץ. וי"ד דגניזין הן יה"ו (ר"ל ה' אלהינו ה'
שהם או"א ות"ת כדלקמן בסמוך הם יה"ו), דכליל ו"ק שהוא בן י"ה⁵⁹³. וזה ה' אלהינו שהוא
או"א, יהו"ה ת"ת, והן גניזין בכ"ח אותיות הנ"ל. בראשית חכמה, אלהים בינה, השמים ת"ת,
הארץ דכלילא מכולהון (ש). וזה ענינו בראשית, כלומר בחכמה, ברא אלהים את השמים, דאלהים
הוא ל"ב נתיבות, ל"ב אלהים כמ"ש לעיל, בחכמה וכל"ב כו' כלילין כו', בחכמה דהוא כליל עשר
אמירן, אלהים ל"ב שבילין כנ"ל: כח מעשיו - ר"ל, כ"ח דמעשה בראשית: וסימן אור כו' - ר"ל,
באור הי"ד אותיות שהן יה"ו, בודקין ומבערין החמץ מן ה' בתראה, שהיא אור הנר. וכן לאעברא
עמלק משם, שהוא כס י"ה, כסא לאו"א, וז"ש {יד ע"ג} ובאלין י"ד כו':

קם סבא ואמר ובוצינא קדישא בודאי אלין
ארבע סרי דפורים אינון בארבעה עשר בו
ובחמשה עשר בו דא י"ד י"ה אבל סימנין
דכ"ח אינון אור ארבעה עשר י"ד קדמאין
דכ"ח י"ד תניינין אינון בראשון בארבעה עשר
יום וכו' (במדבר ט ה⁵⁹⁴) ואינון י"ד פרקין די"ד
ימינא וי"ד שמאלא וי"ד פרקין דגופא ואינון
שלשה פרקין דדרועא ימינא ותלת דדרועא
שמאלא ותלת דשוקא ימינא ותלת דשוקא
שמאלא ותרין דגופא ורזא דמלה ושלשה
פונים ימה ושלשה פונים נגבה וכו' (מלכים א' ז
כה) וכלא דא כגוונא דדא תקונא דגופא
כתקונא דמשכנא הא תלת זמנין ארבע סרי
פורים בארבעה עשר בו פסח אור לארבעה
עשר תליתאה בראשון בארבעה עשר יום
וסלקין למ"ב יומין ודא איהו ויעשו כל חכם לב
וכו' (שמות לו ח):

קם הזקן ואמר, נר הקדוש בודאי אלו
ארבעה עשר [ימים] של פורים, הם בארבעה
עשר בו ובחמשה עשר בו (מגילה ב ע"א), זה
י"ד י"ה. אבל סימנים של כ"ח, הם אור
ארבעה עשר, י"ד ראשונים של כ"ח, י"ד
השניים הם "בראשון בארבעה עשר יום וכו'",
והם י"ד פרקי יד ימין ויד שמאל, וי"ד פרקי
הגוף, והם שלשה פרקים של זרוע ימין, ושלש
של זרוע שמאל, ושלש של שוק ימין, ושלש
של שוק שמאל, ושנים של הגוף. וסוד הדבר,
"ושלשה פונים ימה, ושלשה פונים נגבה
וכו'", והכל, זה כדוגמת זה. תקון הגוף כתקון
המשכן, הרי שלש פעמים ארבעה עשר,
פורים בארבעה עשר בו, פסח אור לארבעה
עשר, שלישי בראשון בארבעה עשר יום,
ועולים לארבעים ושנים ימים, וזהו "ויעשו
כל חכם לב".

אלין ארבע סרי דפורים - ר"ל, י"ד אתון דה' אלהינו ה' שהוא בו"ק, הן י"ד דפורים, וי"ה
דכליל בו, הוא בט"ו בו: דא י"ד י"ה - י"ד וט"ו שהן דפורים, למחות זכר עמלק, וזהו כי י"ד
כו'⁵⁹⁵, ולא כמ"ש י"ד דפסח הוא כי יד כו', שאין שייך לו אלא י"ד דפסח הוא דכ"ח כמ"ש אבל
כו': אבל סימנין כו' - ר"ל, ארבעה עשר הוא הת"ת כנ"ל, ואור י"ד הוא או"א וז"ש לעיל אור לי"ד

- מאיר התיקון -

⁵⁹² עי' לעיל הערה 98.

⁵⁹³ עי' לקמן טו ע"א.

⁵⁹⁴ ז"ל הפסוק בשלימות: ויעשו את הפסח בראשון בארבעה עשר יום לחדש בין הערבים במדבר

סיני ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו בני ישראל.

⁵⁹⁵ על כס י"ה.

בודקין, ר"ל עם י"ה כו', וזהו י"ד י"ה שקאמר שם⁵⁹⁶. וכן כאן אור י"ד, אור או"א, י"ד ת"ת. וכן י"ד אותיות קדמאין הוא בראשית ברא אלהים הוא י"ד דאו"א⁵⁹⁷, כנ"ל ראשית עם אלהים, י"ד תניינן את השמים כו' ו"ק: ואינון כו' - ר"ל, י"ד פרקי אצבעות שבשבילן נקרא יד: ואינון ג' פרקין כו' - מפרש י"ד פרקין דגופא: ורזא דמלאה כו' - והים עומד כו', הוא הגוף, בו ב' פרקין: וכולא דא כו' - ר"ל, אעפ"י שהים הוא בשכינה (ד"ח ח ע"ב), מ"מ דא כגוונא דא⁵⁹⁸ כמו שמפרש והולך, שהמשכן שכינה כלולה מכולהו תקונין דגופא, וז"ש תקונא דגופא כו', וענינו לפרש פסוק כל חכם לב כמו שמפרש והולך: ודא איהו ויעשו כו' - כנ"ל ל"ב, ועשר יריען דכלילן בשש משזר:

ועשו ארון (שמות כה י) דא שבת משכנא איהו שש משזר (שם כו א) כליל שית יומין דבראשית דאינון תרין דרועין חסד וגבורה וגוף עמודא דאמצעיתא ותרין שוקין תרין נביאי קשומט וצדיק אות ברית בינייהו משכנא שכינתא תתאה כלילא מכלהו תקונין דגופא צלע המשכן דא מטטרו"ן שפחה דמטטרוניתא עלה אתמר עצם מעצמי (בראשית ב כג) עצם השמים לטהר (שמות כד י) ארון ודאי דא לב נור דליק⁵⁹⁹ כליל ל"ב נתיבות ואיהו שבת וביה שכינתא עלאה דאיהו תורת חכם ובה לב מבין ואיהו נשמה יתירה דשבת ואיהו חירו דשבת דבגינה לא שלטין מארי דגיהנם על עלמא:

"ועשו ארון", זה שבת, משכן הוא "שש משזר", כולל ששת ימי בראשית, שהם שתי זרועות, חסד וגבורה, וגוף העמוד האמצעי, ושתי שוקים שני נביאי אמת, וצדיק אות ברית ביניהם. המשכן, שכינה התחתונה, כלולה מכל תקוני הגוף. "צלע המשכן" זה מטטרו"ן, שפחה של המלכה, עליה נאמר "עצם מעצמי", "עצם השמים לטהר". ארון ודאי זה לב, אש דולקת, כולל ל"ב נתיבות, והוא שבת, ובו שכינה עליונה שהיא תורת חכם, ובה לב מבין (ברכות סא ע"א). והיא נשמה יתירה של שבת, והיא חירות של שבת, שבגללה לא שולטים בעלי הגיהנם על העולם.

דא שבת - ר"ל, שכינה עילאה⁶⁰⁰, כמ"ש דמשכן הוא שכינתא תתאה, כלול מששת ימי בראשית, וארון כנגד שבת: דמשכנא איהו כו' - שהיריעות שש משזר הן נקראין משכן, כמ"ש בפסוק בהדיא: איהו שש משזר כו' - ר"ל, שהיא השכינה, מלכות, דכלילא מו"ק כמו שמפרש והולך, וזהו שש משזר, ששזורה מששה, שבה כלולין ביחד: צלע המשכן כו' - ר"ל, שעליו נאמר ויקח א' מצלעותיו (בראשית ב כא), הוא מט"ט. ויסגור בשר (שם), הוא השכינה כמ"ש שם לזאת יקרא אשה (שם כג), בשר מבשרי (שם). אבל הראשונה⁶⁰¹, שהיא השפחה, עצם מעצמי, לא מצא עזר (בראשית ב כ), וזהו צלעות המשכן, שהן קרשים דוגמא דעצמות הגוף שהן קשים. אבל בשר הגוף הוא

– מאיר התיקון –

⁵⁹⁶ כוונתו לעיל בתיקונים עמוד זה: "כי י"ד על כס י"ה".

⁵⁹⁷ מו"ר הסביר: דהיינו או"א גם כן יש להם בחי' י"ד. ול"נ שזה עטרין דאו"א.

⁵⁹⁸ פי' ו"ק כנוק'.

⁵⁹⁹ הוא לשון הזוהר (פנחס דף רלד ע"א) לב איהו נורא דדליק, וכן בתיקון י"ג (כט ע"א) לבא איהו אש אכלה כו', ואי לאו כנפי ריאה דנשבין על לבא הוה אוקיד כל גופא, וכן הוא ברע"מ (פנחס דף רכז ע"ב) דאי לאו (כנפי ריאה) דנשיב בבתין דלבא הוה נורא דלבא אוקיד כל גופא. וע"ש עוד (דף רלג סע"ב) כי מוח ולב הם מים ואש רחמי ודינא, ועי' דברי רבינו בתיקון כ"ה (דף עח ע"א) כי הנורא דלבא הוא החום הטבעי שבלב, וכמ"ש בסוף תיקון כא (דף כב ע"א) שהוא האש היסודי דלבא, ועל זה אמר הרב כי האש היסודי והחום הטבעי שהוא בלב הנה הוא מצד הל"ב אלה"ם דקטנות אשר מתקבץ הארתם בו וכנ"ל. ועי' עוד דברי רבינו בספר יצירה (פרק א משנה ה בד"ה ועומק אחרית) שאותו האש היסודי הוא סבת כל דבר וגמרו, וכן על ידו ישוב כל דבר לשרשו ע"ש, כי שרשו הוא מהבלי דגרמי שהוא הנפש דנפש, ולכן הוא סבת כל דבר ושורשו כנ"ל אות מ"ו והבן (ביאורים ח"א סט ע"ד).

⁶⁰⁰ בינה, כדלקמן.

⁶⁰¹ כאשר הם אב"א. עי' לקמן מו ע"ב, ועיי"ש ד"ה דא סלע וד"ה דבגינה אתמר.

השכינה⁶⁰², שהיא דוגמת היריעות, ועצמות הן המרכבה לבשר, ובבשר כלילן אברים הפנימים⁶⁰³ שהן ו"ק, וז"ש עלה אתמר כו': **עצם השמים לטוהר** - מביא ראייה שמט"ט נקרא עצם, שהוא היכל עצם השמים⁶⁰⁴, שהוא יסוד הדיכלות⁶⁰⁵, שהוא צדיק דלתתא כנ"ל⁶⁰⁶: **דא לב** - דלב הוא דבר א' ולבא הוא דבר אחר, כמ"ש בזהר פנחס (ר"ל ג ע"ב) **לב הא אוקימנא אבל לבא כו'**⁶⁰⁷, דלבא הוא לב הגופני ולב הוא אש היסודי שבלב, ועל לבא אמר לקמן שהוא פתורא, ולב הוא ארון, וזהו אם אין קמח כו' (אבות פ"ג מ"ז). וז"ש **לב נור דליק כו'**, ר"ל דארון הוא אותיות נור, וא' שבו הוא ל"ב נתיבות, כידוע י"ו למעלה י"ו למטה⁶⁰⁸, ולכך נקרא ל"ב, ל"ב נתיבות: **ואיהו שבת** - כנ"ל: **וביה שכינתא כו'** - ר"ל, שהתורה שמונחת בארון היא השכינה עלאה, { יד ע"ד } שהיא תורת חכם, מחכמה, ובלב הוא הבינה, שבו מבין, דהלב מבין. וכינה הוא השכינה עלאה, ובשבת הוא חירו כו', כנגד התורה שהיא חרות, אל תקרי חרות כו' (אבות פ"ו מ"ב), דאור של גיהנם אין שולט בת"ח כמ"ש בחגיגה (כו ע"א), וז"ש **דבגינה לא שלטין כו'**, ששבת שקולה ככל התורה כנ"ל (סד ע"ב):

ומהו הגיהנם בגוף, זה הכבד, והיא מזבח הנחשת, להעבירו מן העולם, ובכבד מרה גיהנם שבוערת בו.
ומאי ניהו גיהנם כנופא דא כבד ואיהו מזבח הנחשת לאעברא ליה מעלמא וכבד ביה מרה גיהנם דאוקיד ביה:

ומאי ניהו כו' - ר"ל, זה בשבת, אבל בגוף ובמשכן היכן מרומו, ואמר שהכבד הוא הגיהנם (שהוא התאווה), ומרה הוא אש של גיהנם שהיא הקנאה, שכל החלאין תלוין בה⁶⁰⁹, כמ"ש על פסוק (שמות כג כה) והסירותי מחלה כו'⁶¹⁰. וז"ש ואחריתה מרה כו' (משלי ה ד) עד יפלא חץ כבדו (שם ז כג)⁶¹¹. ובמשכן, הן מזבח הנחשת להעביר גיהנם, ואש של מזבח נגד אש של גיהנם להעבירו, ולכך לא תכבה, דגיהנם אין לו כבייה (פסחים נד ע"א). וכן בתורה נאמר (יהושע א ח) והגית בו כו', (קהלת ט ח) ושמן על ראשך כו':

– מאיר התיקון –

⁶⁰² ע"י ע"ח שער פ"ח י: כמ"ש בזהר פרשה יתרו (דף עו ע"א) ותרומה (דף קמב ע"א) ושלח לך (דף קע ע"א), והענין כי החיצוניות הם ג' חלקים: בשר, ובתוכה גידין, ובתוכה עצמות, והנפש שורה (בבשר, והרוח בגידין, והנשמה) בעצמות* בסוד (תהלים לה י) כל עצמותי תאמרנה, כי הוא הכלי הפנימי מכולם, והעור הוא יריעות עזים שהם הקליפה, והם הרקיעים דנגה [דסט"א], ונקראים [ער] רע, ובתוכו האור הנקרא ו', ונעשה עור, שהוא "א סמני הקטורת כמ"ש במ"א *ר"ל המוח שבצממות כמ"ש בספר הגלגולים (לש"ו).

⁶⁰³ מוח לב כבד.

⁶⁰⁴ ע"י יהל אור ח"א יב ע"ג.

⁶⁰⁵ פשטות דבריו דלא כאר"י ע"ח שער מו פרק ג ועוד שזה הוד, אבל ע"י יהל אור ח"ג לז ע"ג וז"ל שם: (כאשר הזהר מדבר על ההיכלות כפי הספירות שונה מזה) הוא על כלילתן זה בזה דהיכל הראשון כלול מהיכל השני, דצדיק כלול בנוק' וכו', אבל עיקר ההיכלות הוא ראשון במלכות ושם אשת חיל וכו', והיכל השני הוא יסוד לכן שם החיים וכו', ולכן נקרא עצם השמים. וע"י הערה 55.

⁶⁰⁶ ע"י לעיל א ע"ב.

⁶⁰⁷ ז"ל: אמר ר' אלעזר לאבוהי הא שמענא אלין שייפין אטימין ברזא דקרבינן שייפין אחריןן רזא דלהון מאי א"ל רבי שמעון לר"א אלעזר ברי כל שאר שייפין דלגו רזא עלאה איהו ת"ח לבא הא אתמר אבל לב דא איהו נורא דדליק ואלמלא דזמין לגביה מלכא עלאה כנפי ריאה דאתיין לקמיה רוחא מרוחא דנשיב מגו בוסמין עלאין הוה אוקיד לעלמא ברגעא חדא.

תרגום: אמר רבי אלעזר לאביו, הרי שמעתי על אלו האברים האטומים בסוד הקרבנות, אברים אחרים הסוד שלהם. מהו, אמר לו רבי שמעון לרבי אלעזר, אלעזר בני, כל שאר אברים שמבפנים סוד עליון הוא. בא וראה הלב הרי נאמר, אבל לב זהו אש ששורף, ואם לא שהזמין אליו המלך העליון את כנפי הריאה שמביאים לפניו הרוח מרוח שנושבת מתוך בשמים עליונים, היה שורף את העולם ברגע אחד.

⁶⁰⁸ ע"י ע"ח שער אח"ף פרק ה.

⁶⁰⁹ ע"י ב"ב נח ע"ב, בראש כל מרעין אנא דם, וע"י דברי רבינו משלי לא יא: והנה ראש כל מדות הרעות הוא מדות התאווה, שהיא מביאתו לכל מדות הרעים שבעולם, ובזה יובן מה שארז"ל (ב"ב נח ע"ב) בראש כל מרעין אנא דם, כי הדם הוא הנפש המתאווה, כי תאוה נפשך כו' (דברים יב כ).

⁶¹⁰ ע"י ב"ק צב ע"ב: והסירותי מחלה מקרבך ותניא מחלה זו מרה ולמה נקרא שמה מחלה ששמונים ושלשה חלאין יש בה.

⁶¹¹ ע"י לקמן נה ע"א.

כפורת הלב, זו פרישת סוכת שלום, שנאמר בה (ברכת ק"ש של לעיל שבת ויו"ט) "הפורס סוכת שלום".
כפרת הלב, כפרת הלב של האדם, הוא במשכן, כפרת שעל הארון, ובשבת הוא, כפרת הלב - מאימא עילאה, שהיא נקראת סוכה כנ"ל (ט ע"ב), כמו כפרת שהוא פרוש על הארון והלב:

מנורה, זה הראש. ושבעה נרותיה עליה הם שתי אזנים, ושתי עינים, ושני נקבי החוטם, ופה. ומנורה לימין, ונאמר בה (כ"ב כה ע"ב) "הרוצה להחכים ידרים", משום ששם המח בראש, והחכמה שורה במח, ובו מאירה המנורה, משום שהוא שמן שנאמר בו "כשמן הטוב על הראש".
מנורתא דא רישא ושבעה נרותיה עליה אינון תרין אודנין ותריין עיינין ותריין נוקבי חוטמא ופומא ומנרתא לימינא ואתמר בה הרוצה להחכים ידרים בגין דתמן מוחא ברישא וחכמה במוחא שריא וביה נהיר מנרתא בגין דאיהו משחא דאתמר ביה כשמן הטוב על הראש (תהלים קלג ב):

וחכמה במוחא כו' - ר"ל, שהמנורה היא חסד, ובו המוח שהוא חכמה במוח, וכן במנורה השמן שבו האור, וכן בשולחן הוא הגבורה ובו לב, שבו הלב מבין, ארון ותורה כנ"ל: דאיהו משחא דאתמר כו' - ר"ל, המוח הוא השמן, ושמן הטוב הוא מוח טוב, שמוכן לחכמה, וזהו יורד על הזקן, שזקן הוא שקנה חכמה כידוע (קידושין לב ע"ב):

כנפי הריאה, עליהם נאמר "ויהיו הכרובים פורשי כנפים למעלה, סוככים בכנפיהם על הכפורת", זו כפורת הלב.
[עב ע"ב] כנפי ריאה עליהו אתמר והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפרת (שמות כה ב) דא כפרת הלב:

כנפי ריאה - ר"ל, האומות⁶¹² שהן ב' הערוגות [ש]הן ב' הכרובים: פורשי כנפים - הן האונות: ודא שכנינתא כו' - ר"ל, לכך נאמר בצפון כו', כלומר שהוא בצפון כד נטלא כו':

שולחן זה הלב, ונאמר בו "שולחן בצפון" (ב"ב כה ע"ב), וזו השכינה התחתונה, היא מנורה, כשנוסעת מימין וחכמה שורה עליה, ונאמר בה "הרוצה להחכים ידרים", וכשנוסעת משמאל שהיא גבורה, נקראת שולחן, ונאמר בה הרוצה להעשיר יצפין, ושורה עליה בינה שנאמר בה "ברכת יהו"ה היא תעשיר", וכשנוסעת מהגוף שהיא עמוד האמצעי, נקראת משכן, כלול משניהם.
פתורא דא לבא ואתמר ביה שלחן בצפון ודא שכנינתא תתאה איהי מנרתא כד נטלא מימינא ושריא עלה חכמה ואתמר בה הרוצה להחכים ידרים וכד נטלא משמאלא דאיהי גבורה אתקריאת פתורא ואתמר בה הרוצה להעשיר יצפין ושריא עלה בינה דאתמר בה (משלי י כב) ברכת ה' היא תעשיר וכד נטלא מגופא דאיהו עמודא דאמצעיתא אתקריאת משכנא כליל מתרוייהו:

ברכת ה' - דבינה נקראת ברכה כידוע (כח ע"א)⁶¹³:

הכיוור וכנו, הם שתי כליות, ובהם שורים שני עמודי אמת. המח עליו נאמר "ופני אריה אל הימין", ושם דולקת המנורה הלב.
כיוור וכנו אינון תרין כליין ובהון שריין תרין סמכי קשוט מוחא עליה אתמר (יהוקאל א י) ופני אריה אל הימין:

— מאיר התיקון —

⁶¹² עי' לקמן עח ע"א.

⁶¹³ עי' ח"ג רכג ע"ב, ועי' שעה"כ ג ע"א: דע כי כל ברוך הוא ביסוד, וצריך לכונן כי זה הברוך הוא ביסוד העליון של חכמה הנק' שביל, ותכוין להמשיך בו השפע ולחברו אח"כ עם היסוד של בינה הנק' נתיב. והנה השביל נק' ברוך, והנתיב נק' ברכה, ושניהם שוין בחשבון אחת.

"ופני שור מהשמאל", ושם שלחן מתוקן, משום שלב הוא בשמאל. על הגוף, נאמר "ופני נשר", ושם המשכן מתוקן, ושכינה שהיא "דמות אחד לארבעתן", והיא ד' של אחד, והיא ארבע הפנים של כל חיה.

אריה אל הימין ותמן מנרתא דליק לבא ופני שור מהשמאל ותמן פתורא מתתקנא בגין דלבא איהו לשמאלא גופא עליה אתמר ופני נשר ותמן משכנא מתתקנא ושכינתא איהי דמות אחד לארבעתן ואיהי ד' דאחד ואיהי ד' אנפין דכל חיה:

תרין כליין - ש[ב]הן שופכין מי השפע לאמה⁶¹⁴ : ובהן שריין כו' - שנצח נקרא מעלה, והוד מטה כנ"ל (טו ע"ב⁶¹⁵), לכך הכיור על כנו: ופני אריה - כמ"ש לקמן (עא ע"א) דאריה הוא ראייה, שהוא באור, וז"ש ותמן מנרתא דליק: ופני שור - שנאמר (משלי יד ד) ורב תבואות בכח שור, וז"ש ותמן פתורא כו': ופני נשר - שנאמר (דברים לב יא) כנשר ירחף כו' בגופא, והוא כדמות המשכן שפרוס מלמעלה⁶¹⁶, וז"ש ותמן משכנא מתתקנא: דמות א' לארבעתן - כתיב אצל האופנים שהן מסט' דילה, ואצל⁶¹⁷ החיות היא ד' אנפין דכל חיה, שהן דמות א' בכל חיה, והיא דמות אדם חיה הרביעית, וד' אנפין מסט' ד' אותיות הוי"ה, ואדם מסטרא דשמא מפרש, שהיא כלולה מכולם, והוא במשכן, עשר אמות אורך כו', לא הקרשים אלא גובה המשכן מעל הארץ, והקרשים מרכבה לאותו גובה: ואיהי ד' דאחד - שא' של אחד הוא כתר עליון, וח' הוא ח' ספירות מחכמה, וד' מלכות משלמת לעשר, לכך קאמר שהיא { טו ע"א } יו"ד אתון דשמא מפרש⁶¹⁸, וכננד הד' בעצמו אמר ד' אתון דהוי"ה, והמנורה והשולחן והמשכן וקומה דמשכן הן ד' חיות שם הוי"ה:

משום שבה מאירות ארבע אותיות, שהן יהו"ה, והיא "דמות אדם", שהוא יו"ד ה"א ואו"ה"א. ועשר אותיות אלו הן שעור קומה של הגוף הזה, שהוא משכן, ועליהם (ועליו) נאמר "עשר אמות אורך הקרש". "ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה". בחכמה זו י', בתבונה זו ה', ובדעת זה ו', ובכל מלאכה זו ה'.

בגין דבה (טו ע"א) ארבע אתון נהירין דאינון יהו"ה ואיהי דמות אדם דאיהו יו"ד ה"א ואו"ה"א ועשר אתון אלין אינון שעור קומה דגופא דא דאיהו משכנא ועלייהו (נ"א ועליה) אתמר (שמות כו טז) עשר אמות ארך הקרש (שם לא) ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובכל מלאכה בחכמה דא י' בתבונה דא ה' ובדעת דא ו' ובכל מלאכה דא ה':

וז"ש ואמלא אותו כו' - שידע כל האתון על תיקונן למעבד המשכן על תיקונו:

דבר אחר, "והמשכילים", אלו ארבעת יסודות הגוף. "זיהירו", בהם ארבע חיות, שהן מזל אריה, מזל שור, מזל נשר, מזל אדם, שפרצופו של אדם ניכר בהם בפני האדם, וזוהי "הכרת פניהם ענתה במ". "כזוהר", זו הנשמה. "ומצדיקי הרבים", באיברי הגוף יהיו מאירים את מזלם, ככוכבים לעולם ועד.

דבר אחר והמשכילים (דניאל יב א) אלין ארבע יסודין דגופא יזיהירו בהון ארבע חיוון דאינון מזל אריה מזל שור מזל נשר מזל אדם דפרצופא דבר נש אשתמודעת בהון באנפוי דבר נש ודא איהו (ישעיה ג ט) הכרת פניהם ענתה במ כזהר דא נשמתא ומצדיקי הרבים באבריין דגופא יהון נהרין מזלייהו ככוכבים לעולם ועד:

– מאיר התיקון –

⁶¹⁴ עי' רע"מ ח"ג רלה ע"א ז"ל: ותרין כוליין האופים דמבשלין הזרע דנחית מן מוחא.

⁶¹⁵ ז"ל: ירכא ימינא ואסתכל לעילא.

⁶¹⁶ כדלעיל ז ע"ב ד"ה כגוונא דא כו'.

⁶¹⁷ עי' לעיל יא ע"ב על כולהו.

⁶¹⁸ עי' לעיל יג ע"ב שזה שם מ"ה.

ד"א והמשכילים אינן כו' - שבהן הנפש, שתופא דגופא⁶¹⁹ (לעיל יג ע"ד), והן אותיות: יזהירו כו' - והוא הרוח שבא מהם נקודות⁶²⁰: דפרצופא כו' - כמ"ש בתיקון ע' (קמ ע"ב)⁶²¹: באברין דגופא - שהם רבים: ככוכבי כו' - שהן נקודות, כמ"ש (יד ע"א) וז"ש נהרין מזליהו:

דבר אחר "והמשכילים", אלו ארבעת צדדי העולם, "יזהירו", אלו ארבעה מלאכים, שהם מיכאל גבריאל רפאל נוריא"ל. "כזוהר", זה כסא הכבוד.
דבר אחר והמשכילים אלין ארבע סטרי עלמא יזהירו אלין ארבע מלאכי דאינן מיכאל גבריאל רפאל (נוריא"ל)⁶²² כזוהר דא כרסיא יקרא:

ד"א והמשכילים אלין ד' סטרי כו' - ג"כ נגד ד' יסודין וד' חיות ונשמתא שאמר לעיל בסמוך, והן כנגד נר"ן, אותיות נקודות טעמים, כנ"ל (יג ע"ב) והכל הולך אל מקום א': אלין ד' מלאכים כו' - שהם עומדים בארבע רוחות העולם, כמ"ש בזהר (ח"ג קיח ע"ב) ועליהם הכסא: נוריא"ל - צ"ל אוריא"ל, כי נוריא"ל הוא על גביהם⁶²³, כמ"ש לקמן בתיקונים (קמח ע"ב) בסוד ארגמ"ן⁶²⁴:

דבר אחר, "והמשכילים", אלו השפתים, שנאמר בהם (תפילת נשמת) "ושפתותינו שבח", ובהם אחה"ע בומ"ף גי"ק דטלנ"ת זסשר"ץ (ס"י פ"ב מ"ג), שמשמשים בפה בעשרים ושתים אותיות, ובהם חתוך דיבור התפלה לשבח למלך. "יזהירו", אלו העינים שנאמר בהם (תפילת נשמת) "ועינינו מאירות כשמש וכירח". שבעת גלדי העין הם, שמאירים בהם שבעה כוכבי לכת ושמש ולבנה, שנאמר בהם "ועינינו מאירות כשמש וכירח" (שם), הרי תשעה כדוגמת תשע נקודות התורה, והרי חמה ולבנה בכלל שבעה כוכבים הם, איך מחשיב אותם כתוספת על ז'. אלא החמה היא נקבה לגבי השמש, הלבנה נקבה לגבי ירח, ושמש וירח הם מאירים לשבעה כוכבי לכת שהם כשבעת גלדי העין, ושמש ולבנה, הרי תשעה. "בת עין", עשירית להם, פְּלָה שכלולה מכלם.

דבר אחר והמשכילים (דניאל יב ג) אלין שפון⁶²⁵ דאתמר בהון ושפתותינו שבח ובהון אהח"ע בומ"ף גי"ק דטלנ"ת זסשר"ץ דמשמשין בפומא בכ"ב אתוון ובהון חתוך דבורא דצלותא לשבחה למלאכי יזהירו אלין עיינין דאתמר בהון ועינינו מאירות כשמש וכירח שבע גלדי עינא⁶²⁶ אינן דנהרין בהון שבעה כוכבי לכת⁶²⁷ ושמשא וסיהרא דאתמר בהון ועינינו מאירות כשמש וכירח הא תשעה כגוונא דתשע נקודין דאורייתא והא חמה ולבנה בכלל שבעה כוכבי אינן איך חשיב לון תוספת על שבע אלא חמה איהי נוקבא לגבי שמשא לבנה נוקבא לגבי ירח ושמש וירח אינן נהרין לשבעה כוכבי לכת דאינן

- מאיר התיקון -

⁶¹⁹ עי' לעיל הערה 559.

⁶²⁰ צ"ל מהנקודות (לש"ן).

⁶²¹ ז"ל: פתח ואמר זה ספר תולדות אדם זה ודאי כליל תרין עשר מזלות דאדם דלעילא דאתמר עלייהו שבטי י"ה עדות לישראל זה ודאי אינן ארבע אנפין דאריה ארבע אנפין דשור ארבע אנפין דנשר דבהון אשתמודעין פרצופין דבני נשא וכלהו אנפין אינן רשימין בארבע אתוון דאינן יה"ה מאי אדם יר"ד ק"א וא"ו ק"א ועליה אתמר כתפארת אדם.

תרגום: פתח ואמר זה ספר תולדות אדם זה ודאי כולל י"ב מזלות שהאדם למעלה שנאמר עליהם שבטי י"ה עדות לישראל זה ודאי אותם ארבע פנים של האריה, וד' פנים של השור, וד' פנים של הנשר, שבהם נודע פרצופים של בני אדם וכולם פנים הם רשומים בד' אותיות יה"ה מהו אדם יר"ד ק"א וא"ו ק"א ועליו נאמר כתפארת אדם.

⁶²² אוריאל"ל (גר"א).

⁶²³ עי' מלואים אות יז.

⁶²⁴ ר"ת אוריאל רפאל גבריאל מיכאל נוריא"ל.

⁶²⁵ דהיינו כל הפה.

⁶²⁶ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ לו ע"א ד"ה שבעה, שזה מש"כ באד"ר קלו ע"ב ז' עיינין שמעידים על מעשה בני אדם. עי' לקמן קמט ע"ב וכן דף קסט ע"ב.

⁶²⁷ עי' ספר יצירה (פ"ד מ"ז) שבעה כוכבים בעולם שבתאי צדק מאדים חמה נוגה כוכב לבנה שבעה ימים בשנה שבעת ימי השבוע שבעה שיערים בנפש זכר ונקבה שתי עיניים שתי אזנים שני נקבי האף והפה.

כשבע גלדי עינא ושמשא וסיהרא הא תשעה
בת עינ⁶²⁸ עשירית לון כלה דכלילא מבלהו⁶²⁹:

ד"א כו' ושפתותינו שבח - והוא משכיל⁶³⁰ כמ"ש (תהלים עד א) משכיל לאסף (שם נב-נה) משכיל לדוד, כמה שבחים במשכיל: ובהון כו' - ר"ל, האותיות שנקראו והמשכילים כנ"ל (ד ע"ב), ונותן טעם כאן לשבחא למלכא: יזהירו כו' - לשון אור, לכן נאמר ועינינו מאירות: ז' גלדי כו' - עכשיו מפרש יזהירו בעינין, מסט' דנקודות: דאתמר בהון ועינינו כו' - ר"ל, ז' גלדי עינא מאירות מן האור שבעינין, כמו ז' כוכבים משמש וירח: אלא חמה כו' - ולכך נאמר חמה ולבנה בה', נקבה, ושמש וירח לשון זכר הן, לכך נקרא בפסוק פעם בלשון זכר ופעם בלשון נקבה, כפי הבחינה שמדבר, ואנו רואין החמה והלבנה בכלל ז' כוכבי לכת:

<p>כזהר הרקיע דא אספקלריא דנהרא באנפוי דאדם דמינה תליין אודנין ועינין וחוטמא ופומא דאינון מנהיגי גופא ואברין דיליה כגוונא דטעמי דאינון מנהיגי אתוון ונקודי דאורייתא כמה דשפוון ושינין וחיך ולשון וגרון אינון משמשיין לאתוון הכי כגוונא דא כנפי עינא⁶³¹ ועפעפי עינא ותלת גווני דעינא אינון משמשיין לעינא וכלא אתקשר בחמש נקודין כגוונא דא אַאאַא אתוון ונקודי חמש בנו חמש ועלייהו אתמר (דברים כ טו) ראשיכם שבטיכם זקניכם ושוטריכם כל איש ישראל הא חמשה טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחנך מחטב עצך עד שאב מימך הא חמש אחרנין חמש לגו חמש אלין ה"ה ומנייהו אתייהבו עשר דברין דא י' (שמות כ טו) וכל העם רואים את הקולות [עג ע"א] מסטרא דו⁶³²:</p>

של עשרת הדברות⁶³⁵, ו' דנפיק מן יו"ד⁶³⁶, וכן באדם בעיינין ופה הוא כולל כל השם הוי"ה, י"ה בעינים ו"ה בפה, יו"ד בעשר נקודין כנ"ל, ה' חמשה דברים המשמשין לעינים כנפי כו', ו' קול, ה' בדיבור בחמשה מוצאות כו' :

<p>דבר אחר והמשכילים (דניאל יב ג) אל"ן מארי מקרא יזהירו אל"ן מארי משנה דאינון מארי מתניתין מ"ט אנפין טהור ומ"ט אנפין טמא מ"ט אנפין טהור אינון מ"ט אתוון דפרשה דיהודא עלאה דאיהו שמע ישראל (דברים ו ד) כ"ה אתוון וכ"ד אתוון דפרשה תניינא דיהודא דאיהי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כ"ה אתוון עלייהו אתמר (שמות יט ג) כה תאמר לבית יעקב ובכ"ד אתוון דכלילין בהון כ"ד ספרים דאינון כ"ד דשאיב מן ימא דאורייתא אתמר בהון (שם) ותגיד לבני ישראל ומאי ניהו דשאבין מניה האי כ"ד דאיהי שכינתא כלילא מכ"ד ספרי דאורייתא דא צדיק דאיהו נהר דנפיק מעדן עלאה בנין דנחית ביה ו' דאיהו⁶³⁷ בן י"ה:</p>	<p>דבר אחר "והמשכילים", אלו בעלי מקרא, "יזהירו", אלה בעלי משנה, שהם בעלי המשנה, ארבעים ותשעה פנים טהור וארבעים ותשעה פנים טמא. ארבעים ותשעה פנים טהור הם ארבעים ותשע אותיות של פרשת היחוד העליונה, שהיא "שמע ישראל" עשרים וחמש אותיות, ועשרים וארבע אותיות של הפרשה השניה של היחוד, שהיא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. עשרים וחמש אותיות שעליהן נאמר "כ"ה תאמר לבית יעקב". ובעשרים וארבע אותיות שכלולים בהם עשרים וארבעה ספרים, שהם כ"ד ששואב מאת ים התורה, נאמר בהם "ותגיד לבני ישראל". ומי הוא ששואבים ממנו כ"ד הללו, שהיא שכינה כלולה מעשרים וארבעה ספרי התורה, זה צדיק שהוא נהר שיוצא מעדן העליון, משום שיורד בו ו', שהוא בן י"ה.</p>
--	--

ד"א כו' מארי מקרא - בעשיה: מארי משנה - ביצירה, וכזהר הלכה, כמ"ש לקמן (טו ע"ב), כנגד אותיות נקודות טעמים, נר"ן כנ"ל (יג ע"ב): **דאינון מ"מ מ"ט כו' -** הוא ראה על מארי מתני' דהיא ביצירה שהיא מ"ט אנפין כו', ומט"ט הוא מ"ט אנפין כו', כידוע בסוד מטה הנהפך לנחש (זהר ח"ג רנה ע"א ופנ"ח לולב ג): **דיחודא עלאה -** ר"ל, פסוק ראשון: **כה תאמר כו' -** ר"ל, אמירה שהיא מסט' דבינה, שהיא כ"ה, כמ"ש לקמן: **ובכ"ד -** הוא שכינה תתאה כמו שמפרש והולך: **ימא דאורייתא -** בינה כמ"ש לקמן (טו ע"ב): **ותגיד -** דהגדה היא מלכות כמ"ש בתז"ח (ט ע"א): **ומאי ניהו כו' -** ר"ל, ומי הוא הנהר ההולך מן הים, שמן הנהר שואבת הכד, ואמר **שהוא צדיק כו':** בגין דנחית כו' - ר"ל, אע"ג דהנהר אמרינן לעיל דהוא ת"ת, לכך אמר **בגין כו',** וא"כ הוא ג"כ נהר:

<p>ובגלות הסתלק ממנו, ונאמר בו "ונהר יחרב ויבש". "יחרב" בבית ראשון, "ויבש" בבית שני, והוא דך, בעשרים וארבעה ספרים. ועם כל זה שהוא חרב ויבש, נאמר בו "אל ישוב דך נכלם", אל ישוב דך שהוא צדיק, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, דך בשכינה שהיא עשרים וארבע אותיות היחוד, עליה נאמר "והמלך שלמה ברוך". ועל אלו עשרים וארבע האותיות נאמר "ושמתי כדכד שמשותיך וכו'". העניי הזה</p>	<p>ובגלות הסתלק ממנו, ונאמר בו "ונהר יחרב ויבש". "יחרב" בבית ראשון, "ויבש" בבית שני, והוא דך, בעשרים וארבעה ספרים. ועם כל זה שהוא חרב ויבש, נאמר בו "אל ישוב דך נכלם", אל ישוב דך שהוא צדיק, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, דך בשכינה שהיא עשרים וארבע אותיות היחוד, עליה נאמר "והמלך שלמה ברוך". ועל אלו עשרים וארבע האותיות נאמר "ושמתי כדכד שמשותיך וכו'". העניי הזה</p>
---	---

- מאיר התיקון -

⁶³⁵ עי' אריכות לקמן עא ע"ב ובגר"א שם.

⁶³⁶ עי' לקמן סא ע"ב.

⁶³⁷ נדצ"ל דאיהו שכן הוי"ו רומז לר"ק וז"א, אא"כ כוונתו לספירת בינה. ועי' אד"ז (רצ ע"א): שירותא דא אב לכלא אב לכלהו אבהן, אתחברו דא בדא, ונהירו דא בדא (חכמה אב בינה אם דכתיב כי אם לבינה תקרא (משלי ב)) כד אתחברו אולידו ואתפשטת מהימנותא באגדתא דבי רב ייבא סבא הכי תאני מהו בינה אלא כד אתחבר דא בדא, יו"ד בה"א, אתעברת ואפיקת בן, ואולידת ובג"כ בינה אקרי בן י"ה שלימותא דכלא אשתכחו, תרווייהו דמתחברן ובן בגווייהו. תרגום: זו ההתחלה, אב לכל, אב לכל האבות, נתחברו זה בזה והאירו זה בזה (חכמה אב בינה אם שנאמר "כי אם לבינה תקרא"), וכאשר נתחברו, הולידו, ונתפשטה האמונה. בספר אגדתא של רב ייבא סבא למדנו כן: מהו בינה. אלא כשנתחברו זה בזה יו"ד בה"א, ונתעברה והוציאה בן והולידה. ולכן נקראת בינה - ב"ן י"ה, שלימות הכל. נמצא ששניהם נתחברו ובן בתוכם.

<p>אתמר והמלך שלמה ברוך (מלכים א' ב מה) ועל אליו כ"ד אתון אתמר (ישעיה נד יב) ושמתו כ"ד שמשותיך וכו' האי עני⁶³⁸ איהו ד"ך ובת זוגיה דכ"ה ואיהי (בראשית כד טו) כד"ה על שכמה כ"ד ה' דאיהי חומשה חומשי (טו ע"ב) תורה ואינון ה' אצבעאן דבהון אתמר (שם טו) ותמלא כד"ה ותעל:</p>	<p>הוא ד"ך, ובת זוגו דכ"ה, והיא (והוא) "כד"ה על שכמה", כ"ד ה' שהיא חומשה חומשי, תורה והם ה' אצבעות, שבהם נאמר "ותמלא כד"ה ותעל".</p>
---	--

אסתלק - ר"ל, ת"ת⁶³⁹: בבית ראשון כו' - שני בתים הן ב' ההי"ן, בבית ראשון הוא חרב שאינו הולך לשם, ובבית שני יבש שאין משקה אותה: אל ישוב כו' - מצאתי⁶⁴⁰ שהוא ר"ת אדנ"י, ונ"ל כי היא כלולה מכ"ד ספרים והוא כ"ד צירופי אדנ"י, ור"ת הנ"ל הוא צירוף החמישי, כמ"ש לקמן כדה כ"ד ה' כו': דאיהו צדיק כו' - ר"ל, טעם למה נקרא דך, ואמר דך בשכינתא, ר"ל, כי פסוק שמע ישראל הוא ת"ת, וכ"ה אתון הן בינה, וברוך כו', הוא צדיק, וכ"ד אתון הן מלכות, וז"ש ד"ך בשכינתא: והמלך כו' - ר"ל, שלמה שהוא יסוד (זו"ח לב ע"ב) הוא ברוך⁶⁴¹, ומביא ראיה שיסוד נק' ברוך: ושמתו כ"ד כ"ד - ר"ל, צדיק ומלכות, דבגלותא נקראין דך, וז"ש האי עני כו', ר"ל דך לשון עני: דכ"ה - שהיא ה' תתאה, ור"ל שהיא דכה מן כ"ד ספרים דשאבין מימא דאורייתא שהוא ה' חומשי תורה, וז"ש ואיהי כדה כו', ר"ל, בפורקנא: כ"ד ה' כו' - ה' עלאה הוא ה' חומשי תורה, וה' תתאה נעשה כדה בזמן ששואבת כ"ד מה', וז"ש לעיל תאמר, שהתורה היא אמירה, אבל כ"ד ספרים אין בהם מצוה לעשות רק הגדה { טו ע"ג } לכן ותגיד, וז"ש לעיל, ובכ"ד כו' ספרים, אתמר בהון ותגיד: ואינון ה' אצבעאן כו' - ר"ל, היכן ה' מרומו בכד ששואבין, ואמר בה' אצבעין, וכן במלכות שהוא ה' תתאה, ה' אצבעין, כידוע בסוד (מנחות לו ע"א וע"י לעיל י ע"ב) יד כהה, ה' גבורות, ובה' הזה מתמלא ונעשה כדה. וז"ש ותמלא כדה ותעל, שאז עלייה לה, כידוע (ע"י לעיל יד ע"ב):

ומאיפה שואבים, מעשרים וחמש אותיות. ומאין שואבין מכ"ה אתון ורוא דמלה (במדבר ו כג) כ"ה תברכו את בני ישראל את ודאי במאי אתברכת ואתמליאת באת ו' דאיהו כליל שית תיבין דיהודא דאינון (דברים ו ד) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד וביה אתעבדת אות:

את ודאי - ר"ל, מלכות שנקראת את⁶⁴², דכלילין בה אתון מא' עד ת', ולכן פושטין האצבעות שעליהן תשרה הברכה: באת ו' כו' - ר"ל, שלכך אומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד אחר שמע ישראל, דכ"ד אתון שואבין מכ"ה אתון, וז"ש לעיל מאין שואבין מכ"ה אתון, במאי אתמליאת, ואמר באת ו', שהוא הפסוק שמע ישראל, שהוא ת"ת, ושאיב מצדיק שהוא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כנ"ל, ומיניה אתברכת ע"י כ"ה, וזהו ברוך שם כו', וז"ש במאי אתברכת, וז"ש לעיל כה תברכו כו': וביה איתעבדת אות - שהיא נקראת "את" קודם הברכה כנ"ל, וזה אות ברית:

– מאיר התיקון –

⁶³⁸ ע"י מלואים אות א.

⁶³⁹ פי' ו"ק.

⁶⁴⁰ שער רוק"ק עה ע"א יחוד יח.

⁶⁴¹ ע"י ז"ח (סז ע"א) וז"ל, כתיב, והמלך שלמה ברוך אמאי איקרי הכי אלא והמלך שלמה, מלכא דשלמה דיליה דהא בכמה אתרי כתיב המלך סתם, ולא כתיב המלך שלמה אלא המלך סתם, על בית דוד קאמר המלך שלמה, על מלכא דשלמא דיליה קאמר.

תרגום: כתוב (מלכים א ב) והמלך שלמה ברוך למה נקרא כך אלא והמלך שלמה המלך שהשלום שלו שהרי בכמה מקומות כתוב סתם המלך ולא כתוב המלך שלמה אלא המלך סתם על בית דוד הוא אמר המלך שלמה על המלך שהשלום שלו הוא אמר.

⁶⁴² ע"י ליקוטי תורה וירא: שלח תשלח את האם א"ת אמא תתאה שכוללת אותיות מא' עד ת' האם אמא עילאה.

כ"ה היא האם העליונה, הים של התורה. ו', נהר שיוצא משם, וממנו מתמלאת כ"ד, שהיא שכינה תחתונה, וממנו נשקית בגלות, מה שהיה בהתחלה, היא השקתה ממנו. וסוד הדבר "ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו", ועליה נאמר "ותאמר שתה אדני", שהוא אדון שלה. "ותכל להשקותו, ותאמר גם לגמליך אשאב", אלו מאתים ארבעים ושמונה תיבות של קריאת שמע, שהם שקולות למאתים ארבעים ושמונה מצוות התורה, שבהן גמול"י חלב, יונקים, ועתיקי משדים, שנאמר בהם "שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה", והם שני לוחות התורה.

כ"ה איהי אימא עלאה ימא דאורייתא ו' נהר דנפיק מתמן ומניה אתמליאת כ"ד⁶⁴³ דאיהי שכינתא תתאה ומנה אתשקיא בגלותא מה דהוה בקדמיתא היא אתשקיא מינה ורוא דמלה (בראשית כד יח) ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו ועלה אתמר (שם) ותאמר שתה אדוני דאיהו אדון דילה (שם יט) ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך אשאב אלן רמ"ח תיבין דקריאת שמע דאינון שקילין לרמ"ח פקודין דאורייתא דבהון גמול"י חלב ינקין ועתיקי משדים דאתמר בהון (שיה"ש ד ה) שני שדיך כשני עפרים תאומי צביה ואינון תרי לוחי אורייתא:

כ"ה איהי אימא כו' - עכשיו מפרש כל מה שסתם למעלה: ימא דאורייתא - שממנה ניתנה התורה כידוע (שעה"כ נפ"א פרק ה): היא אתשקיא מינה - ר"ל, שהיא היתה שותה קודם לו: על ידה ותשקהו - שהיה שותה ע"י: דאיהו אדון כו' - ר"ל, ת"ת: דבהון גמול"י חלב כו' - ר"ל, בעלי מצות אף שאינו בני תורה, והן גמול"י חלב⁶⁴⁴: ועתיקי כו' - וכן בק"ש, קודם פסוק ראשון שהוא ו' כנ"ל, כנגד בעלי תורה, כי ו' הוא תורה, ואח"כ לגמליך הן רמ"ח תיבות, שהן כנגד רמ"ח איברים דמלכא, רמ"ח פקודין, גם לגמליך אשאב הן גמול"י, בעלי מצות:

כ"ה היא השכינה העליונה, שבה יצאו ישראל ממצרים, כמו שנאמר "כה אמר יהוה" כחצות הלילה וכו'". היא עשרים וחמש אותיות של היחוד של שחרית, ועשרים וחמש אותיות היחוד של ערבית. "ושמתי כ"ד"ד שמשותיך", זו שכינה תחתונה, שהיא כ"ד אותיות היחוד הראשון של שחרית, וכ"ד אותיות היחוד של ערבית.

כ"ה איהי שכינתא עלאה דבה נפקו ישראל ממצרים כמה דאת אמר כה אמר ה' כחצות הלילה וכו' (שמות יא ד) איהי כ"ה אתון דיהודא דשחרית וכ"ה אתון דיהודא דערבית ושמתי כ"ד"ד שמשותיך (ישעיה נד יב) דא שכינתא תתאה דאיהי כ"ד אתון דיהודא קדמאה דשחרית וכ"ד אתון דיהודא דערבית:

כ"ה איהי כו' - מביא ראיה כאן שכ"ה הוא שכינתא עלאה, שנאמר כה אמר כו', וכבינה יצאו ממצרים, שהיא עלמא דחירו (זהר ח"ב קפ"ו ע"א): איהי כ"ה כו' - ר"ל, שב' פעמים כ"ה הוא נ' תרעין דחירו דילה, שבהן יצאו ממצרים, נ' פעמים יציאת מצרים בתורה (זהר ח"ג רנ"ג ע"ב):

כ"ה כ"ד של שחרית הם ארבעים ותשעה פנים ויש מ"ט פנים למטה מצד של ישראל הקטן שהוא מטטרון, והוא ארבעים ותשעה פנים, ובהם יזהירו בעלי המשנה, שהיא שניה להלכה, השפחה שלו, משום "כי מרדכי היהודי משנה למלך", כדוגמא זה משנה, משנה למלך, ובו "יזהירו" בעלי המשנה. "כזוהר הרקיע" זו הלכה, שהיא קבלה למשה מסיני, וכמה נערוות יש לה שהן הלכות פסוקות, שנאמר בהן "ועלמות אין מספר", והיא עולה על כולם, זהו שנאמר "ואת עלית

כ"ה כ"ד דשחרית אינון מ"ט אנפין ואית מ"ט אנפין לתתא מסטרא דישראל זוטא דאיהו מטטרו"ן ואיהו מ"ט אנפין ובהון יזהירו מארי משנה דאיהי תניינא להלכה שפחה דיליה בנין כי מרדכי היהודי משנה למלך (אסתר י ג) כגוונא דא מְשֻׁנָה⁶⁴⁵ משנה למלך וביה יזהירו מארי מתניתא כזוהר הרקיע דא הלכה דאיהי קבלה למשה מסיני וכמה

– מאיר התיקון –

⁶⁴³ נ.ב. ומיניה איתשקיא בגלותא כצ"ל וכן הגיה בכ"מ (כסא מלך) אות ע' עוד שם (תיקונים שורה ט') מה דהוי בקדמיתא היא איתשקיא מינה כו' ותורד כדה כו' ותשקהו, עיין בדברי רבינו בדף נא ע"ד ד"ה סליקת וכן הוא כוונת רבינו כאן בד"ה על ידה (לש"ו).

⁶⁴⁴ היינו שהינם בסוד קטנות ולא בסוד גדלות. עי' פת"ש ז"א כג, ועי' לעיל ב ע"א בעלי גדיפין. ⁶⁴⁵ עי' דברי רבינו תז"ח ז ע"ד: משניות הן לבושי הגלות. ועי' שם כד ע"ג לגבי ו' ק שבמשניות.

על כלנה", והיא עם כולם, כמו שבארוהו עולימתאן אית לה דאינון הלכות פסוקות (ברכות ט ע"א) הלכה כרבים.
 דאתמר בהון ועלמות אין מספר (שיה"ש ו ח) ואיהי סלקא על בלהו הה"ד ואת עלית על כלנה (משלי לא כט) ואיהי עם בלהו כמה דאוקמוהו הלכה כרבים⁶⁴⁶:

כ"ה כ"ד דשחרית כו' - וכן דערבית, והן כלולין בת"ת, והן למעלה כולו טהור⁶⁴⁷, אבל במט"ט שהוא מרכבה לו, נחלקין למ"ט טמא מ"ט טהור, וז"ש ואית מ"ט כו': דאיהו תנינא כו' - ר"ל, לכך נקרא משנה: **שפחה דיליה** - ר"ל, לכך נאמר משנה בה, נקבה, כמ"ש דמט"ט הוא שני למלך, ומיט"ט⁶⁴⁸ הוא משנה למלך שהיא שפחה כו': **כגוונא דא משנה** - ר"ל, משנה הוא לשון משנה למלך: **וביה יזהירו כו' -** ר"ל, במט"ט: **דא הלכה דאיהו קבלה** - ר"ל, שמשנה שאין מורין ממנה, היא ביצירה, והלכות פסוקות של הגמ' הוא {טו ע"ד} בבריאה, והלכה למשה מסיני הוא בשכינה⁶⁴⁹, וז"ש **הלכה למשה [מסיני]** שהיא כלת משה (עי' לקמן כח ע"א)⁶⁵⁰: **דאיהי קבלה** - ר"ל, שמקובלין איש מפי איש עד משה מסיני⁶⁵¹: **וכמה עולימתאן** - ר"ל, נערות הראויות לתת כו' (אסתר ב ט). שהן בבריאה⁶⁵²: **דאתמר בהון ועלמות אין מספר** - רישא דקרא, ששים המה מלכות, שהן הלכות כמ"ש לקמן: **הה"ד ואת כו' -** רישא דקרא, רבות בנות כו', שהן הלכות פסוקות, שכתוב בהן 'אין מספר': **ואיהי עם בלהו** - ר"ל, שע"י נפסק הלכה פסוקה שהיא הלכה: **הלכה כרבים** - שהן נקראו "רבות" כנ"ל:

"ומצדיקי הרבים" בה יהיו "ככוכבים לעולם ועד", ככוכבים ודאי, שאין להם מספר, שכל כוכב וכוכב נקרא עולם אחד, וזהו "ועלמות אין מספר". ואלו העלמות, אל תקרי עלמות, אלא עולמות. ומשום שהצדיקים הם ככוכבים, ולכל אחד יש כוכב, לכן פרשוהו הראשונים (שמ"ר פנ"ב סי' ג) כל צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו. וכל מי שזכה להלכה אחת, יורש עולם אחד, כל שכן מי שזוכה למסכת אחת, או שתיים או לששים, שנאמר בהם "ששים

ומצדיקי הרבים (דניאל יב ג) בה יהון ככוכבים לעולם ועד ככוכבים ודאי דלית לון הושבנא דכל ככבא וככבא אתקרי עלמא יהידא ודא הוא ועלמות אין מספר (שיה"ש ו ח) ואלין עלמות אל תקרי עלמות אלא עולמות ובגין דצדיקא אינון ככוכבים וכל חד אית ליה ככב בגין דא אוקמוהו קדמאין⁶⁵³ כל צדיק וצדיק אית ליה עולם בפני עצמו [עג ע"ב] וכל מאן דזכה

- מאיר התיקון -

⁶⁴⁶ אולי אפשר לומר כי מכאן רמז לכך שחלק הנסתר בתורה הוא הלכה למעשה רק עבור יחידים ולא לרבים.

⁶⁴⁷ עי' בזה בדף לז ע"ג באריכות (לש"ו). היינו באצילות, ועי' לעיל הערה 55.

⁶⁴⁸ עי' לקמן טז ע"א שזה בת זוגו של המט"ט.

⁶⁴⁹ כלומר שקבלה הוא בסוד מלכות דאצילות. ועי' לקמן מג ע"ג, ועי' לעיל טו ע"ד בפירוש רבינו ד"ה והא, שזה בסוד כל מדרגת האצילות.

⁶⁵⁰ וכן זהר ח"א רלו ע"ב, ועי' שער מאמרי רשב"י הנה כנסת ישראל ירמוז לצלע שהיא נקודת י' והיא כלת משה כי כמו שיש דעת מלגאו בסוד משה וישראל ות"ת מלבר בסוד יעקב כן יש כלת משה מלגאו והיא כנסת ישראל ומלכות מלבר בסוד שכינה והיא רחל אשת יעקב ולפיכך אמר דשושנה היא כנסת ישראל נקודה פנימית ויש עוד שושנה חיצונה. ועי' פת"ש (נתיב פרצופי לאה ורחל פתח יב) ז"ל: ואלו הם ג' מקומות של הנוקבא א' בפה בדעת בסוד כלת משה בלאה שהוא מקום גילוי הנפלאות ממדרגת ג"ר מאו"א מחו"ב שבו, והוא סוד מ"ש במשה פה אל פה אדבר בו וגו', והב' אחרים הם בטבור ובעטרת היסוד שהם ברחל בב' מדרגות שבה א' בסוד פרצוף נגד החזה שהוא בערך תיקונים של הרוח דמ"ה דז"א שבזה שורש התחוננים מתוקן ומסודר כפי מדרגת מ"ה והוא סוד פרצוף שלה, והב' בסוד נקודה שלה נגד עטרת היסוד שהוא בערך התחוננים בתחילת עלייתם משפל מדרגתם בסוד ב"ן לבד וכמשי"ת עוד בנתיב שאח"ז. וז"ס שם של י"ב שהוא בג' היות ובכל א' ה' אחרונה סוד מלכות שבו ה' דהו"ה ראשונה בסוף ג"ר חב"ד שהם י"הו' וה' אחרונה בפה מלכות רגל רביעי, וכן בחג"ת נקב הטבור ד' בה' אחרונה. וכן בנה"י הו"ה ג' וה' אחרונה בעטרת היסוד מלכות למטה שכל ה' סוד שורש מלכות כוללת כל המדרגות כמו שנתבאר.

⁶⁵¹ עי' הערה הקודמת ואין כאן מציאות של כתב אלא של נשיקין, שהוא בחי' משה רבינו.

⁶⁵² עי' לקמן קעב ע"א, ועי' ע"ח שער מו פרק ו.

⁶⁵³ ז"ל: וכי רואה אדם לחברו לעוה"ב לא כל צדיק וצדיק הוה ליה עולם בעצמו, שנאמר (קהלת יב) כי הולך האדם אל בית עולמו.

להלכה חד ירית עלמא חד כל שכן מאן דזכה למסכתא חדא או לתרין או לשתיין דאתמר בהון ששים המה מלכות (שיה"ש ו ח) דכל מסכתא מטרוניתא איהי בגרמה זכאה איהו מאן דירית לה בהאי עלמא דהלכה עולימא דמטרוניתא דאיהי קבלה זכאין אינון דמשתדלין בשכינתא דאיהי על כלהו בהלכה לאפקא לה מן גלותא דאתמר בה ובפשעיהם שולחה אמכם (ישעיה נ א) ולמיזל לה לגבי בעלה למהוי לה קבלה בדרועוי לקיים בה שמאלו תחת לראשי וכו' (שיה"ש ב ו):

המה מלכות", שכל מסכת היא מלכה בעצמה, אשרי מי שיורש אותה בעולם הזה, שהלכה היא נערת המלכה, שהיא קבלה, אשריהם אותם שעוסקים בשכינה שהיא על כולם, בהלכה, להוציאה מהגלות, שנאמר בה "ובפשעיהם שולחה אמכם", ולהוליכה אל בעלה, שתהיה לה קבלה בזרועותיו, ולקיים בה "שמאלו תחת לראשי וכו'".

ומצדיקי הרבים - ר"ל, העוסקים בהלכות פסוקות, שנקראו רבים כנ"ל: **בה יהון** - ר"ל, בהלכה למשה מסיני, שהיא עם הרבים כנ"ל, הלכה כרבים: **ככוכבים כו'** - כמו הכוכבים ברקיע, כן יהיו, שהרקיע הוא הלכה למשה מסיני כנ"ל, וז"ש **בה יהון ככוכבים כו'**: וכל חד אית ליה כו' - ר"ל, הלכה אחת: **כל צדיק** - שנאמר (דניאל יב ג) ומצדיקי כו' ככוכבים: **דכל מס' מטרוניתא** - ר"ל, הלכה למשה מסיני של מסכתא אחת: **דירית לה בהאי עלמא דהלכה** - ר"ל, מי שזוכה למס' של הלכות פסוקות, זוכה לעולמות של מטרוניתא, וז"ש **עולימא דמטרוניתא**: **זכאין אינון כו'** - ר"ל, בהלכה למשה מסיני: **לאפקא לה כו'** - כמש"ל, דבגלותא משנה שלטא: **ולמיזל לה כו'** - ר"ל, לפיכך נקרא קבלה⁶⁵⁴:

דבגלותא משנ"ה דאיהי מטרונון שלמא ואיהו משנה למלך באתר דמטרוניתא יתבא משנה ודא איהו ושפחה כי תירש גבירתה (משלי ל כג) וביומוי דמשה לא שלמא שפחה אלא מטרוניתא לבתר דמית משה וירית יהושע דאיהו נער באתר מלכותא שלמא שפחה כמה דאת אמר (יהושע ה יד) **אני שר צבא ה' עתה באתי**:

שבגלות משנה שהיא מטרונון שולט, והוא משנה למלך, במקום המלכה, יושב משנה. וזהו "ושפחה כי תירש גבירתה". ובימי משה לא שלטה השפחה אלא המלכה, אחרי שמשה מת וירש יהושע, שהוא נער במקום המלכות, שלטה השפחה, כמו שנאמר "אני שר צבא יהוה עתה באתי".

וביומי דמשה כו' - דאז היו לומדים הכל בקבלה למשה מסיני, ואז היתה קבלה בדרועוי, לפיכך נקראת הלכה למשה מסיני, דמשה הוא בדוגא [(דחג"ת)] [דת"ת], לפיכך היתה כלת משה⁶⁵⁵: **יהושע דאיהו נער** - ר"ל, דוגמת מט"ט דאקרי נער (זהר ח"א קכו ע"א), וכן איקרי יהושע נער משה בפסוק (שמות לג יא), כדוגמת מט"ט שהוא נער משרת לקב"ה, כידוע בסוד (בראשית כד ב) עבדו זקן ביתו (זהר ח"א קכו ע"ב), כן יהושע נער משה: **שלטא שפחה** - ר"ל, שאז היו צריכין למשניות, כי משנה וגמ' והלכות פסוקות היו בכל דור מימות יהושע, כמ"ש על ריב"ז (סוכה כח ע"א) שלא הניח כו' משנה הלכה גמרא **כו': שר צבא כו'** - שהוא מט"ט, כמ"ש (חגיגה טז ע"א, זהר ח"ג רכט ע"ב) **אות הוא בצבא שלו**⁶⁵⁶:

– מאיר התיקון –

⁶⁵⁴ כוונתו שכך הוא מפני שכל מציאותה של חכמה זו הוא רק לקבל. ושמעתי מהגרמ"ש בטעם הדבר, שאי אפשר להבין את החכמה הזו מתוך לימודים של יגיעה [לשונו היתה מתוך "ג מידות השתורה נדרשת בהם] אנושית גרידא אלא יש רק לקבל את הדברים כפי שהם.

⁶⁵⁵ עי' לעיל הערה 650.

⁶⁵⁶ אות ברית, וצבאות נק' נו"ה (יהל אור שם). יסוד ביניהם בצבאות (יהל אור).

והרי בארנו שמטטרו"ן הוא מעשה מרכבה, ועליו נאמר (חגיגה יא ע"ב) אין דורשין במרכבה ביחיד, מה זה "ביחיד", ביחידו של עולם, אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו. חכם בחכמה, ומבין בבינה, ויודע בדעת, שנאמר בהם "ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת", משום שהוא משכן שהתמלא בשלשת הדרגות הללו.

והא אוקימנא - ר"ל, במקום אחר, שאמר עכשיו משה רבך לא רצה לקבלני⁶⁵⁹, שאמר (שמות לג טו) אם אין פניך כו', וכאן כל הד' עולמות מרומזים, מקרא, משנה, הלכה פסוקה, הלכה למשה מסיני⁶⁶⁰, שהן בפסוק והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים (דניאל יב ג). ואמר קודם כזהר הרקיע, דמצדיקי הרבים אי אפשר בלתי אותה, שהיא הלכה כרבים⁶⁶¹, וז"ש ומצדיקי הרבים בה כו': מט"ט איהו כו' - מפרש גלותא דשכינתא בשפחה כמ"ש לקמן בסמוך: ביחודא דעלמא - כמ"ש לקמן, דאין הקב"ה מתיחד בו, דאינו יחודו, כמ"ש לעיל (טו סע"ג), דעליה קאי (בראשית ב כ) לא מצא עזר: { טז ע"א } אלא א"כ היה כו' - דע"י מעשה הצדיקים מתבני האי נער ברזא דשמא קדישא, כמ"ש בזהר (ח"ג רכג ע"ב) ואם האדם חכם כו', אז האי נער ג"כ מתמלא בתלת דרגין אלין מס' דהאי בר נש: דאתמר בהון ואמלא אותו כו' - שאז היו ראויים לעשות המשכן, מט"ט, שגם הוא מתמלא בג' דרגין. וז"ש בגין דאיהו כו' - ר"ל, מט"ט:

ובכל מלאכה זה מעשה בראשית, ושכינה תחתונה, שאין דורשים לה במעשה בראשית בשנים, אלא ביחוד של העולם, המרכב"ה שלה, הוא מטטרו"ן, גוף השכינה.

ובכל מלאכה דא מעשה בראשית שכינתא תתאה דאין דורשין לה בעובדא דבראשית בשנים אלא ביחודא דעלמא מרכב"ה דילה איהו מטטרו"ן גוף שכינתא:

ובכל מלאכה דא כו' - מפרש סוף הפסוק דלעיל, שנתמלא בכל מלאכה כו', ואמר "ובכל" ⁶⁶², משום דאיהי כלילא דתלת דרגין כנ"ל, ומשכנא דאתמלי כו', הוא דמתלבשא ביה ההיא דאיהי כלילא כמ"ש לקמן, ואז דורשין ביחיד, דאז הקב"ה מתייחד בו, בשכינתיה כמ"ש לקמן. וז"ש דאין דורשין לה כו' - ר"ל, דבה מתייחד הקב"ה כמ"ש לקמן, והוא מרכבה דילה ומתייחד בו, וז"ש מרכבה דילה כו': גוף שכינתא - ר"ל, שכינה נפש והקב"ה נשמה, והנשמה בלתי הנפש אינו מתייחד בגוף כמ"ש לקמן:

ושכינה היא נקראת [שם] מ"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, משום שהיא הכלל של עשר ספירות, הרכב שלה מטטרו"ן, שעליו נאמר "רכב אלהים רבותים אלפי שנא"ן". מה זה

ושכינתא איהי מ"ה יו"ד ה"א וא"ו ה"א אתקריאת בגין דאיהי כלילא דעשר ספירין רכב דילה מטטרו"ן עליה אתמר (תהלים סח יח) רכב

- מאיר התיקון -

⁶⁵⁷ עי' ליקוטי הש"ס מסכת חגיגה וז"ל: מעשה בראשית הם דרושי עולם התוהו שזה הי' בבראשית קודם התיקון. מעשה מרכבה הם דרושי התיקון והתלבשות הפרצופים זה בזה, ע"כ. אבל לפי כאן משמע שמעשה בראשית נוק' ומעשה מרכבה היא ו"ק.

⁶⁵⁸ עי' ב"ע רכז ע"א: חכם ומבין מדעתו שיש בו רזא דחב"ד שהוא סוד המוחין שבאו אחר התיקון והוא רזא דמתקלא כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בנתים.

⁶⁵⁹ עי' ילקוט שמעוני (שמות - פרק כג - רמז שנ"ט) אבל יהושע ראה את המלאך ונפל על פניו, מה אמר לו הלנו אתה אם לצרינו. כיון שאמר לו כן התחיל צועק מתחת צפרני רגליו שנאמר ויאמר לא כי אני שר צבא ה' עתה באתי הרי שני פעמים באתי להנחיל את ישראל. אני הוא שבאתי בימי משה רבך ודחה אותי ועתה באתי, ויפל יהושע ראה אותו ונפל על פניו, אבל משה ראה אותו ודחה אותו, אמר הקב"ה הנה אנכי שולח מלאך לפניך, לכל מי שמשמר את התורה כיוצא בך. ועי' לעיל טו ע"ב עתה באתי, וגר"א שם.

⁶⁶⁰ דהיינו אצילות, וזה תורה דאצילות, קבלה עי' לקמן הערה 716.

⁶⁶¹ עי' לעיל ד"ה הלכה כרבים.

⁶⁶² צ"ע אם כוונתו למידה "בכל".

שנא"ן, שור, נשר, אריה, אדם. וזהו סוד אלהי"ם רבותים אלפי שנאן מאי שנא"ן שור המרכבה, רכ"ב מ"ה ודאי. נשר אריה אדם ודא איהו סוד מרכב"ה רכ"ב מ"ה ודאי:

ושכינתא איהי כו' - ר"ל, למה נקרא מרכבה: איהי מ"ה כו' - כמ"ש לעיל (טו ע"א) דאיהי דמות אדם כו': רכב אלהים - ר"ל, שכינה שנקראת אלהים⁶⁶³: רבותים אלפי - ר"ל, כ"ב אלפים, שאז שכינה שורה, כמ"ש בגמ' (יבמות סד ע"א) שאין השכינה שורה פחות מב' רבבות וב' אלפים, וכן במט"ט כנ"ל, והטעם, דשכינה כלילא מכ"ב אתוון כנ"ל (טו ע"ג ד"ה את ודאי): אדם - הוא נ' פשוטה כמ"ש בזהר (ח"ג טו ע"ב):

ומטטרו"ן הוא ארון, גוף לתורה שבכתב, שהוא עמוד האמצעי, והוא שלחן, שלחן השכינה, שהיא ל"ב, שנאמר בה (ברכות סא ע"ב) ל"ב מבין, והוא לשמאל. ולכן אמרו בעלי המשנה (ב"ב כה ע"ב) שלחן בצפון. ומטטרו"ן איהו ארון גופא לאורייתא דבכתב דאיהו עמודא דאמצעייתא ואיהו שלחן פתורא דשכינתא דאיהי ל"ב⁶⁶⁴ דאתמר ביה ל"ב מבין ואיהו לשמאלא ובגין דא אמרו מארי מתניתין שלחן בצפון:

ומט"ט איהו כו' - מפרש איך הוא רכב דילה בד' חיות שהן חג"ת, ואיהי כלולה מכולם: איהו ארון כו' - ר"ל, שהוא משכן תתאה עם כל הכלים: דאיהי לב - כאן אמר לב, דארון הוא עמודא דאמצעייתא:

והוא מנורה, אש דולקת, מצד השכינה, שנאמר בה "נר יהו"ה". וצריך להיות לימין שיקבל שמן. ולכן, מנורה בדרום. זהו כלי לקבל פתילה ושמן ואור. פתילה שכינה, השמן שלה צדיק, שמן כתית, האור שלה עמוד האמצעי. כדוגמא זה, הנפש שהיא שותף הגוף, היא פתילה. הרוח, זה השמן. האור, זו הנשמה. הכלי זה הגוף, הוא עבד, והוא רכב לשלשת הצדדים הללו, שהם קשר של יחוד אחד, שהם "נר יהו"ה נשמת אדם". ואיהו מנורה נור דליק מסטרא דשכינתא דאתמר בה (משלי כ כז) נר ה' וצריך למהוי לימינא לקבלא משחא ובגין דא מנורה בדרום דא איהו מאנא לקבלא פתילה ומשחא ונהורא פתילה שכינה משחא דילה צדיק שמן כתית נהורא דילה עמודא דאמצעייתא כגוונא דא נפשא דאיהי שתופא דגופא⁶⁶⁵ איהי פתילה רוח דא משחא נהורא דא נשמתא מאנא דא גופא איהו עבד ואיהו רכב לתלת סטרין אלין דאינון קיטורא דיהודא הדא דאינון נר ה' נשמת אדם:

נור דליק - ר"ל, דמנורה הוא אותיות נור מה: וצריך למהוי כו' - וכן מ"ש (יד ע"ב) לב מבין ואיהו כו', הכל נתפרש לעיל: שמן כתית - ר"ל, זרע קודש, הבא ממזח, והוא ע"י כתישה בצדיק, כמ"ש בזהר (ח"ג רמז ע"ב), וזהו כתית: נהורא דילה עמודא דאמצעייתא - כמ"ש לעיל (כ ע"ב) דאנהיר כגוונין דילה: ואיהו רכב כו' - כמו שאי אפשר האור במנורה בלא שמן, כן הקב"ה אינו מתייחד בהורא עבד בלא שכינתיה: דאינון נר - ר"ת נפש רוח ועם נשמה, הן נר"ן:

ועבד זה, הוא כנוי לכל השמות, שנוי לכל השמות, ובו מרכיבים כל האילנות העליונים מצד של טוב. והאי עבד איהו כנויא לכל שמהן שנוי לכל שמהן וביה מרכיבין כל אילנין עלאין מסטרא דטוב:

- מאיר התיקון -

⁶⁶³ עי' לעיל הערה 562.

⁶⁶⁴ נדצ"ל לב.

⁶⁶⁵ עי' לעיל הערה 559.

איהו כינוי כו' שנוי כו' - כמ"ש לקמן (טז ע"ב) שבו מחליפין אותיות של השמות ומרכיבין⁶⁶⁶,
וז"ש וביה מרכיבין כו' - ור"ל, דלכך נקרא מרכבה:

מרכבות דסמרא דרע עלייהו אתמר ולא
בעריות בשלשה מאי עריות סמא"ל ונחש לא
צריך למהוי בשלשה דאינון משחית א"ף
וחימ"ה⁶⁶⁷ למהוי תליתאה בינייהו דלא
מתקשרין בהון אלא דיהון תרוייהו בפרודא
ובנין דא אין דורשין בעריות בתלתא ועובדא
דבראשית בהפוכא אין דורשין במעשה
בראשית בשנים דלא יעבדון פרודא אלא
ביהיד דאיהו יחודא חד ובנין דא לא יאכל
אדם תרי ולא ישתה תרי⁶⁶⁸:

המרכבות של צד הרע, עליהם נאמר
(חגיגה יא ע"ב) "ולא בעריות בשלשה". מה
זה עריות, סמא"ל ונח"ש. צריך שלא יהיה
בשלשה, שהם: משחית, א"ף, וחמ"ה, להיות
שלישי ביניהם, שלא מתקשרים בהם, אלא
שיהיו שניהם בפירוד. ולכן אין דורשין
בעריות בשלשה, ובמעשה בראשית בהפוך,
אין דורשים במעשה בראשית בשנים, שלא
יעשו פרוד, אלא ביחיד, שהוא יחוד אחד.
ולכן, לא יאכל אדם שנים ולא ישתה שנים
(פסחים קי ע"א).

{ טז ע"ב } מרכבות דסט' כו' - עכשיו מתחיל לפרש המתני' דאין דורשין: עלייהו אתמר כו' -
דמרכבה דס"א הוא לעומת הקדושה ג"כ עיקרן ג' כמו בקדושה, כמו שמפרש והולך: דאינון כו'
- והן המרכבה דס"א, ועון הוא לעומת חיה הרביעית דכלילא כנ"ל, והן בפסוק והוא רחום
שאומרים קודם ערבית⁶⁶⁹, שאז שליטה דידהו, ואומרים יכפר כו': למהוי תליתאה - ר"ל, שלא

- מאיר התיקון -

⁶⁶⁶ עי' יהל אור ח"א יג ע"ב ז"ל: וכל השמות אינו כתובים בתורה בפירוש רק אותן שבאצילות
וכן כל הכינויים שנק' בהם הקב"ה הן בלבושין וכנפים שבאצילות ששם יחוד שמו ית'.
כשאין זוג למעלה בז"א דאצילות, יורד הז"א ביצירה ומתלבש במט"ט, ושם מזדווג בנוק' ונקרא
מט"ט אז בשם מיט"ט בתוספת י', וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף טז) בארוכה עש"ה ודברי רבינו שם,
והנה נמשך אז כל השפע וההנהגה על ידו, וכנ"ל דכל ספירין פועלים ביה בהאי עלמא שפלה. ואין
הכוונה ח"ו שהוא המנהיג, אלא שהזר"ן מתלבשים בו ומתייחדים שם ונמשך ההנהגה על ידו, וכמו
שמבואר כ"ז בפרדס שער אבי"ע פ' ד' ה', ובפע"ח (בסוף הקדמה בד"ה עשר ספירות) ע"ש. והנה על
היחוד הזה כאשר מתלבשים בו הזר"ן ומתייחדים שם, הנה נאמר על זה כי הנה ה' יוצא ממקומו
(ישעיה כו כא), כי אז הוא כביכול לבר מאתריה ונשתנה בו, וכמ"ש בתיקונים (ק"ז ע"ב) וע"ש דברי
רבינו ד"ה שינוי השם) ושם צח ע"א) וכן ברע"מ (פ' תצא רפא ע"א) ע"ש. והנה נאמר על זה ג"כ אל
תמר בו אל תמירוני בו, כי גם אפי' כשירדדים בו הזר"ן ומתלבשים בו ומתייחדים שם כנז', הנה אינם
מתייחדים עמו להעשות עמו לחד, אלא הוא עומד לעולם במדרגתו שהוא רק המלאך מיט"ט לבד,
והוא לעולם רק במדרגת ב"ע, אשר הקב"ה אינו מתייחד שם להעשות עמהם לחד כלל (דע"ה ח"א
נג ע"ד).

ועכ"פ הוא כי המטה משה הוא לעולם בסוד מט"ט, אלא שהן המטה והן מט"ט הם לפעמים
בסוד עץ החיים ולפעמים בסוד עץ הדעת, ומט"ט כשהוא בסוד עץ החיים נקרא מיט"ט בתוספת י'
וכנ"ל מתיקונים (דף מו ע"ב), [אמנם כי בהקדמת תיקונים (דף טז סע"א) שם משמע להיפך]. ועי'
בדברי הרב שער סדר אבי"ע (פ"ו). אך מצאתי בספר קהלת יעקב להגאון בעל מלא הרועים ערך
מט"ט, שאמר שם כי מיט"ט בתוספת י' הוא לפעמים למעליותא ולפעמים הוא לגרועותא, כ"כ שם
בשם עמק המלך (דע"ה ח"ב קכח ע"ד).

ועי' שער מז פרק ו: נשמה דז"א דיצירה הוא מטטרון, והרוח שלו הוא סנדלפון, ונפש שלו
הוא מיטטרון בתוס' יו"ד.

⁶⁶⁷ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ כג ע"ב ד"ה ואמר תלת ז"ל: ואמר תלת שלהובין כו' -
הוא עשן ואש וגחלי אש, שכנגדן הן אף וחמה ומשחית, שכולן הן באף, וכולן הן בפסוק (תהלים יח
ט) עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל גחלים בערו ממנו, ואע"ג דכתיב מפיו עקרא דרוגזא בחוטמא,
כמ"ש בא"ז (רפט ע"א) חוטמא דז"א כמה דאוקימנא עד גו רחמי, ושם (דף רצד ע"א) חוטמא דז"א
תקונא עד וכלא בז"א אתמר, ובא"ר (דף קל ע"ב) חוטמא דז"א כתיב עד מההוא אשא, וכן (קלז ע"ב)
וקלח ע"א) חוטמא דז"א בחוטמא עד כלא בז"א אתמר, ובפ' משפטים (קכב ע"ב) חוטמא עד ריח
הניחוח.

⁶⁶⁸ עי' פסחים (דף קי ע"א) תנא עשרה כוסות תיקנו חכמים בבית האבל ואי סלקא דעתך עשרה
כוסות יש בהן משום זוגות היכי קיימי רבנן ותקנו מילתא דאתי לידי סכנה אבל תמניא יש בהן
משום זוגות.

⁶⁶⁹ עי' זהר ח"ב קל ע"א.

יהיו הג' מרכבה להם⁶⁷⁰ דוגמת עבד בשלשה חיות לקב"ה ושכינתיה, וידוע דאין זיווג בלתי שלישי, אמצעי ביניהם⁶⁷¹, וז"ש דיהון תרווייהו בפירודא: ובגין דא לא כו' - דתרי אינון בס"א כנ"ל:

ולא במרכבה ביחיד, משום שיחיד אין לו שיתוף שהוא מטטרון. כדוגמת הנשמה אין לה שיתוף בגוף. ולמה אמר (חגיגה יא ע"ב) "אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו", כאן משמע שיש לו מרכבה למעלה לקדוש ברוך הוא, שהיא מלאכה שלו, ומהי, אותה שכלולה מחכמה בינה ודעת, שהם יה"ו. המלאכה של שלש אותיות, היא ה', שכינה תחתונה, השלמות של שלש אותיות, עליה נאמר "ותכל כל עבודת משכן וגו'", והיא ה' של היום הששי (עי' שבת פח ע"א). ולכן, אף על גב שאומרים אין דורשים במרכבה ביחיד, חזר ואמר אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, שודאי באלה השלש דורשים במרכבה ביחיד, ובלא אלו השלש, אינו יחוד שלו, וזהו סוד שהקדוש ברוך הוא למעלה אחד עם שכינתו.

ולא במרכבה ביחיד, משום שיחיד אין לו שיתוף שהוא מטטרון. כדוגמת הנשמה אין לה שיתוף בגוף. ולמה אמר (חגיגה יא ע"ב) "אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו", כאן משמע שיש לו מרכבה למעלה לקדוש ברוך הוא, שהיא מלאכה שלו, ומהי, אותה שכלולה מחכמה בינה ודעת, שהם יה"ו. המלאכה של שלש אותיות, היא ה', שכינה תחתונה, השלמות של שלש אותיות, עליה נאמר "ותכל כל עבודת משכן וגו'", והיא ה' של היום הששי (עי' שבת פח ע"א). ולכן, אף על גב שאומרים אין דורשים במרכבה ביחיד, חזר ואמר אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, שודאי באלה השלש דורשים במרכבה ביחיד, ובלא אלו השלש, אינו יחוד שלו, וזהו סוד שהקדוש ברוך הוא למעלה אחד עם שכינתו.

ולא במרכבה ביחיד, משום שיחיד אין לו שיתוף שהוא מטטרון. כדוגמת הנשמה אין לה שיתוף בגוף. ולמה אמר (חגיגה יא ע"ב) "אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו", כאן משמע שיש לו מרכבה למעלה לקדוש ברוך הוא, שהיא מלאכה שלו, ומהי, אותה שכלולה מחכמה בינה ודעת, שהם יה"ו. המלאכה של שלש אותיות, היא ה', שכינה תחתונה, השלמות של שלש אותיות, עליה נאמר "ותכל כל עבודת משכן וגו'", והיא ה' של היום הששי (עי' שבת פח ע"א). ולכן, אף על גב שאומרים אין דורשים במרכבה ביחיד, חזר ואמר אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, שודאי באלה השלש דורשים במרכבה ביחיד, ובלא אלו השלש, אינו יחוד שלו, וזהו סוד שהקדוש ברוך הוא למעלה אחד עם שכינתו.

ולא במרכבה ביחיד, משום שיחיד אין לו שיתוף שהוא מטטרון. כדוגמת הנשמה אין לה שיתוף בגוף. ולמה אמר (חגיגה יא ע"ב) "אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו", כאן משמע שיש לו מרכבה למעלה לקדוש ברוך הוא, שהיא מלאכה שלו, ומהי, אותה שכלולה מחכמה בינה ודעת, שהם יה"ו. המלאכה של שלש אותיות, היא ה', שכינה תחתונה, השלמות של שלש אותיות, עליה נאמר "ותכל כל עבודת משכן וגו'", והיא ה' של היום הששי (עי' שבת פח ע"א). ולכן, אף על גב שאומרים אין דורשים במרכבה ביחיד, חזר ואמר אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, שודאי באלה השלש דורשים במרכבה ביחיד, ובלא אלו השלש, אינו יחוד שלו, וזהו סוד שהקדוש ברוך הוא למעלה אחד עם שכינתו.

ולא במרכבה ביחיד, משום שיחיד אין לו שיתוף שהוא מטטרון. כדוגמת הנשמה אין לה שיתוף בגוף. ולמה אמר (חגיגה יא ע"ב) "אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו", כאן משמע שיש לו מרכבה למעלה לקדוש ברוך הוא, שהיא מלאכה שלו, ומהי, אותה שכלולה מחכמה בינה ודעת, שהם יה"ו. המלאכה של שלש אותיות, היא ה', שכינה תחתונה, השלמות של שלש אותיות, עליה נאמר "ותכל כל עבודת משכן וגו'", והיא ה' של היום הששי (עי' שבת פח ע"א). ולכן, אף על גב שאומרים אין דורשים במרכבה ביחיד, חזר ואמר אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, שודאי באלה השלש דורשים במרכבה ביחיד, ובלא אלו השלש, אינו יחוד שלו, וזהו סוד שהקדוש ברוך הוא למעלה אחד עם שכינתו.

כגוונא דנשמתא כו' - שהנשמה בלא הנפש א"א להיות כלל בגוף, ואינה מראה כחותיה, וז"ש לקמן, בלא שכינתיה אשתני ביה: דאית ליה מרכבה כו' - ר"ל, שמט"ט אית לו (בו) דבר שהוא מרכבה אמיתית לקב"ה, והיא השכינה, כמו שמפרש והולך: דאיהו מלאכה דיליה - ר"ל, השכינה הכלולה מחב"ד, ולכך נאמר לעיל בחכמה כו' ובכל מלאכה: שלימו דתלת אתוון - שבה נשלם השם⁶⁷³ כמ"ש לקמן, ובה אתקרי הוי"ה בשלימו: עלה אתמר ותכל כו' - שבה נשלם השם: ואיהו ה' כו' - שששת ימי בראשית הוא ת"ת, שכלול מיה"ו, וה' דהששי משלמת, שאז ויכולו כו', כי המשכן ומעשה בראשית בגוונא חדא, כנ"ל (יד ע"א): ובלא אלין כו' - ר"ל, כשאין במט"ט ג' דברים הנ"ל, שהיא השכינה: קב"ה לעילא - ר"ל, במרכבה עליונה שהיא שכינתיה, וז"ש חד בשכינתיה:

– מאיר התיקון –

⁶⁷⁰ עי' אד"ר קלה ע"א וימלוך באדום בלע בן בעור וימלוך באדום רזא חדא הוא אתר דכל דינין מתקטרין תמן ותליין מתמן בלע בן בעור, עכ"ל. ועי' זהר ח"ב קג ע"א, אל אחר אסתנס לא עביד פרין. הקשו האחרונים בזה א"כ מהיכן נמשך הפריה ורביה לאו"ה, אך לא קשה כלל, כי ע"י החטא הנה נמשך להז"ן דקליפה מאור התיקון ג"כ, שהוא אור הדעת, ועי"ז נשלמו הם למעבד תולדין ופירין ג"כ (דע"ה ח"ב ט ע"ב), אלו שהיה עביד תולדות, היו מטשטשין את העולם [כמש"כ בב"ב עד ע"ב על הלוייתן נחש בריח ונחש עקלתון] (דע"ה ח"ב ס ע"ג), עי' לעיל סה רע"א: אמר רבי אבא כד מזדווגי כחדא לא יכלי בני עלמא למיקם בהו ועל דא כתיב לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו (דברים כב י) יחדיו דייקא (דע"ה ח"ב קג ע"ג), ועי' יהל אור ח"ג ח ע"ג: חשך ג' קלי' שור חמור כלב, ומהן באה שכח"ה וכו' ושור וחמור הן ב' מדות הכוללות הכל תאוני וכעסני, שהן עשו וישמעאל, סם ונחש, וכו' וכלב בו שניהם כח הכעסני ברוח שבא מהגאווה רוח גבוה וכו'.

⁶⁷¹ עי' נדה לא ע"א, תנו רבנן שלשה שותפין יש באדם הקדוש ברוך הוא ואביו ואמו אביו מזריע הלבן שממנו עצמות וגידים וצפרנים ומוח שבראשו ולובן שבעין אמו מזרעת אודם שממנו עור ובשר ושערות ושחור שבעין והקדוש ברוך הוא נותן בו רוח ונשמה וקלסתר פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוק רגלים ובינה והשכל.

עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ ב ע"א ד"ה וכן התחלת וז"ל: ע"ס והן שלשה והשלשה עיקרן הן שנים ז"ל כי היסוד אינו רק להכריע ולכן הוא כולו טמיר.

⁶⁷² עי' לעיל הערה 658.

⁶⁷³ עי' זהר ח"א מט ע"ב: לזאת יקרא אשה שלימו דכלא.

וכד איהו לתתא במטטרו"ן בלא שכינתיה
 אשתני ביה ובגין דא אמר אלישע אחר שמא
 חס ושלום שתי רשויות יש ובגין דא אמר אל
 תמירני⁶⁷⁴ בו כי שמי בקרבו (שמות כג כא) בגין
 דמטטרו"ן איהו שני למלך וכד איהו שכינתא
 בלא בעלה אתקרי האי מלאך משנה לה
 ואשתניאת דלא אשתמודעין בה חיילין ומה
 דאיהו מטרוניתא ובמאי היא מתכסא בההיא
 דאתקריאת אמה:

וכשהוא למטה במטטרו"ן בלי שכינתו,
 משתנה בו (ממנו), ולכן אמר אלישע, אחר,
 (חגיגה טו ע"א) שמא חס ושלום יש שתי
 רשויות, ולכן אמר (סנהדרין לח ע"ב) אל
 תמירני בו, "כי שמי בקרבו". משום
 שמטטרו"ן הוא שני למלך, וכשהיא, השכינה
 בלי בעלה, נקרא המלאך הזה משנה לה,
 ומשתנית שלא נודע בה החיילות ומה שהיא
 מלכה, ובמה היא מתכסית, באותה שנקראת
 אמה.

**שמא ח"ו כו' - שראה דאשתני, והוא היה מקובל דאיהו כדוגמת הקב"ה ששמו כשם רבו, לכך
 טעה כו': אל תמירני - ר"ל, דלא אשתני ביה⁶⁷⁵: כי שמי בקרבו - הוא השכינה: בגין דמט"ט -
 ר"ל, מה שאמר [לעיל] וכד איהו לתתא כו': ומה דאיהי מטרוניתא - ר"ל, שהיא בגלות ואינה
 מולכת, שאז (משלי ל כג) שפחה תירש כו':**

ודא הוא דאמר קרא (שמות כא ז) וכי ימכור
 איש את בתו לאמה איש דא קודשא בריך הוא
 בתו דא שכינתא לאמה בת זוגיה דמטטרו"ן
 דאיהו מיטטרו"ן בתוספת יו"ד⁶⁷⁶ דשפחה
 בישא היא אמה⁶⁷⁷ דערב רב ובגין דההיא
 שפחה בישא ובנהא לא ישתמודעין בה איהו
 מתכסיא בעבדא דילה כנשמתא כנופא:

וזהו שאמר הפסוק "וכי ימכר איש את
 בתו לאמה", "איש", זה הקדוש ברוך הוא.
 "בתו", זו שכינה. "לאמה", בת זוגו של
 מטטרו"ן, שהיא מיטטרו"ן בתוספת יו"ד,
 ששפחה רעה היא אמה של ערב רב. ומשום
 אותה שפחה רעה ובניה, לא מוכרים בה,
 היא מכוסה בעבד שלה, כמו הנשמה בגוף.

**היא אמה כו' - ר"ל, דלכך נקראת אמה: ובנהא - ר"ל, האומות (שהיו) [ש]משעבדין בישראל,
 ואין חוששין לה: איהי מתכסיא כו' - ר"ל, בגאולת מצרים, אע"ג דלא נפקא מהאי גופא, מ"מ
 יצאה ממנה ומתכסיא בעבדא, שאז הכירו הכל כחה, כמ"ש (שמות ז יז) בזאת תדע כו': כנשמתא
 כנופא - ר"ל, כמו הנשמה {טז ע"ג} בגוף, אעפ"י שאינה נראית מ"מ ניכר כחה, אעפ"י דמתכסיא
 בעצמה:**

ובגלות הראשונה, שבת המלך לא חזרה
 למלכותה, ולא יצאה מאותו הגוף, לא יצאה
 חפשית, ובגולה נאמר בהם "עבדים היינו
 לפרעה במצרים", משום שהיו תחת רשות
 אותו עבד, לכן אמר פרעה במקום הזה "לא
 ידעתי את יהו"ה וגם את ישראל לא אשלח".
 ולכן יצאו במנוסה, כעבד שאין לו כתב
 שחרור וברח מאדונו.

ובגלות הראשונה, שבת המלך לא חזרה
 למלכותה, ולא יצאה מאותו הגוף, לא יצאה
 חפשית, ובגולה נאמר בהם "עבדים היינו
 לפרעה במצרים", משום שהיו תחת רשות
 אותו עבד, לכן אמר פרעה במקום הזה "לא
 ידעתי את יהו"ה וגם את ישראל לא אשלח".
 ולכן יצאו במנוסה, כעבד שאין לו כתב
 שחרור וברח מאדונו.

- מאיר התיקון -

⁶⁷⁴ ז"ל: אמר ליה זהו מטטרו"ן ששמו כשם רבו דכתיב כי שמי בקרבו אי הכי ניפלחו ליה כתיב
 אל תמר בו אל תמירני בו אם כן לא ישא לפשעכם למה לי אמר ליה הימנותא בידן דאפילו בפרונוקא
 נמי לא.

⁶⁷⁵ עי' קיז ע"ג ד"ה שינוי השם (לש"ו), ז"ל: שינוי השם דא כו' - דהוא במט"ט דביה כל התמורות
 והשינויים וזהו שינוי השם דהשם הו"ה עצמו נשתנה בו ומ"מ קב"ה דאיהו מלאו לא נשתנה
 כמט"ל וז"ש אל תמירני בו.

⁶⁷⁶ עי' לעיל הערה 666.

⁶⁷⁷ נ"א "אימא" וכן הוא בד"א (לש"ו).

ובגינהא אתמר כו' - ר"ל, שהיתה מתלבשת באמה, וזהו שנאמר מבית עבדים, ולכך היו עבדים, וז"ש עבדים היינו כו': ובגין דא כו' - ר"ל, שאמר לעיל (טז ע"א) דבה בנהא לא אשתמודעין: ובג"ד נפקו כו' - ר"ל, בגין דלא נפקת מהאי גופא אע"ג שניכרת בו כנ"ל, מ"מ נפקו כו' דהוא עבד:

אבל בפורקנא בתראה לא נפקת ברתא בהאי עבדא כשפחה אלא בקודשא בריך הוא בגין דאורייתא (דאיהי) 678 חירו (איהי) 679 עמה בגלותא בתראה (דאיהי) 680 חירו דילה מה דלא הוה הכי בגלותא קדמאה דלא הוה לה ולבנהא אורייתא דאיהי חירו דאורייתא ודאי איהו חירו במלכותא דילה ביקרא דילה הה"ד (משלי ג טו) יקרה 681 היא מפנינים ובגין דא (שמות כא ז) לא תצא כצאת העבדים ודא הוא דאמר (ישעיה נב יב) כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו כי הולך לפניכם ה' יהוה ודאי איהו יוקים לון מעפרא ואיהו נהיר על אנפוי דישראל וביה אשתמודעין כל עלמין דאינון זרע ברך ה' (שם סא ט):

אבל בגאולה האחרונה, לא יוצאת הבת בעבד הזה כמו שפחה אלא בקדוש ברוך הוא, משום שתורה שהוא חרות שהוא עמה בגלות האחרונה, הוא החרות שלה, מה שלא היה כך בגאולה הראשונה, שלא היתה לה ולבניה תורה שהיא חרות, שתורה היא ודאי חרות במלכות שלה, בכבוד שלה, זהו שנאמר "יקרה היא מפנינים", ולכן "לא תצא כצאת העבדים". וזה שאמר "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו, כי הלך לפניכם יהוה", יהוה ודאי הוא יקים אותם מהעפר, והוא מאיר על פניהם של ישראל, ובו נודעים כל העולמות שהם "זרע ברך ה'".

חירו דאורייתא - כמ"ש (עירובין נד ע"א) חרות כו' 682: חירו במלכותא - שאז מל' יהיה בחירות, וכן של ישרים 683 למטה: הה"ד יקרה היא כו' - ר"ל, באורייתא היא יקרה: ואיהו נהיר כו' - כמ"ש (דברים כה י) וראו כל כו' כי שם כו', כמו הנשמה בגוף אינה נראית רק כשמתפשטת, כן השם אחר שיתפשט מהאי גופא וישרה בישראל, שלא ע"י מט"ט:

ואתפשט קודשא בריך הוא מכל כנויין ומרכבות של מטטרון, שהם כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, מצפ"ץ. ונאמר בו "ולא יכנף עוד מוריק והיו עיניך רואות את מוריק", באותו זמן, כי "עין בעין יראו בשוב יהוה ציון". ויתפשט ממרכבות שלמטה, ויתלבש במרכבה שלו, שהיא אדנ"י, שם המרכבה, הוא יהוה. כנוי זה אלה"ם שעולה לחשבון אה"ה אדנ"י, והוא כנוי של שני השמות הללו, ובו הם מתכסים.

ואתפשט קודשא בריך הוא מכל כנויין ומרכבות דמטטרון דאינון כוז"ו במוכס"ז כוז"ו מצפ"ץ ואתמר ביה 684 (ישעיה ל ב) ולא יכנף עוד מוריק והיו עיניך רואות את מוריק בהיא זמנא כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון (שם נב ח) ואתפשט ממרכבות דלתתא ואתלבש 685 במרכבה דיליה דאיהי אדנ"י שם המרכבה דא יהוה כנוי דא אלה"ם דסליק לחושבן אה"ה

– מאיר התיקון –

678 לחיכו (גר"א).

679 לחיכו (גר"א).

680 לחיכו (גר"א).

681 עי' דברי רבינו תז"ח טז ע"א: יקרא דיליה יקרה כו' - מביא ראייה שהיא נקראת כבוד שנאמר יקרה היא.

682 ז"ל: ואמר רבי (אליעזר) [אלעזר] מאי דכתיב חרות על הלוחות אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל רב אחא בר יעקב אמר אין כל אומה ולשון שולטת בהן שנאמר חרות אל תיקרי חרות אלא חירות, ועי' עוד זהר חלק ב דף קפג ע"א.

683 נדצ"ל ישראל.

684 בתיקון העתיד שהוא בשליטת הע"ב וס"ג אשר יתחיל להתנוצץ מעת ביאת המשיח והלאה הנה יתגלה לכל א' את אור קדושת הדברים אשר עסק בהם בעוה"ז הנה יאירו בו ויתגלה בו אור קדושת מציאותם ויאירו בו ויתאחד עמהם וישיג אז גם את מהותם ג"כ כי יתבטל אז כל חשכת ועביות וכל מסך מבדיל ויתעלה כל חומר לצורה ויזדכך כל גוף לנשמה וכן למעלה למעלה הנה יתבטלו כל המסכים והלבושים מהאורות ויתגלה קדושת אמיתתן עצמן (כללים ח"ב קלב ע"ד).

685 עי' צביאור רבינו סגורם "ויתלכץ".

אדנ"י ואיהו כנוי דתריין שמהן אלין וביה
אתכסיין:

דאינון כוז"ו כו' - הוא כינוי באותיות המאוחרות: **מצפ"ץ** - הוא מרכבה בחילוף א"ת ב"ש, ואז השם מתכסה בהעלם בהן, והן הכנפים שמכסין את השם, וזהו (תהלים צא ד) "ותחת כנפיו כו", אבל אז יתפשט, וז"ש, **ולא יכנף כו' : ויתלבש במרכבה כו' -** ר"ל, שהשם הוא הוי"ה, והמרכבה אדנ"י. ובמט"ט היא כוז"ו, שהוא עם הוי"ה בגימ' אדנ"י. וכינוי אלהים. ובמט"ט מצפ"ץ שהוא גימ' ש', כמנין אלהים דיודיין, ואז יהיו הכנויין ומרכבה, הכל שמות התורה שאינן נמחקין, שהן בספירות⁶⁸⁶:

אהי"ה הוא יה"ו, ו' שהוא כלל של ששה צדדים, שבהם חותם ששה צדדים, והם: יה"ו, הו"י, וה"י, וי"ה, ה"ו, יו"ה. יה"ו נוטל לו ימין שהוא חסד, וחותר בו לחכמה, ובו הרוצה להחכים ידרים (כ"ב כה ע"ב). הו"י נוטל לשמאל שהוא גבורה, וחותר בו לעושר, ובו הרוצה להעשיר יצפין. וה"י פנה למזרח, ונוטל לו עמוד האמצעי, וחותר בו בניס. וי"ה נוטל לו ירך ימין, ומסתכל בו למעלה, וחותר בו חיים. ה"ו נוטל לו ירך שמאל, ומסתכל למטה, וחותר בו מזונות, מסתכל למעלה לחכמה, ונקשר בירך ימין, וחותר בו חיים, משום שעל החכמה נאמר "והחכמה תחיה בעליה". מסתכל למעלה לאם העליונה ונקשר בירך שמאל, וחותר בו מזונות. יו"ה פנה למערב בצדיק, שהוא ערוב, ששם מתערבים כל החיילות, ונכלל בשמונה עשרה אותיות, שהם: יה"ו הו"י וי"ה ה"ו יו"ה וה"י, אלו הן שמונה עשרה אותיות שבהן ח"י העולמים נקרא, וצדיק שבהן נקרא ח"י העולמים.

אהי"ה איהו יה"ו ו' איהו כללא דשית סטריין דבהון חתים שית סטריין ואינון יה"ו הו"י וה"י וי"ה ה"ו יו"ה יה"ו יו"ה יו"ה יו"ה נטיל ליה ימינא דאיהו חס"ד וחתיים ביה לחכמתא וביה הרוצה להחכים ידרים הו"י נטיל לשמאלא דאיהו גבורה וחתיים ביה לעותרא וביה הרוצה להעשיר יצפין וה"י פנה למזרח ונטיל ליה עמודא דאמצעייתא וחתיים ביה בני וי"ה נטיל ליה⁶⁹⁰ ירכא ימינא ואסתכל ביה לעילא⁶⁹¹ וחתיים ביה חיי ה"ו נטיל ליה ירכא שמאלא ואסתכל לתתא וחתיים ביה מזוני אסתכל לעילא לגבי חכמה ואתקשר בירכא ימינא וחתיים ביה חיים בגין דחכמה עליה אתמר (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה אסתכל (לעילא)⁶⁹² לגבי אימא עלאה ואתקשר בירכא שמאלא וחתיים ביה מזוני [עד ע"ב] יו"ה⁶⁹³ פנה למערב בצדיק דאיהו ערוב דתמן מתערבין כל

– מאיר התיקון –

⁶⁸⁶ דהיינו שהם מה שנתגלה בספירות דאצילות, ולכן אינם נמחקים, ששם אין שינוי או חרבן. ⁶⁸⁷ הו"י כו' – כאן כתובים הליכופים צטעות ועי' ס"י קס הגי' נכונה ועי' מ"ט קס (גר"א). ⁶⁸⁸ הנה הגרסא הכתוב כאן וכפי מה שהגהתי (הערות 689 690 693) הוא על פי גירסת האריז"ל בכוונת הלולב בפע"ח פ"ג ובשער הכוונות שם ד"ה ע"ש אבל גירסא הגר"א בס"י הוא כפי מה שכתוב בהנוסחא שלפנינו מעלה יה"ו דרום יו"ה ועי' רע"מ ח"ג רמג ע"ב (לש"ו). עי' ס"י (פ"א מ"ג) בירר שלש אותיות מן הפשוטות בסוד שלש אמות אמ"ש, וקבעם בשמו הגדול, וחותר בהם ששה קצוות. חמש חתם רום ופנה למעלה וחותרו ביה"ו, שש חתם תחת ופנה למטה וחותרו בה"ו, שבע חתם מזרח ופנה לפניו וחותרו בו"ה, שמונה חתם מערב ופנה לאחוריו וחותרו בו"ה, תשע חתם דרום ופנה לימינו וחותרו ביו"ה, עשר חתם צפון ופנה לשמאלו וחותרו בה"ו.

⁶⁸⁹ צ"ל וי"ה (לש"ו).

⁶⁹⁰ יו"ה נטיל ליה" נמחק בלש"ו ובמקומו איתא יו"ה נטיל".

⁶⁹¹ בזוה"ק (פרשת פנחס רלו ע"א) שהם הב' ריחים עליון ותחתון דטוחנים מן לצדיקים, וכן הוא בפ' ויקרא (דף כו ע"א). מה שנחשב הנצח וההוד לשני קצוות מיוחדים והם המעלה ומטה, הנה הוא רק על שם תכונתן, כי תכונתן הוא מחו"ב, וכמ"ש [כאן] אסתכל לעילא לגבי חכמה ואתקשר בירכא ימינא כו', אסתכל לתתא לגבי אימא עילאה ואתקשר בירכא שמאלא כו', ולכן אמרו רז"ל (ברכות ס"א סע"א) כליות יועצות, כי הם מחו"ב (ביאורים ח"א פד ע"ב). ועי' שעה"כ סוכות ה.

⁶⁹² לתתא (גר"א).

⁶⁹³ וה"י (לש"ו).

חיילין ואתכליל בה"י אתון⁶⁹⁴ דאינון יה"ו הוי"ו
 וי"ה הי"ו יו"ה וה"י אלין אינון י"ח אתון דבהון
 ח"י עלמין אתקרי (וצדיק בהון אתקרי ח"י
 עלמין)⁶⁹⁵:

אהי"ה איהו יה"ו - ר"ל, דהא דאמר שהוא כינוי לשם הוי"ה, ואמר דאהי"ה הוא יה"ו, ואדנ"י
 הוא ה' בתראה, כידוע⁶⁹⁶: **ו' דאיהי כלילא כו'** - עכשיו מפרש ראייה שיה"ו הוא אהי"ה, כמ"ש
 לקמן: **וחתים ביה בני - שהוא בן י"ה**, וממנו באים: **בי' מזוני - בס"י** (פ"ד ה"ב) כתוב ממשלה,
 דמזוני כבר נכלל בעותרא, וכן ממשלה הוא מצד העושר, כמ"ש (משלי טו) רבים יחלו⁶⁹⁷ כו': **אסתכל
 לעילא לגביה כו'** - נותן טעם למה ביה חיי, ואמר **אסתכל כו'**, שלכך נקרא נצח מעלה⁶⁹⁸: **אסתכל
 לתתא לגבי אימא כו'** - כצ"ל, כמ"ש לעיל **ואסתכל לתתא כו'**, שלכך נקרא מטה: **פנה למערב כו'**
 - בס"י (פ"ד מ"ג) כתוב שבו חתום שלום, שלכן נקרא שלום: **דאיהי ערוב - ר"ל**, שלכך נקרא מערב:

כל ההוי"ת הללו תלויות באם העליונה, שהיא חיים, וצדיק על שמו נקרא ח"י, חיות
 המרכבה על שמה נקראו, משום שהאם
 העליונה היא חיים, כמו שנאמר "עץ חיים
 היא למחזיקים בה", והיא מרכבה לחכמה.
 כל ההוי"ת אלין באימא עלאה תליין דאיהי
 חיים וצדיק על שמה אתקרי ח"י⁶⁹⁹ חיות
 המרכבה על שמה אתקריאו בנין דאיהי אימא
 עלאה חיים כמה דאת אמר עץ חיים היא
 למחזיקים בה (משלי ג יח) ואיהי מרכבה לחכמה:

כל הוי"ת - ר"ל, אלו ח"י אותיות: **מאימא עלאה** - עכשיו הוא מפרש היאך יה"ו הוא אהי"ה,
 דו' דאיהו שלימו דיה"ו {טז ע"ד} הוא כליל ו' הוי"ת דלעיל, שהוא מאימא עלאה, ואימא עלאה
 הוא אהי"ה: **חיות המרכבה כו'** - הוא ראייה שנקראת חיים כמ"ש (: **כד"א עץ חיים כו'** - שאימא
 עלאה היא ימא דאורייתא, כמ"ש לעיל {טז ע"ב}: **ואיהי מרכבה** - הוא מפרש שאמר לעיל דחיות
 המרכבה כו': **לחכמה - ר"ל**, שחכמה הוא מ"ה, כמ"ש לעיל {טז ע"א} והיא רכ"ב מ"ה:

מלכות שם י"י, ובה נקרא יה"ה
 בשלמות, שבע פעמים נקראה בה: יה"ה,
 יה"ה, יה"ה, יה"ה, יה"ה, יה"ה.
 ויש בהם כ"ח אותיות, שנאמר בהם "ועתה
 יגדל נא כ"ח אדנ"י", ובאלו שבעה השמות
 היא נקראת בת שבע, ועליהם נאמר "שבע
 ביום הללתיך".
 מלכות תמן ה' ובה אתקרי יהו"ה בשלימו
 שבע זמנין אתקריאת בה⁷⁰⁰ יהו"ה יהו"ה יהו"ה
 יהו"ה יהו"ה יהו"ה ואית בהון כ"ח אתון
 דאתמר בהון (במדבר יד יז) ועתה יגדל נא כ"ח ה'
 ובאלין שבע שמיהן אתקריאת היא בת שבע

– מאיר התיקון –

⁶⁹⁴ כל אלו השמות דח"י אותיות הם כלולים בהיסוד, שלכן נקרא היסוד ח"י עלמין, כמ"ש
 הגר"א בספר יצירה שם (פרק א משנה י"ג סוף אופן א' יב ע"ב) וכן הוא בזוה"ק (פ' ויקרא יז ע"א
 ופרשת פנחס רמג ע"ב (ביאורים ח"ב פ ע"ד).

⁶⁹⁵ "ולצדיק צהון כו' עד ח"י עלמין" נ"ל שכו"א מיותר (גר"א).

⁶⁹⁶ עי' לעיל הערה 248.

⁶⁹⁷ וכמבואר בתוכן הפסוק המלא: רבים יחלו פני נדיב וכל הרע לאיש מתן.

⁶⁹⁸ עי' לעיל הערה 691.

⁶⁹⁹ עי' הערה 694.

⁷⁰⁰ עי' לקמן ריש תיקון כ"ב (דף עא ע"ב) ובתיקון ל' (דף פא ע"ב), כי בז' קולות ניתנה תורה
 (ומ"ש בגמרא ברכות דף ו ע"ב שהם רק ה' קולות, אמר רבינו ז"ל שם בד"ה מאינון שבע קלין כי
 עיקרן הם ה', ה"ח וה"ג, וב' הם כלילותם, כללות החסדים וכללות הגבורות, אבל בפרטות הם ז').
 ועי' לקמן תיקון ס"ט (דף קכ ע"א) כי אלו הז' קולות הם ז' הוי"ת ע"ש, ועי' עוד שם (קנט ע"א).
 ואם כן הרי אינם אלא ז' הוי"ת, ולכאורה קשה ע"ז שכן איתא בדף קנא ע"א, שהם י' הוי"ת. ויישב
 האריז"ל (ע"ח טנת"א ה) כי הם ע"ד ז' היכלות, שהיכל הז' כולל גם ג"ר. ואלו ז' ההיות הם ז'
 ההוי"ת דההבלים, והם ז' ההוי"ת שבמלכות (לש"ו ביאורים ח"א עב ע"ב).

צ"ע אם יש טעות בנוסח כאן וצריך לנקד את ז' השמות הוי"ה כאן בז' אופני הנקודות, ועי' דף
 קנט.

ועליהו אתמר (תהלים קיט קסד) שבע ביום
הללתיך:

מלכות תמן ה' כו' - שע"כ פירש היאך אהי"ה בהוי"ה, ועכשיו פי' איך אדנ"י בה' בתראה:
ובה אתקרי כו' - ר"ל, לפיכך בשם אדנ"י נשתלם הוי"ה, ולפיכך ח"י אתון הנ"ל הן כמנין אחרים
דאדנ"י⁷⁰¹: ז' זמנין כו' - הוא ראה שבה נשתלם השם, כמו ו' שבו נכלל יה"ו, בו ששה פעמים
יה"ו, שהוא כליל שית ספירן. כן ה' בתראה שבה כולל ז' ספירן, כליל שבע היות, ואינון גימ'
ב"פ אלהים עם עשר אותיותיהן:

י"ה שלשים ושתים פעמים, בשלשים
ושנים אלה"ם, הם ל"ב נתיבות חכמה (ס"י
פ"א מ"א), א' עם י"ה, "איה מקום כבודו"
(תפילת מוסף לשבת).
י"ה תלתין ותרין זמנין בתלתין ותרין
אלהי"ם אינון ל"ב נתיבות חכמה א' עם י"ה
אי"ה מקום כבודו:

י"ה תלתין כו' - לפי שפירש היאך השם הוי"ה ושם יה"ו באלהים, עכשיו מפרש השם י"ה
באלהים, ואמר שי"ה שבאלהים אינון ל"ב שבילין של חכמה, ומתכסיא בלן"ב אלהים בב'
אותיות ה"י שבה בכינה, שהיא אלהים דמעשה בראשית, כמ"ש לעיל (ה"ע"ב) בראשית, עם ראשית
ברא אלהים את כו' ע"ש. והן גי' סכ"ת⁷⁰², והוא פרישו דסכת שלום דאימא עלאה כנ"ל (יד ע"ב): א'
עם כו' - עכשיו מפרש אלף דאלהים, שהוא אי"ה⁷⁰³, כח"ב (לקמן כ ע"א), ונשאר מאלהים אותיות
ל"ם, שהן שבעים, והן ז' תחתונות, שכל א' כלול מיו"ד, הרי כל הע"ס נכללין באלהים, וע"ס הן
שם הויה כנ"ל, וא"כ שם הויה נכלל באלהים:

והמשכילים (דניאל יב ג) אינון היכלין וציריין דגנתא דעדן בלהו מצויירין ומרוקמין באתון:	"והמשכילים" אותם היכלות וציריין של גן עדן, כולם מצויירין ומרוקמים באותיות.
---	---

והמשכילים כו' - עכשיו בסיום [ה]הקדמה מפרש כל מ"ש לעיל, דהמשכילים אלין היכלין
ואותיות, שבו מרוקם היכלין דג"ע, והנקודין ציורא דג"ע. עכשיו מפרש האותיות והיאך בהם
כלולים הנקודות, ובסוף מפרש כל האותיות כסדר: היכלין וציריין - באתון ונקודות: מצויירין
ומרוקמין באתון - שבאותיות כלולין ג"כ נקודות כמו שמפרש והולך:

א ציורא דהיכלא גניזא דאיהי אנכ"י דסליק לחשבון כס"א ואיהו מצוייר בנקודין דאינון ככביא דנהרין ברקיעא ובהון מצויירין נשמתין ורוחין ונפשין דצדיקיא וציורא דיליה כנוונא דא' איהי דיוקנא דקמ"ץ דאיהו ניצוץ ורקיע ניצוץ איהו ככב (זו ע"א) ועליה אתמר (במדבר כד יז) דרך ככב מיעקב רקיע וקם שבט מישראל ניצוץ איהו ככב חמה דנהרא ברקיעא עטרה על רישיה לתתא אתפלג א' כנוונא דא' סיהרא דתחות רקיע ותרוייהו בציורא דא' (נ"א) ⁷⁰⁴ כד ייתי סמא"ל לאסתכלא בה לתתא אסתכלת לעילא	א ציור של היכל גנוז, שהוא אנכ"י, שעולה לחשבון כס"א, והוא מצויר בנקודות שהם ככובים שמאירים ברקיע, ובהם מצוירות נשמות ורוחות ונפשות של הצדיקים. וציור שלו כמו זה , היא דמות הקמץ, שהוא ניצוץ ורקיע. הניצוץ הוא כוכב, ועליו נאמר "דרך כוכב מיעקב", רקיע, "וקם שבט מישראל". ניצוץ הוא כוכב חמה שמאיר ברקיע, ועטרה על ראשו. למטה נחלק א כזה , לבנה שמתחת הרקיע. ושניהם בציור זה) (נוסח אחר) כשיבא סמא"ל להסתכל בה למטה, מסתכלת למעלה ומכסה את פניה ממנו, ומחזירה פניה ממנו למטה, והיא מתרחקת ממנו.
--	---

- מאיר התיקון -

⁷⁰¹ דהיינו א אד אדנ"י, סה"כ קכ"ו, כמנין ו' פעמים יה"ו.

⁷⁰² ל"ב פעמים ה"י (הגהות הגריא"ח).

⁷⁰³ ס"א אהי"ה [גליון כת"י].

⁷⁰⁴ (גר"ח).

<p>ואתכסיאת אנפהא מניה והדרת אנפהא מניה לתתא ואיהי אתרחקא מניה:</p>	
---	--

א' ציורא כו' - מפרש כמה אותיות שכלולין בהן נקודות, והן [כ] מצויירין בכסא, ושאר אותיות כתב לקמן, שהן **כסויין כו'**: **דאיהי אנכי** - ר"ל, שמתחלת בא', ובאות הראשון תמיד כלול כל המלה, וכן לעיל (ז ע"ב) אמר **א' הוא אדם** { יז ע"א } : **וקם שבט** - שהוא בדוגמת רקיע, מיעקב וישראל שהן ת"ת, ות"ת הוא הוי"ה שכלול באות א' כמו שמפרש והולך, ובו ניצוץ ורקיע: **חמה דנהרא כו'** - שהיא בינה, (כמו שמפרש והולך) [כמ"ש] לקמן, דחמה וסיהרא אינון ה' ה', שהן נוקבין כמ"ש לעיל (טו ע"א ד"ה אלא חמה): **ותרוייהו בציורא דא** - ר"ל, שניצוץ שלמעלה מסתכל למטה, ששם אין מורא מפני ס"א⁷⁰⁵. אבל ניצוץ שלמטה שמתירא מפני ס"א, הופכת פניה למעלה שלא יסתכל בה, וז"ש כד ייתי כו' :

באותו זמן "תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו", באיזה חדש, בחדש שבו מתכסה הלבנה (ר"ה לד ע"א). ומי הוא שמכסה עליה, יהו"ה, שכן עולה א' בחשבון, י' למעלה י' למטה ו' באמצע, והוא שומר אותה, זהו שנאמר "אני ה' הוא שמי וכו'".

בההוא זמנא (תהלים פא ד) תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו באן ירחא בירחא דאתכסיא ביה סיהרא ומאן הוא דמכסי עליה יהו"ה דכין סליק א' בחשבון⁷⁰⁶ י' לעילא י' לתתא ו' באמצעיתא ואיהו נמיר לה הה"ד (ישעיה מב ה) אני יהו"ה הוא שמי וכו' :

תקעו בחדש שופר - לערב[ב] השטן שלא יוכל להסתכל בה, ששופר הוא אימא עילאה⁷⁰⁷, שאין מורא כו'⁷⁰⁸, ומעוררין אותה להאיר למטה: **באן ירחא כו'** - ר"ל, בתשרי שהוא מידת הדין כמ"ש לקמן: **הוא שמי כו'** - שהיא מלכות⁷⁰⁹ :

ב', היכל לנקודה, הגג שלה הוא רקיע (יריעה) והיא פתח, עליו נאמר "נוטה שמים כיריעה", והוא ו' שמכסה על הנקודה העליונה והתחתונה והאמצעית, כדוגמא זה, ב'.

ב' היכלא לנקודה גג דילה איהו רקיע (נ"א יריעה) ואיהו פתח עליה אתמר נוטה שמים כיריעה (תהלים קד ב) ואיהו ו' דמכסי על נקודה עלאה ותתאה ואמצעיתא כגוונא דא ו⁷¹⁰ (נ"א ב נ"א א):

ואיהו פתח - ר"ל, דא' הוא קמן, וב' הוא פתח: **עליה אתמר נוטה כו'** - ר"ל, שהרקיע שהוא שמים מכסה על הנקודה מלכות כנ"ל: **ואיהו ו' דמכסיא כו'** - ר"ל, שבוא"ו ג' נקודות כלולים, למעלה ולמטה ואמצע, חולם חירק שורק⁷¹¹ כמ"ש לקמן וכן בוא"ו דאלף כמ"ש, ור"ל, דלכן כאן ג' ויין למעלה ולמטה ואמצע שמכסין על ג' נקודות הנ"ל, ואיהי נקודה הפנימית שכלולה מג' הנקודות: ***כגוונא דא ב' - כצ"ל** :

צ' שני ניצוצות של האות צ' הם צירי, שני הראשים של צ' הם שנים של ע' צ' תרין ניצוצות דאת צ' אינון צר"י תרי ראשיין דצ' אינון תרין דע' :

– מאיר התיקון –

⁷⁰⁵ עי' ע"ח שער ציור עולמות ג: הס"א אין לה אחיזה בבינה.
⁷⁰⁶ וכן הוא בהקדמת תיקו"ז (ז' ע"ב) וכן בתיקון ה' (דף כא ע"א) ובתיקון י' (דף כה ע"ב).
⁷⁰⁷ עי' שער הכוונות דרושי ראש השנה דרוש ז.
⁷⁰⁸ עי' לעיל הערה 705.
⁷⁰⁹ היינו שהשכינה שהוא מידת הדין נבלעה ברחמים ונתבטלה. עי' זהר ח"ב לח ע"ב ויהל אור ח"א כד ע"ג שכאשר יש דו"ג לעולם אין הנוק"ז נזכרת בשם. ועי' עוד שעה"כ ב ע"ב בענין ליל לילה.
⁷¹⁰ צ (גר"ל).
⁷¹¹ מובא לעיל ח ע"א.

צ' תריץ כו' - ר"ל, הצרי היכן מרומז, שע"כ פירש קמץ ופתח, ומפרש כסדר⁷¹² צרי וסגול וכל הנקודות כסדר: **תריץ ניצוצין כו' - והוא** י' שלמטה הוא מכסה אותן כנ"ל, וכן כל האותיות כולן נקודות קבועות בוא"ו כמו שמפרש והולך: **אינון תריץ דע' - ר"ל**, כמו שהצרי בצ' כן בע':

ש אית לה שלשה ראשים, והם סגול, והם שלש נקודות שר"ק (ז' נ"א ו'), הראש שלה חל"ם חיר"ק שור"ק בו', קוץ מבפנים, חיר"ק קוץ של אות ג'. והכל נרמז באות א', נקודה למעלה חל"ם, נקודה למטה חיר"ק, באמצע שור"ק, כדוגמא זה ו', ועוד שתי נקודות של אות א', הם ציר"י והם שב"א, והם בדמות אחרת, א, כמו י' למעלה ו' באמצע ד' למטה. א היא קוץ למעלה, קוץ למטה, קוץ באמצע, והוא סגול והוא שור"ק שלש נקודות, הכל הוא א.

ש אית לה תלת ראשין ואינון סגול ואינון תלת נקודין שר"ק (ז' נ"א ו' יש מוחקין) רישא דילה חל"ם חיר"ק שור"ק בו' קוצא מלגא חיר"ק קוצא דאת ג' וכלא אתרמיז באת א' נקודה לעילא חל"ם נקודה לתתא חיר"ק באמצעיתא שור"ק כגונא דא ו' ועוד תריץ נקודין דאת א' אינון צר"י ואינון שב"א ואינון בדיוקנא אחרא א' כגון י' לעילא ו' באמצעיתא ד' לתתא⁷¹³ א' איהו קוצא לעילא קוצא לתתא קוצא באמצעיתא ואיהו סגול ואיהו שור"ק תלת נקודין כלא איהו א':

ואינון תלת כו' - ר"ל, שהוא ג"כ ג' נקודות כמו סגול מרומז בש', והשב"א ג"כ מרומז בצ' וע', ועכשיו מפרש שאר נקודות כסדר: **ו' רישא כו' - ר"ל**, ו' בחולם הוא ז', ו' בשורק גדול הוא ו' בעצמו, ו' בחירק הוא ג', וכאן סיום כל הנקודות: **באת א' כו' - ר"ל**, בה כלולין כל הנקודות, קמץ אמר לעיל, וכן פתח הוא הרקיע, ועכשיו מפרש שאר הנקודות: **ואינון בדיוקנא אחרא - ר"ל**, שעד כאן פ' שהיודין שעליו הן נקודות, ועכשיו מפרש שהן ג"כ אותיות, והקוצין שעליהן הן נקודות: **ד' לתתא א' - ר"ל**, שכל הג' אותיות הן א': **וכל אור"א א'⁷¹⁴ - ר"ל**, כל הנקודות וכן האותיות הנ"ל שמרמזין על הנקודות, כלילין בא', ואותיות אחרות הן כסויין לאלו האותיות כמ"ש **ואתוון אחרנין כו'**, נמצא כל האותיות ונקודות כלילין בא' שהוא כסא. נמצא כולן מצויירין בכסא, וז"ש **וכלא {יז ע"ב} איהו כו'**, ומפרש היאך מרוקמין בכסא:

האותיות האחרות היכלות וכסויים לאותיות הללו, והכל מרוקם ומצויר בכסא, ו' שש דרגות לכסא, ס', ששים גלגלי הכסא, שאותיות התורה נאמר בהן, אין מוקדם ומאוחר בתורה (פסחים ו ע"ב). אבל בכסא, כולם מתוקנים כראוי, וסוד זה נמסר לחכמי לב.

אתוון⁷¹⁵ אחרנין היכלין וכסויין לאלין אתוון וכלא איהו מרוקם ומצויר בכסא ו' שית דרגין לכרסיא ס' שתין גלגלי דכרסיא דאתוון דאורייתא אתמר בהון אין מוקדם ומאוחר בתורה אבל בכרסיא כללו מתתקנן כדקא יאות ורזא דא לחכימי לבא אתמסר:

ו' שית כו' - וכן שאר אותיות שלא נתפרשו כאן: אבל בכרסייא כו' - לפי שהתורה היא אורייתא דבריא⁷¹⁶ כידוע (לעיל ה ע"ב), לפיכך הן כתובים בתורה כמו שמסודרין בכסא ששם הוא כסדר: ורזא דא - ר"ל, סוד זה להבין כל האותיות שבתורה כולם סודרין בכסא: **לחכימא לבא - ר"ל**, אותן היודעים סודות הכסא, שהוא מסט' דבינה, דאימא מקנן בכרסיא (לקמן כד ע"ב), ומסטרהא ניתן כנ"ל

- מאיר התיקון -

⁷¹² הסדר היא מובא לעיל ח ע"ב.

⁷¹³ א.

⁷¹⁴ נדצ"ל כלא איהו א'.

⁷¹⁵ עי' לעיל ד"ה וכל אור"א שרבינו גורם "ואתוון" וז"ע אס לק.

⁷¹⁶ הסדר שניתנה לנו הנה הוא רק ע"י יסוד מציאות הטבע אשר מאחר ששת ימי בראשית, ואחר החטא דעץ הדעת, והיא אשר ניתנה לנו בסידורה שלפנינו, כאשר לא זכינו להלוחות הראשונות, והיא אורייתא דבריא, עולם הכסא, ששם הוא הגילוי דשם אלהים, גימט' הטבע, וניתנה לנו כמו שהיא מסודר בעולם הבריאה, ולכן נקראת תורת הבריאה (הקדו"ש סד ע"ד). שאמרו בזה"ק (פרשת בראשית כ"ג סע"א) ובתז"ח (דף מ"א ע"ב) שהתורה שלנו היא התורה דבריא, כי היא נשתלשל מהתורה דאצילות ונתלבשה בלבושין דבי"ע, ונמשך אלינו כמו שהיא מסודרת בעולם הבריאה (ביאורים ח"א פה ע"ג).

(טו ע"א⁷¹⁷), ימא דאורייתא, והיא נקראת לבא כמ"ש בהקדמה שניה (יט ע"א), ר"ל שלכך נקראו אותן היודעים בהיכלין ואתון, המשכילים, כמו שהתחיל לעיל (טז ע"ב):

ע"א והמשכילים יזהירו (דניאל יבג) אלין אינון אתון דהוה לון שכל לאעלא קדם מלכא כל חד על תקוני מסטרא דגבורה עאלו כלהו למפרע⁷¹⁸ בגין דאיהו דרועא שמאלא תשר"י ודא איהו בראשי"ת בא' תשר"י בגין דבמדת הדין אתברי עלמא ובגין דא עאלו למפרע והא אוקמוהו דבימינא אתברי עלמא וביה עאלו אתון כסדרן ורוא דמלה אמרתי עולם חסד יבנה (תהלים פט ג) [עה ע"א] ובגין דא כד עאלו אתון למפרע ומנייהו כסדרן לא בעא קודשא בריך הוא למברי בהון עלמא עד דשתף לון בימינא ושמאלא וברא בהון עלמא⁷¹⁹:

ענין אחר, "המשכילים יזהירו" אלו הם אותיות שהיה להם שכל להיכנס לפני המלך, כל אחת על תקונה, מצד של גבורה נכנסו כולן למפרע, משום שהיא זרוע שמאל תשר"י, וזה בראשי"ת, בא' תשר"י, בגלל שבמדת הדין נברא העולם, ולכן נכנסו למפרע. והרי פרשוהו שבימין נברא העולם, ובו נכנסו אותיות כסדרן. וסוד הדבר "אמרתי עולם חסד יבנה", ולכן כשנכנסו האותיות למפרע, ומהם כסדרן, לא רצה הקדוש ברוך הוא לברא בהן את העולם, עד ששתף אותן בימין ובשמאל, וברא בהן את העולם.

ע"א והמשכילים כו' - ר"ל, מטעם אחר נקראו האותיות והמשכילים: בא' תשרי - ר"ל, באחד בתשרי נברא העולם (ר"ה י ע"ב)⁷²⁰: והא אוקמוהו דבימינא כו' - ר"ל, ששיתף מדת החסד כמ"ש בגמ'⁷²¹, וכן כל אוקמוהו שבזהר קאי על הגמרא: לא בעא כו' עד דשתף כו' - ר"ל, שת"ת השוה המחלוקת, כמ"ש בזהר בראשית (יז ע"א)⁷²²:

נטל א"ב מכסדרן ונטל תשרי מלמפרע, ושתף בהן האות י' משמו, וברא בהם את העולם, כדי שיתקיים בשבילו, והם אב"י תשר"י, אב"י אש"ר בידו נפש כל ח"י. ת' תורת ה' תמימה, ש' שבת, ר' ראשית חכמה יראת ה'. ובכלם לא רצה להתחיל אלא

נטל א"ב מכסדרן, ונטל תשרי מלמפרע, ושתף בהן האות י' משמו, וברא בהם את העולם, כדי שיתקיים בשבילו, והם אב"י תשר"י, אב"י אש"ר בידו נפש כל ח"י. ת' תורת ה' תמימה, ש' שבת, ר' ראשית חכמה יראת ה'. ובכלם לא רצה להתחיל אלא

- מאיר התיקון -

⁷¹⁷ וז"ל: כ"ד ספרים דאינון כ"ד דשאיב מן ימא דאורייתא.

⁷¹⁸ עי' זהר ח"א ב ע"ב.

⁷¹⁹ מ"ש אמרתי עולם חסד יבנה הכוונה הוא רק על מה ששיתף מדת החסד למדת הדין, אבל עיקר הבריאה היתה במדת הדין, בראשית ברא אלהים (בראשית א א) (ביאורים ח"א נט ע"ב).
⁷²⁰ דהיינו בתיקון ולא בנקודות, שהעיקר הוא כר"א שבתשרי נברא העולם (כללים ח"א לז ע"א).
⁷²¹ לא מצאתי גמ' אבל עי' פסיקתא רבתי (פרשה מ): אמר רבי חנינא, כשבקש הקדוש ברוך הוא לבראות את עולמו, היה מסתכל במעשה הרשעים, ולא היה מבקש לבראות את העולם: דור אנוש, דור המבול, דור הפלגה ומעשה סדומיים. והקב"ה חוזר ומסתכל במעשה הצדיקים: באברהם, יצחק ויעקב כוללם. וחוזר ומסתכל, ואומר, בשביל רשעים איני בורא את העולם. הריני בורא את העולם, ומי שהוא חוטא אינו קשה לרדותו בו. לפיכך היה מבקש לבראות את העולם בדין, ולא היה יכול בשביל מעשה הצדיקים, ומבקש לבראותו ברחמים, ולא היה יכול בעבור מעשה הרשעים. מה עשה, שיתף שניהם: מדת הדין ומדת רחמים, וברא את העולם. שנאמר ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים (בראשית ב' ד'). [וכן] לאדם כשבא לבראותו, ונסתכל שהוא חוטא בעץ ואמר, אם אני בורא אותו במידת הדין, אין לו תקומה, ואם לבראותו ברחמים, - רע הוא (מתענג) [התענוג]. מה עשה, שיתף שני המדות - מדת הדין ומדת רחמים, וברא אותו. שנאמר ויצר ה' אלהים את האדם (שם שם ז').

⁷²² ז"ל: חכמתא דמשה בהא אסתכל ובעובדא דבראשית אשגח בעובדא דבראשית הוה מחלוקת שמאלא בימינא ובההוא מחלוקת דאתער ביה שמאלא נפק ביה גיהנם ואתדבק ביה עמודא דאמצעייתא דאיהו יום תליתאי עאל בינייהו ואפריש מחלוקת ואסכים לתרין סטרין וגיהנם נחית לתתא ושמאלא אתכליל בימינא והוה שלמא בכלא.

תרגום: חכמתו של משה, הסתכל בזה ובמעשה בראשית התבונן. במעשה בראשית היתה מחלוקת שמאל עם ימין, ובאותה מחלוקת שהתעורר בו השמאל, יצא בו גיהנם ונדבק בו, העמוד האמצעי שהוא יום שלישי נכנס ביניהם והפריד המחלוקת והסכים לשני צדדים, וגיהנם ירד למטה, ושמאל נכלל בימין והיה שלום בכל.

⁷²³ עי' מלואים אות יח.

ה' תמימה (תהלים יט) ש' שבת ר' ראשית חכמה
 יראת ה' (שם קיא י) ובכלהו לא בעא למתחל
 אלא באת ב' בגין דאיהו בנין אב בניינא
 דעלמא ובה שארי למתחל בגין דבה עתיד
 למבני ירושלים כמה דאת אמר (שם קמז ב) בונה
 ירושלים ה' דאם ה' לא יבנה בית שוא עמלו
 בוניו בו (שם קכו א) ובניינא דאורייתא ודעלמא
 באות ב' עתידה למבני ועלה קיימא עלמא
 ובההוא זמנא דאתבניאת כאלו בההוא זמנא
 יתברי עלמא ויתבני ודא בראשית ברא
 אלהי"ם (בראשית א א):

באות ב', משום שהוא בנין אב, בנין העולם,
 ובה התחיל להתחיל, משום שבה עתיד
 לבנות ירושלים, כמו שנאמר "בונה ירושלים
 יהו"ה", ש"אם יהו"ה לא יבנה בית שוא
 עמלו בוניו בו", ובנין התורה והעולם באות
 ב' עתיד להבנות, ועליה קיים העולם,
 ובאותו זמן שנבנית, כאילו שבאותו זמן
 יברא העולם ויבנה, וזה בראשית ברא
 אלהי"ם.

נטל א"ב כו' - ר"ל, מחסד: ונטל תש"ר מלמפרע - הוא מגבורה: ושתף כו' - הוא מת"ת שהוא
 שם הוי"ה, ונעשה בראשית, וקודם לקח מגבורה כמ"ש (רש"י בראשית א א) בתחלה עלה במחשבה כו',
 לכך לקח ג', ואח"כ בחסד ב', ואח"כ בת"ת א': אב"י אשר בידו כו' - ר"ל, אב"י של אשר בידו,
 והוא מלכות, שבידה נפש כו', וכן אצלה מפקדין הנשמות: ת' תורת כו' - ר"ל, ת"ת: ש' שבת -
 בינה כנ"ל (יד ע"ב): ר' ראשית כו' - חכמה, והן ד' אותיות הוי"ה: אלא באות ב' - שהיא בינה, שהיא
 ביתא דלעיל⁷²⁴, ומסורה נקרא גם המלכות בית: בנין אב - ר"ל, בנין של החכמה שנקרא אב,
 שנאמר (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, והכל על ידה, בל"ב שבילין⁷²⁵, ל"ב אלהים⁷²⁶, כמ"ש
 לעיל (יד ע"ב ד"ה כ"ח) בראשית שהיא חכמה, ברא אלהים בינה כו': בניינא דעלמא כו' - ת"ת ומלכות,
 שהוא (תהלים פט ג) עולם חסד יבנה: דאם ה' לא יבנה בית - ר"ל, ע"י הבית⁷²⁷ שהיא תבנה תחלה:
 ודא בראשית ברא אלהים - ר"ל, בראשונה ברא אלהים, בינה:

אבל כד חרב בית ראשון כאלו הוה עלמא
 תהו ובהו ודא איהו (שם ב) והארץ היתה תהו מיד
 דאתבניאת (שם ג) ויאמר אלהי"ם יהי אור בגין
 דכל אתוון נהירין בה ואף על גב דאור הוא א'
 אור דיליה דנהרא בה ב' בחמש נהורין דאינון
 ה' עלאה דשמא קדישא:

אבל כשחרב בית ראשון כאלו היה
 העולם תהו ובהו, וזהו "והארץ היתה תהו",
 מיד שנבנית, "ויאמר אלהי"ם יהי אור",
 משום שכל האותיות מאירות בה. ואף על
 גב שאור הוא א', האור שלו שמאיר בה ב',
 בחמשה אורות שהם ה' עליונה של השם
 הקדוש

ואע"ג דאור הוא א' - ר"ל, חכמה והיאך אמרנו יהי אור בכינה: אור דיליה כו' - ר"ל, מ"מ
 אורות שלו נהירין בה, שהן ה' אורות דה' פעמים אור דמעשה בראשית⁷²⁸, דאינון בה' עלאה:

ג' עמודא דסמיך ביתא דאיהו גמילות
 חסדים (זו ע"ב) טובים איהו סמיך לד' דאיהו
 דל"ת ובאן אתר סמיך לה בגלותא א' סמיך
 ונהיר לב' ג' גמיל חסד עם ד' ובמאי ג' איהו
 גלגל ובה כל אתוון מתגלגלין בכמה גלילי
 דדהבא הה"ד ידיו גלילי זהב ממולאים
 בתרשיש (שיר השירים ה יד) מאי בתרשיש אלא
 בתרי שש ואינון בתרין דרועין גדולה גבורה

ג', העמוד שתומך את הבית, שהוא
 גמילות חסדים טובים, הוא תומך את ד'
 שהוא דל"ת. ובאיזה מקום סומך אותו,
 בגלות. א' תומך ומאיר לב', ג' גומל חסד עם
 ד', ובמה ג', היא גלגל, ובה כל האותיות
 מתגלגלות בכמה גלילי זהב, זהו שנאמר
 "ידיו גלילי זהב ממלאים בתרשיש", מה זה
 בתרשיש, אלא בתרי שש, והם בשתי
 זרועות, גדולה וגבורה, שבהן מתחילה
 התורה בב', ובהן שש פרקים, שהם שש
 אותיות בראשית, שכלולות בעמוד האמצעי

- מאיר התיקון -

⁷²⁴ דהיינו דחכמה.

⁷²⁵ עי' ס"י פ"א מ"א בל"ב נתיבות החכמה.

⁷²⁶ עי' לקמן כז ע"ב.

⁷²⁷ נדצ"ל הב"ת.

⁷²⁸ עי' לקמן כ ע"ב.

שהוא ו', ועליו נאמר "וירא ראשית לו", לו דבהון שרי אורייתא בב' ובהון שית פרקין דאינון ו' אתוון בראשית דכלילן בעמודא דאמצעיתא דאיהו ו' ועליה אתמר (דברים לג כא) וירא ראשית לו לו לאת ו' כי שם חלקת מחוקק ספון (שם):

ג' עמודא כו' - הוא יסוד: דסמיך ביתא - דלתתא: דאיהו גמילות - ר"ל, שג' הוא גמילות, והוא ביסוד, שהוא גומל חסדים, שהוא חסד דגניז בפום אמה כמ"ש בזוהר (ח"ב קכג ע"א)⁷²⁹, והן { יז ע"ג } חסדים טובים, שיסוד נק' טוב (זהר ח"ג כא ע"א), טוב הגנוז: איהו סמיך כו' - ר"ל, שהוא סמוך לד' שהיא מלכות, ואיהו סמיך לה⁷³⁰ שנקראת דלת, שהיא דלה כמ"ש לעיל (יב ע"א), וז"ש דאיהו דלת ובאן כו': בגלותא - שאז היא דלה כמ"ש לעיל, ור"ל גלותא הוא ג': א' סמיך כו' - ר"ל, שלכך א' סמיך בא"ב אצל ב', וג' אצל ד', שהן ספי' הסמוכות חו"ב, יסוד ומלכות: ובמאי - ר"ל, במאי סמיך ג' לד', וגומל חסדים עמה: ג' איהו גלגל - ר"ל, אות ראשון שבו, ויסוד הוא גלגל, שכל הו"ק מתגלגלין על ידו למלכות: בכמה גלילי כו' - ר"ל, ע"י חג"ת כמו שמפרש והולך: בתרי שש כו' - ר"ל, בתרי שהן שש כמו שמפרש והולך: דבהון שרי כו' - ר"ל, שהעולם מתחיל מח"ג והן [ב"ס] (ג"ס): דכלילן בעמודא דאמצעיתא - ר"ל, שב' הידים חו"ג כלולין בת"ת שהוא יחודא דתרוייהו כמ"ש לעיל, ור"ל שלכך ג"כ בראשית שית אתוון שהוא ו', וכן לכך כתיב בראשית ב', שהן ח"ג, שכלולין באותיות ראשית, שהוא ת"ת, כמו שמפרש והולך: כי שם חלקת כו' - ר"ל, משה שהוא בדרגא דעמודא דאמצעיתא, וכן מחוקק הוא חכמה כמ"ש בס' יצירה (פ"א מ"א) שבו חקק כו', וז"ש וירא ראשית לו, ולמה כי שם חלקת מחוקק, שהוא חכמה ספון גנוז ו' דנפיק מי⁷³¹, וחכמה נקרא ראשית:

ד', הדלת של הבית של ירושלים. ו' העמוד שסומך לדלת, והיא דלת של שני שערים, שנאמר בהם "פתחו לי שערי צדק", ולכן יש לדל"ת שני גגות, והם שתי זרועות בלא ו' שהם ששה פרקים, היא דלת וזהו "דלותי ולי יהושיע", ואות ד' היא זרוע שיש בה שתי אמות. ה' [היא] שלמות של שתי זרועות וגוף, שהיא כלל של שלשת האבות. ו' [הוא] יחוד שלמות של אות ד' שהיא הלבנה.

ד' דלת דביתא דירושלם ו' עמודא דסמיך לדלת ואיהו דלת דתרין תרעין דאתמר בהון (תהלים קיח יט) פתחו לי שערי צדק ובגין דא אית לדל"ת תרין גגין ואינון תרין דרועין בלא ו' דאינון שית פרקין איהו דלת ודא איהו (שם קמו) דלוחי ולי יהושיע ואת ד' איהו דרועא דאית ביה תרין אמינן ה' שלימו דתרין דרועין וגופא דאיהו כללא דלתא אבהן ו' יחודא שלימו דאת ד' דאיהו סיהרא:

ד' דלת - שבו נכנסין לבית דלעילא, כמ"ש (תהלים קיח כ) זה השער כמ"ש לעיל דלית רשו לנביא וחווה כו'⁷³²: ו' עמודא דסמיך לדלת - ר"ל, ו' שבתוך ה', שבלא ו' הוא ד': ואינון ב' דרועין - ר"ל, ב' הגגין בלא ו', דאינון שית פרקין, ר"ל בלא ו' שבתוך ה' הוא ד', ב' דרועין שית פרקין, בלא ו' דכליל השית פרקין, אז היא דלה⁷³³, עד שבא ו' בתוך הד' ונעשה ה', וז"ש דלותי ולי יהושיע, ר"ל ו' לי יושיע: ואת ד' כו' - ר"ל, שני פרקים של הזרוע עד פרק היד, לפיכך היא דלה, שפרק הג' חסר בה, שד' הוא בצורת הזרוע והקנה⁷³⁴, ב' ויין: ה' שלימו כו' - ר"ל, בואו שבתוך

– מאיר התיקון –

⁷²⁹ ע"י חסד בפומא דאמה אד"ר קמב ע"א זהר ח"ב קכג ע"א ובשעה"כ (שם קא ע"ג, וע"ש קו ע"ב), וע"י הגר"א ספד"צ (פרק ג דף מג סע"ד כז ע"א).

⁷³⁰ נדצ"ל לה.

⁷³¹ ע"י לקמן סא ע"ב.

⁷³² צ"ע ציונו של רבינו, שכן הענין הזה נזכר כמה פעמים בלשונו שונים (לעיל יג ע"א): דלית השגה לנביא וחווה וחכם פחות מינה, (לקמן כ ע"א): לית רשו לנביא וחכימא למנדע לעילא שום מדע אלא בה, (לקמן לב ע"א): דלא יכיל לאשגא ליה שום נביא וחווה אלא בשכינתא.

⁷³³ ע"י שעה"כ קדיש א', וכן ע"ח עקודים פרק ו', וע"י פת"ש גדלות דז"א ע"א שזה כאשר היא בשבירה, וע"י דברי רבינו בספד"צ טז ע"ב ד"ה ומה שאחורי.

⁷³⁴ הזרוע נחלק לשנים, והם זרוע וקנה, והם זרוע וקנה, וזהו קרוב יותר לכתף, והקנה ליד.

ה' נעשה ג' פרקים בכל דרועא שהן ג' וויין, וכן הוא משלים לתרין דרועין וגופא, שהן ג' וויין שהן חג"ת, וז"ש כללא כו': ו' יחודא - ר"ל, שו' הוא ת"ת מתייחד עם ה' מלכות: שלימו דאת ד' כו' - כנ"ל שהו' הוא ת"ת שבתוך הד', שהוא ח"ג ב' דרועין:

כשמאיר בה נאמר בה "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים", וזו שלמות של חמה ולבנה, שהם ה"ה, משום שהוא ז' כולל י"ו, ולכן הוא זכור ושמור, זכור מצד של ה' עליונה, שמור מצד של ה' תחתונה.

כד נהיר בה אתמר בה (ישעיה לכו) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ודא שלימו דחמה וסיהרא דאינון ה"ה בגין דאיהו ז' כליל י"ו ובגין דא איהו זכור ושמור זכור מסטרא דה' עלאה שמור מסטרא דה' תתאה:

כד נהיר בה כו' - עכשיו מפרש אות זיי"ן: שבעתים כאור כו' - שהיא ז': ודא שלימו דחמה וסיהרא - ר"ל, בעת שהוא נהיר בסיהרא, וכן נהיר בחמה מסט' דחכמה⁷³⁵, וחכמה הוא { יז ע"ד } י', ות"ת הוא ו', י' על ו' הוא ז', לפיכך יהיה שבעתים כו', דחמה ולבנה אינון נוקבין כנ"ל (טו ע"א ד"ה אלא חמה): ובגין דא איהו - ר"ל ת"ת: זכור מסט' דה' עלאה - שמסט' הוא ז' כליל י"ו, וזה זכור ושמור כו', כידוע שכל שמירה מסט' דה' תתאה, כמ"ש לעיל שמירה א' לשבתות כו' (שבת סט ע"ב):

ח', יש לה שלשה גגות, והם ו' ו' ו' ו' שכולים בח"י עולמות. ח' היא פותרת חלומות טובים בט', והרי פרשה שחלום טוב מצד של האות ט' שהיא סביב לה, כמו שבארוהו (ברכות נה ע"ב) חלום טוב ראית, ודאי בא משם, משום שאות ט' היא ספירה תשיעית מלמעלה למטה, ח' ספירה שמינית מצד של אות א', י' ספירה עשירית, עשירית האיפה.

ח אית לה תלת גגין ואינון ו' ו' ו' דכלילין בח"י עלמין ח' איהו מפשר חלמין טבין בט' והא אוקמוהו חלמא טבא מסטרא דאת ט דאיהו סחור לה כמה דאוקמוהו חלמא טבא חזית ודאי מתמן קא אתיא בגין דאת ט' איהי ספירה תשיעאה מעילא לתתא ח' ספירה תמינאה (מתתא לעילא ח')⁷³⁶ מסטרא דאת א' י' ספירה עשיראה עשירית האיפה:

ח' כו' - ר"ל יסוד: ואינון וו"ו - ר"ל, חג"ת שהן ג' וויין כנ"ל (ח ע"ב), ג' וויין דויסע ויבא ויט (לעיל יב ע"א): ח' איהו מפשר - ר"ל, שח' הוא חולם: בט' - ר"ל, ג"כ ביסוד, טוב הגנוז שבו כנ"ל⁷³⁷ (יז ע"ב ד"ה דאיהו): דאיהו סחור לה - ר"ל, הט' סמוך לח' בא"ב, ואיהו טוב הסמוך ביסוד ח': בגין דאת ט' - נותן טעם למה נקרא יסוד ח' וט': ח' ספי' תמינאה מסט' דאות א' - כצ"ל, ר"ל מחכמה, שמשם מתחילין שנק' ראשית (זהר ח"א יא ע"ב), והוא אות א', וכן בא"ב ח' אות שמיני לא': עשירית האיפה - ידוע בזהר שקאי על מלכות, ועיין בזהר פנחס (רמד ע"א⁷³⁸):

כשירודת ח' אליה נעשית ח"י, והאות י' כשעולה בכ' נקראת כתר ועליו נאמר (קדושה למוסף של שבת וי"ט) "כתר יתנו לך יהו"ה אלהינו", אבא ואמא, "מלאכים המוני מעלה", אלו נשמות שהן מלאכים מצד המלכות, "יחד כולם קדושה לך ישלשו", קדושה ודאי שהיא שכינה. "לך ישלשו", אלו שלשת האבות שהם "קדוש קדוש קדוש יהו"ה צבאו"ת", מה זה צבאו"ת אלו שני נביאי אמת, "מלא כל" זה צדיק, "הארץ כבודו", זו שכינה, שהיא קדושה,

כד נחית ח' לגבה אתעבידת ח"י ואת י' כד סלקא בכ' אתקריאת כתר ועליה אתמר כתר יתנו לך יהו"ה אלהינו אבא ואימא מלאכים המוני מעלה אלין נשמתין דאינון מלאכים⁷³⁹ מסטרא דמלכות יחד כלם קדושה לך ישלשו קדושה ודאי איהי שכינתא לך ישלשו אינון תלת אבהן דאינון קדוש קדוש קדוש ה' צבאות (ישעיה ו ג) מאי צבאות אלין תרין נביאי

- מאיר התיקון -

⁷³⁵ עי' שעה"כ יח ע"ב.

⁷³⁶ נמחק בגר"א.

⁷³⁷ דהיינו החסד שבפום אמה.

⁷³⁸ וז"ל, ועשירית האיפה אמאי אלא עשירית האיפה לקבל כ"י, דאיהי עשיראה דדרגין.

⁷³⁹ עי' לעיל הערה 370.

שעליה נאמר (ברכות כא ע"ב) אין קדושה קשומ מלא כל דא צדיק הארץ כבודו דא שכנינתא דאיהי קדושה דעלה אתמר אין קדושה פחות מעשרה ודא איהו כ' כתר:

כד נחית כו' - דאין יסוד ח"י אלא בהתייחד בה, אז אבר חי⁷⁴⁰, כמ"ש בזהר: **לך ישלשו כו' -** שמורדין מלמעלה למטה עד המלכות הקדושה, וזה לך, מלכות: **כ' כתר -** שהיא עשרה ומעלין אותה עד כתר ע"ס והוי כ':

ל', "ויחלם והנה סולם מוצב ארצה", זו השכינה התחתונה, "וראשו מגיע השמימה" זו השכינה העליונה. "והנה מלאכי אלהים" זה מ' עולים בל', ויורדים בנ', שנאמר בה "איך נפלת משמים הילל בן שחר", נאמר בו "ויורדים ב'".

ל' ויחלום והנה סולם מוצב ארצה (בראשית כח יב) דא שכנינתא תתאה [עה ע"ב] וראשו מגיע השמימה דא שכנינתא עלאה והנה מלאכי אלהים דא מ' עולים בל' ויורדים בנ' דאתמר בה (ישעיה יד יב) איך נפלת משמים הילל בן שחר אתמר ביה ויורדים בו:

ל' ויחלום כו' - ר"ל, של' הוא בת"ת שהוא הסולם מוצב כו', שהוא מכריח מן הקצה אל הקצה כנ"ל (יד ע"א): **והנה מלאכי כו' -** מפרש עכשיו מ' שהם מלאכי, והן נשמתין שבל' שהוא ת"ת, עולין, ובנ' שהוא מלכות יורדין מת"ת, וכן בא"ב המ' אל הל' הוא בעליה למעלה לצד הא', ואל הנ' הוא כירידה למטה אל הת': **נפלת -** ר"ל, שהוא נ': **משמים -** שהוא בת"ת:

אבל בס', בה עולים, משום שהיא (סנ"ה), היא סל"ם לעלות בל'. ע' בה מסתכל, ובו מצפה. וסוד הדבר (תפילת נשמת כל חי) "וכל עין לך תצפה".

אבל בס' בה סלקין בנין דאיהי (סנ"ה)⁷⁴¹ איהי ס"לם לסלקא בל' ע' בה מסתכל וביה מצפה ורוא דמלה וכל עין לך תצפה:

אבל בס' - עכשיו מפ' הס', אעפ"י שהוא ג"כ במלכות שהיא סנה, סלקין, שאז הנשמתין עולין ממנה אל הת"ת, משא"כ בני שיורדין מת"ת אליה, וזה סל"ם מן הס' אל ל', עולין מלאכים הנ"ל, שהן מ' סנ[ן]ל"ם, וז"ש איהי סל"ם כו': **ע' כו' -** ר"ל, שהיא מלכות, שבה מצפין לעלות אל הת"ת, שאז נק' ע' כמ"ש וכל עין כו':

פ', בה "כל לשון לך תשבח" (תפילת נשמת כל חי), בזמן שעולה למקומו. וכי כעת לא משבחים אותו כל לשון, לא, עד שיתקיים הנאמר "והיה ה' למלך", למלך ודאי באות ל'. ובאותו זמן יתקיים "כל פה וכל לשון יתנו הוד והדר למלכותך" (תפילת הכנסת ס"ת לספרים).

פ' בה וכל לשון לך תשבח בזמנא דסליק לאתריה וכי כען לא משבחינ ליה כל לשון לא עד דיתקיים קרא (זכריה יד ט) והיה ה' למלך ודאי באת ל' ובהאי זמנא יתקיים כל פה וכל לשון יתנו הוד והדר למלכותך:

פ' כו' - ר"ל, ת"ת שהנשמה סליק בו, שאז הוא במקומו: **למלך -** ר"ל, ל' מלך, שאז כל לשון כו', שכל הנשמות יעלו אל מקומם:

צ', באותו זמן נאמר בה "צדקה תרומם גוי", ואין צדקה אלא תפלה, והרי פרשוהו, והיא אם העליונה, שיורדת אל הצדק ונעשית צדקה, ונכלל ל"ה בשניהם בצדיק וצדקה. ק', באותו זמן יעלו אותן הקולות של התפילות, הקולות של התורה, ובאותו זמן

צ' בההוא זמנא אתמר בה (משלי יד לד) צדקה תרומם גוי ולית צדקה אלא צלותא והא אוקמוהו ואיהי אימא עלאה דנחתא לגבי צדק ואתעבידת צדקה ואתכליל י"ה בתרוייהו בצדיק וצדקה ק' בההוא זמנא יסלקון ליה קלין

- מאיר התיקון -

⁷⁴⁰ עי' לקמן ק ע"ג ד"ה ברא, שיסוד אינו חי אלא בסוד הדעת וכן הוא לקמן פט ע"ב. אמנם מה שציין רבינו לא מצאתיו ולכאורה צ"ע.

⁷⁴¹ סיני (גר"ל), סנה (אור יקר).

יהיה "הקול קול יעקב".

דצלותין קלין דאורייתא ובהווא זמנא יהא
הקול קול יעקב (בראשית כז כב):

ק' כו' - הוא סוד ת"ת, קול יעקב כו':

ר' ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר
אתן (ישעיה מא כז) ש' בה שלום שלום לרחוק
ולקרוב אמר ה' ורפאתיו (שם נז יט) לרחוק
שנתקרב דקרוב קרוב (נ"א דרחוק רחוק) הוה
ת' בה תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך (איכה
ד כב):

ר', "ראשון לציון הנה הנם ולירושלים
מבשר אתן". ש' בה "שלום שלום לרחוק
ולקרוב אמר ה' ורפאתיו", לרחוק
שנתקרב, שקרוב קרוב (שרחוק רחוק) היה.
ת' בה "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך".

ר' כו' - הוא חכמה, כמ"ש ראשון כו': ש' כו' - הוא יסוד, כמ"ש שלום כו' כנ"ל (טז ע"ג ד"ה פנה):
ת' - הוא מל' כמ"ש בת ציון לא יוסיף להגלותך, צקרש"ת הן ה"ס חו"ב ת"ת יסוד מל' 742:

הקדמה אחרת לתקוני הזהר

{יט ע"א} בראשית ברא אלהים וגו' (בראשית
א א) בתיב (דניאל יב ג) המשכילים יזהירו כזהר
הרקיע וגו' אלין אינון רבי שמעון בן יוחאי
וחבריו רבי אלעזר בריה ורבי אבא ורבי יוסי
ורבי חייא ורבי יצחק ושאר חבריא דאודהרו
זהירו לעילא כזהר הרקיע מאי כזהר אלא כד
עבדו האי חבורא אסתכמו עליה לעילא וקראו
ליה ספר הזהר ומצדיקי הרבים ביה יהון
נפישין כככבים לעולם ועד דלא אתחשך
נהורא דלהון לעלם ולעלמי עלמין בהווא זמנא
דאתחבר האי חבורא רשותא אתיהיב לאליהו
לאסכמא עמהון ביה ולכל מארי מתיבתא
דלעילא ותתא וכל חיילין דמלאכין עלאין
ונשמתינ עלאין למהוי עמהון באסכמותא
ורעותא כחדא:

"בראשית ברא אלהים וגו'", נאמר
"המשכילים יזהירו כזהר הרקיע וגו'", אלו
הם רבי שמעון בן יוחאי וחבריו: רבי אלעזר
בנו, ורבי אבא, ורבי יוסי, ורבי חייא, ורבי
יצחק, ושאר החברים שהזהירו זהרו למעלה.
"כזהר הרקיע", מהו "כזהר", אלא כשעשו
את החיבור הזה הסכימו עליו למעלה,
וקראו לו ספר הזהר. "ומצדיקי הרבים", בו
יהיו רבים "ככוכבים לעולם ועד", שלא
יחשיך האור שלהם לעולם ולעולמי עולמים,
באותו זמן שהתחבר החבור הזה, נתנה
רשות לאליהו להסכים עמם בו, ולכל בעלי
הישיבה שלמעלה ולמטה, וכל חיילות
המלאכים העליונים ונשמות עליונות להיות
עמם, בהם בהסכמה ורצון כאחד.

{יט ע"א} וחבריו ר' אליעזר כו' - חסר כאן ר' יהודה 743: מאי כזהר כו' - ר"ל, כאותן הדברים
שיצאו מהם, שהם מאירים לעולם, כמ"ש בתז"ח (א ע"ד) ומתכנשין לגבי כו', ואת אשר איננו פה
כו' 744, כך הם עצמם מאירים לעולם: ומצדיקי הרבים ב' - ר"ל, אותן המתכנשין ביה ללמוד אותו

- מאיר התיקון -

742 במהדורת וילנא נדפס כאן קטע מדברי רבינו השייך לתיקון לב, כאן תיקנו זאת והדפסנוהו
במקומו.

743 שכל הנך תלמידים היו באד"ר מלבדו. ע"ש קצו ע"ב וז"ל, רבי אלעזר בריה ור' אבא ור' יהודה
ורבי יוסי בר יעקב ור' יצחק בר רב ור' חייא ור' יוסי ור' ייסא. אמנם חסרים כאן ג' (רבי
יוסי בר יעקב, רבי חזקיה בר רב, ורבי ייסא) ועיי"ש קלד ע"א שהללו מתו. אמנם אין הכרח שזהו
הטעם שנשמטו שכן מוסיף כאן "ושאר חבריא". אבל א"כ צ"ע דברי רבינו כיצד ידע להכריע שרבי
יהודה אינו בכלל "שאר חבריא" וכי השמטתו מכוונת.

744 ז"ל: הכי מתכנשין בהאי חבורא כל נשמתינ דצדיקיא ואנשי מדות דאתמר בהון (תהלים
קיח) זה השער לה' צדיקים יבאו בו ואחרנין דלא צדיקים אתדחין מתמן וכד אתגליא האי חבורא
בעלמא סגיאיין מתכנשין לגבה דאתמר בהון (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו' ואת אשר איננו
פה בהאי חבורא עמנו היום ועלהו אתמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד כאנון
כוכביא דיהון קימיין לעלם ולעלמי עלמיא.

כנ"ל: יהון נפישין ככוכבים - ר"ל, לא על עצם אורן של כוכבים, דהא לעיל (יד רע"א) משמע דכוכבים יותר מאירים מזהר הרקיע: לעולם ועד דלא כו' - ר"ל, כמו שמשא, אע"ג דאתכניש נהיר בככביא⁷⁴⁵, כן, אע"ג דאתכנשו מארי דהאי חבורא, נהיר חבורם בהם לעולם: לעלם ולעלמי עלמאי - הוא תרגום של עולם ועד⁷⁴⁶: מארי מתיבתא כו' - ר"ל, ראשי הישיבות של שני המתכתות, מתיבתא דלעילא ומתיבתא דרקיע⁷⁴⁷, וז"ש דלעילא ולתתא:

פתח אליהו ואמר, רבוננו של עולם, שאתה הוא אחד, ולא בחשבון, אתה הוא עליון על כל העליונים, סתום על כל הסתומים, אין מחשבה נתפסת בך כלל. אתה הוא שהוצאת עשר תיקונים וקראת להם עשר ספירות להנהיג בהם את העולמות הנסתרים שלא מתגלים ואת העולמות שמתגלים, ובהם מתכסה מבני אדם ואתה הוא שקושר אותם ומייחד אותם ולפי שאתה מבפנים כל מי שמפריד חד מחבירו מאלה העשר נחשב כאילו מפריד בך.

פתח אליהו⁷⁴⁸ ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תקונין⁷⁴⁹ וקרינן לון עשר ספירין⁷⁵⁰ לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין⁷⁵¹ ובהון אתכסיאת⁷⁵² מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון⁷⁵³ ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך⁷⁵⁴:

רבון עלמין - א"ס⁷⁵⁵: חד ולא בחושבן - ר"ל, לא כא' המנין שהוא נכנס בגדר מספר, וכתר עליון נדמה לאחד המנין, אעפ"י שאינו מספר מ"מ נכנס בגדרם⁷⁵⁶, אבל אתה, אין שני לך, שאינך

– מאיר התיקון –

תרגום: כך מתכנסים בחבור הזה כל נשמות הצדיקים ואנשי מדות שנאמר בהם (תהלים קיח) זה השער לה' צדיקים יבאו בו ואחרים שאינם צדיקים נדחים משם וכשהתגלה החבור הזה בעולם רבים מתכנסים אליו שנאמר בהם (דברים כט) כי את אשר ישנו פה וגו' ואת אשר איננו פה בחבור הזה עמנו היום ועליהם נאמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד.

⁷⁴⁵ עי' לקמן קכט ע"א וע"ב, ועי' לקמן מו ע"ב ד"ה אלא טפין.

⁷⁴⁶ אמנם עי' תז"ח נא סע"ג שזה כינוי לג' עולמות ב"ע.

⁷⁴⁷ בגין דתרין מתיבתין אית לעילא מתיבתא דההוא נער מטטרון ומתיבתא עילאה דקב"ה ובכל אתר דתנינן מתיבתא עילאה דא הוא דקב"ה מתיבתא דרקיע דא מטטרון (זו"ח לו ע"א).

⁷⁴⁸ עי' מש"כ בסוף ספר מגן וצינה שהארץ בביאור מאמר זה, הוב"ד במלואים אות יט.

⁷⁴⁹ העשרה שליטים קאי על הי"ס שהם תיקונא דאדם דאצילות זו"ן, ולכן נקראים תיקונין. קרא אותן בשם תיקונין משום שעל ידיהם נעשה האפשרות שיתגלה אור הא"ס למטה, כי נתלבש בהם והמציא על ידיהם את כל העולמות כולם, ולכן נקראו הם בשם תיקונין, כי התעלמות האור העליון וכיסויו הוא תיקונו (ע"ח שבירה ב). עיקר מילת תיקונין שאמר הרב הכוונה הוא על בחי' התואר וצורת דפרצוף אדם (ביאורים ח"א סא ע"ג).

⁷⁵⁰ עי' מלואים אות כד.

⁷⁵¹ עי' הקדו"ש טל ע"ד ז"ל: עולם האצילות כל מציאותו הוא לצורך גילוייו אשר למטה, היינו העולמות דיצירה ועשיה, כי בהם הוא גילוי ית"ש, אשר על זה כוון בכל בריאת עולמו ובכל המציאות כולו, כי עולם היצירה הוא הרוח הכללי וממנו הוא הרוח שבאדם שהוא עיקר האדם, אלא שהוא אי אפשר להתלבש בהגוף, שהוא מהחיצונית דהעשיה, אלא רק ע"י הנפש שהוא מהפנימית דהעשיה, ועולם הבריאה היא נעלם.

⁷⁵² מתלבש (לש"ו דע"ה ח"א עז ע"ג).

⁷⁵³ עי' מלואים אות כה.

⁷⁵⁴ עי' הקדו"ש טו ע"ג שמאחר שיחודו ית' התייחד באצילות נחשב כאלקות גמור.

⁷⁵⁵ עי' לקמן עו ע"ב: כתר עלאה שריא ברישא דבר נש דתמן מחשבה סתימא וכמה דמחשבה איהי סתימא כך איהו סתים אין סוף אתקרי מלגאו כתר עלאה מלבר, ועי' דברי רבינו (ספד"צ ג ע"ב): רישא לכל האצילות שלמעלה ממנו רדל"א נקרא א"ס.

⁷⁵⁶ עי' תז"ח ב ע"א: אדם הגדול חכמה ועשר חכמות אתקריאו עשר ספירן מסטרה וכתר עליון אתקרי מסטרה חכמה קדומה, ע"כ. ועי' מש"כ רבינו בביאורו שם: ר"ל שע"ס נקראו חכמות מסטרה, ואפילו כתר עליון שהוא למעלה ממנו, עכ"ל. ומבאר הלש"ו (כללים ח"א מט ע"א) שכל הי"ס לא נתגלו אלא על ידי מדת החכמה ולא ע"י מידת הכתר, שכן מצד מידת הכתר לא היו הספירות יכולים להתחלק זה מזה לעשרה מרוב אחדותו. ואילו על ידי החכמה אפילו הכתר יכול להיות ניכר. ואכן יעויין בדברי רבינו על תז"ח ב ע"א, דכתר הוא בכלל י' המאמרות. ועי' לקמן סח ע"ג ד"ה כליל עשר ספירן.

נדמה לשום ספי' כלל: **עילאה על כל עילאין סתימא כו'** - שיש כמה עולמות (הרבה) למעלה מן הספירות, סתימין בסתימו, אבל הוא על כולם: **עשר תיקונין וקרינן כו'** - הן פנימיות⁷⁵⁷ של כח"ב חג"ת נהי"ם שנקראו גופין לקמן: **עלמין סתימין כו'** - (הן גופין ולבושין דבסמוך, שהן אצילות ובריאה), י"ה של השם, נגד חו"ב, שהן נסתרות כדלקמן: **ועלמין דאתגלין** - הן יצירה ועשיה, שהן ו"ה של השם, נגד זו"ן, שהן נגלות כדלקמן: **ובהון אתכסיאת כו'** - שהן יקר ליקרי⁷⁵⁸: **דקשיר לון** - ספירות של פרצוף א'⁷⁵⁹: **ומייחד לון** - הפרצופים ליחד⁷⁶⁰:

ועשר ספירות אלה הם הולכים כסדר, אחד ארוך ואחד קצר, ואחד בינוני, ואתה הוא שמנהיג ואתם ואין מי שמנהיג אותך, לא למעלה ולא למטה ולא מכל צד. תקנת להם לבושים שמהם פורחים נשמות לבני אדם. וכמה גופים תקנת להם שנקראו גוף לגבי לבושים שמכסים עליהם, ונקראו בתיקון זה חסד, זרוע ימין, גבורה זרוע שמאל, תפארת גוף, נו"ה שני שוקים, ויסוד סיום הגוף, אות ברית קדוש, מלכות פה, נקרא תורה שבעל פה.

ואלין עשר ספירן אינון אזלין בסדרן חד אריך וחד קצר וחד בינוני ואנת הוא דאנהיג לון ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא לבושין תקינת לון⁷⁶¹ דמנייהו פרחין נשמתין⁷⁶² לבני נשא וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופא לגבי לבושין דמכסיין עליהון ואתקריאו בתקונא דא חסד דרועא ימינא⁷⁶³ גבורה דרועא שמאלא תפארת גופא נצח והוד תריין שוקין ויסוד סיומא דגופא אות ברית קדש מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה⁷⁶⁴:

כסדרן חד אריך כו' - ר"ל, חסד ודין ורחמים. גדולה חסד, גבורה דין, ת"ת רחמים, וכן כולם כסדר: **ואנת כו' ולית כו' - ר"ל**, אע"פ שזה חסד וזה דין, ואנת מלגאו אינן מכריחים אותך לעשות כמדתן, אלא הכל ברצונך: **ולא לתתא - ר"ל**, אף {יט ע"ב} הספירות שלמטה, שאתה מתיחד בה הספי' של מעלה ממנה⁷⁶⁵, אין מכריחה: **ולא מכל סטרא** - הן ו"ק שהעולם מתנהג בהן:

חכמה, הוא מוח, מחשבה מבפנים. בינה, היא לב, ובה הלב מבין (ברכות סא ע"א). ועל שנים אלה נאמר "הנסתרות לה' אלהינ"ו". כתר עליון הוא כתר מלכות, ועליו נאמר "מגיד מראשית אחרית", והוא גולגלת של חכמה מוחא איהו מחשבא מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלין תריין כתיב (דברים כט כח) הנסתרות לה' אלהינ"ו⁷⁶⁶ כתר עליון איהו כתר מלכות⁷⁶⁷ ועליה אתמר מגיד מראשית

– מאיר התיקון –

⁷⁵⁷ היינו שם מ"ה עי' לעיל הערה 20.
⁷⁵⁸ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ ח' ע"ב דעד יקירו דיקירותא - ר"ל עד דיקנא קדישא שנקרא יקירו דיקירותא.
⁷⁵⁹ על ידי התיקון.

⁷⁶⁰ עי' עץ חיים (שער ל דרושה ה) דע כי ז"א היה בעת העיבור בבחי' נה"י לבד כי פחות מזה אינו נקרא פרצוף כי אם הוא ספירה א' אינו נקרא פרצוף ואם הם ב' ספירות א"א כי צריכין ג' קוין ימין ושמאל ואמצע המכריע וע"כ יש בו ג"ס. ועי' ביאורים ח"ב צח ע"ב.
⁷⁶¹ ענין התיקון הוא המעטת האור והתעבותו אחר התלבשותו תוך בחי' אחרת (ע"ח שער הנסירה פרק ד). והרי לנו מכ"ז כי עיקרן מה שנקראו בשם ספירות הם אינן הלבושין ואינן הגופין אלא רק העצמות שבתוכן, והוא בחי' הרוח שהוא הנקודות שבתוך האותיות (ביאורים ח"א סב ע"א).
⁷⁶² עי' לקמן דברי רבינו מט סע"א שזה מושרש בבינה.

⁷⁶³ כ"ז הוא על הי"ס דבחי' נפש שהם התגין, והם העשרה שליטים שאמר, והנה הם כלולים עם הכ"ב אותיות עצמן, ולכן נקראו גם הם בשם גופא (ביאורים ח"א סא ע"ג).
⁷⁶⁴ יציאתה וגילוייה מהמוחין שבראש הנה היא בפה (דע"ה ח"א מא ע"א), היינו המלכות דכח"ב (שם ד ע"ג). גילוי השכינה בעוה"ז הוא רק עי' דיבורי התורה, ולכן היא מכונה בשם פה ודיבור אבל תורה שבכתב הוא ז"א וכמ"ש בשעה"כ (דף מח ע"ד), והנה היא קבוע ועומד, כי התורה והלוחות היו מונחים בארון (דע"ה ח"ב קלב ע"א). גילוי הפנים דרך הפה (כללים ח"א סח ע"ב). ועי' לעיל הערה 651.

⁷⁶⁵ בעליית מ"ן.

⁷⁶⁶ עי' מלואים אות כו.

⁷⁶⁷ והמלכות והכתר עצם אחד הם, כי המלכות שרשה מהכתר והיא גילוי, שהכתר מתגלה בהמלכות, והכתר הוא שורש כולם בראש והמלכות היא כלל כולם בסוף, וכן המלכות דהעליון נעשה

תפילין, מבפנים שהוא יר"ד ה"א וא"ו ה"א, אחרית⁷⁶⁸ (ישעיה מו י) ואיהו קרקפתא (דתפלי) ⁷⁶⁹ מלגאו איהו יו"ד ה"א וא"ו ה"א⁷⁷⁰ דאיהו ארז אצילות⁷⁷¹ איהו שקיו דאילנא בדרועו וענפוי כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו:

ועל אלין תריין כו' - ר"ל, שכל הספי', הן מלבר והן מלגאו: לה' אלהינו - הן חו"ב: איהו כתר מלכות - ר"ל, כתר שעל גבי המלכים⁷⁷², והוא אינו מכלל הגוף, כי הוא מלכות של עולם שלמעלה מהם, וז"ש מגיד מראשית אחרית: ואיהו קרקפתא דתפילין - ר"ל, גלגולת שעליה התפילין, וז"ש לעיל (יא ע"א) כתר תפילין, דתפילין הוא יהו"ה שהוא מחכמה ולמטה, והוא ע"ג:

רבונו של עולם, אתה הוא עילת העילות וסיבת הסיבות שמשקה לאילן באותו הנביעה, ואותו נביעה הוא כמו נשמה לגוף, שהוא חיים לגוף, ובך אין דמיון ולא דמות מכל מה שמפנים ולבחוץ. ובראת שמים וארץ, והוצאת מהם שמש וירח וכוכבים ומזלות, ובארץ אילנות ודשאים, וגן עדן ועשבים, וחיות ועופות ודגים ובני אדם, להיות ניכר בהם עליונים, ואיך יתנהג בהם עליונים ותחתונים, ואיך יהיו ניכרים מעליונים ותחתונים, ואין [מי] שיודע בכך כלל וחוצץ ממך אין יחוד בעליונים ובתחתונים, ואתה ניכר כאדון על הכל. וכל הספירות יש לכל אחד שם ידוע ובהם נקראו מלאכים, ואתה, אין לך שם ידוע, שאתה הוא ממלא כל השמות, ואתה הוא שלימות כולם, וכאשר אתה תסתלק מהם, ישארו כל השמות כגוף ללא נשמה.

רבון עלמין אנת הוא עלת העלות סבת הסבות דאשקי לאילנא בההוא נביעו וההוא נביעו איהו כנשמתא לגופא⁷⁷³ דאיהו חיים לגופא ובך לית דמיון ולית דיוקנא⁷⁷⁴ מכל מה דלגו ולבר [עה ע"ב] ובראת שמיא וארעא ואפיקת מנהון שמשא וסיהרא וכוכביא ומזליא ובארעא אילנין ודשאין וגנתא דערן ועשבין וחיוון ועופין ונונין ובני נשא לאשתמודעא בהון עלאין ואיך יתנהגון בהון עלאין ותתאין ואיך אשתמודעין מעלאי ותתאי ולית בך דידיע כלל ובר מינד לית יהודא בעלאי ותתאי⁷⁷⁵ (ואנת אשתמודע אדון על כלא)⁷⁷⁶ וכל ספירן כל חד

– מאיר התיקון –

כתר להתחתון, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) כתר עליון איהו כתר מלכות, ועליה אתאמר (ישעיה מו י) מגיד מראשית אחרית, כי הכתר שהיא הראשית הוא נמשך ומתגלה בהמלכות שהיא האחרית, וכן מהמלכות שהיא האחרית דהעליון נמשך ונעשה הכתר שהוא הראשית דהתחתון וכמ"ש בסדר אצילות בקיצור (פרק א). וזהו ג"כ מה שאמרו בספר יצירה (פרק א מ"ז) נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן, שהסוף דכל עליון שהוא המלכות הוא נעוץ בתחילת כל תחתון שהוא הכתר שבו, ותחילתו שהוא הכתר הוא נעוץ בסופן שהוא המלכות ושם הוא מתגלה, אלא שבכתר נקרא א"ן משום ששם הוא נעלם, ובהמלכות נקרא אני משום ששם הוא מתגלה וניכר, אבל שניהם אחד הם, וזה שאמר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי כו', כי הוא פנימית כל ה' ספי' מכתר עד המלכות והוא כח כולם. (ביאורים ח"ב כ ע"ד).

⁷⁶⁸ עי' מלואים אות כז.

⁷⁶⁹ וחללוי (גר"א)

⁷⁷⁰ עי' לקמן נח ע"ד ד"ה כנור – שהשקיא דאילנא שהוא השם מ"ה הוא בחי' הדעת. ועי' מלואים אות כח.

⁷⁷¹ עי' ביאורים ח"א עב ע"ד דהיינו כל האצילות כולא. הוא עצם האצילות כי עצם האצילות הוא בחי' הרוח שהוא השם מ"ה (כללים ח"א נז ע"ב). שכל האצילות מיוסד עליו (הקדו"ש נה ע"ד). הוא פנימיות האצילות (דע"ה ח"ב כא ע"ד). עיקר מדרגת כל פרצוף הוא רק רוח ונפש שהם מ"ה וב"ן (כללים ח"א כב ע"א). היינו עליו מתנהג האצילות (כללים ח"א כד ע"א).

כל האצילות סובב על השם מ"ה וא"ק הוא ע"ב והעקודים הוא ס"ג והב"יע הוא ב"ן (כללים ח"א פט ע"ב). הוא הנושאו והוא עצמותו ואורו (כללים ח"ב קל ע"א).

⁷⁷² מלאכים (כת"י). ועי' פיסקא הבאה שכל הספירות נקראים מלאכים.

⁷⁷³ וכך היה בשבירת הנקודות (כללים ח"ב מד ע"ד).

⁷⁷⁴ כל הכינוים כולם אינם על מהותו ח"ו אלא ע"ש מידותיו – עי' גר"א בספר יצירה (פרק א

משנה ה' בד"ה אדון יחיד (ביאורים ח"ב יג ע"ג).

⁷⁷⁵ עי' כללים ח"ב מד ע"ד, דע"י חסרון אור יחודו בהם היו נפרדות המלכין קדמאין זו מזו.

⁷⁷⁶ נמחק בגר"א.

אית ליה שם ידיע⁷⁷⁷ ובהון אתקריאו מלאכיא⁷⁷⁸
 ואנת לית לך שם ידיע דאנת הוא ממלא כל
 שמהן⁷⁷⁹ ואנת הוא שלימו דכלהו⁷⁸⁰ וכד אנת
 תסתלק מנהון⁷⁸¹ אשתארו כלהו שמהן כגופא
 בלא נשמתא:

לאשתמודעא בהון עלאין - שמן התחתונים יכירו העליונים, כמ"ש לעיל (ד"ע"א) בדיוקנא וחותרם
 בשעוה: **ואיך יתנהגון כו' - ר"ל, שבתחתונים בעוה"ז מכירין בשינוייהם והתהפכותם, מכירין**
היאך עולמות עליונים ותחתונים מנהיגין אותן: ואיך אשתמודעא כו' - ר"ל, להכיר כבודו
בעליונים ותחתונים: ואנת אשתמודעא כו' - שאין מכירין מהותו אלא מציאותו, שהוא אדון הכל:

אתה הוא חכם ולא בחכמה ידוע, אתה
 הוא מבין ולא מהבינה הידועה. אין לך מקום
 ידוע, אלא להיות ניכר כחך וחוזקך לבני
 אדם, ולהראות להם איך מתנהג עולם בדין
 וברחמים, שהם צדק ומשפט, כפי מעשיהם
 של בני אדם. דין הוא גבורה, משפט הוא
 עמוד האמצעי, צדק הוא המלכות הקדוש,
 מאזני צדק, שני עמודי האמת. הין צדק אות
 ברית, הכל להראות איך מתנהג העולם. אבל
 לא שיש בך צדק ידועה שהוא דין, ואינו
 אנת חכים ולא בחכמה ידעא⁷⁸² אנת הוא
 מבין ולא מבינה ידעא לית לך אתר ידעא אלא
 לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא⁷⁸³
 ולאחזאה לון איך אתנהיג עלמא בדינא וברחמי
 (דאינון צדק)⁷⁸⁴ ומשפט כפום עובדיהון דבני
 נשא דין איהו גבורה משפט עמודא
 דאמצעיתא⁷⁸⁵ צדק מלכותא קדישא מאזני צדק
 (ויקרא יט לו) תרין סמכי קשוט הין צדק אות ברית
 בלא לאחזאה איך אתנהיג עלמא אבל לאו

– מאיר התיקון –

⁷⁷⁷ משום שהם נשלמו בכל שלימותם וכלולים מהכל, לכן נמצא שם מיוחד עליהם (ביאורים
 ח"ב פ ע"ג).

⁷⁷⁸ דע"ה ח"ב מח ע"ב: סוד הענין הוא ע"פ מ"ש בפ' משפטים (צו ע"א) תא חזי כל שמהן וכל
 כנויין דשמהן דאית ליה לקב"ה כלהו מתפשטן לאורחיהו (שיש לכל שם ושם פעולות מיוחדים,
 וכמ"ש (שמות רבה פ"ג סי' ה) לפי מעשי אני נקרא וכנודע בספר שערי צדק ושערי אורה), וכלהו
 מתלבשין אליון באלין וכלהו מתפלגין לארחין ושילין ידיען (כי הם מתלבשין במלאכים ואופנים
 אשר הם רבוא רבואות, וכל א' ממונה על דבר מיוחד ועל כח מיוחד, וכל כחם הוא ע"י שמותיו
 וכנוייו ית"ש המתלבש בהם, וכמ"ש אליהו ז"ל"ט (תיקו"ז יט ע"א)). ועי' לעיל הערה 370.

⁷⁷⁹ כי הגם שהם נעשו לשמותיו עצמו, עכ"ז הנה אין לו שם ידיע, כי הוא מתגלה לפעמים בשם
 זה ולפעמים בשם זה, וכמ"ש (שמ"ר פ"ג פ"ו) לפי מעשי אני נקרא (דע"ה ח"א עז ע"ד).
⁷⁸⁰ ולכן לא היה נעשה עתה ע"י התרוקנות האור רק הכלים לבד דעולם האצילות וכן שרשי
 הכחות דהעולמות ב"ע (ביאורים ח"ב צז ע"ב). עי' לעיל טז ע"ב ד"ה שלימו. עי' זהר ח"א מט ע"ב:
 לזאת יקרא אשה שלימו דכלא.

⁷⁸¹ כל הנאצלים כולם, הנה הגם שהם למעלה הרבה מכל הנבראים כולם, עכ"ז הנה הם מצד
 עצמם אינם אלקות כלל, כי הם נאצלו ונמצאו מחדש אחר שלא היו, ואינם אלקות, אלא מצד יחודו
 ית"ש בהם. כי הא"ס התייחד בהם ונעשה חד ממש עמהם, והם מעתה אלקות גמור על ידו, יחיד
 ומיוחד. כי הם תכונה יקרה נעלה ומרומם כזו שראויים לקבל את יחודו בהם ולהעשות עמו חד
 ממש, אבל הם מצד עצמם זולת יחודו בהם אינם אלקות כלל (הקדו"ש טו ע"ג).

אין ערך וחקר לרוממות המאציל על האצילות אלא שמתייחד עם האצילות ביחוד עצום עד
 שנעשה חד עמו, אבל אין ערך וחקר לרוממותו עליהם (כללים ח"א לג ע"ג). היינו בשבירת המלכים
 קדמאין (כללים ח"א סו ע"ד). דע"ה ח"ב ג ע"א לומד מכאן שבגלל חסרון גילוי אור א, ס בעולם
 הנקודות אז בחיצוניות דב"ן היהי טמון כל כחות דשרשי הבי"ע.

⁷⁸² עי' כללים ח"א א ע"א: הגם שהאמת הוא שבכל מה שנוגע להבחין בעצמותו עצמו ית"ש
 הנה משולל ההתבוננות בבחי' חכמתו ותבונתו מאומה כי הכל אחד בו, ר"ל שהוא עם כל תואריו
 חד הוא (כנודע מדברי הרמב"ם ז"ל במורה ח"א פרקים נא נב נג), אך מה שנוגע לפעולותיו עצמן
 שהיא בכל סדרי בראשית כולם, הנה יסד אותם בחכמה ידעא ובבינה ידעא, ומותר ומצוה להתבונן
 בהם כדי להללו ולשבחו ולספר הודו. ועי' לקמן קנ"ב ע"ב: שינויין אינין במאני דגופא, אבל ביה לית
 שינויא כלל, איהו לא אשתני בכל אתר.

⁷⁸³ עי' הערה 774.

⁷⁸⁴ ולק (גר"ח).

⁷⁸⁵ עי' ביאורים ח"א פו ע"ד, והוא הלשון חק (ס"י פ"ב מ"א), וכן הוא בזה"ק פ' מקץ קצג ע"ב.

מפשט ידועה שהוא רחמים, ולא מכל אלה המדות כלל. ידיעא דאיהו רחמי ולא מכל אלין מדות כלל⁷⁸⁶:

קום רבי שמעון ויתחדשון מלין על ידך דהא רשותא אית לך (נ"א אתיהיב לך) לגלאה ריזין טמירין על ידך מה דלא אתיהיב רשו לגלאה לשום בר נש עד כען קם רבי שמעון פתח ואמר לך ה' הגדולה והגבורה וכו' (דבה"א' כט יא) עלאין שמעו אינון דמיכין דחברון ורעיא מהימנא אתערו משנתכון הקיצו ורננו שוכני עפר (ישעיה כו ט) אלין אינון צדיקייא דאינון מסטרא דההוא דאתמר בה אני ישנה ולבי ער (שיה"ש ה ב) ולא אינון מתים ובגין דא אתמר בהון הקיצו ורננו וכו' רעיא מהימנא אתער אנת ואבהן הקיצו ורננו לאתערותא דשכינתא דאיהי ישנה בגלותא דעד כען צדיקייא כלהו דמיכין ושינתא בחוריהון:

קום רבי שמעון ויתחדשון דברים על ידך, שהרי יש לך רשות (נתנה לך) לגלות על ידך סודות נסתרים, מה שלא נתנה רשות לגלות לשום אדם עד עתה. קם רבי שמעון, פתח ואמר, "לך ה' הגדולה והגבורה וכו'", עליונים שמעו אותם ישני חברון ורועה נאמן, התעוררו משנתכם, "הקיצו ורננו שוכני עפר", אלה אותם צדיקים שהם מצד של אותו שנאמר בה "אני ישנה ולבי ער", ולא אותם מתים, ולכן נאמר בהם "הקיצו ורננו וכו'". רועה נאמן, אתה והאבות התעוררו, הקיצו ורננו להתעוררות השכינה שהיא ישנה בגלות, שעד עתה כל הצדיקים ישנים ושינה בחוריהם

אלא לאשתמודעא כו' - ר"ל, שאינו מנהיג בספי' אלא להכירו, ולידע שכפי שאדם מודד מודדין לו (סנהדרין ק ע"א), שיש על הכל מדה ידועה, והוא מעניש ומשלם שכר בהם: **דאינון צדק ומשפט - שמלכות הוא ב"ד דלתתא, ות"ת הוא רחמים: מאזני צדק כו' - כי נה"י משמשים למלכות**⁷⁸⁷, בסוד תרין ביצין ואמה (מבוי"ש ש"ד פ"ג), ונקראו מאזני צדק, ש[ב]הן מכריעין לימין ולשמאל: **הין צדק כו' - שעליו נאמר "שמן משחת קודש יהיה זה כו'" (שמות ל לא), שמן דנפיק ממוחא, שהוא "קדש יהיה זה" יסוד**⁷⁸⁸, ואתמלא צדק מיניה, ונאמר בו "ושמן זית הין": **ואמר לך ה' כו' - שבפסוק זה ז"ס תחתונות שבהן מתנהג העולם:**

מיד יהיבת שכינתא תלת קלין לגבי רעיא מהימנא ויימא ליה קום רעיא מהימנא דהא עלך אתמר קול דודי דופק (שיה"ש ה ב) לגבאי בארבע אתוון דיליה ויימא בהון פתחי לי אחותי (יש"ע ב) רעיתי יונתי תמתי (שם) דהא תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך (איכה ד כב):

מיד נתנה השכינה ג' קולות לרועה נאמן ויאמר לו קום רועה נאמן, שהרי עליך נאמר "קול דודי דופק", לגבי בארבע אותיות שלו, ויאמר בהם "פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי", שהרי "תם עונך בת ציון לא יוסיף להגלותך".

– מאיר התיקון –

⁷⁸⁶ ולנת אשתמודעא אדון על כולא (נוסף בנ"ל).
⁷⁸⁷ עי' זהר ח"א קנא ע"ב: וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה באר דרגא דאדון כל הארץ בשדה חקל תפוחין קדישין שלשה עדרי צאן תלת דרגין עלאין קדישין מתתקנן על ההוא בירא ואינון נצ"ח והר"ד ויסודא דעלמא
 תרגום: "וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה". "באר" הדרגה של אדון כל הארץ, "בשדה", שדה התפוחים הקדושים. "שלשה עדרי צאן", שלש דרגות עליונות קדושות מתקנות על אותה הבאר, והן נצח והוד והיסוד של העולם.
⁷⁸⁸ עי' זהר (ח"א דף רטז ע"א) דאמרנא מקמיה דאמינא לך דאתקריאת אורייתא זה כתיב (שופטים ה) זה סיני מפני יהו"ה אלה"י ישראל כד אתייהיבת אורייתא על ידא דמשה (שמות לב) כי זה משה האיש (שם טו) זה אלי ואנוהו אורייתא הוה נחתת מן קמי אלהא דישראל.
 תרגום: שאמרתי מלפני שאמרתי לך שהתורה נקראת "זה". כתוב "זה סיני מפני ה' אלהי ישראל", כשנתנה תורה על ידי משה, "כי זה משה האיש", "זה אלי ואנוהו". התורה היתה יורדת מלפני אלהי ישראל.

מיד יהיבת כו' - ר"ל, בזמן הגאולה: תלת קלין - מסט' דתלת אבהן, שרעיא מהימנא כלול מהן⁷⁸⁹: קול דודי כו' - ר"ל, הקב"ה ת"ת, וזהו ולבי ער: אחותי {יט ע"ג} כו' - ד' שמות כנגד ד' אותיות, אחותי מסט' דחכמה, שנאמר (משלי ד) אמור לחכמה אחותי את, רעיתי כנגד בינה, שח"ב הן רעים דלא מתפרשין (זהר ח"ג ד ע"א), ועליהם נאמר (שיה"ש ה א) אכלו רעים, ובינה נק' רעיתי, נקבה, יונתי מסט' דת"ת כמ"ש לקמן (דף יט כד ע"ב) שכינתא מסט' דנער, יונה, תמתי מסט' דמלכות, שעלה נאמר (שיה"ש ד ז) ומום אין בכך. ונאמר תם עונך כו', בהאי זמנא, וז"ש דהא תם כו':

שראשי נמלא טל", מהוא "נמלא טל",
אלא אמר הקב"ה, אתה חשבת שמיום שנחרב בית המקדש שנכנסת בביתי ועליתי בישוב, לא כן, שלא נכנס כל זמן שאתה בגלות, הרי לך סימן שראשי נמלא טל, ה"א שכינה בגלות, שלימות שלה וחיים שלה, הוא ט"ל, וזהו, יו"ד ה"א וא"ו, וה"א היא שכינה שלא מחשבון ט"ל, אלא יו"ד ה"א וא"ו, שעולה אותיות לחשבון ט"ל, שהוא מלא לשכינה מנביעה של כל המקורות עליונים, מיד קם רועה נאמן ואבות הקדושים עמו.

שראשי נמלא טל⁷⁹⁰ (שיה"ש ה ב) מאי נמלא טל
אלא אמר קודשא בריך הוא אנת חשיבת דמיומא דאתחרב בי מקדשא דעאלנא בביתא דילי ועאלנא בישובא לאו הכי דלא אעלנא כל זמנא דאנת בגלותא הרי לך סימנא שראשי נמלא טל ה"א שכינתא בגלותא שלימו דילה וחיים דילה איהו ט"ל ודא איהו יו"ד ה"א וא"ו וה"א איהי שכינתא דלא מחושבון ט"ל אלא יו"ד ה"א וא"ו דסליקו אתוון לחושבון ט"ל דאיהו מליא לשכינתא מנביעו דכל מקורין עלאין מיד קם רעיא מהימנא ואבהן קדישין עמיה:

עד כאן סוד היחוד, מכאן ואילך פרשה הראשונה של סתרי תורה.
עד כאן רזא דיחודא מכאן ואילך פרשתא קדמאה דסתרי אורייתא:

בביתא דילי כו' - הן דיורין דקב"ה למעלה, שכנגדן בית המקדש למטה: הרי לך סימנא כו' -
שלא נכנס להשפיע בהם⁷⁹¹: מיד קם כו' - ר"ל, באותו הזמן: ר"מ ואבהן - שהן ד' אותיות יהו"ה, כמ"ש בתיקונים (קלו ע"ב קסד ע"ב ד"ה זכות אבהן) שמשו רבינו ע"ה השלים שם הוי"ה, שהיו באבהן יה"ו לבד, וז"ש (שמות ג) ושמי ה' לא כו' ע"ש:

פתח רבי שמעון ואמר "בראשית ברא אלהים", "סוד יהו"ה ליראיו ובריתו להודיעם", סו"ד אלו הם שבעים פעמים ופנים שהתפרשה מלת בראשית בפרשה הזו.
פתח רבי שמעון ואמר בראשית ברא אלהים (בראשית א א) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם (תהלים כה יד) סו"ד אלין אינון שבעין זמנין ואנפין דאתפרש מלת בראשית בהאי פרשתא:

בהאי פרשתא - ר"ל, בראשית של אותה הפרשה:

מלואים	
א	דברי הזהר (ח"א כד ע"א רסב ע"ב ותיקו"ז סה ע"א) בענין עני
ב	דברי הזהר ח"ב קי ע"א בחי' משכיל
ג	ליקוט מדברי הלש"ו בענין מעלת לימוד מעשה מרכבה

— מאיר התיקון —

⁷⁸⁹ עי' כט ע"ב שמשוה הוא הפנימיות של יעקב. אמנם עי' צז ע"ג מש"כ רבינו בד"ה ובג"ד: ה' דמשה דמשה הוא מסט' דה' בתראה דתלת אבהן הן יה"ו והוא אשלים להויה.
⁷⁹⁰ מהשם מ"ה יבא הט"ל של תחיה (כללים ח"א עג ע"א).
⁷⁹¹ עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ ב' ע"ב, וכ"ז שאין זיווג בין ז'ונ ג"כ אין זיווג בין א"א כמ"ש (תענית ה ע"א) שאין נכנס בירושלים של מעלה עד כו'. ועי' ע"ח שער טו פרק א.

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

ד	ליקוט בענין יב"ק (זהר ח"ג רטז ע"ב, רכט ע"א, תיקו"ז קמט ע"ב, ע"ח שכ"ח פ"ה)	
ה	ליקוט בענין איהו וגרמוהי חד בהון (ע"ח דרושי אבי"ע פ"ה, לש"ו כללים, ודע"ה)	
ו	דברי הלש"ו בביאורים בענין החותם	
ז	בענין קצין (תז"ח, זהר ח"ב ט ע"ב)	
ח	ליקוט בענין אורייתא דבריאה אורייתא דאצילות (דברי הגר"א בתז"ח, ודברי התיקו"ז פג ע"א, זהר ח"ג קכד ע"ב, ערה ע"ב)	
ט	דברי המבו"ש בענין היסוד	
י	דברי הזהר (ח"ב מב ע"ב) בענין לא ראיתם כל תמונה	
יב	דברי הזהר (ח"ג כז ע"א) בענין ה' אשות	
יג	דברי התז"ח (דף א) אלה הם מועדי	
יד	דברי הזהר (ח"א קח ע"ב) בענין שם ע"ב, ודברי הליקוטי תורה	
טו	דברי הזהר (ח"ב דף רח) בחי' סוגי אש	
טז	דברי הזהר (ח"א כ ע"ב) בענין מאורי האור	
יז	דברי בהגר"א בספד"צ (יג ע"ד) בענין נוראיל ומט"ט, ודבריו בתז"ח ובס"י	
יח	דברי הלש"ו בענין אב"י תש"ר	
יט	דברי המגן וצינה בביאור דברי פתח אליהו	
כ	דברי הזהר בענין שמותיו ית'	
כא	דברי הזהר בענין קדם דברא קודשא בריך הוא וכו'	
כב	דברי רבינו בספד"צ על לבושין	
כג	ליקוט דברי הלש"ו בענין איסור עשיית צורה	
כד	ליקוטי דברי הלש"ו בפירוש הענין ספירות	
כה	ליקוט דברי הלש"ו בענין יחוד הספירות	
כו	ליקוט דברי הלש"ו בענין הנסתרות לה' אלהינו	
כז	ליקוט דברי הלש"ו בענין מגיד מראשית אחרית	
כח	ליקוט דברי הלש"ו בענין שקיא דאילנא	
Erro r! Refer ence source not found.	דברי הלש"ו בענין מנצפ"ך	
Erro r! Refer ence source not found.	ליקוט דברי הלש"ו בענין כד אפיק י' מאויר אתגליא או"ר	
Erro r! Refer ence source	דברי הזו"ח בענין שבת ומועדים	

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

	not found.
דברי הלש"ו בענין אימא מקנן בכורסייא	Error! Reference source not found.
דברי הלש"ו בענין מלכות מקנא באופן	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א ריח ע"א) בענין "רהיטא"	Error! Reference source not found.
דברי היהל אור בענין כשאדם חוטא נסתלק הנשמה ונשאר רק רוח ונפש	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ב נד ע"א) בענין בינה נקרא אז	Error! Reference source not found.
דברי ע"ח בענין ח"ש מ"ל	Error! Reference source not found.
דברי הלש"ו כללים בענין אמן	Error! Reference source

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

	not found.
דברי הזהר (ח"ג קעו ע"ב) בענין מסירת הנפש בתחנון, ודברי הע"ח בזה	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ב קמה ע"ב) בענין שערי תשובה	Error! Reference source not found.
דברי השער מאמרי רשב"י בענין בית המקדש דלעתיד	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ב קיט ע"ב) אילת השחר אעילת רישא בין ברכהא וכר'	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג קעט ע"א) בענין תרומה	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ב קלב ע"ב) בענין שמאלו תחת לראשי ואח"כ ימינה תחבקני	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ב קכא ע"ב) בענין דורון הראוי לכלב	Error! Reference source

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

	not found.
דברי הלש"ו מספר הכללים בענין ברכה מעילא לתתא ומתתא לעילא	Error! Reference source not found.
ליקוט דברי האריזל בענין א' שבתוך הוא"ו, ולש"ו	Error! Reference source not found.
דברי הס"י פ"ד ופ"ה כוכבי לכת ומזלות	Error! Reference source not found.
דברי הלש"ו בענין להסתכל בקשת	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א פז ע"א וע"ב) מלכות מעשר מכל העשר ספירות	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א א ע"א) מ"ב זיווגים	Error! Reference source not found.
זהר ח"ג רנ ע"א מרכבא בין בינה למלכות	Error! Reference source

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

	not found.
דברי הזהר (ח"א רמא ע"א) בענין י"ב בקר	Error! Reference source not found.
ליקוט דברי חז"ל שהובא בגליונות הלש"ו בענין ביום ההוא יהיה ה' א' ושמא א'	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג צח) בענין לחם	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א ג ע"ב) בענין ההוא מפתחא	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א ז ע"ב) ב' תרין אינון דמתחבראן כחדא	Error! Reference source not found.
פירוש דברי הזהר ח"ב קלב ע"ב דלעילא הוא מ"ב ובה הוא ע"ב	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג קפח ע"ב, ערב ע"א) בענין ח"ט וחטה	Error! Reference source

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

	not found.
דברי הזהר (ח"ג קכב ע"ב) בענין מוחא ולבא	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג קיט ע"ב) בענין סגולה	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג קפג ע"ב) בענין הנסתרות, יראה ואהבה וכו'	Error! Reference source not found.
דברי הגר"א בספד"צ יז ע"ד בענין רזא דמהימנותא	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א קלב ע"ב) בענין ברוך	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א טו ע"ב) בענין "את"	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג נח ע"ב) ואל יבא בכל עת	Error! Reference source

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

	not found.
דברי הזהר (ח"א קע וקעא, ח"ג מא ע"ב) טעם לכל האיסורים שבתורה	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"א קטז ע"ב) בחי' "עת"	Error! Reference source not found.
דביר הזהר (ח"ב רכד) בענין קרבן	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ב סג ע"ב) בענין ממעמקים	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג רמז) בלולה בשמן כחית	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג לג ע"ב) בענין בשר הקודש	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ב קטו ע"א) בענין לקה בסלע	Error! Reference source

תיקוני זהר עם ביאור הגר"א

	not found.
דברי הזהר (ח"ב קכ ע"ב) בענין ה' מינים בלחם	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג קסג ע"א) בענין פריעה	Error! Reference source not found.
דברי הזהר (ח"ג קמח ע"א) כה תברכו	Error! Reference source not found.
דברי הזהר ח"ב רלט ע"א: סליק עד א"ס	Error! Reference source not found.

א. עי' זהר ח"א כד ע"א: צלותא איהי מצוה ודא שכינתא ואורייתא דא קב"ה לא צריך הפסקה בינייהו וצריך לסלקא תורה ומצוה ברחימו ודחילו.
 תרגום: תפלה היא מצוה, וזו שכינה, והתורה זה הקדוש ברוך הוא, לא צריך ביניהם הפסקה. וצריך להעלות תורה ומצוה באהבה ויראה.
 ועי' זהר (ח"א השמטות דף רסב ע"ב) צלותא דאיהי שכינתא אדני סלקא לגבי בעלה דאיהו יהו"ה וסליקת כלא דבזמנא דאיהו מתכסי מינה באלין קליפין איהי אתקריאת עניה יבשא ולית לה אלא מה דיהבין עבדין בחשאי.
 תרגום: התפלה, שהיא שכינה, אדנ"י, עולה לבעלה שהוא יהו"ה, ומעלה הכל. שבזמן שהוא מתכסה ממנה בקלפות הללו, היא נקראת עניה יבשה, ואין לה אלא מה שנותנים עבדים בחשאי.
 ועי' תיקו"ז סה ע"א: ועוד שכינתא אתקריאת צדקה וקודשא בריך הוא בעל צדקה ובגלותא איהי עניה ובנהא עניים וקודשא בריך הוא כביכול איהו עני כד איהו בר מאתריה ובגינה אתמר הן אראלם צעקו חוצה וכו' ובאן אתר איהו עני ואיהי עניה בצדיק דאיהו ברית ובגין דחאבו ביה ישראל לתתא איהו נהר יחרב ויבש בבית ראשון ושני.
 תרגום: ועוד שכינה נקראת צדקה והקדוש ברוך הוא בעל צדקה ובגלות היא עניה ובניה עניים והקדוש ברוך הוא כביכול הוא עני כשהוא מחוץ למקומו ובגללה נאמר הן אראלם צעקו חצה וכו' ובאיזה מקום הוא עני והיא עניה בצדיק שהוא ברית ומשום שחטאו בו ישראל למטה הנהר ההוא יחרב ויבש בבית ראשון ושני.

ב. עי' זהר ח"ב קי ע"א: פתח ואמר משכיל לאיתן האזרחי אלו כתיב משכיל לדוד⁷⁹² כדקאמרת אבל משכיל לאיתן אית משכיל ואית משכיל אית משכיל לעילא ואית משכיל לתתא⁷⁹³ משכיל לאיתן⁷⁹⁴ בזמנא דההוא גבר [נ"א נהר] ⁷⁹⁵ קם בתיאובתא⁷⁹⁶ כל שייפין חדאן ומתחברן לגביה ואי הוא (ואיהו) סליק עד דסליק עד⁷⁹⁷ דמוחא (מוחא) עלאה⁷⁹⁸ אתפייס לגביה וחדו לקבליה וכדין משכיל לאיתן והאזרחי משכיל ליה ואודע ליה על ידא דאברהם וס"א על ידו לאברהם רחמימו כל מה דאצטרין וההוא מוחא עלאה משכיל לאיתן וכד דוד מלכא ואתתקנן

– מאיר התיקון –

⁷⁹² פי' כשעולה היסוד בסוד הדעת מוח העליון מושך לו הטיפה ליסוד הנזכר הנקרא איתן ומשכיל אותו ע"י חסד דז"א שנקרא אזרחי שכתב הרב שהטיפה צריכה שתתלבש בחסד לפי שאינו מתעבה ואינו משתנה (מ"מ).

⁷⁹³ בראשית טז ע"ב (הערת הזהר). היסוד נק' (תהילים פט א) משכיל לאיתן האזרחי וכבר ידעת מ"ש בסבא דמשפטים כי זה הוא המשכיל הוא לעילא ולתתא והוא ג"כ רומז בפ' פקודי בהיכלות כי יוסף סליק לעילא ונחית לתתא והענין כי שם בז"א כבר ידעת כי יש לו זווג עם לאה בעת המנחה ואז לאה עד ראש יעקב בחצי עליון של ת"ת ואם כן איך יזדווג ז"א מחצי ולמעלה עם לאה וזה נת' במ"א אך הענין בקיצור כי היסוד של ז"א התחתון עולה בשליש הת"ת ושם מזדווג עם לאה כי זה הוא המעלה שיש לו ליסוד דז"א יותר מכל שאר הספירות שיוכל לעלות עד הדעת מתי שירצה. וז"ס יוצר של שבת שאנו אומר' ו' פעמים תיבת הכל ביוצר של שבת כמו שביארנו כי אם לא היה יכול לעלות עד הדעת שהוא נשמת הו' קצות והוא מקום החסדים שהם סוד הטפה לא היה בו כח להוריד הטפה בעת הזווג ממקום הדעת והכוונה על פנימיות היסוד כמ"ש בעז"ה במקום אחר כי משליש העליון של יסוד ממנו נעשה הת"ת של ז"א בעת הגדלת ז"א ושם יש לו אחיזה ומקום כי אין לו לת"ת במקומו כי אם שלישי אחד כי שני שלישים עלו לדעת והוצרך לעלות שלישי של יסוד לתשלום הת"ת לכן יש לו כח לעלות ויש לו כח להזדווג עם לאה. ונחזור אל הענין כי לכך עולה היסוד אל הדעת מן הת"ת כי זהו דרכו לעלות ובפרט כדי לקשר כל הו"ק ביחד ולהביא משם הארה (זהר הרקיע). פי' יסוד בהיות ולמטה ואינו עולה לדעת (מ"מ).

⁷⁹⁴ ועתה צריך לתת טעם למה אור היסוד ומלכות שניהם עלו עד הדעת למעלה מן הת"ת. ואמנם הטעם הוא כי היסוד נקרא משכיל לאיתן האזרחי (תהילים פט א), כמ"ש בסבא דמשפטים (קי ע"א), שאמר כי זה המשכיל שהוא יסוד הוא לעילא והוא לתתא, גם רמזו בזוהר פקודי בהיכלות (רנח ע"א) כי יוסף איהו לעילא ואיהו לתתא (ע"ח שער ט פרק ג). אמנם אין כח מוחא עלאה עצמו יורד עד אר"א כי גדלה מעלתו עד מאד, אבל זה המוח דא"א כל גילוי הוא בדיקנא דא"א כמ"ש במקומו. ושם נתבאר כי יש בו (בו) ב' מזלות, מזל הח' ומזל ו"ג והם זכר ונקבה, ומהח' שהוא זכר נשפע כח באבא, ומ"ג שהוא נקבה משם נשפע כח באמא. ולכן זה המוח העליון משפיע ע"י הדעת שבו שהוא מזל ח' אל מזל ו"ג, ואחר כך לוקחים הטפה אר"א, ואח"כ הם מורידין הטפה בסוד מוחין לבניהן זר"ן. נמצא, כי מתעורר המזל הנ"ל בהתלבשות אר"א, ואז מורישין אר"א מוחין לבניהן. ואמנם כל זה אינו רק בכח התעוררות יסוד תחתון דא"א המתלבש בזו"ן, וז"ס סריס שאין לו זקן, כי הרי מכה היסוד מתעורר דיקנא עלאה כנזכר (ע"ח נסירה ספ"ג). יוסף סליק בחביבו לעילא עד המוח ויורד למטה בסוד בנימין כנז' בפ' פקודי בהיכלו' וגם בפ' שלח לך וגם בפ' משפטים בענין ההוא סבא בפסוק משכיל לאיתן האזרחי דסליק עד מוחא להמשיך משם טיפת הזרע (שעה"כ קה ע"ג). ודע הקדמה אחת, שמה שמושך יסוד למעלה אינו מתעבה ומתלבש כלל, וזה סוד אור של מעשה בראשית שהיה מאיר מסוף העולם ועד סופו (ור"ל בכל מקום במדרגה אחת – לש"ו כללים ח"א סט ע"א), ואעפ"י שיוורד האור הזה ממדרגה למדרגה אינו מתעבה ומתלבש כלל, וכמו כן גדולה הארתה למטה כמו למעלה, משא"כ בשאר הספי' (ע"ח מ"ד ומ"ן ה). והוא הנחש בריח אשר בתהום תתאה יסוד דהמלכות, ועי"ז מתברך מימיו ומתפשט להמציאות דים אוקיינוס, שהוא משפעת התהום הסובב את כל העולם, ובתוכו מתפשט אור הנחש בריח ג"כ, והוא המציאות דלויתן נחש עקלתון (דע"ה ח"ב קי ע"ב). הוא עולה לעילא עד מוחא עלאה בסוד משכיל לאיתן, ויורד לתתא לחכמה תתאה בסוד משכיל לדוד (כללים ח"ב נח ע"ב), היסוד הנה בו הוא הגלוי דכל המוחין, בסוד החסד דאתגלי בפום אמה, והיסוד הנה הוא עולה עד המוחין ממש ונוטל משם כל הראוי לו (ביאורים ח"א יט ע"א).

⁷⁹⁵ נמחק בשעה"ק.

⁷⁹⁶ בתיובתא (דפ"ו).

⁷⁹⁷ "דסליק עד" נמחק בשעה"ק.

⁷⁹⁸ התוספות שאמרנו בו שנעשה גם בו לאחר התיקון, הנה הוא רק לפנימיותו שהוא לאור הפנימי שבו שעולה עד המוחין, והוא מיוחד בהדעת רזא דמתקלא וסליק עד מוחא עלאה (כללים ח"ב לד ע"א). ועי' בהגר"א בספד"צ ד ע"ד.

בתיאובתא (אתתקן בתיובתא) לגביה איהו משכיל לדוד⁷⁹⁹ כמה דהוה מוחא עלאה משכיל ליה ועל דא אית משכיל ואית משכיל⁸⁰⁰ (אית משכיל):
 תרגום: פתח ואמר "משכיל לאיתן האזרחי", אלו נאמר "משכיל לדוד", אז כמו שאמרת. אבל "משכיל לאיתן" נאמר. יש משכיל ויש משכיל. יש משכיל למעלה ויש משכיל למטה. משכיל לאיתן, בזמן שאותו האיש (נהר) עומד בתשוקה, כל האיברים שמחים ומתחברים עמו. ואם הוא עולה עד שהמח העליון, מתפייס אליו ושמח כנגדו, ואז משכיל לאיתן האזרחי, משכיל אותו ומודיע לו על ידי אברהם (על ידיו לאברהם) אוהבו כל מה שצריך, ואותו מח עליון משכיל לאיתן. וכשדוד המלך נתקן בתשוקה אליו, הוא משכיל לדוד, כמו שהיה המח העליון משכיל אותו, ולכן יש משכיל ויש משכיל.

ג. עי' חגיגה יד ע"ב: פתח רבי אלעזר בן ערך במעשה המרכבה ודרש וירדה אש מן השמים וסיבבה כל האילנות שבשדה פתחו כולן ואמרו שירה מה שירה אמרו הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות עץ פרי וכל ארזים הללויה נענה מלאך מן האש ואמר הן הן מעשה המרכבה. ועיי"ש בתוס' שמביא מהירושלמי (חגיגה פ"ב ה"ב) שמביא מקורו מהפסוק אז ירננו כל עצי היער.
 עי' הקדו"ש ז ע"ג ז"ל: נקל להבין עד"ז תוספת המעלה והקדושה אשר לעוסק באורות האצילות עצמו אשר למעלה מהעולמות ב"ע, והנה מתדבק בזה באור קדושתו עצמו בלתי התלבשות כלל, ונעשה הוא גופה מקום ומעון לשכינת עוזו ית"ש. וכמו שאמרנו לעיל פ"ז כי השכל והמשכיל והמושכל אחד הוא.

ועי' דע"ה ח"א נו ע"ב ז"ל: ע"י דרשת הרשב"י בעניינים הללו נעשו ונבנו אותן העניינים למעלה. וזהו כל עיקר תיקון לימוד הקבלה יותר מכל שאר חלקי התורה. כי שאר כל חלקי התורה הרי מלוכב בנושאי העניינים אשר בעוה"ז, משא"כ לימוד הקבלה ובפרט דברי האריז"ל אשר הם בנויים על האדרות וספד"צ ועמקי סתרי הזוה"ק, הוו כל נושאי העניינים רק באצילות ובעולמות דאור א"ס, ולכך נקרא חכמת הקבלה בשם נסתר, משום שכל נושאי העניינים שאנו מדברים בהם הוא מעולמות העליונים אשר למעלה למעלה אשר אין השגה ותפיסה בזה לשום בריה, והרי הוא נעלם ונסתר מהכל.

ועי' כללים ח"א ג ע"ד ז"ל: ומה גם כי הרי גם כל גילוייו ית"ש אשר באצילות שהם כל שמותיו יתברך וכל אורם וגילויים הוא ג"כ רק ע"י הצדיקים וכמ"ש בספרי ברכה בהפסוק ויהי בישרון מלך וכן הוא במדרש שמואל רבתי פרשה ה' בפסוק כי לה' מצוקי ארץ תני ר' שמעון בן יוחאי כל זמן שישראל עשוין אגודה אחת מלכות שמים במקומה שנאמר ויהי בישרון מלך אימתי בהתאסף ראשי עם יחד כו'. ועי' באד"ר (קלה ע"א) כי ע"י דרשת הרשב"י ותלמידיו בה"ג תיקונים הנה נתגלו והאירו בזה אורם למעלה וכו'. ועי' זוה"ק פ' בחקותי קי"ג סע"א בסוד הכתוב (שמואל ב' ח') ויעש דוד שם.

ועי' ביאורים ח"א ג ע"ג ז"ל: וזהו עיקר גדול מעלת לימוד הקבלה, לדבר הכל באצילות ולהשתמש רק באותן הדברים והלשונות אשר דיברו ונאמרו בזוה"ק ובדברי האריז"ל, כי בזה מעורר באותן הדברים למעלה שיתפשטו ויתגלו ושייצאו מהעלם אל הגילוי, ולהוסיף בהם אור ע"י היחוד דאור א"ס שבהם.

ד. עי' זהר ח"ג רטז ע"ב: מאי להצהיל פנים משמן אינון י"ב פנים ד' דאריה ד' דשור ד' דנשר דאינון מיכאל אריה ארבע אנפין דיליה (ה'ה"ה) יהו"ה ארבעה אנפין⁸⁰¹ דשור ואיהו גבריאל

– מאיר התיקון –

⁷⁹⁹ עולה לעילא עד מוחא עלאה בסוד משכיל לאיתן, ויורד לתתא לחכמה תתאה בסוד משכיל לדוד (כללים ח"ב נח ע"ב).

⁸⁰⁰ עי' תיקו"ז א ע"ב: אינון נשמתין מאלין משכילים דאית בהון שכל לאשתמודעא ברזין דמאריהון. ועי' בהגר"א שם יז ע"ב: אותן היודעים סודות הכסא, שהוא מסט' דבינה, דאימא מקנן בכרסיא (לקמן כד ע"ב), ומסטרהא ניתן כנ"ל (ט"ו ע"א), ימא דאורייתא, והיא נקראת לבא כמ"ש בהקדמה שניה (יט ע"א), ר"ל שלכך נקראו אותן היודעים בהיכלין ואתוון המשכילים. עי' ביאורים ח"א עא ע"א: עליית השכינה היא לפי זכותן של ישראל ולפי לימודם חכמתם בתורה, ולכן כשיש בישראל משכילים בחכמה, הנה עולה היא ג"כ עד החכמה אבא.

⁸⁰¹ בניקוד מְלֶךְ מְלֶךְ מְלֶךְ (ועי' ליקוט על ניקוד זה שנדפס בתיקו"ז דף י"ח) (יהל אור). הויה אלהים הוא גימ' כמספר הנקודות דג' היות דמְלֶךְ מְלֶךְ מְלֶךְ, כמ"ש ברע"מ (פינחס ריז ע"א) (דע"ה ח"ב מח ע"ב), סוד שם של י"ב, שהוא ג' היות דמְלֶךְ מְלֶךְ מְלֶךְ, הי"ה והו"ה ויה"ה, שהם י"ב

ואינון (יהו"ה) יוד ד' אנפין דנשר ואיהו נוריאל ואינון (יהו"ה) יהו"ה ואינון ממנן תחות חס"ד פח"ד אמ"ת דרגין דתלת אבהן ואוקמוה רבנן האבות הן הן המרכבה וסלקין (ס"א נקודין) נהורין⁸⁰² לחשבון יב"ק ואינון מלך מלך ימלך יהו"ה אהי"ה אדנ"י סך הכל יב"ק.

תרגום: מה זה "להצהיל פנים משמן" אלו שנים עשר פנים, ארבעה של אריה, ארבעה של שור, ארבעה של נשר, שהם מיכאל אריה ארבע פנים שלו יהו"ה, ארבע פני שור והוא גבריאל והם יהו"ה, ארבע פני נשר והוא נוריאל והם יהו"ה, והם ממונים תחת חס"ד פח"ד אמ"ת, דרגות שלשת האבות, ופרשוה רבותינו האבות הן הן המרכבה, ועולים (נקודים) האורות לחשבון יב"ק, והם מלך מלך ימלך, יהו"ה אהי"ה אדנ"י, סך הכל יב"ק.

ועיי"ש רכט ע"א: ורזא דמלה וגביהן וגובה להם וגבותם וגביהן גדפין וגובה להם אנפין וגבותם דאינון⁸⁰⁴ עליהו מלאות עינים סביב לארבעתן כלהו מרובעות וכלא קשוט⁸⁰⁵ ע' ענפין (נ"א אנפין) לאורייתא גדפין אדני אנפין יהו"ה עיינין אהיה וסלקין יב"ק בחושבן אדני במעשה יהו"ה בדבור אדיד במחשבה.

תרגום: וסוד הדבר "וגביהן וגובה להם" "וגבותם וגביהן" כנפים, וגובה להם פנים, וגבותם שהם עליהם מלאות עיניים סביב לארבעתן, כולם מרובעות, והכל אמת. שבעים ענפים (פנים) לתורה, כנפים אדנ"י, פנים יהו"ה, עיניים אהי"ה, ועולים יב"ק, בחשבון אדנ"י במעשה, יהו"ה בדבור, אהי"ה במחשבה.

ועי' תיקו"ז קמט ע"ב: ועוד עיינין גבוהין מסטרא דימינא ועיינין עמיקין מסטרא דשמאלא דא ענו ודא ביישן מסטרא אחרא דא גס רוח ודא עז פנים כרובי עינא ועפעפי עינא עליהו אתמר והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפרת (שמות כה כ) דא כפורתא דעינא תלת גווינין דעינא אינון אהי"ה יהו"ה אדנ"י כלל ופרט וכלל ואינון יחודא ברכה קדושה וסימן י"עננו ב"יום ק"ראנו דהכי סליק חושבן תלת שמהן אלן בחושבן יב"ק אהי"ה כתר עלאה יהו"ה עמודא דאמצעיתא אדנ"י שכינתא תתאה אדנ"י כלל (נ"א יהו"ה) אהי"ה פרט יהו"ה (נ"א אדנ"י) וכלל.

ועי' בגר"א בתיקו"ז (קנד ע"ב): ויחוד דיליה שמע ישראל - דכולל ברכה וקדושה שהן עשרה ז' ברכות וג' קדושים והן יב"ק: א"כ משמע שברכה בהו"ה, קידוש באהי"ה ויחוד באדנ"י.

עי' ע"ח שער כח פרק ה: ונחזור לעיל, כי נשארנו למעלה סוד ג' חללי דגלגלתא, שהוא אותו התלבשות הנעשה בת"ת דא"א (נ"א דז"א)⁸⁰⁶ בלתי מוחין בפנים, ואז נשארנו כל אלו החללים בסוד הקרומות דמוחין והיו⁸⁰⁷ שבילי החכמה, ושערי הבינה ניכרין בהם בסוד קרומות וצינורות. ואח"כ נתעלו חג"ת ז"א ונעשה מהם סוד עצמות של גלגלתא על הקרומות הנ"ל, ואח"כ נכנסו בהם המוחין העיקרין, והם סוד ד' היות: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, מלובשים בנה"י דתבונה⁸⁰⁸ כנודע. וכבר ידעת, כי המוחין האלו מתפשטין בכל ט"ס דז"א, מוח חכמה בחח"ן, ומוח בינה בבג"ה, ומוח דעת בדת"י, וא"כ הוא מוכרח כי בדרת אלו ג' מוחין להתפשט בגוף שיעברו דרך הגרון,

– מאיר התיקון –

אותיות דג' הוי"ת וכמ"ש כ"ז בספר יצירה להגר"א (פרק א משנה א אופן ג דף ג ע"ד) ובכ"מ. וכן מלך מלך המלך הוא גימטריא ר"פ, כמנין מנצפ"ך. וכן הנקודות דמלך מלך המלך הוא גימטריא ק"ב, שהוא סוד יב"ק, יחוד ברכה קדושה, שהם בדעת, כי הדעת שהוא הקו האמצעי שם הוא היחוד, והוא כולל הב' קוין דימין ושמאל שהם ברכה וקדושה, וכמ"ש בפ' משפטים (דף קטז סע"א) ופ' עקב (דף רעב ע"ב) ובכ"מ בזוהר ותיקונים, ועי' רע"מ פנחס (דף ריז רע"א). וכן הוא גימטריא הוי"ה אלהים, שהוא כללות החו"ג, שהם בדעת וכו' אמנם בתפילת ר' נחוניא בן הקנה, מבואר כי השם י"ב שביסוד הנה הם ה"ב צרופי הוי"ה, והם יוצאים ג"כ מהג' שמות הוי"ה מלך הוי"ה מלך הוי"ה ימלך, ג' צירופים מהג' יוד"ן, וג' מהג' הה"ן, וג' מהג' וו"ן, וג' מהג' הה"ן האחרונים, ומקורי דלהון הוא הג' יוד"ן דשם ס"ג, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף יא ע"א) ועי' דברי רבינו (ביאורים ח"א נה ע"ג).

⁸⁰² ר"ל נקודין כמ"ש בתיקו"ז (כא ע"א) (יהל אור).

⁸⁰³ שוא דימלוק לא חשיב שהוא נח. וכ"ז קאי על מ"ש בזוהר ר"ח פתח כו' ויין ישמח כו'. וג' חיוון הן בג' גלגולים, וזהו להצהיל פנים, י"ב פנים הנ"ל. מה שחרב י' מן יב"ק, עכשיו החזיר כנ"ל (יהל אור).

⁸⁰⁴ ו' תליתאה בינה, מרכבתא תליתאה כנ"ל (יהל אור).

⁸⁰⁵ ובלא קשוטה. צ"ל וכלא קשוט. ור"ל אע"ג דלעיל אמר דת"ת הוא עיינין, וכאן אמר שהוא אנפין ע' פנים כו' (יהל אור).

⁸⁰⁶ נמחק בדרושים.

⁸⁰⁷ ל"ב (נוסף בשעה"ק).

⁸⁰⁸ הבינה (דרושים).

דרך ג' אלהים אשר שם, ואז נעשין שם הוי"ה אלהים ג"פ, והם ג"פ יב"ק בגרון⁸⁰⁹, וז"ס (בראשית לב כב) ויעבר את מעבר יב"ק שהוא גרון, והוא סוד ויעבור די"ג מדות שאנו אומרים בתפלה תחלה כדי⁸¹⁰ ליקח מכאן את אור הגרון⁸¹¹ (נ"א המוחין) הנ"ל היורדין מכאן⁸¹².

ה. עי' ע"ח דרושי אבי"ע פ"ה: ובזה תבין למה האצילות עצמות וכלים אינן חד כמ"ש בהקדמת תקונים (דף ג' ד ע"ב), וחיוהי וגרמוהי חד בהון, לפי שגרמוהי שהם כלים דאצילות, הם בחי' רוחניות גמור הנקרא נפש רוח נשמה של כל העולמות, ואינן נקראים כלים אלא לגבי חיה הנקרא חיוהי, וזהו חיוהי וגרמוהי לרמוז אל החיה הנ"ל, והבין זה היטב. [וזה תמצית לשון בכללים (כלל ז) דף כה ע"ג הנ"ל] י' ספירות דאצילות מלכא בהון (שמלכות דא"ס מתלבש בהם ומתייחד עמהם) איהו וגרמיהון חד בהון (גרמיהון ר"ל עצמותם שהוא כחם ואורם אשר מהם הם מתהווים ועל זה אמר שאור א"ס ית"ש הוא מתייחד עם עצמותם ונעשה לאחד עם כל עצמותם) אינן וחייהון חד בהון (ר"ל שהרי כל פרצוף הוא מיוסד באור וכלי גוף ונשמה וע"ז אמר שהם כולם חד כי הכל הוא אלקות גמור יחיד ומיוחד והוא על ידי אור א"ס שמתייחד עם כולם).

וז"ל כלל יג: הנה הענין בכ"ז הוא, כי הנה משום שרצונו ית"ש הנה היה להמציא ולהוציא את כל העולמות ב"ע במציאות כזה שיהיו הם במציאות עולמות נפרדים והם נבדלים מאלהות לגמרי, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף ד' סע"ב) (הגהה עי' אב"מ אשר בתחילת הספר בהקדמה לסי' ח' בהגהה שם בארוכה בזה) דלאו אינן וחייהון חד (שחיותם המחיה אותם שהוא אורו ית"ש אינו מתייחד עמהם להיות חד עמו), לאו אינן וגרמיהון חד, גרמיהון הם הכלים כמ"ש הרב בשער דרושי אבי"ע (פרק ה). והוא ע"פ מה שנודע בשער השמות (פ' א' ב') ובכ"מ שגם הרוח ונפש דבי"ע הם ג"כ אינם אלהות, ועכ"ז הנה גם הם אינם אחד עם הכלים שלהם, וכמו שאנו רואין גם בעוה"ז, שהגוף הוא אינו אחד עם הרוח והנפש שבו, הגם שהוא כולו חי על ידם, עכ"ז הנה הוא עומד לעולם במציאות גשם וחומר. וזהו שאמר כי בהעולמות ב"ע הנה לבד מה שהם אינם אחד עם אור אלהותו ית"ש אשר בפנימיותם, הנה הם אינם אחד גם עם הרוח והנפש שלהם, הגם שהם ג"כ אינם אלהות. משא"כ באצילות, איהו וגרמיהון חד בהון, שאור א"ס ית"ש מתייחד שם גם עם הכלים עד שנעשים כולם אלהות גמור על ידו, אינן וחייוי חד בהון, כי הכלים הם אחד עם אור החיות שלהם, ולא נקראו כלים אלא בערך בחי' אור החיה שבהם (שהוא חכמה כי על ידו הוא היחוד דאור א"ס כמ"ש בסוף שער השמות וכנודע). אבל הם עצמם הם ג"כ נר"ן, כי הם נר"ן להעולמות ב"ע כמ"ש הרב שם בדרושי אבי"ע (פרק ה) ע"ש.

ועי' דעה ח"א ח"ב מט ע"ב: איהו וגרמיהון (שהוא התהוותם העצמי) חד בהון (שמתייחד עם כל התהוותם ומציאותם להיות חד עמהם והגם שהם בבחי' גבול נגדו עכ"ז הנה הוא מצטמצם

– מאיר התיקון –

⁸⁰⁹ יב"ק היא גימ' הוי"ה אלהים.

⁸¹⁰ "תחלה כדי" נמחק דרושים.

⁸¹¹ דורשים גורס את המוסגר.

⁸¹² נוסף בשעה"ק: והנה נתבאר אצלינו במקומות רבים, כי ג' בחי' יש במוחין אלו דגדלות דז"א, שהם ג' אותיות צלם. וזהו פירושם האמיתי, כבר ידעת, כי להוליד אלו המוחין, הוצרך חכמה להכלל בישראל סבא. והוצרכה בינה לרדת למטה, עד מקום התבונה, ונכללה בה. ושם למטה, היה הזווג של אר"א, והוציאו טפות מוחין אלו, ונתעכבו שם זמן העיבור בבטן התבונה. ואח"כ ילדה התבונה את המוחין האלו, ויצאו בסוד הלידה מן הרחם, שהוא היסוד שבה, ולחוק, ושם נתגלו מוחין אלו, בבחי' גילוי. והנה עתה, נה"י התבונה, הם למעלה מראשו של ז"א. והרי זו בחי' ראשונה אל המוחין האלו, ועתה הם בסוד א"מ על ראש ז"א, ועדיין לא נתלבשו בנה"י דתבונה.

הבחי' הב' הוא, שהנה"י של התבונה, נכנסים ומתלבשים תוך הקרומות, שהם בחי' הראש, שהיה לו לז"א בזמן היניקה, כנז"ל, ואז המוחין הנז' דגדלות דז"א, נכנסים ומתלבשים תוך הנה"י דתבונה, שנתלבשו בתוך הקרומות כנזכר.

הבחי' השלישית הוא, אח"כ, כי נגדלים חג"ת דז"א, ועולים למעלה, ומהם נעשה עצם הגלגלת, המכסה וחופה על הקרומות הנזכר. ועתה, הוא עיקר זמן הכנסת המוחין בגלגלתא דז"א. ואלו הם הג' בחי', שנתבארו אצלינו במקום אחר, בסוד אותיות, צל"ם. וצ"ל. וצ'. והם, בתחלה, המוחין מגולים אחר לידתם. השנית, כשנתלבשו תוך הנה"י דתבונה. והכוונה לומר, כי גם הנה"י דתבונה נתלבשו תוך הקרומות דרישא דז"א. ועדיין לא היה בו גלגלתא, ולכן עדיין אין זה נקרא הכנסה ברישא דז"א. והג', כשנעשה להם גלגלתא ממש, ולבחי' זו אנו קוראים הכנסת המוחין ברישא דז"א ממש.

להיות חד עמהם והרי הוא כביכול בבחי' ירידה אצלו) אינון וחיייו (שהוא אור המאציל ית"ש המחייא אותם שהוא מתלבש בהם לבחי' נשמה ולכן אמר בלשון יחיד כי שם הוא האחדות עצום למאד) חד בהון שהם נעשים מיוחדים בו ונתעלו ע"ז למדרגת אלהות כי הם חד עמו והם אלהות גמור על ידו וכ"ז הוא רק בעולם אצילות.

ועי' כללים ח"ב קכז ע"א: וזהו שאמרו בהקדמת תיקונים (דף ד' סע"ב) "כי בעשר ספירין דבריאה לאו אינון וחיייהון חד" (שאינם אחד עם חיייהון, שהוא אלהות שבהם, כי הרוח נפש שבהם, הם לעולם בבחי' נפרדים נבראים נוצרים נעשים). "לאו אינון וגרמיהון חד גרמיהון", הם הכלים, כמ"ש האריז"ל בדרושי אבי"ע (פרק ה) ע"ש. ובעולמות בי"ע, הרי הוא הרוח נפש עם הגוף וכלים שני מציאויות, כי הרוח נפש הם חיות רוחני, והגוף וכלים הם בבחי' גשם חומרי. וזהו שאמר, "לאו אינון וגרמיהון חד", והרי הו' בעולמות בי"ע ג' בחי' מיוחדים: הנשמה הכללי שבהם הוא אלהות ית"ש לעולם. הרוח נפש הם לעולם נפרדים, אלא שהם חיות רוחני. הכלים הם גוף וחומר. והרי הם ג' מציאויות, אשר גם בגילויים, הנה עומד כל א' על תכונתו לעולם, והם רחוקים זה מזה, גם בגילויים הרבה מאד, כי זה הוא אלהות וזה הוא אינון אלהות כלל וכלל ח"ו. וזה הוא רוחני וחיות, וזה הוא רק חומר עכור, וזהו שאמרו, "כי בעשר ספירין דבריאה לאו אינון וחיייהון חד לאו אינון וגרמיהון חד".

אמנם בעשר ספי' דאצילות, הנה הגם שבהעלם הו' גם שם ג' בחי', אבל בגילויים, הנה הם כולם חד, אחד יחיד ומיוחד⁸¹³. והיינו, כי בהעלם הרי הוא באצילות ג"כ ג' בחי'. בפנימיות כל האצילות, הנה הוא אור א"ס ית"ש, שמשולל הוא לכנות בו שום בחי' גבול ומדה ח"ו, ואין בו שום גילוי ושום תפיסה בשום אות ונקודה כלל, כנודע. אבל האצילות גופה, כל עצמותה ומציאותה, הנה הוא גילוי דא"ס ית"ש, אשר הוא עצמו נתגלה בו ע"י עצמות האצילות בהגילוי דהשם הוי"ה ב"ה.

והוא כמו שכתב הגר"א בספר יצירה (פרק א משנה א' אופן ד' ד ע"ד)⁸¹⁴ כי שם הוי"ה ב"ה בפשיטות הנה הוא הנפש דאצילות, ובמילואה (ר"ל השם מ"ה) הוא הרוח דאצילות, ועשר הוי"ת המנוקדות בט' מיני נקודות והעשירית בניקוד צבאות, הם הנשמה דאצילות⁸¹⁵. והרי הוה כל האצילות הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה, שהוא שם העצם, ר"ל שהוא עצמו ית"ש נתגלה בו ע"י יחודו בהאצילות בהשם הנכבד והנורא הזה, והוא ושמה חד הוא.

– מאיר התיקון –

⁸¹³ נוסח אחד יחיד ומיוחד בא מתפילת ר' נחוניא בן הקנה (הובא בריש הקדו"ש). ועי' ע"ח (שער הצלם א): באצילות כל האורות וכל הצלמים וכל הכלים נקרא אלהות גמור אחד יחיד ומיוחד כנזכר בהקדמת תקונים איהו וחיייו וגרמוי חד בהון שהם ג' בחי' הנ"ל אך בבי"ע אינו כן כי אם עד בחי' הנשמה אלהות ומן הרוח ואילך משם יפרד ונקרא נבר"א נוצ"ר נעש"ה וכל זה בצורות אך הצלמים וכלים כולם נבראים ונוצרים ונעשים.

⁸¹⁴ ז"ל: השמות הן בגוף והן שבעה שמות שאינן נמחקין, אהיה אל כו' צבאות שד"י אדנ"י, והן כוללין כל השמות, וכן כלל הספירות הן ז', וכי', ושמות הוי"ה הן בנשמה והוא בג' דרגין, הוי"ה א' כוללת כל ע"ס בפשיטותה בנפש, ובמילואה ברוח, ועשר הויות מנוקדות בנשמה, וכינויין המורין עליו ית' חנון כו' בלבוש כמו הלבוש שמצייר לאדם [הוא נאה ללבושו ולבושו נאה לו], וכינויין אחרים כלחם כו' בהיכלא, והן כל התורה והן ד' דרגין והכל יוצא משם הוי"ה נמצא כל התורה הוא שמו.

⁸¹⁵ בליקוטים שבסוף ספר ביאורי אגדות (מג ע"ב) אמר רבינו, עשרה שמות של הספירות שהם הגוף, עשרה הוי"ת המנוקדין בט' מיני נקודות הם הנפש, ועשרה מיני כינויין הם הלבוש, ע"ס פנימיות שהם יו"ד ה"א וא"ו ה"א הם הרוח [עי' תיקו"ז יט ע"א].

ועי' יהל אור (ח"א יג ע"ב): בע"ס של אצילות, השמות שאינן נמחקין בגוף הספירות, ועשר הוי"ת מנוקדות בנקודות הידועות, ברוח של ע"ס. וכן כאן הויו"ת ברוחין, והשמות במאורות, שהן הנהורין דכאן.

ועי' זהר ח"ב מב ע"ב וז"ל, בתר דעבד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה, נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא יהו"ה, בגין דישתמודעון ליה במדות דיליה בכל מדה ומדה וקרא אל אלהים שדי צבאות אה"ה, בגין דישתמודעון ליה בכל מדה ומדה, עכ"ל.

עי' לעיל ח"א מט ע"ב שהי' אותיות של שם מ"ה הם הרוח הכללי והעיקרי, והעשרה הוי"ת המנוקדות בניקוד ט' נקודות כמש"כ כאן הם הנפש שברוח, וכל זה הוא חלק הרוח שבז"א מצד אבא, אבל החלק הרוח שבצד אמא הם עשרה הוי"ת הנזכר בתקוני ז"ח לה ע"ג, והם מנוקדות בניקוד ד' תיבות הראשונות של העשרה מאמרות, והנפש של אותו הרוח הם עשרה שמות אלה"ים אשר בעשרה מאמרות, ועי' טנת"א ה' וביאורים שם אות נו ועט.

ועי' ע"ח דרושי אבי"ע פרק ב'.

ו. ע"י ביאורים ח"א נה ע"א: ע"י הקדמת תקונים (דף ה רע"ב) ובתיקון ע"י (דף קס ע"א) ושם אמר כי אימא עלאה איהי חותם, כי בה נחתמין ונחקקים ומצטיירים הכל, והוא ע"י הנה"י שבה, שבהם הוא ג' שמות אה"ה דיודי"ן דאלפי"ן דההי"ן, שהם קס"א קמ"ג קנ"א, והם גימט' תנ"ה, והוא כמנין חותם עם הכולל. וכשמלתבשין הנה"י שבה בז"א בסוד מוחין, נפתחין ונחתמין בו הה' מוצאות הפה, וכללות כל הפה כולה מהחותם שבה, והם נעשים מהה"ג שביסוד שבה, כי מתנוצצים הה"ג ומזהירים בו בחמשה מיני אור, שהם: אָ אַ אָ אָ, שעליהם נאמר (יחזקאל א א) נפתחו השמים ואראה מראות אלהים, כי כל א' הוא אור, והם החמשה אור הנאמר ביום ראשון, כמ"ש בתיקונים שם (דף ה ע"א). והנה הם מנוקדות בניקוד קמץ צירי חולם חירק שורק, והם החמש נקודות דפיתוחי חותם, כי השורק הוא שורק גדול שהוא בו', ומאלו החמשה נקודות יוצאים ונעשים החמשה אותיות מנצפ"ך, שהם השורש דכל הה' מוצאות הפה, כי מהם יוצאים כל החמשה מוצאות שהם: אחה"ע בומ"פ גיכ"ק דטלנ"ת זסר"צ, וע"י עוד בתיקונים (תיקון ה דף כא ע"א, וסוף תיקון יח דף לה ע"ב וריש תיקון יט דף לו ע"א), ואלו החמשה נקודות והה' אותיות מנצפ"ך והחמשה מוצאות הפה, הם כולם מהה"ג שביסוד דאימא, וכל גבורה הוא בחי' נוק' כנודע. ומהם נתגלה אלינו כל הכ"ז אותיות, אשר הם כולם מהמלכות נוק' וכנ"ל אות א', אבל הה' חסדים אשר להז"א עם כל תוצאיהם הם נגזזו ממנו לגמרי, אמנם מתפשט הארתם ומתלבש בהכ"ז אותיות שבמלכות, ונעשים גם הם עי"ז כלולים מחסדים וגבורות עכ"פ וכנ"ל אות ה'.

ומ"ש הרב שהיסוד שבה הוא הנקרא חותם, הגם שהחותם הרי הוא נעשה רק ע"י כל הנה"י כולן כנ"ל, אך הנצח הוד הם סתומים לעולם, וגילויים הוא רק ביסוד כנודע. ועומק הטעם בזה הוא בסוד הצמצום, כי נצטמצם שלא להריק השפע שבכל התנהי"ם דז"א להמלכות נוק' אלא רק דרך קו אחד, שהוא היסוד. וכן עד"ז מכל התנהי"ם דכל פרצוף עליון להתחתון אינו יורד ונמשך אלא רק מהיסוד דהעליון, וכמ"ש הגר"א בספד"צ (פרק ג דף כה ע"ד בד"ה כתיב ויאמר) עש"ה, וכן הוא בענינינו, כי לא נתגלה כל השפע מההתלבשות דהנה"י דאימא בז"א אלא רק מהיסוד דאימא, ולכן נעשה כל החותם רק ביסוד. וגם משום שהוא הקו האמצעי, והוא כולל את כולם, ולכן נקרא ונעשה כל החותם רק ביסוד, וע"י עוד בענין החותם בכוונת נעילה (שעה"כ דרושי יוה"כ דרוש ג) ובכוונת הושענה רבה.

וע"י עוד כ"ז בפע"ח (שער ספירת העומר פרק ג) שאמר שם כי ע"י שהאורות החו"ג שבהיסוד דאימא הם אורות רבים וגדולים, ולכן כשנכנס יסוד דאימא בז"א, הנה כאשר הגיע להגרון שהוא מקום צר מאד, מתפשטים האורות ובוקעים ויוצאים לחוץ, וזה סוד בקיעת הפה שבאדם, כי נבקעו ע"י רבוי האורות ההם, ואז יוצאין קצתן ונעשין מקיפים מבחוץ, וקצתם נשארו מבפנים. ועיקר מה שיוצא מבחוץ הוא הגבורות, כי מרוב חמימותם ואישם הגדולה, הם יוצאים לחוץ ונעשים אור מקיף, ומן החסדים הוא האור פנימי, וזה סוד הה' מוצאות הפה שהם ה"ג מנצפ"ך, והם נקראו בתיקונים פיתוחי חותם, כי מקום הנפתח ונתגלה עתה בפה הוא נמשך מאימא עלאה הנקראות חותם, כי עטרה דגבורה הוא גנוז באימא, וחותם האימא הוא ה"ג שביסוד שבה, ואז יוצאים הכ"ב אותיות, כי סוד האותיות נפקי מבינה שהם הה"ג, אחע"ה בומ"ף כו', ולפי שהם באים מסוד הגבורות שהם עטרה דגבורה דנוק' מלכות הנקראת נפש, לכן בתיקונים קורא נפש אל אותיות, עכ"ל פע"ח שם ע"ש.

וע"י עוד זהו ק"ק ויקהל ר"ח ע"א (ביאורים ח"א עד ע"א).

ז. ע"י תז"ח (ג ע"ג): (חסר כאן) [נראה דק"ק⁸¹⁶] אית בכל דרא ודרא כפום זכוון דלהון בכל⁸¹⁷ מאריה דדרא כפום דרוב דרא נוטים אבתריה ואם חובין מתרביין עלה [אדחייא] [א"ר חייא] פורקנא עד דרא אחרא ובג"ד כל הקצים כלו וכלא תליא בתיובתא ובזכוון ובמדות⁸¹⁸ דכל דרא ודרא אבל קץ וזמן דשוי קב"ה לא תליא בזכוון ובמדות דכל דרא ודרא אלא ביה תליא הה"ד (ישעיה מח) למעני למעני אעשה (יחזקאל כ) ואעש למען שמי:

– מאיר התיקון –

⁸¹⁶ בדפ"א ודפ"ק ודפ"מ נוספו תיבות אלו מסברא.

⁸¹⁷ דכל (אור יקר).

⁸¹⁸ דמדות (גר"א).

ובגין דא כל קץ דכל דרגא כפום זכוון דבני נשא איהו וקץ דקוב"ה לא תליא בזכוון דלהון ואית ע"ב בתר אלף חמישאה כפום ההיא מדה ואית ע"ב בתר אלף ומאתן כפום ההיא מדה ומאתן וחמשין ושית דנח דיליה כי עין בעין יראו קץ אחרא אית רמ"ה כפום מדה⁸¹⁹ והאי דרגא דרעוא דאיהו קב"ה תרין קצין אאריך ודא וכל חשבונות וגימטריאות דקצים אינון פרפראות לחכמה מכתרא לעילא לית קץ וחושבן כמ"ש בעל ספר יצירה ולפני אחד מה אתה סופר רישא דכל קצין חכמה סופא דכל קיצין צדיק איהו דאיהי שכינתא עשיראה :

תרגום: [שקץ] יש בכל דור ודור כפי זכויותיהם, בכל מנהיג הדור כפי שרוב הדור נוטים אחריו. ואם החטאים מתרבים עליה, הגאולה נדחית עד הדור האחרון. ולכן כל הקצין פלו, והכל תלוי בתשובה ובזכויות ובמדות של כל דור ודור. אבל הקץ והזמן ששם הקדוש ברוך הוא לא תלוי בזכויות ובמדות של כל דור ודור, אלא בו תלוי, זהו שנאמר "למעני למעני אעשה", "ואעש למען שמי".

ומשום זה, כל קץ של כל דרגה, הוא כפי הזכויות של בני האדם הוא, והקץ של הקדוש ברוך הוא לא תלוי בזכויותיהם. ויש שבעים ושנים [שנה] לאחר האלף החמישי כפי המדה ההיא. ויש שבעים ושנים לאחר אלף ומאתים, כפי המדה ההיא. ומאתים וחמשים ושש של נח שלו, כי עין בעין יראו קץ אחר, יש מאתים ארבעים וחמש כפי (אותה) המדה. והדרגה הזו של רצון, שהוא הקדוש ברוך הוא, שני קצין אאריך. וזה וכל החשבונות וגימטריאות של קצים הם פרפראות לחכמה, מכתר למעלה אין קץ וחשבון, כמו שכתב בעל ספר יצירה ולפני אחד מה אתה סופר. הראש של כל הקצים, חכמה. הסוף של כל הקצים, הוא שהשכינה, היא העשירית.

בהגר"א: בכל מארי דדרא וכפום דרוב כו' - כנ"ל דור דור ומנהיגיו: ובזכוון דמדות - כנ"ל שהראה לו כו': אבל קץ כו' - כמ"ש זכו אחישנה לא זכו בעתה: ביה תליא - ר"ל בעד"א: וקץ דקוב"ה - ר"ל דעד"א: ואית ע"ב - שלאחר כל הקיצין צריכין להיות ע' שנין חבלי משיח, כמ"ש בהקדמת תיקו"ז גז"ד של ע' שנה דאינון ע' שנין כו' ואית דמוסיף ב' כו', והוא כמ"ש בר"מ פ' פנחס (דף רמט) דלע' תחיל ולב' שנין אולידת כו' בתר אלף חמישאה כו'. הוא קץ של חכמה, דאלף הוא כתר, ששם אלפים, ובחור"ב מאות, ובז"ס תחתונות עשירות, כידוע (ע"ח א"א ה): בתר אלף ומאתן כו' - בחסד כנ"ל, ובאותו הקץ בוחר הזוהר בכל מקום יותר, בהקדמת תיקוני זהר הנ"ל ובר"מ הנ"ל, לפי שהקץ נטיל בע"ב דחסד כנ"ל: ומאתן וחמשין ושית - ר"ל ע"ב אחרי כן, וסמך על הנ"ל, והוא קץ של מלכות, שיסוד נקרא רנ"ו כמ"ש⁸²⁰ בהקדמת תיקו"ז (ט ע"א) אלף לכתר ומאתן לחור"ב וחמשין לחג"ת נו"ה, שעד שם מתפשט נ' תרעין דבינה⁸²¹, ושית ביסוד, ו' זעירא, שהוא יום הששי, שעליו נאמר ויכלו, גימ' ע"ב כנ"ל, אז, וישבות ביום השביעי, מלכות. וז"ש דנח דיליה, ר"ל המנוחה, שהוא ע"ב כנ"ל: כי עין בעין - ר"ת ע"ב כנ"ל: אית רמ"ה - ביסוד, ר"מ עד נצח והוד, ה' שעד שם אתפשטותה דה' עילאה, ספירה חמישית, יום ה'. וע"ב אחרי כן ביסוד, וה"ה לשאר מדות, ולא קחשיב אלא שבם יש לתלות יותר, חכמה ראשית דכל קיצין, ומלכות סופא דכל קיצין, כמו שמפרש והולך, וחסד ויסוד כנ"ל, ואתה לך לקץ כו': והאי דרגא

– מאיר התיקון –

⁸¹⁹ "ומאתן וחמשין ושית דנח דיליה כי עין בעין יראו קץ אחרא אית רמ"ה כפום מדה" נמחק בגר"א, ובמקומו איתא "ואית רל"ה כפום ההוא מדה ואית מאתן וחמשין ושית כפום ההוא מדה, ובתר דא כי עין בעין יראו".

⁸²⁰ פי' כמו שכתבתי.

⁸²¹ עי' זהר ח"ג רכג ע"ב: א"ל שפיר קאמרת אבל למנצח על השמינית דלא תזוז נצח מן הוד דאיהי ספירה ח' אמר למנצח על השמינית אמר בוצינא קדישא אי הכי בינה דרגא דילך ואמאי אוקמוה ונתן ההוד למשה שנאמר ונתתה מהודך עליו א"ל שפיר קא שאלת ה' סלקא באת י' חמש זמנין עשר לחמשין תרעין דבינה ואתפשטותא דלהון מחסד עד הוד הן חמש עשרה בכל ספירה אינון חמשין ובגין דא מבינה עד הוד כלא אתפשטותא חדא לבתר אתא צדיקו נטיל כל חמשין תרעין בלחודויהו להווי שקיל לכל חמש ואתקרי כל דנטיל כל חמשין תרעין ואוף הכי כלה נטילת להו כלהו אמר כען ודאי אתיישב מלה על בורייה.

תרגום: אמר לו, יפה אמרת, אבל "למנצח על השמינית", שלא תזוז נצח מהוד שהיא ספירה שמינית, אמר "למנצח על השמינית". אמר הנר הקדוש, אם כך בינה דרגתך, ולמה פרשוה ונתן ההוד למשה, שנאמר "ונתתה מהודך עליו". אמר לו, יפה שאלת, ה' עולה באות י', חמש פעמים עשר, לחמשים שערי בינה, והתפשטותם מחסד ועד הוד, הן חמש, עשר בכל ספירה, הם חמשים, ומשום זה מבינה עד הוד הכל התפשטות אחת. אחר כך בא צדיק ולקח כל החמשים שערים לבדו להיות שקול לכל החמש ונקרא "כל", שנוטל כל חמשים שערים. וכמו כן, כלה לקחה את כולם.

דרעוא - ר"ל שברצונו⁸²² תלוי, ולא בזכות: דאיהו קב"ה - דרגא דעד"א (זהר ח"ג רפג ע"א):
תרין קצין אאריך - ר"ל קץ של מדות הנ"ל, וקץ של ע"ב שאחרי כן, ועליהן אמרו (סנהדרין צז
ע"ב) מקרא זה נוקב כו' כי עוד חזון כו' ויפח לקץ כו', אם יתמהמה, אף באותן ב' קצין, חכה לו
כי בא יבא⁸²³: ודא וכל כו' - ר"ל מ"ש לעיל דקץ הראשון הוא בחכמה, ועליו נאמר שרק אלף
שנים יהיו בגלות, ואלף שנים לא תליא בתשובה, ואח"כ תולה בתשובה, שהוא קץ הראשון, כמו
שמפרש והולך: מכתרא ולעילא - ר"ל קודם הכתר, אבל קץ הראשון הוא מצד הכתר, בחכמה, קץ
לכתר: צדיק איהו דאיהי שכינתא עשיראה - ר"ל דעשירי הוא מספר האחרון כידוע, וכן בספי'
היא קץ אחרון לצדיק, וכן הוא במספר. אעפ"י שהמספר מתחיל בא' ומסיים בעשר, מ"מ א' הוא
שורש המספר, וכן עשר כללות המספר. אבל עיקר המספר הוא מב' עד ט', וכן כאן מחכמה עד
צדיק, וצדיק הוא קץ אחרון של הקצים הנ"ל, רנ"ו, שבו נאמר רנ"ו ליעקב שמחה, כמ"ש בהקדמת
תיקו"ז ע"ש: עשיראה כו' - כצ"ל, עשיראה, וכל סוף איהו בצדיק, עד"א כליל כו' עד קצין וכלא
איתכליל בצדיק כו':

ועי' זהר ח"ב ט ע"ב: רזא דרזין לחכימי לבא ואתמסרו (אתיהיבת) עשר שבטין אלף שנין תרין
 שבטין מאתן שנין שארו דמעין למנפל פתח ואמר (איכה א ב) בכה תבכה בלילה ודמעתה על
 לחיה לסוף תריסר שבטין דגלותא ליליא יתחשך לישראל עד דיתער וא"ו לזמן שתין ושית שנין
 לבתר תריסר שבטין דאינון אלף ומאתן שנין דגלותא ולבתר ועדו שתין ושית שנין דחשוכא דליליא
 כדין (ויקרא כו מב) וזכרתי את בריתי יעקב דא אתערותא דאת ו' דאיהו נפש דבית יעקב ורזא דא
 (בראשית מו כז) כל הנפש [הבאה יעקב] הבאה ליעקב מצרימהו (לבית יעקב) וגו' ששים ושש⁸²⁴
 ואיהו ו' נפש דבית שני רזא דה' תתאה ודא ו' רזא דששים ושש ששים לאתערותא דיעקב⁸²⁵ ושש
 לאתערותא דיוסף ועל דא איהו ו' דאינון תרין בחבורא חדא ורזא חדא⁸²⁶:

מתמן ולהלאה יתער קב"ה לאינון נסין ואתין דקאמרן ויתערון על ישראל אינון עקתין דקאמרן
 וכדין (ס"א ורזא דא) ואף את בריתי יצחק ולבתר כד יגיח מלכא משיחא קרבין בכל עלמא בימינא
 דקודשא בריך הוא כמה דאת אמר (שמות טו ז) ימינך יהו"ה נאדרי בכח כדין ואף את בריתי
 אברהם אזכור ולבתר והארץ אזכור דא ה' בתראה בההוא זמנא כתיב (זכריה יד ט) והיה יהו"ה
 למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד:

תרגום: סוד הסודות לחכמי הלב, נמסר עשרה שבטים אלף שנים. שני שבטים מאתים שנה,
 התחילו הדמעות ליפול, פתח ואמר "בכה תבכה בלילה ודמעתה על לחיה". לסוף שנים עשר
 השבטים של גלות, הלילה נחשך לישראל, עד שיתעורר וא"ו לזמן ששים ושש שנה. לאחר שנים
 עשר שבטים, שהם אלף ומאתים שנות גלות, ואחר (עד) ששים ושש שנה בחושך הלילה, אז
 "וזכרתי את בריתי יעקב", זו התעוררות האות ו', שהיא נפש של בית יעקב. וסוד זה "כל הנפש
 הבאה ליעקב וגו' ששים ושש" והוא ו', נפש של בית שני, סוד של ה' תחתונה, וזה ו', סוד של
 ששים ושש, ששים להתעוררות יעקב, ושש להתעוררות יוסף, ולכן הוא ו"ו, שהם שנים, בחבור
 אחד וסוד אחד.

משם והלאה יתעורר הקדוש ברוך הוא לאותם נסים ואותות שאמרנו, ויתעוררו על ישראל אותן
 צרות שאמרנו, ואז (נ"א וסוד זה) "ואף את בריתי יצחק". אחר כך כאשר ילחם מלך המשיח קרבות
 בכל העולם, בימין הקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר "ימינך ה' נאדרי בכח", אז "ואף את בריתי
 אברהם אזכור", ואחר כך "והארץ אזכור" זו ה' אחרונה. באותו זמן נאמר "והיה ה' למלך על כל
 הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד".

ח. עי' דברי רבינו בתז"ח מא ע"ב: בגין דאורייתא כו' - שאורייתא דילן הוא אורייתא
 - מאיר התיקון -

⁸²² עי' דברי רבינו בתיקו"ז כ ע"ג: כתר הוא רצון.
⁸²³ תניא רבי נתן אומר מקרא זה נוקב ויורד עד תהום כי עוד חזון למועד ויפח לקץ ולא יכזב
 אם יתמהמה חכה לו כי בא יבא לא יאחר. עי' מלואים אות ז.
⁸²⁴ במדבר רנב ע"ב בראשית קיז ע"א קיט ע"א (הערת הזהר).
⁸²⁵ שבת"ת סוד ו"ו עם ראש, י"ד על ו"ו, וה"ס כל ג' שלישי ת"ת, ואם תרבה ה' עם הו' הרי
 ס'. אבל ביוסף הוא בלתי ראש, וה"ס ו' רבתי ו' זעירא, ובמאמר הפסיעות של אברהם איבנו ע"ה דף
 ב' פירש (רמ"ז).
⁸²⁶ גוף וברית חשבינן חד (רח"ו).

דבריא שכלן כתיב בה שר ועונש טוב ורע כמש"ו ואע"ג דדרשו והשיגו בה כמה דברים מאצילות הכל בבריאה שכלול מהכל כמו שמשגיגין מלכות כל הספירות דלעילא וכו' ואף משה לא נתבא ולא השיג אלא בבריאה וז"ש חמשים ש"ב כו' דבינה מקנן בכורסייא ואף שער החמשים שהוא כתר דבריא לא השיג ששה מלכות דאצילות אבל באצילות שהוא בחכמה עליה נאמר כך עלה במחשבה לא תשיג שם וכו'.

עיי"ש מ"ט ע"ב וז"ל, ואורייתא טפילה כו' שאורייתא הוא בבריאה שלכן בה שר ועונש ע"ה טו"ר כמש"ל ונשמה מאצילות וכו', עכ"ל.

ע"י לקמן פג ע"א: פקודא רביעאה לאתעסקא באורייתא דבעל פה ולאפרשא בה בשית דרגין באסור והתר טומאה וטהרה כשר ופסול הה"ד ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים (בראשית א ו) בין מים דדכיו דטהרה התר כשר ובין מים דמסאבו דאינון אסור טמא פסול דאינון מי בורות נשברים (ירמיה ב יג) מים סרוחים מים מטונפין ועלייהו אתמר (שמות כ ג) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני.

תרגום: מצוה רביעית, לעסוק בתורה שבעל פה, ולהפריד בהם בשש דרגות: באסור והיתר, טומאה וטהרה, כשר ופסול. זהו שכתוב "ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים", בין מים של טהרה היתר כשר, ובין מים של טומאה, שהם אסור טמא פסול, שהם מי "בורות נשברים", מים סרוחים, מים מטונפים ועליהם נאמר "לא יהיה לך אלהים אחרים על פני". בהגר"א. בשית דרגין באיסור כו' - והרקיע הזה הוא מטטרו"ן, בשית אתוון דיליה, ו"ק דיצירה, שבהן מקנן ז"א בו"ק (לעיל כד ע"ב), ולכן הוא בשית דרגין. והנה הוא עץ הדעת טוב ורע, חציו טוב וחציו רע, החסדים שבו טוב. והנה בו"ק ג' חסדים וג' גבורות, והן ג' טוב: היתר, טהרה, כשר. וג' להיפך.

ע"י זהר ח"ג קכד ע"ב: והמשכילים יבינו (דניאל יב י) מסטרא דבינה דאיהו אילנא דחיי בגינייהו אתמר (שם ג) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע בהאי חבורא דילך דאיהו ספר הזהר מן זוהרא דאימא עלאה תשובה באלין לא צריך⁸²⁷ נסיון ובגין דעתידין ישראל למטעם מאילנא דחיי דאיהו האי ספר הזהר יפקון ביה מן גלותא⁸²⁸ ברחמי ויתקיים בהון (דברים לב יב) יי' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר:

ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר טומאה וטהרה לא שלטא על ישראל יתיר דהא פרנסה דילן לא ליהוי אלא מסטרא דאילנא דחיי דלית תמן לא קשיא⁸²⁹ מסטרא דרע ולא מחלוקת⁸³⁰ מרוח הטומאה דכתיב (זכירה יג ב) ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ דלא יתפרנסון ת"ח מעמי הארץ אלא⁸³¹ מסטרא דטוב דאכלין טהרה כשר היתר ולא מערב רב דאכלין טומאה פסול איסור דאינון מסאבין דמסאבין גרמייהו בנשג"ז בגין דאינון בנוי דלילית דאיהו נשג"ז חזרין לשרשיהו ועלייהו אתמר (ישעיה יד כט) כי משרש נחש יצא צפע:

תרגום: "והמשכילים יבינו" מצד הבינה שהוא עץ החיים, בגללם נאמר "והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע", בחבור זה שלך, שהוא ספר הזהר, מזהיר האם העליונה תשובה, באלה לא צריך נסיון, ומשום שעתידין ישראל לטעום מעץ החיים, שהוא ספר הזהר הזה, יצאו בו מהגלות ברחמים, ויתקיים בהם "ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר".

ועץ טוב ורע שהוא אסור והיתר טומאה וטהרה לא שולט יותר על ישראל, שהרי פרנסתנו לא תהיה אלא מצד עץ החיים שאין שם לא קשי מצד הרע, ולא מחלוקת מרוח הטומאה, שכתוב "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" שלא יתפרנסו תלמידי חכמים מעמי הארץ, אלא מצד הטוב, שאוכלים טהרה כשר היתר, ולא מערב רב שאוכלים טומאה פסול איסור, שהם טמאים שמטמאים עצמם בנדה שפחה גויה זונה, משום שהם בני לילית, שהיא נדה שפחה גויה זונה, חוזרים לשרשם, ועליהם נאמר "כי משורש נחש יצא צפע".

– מאיר התיקון –

⁸²⁷ דבאילנא דחיי זהר כו' כנ"ל, וא"צ נסיון אלא בע"ה פשוטין דאורייתא (יהל אור).
⁸²⁸ ואילנא דטוב ורע דאיהו איסור והיתר לא שליט על ישראל יתיר וכו' כי אז יהיו כמלאכי עליון עוסקים בחכמת התורה דאצילות ולא בתורת מטטרו"ן מלובשת במלבושים וספורים גשמיים (רח"ו בהקדמה לשעה"ק).

⁸²⁹ מסט' דרע משמאל (יהל אור).

⁸³⁰ מימנא דקליפה, דימינא חמור משמאלא כמ"ש בתז"ח {, י} { יהל אור).

⁸³¹ נמחק ביהל אור.

ועיי"ש ערה ע"ב: אבל רבנן ווי לאינן דאכלין תבן⁸³² תבל דאורייתא (חמור דאורייתא⁸³³ דאחתשיב ח"כ מ'פלא ו'רב ר'בנן) ולא ידע בסתרי דאורייתא אלא קלין⁸³⁴ וחמורין דאורייתא קלין תבן דאורייתא חומרא דאורייתא חטה חט ה' אילנא דטוב ורע⁸³⁵:
 תרגום: אבל רבותינו אוי לאותם שאוכלים תבן תבל של התורה (חמור"ר של התורה שנחשב ח'כ מ'פלא ו'רב ר'בנן) ולא יודע בסתרי תורה אלא קלים וחמורים של התורה קלים תבן של התורה וחומרה של התורה חטה חט ה' עץ של טוב ורע.
 מכיוון שהוא לבוש השכינה לכן הוא תורה דבריא, ולכן הוא מיוסד על טהור וטמא אסור ומותר חייב וזכאי, והוא הגילוי דשם אלהים, משא"כ תורה דאצילות שהוא גילוי של שם הוי"ה ב"ה (הקדו"ש יז ע"א). ועי' תז"ח מא שהתורה שלנו הוא תורה דבריא, כי היא נשתלשלה מתורה דאצילות, ונתלבשה בלבושין דבי"ע. ועי' בבהגר"א על תיקון"ז יז ע"ב (ביאורים ח"א פה ע"ג).

ט. עי' מבו"ש סב ע"ג: כל איברי הגוף הידים והרגלים והגוף משמשים בהם פעולות הליכה ברגלים ושאר מלאכה בידים וכן הגוף שעיקר הוא הידים והרגלים ולעולם עושים בהתמדה. אמנם היסוד אין בו מעשה גשמי אלא רוחני ובעת הקצוב מזמן לזמן ואינו אלא אבר מת רק בשעת הזיוג. ולזה אמרו בפרשת בראשית אתייליד יוסף. פירוש כשרוצה להזדווג ומתפשט בו כל האורות אז איתייליד בכל עת הזיוג אתייליד ולזה נקרא יוסף נער. ודוגמתו במטטרו"ן שנאמר עליו נער הייתי כו' שכל מציאותו הוא בסוד רוחניות והכלי שלו אינו משמש אלא לקבל האור לבד לעת הזיוג בסוד פנימיות ולזה יש לו כח לעלות למעלה בדעת עצמו. שכמו שהדעת אינו ג"כ אלא בית קיבול לאלו האורות ואין פעולתו ניכרת בזו"ן כך היסוד. ולזה בכל איברים כשמגיע היד אין התעוררות וכשמגיע היסוד בידו ששם ביסוד כללותם מתעורר. ולזה לא יש אבר צנוע ונסתר בכל הגוף אלא זה לפי שכל פעולתו הם בהסתר ונקרא רקיע שבו ככבים ומזלות שכל נשמות העולמות מתגלים בו והוא עולה ומוריד להם משרשם שבדעת ומשפיע בהם למטה ע"י הנקבה. ולזה כל הד' מינים אנו קשורים בו שעלייתו בנקל. אמנם הרוחניות שבשאר ספירות הם בתוך כ"א וצריך התכלותם זה בזה שמאל בימין ואח"כ עולים. וכולם אינם עולים אלא ע"י היסוד וזה תולדות יוסף שאע"פ שהוא למטה מהם שרשו שבדעת הוא משפיע בכל הספירות כדפירשתי שכל הה"ח מתפשטים מהדעת ע"י כללותם שבדעת כללות שמתפשט בתוך היסוד ע"י אותו הכללות יוצא מהדעת ומתפשט בהם. ואח"כ מתפשט ביסוד ע"י אותו הכללות ומקבל הארתו ולזה צריך שיצא לולב טפח ולמה כיון שבכלם עולים באבר הא' ושורשם מאותם השרשים ע"י הנענוע כמ"ש למה יהיה הוא גבוה יותר מהם והוא יותר למטה מהם אדרבה ההדס היה לו להיות גבוה יותר ואח"כ הערבה ואח"כ הלולב. והענין דע שכמו שמעשינו עולה עד המלכות ומתעורר בסוד נשמתנו לזווג עם ז"א והם נעשין מ"ן לאו"א שיעשו זיווג ולתת זיווג ומוחין לזו"ן. וכן או"א מתעוררין למה שלמעלה מהם וכן זה לזה עד א"ס יתברך. כי אין שפע יורד אלא בהתעוררות זה עם זה כמו סוד הקרבן אמנם אנו אין בנו כח לעלות אלא עד המלכות לבד שהיא אמנו ונשמתנו נצטיירו בה כנודע.

י. עי' זהר ח"ב מב ע"ב: ואי יקשה בר נש דהא כתיב (שם ד טו) כי לא ראיתם כל תמונה⁸³⁶ איהו יתרין ליה האי תמונה חזינא⁸³⁷ דהא כתיב (במדבר יב ח) ותמונת ה' יביט⁸³⁸ ולא בכל

– מאיר התיקון –

⁸³² י"ג תבל וצ"ל תבן (יהל אור).

⁸³³ כמש"ו בפשוטי תורה (יהל אור).

⁸³⁴ ר"ל דקלין הוא תבן. וחומר הוא חטה, ובשניהם טו"ר, כמ"ש חט"ה ח"ט ר"ע, ה' טוב (יהל

אור).

⁸³⁵ התורה אשר שם [בעולם הבריא] שהיא המשנה תהיה נקרא שפחה וקליפין דתורה דאצילות (הקדמת הרח"ו לשעה"ק).

⁸³⁶ ואיך אמר כי באותיות השם רשום בו תמונת דיוקנא דבר נש (כללים ח"ב ח ע"ג).

⁸³⁷ ר"ל מלכות שעלי' נאמר ותמונת ה' יביט כמ"ש וראית את אחורי כידוע שנקר' אחור (יהל

אור).

⁸³⁸ והרי מייחס הכתוב ג"כ לשון תמונה, והוא משום כי הרי רק ממנו ית"ש נעשה הכל, והוא שורש הכל, כי הוא בבחי' נשמה לנשמה לכל המציאות כולו, שהוא בתכונת צורת אדם כנודע, ולכן אפשר לייחס שם לשון תמונה, והוא ע"ש פעולתו שהוא שורש כל הפעולות. והרי הוא רק ע"ש

תמונה⁸³⁹ אחרא (דברא ויצר באתווי ובגין דא)⁸⁴⁰ ודבר נש דיצר באתווי ובגין דא אמרו (ישעיה מ כה) ואל מי תדמיוני ואשוה (שם יח) ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו: תוגוס: ואם יקשה אדם, שהרי נאמר "כי לא ראיתם כל תמונה". הוא יתרץ לו, הרי תמונה ראיתי, שהרי נאמר "ותמונת ה' יביט", ולא בכל תמונה אחרת של אדם שיצר באותיותיו, ולכן אמר "ואל מי תדמיוני ואשוה", "ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו".

יא. עי' זהר ח"ב ט ע"ב: רוא דרוזין לחכימי לבא ואתמסרו (אתיהיבת) עשר שבטין אלף שנין תרין שבטין מאתן שנין שארו דמעין למנפל פתח ואמר (איכה א ב) בכה תבכה בלילה ודמעתה על לחיה לסוף תריסר שבטין דגלותא ליליא יתחשך לישראל עד דיתער וא"ו לזמן שתין ושית שנין לבתר תריסר שבטין דאינון אלף ומאתן שנין דגלותא ולביתר ועדו שתין ושית שנין דחשוכא דליליא כדין (ויקרא כו מב) וזכרתי את בריתי יעקב דא אתערותא דאת ו' דאיהו נפש דבית יעקב ורוא דא (בראשית מו כז) כל הנפש [הבאה יעקב] הבאה ליעקב מצרימה (לבית יעקב) וגו' ששים ושש ואיהו ו' נפש דבית שני רוא דה' תתאה ודא ו' רוא דששים ושש ששים לאתערותא דיעקב⁸⁴¹ ושש לאתערותא דיוסף ועל דא איהו ו' דאינון תרין בחבורא חדא ורוא חדא⁸⁴²:

תוגוס: סוד הסודות לחכמי הלב, נמסר עשרה שבטים אלף שנים. שני שבטים מאתים שנה, התחילו הדמעות ליפול, פתח ואמר "בכה תבכה בלילה ודמעתה על לחיה". לסוף שנים עשר השבטים של גלות, הלילה נחשך לישראל, עד שיתעורר וא"ו לזמן ששים ושש שנה. לאחר שנים עשר שבטים, שהם אלף ומאתים שנות גלות, ואחר (עד) ששים ושש שנה בחושך הלילה, אז "וזכרתי את בריתי יעקב", זו התעוררות האות ו', שהיא נפש של בית יעקב. וסוד זה "כל הנפש הבאה ליעקב וגו' ששים ושש" והוא ו', נפש של בית שני, סוד של ה' תחתונה, וזה ו', סוד של ששים ושש, ששים להתעוררות יעקב, ושש להתעוררות יוסף, ולכן הוא ו', שהם שנים, בחבור אחד וסוד אחד.

– מאיר התיקון –

תמונת המציאות שיצא ממנו. אמנם גם מה שמותר לייחס לשון תמונה בו, הנה הוא רק על הכח ושורש דבחי' תמונה, שהוא באצילות ג"כ, כי שם הוא הכחות פנימיים והשורשים הנעלמים לכל הפעולות והתכונות כולם, אבל לא בבחי' תמונה בפועל ח"ו (כללים ח"ב ח ע"ג). עי' לקמן ר"ל סע"א ורע"ב ח"ג רכב סע"ב וכי כ"ז הוא באספקלריא שאינה מאירה, אמנם כ"ז הוא ג"כ רק מבחי' אצילות, אבל כל בחי' תמונה אשר בב"ע אין שם ח"ו וזהו שאמר ולא בכל תמונה אחרא דברא ויצר כו' (לש"ו).

⁸³⁹ ר"ל דשם כתיב כל תמונה והוא א"ס דכל תמונה מיניה כמש"ו וביה עצמו אין מונה וזהו לא ראיתם (יהל אור).

⁸⁴⁰ התמונה בפועל הוא רק בב"ע, וזה אסור לייחס שם ח"ו, ועל זה נאמר (דברים ד טו) כי לא ראיתם כל תמונה, ואינו מותר לייחס שם בחי' תמונה אלא רק על שם הכח והרצון אשר לזה שזהו מאצילות, כי על זה הכוונה הנה הוא ג"כ מה שנאמר ותמונת ה' יביט (במדבר יב ח), והוא מראה אחוריים כנודע, והרי מייחס שם בחי' תמונת דמות כמראה אדם, והוא משום כי שם הרי הוא הרצון והכח אשר לזה. אמנם כ"ז הנה הוא רק בבחי' גילוי ית"ש אשר לכל המציאות, הנה בזה הנה מותר לייחס שם כל התוארים כולם, והם ג"כ כל התוארי דמות תכונת אדם הנזכר בתורה, והם כולם רק על שם המציאות שיצא ממנו, אבל הוא עצמו ית"ש הנה משולל כל התוארים ממנו. וזהו שאמר שם הרע"מ עוד, ואפילו האי תמונה, ר"ל אשר גם רק בייחס הרצון והכח, לית ליה באתריה, אלא כד נחית לאמלכא על בריין ויתפשט עליהו יתחזי לון לכל חד כפום מראה וחזיון ודמיון דלהון, והאי איהו וביד הנביאים אדמה. אבל עצמותו גופה ית"ש, הנה עליו נאמר (ישעיה מ יח) ואל מי תדמיון א"ל ומה דמות תערכו לו (כללים ח"ב ח ע"ד).

⁸⁴¹ שבת"ת סוד ו"ו עם ראש, י"ד על ו"ו, וה"ס כל ג' שלישי ת"ת, ואם תרבה ה' עם הו' הרי ס'. אבל ביוסף הוא בלתי ראש, וה"ס ו' רבתי ו' זעירא, ובמאמר הפסיעות של אברהם אבינו ע"ה דף ב' פירש (רמ"ז).

⁸⁴² גוף וברית חשבינן חד (רח"ו).

ועי' זהר ח"ג ע"ב: תנינן כד אתפרש מלכא ממטרוניתא וברכאן לא משתכחן כדין אקרי [וי' מ"ט וי'א] (ו"ה מ"ט) דתניא רישא דיסוד י' דהא יסוד ו' זעירא הוא וקב"ה ו' רברבא עלאה וע"ד כתיב ו' ו' ארין ויין כחדא ורישא דהאי יסוד י' הוא⁸⁴³:
 תרגום: שנינו כשנפרד המלך מן המלכה ואין ברכות מצויות, אז נקרא ו"י, למה ו"י, שלמדנו ראש היסוד י', שהרי יסוד הוא ו' קטנה, והקדוש ברוך הוא (ת"ת) ו' גדולה עליונה, ולכן כתוב ו'ו שתי ווי"ם כאחד, והראש של היסוד הזה הוא י'.

יב. עי' זהר ח"ג ע"א: פקודא לעשות העולה כמשפטה ועלה אתמר זאת תורת העולה וגו' (ויקרא ו ב) חמש אשים הוו נחתין על קרבנא⁸⁴⁴ אש אוכל ואינו שותה אש שותה ואינו אוכל אש אוכל ושותה אש אוכל לחים ויבשים אש שאינו אוכל ואינו שותה⁸⁴⁵ לקבלייהו אינון⁸⁴⁶ זאת תורת העולה חד הוא העולה על מוקדה ב' על המזבח ג' כל הלילה ד' ואש המזבח תוקד בו (ויקרא ו ב) ה' ואוקמוה מארי מתניתין עולה כולה סלקא לגבוה ודא בינה⁸⁴⁷ ה' ה' מראות דילה⁸⁴⁸ י' בת⁸⁴⁹ יחידה⁸⁵⁰ (שמות כד יז) ומראה כבוד יהו"ה כאש אוכלת⁸⁵¹ ו' אור דבת עינא והיא אש שותה⁸⁵² כל מיין דאורייתא ואוכלת⁸⁵³ כל קרבנין דצלותא ואוכלת לחין ויבשין אינון פשטי דאורייתא דאינון כעצים יבשים ורזי אורייתא אינון כעצים לחים והאי איהו אש אוכלת לחין ויבשין ועוד אוכלת לחים כל קרבנין דהוה קרבין בצלותא על מצות עשה ויבשין כל קרבנין דהוו קרבין בצלותא על מצות לא תעשה והאי איהו סקילה⁸⁵⁴ שריפה הרג וחנוק על מצות עשה ועל מצות לא תעשה אלן אינון קרבניא דשכינתא צלותא דפקודין דעשה ולא תעשה ולקבל ה'⁸⁵⁵ מראות אלן תקינו ה'.

– מאיר התיקון –

⁸⁴³ היינו הטיפה שבראש היסוד הו"ה דיוד"ן (רח"ו).
⁸⁴⁴ הנה כאן הוזכרו ה"פ אש זה בחי' הזיווג הנעשה (בלילה) כלילה בסוד הה"ג והם ה' אש שהוזכרו הכא וזה הזיווג נעשה בבריאה ששם הם עולין משא"כ יצירה ועשיה הם ירידה למטה ע"ש תורת העולה כי בחי' המלכות עולה למעלה לבריאה לצורך זיווג זה. והנה בכל ימי החול מלכות דאצילות כלולה בבריאה ונפרדת מבעלה בעוונתו ומשתוקקת לבעלה ומשבחת עד חצות לילה שאז נקר' אלה"ם וז"ש (תהילים פג ב) אלהים אל דמי לך ומחצות ואילך אמר (תהילים פג ב) אל תחרש ואל תשקוט אל מחצות עד בקר שאז נקר' א"ל ואינו עולה בעולם האצי' אלא בליל שבת (זהר הרקיע). ובגמ' (יומא כא ע"ב) חשיב שש וכאן לא חשיב אש דשכינה שהיא כלל כל האשים (יהל אור). ז"ל הגמ': תנו רבנן שש אשות הן: יש אוכלת ואינה שותה, ויש שותה ואינה אוכלת, ויש אוכלת ושותה, ויש אוכלת לחין כיבשין, ויש אש דוחה אש, ויש אש אוכלת אש. יש אש אוכלת ואינה שותה, הא דידן. שותה ואינה אוכלת, דחולין. אוכלת ושותה, דאליהו דכתיב ואת המים אשר בתעלה לחכה. אוכלת לחין כיבשין, דמערכה. יש אש דוחה אש, דגבריאל. ויש אש אוכלת אש, דשכינה.
⁸⁴⁵ זהו אש דוחה שאמרו בגמ', וחמש הם מסט' דה' שבשם (יהל אור).
⁸⁴⁶ נ"ל שצ"ל זאת תורת העולה עד הלילה, א'. ור"ל מוקדש הוא אש א', ואש המזבח כו' ב'. אש תאכל האש, ג'. והאש על המזבח כו' ד'. אש תמיד כו' ה'. ה' פעמים אש. וכן דרשו בגמ' (יומא מה ע"א) ה' פעמים אש הנ"ל על מערכה גדולה, ושני' וקיום אש ואברים ופדרים ומנורה ע"ש (יהל אור).
⁸⁴⁷ שנק' גבוה, בגבהי מרומים כידוע (יהל אור).
⁸⁴⁸ ר"ל ה' דהעולה רומז על ה' מראות שהן אשלי"ת (אדום, שחור, לבן, ירוק, תכלת), ה' גוונין מסטרא דה' עילאה והן ה' פעמים שנאמר בסנה ראיא אצל משה וירא וירא המראה לראות (יהל אור).
⁸⁴⁹ נמחק בדפ"ק. ר"ל מראה עצמה היא מלכות שהיא מ' דמראה מ' יום שעמד משה בהר מ' יום דיצירה הולד (יהל אור).
⁸⁵⁰ ר"ל בת עין שכל השם בעין ששני בת עין הן: א' החיצון פני אדם מלכות ה' אחרונה. וא' נקודה פנימאה חכמה יו"ד של השם וה' מראות ה' ראשונה אור הוא ו' כמשי"ו והחיצונה הנ"ל הוא המראה (יהל אור).
⁸⁵¹ וז"ש אש אוכלת אש דשכינה (יהל אור).
⁸⁵² עכשיו מפרש כל ה' אשים הנ"ל בשכינה (יהל אור).
⁸⁵³ ובזה נתבאר ד' אשים הנ"ל אוכלת או שותה או שניהן ואינו אוכל ולא שותה הן הפסולין שאינה מקבלת קרבן וז"ש דוחה הפסולין מע"ג המזבח (יהל אור).
⁸⁵⁴ והן הקרבנין שמוסרין עצמם למיתה וכו' ומסטרא דלת יבש ונהר יחר ויבש (יהל אור).
⁸⁵⁵ שיוה"כ בבניה תקינו כל אלו נגד השם שבבניה נגד העין שבאלו הימים השם מציץ מן החרכים (יהל אור).

צלוחי ביומא דכפורי ולקבל בת עינא אינון עשרת ימי התשובה י"ה⁸⁵⁶ לקבל אור⁸⁵⁷ דבת עינא ה' ענויין לקבל ה' בתראה:

תרגום: מצוה לעשות העולה כמשפטה, ועליה נאמר זאת תורת העולה וגו'. חמשה אשים היו יורדים על הקרבן, אש אוכל ואינו שותה, אש שותה ואינו אוכל, אש אוכל ושותה, אש אוכל לחים ויבשים, אש שאינו אוכל ואינו שותה. כנגדם הם זאת תורת העולה אחת, היא העולה על מוקדה שתיים, על המזבח שלש, כל הלילה ארבע, ואש המזבח תוקד בו חמש. ופרשוה בעלי המשנה, העולה כולה, עולה לגבוה, וזו בינה, ה', ה' מראות שלה, י' בת יחידה. (שמות כג) ומראה כבוד ה' כאש אוכלת, ו' אור של בת עין והיא אש שותה כל המים של התורה, ואוכלת את כל הקרבנות של התפלה, ואוכלים לחים ויבשים, אותם פשטי התורה שהם כמו עצים יבשים, וסודות התורה הם כמו עצים לחים, וזוהי אש האוכלת לחים ויבשים. ועוד אוכלת לחים, כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות עשה, ויבשים כל הקרבנות שהיו קרבים בתפלה על מצוות לא תעשה, וזוהו סקילה שרפה הרג וחנק, על מצוות עשה ועל מצוות לא תעשה, אלו הם הקרבנות של השכינה, תפלה, על מצוות עשה ולא תעשה. וכנגד חמש המראות הללו תקנו חמש תפלות ביום הכפורים. וכנגד בת עין, אותם עשרת ימי תשובה, חמש עשרה כנגד האור של בת עין, חמשה ענויים כנגד ה' אחרונה.

יג. עי' תז"ח א ע"א ז"ל: משכן עלאה בגינה אתמר מי ברא אלה מאי אלא אלין אלה מועדי ה' ומאי אנון מועדי ה' אלין אנון חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות הרי תלת תלת אחרנין ראש השנה חנכה פורים תלתא מנהון איקרון מועדי ה' ואינון מקראי קדש תלתא אחרנין אקרון אלה הם מועדי ולקבליהון אתמר (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלש עם גבר. תרגום: המשכן העליון בשבילה נאמר "מי ברא אלה", מה זה "אלה". אלו "אלה מועדי ה'". ומי הם מועדי ה', אלו הם, חג המצות וחג השבועות וחג הסוכות, הרי שלשה. שלשת האחרים, ראש השנה חנוכה ופורים, שלשה מהם נקראים "מועדי ה'", והם "מקראי קדש". שלשת האחרים נקראים "אלה הם מועדי", וכנגדם נאמר "הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר". בהגר"א: ואינון מקראי קדש - דנפקי מקדש, חכמה⁸⁵⁸, ונקראים מועדים בסוד (כאן נמחק בכ"ק ג' תיבות)⁸⁵⁹:

ועיי"ש ע"ב: תא חזי אלין מועדי ה' אזלין על תקונא דגופא דמלכא קדישא ואלין אנון פסח דרועא ימינא דמלכא ודא חסד ובגינה אתמר ימין מקרבת ראש השנה דרועא שמאלא דמלכא ודא גבורה ובגינה אתמר שמאל דוחה שבועות דא גופא דמלכא ודא ת"ת עמודא דאמצעיתא. תרגום: בא וראה "אלה מועדי ה'" הולכים על תקון הגוף של המלך הקדוש, ואלה הם: פסח, זרוע ימין של המלך, וזה חסד, ובשבילה נאמר "הימין מקרבת". ראש השנה, זרוע שמאל של המלך, וזו גבורה, ובשבילה נאמר, "שמאל דוחה" (שם). שבועות, זה הגוף של המלך, וזו תפארת, העמוד האמצעי.

– מאיר התיקון –

⁸⁵⁶ ה' (דפ"מ). ו' (יהל אור).

⁸⁵⁷ ור"ל ו' שבשם לקבל אור שמדליקין ביוה"כ כמ"ש באורים כבדו ה' ביוה"כ והוא כנגד אור של העין כנ"ל, ועשי"ת נגד בת עין שמשם הדמעות ששעריהן אינון ננעלין, וכן עשי"ת השערים פתוחים כמ"ש דרשו ה' בהמצאו כו' (ר"ה יח ע"א) שבאלו הימים אל תדום בת עיניך, ונגד בינה תפלה כמש ממעמקים קראתיך עומקא עילאה כידוע, ונגד ה' אחרונה ה' עינויין כמ"ש ועניתם את נפשותיכם שמשם הנפש כידוע ואור הוא שמש ת"ת (יהל אור).

⁸⁵⁸ עי' שער הפסוקים - פרשת תצא וז"ל, והענין הוא, ארז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם וכו'. והענין היא, שהקדושין הם מצד החכמה, שכן כל קדושה היא מצדה. וכל כללות הספירות מעשר, הם מצד חכמה, וז"ש בעשרה מאמרות, שהם בסוד החכמה, שהיא כללות היו"ד, נברא העולם שהיא בינה. זוהר חלק ג דף סא/א

ותנינן קמיה דמר, מאי קדש, שלימותא דכלא דאקרי חכמה עלאה, ומהאי אתר נגיד משח רבות קדישא בשבילין ידען, לאתר דאקרי בינה עלאה, ומתמן נפקין מבועין ונחלין לכל עיבור, עד דמטו להאי זאת, (ומאתר דא אתער רוח קדישא):

⁸⁵⁹ אולי "אלה מועדי ה'", עוד אפשר שהוא "ג' האבות" עי' תיקו"ז יא ע"ד ד"ה אלה.

יד. עי' זהר ח"א קח ע"ב: ח' שמים דאינון ע"860 רזא יהו"ה דא איהו ברזא דשבעין ותריין שמהן [ואלין אינון] דנפקי מן ויסע ויבא ויט⁸⁶¹.
 והו"ו יל"י סי"ט על"ם מה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הז"י אל"ד לא"ו הה"ע חלק ראשון⁸⁶² יז"ל מב"ה הר"י הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל נל"ך יי"י מל"ה חה"ו חלק שני⁸⁶³ נת"ה הא"א יר"ת שא"ה רי"י או"ם לכ"ב וש"ר יה"ו לה"ח כו"ק מנ"ד חלק שלישי⁸⁶⁴ אנ"י חע"ם רה"ע יי"ז הה"ה מי"ך וו"ל יל"ה סא"ל ער"י עש"ל מי"ה חלק רביעי⁸⁶⁵ והו"ו דנ"י הח"ש עמ"ם ננ"א ני"ת מב"ה פו"י נמ"מ יי"ל הר"ח מצ"ר חלק חמישי⁸⁶⁶ ומ"ב יה"ה ענ"ו מח"י דמ"ב מנ"ק אי"ע חב"ו רא"ה יב"מ הי"י מו"ם חלק ששי בשכמל"ו.

[ו]אלין אינון שבעין שמהן דשלטין על שבעין דרגין תתאין רזא ויהו"ה אלין [שבעין] שמהן יהו"ה רזא דאקרי שמים שבעה רקיעין אינון דסלקין לשבעין שמהן שמא קדישא [ודא איהו] ויהו"ה המטיר מאת יהו"ה מן השמים.

תרגום: שמים שהם שבעים סוד יהו"ה, זהו בסוד שבעים ושנים שמות, ואלו הם שיוצאים מן ויסע ויבא ויט.

והו"ו יל"י סי"ט על"ם מה"ש לל"ה אכ"א כה"ת הז"י אל"ד לא"ו הה"ע. חלק ראשון יז"ל מב"ה הר"י הק"ם לא"ו כל"י לו"ו פה"ל נל"ך יי"י מל"ה חה"ו. חלק שני נת"ה הא"א יר"ת שא"ה רי"י או"ם לכ"ב וש"ר יח"ו לה"ח כו"ק מנ"ד. חלק שלישי אנ"י חע"ם רה"ע יי"ז הה"ה מי"ך וו"ל יל"ה סא"ל ער"י עש"ל מי"ה. חלק רביעי והו"ו דנ"י הח"ש עמ"ם ננ"א ני"ת מב"ה פו"י נמ"מ יי"ל הר"ח מצ"ר. חלק חמישי ומ"ב יה"ה ענ"ו מח"י דמ"ב מנ"ק אי"ע חב"ו רא"ה יב"מ הי"י מו"ם. חלק ששי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ואלו הם שבעים שמות ששולטים על שבעים דרגות תחתונות סוד ויהו"ה, אלו שבעים שמות יהו"ה, סוד שנקרא שמים, שבעה רקיעים הם שעולים לשבעים שמות שם קדוש, וזהו ויהו"ה המטיר מאת יהו"ה מן השמים.

עי' לעיל הערה 332.

ועי' לקוטי תורה ספר תהלים, לשמרך בכל דרכיך ס"ת גימ' ע' והם ע' סנהדרין ומשה ואהרן הם גי' ע"ב כמנין חסד וזהו [ע"י] יוה"ך. ועי' גר"א שיה"ש א ב – בכ"מ שחושב ע', להם ב' כוללים, כמו עי' אומות עם עשו וישמעאל, וכן ע' שמות הכוללים אנ"י והו"ו שהם ראשים וכוללים לכולם. לפי זה מובן דברי הזהר (ח"ג רמה ע"ב) תריין גווינין חוור וסומק יין עי' אנפין הא ע"ב ולקבל תריין גווינין דיין איהי זכור ושמור דשבת ועי' תיבין דקדוש. אמנם מהלקוטי תורה בראשית והערת הזהר בפרשת וירא קח ע"ב משמע שע"ב שייך לקדושה ועי' לתחתונים. ולענין העי' שמות עי' דברי רבינו בסד"צ ט ע"ג שמציין לפ' משפטים (קכג ע"א) עי' נהירו דעי' ענפין דאתזנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא, והוא ת"ת כמ"ש שם, כדין עי' שמהן לקבלהון בארעא כל הנפש כו' ע"ש. וכן עי' דברי רבינו על ספ"י ג ע"ג.

טו. עי' זהר ח"ב רז ע"ב: לבתר דנפיק שבתא בעי בר נש לאפרשא בין קדש לחול⁸⁶⁷ אמאי דהא אתיהיב רשו לממנן דלתתא⁸⁶⁸ לשלטאה על עלמא ובכל עובדין דעלמא לאחזאה יחודא⁸⁶⁹ באתר קדישא בקדושה עלאה ולאפרשא לתתאי מיחודא עלאה ולברכא על נהורא דאשא בגין דכל

– מאיר התיקון –

⁸⁶⁰ פירוש ע"ב מלאכים של מטה מתחברים בע"ב שמות של מעלה הנקראים שמים (הערת הזוהר).

⁸⁶¹ עי' ע"ח שער כה פרק ב' (ב) כלל חו"ג כלל טו בענין המזל העליון.

⁸⁶² חלק ראשון (דפ"ו).

⁸⁶³ בשכמל"ו (הערת הזוהר).

⁸⁶⁴ בשכמל"ו (הערת הזוהר).

⁸⁶⁵ בשכמל"ו (הערת הזוהר).

⁸⁶⁶ בשכמל"ו (הערת הזוהר).

⁸⁶⁷ פי' כשאנו מברכים המבדיל בין קודש לחול (מ"מ).

⁸⁶⁸ פי' הע' שרים והקליפות ששולטים בימי החול על העולם וכמעשה העולם וז"ש לשלטאה על עלמא ובכל עובדין דעלמא (מ"מ).

⁸⁶⁹ פי' כשאנו אומרים המבדיל מיחדים הקדושה לבדה ומפרישים הע' שרים והקליפות לבדם שלא ינקו ממנה (מ"מ).

אשין אחרנין אתטמרו ואתגניזו ביומא דשבתא בר אשא חד דקדושא עלאה דאתגליא⁸⁷⁰ ואתכליל⁸⁷¹ בקדושא דשבתא וכד האי אשא⁸⁷² אתגלייא כל אשין אחרנין⁸⁷³ אתטמרו ואתגניזו קמיה⁸⁷⁴ והאי אשא⁸⁷⁵ ואיהו דעקידה דיצחק⁸⁷⁶ דאתלהטא על גבי מדבחא⁸⁷⁷ בגין כך בעי לברכא על נהורא דאשא והאי אשא לא בעי אשא דחול אלא אשא דשבת והאי אשא איהו אשא דנפיק מההוא אשא דלעילא⁸⁷⁸:

ודא איהו אשא דסביל אשא⁸⁷⁹ וכיון דהאי אשא דנפיק מאשא דלעילא אתברכא בכרכה דנהורא כדין כל שאר אשין אחרנין נפקין⁸⁸⁰ ואתמנן בדוכתייהו ואתייהיב לון רשותא לאנהרא: בההיא שעתא דקא מברכין על אשא אזדמנן ארבע רתיכין⁸⁸¹ ארבע משריין לתתא לאנהרא מההוא אשא מברכא⁸⁸² ואינון אקרון מאורי האש בגין כך בעינן לאכפיא ארבע אצבעאן דידאן (אצבעאן ידא ארבע) דימינא ולאנהרא לון ומגו (בגו) ההוא נהורא דשרגא⁸⁸³ דמתברכא⁸⁸⁴: תרגום: אחר שיוצאת שבת צריך אדם להבדיל בין קדש לחל למה שהרי נתנה רשות לממנים שלמטה לשלט על העולם ובכל מעשי העולם להראות יחוד במקום קדוש בקדשה עליונה ולהפריד למטה מיחוד העליון ולברך על מאורי האש משום שכל האשים האחרים נטמנו ונגזזו ביום השבת פרט לאש אחת של קדושה עליונה שנגלתה ונכללה בקדשת השבת וכשהאש הזו מתגלה כל יתר האשות נטמנות ונגנזות לפניה והאש הזו היא של עקדת יצחק שלוהטת על גבי המזבח לכן צריך לברך על מאורי האש והאש הזו לא צריכה אש של חל אלא אש של שבת והאש הזו היא אש שיוצאת מאותה האש שלמעלה.

וזוהי אש שסובלת אש וכיון שהאש הזו שיוצאת מהאש שלמעלה מתברכת בכרכת האור אז כל שאר האשות האחרות יוצאות ונתמנות במקומן ונתנת להן רשות להאיר. באותה שעה שמברכים על האש מזדמנות ארבע מרכבות ארבע מחנות למטה להאיר מאותה אש מברכת והם נקראים מאורי האש לכן צריך לכפף ארבע אצבעות של יד ימין ולהאיר להם מתוך אותו אור הנר שמתברך.

טז. עי' זהר ח"א כ ע"ב: ויעש אלהי"ם את שני המאורות (בראשית א טז) דא מאור ודא מאור בגין כך אינון נהורין דסלקי לעילא⁸⁸⁵ אקרון מאורי אור⁸⁸⁶ ואינון נהורין דנחתו לתתא אקרון מאורי אש⁸⁸⁷ דאינון דרגין לתתא ושלטי כל יומי דחול ועל דא כד נפיק שבתא מברכין על שרגא [דהא]

– מאיר התיקון –

- ⁸⁷⁰ זהו מסקנא דתירוצא אקושיא שהקשה הזוהר לעיל אשא דמדבחא אמאי (מ"מ).
⁸⁷¹ ואתכלילא (דפ"ו).
⁸⁷² פי' מלכות (מ"מ).
⁸⁷³ שהם כחות תחתונים בידן החצונים (אור יקר).
⁸⁷⁴ כגון היכל זכות ודיניו נעלמים נכללים בקדושה ואינם פועלים והחצונים בנוק' דתהומא רבא וקדושת שבת מתפשטת בכל העולמות כולם ממעלה למטה (אור יקר).
⁸⁷⁵ מלכות (אור יקר).
⁸⁷⁶ שהיא נקשרת בגבורה ונמתקת (אור יקר).
⁸⁷⁷ פירוש הגבורות שבאו מהגבורה למ' וז"ש דאיתלהטא על גבי מדבחא שהיא מ' (מ"מ).
⁸⁷⁸ שהיא מדת המלכות, ואש זה הוא פתח כניסת הקרבנות וכניסת תפלתן של ישראל ותורתם ומעשיהם והיא המלכות (אור יקר).
⁸⁷⁹ פי' גבורה (מ"מ).
⁸⁸⁰ פירוש מלכות סובלת הגבורות כמ"ש בפ' תצוה (מ"מ).
⁸⁸¹ פי' הע' שרים וכל הקליפות שכל א' ממונה בעו"הז (מ"מ).
⁸⁸² נרג"ם (רח"ו) נוריאל רפאל גבריאל מיכאל.
⁸⁸³ פי' מלכות (מ"מ).
⁸⁸⁴ נוק' (רח"ו).
⁸⁸⁵ "בההיא שעתא דקא מברכין על אשא אזדמנן ארבע רתיכין ארבע משריין לתתא לאנהרא מההוא אשא מברכא ואינון אקרון מאורי האש בגין כך בעינן לאכפיא ארבע אצבעאן דידא דימינא ולאנהרא לון מגו ההוא נהורא דשרגא דמתברכא" נמחק במ"מ.
⁸⁸⁶ כיון שהם באצילות נקראים סליק לעילא (מ"מ).
⁸⁸⁷ פי' הם חגת"ם, לפי שז"א בניינו מהחסדים וכן הנקבה התבוננותה על ידי החסד בסוד והוכן בחסד כסא לכך חגת"ם נקראים מאורי אור (מ"מ).
⁸⁸⁸ שהם נוריאל רפאל גבריאל מיכאל אמר נחתי לתתא לפי שהם ביצירה (מ"מ). עי' תיקו"ז יב ע"א: בורא מאורי האש דאינון בהבדלה "ה מן איש ואשה בתר דחאבו ויעש ה' אלהי"ם לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם. פי' הגר"א: ר"ל, אחר שחטאו נלקח מהם "ה, דהן מאורי האש ונעשה

(ד) אתיחב לון רשו לשלטה אצבען דבר נש אינון סתרא דדרגין ורוזין דלעילא ואית בהו פנימאין ואחוריים אחורים אינון לבר ואינון רמז לטופרין דאצבען ובגין כך אית רשו לאסתכלא בטופרין במוצאי שבת⁸⁸⁸ דהא נהרין⁸⁸⁹ מההוא שרגא ונהרין מההוא אש⁸⁹⁰ לשלטה אלין אתחזיין אצבען לגו לא אית רשו לאתחזיין בההוא שרגא דהא מלעילא⁸⁹¹ נהרין ואקרונן פנים פנימאין ורזא דא ווראית את אחורי ופני לא יראו דלא יסתכל בר נש במוצאי שבת באצבען לגו בשעתא דאמר בורא מאורי האש (שמות לג כג) וראית את אחורי אלין פנים דלבר דאתרמיוו בטופרי (שם) ופני לא יראו אלין אצבען לגו אלין שלטי בשבתא ואלין שלטי בחול⁸⁹².

ובימא דשבתא קב"ה שליט בלחודו⁸⁹³ באינון פנים פנימאין על כורסי יקריה וכלהו אתכלילין ביה ושלטנותא דיליה איהו ובגין כך אחסין נייחא לכל [עלמין] (עמין) וירתין ירותא דיומא דא עמא קדישא דאקרונן עמא חד [בארעא] (כאנון) מאורי אור מסטרא דימינא דאיהו אור קדמאה דהוה בימא קדמאה ודלבימא דשבתא נהרין אינון מאורי אור ובלחודייהו (בלחודוהי) ושלטין ומנייהו נהרין כלהו לתתא וכד נפיק שבתא גניזין מאורי אור דלא אתגליין ומאורי האש שלטין כל חד וחד על דוכתייהו אימתי שלטין במוצאי שבת עד מעלי יומא דשבתא ועל דא אצטריכו לאתנהרא מההוא שרגא [במוצאי] (למוצאי) שבת.

תרגום: "ויעש אלהים את שני המאורות", זה מאור וזה מאור. לכן אותם מאורות שעולים למעלה נקראים מאורי אור, ואותם מאורות שירדו למטה נקראים מאורי אש, שהם דרגות למטה ושולטים כל ימי החול. ועל כן כשיוצאת השבת מברכים על הנר, שהרי נתנה להם רשות לשלוט. האצבעות של בן אדם הם סתר של דרגות וסודות שלמעלה, ויש בהם פנימיים ואחוריים. אחוריים הם לחוץ, והם רמז לצפוני האצבעות. ולכן יש רשות להסתכל בצפרנים במוצאי שבת, שהרי מאירים מאותו הנר ומאירים מאותה אש לשלוט. אלה נראים, אבל אצבעות שבפנים אין רשות להראות באותו נר, שהרי מלמעלה מאירים ונקראים פנים פנימיות, וזה סוד "וראית את אחורי ופני לא יראו", שלא יסתכל אדם במוצאי שבת באצבעות בפנים בשעה שאומר בורא מאורי האש. "וראית את אחורי" אלו פנים שבחוץ שנרמזו בצפרנים. "ופני לא יראו" אלו האצבעות בפנים, אלה שולטים בשבת, ואלה שולטים בחול.

וביום השבת, הקדוש ברוך הוא שולט לבדו באותם פנים פנימיים על כסא כבודו, וכולם נכללים בו, והשלטון הוא שלו. ולכן מוריש מנוחה לכל העולמות, ויורשים ירושה של יום זה העם הקדוש שנקראים עם אחד בארץ. מאורי אור מצד הימין שהוא אור ראשון שהיה ביום הראשון, שביום השבת מאירים אותם מאורי אור בלבדם ושולטים, ומהם כולם למטה מאירים. וכשיוצאת שבת, נגנזים מאורי אור שלא מתגלים, ומאורי האש שולטים כל אחד ואחד על מקומם. מתי שולטים, במוצאי שבת, עד ערב יום השבת. ועל זה צריכים להיות מוארים מאותו הנר במוצאי שבת.

יז. עי' דברי רבינו בביאורו על ספד"צ יג ע"ד ז"ל: ואמר והחיות כו' - כמ"ש בזהר (תז"ח מב ע"א) רצוא בנוריאל ושוב במט"ט, והענין כי מט"ט הוא יסוד דיצירה כידוע, וארבע חיות הן בנוקבא, והוא יסוד דכורא, רק שכליל בנוק', כמו כל יסוד דכורא, וכל יסוד יש בו שני בחינות, א' דכורא וא' דנוק', שהוא כלול בה, וכן כאן במט"ט מצד הדכורא נקרא מט"ט, גי' שד"י, יסוד,

– מאיר התיקון –

במקומם כתנות עור, ע"כ. אור הוא בבניה, מאורי האש, ה' פעמים אור של מעשה בראשית, ה' ראשונה של השם וכמ"ש בזהר ויקהל ר"ח ע"א ובהקדמת תיקו"ז ה' ע"א ודף יב ע"א (ביאורים ח"א עד ע"א).

⁸⁸⁸ החשמ"ל הוא בבחינת הצפרנים העליונים, ולא נשאר ממנו כי אם ראשי האצבעות, שמשם יונקת קליפת נוגה כנזכר בזהר ויקהל דר"ח, ונקרא "כתנות אור" (ע"ח שער מט פרק ד).

⁸⁸⁹ החיצונים (רח"ו).

⁸⁹⁰ מלכות (רח"ו).

⁸⁹¹ מאימא (מ"מ).

⁸⁹² עי' ויקהל רח ע"א ושעה"כ ס ע"ב, ופע"ח שער השבת כד.

⁸⁹³ בו' ימי החול ו"ק דאצילות משפיעים בו"ק דבריאה, ור"ק דבריאה בו"ק דיצירה בארץ ישראל, ובחול מאירים ר"ק דעשיה, אבל ביום השבת ר"ק דאצילות משפיעים בו"ק דבריאה, ומשם בא השפע בשבת בסוד נתעלה וישב על כסא כבודו שהיא בריאה, אבל יצירה ועשיה אינם עולים בשם. וז"ש קב"ה שהיא בינה שליט בלחודו, פי' בלי יניקת הקליפות באינון פנים פנימאין, שהם חגת"ם, על כורסי' יקריה שהיא הבריאה (מ"מ).

ואינו כלול בחיות, שהן בנוק' כידוע בהרבה מקומות רבו מלספרם, ומצד הנוק' נקרא נוריאל, כלול בחיות בסוד אר'ג'מ'ן, ה' חיות בסוד ה' פרצופים, ועליו נאמר רצוא ושוב, והענין כי היסוד כשהוא עאל בימא יסוד דנוק' אינו נח, אלא עייל ונפק נפק ועייל, כתיש כתישין בסוד שמן כתיש, כשהוא נפיק אז הוא דכורא, וכשהוא עייל הוא נוק', נכלל בה, וז"ש רצוא בנוריאל שהוא נוק', ושוב לאחורא הוא דכורא במט"ט, וכן הוא בכל יסוד, וכן הוא כאן בדעת, שהוא יסוד דאו"א כידוע, בסוד (בראשית ד כה) וידע האדם את אשתו וז"ס עה"ד טו"ר, כי עץ החיים הוא מוחין דאו"א, בהן (בראשית ג כב) וחי לעולם, שהן נקראין חיי המלך, אבל עץ החיים הוא רק לזיווג, והוא מתפשט בזו"נ, ששם אחיזת ס"א, לכן נק' טוב ורע, והן חסדים וגבורות, שבגבורות הרע נאחז בהן.

ע' גר"א בתז"ח שם וז"ל, כי ד' חיות הן ד' אותיות שבשם ט"ס מחכמה ולמטה ומט"ט הוא חיה החמישי פרצוף החמישי כתר היצירה שבו שני בחינות של כתר ע"ק וא"א כידוע מופלא ומכוסה שעליו נאמר ואראה ואפול על כו' ובחינה הראשונה הוא מט"ט שבו מתלבש שם י"י בבריאה [דהיינו הקשר בין יצירה לבריאה] כמו כל עתיק כידוע ונוריאל הוא בחינה האחרונה שלכן הוא נחשב בכלל החיות ארגמן כידוע בכל כתר וז"ש והחיות רצוא כו' שבסט' דנוריאל רצין להשיגו ושוב בסט' דמט"ט שעתיק נקרא רישא דלא אתיידע, עכ"ל.

וע' בדברי רבינו על ס"י ט ע"ד, שהמלאך מט"ט בחינתו היא במלכות דעולם הבריאה, ונוריאל בכתר דעולם היצירה, וכן החיות עיקר בחינתם הוא בעולם היצירה. וז"ל שם, אמרו "והחיות רצוא" מסטרא דנוריאל, ששם יכולין להשיגו, "ושוב" מסטרא דמט"ט כי אין יכולין להשיגו, עכ"ל.

יח. ע' הקדו"ש סח ע"א: כי בתיבת בראשית הוא אותיות אב"י תש"ר, והם אותיות מכסדרן ואותיות דלמפרע, ובהן נברא העולם. והוא כנודע מאמרם ז"ל (רש"י בראשית א א) בתחילה עלה במחשבה לברוא במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים, ונברא העולם ע"י האותיות דלמפרע, שהם ממדת הדין, וע"י ששיתף עמהן האותיות דכסדרן שהם ממדת הרחמים וכו' עיקר דברי התיקונים הנז' הם ע"פ דברי הקדמת זוהר בראשית (דף ב ע"ב) שאמר שם כד בעא קב"ה למברי עלמא אתו כל אתוון קמיה מסופא ארישייהו כו' ע"ש, וכן בז"ח (רות פ' ע"ד סח ע"ד בדפוס אמסטרדם ודף פח ע"ג בדפוס מוסד הרב קוק), ובאותיות דר' עקיבא, כי באו כל האותיות למפרע מאות ת' עד אות ב' ונכללו כולם באות ב' ונברא העולם על ידו וכו' כי בריאת העולם היה רק ע"י הרל"א שערים דהאחור שהם מהאותיות ו"ה דהשם, ומהשמות דמ"ה וב"ן, והם הזו"ן, הויה אדני, ור"ל הויה דהויה הכוללות שהם הזו"ת דאצילות, והם הנגלות כנודע, ובהן נברא העולם. אבל הרל"א שערים פנים שהם מהאותיות יה, ומהשמות דע"ב וס"ג שהם הג"ר, והם נסתרות כמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א), לא היה אפשר שיברא העולם בהם. ומשום שהרל"א שערים אחור, הנה הם נמשכו ונעשו מלמטה למעלה, שהוא מסוף לראש, מהאות ת' עד האות ב', שהוא משער ת"ש עד שער ב"א כנ"ל, לכן עאלו כל האותיות למפרע ונברא העולם בשער ב"א, שהוא השער האחרון לכולם, והם האותיות ב"א שבמילת בראשית.

יט. פי' מספר מגן וצינה על פתח אליהו:

ועתה אשלמה את נדרי אשר נדרתי והבטחתי לבוא בכתובים, לבאר תפילת אליהו זכור לטוב, האמורה עם ספר הקדמת התיקונים, שהבטיח לנו החסיד האלהי הנזכר, לבאר דברי קדשו ולא זכינו לאורו. ואבוא היום לבאר קצת מן הקצת, אשר באמת בתפילה זאת, כיון לבאר במלות קצרות שרשי ויסודות חכמה העמוקה הנפלאה הזאת.

פתח אליהו וכו' - ביאורו, אחר שכבר נתבאר למעלה בהקדמה אמיתית⁸⁹⁴, אשר היא יסוד ושורש אל החכמה הזאת, שכל מה שאנו מדברים בספירות והארות ופרצופים וכל הפרטים, אין עסקינו ח"ו בעצמותו ית', כי הוא מסולק מכל רעיון ומכל שם, ולית מאן דתפוס ביה כלל, וכמו שכתב ברעיא מהימנא פרשת פנחס (דף רכה ע"א), ואיהו לא אתקרי הו"ה ובכל שמהן אלא באתפשטות נהורין עליהו (ר"ל בספירות), וכד אסתליק מנייהו לית ליה מגרמיה שם כלל מנהון

- מאיר התיקון -

⁸⁹⁴ פי' כל ספר מגן וצינה.

עמוק עמוק וכו'⁸⁹⁵, ובזה"ק פרשת בא (דף מב ע"א) דהא קדם דברא קודשא בריך הוא דיוקנא בעלמא וצייר צורה היה הוא יחידאה בלא צורה ודמיון. ומאן דאשתמודע ליה קדם דברא עלמא דאיהו לבר מדיוקנא אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא לא באות ה' ולא באות י' ואפילו בשמא קדישא, ולא בשום אות ונקודה בעלמא, והאי איהו כי לא ראיתם כל תמונה מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיתם וכו', עיין שם⁸⁹⁶.

ועל זה רמז בכאן ואמר, רבון עלמין, רצונו לומר, שאין אנו מתחילים לדבר רק מרצונו, ולא ברצונו עצמו, כי הוא ורצונו אחד⁸⁹⁷ (מורה נבוכים ש"ב פי"ח), וגם כן אין סוף לרצונו⁸⁹⁸, אלא אנו מדברים מצמצום רצונו, שבזה נעשה אדון לכל הנבראים ולכל עלמין דלעילא, ועליו הוא ואמר **אנת הוא חד**.

ולא בחושבן, רצונו לומר, שעצם רצונו אחר שצמצום רצונו, אין בו שום חשבון כוחות ופעולות כלל, כי אם אחר שהאיר ברצונו לפעול פעולות וכחות לגלות לברואים, שהם העשר ספירות, וזה שאמר **אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין**, והם כלל העשר ספירות, שהם בכלל הפעולות שנתגלו בדרך התנוצצות והארה, ונקראים בשם תיקונים וכמו שיתבאר בסייעתא דשמיא.

ואמר **אנת הוא עילאה על כל עילאין**, שתחילת גילוי הוא בצמצום רצונו לבד, שהוא העילה ראשונה וסיבה ומקום שיתגלו פעולותיו בבחינת גבול ותכלית, כפי השייך אל נבראיו, והוא ית' ברצונו הכין הארתו בדרך הדרגה, עד שבאו אחר כך לידי סדר אצילות⁸⁹⁹ הרכבת פעולות ומאורות, לפי דמות אדם, שהוא הכולל הכל, והוא עולם האצילות, ר"ל מה שבאו פעולותיו ית' מצומצמים ומסודרים ממש לפי ערך הנבראים, שהם בכלל אדם שלם, ולפי ערך סדר התורה והאדם, במספר תרי"ג כמבואר כל זה למעלה, והמדרגות וסדרי רצונו ופעולותיו שקודם זה, הם העולמות עליונים שאנו מדברים בסוד אדם קדמון, והארות שיוצאים ממנו בסוד רשר"ד⁹⁰⁰ וטנת"א, שהם כולם פעולות שרשיות להוצאות סדר פעולות האצילות, וסדר התיקון והנצחיות ושכר התורה והעבודה, כמבואר במקום אחר באריכות. ולכן אמר שהצמצום שאנו מדברים בו, והוא המקום, הוא **עילאה על כל עילאין**, שהם עולמות אדם קדמון וכל מה שבו.

ואמר עוד **סתימא על כל סתימין**, לרמז על עלמין דאדם קדמאה סתימאה, ולעולם המלבוש⁹⁰¹, הידוע ליודעים, שהם סתימין מאוד, שגם הדבור אסור בהם, שלכן לא גילה אותם הרב רבי חיים ויטאל ז"ל בכתבים. וסוד הצמצום הזה נורא מאוד, אין מושג לשום נברא, לא ברעיון ולא במחשבה, להשיג היאך נעשה הצמצום, והיאך יצא הרצון מבלי גבול לגבול, ואין לנו להרהר בהם, כי אם בדרך רצוא ושוב⁹⁰², כמו שכתב בספר יצירה (פ"א מ"ח) ואם רץ לבך שוב למקום, לידע רק מציאות הצמצום ולא למעלה היאך היה הצמצום, וזה שאמר **ולית מחשבה תפיסה בך**, רצונו לומר, שאין לתפוס שם במחשבה, לחקור בו, רק בדרך ריצה ושיבה לבד.

אנת הוא דאפיקת עשר תיקונין וכו'. הוא גילוי הפעולות מאצילותו ית', ונקרא תיקונים, כי בעלמין דלעילא שקודם אצילות, לא היה עדיין בסדר הראוי להנהגת הברואים, רק בבחינת שרשיים ויסודות לבד, עד שבאו למדרגות אצילות, שהוא בסידור דמות אדם ממש, ובסדר הנבראים כולם, שהם דמות אדם אחד, לכן שם נקראו תיקונים. וזה שאמר **לאנהגא בהון עלמין וכו'**.

– מאיר התיקון –

⁸⁹⁵ עי' מלואים אות כ.

⁸⁹⁶ הוב"ד במלואים אות כא.

⁸⁹⁷ עי' זהר חיי שרה קכז ע"א: הוא ושמייה חד הוא, ע"כ. ואיתא בשעה"פ על יתרו ש"שמו" עניינו רצונו ית', ואכן "רצון" הוא בגי' "שמו".

⁸⁹⁸ עי' בהגר"א בספד"צ לח ע"ב: מה שאנו מדברים בו ובספירות הכל ברצונו והשגחתו, שידוע מצד פעולותיו וזה הכלל לכל דרכי הקבלה, וידוע כשם שהוא בב"ת כן רצונו, וזהו א"ס לרצונו הפשוט.

⁸⁹⁹ היינו לשון פועל ולא תואר.

⁹⁰⁰ ראייה שמיעה ריח דיבור.

⁹⁰¹ עי' ספר שער הפונה קדים.

⁹⁰² עי' בהגר"א בספד"צ כב ע"ג: כשמגיעין אל רישא דלא אתיידע ולא אתדבק בחכמתא כו' (אד"ז רפח ע"ב) הן ברצוא ושוב, וכמ"ש בת"ז ח במתני' (פט ע"ד נ ע"ג) כל הרהורין ביה משבשן תבין והדרין ולא אתדבקו כו', וכמ"ש בס"י (פ"א מ"ח) ואם רץ פיך לדבר ולבך להרהר שוב למקום, שלכן נאמר והחיות רצוא ושוב.

ורבינו הגדול הגאון רבי אליהו ז"ל פירש בכתבים (תיקו"ז א ע"א) שמה שאמר תיקונים הם פנימיות העשר ספירות, וכמו שיתבאר לקמן. ונקרא תיקונים לטעם כמוס ונפלא. שהנה, כמו באדם למטה הוא מורכב מגוף ונשמה, וכח הנשמה מתלבש בכל האברים, ובכל אבר היא פועלת לפי ערך האבר הזה, בעין לראות, ובאוזן לשמוע וכן בכולם, וכמו כן בספירות דאצילות, שהם פעולות המאציל ברוך הוא, שפועל בברואים בדרך הארה והתנוצצות, הם גם כן גוף ונשמה, עצמות וכלים, והיינו שהפעולות עצמם המושגים אל הנבראים, הם נקראים כלים, רצונו לומר, גוף ואברים, וכל מה שאנו מדברים למעלה, עיני ה' אזני ה' וכדומה, רצונו לומר כחות פעולות שיש להם אלו השמות בעבור שהאדם למטה, אשר הוא צלם ודמות של מעלה, נקראו אברים שלו באלו השמות, על שם מקור הפעולות למעלה למעלה, וכמו שכתבנו בספרינו זה בביאורם.

וכמו שבאדם התחתון אינו נראה פעולות הנפש בעצמו רק פעולת האברים שאנו משיגים שרואה בעינו ושומע באזנו וממשמש בידיו ורגליו, אבל אנו יודעים שאינו פועל בגוף האברים עצמם, רק בכח הנשמה המתלבש בו, וכוחות הנפש מהותם והיאך הם פועלים בגוף אינו מושג לנו, כמו כן אין אנו משיגים מאתו ית' רק מציאות השגחתו והנהגתו בפעולותיו העצמיים, אבל בהם מתלבש כח יותר עליון אשר הוא רצונו המתלבש בפעולותיו, היאך על ידי פעולותיו מתמלא רצונו וכוונתו בבריאת עולמו ותיקונו הנבראים על ידו, בכדי לשלם שכר לעושי רצונו, שלתכלית זה היה כוונתו בבריאה, ולכן מחשבה זאת אשר הוא מתלבש בפעולותיו אנו קוראים תיקונים, והוא הנשמה לפעולותיו ונקרא גם כן בשם עשר ספירות כמו הפעולות עצמם שגם הם בדרך התנוצצות והארה.

וזה שאמר שהם **לאנהגא עלמין סתימין**, רצונו לומר חו"ב דאצילות שהם הגופים, ונקראים סתימין דלא אתגליין, כמו שכתוב (דברים כט כח) הנסתרות לה' אלהינו, שהם י"ה של השם, חו"ב, כידוע.

ועלמין דאתגליין הם זו"נ, ו"ה של השם.

ובהון אתכסיאת מבני נשא, רצונו לומר שאין אנו משיגים ומדברים באצילות רק בפעולותיו והנהגתו לבד, אבל עומק מחשבתו בפעולותיו, והיאך הם מתקנים וממלאים רצונו, דבר זה מכוסה ונעלם מאתנו, כמו באדם למטה אין אנו רואים ומשיגים רק גוף האדם ואבריו אבל לא נשמתו. **ואנת הוא דקשיר לון וכו'.** רצונו לומר, קשר הפעולות וסדרם זה עם זה, תלוי גם כן בעומק המחשבה, היאך לקשרם בשביל הנהגת הנבראים לטובתם ולתיקונם, כמו שקשר אברי האדם תלוי בנשמתו, שהנשמה היא המקשרת אברי הגוף זה עם זה. וכן בפעולת האיברים, דרך משל, כשרוצה לאכול, אז הולך למקום האכילה ברגליו, ונוטל המאכל בידו, ומניחה אל פיו, הרי שבזה נקשרים האברים זה בזה למלאות רצון מחשבתו של אדם ותכליתו. וכמו כן קשר סדרי הפעולות והרכבת המאורות בסדר התלבשות הפרצופים וקשר הספירות של הפרצוף זה בזה, שהוא קשר והרכבת הפעולות להנהגה הם מתקשרים, לפי עומק מחשבתו ית' המתלבש בפעולותיו.

ומה שאמר **ומייחד לון**, הוא כידוע, וכמו שביאר האלהי החסיד רבי משה חיים לוצאטו בספרו פתחי חכמה ובכמה מקומות, שכל ענין האצילות וכל הבריאה, הכל היה בשביל גילוי יחודו ית' בעולמו, וכל ההנהגה של כל הפעולות וסדרי הרכבת המאורות של פעולות הספירות בכל שית אלפי שנין דהוה עלמא, הכל הוא הולך לגלות יחודו ית', וכמו שכתוב (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה ה' אחד וגו', וזה שאמר ומייחד לון, שיחוד העליון וגילוי הוא תלוי בפנימיות הספירות, שהוא עומק מחשבתו המתלבש בפעולותיו. ולכן אף שאנו מדברים בספירות, שהם הפעולות וכוחות במספר ובחילוק מדריגות, גם בזה אין בהם פירוד וחילוק, רק בערכינו הניתן לנו להשיג מרצונו ית', אבל בבחינת רצונו עצמו, אין חילוק ופירוד וריבוי ח"ו, רק הוא אחד יחיד ומיוחד⁹⁰³ בהם כקודם הבריאה ממש, וכמו שהאריך בזה הגאון מאור הגולה מורינו הרב רבי חיים ז"ל מוואלאזין בספרו נפש החיים (שער ג) יעויין שם, ולכן אמר **ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה וכו' שהרי רצונו ומחשבתו הוא היחוד העצום, וכן פעולותיו ביחוד גמור, ורק מסטרא דילן אנו מדברים בחילוק מדריגות, ולכן כל מאן דאפריש וכו' כאלו אפריש בך וכו'.**

ומה שאמר **ואנון אזלין כסדרן וכו'**, רצונו לומר הפעולות שאנו מדברים בו ית' באצילות, והם בכלל ג' מדריגות חד"ר, חד אריך הוא חסד, הוא להאריך אף ולגמול חסד וטוב, אף למי שאינו ראוי, בלי שיעור. וחד קצר, הוא הגבורה והדין, שאינו מאריך במדה זו, רק מעניש תיכף לעוברי

– מאיר התיקון –

⁹⁰³ מתפילת ר' נחוניא בן הקנה. ועי' ע"ח (שער כו פ"ב): באצילות כל האורות וכל הצלמים וכל הכלים נקרא אלהות גמור אחד יחיד ומיוחד כנזכר בהקדמת תקונים איהו וחיינו וגרמוי חד בהון.

רצונו. וחד בינוני, הוא הרחמים, שאינו מוותר לגמרי, אבל אינו מעניש תיכף רק במיזוג החסד, היינו לפרוע מעט מעט או להאריך זמן עד שישוב בתשובה וכדומה, כל מדה ומדה כפי רצונו ית' הידוע לטובת הבריאה.

ואנת הוא דאנהיג לון. הוא מחשבתו ית' שהוא הנשמה, המתלבש בפעולותיו כנשמה המנהגת אברי הגוף לפעול פעולתם.

ומה שאמר, **ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא**, כיון בזה כוונה עמוקה, כי אף שנתבאר שיש מדריגות רבות ועולמות יותר עליונים מאצילות, שהם אדם קדמון ואורותיו ומה שלמעלה, אשר הם שרשים עליונים לאצילות, אין זה אלא בכלים, רצונו לומר בפעולות עצמם, שהם הולכים במדריגה עד שבאים בגבול ושיעור הראוי להנהגת הנבראים, אבל בפנימיות המתלבש בהם, שהוא רצונו ית' המתלבש, אין בו חילוק מדריגות למעלה ולמטה, כי הקו המתלבש בשימו⁹⁰⁴, הוא אחד מלמעלה עד למטה סוף כל המדריגות, והרצון שיהא אצלו ית' בעולמות, והעולמות העליונים אל מה שמגיע מפעולותיו בעולמות התחתונים, שאף שהפעולות עצמם הם הולכים בהדרגה, אינו שווה פעולותיו למעלה לנשמות בעולם הבריאה, למה שפועל ביצירה במלאכים, וכל שכן למטה בעשיה. אבל הרצון הפנימי שווה בכלם, שהכל רצון אחד, שכיון בו הוא ית' בבריאת עולמו, בשביל הטוב, להיטיב לזולתו, רק שכך רצה וראה ית', שלבוא לתכלית הטוב, צריך שיהיו פעולותיו הולכים בהדרגה נכונה, וזה שכתבו חכמי האמת שהרשימו היא הצמצום, שורש הכלים והעולמות, בהם חילוקי המדריגות, אבל קו הפנימי מתפשט בשווה עד סוף העשיה, וזה שאמר **דלית מאן דאנהיג לך [לא] לעילא ולא לתתא**, רצונו לומר, שאין מדריגות עליונות יותר מרצונו באצילות, שהכל רצון אחד בכלם בשווה ממדריגה ועילה היותר ראשונה, על העלול היותר תחתון, והבן מאוד עומק דברים אלו כי אי אפשר להרחיב הדבור בזה יותר.

והוא מה שרמז עוד בהסתר דבריו מה שאמר, **ולא מכל סטרא**, לומר שגם רצונו מתלבש במציאות הסט"א בעולם, אשר הוא מתנהג היפוך כל סטרא דקדושה, הכל ברצונו ית' כמו שכתוב (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה, והרצון שווה גם שם, הכל בשביל התיקון והטוב, וח"ו לחשוב רצון אחר זולת רצונו הטוב ית', שזה היה טעות כל הטועים שקצצו בנטיעות⁹⁰⁵, לחשוב שתי רשויות, והרחבתי הדבור בזה במקום אחר ואין כאן מקומו.

לבושין תקינת לון וכי. רצונו לומר, עולם הבריאה הוא לבושו ית', שאצילות כבר אמרנו שהם נשמה, וגוף הוא הרצון והפעולה, אבל משם ואילך, אנו מדברים בנבראים, והראשון הוא עולם הבריאה, שאינו עצמות פעולותיו ית', אלא חוץ ממנו, שהם בריאה ממש, שמקבל פעולתו. אבל הוא הראשון, קרוב לפעולות אצילות, ויותר במדריגה כמו הלבוש שדבוק אל גוף האדם. ועל זה רמזו רז"ל בבראשית רבה מה שאמרו (פ"ג ס"ד) מהיכן נבראת האורה, מאור לבושו ית', רצונו לומר, שכמו האור הוא בריאה ראשונה הנזכר במעשה בראשית, שבפשוטו מדבר מעולם התחתון הזה, והאור הוא אור המוחשי, הנראה לנו, שהוא הראשון במציאות נבראים המוחשים הנראים לנו למטה, כמו כן, עולם הבריאה הוא הראשון במדריגה שבנבראים. ולכן משם ממש יצא גם כן בריאה הראשונה למטה בעולם התחתון, ועל זה נאמר (תהלים קד ב) עוטה אור כשלמה. רצונו לומר, שהאור שאנו רואים למטה, הוא ממש במדריגת לבושו ית', שהוא העולם הזה, בריאה, שהוא גם כן הראשון.

וזה שאמר **דמתמן פרחין נשמתין לבני נשא**, כידוע שהנשמות הם מעולם הבריאה, ולכן הם ראשונים במדריגה, וגדולים יותר ממדריגת מלאכי השרת, שהם למטה בעולם היצירה כידוע, ועולם הבריאה הזה הוא לבושא דשכינתא (זהר ח"א כג ע"ב), שהוא המדה, קשר ההנהגה עם הנהוגים, שהוא מלכותו ית', והוא ההשגחה בנבראים נקרא שכינתו ית', מתלבש תחילה בבריאה, שהוא הראשון שבנפעלים, וזהו תכלית העבודה והתורה והמצוה, לקשר הנבראים עם השכינה, שישכון בהם כראוי. וח"ו על ידי העונות, עושים פירוד ומחיצה מבלדת בין ההשגחה והשכינה, לברואי. והוא מה שכתוב בזוהר הקדוש בכמה מקומות, דכל מאן דחב כאלו אפשיט לשכינתא לבושא (זהר ח"א כג ע"ב). וזה היה חטא אדם הראשון, שעשה פירוד בין אצילות לבריאה, ופגם בלבושא דשכינתא, כמו שביאר רבינו הגדול הגאון רבי אליהו ז"ל בפירושו לספרא דצניעותא

– מאיר התיקון –

⁹⁰⁴ פי' בצמצום המוזכר בריש ע"ח.

⁹⁰⁵ עי' תיקו"ז קלה ע"ב ז"ל: כל מאן דנטיל מלכות בלא ט' ספירן איהו מקצץ בנטיעון, וכל מאן דנטיל ט' ספירן בלא מלכות איהו כופר בעיקר.

(כט ע"ג⁹⁰⁶) באריכות יעויין שם סודות נוראים ועליונים מאד מאד. ונמצא שכלים דאצילות הם כגופים לגבי לבושה שהוא הבריאה, ועל סוד הנורא הזה, השכינה קובלת על קלקול התחתונים באמרה, פשטתי את כותנתי איככה אלבשנה וגו' (שיה"ש ה ג)⁹⁰⁷, ובמדרש רבה באיכה רבתי על פסוק (איכה ב יז) בצע אמרתו וגו', בזע פורפירא דיליה. והוא פגם הכסא, שאין מלכותו ית' נגלה בכסא משפטו.

ושמו מחולל וכו', והוא מה שאמרו (תנחומא כי תצא יא) שכל זמן ששמו של עמלק קיים, אין השם שלם ואין הכסא שלם וכו'. שהפעולות עקרים בהנהגה הם ו"ק ונוקבא, זו"נ, ו"ה של השם. ויחוד הפעולות עם נבראיו הוא א' של הכס"א⁹⁰⁸, שבו מתייחדים הנפעלים עם הפעולות, וזהו שאמר (שמות טז טז) כי יד על כ"ס י"ה, והוא היד השלוחה במקדש ה'. ומה שאמר, **וכמה גופין תקינת לון**, רצונו לומר כמו שנתבאר למעלה, שהפנימיות של הספירות דאצילות נקרא תיקונין, וכמו כן החיצוניות דאצילות הם נעשים פנימיות בבריאה, וכידוע שחיצוניות העליון נעשה פנימיות בתחתון⁹⁰⁹, ולכן הכלים דאצילות שהם הגופים נעשו תיקונים בבריאה שהם לבושין, רצונו לומר שהפעולות אצילות ית', הם פנימיות להנהיג הנבראים עצמם, ופעולותיו מתלבש בנבראיו, ואלו הגופים הם מדותיו ופעולותיו ית', ולהם יש שמות, חסד גבורה וכו', שהם עצמות הפעולות. מה שאין כן פנימיות הספירות דאצילות, אין נקרא בשם הפעולות עצמם חסד דין וכו', אלא רצונו וכוונתו בה⁹¹⁰.

וז"ש ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא וכו', רצונו לומר עצמיות הפעולות שנקרא בשם אברים דגופא ממש בטעם שנתבאר. וחושב סדר הספירות שהם כחות פעולותיו ית' ומדותיו בציוור אדם ממש, כמ"ש למעלה, שהאדם נברא בצלם אלהים, שכן פעולותיו ית' הם מסודרים ממש בסדר הרכבת האדם למטה, שהוא חותם תכנית ודמות כולל כל הבריאה, וזה שאמר **חסד דרועא ימינא וכו'**, שכן באמת הימין היא הנאדרת בכח הפעולה והמעשה יותר משמאל שהוא יד כהה, ומורה על שתי מדותיו ית' האחד מידת החסד, אשר היא להשפיע ברב טובה, והיא המנהגת לקיים הנבראים אף שאינם הולכים לעשות רצון קונם כראוי, כדי שלא יחרב העולם. וגם כי לסוף הסיבוב יתוקן הכל, ולכן הוא מכוונה בשם דרועא ימינא שהוא העיקר בפעולה באדם, וכן הוא עיקר בהנהגה לקיים העולם כמו שכתוב (תהלים פט ג) עולם חסד יבנה, מה שאין כן מדת הדין הוא רק לסיוע לצורך העבודה והבחירה. ותפארת הוא עיקר הגוף ושתי הזרועות נקשרים בו ופועלים עבורו, וכמו כן היא מדה באמצעית, היא העקרית בהנהגה שאין וותרנות בעולם, וכל מאן דאמר קודשא בריך הוא וותרן וכו' (ב"ק נ ע"א)⁹¹¹, רק משמש במדת החסד והדין כל אחד לפי מה שצריך. וכן הרגלים משמשים הם לגוף, והרגלים משמשים ביחד, שאין תשמיש לאחד בלי חברו. מה שאין כן הידים שיכול לשמש באחד מהם לבד, ואלו הם ב' מיני הנהגות, הא' בעולם הבא בגן עדן וגיהנם שם כל מדה משמשת בפני עצמה החסד לשלם שכר לצדיקים כצדקתם

– מאיר התיקון –

⁹⁰⁶ הוב"ד בשלימות אות כב.

⁹⁰⁷ עי' זר"ח ד ע"ב ותיקו"ז צו ע"א.

⁹⁰⁸ עי' תז"ח מה ע"ג: ואם חס ושלוש עברין עלייהו ישראל מתבדרין לארבע סטרין ושכינתא גלתה עמהון הה"ד ותמת שרה מיתה דילה דאסתלק י"ה מינה ואשתארת כ"ס חסר ובגין דא (שמות יז &) ויאמר כי יד על כ"ס י"ה:

תרגום: ואם חס ושלוש עוברים עליהם ישראל מתפזרים לארבעת הצדדים והשכינה גלתה עמהם זהו שכתוב ותמת שרה המיתה שלה שהסתלק ממנה י"ה ונשאר כ"ס חסר ומשום זה ויאמר כי יד על כ"ס י"ה.

בהגר"א: ואשתארת כס חסר - ה"א' דהכס"א גי' אלהים נמצא חסר ו' הרי חסר ממנה שהיא אחרונה י"ה:

⁹⁰⁹ עי' תיקו"ז יט ע"א כתר מלכות.

⁹¹⁰ עי' בהגר"א בתיקו"ז קיג ע"א: **אבל אינון דידעין כו' - ר"ל**, לכין כוונות ויחודים אותן היודעים הכוונות על בורין כל שם האיך יוצא משם הו"ה דעליו הם מיוסדים כל השמות דשמות הן בשכינה והו"ה בקב"ה כמש"ל סוף תיקון כ"ה וז"ש יכלין לנחתא חילא מתמן לגבי שכינתא כו' בכל מצוה ומצוה כוונה המיוחדת ומקובלת לכל מצוה כוונה אחרת בקבלה וז"ש בכל פקודא ופקודא כו' למינו כו' וההיות משונות בנקודות וכמש"ש והכל בכוונות דהוא עץ החיים כמש"ל ק' א' דתורה ומצות הוא עץ החיים גם לרבות כו' ובעה"ח אין רע לאפוקי שמושים לצרכי האדם בעץ הדעת טוב ורע כנ"ל. ועי' הקדו"ש מג ע"א.

⁹¹¹ ז"ל בשלימות: אמר ר' חנינא: כל האומר הקדוש ברוך הוא וותרן הוא, יותרו חייו, שנאמר: הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט, ע"כ. יותרו פי' יופקרו.

והגבורה להעניש לרשעים כרשעתם. מה שאין כן נצח והוד הם מנהיגי עולם הזה שבו המדות ממוזגים, שאי אפשר לשלם לצדיקים בעולם הזה ולהעניש לרשעים בעולם הזה, ועולם הזה אי אפשר לו להתקיים במדות הפשוטים לבד כי אם במזוג המדות ביחד, וכמו שכתב בזה רבינו הגדול הגאון רבי אליהו ז"ל בכתבים⁹¹².

ויסוד הוא הברית, שבו מתחברים כחות כל האברים ופועל להשפיע למקבל להוליד תולדות, והוא המדה שכוללת קישור כל הפעולות ומיזוגם יחד, למוסרו להשגחה בעולם התחתון, שהוא השכינה השורה בתתונים, ונקרא פה, שכמו שהפה הוא סיום כל חושים שבראש, ומגלה כל מה שהאדם חושב ומסדר במחשבתו אל הפועל. והפה הוא המעביר הפעולה מן המחשבה אל המעשה, ולכן הוא בסיום הראש, בין הראש ובין הגוף. וכמו כן השכינה הוא האמצעי והמעבר בין פעולות ההנהגה אל ההשגחה בנבראים, ולכן נקרא פה. וכמו שתורה שבעל פה היא מבארת כל מה שסתום ונסתר בתורה שבכתב, כמו כן השכינה הוא גילוי מה שמסודר בכחות ההנהגה של מעלה אל הנהוגים. ואחר שביאר כלל ההנהגה בו' תחתונים מחסד ולמטה שהוא גופא חוזר לפרש ענין הג' ראשונות כתר חכמה בינה מה עניינם.

ואמר **חכמה מוחא** וכו' רצונו לומר כמו באדם יש הרהור בכלל, ואחר כך מחשבה בפרט⁹¹³, שהרהור הוא במוח, ואחר כך מחשבה בפרט בלב. כמו כן הוא בסידור כחות הפעולה הוא תחילה הרהור בכלל, ואחר כך במחשבה בפרט, והם נקראים מוחא ולבא, והם חכמה ובינה. כידוע שסדר הפעולות מאתו ית' הם בשני דרכים האחד בכונה רצויה וגלויה, והב' בבחינת הסתר פנים רק בקיום לבד. וכן הוא סדר הנהגת הנבראים כשהם עושים רצונו של מקום אז הוא ית' פונה אליהם בסבר פנים יפות בכוונה רצויה להיטיב לברואיו, והוא כביכול כאלו מחשבתו ורצונו מתקיים בזה והם חכמה ובינה. מה שאין כן אם אין עושים רצונו של מקום, אז כתיב (דברים לא יז) והסתרת פני מהם וגו', ורק מנהיג ברואיו לא לפי עומק מחשבתו והשפעה יתירה, והוא רק המעשה לבד. והוא כמו שכתבנו במקום אחר בענין תפילין דמארי עלמא (ברכות ו ע"א) שהם תפילין של ראש ושל יד, שזה בגלוי, וראו כל עמי הארץ וגו' (שם כח י), וזה באתכסיא וכו'. והוא ענין הסתלקות ג' ראשונות, ונשאר ההנהגה בו"ק לבד, ורק ניצוץ מחשבתו מאיר בהם, והם מוחין דקטנות. וכתר איהו קרקפתא והוא הרצון העליון שקודם ההרהור, והוא קשור ברעותא דלעילא שהוא עתיק שלמעלה ממנו, ונקרא כתר מלכות והוא תכלית עליית הרצון בכוונתו ית', שבה נשלם ומתעלה מלכותו ית' לעילא לעילא.

כ. עי' זהר (ח"ג רכה ע"א): איהו שליט על כלא ולית מאן דשליט ביה איהו תפיס בכלא⁹¹⁴ ולית מאן דתפיס ביה⁹¹⁵ ואיהו לא אתקרי יהו"ה ובכל שמהן אלא באתפשטות נהוריה עלייהו⁹¹⁶ וכד אסתליק מנייהו לית ליה מגרמיה שם כלל מנהון (קהלת ז כד) עמוק עמוק מי ימצאנו⁹¹⁷: תרגום: הוא שולט על הכל, ואין מי ששולט בו הוא תופס את הכל, ואין מי שתופס בו, והוא לא נקרא יהו"ה ובכל השמות, אלא בהתפשטות אורו עליהם, וכשמסתלק מהם, אין לו מעצמו שם כלל מהם, "עמוק עמוק מי ימצאנו".

– מאיר התיקון –

⁹¹² עי' ליקוטי הגר"א בסוף ספרד"צ ל"ח ע"ג וז"ל, הנהגת העולם בכל זמן הוא ברחמים, והן ו"ק, ג' כלילין בג', ג' מתנהג העליונים שם בחסד גמור או בדין גמור או ברחמים גמורים, וכן בעה"ב בגן עדן העליון, וגיהנם, ובינונים, אבל התחתונים בעה"ז א"א להתנהג בהם, ולכן מתנהגים עי' נה"י כולם ממוזגים, ומלכות הוא תכלית הבריאה והוא דמיון הכתר, עכ"ל.

⁹¹³ עי' דברי הגר"א לעיל כ ע"ג ד"ה בריש, ועיי"ש זהר ח"ג הערה. **Error! Bookmark not defined.**⁹¹⁴ להנהיגם לכל רצונו (אור יקר).

לקושרם, ואפילו בעת תפיסתו בהם אינם תופסים בו (אור יקר).

⁹¹⁵ בהתפשטו למטה אל תאמר שישלוט האצילות על אין סוף שבבריאה (אור יקר).

⁹¹⁶ שם זה דווקא אליו בהתלבשו באצילות כי באין סוף בלי הצטרפו אל נפעליו לא יצדק בו לא אות ולא נקודה ואין השגה לשום נמצא בו (אור יקר). בהם [בי"ס דאצילות] מתגלה להקרא בשם, ולהמציא על ידו את כל המציאות כולו, ולהתגלה בכל התורה כולה (הקדו"ש לט ע"ג).

⁹¹⁷ אין אומרים עמוק עמוק מי וכו' להורות שהשגתו נפלאה אמנם יש בו השגת דבר מה או אל איזה נאצל, שאין הכוונה אלא שאין השגה כלל ועיקר (אור יקר).

כא. עי' זהר ח"ב מב ע"א: ובגין דא יימא איהו אף על גב דאנא אדמה לכו בדיוקניכו אל מי תדמיוני ואשוה דהא קדם דברא⁹¹⁸ אקודשא בריך הוא דיוקנא בעלמא וצייר צורה הוה הוא יחידא⁹¹⁹ בלא צורה ודמיון ומאן (נ"א ואית) דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לכו בדיוקנא⁹²⁰ אסור למעבד ליה⁹²¹ צורה⁹²² ודיוקנא בעלמא לא באות ה' ולא באות י' ואפילו בשמא קדישא ולא בשום אות ונקודה בעלמא והאי איהו כי לא ראיתם כל תמונה מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיתם:

תרגום: ולכן הוא יאמר, אף על פי שאני אדמה לכם בדיוקנכם "אל מי תדמיוני ואשוה". שהרי, קודם שברא הקדוש ברוך הוא דמות בעולם וצייר צורה, היה הוא יחיד בלי צורה ודמיון. ומי (ויש) שנודע לו קודם בריאה, שהוא מחוץ לדמות, אסור לעשות לו צורה ודמות בעולם, לא באות ה' ולא באות י', ואפילו בשם הקדוש, ולא בשום אות ונקודה בעולם. וזהו "כי לא ראיתם כל תמונה", מכל דבר שיש בו תמונה ודמיון לא ראיתם.

כב. עי' בהגר"א בספד"צ כט ע"ג: וז"ס הלבושין של אדה"ר שבאו לנמרוד ואח"כ לעשו⁹²³ שהוא נחש הקדמוני שלקח הבגדים מאדה"ר, ויעקב שהיה דוגמא דאדה"ר כידוע⁹²⁴, ותקח רבקה את בגדי עשו כו' ותלבש את יעקב בנה הקטן (בראשית כז טו), והענין כי יעקב בנוקב' כמ"ש בר"מ סוף ח"א (רסו ע"ב) כמ"ש"ל (כד ע"ב), והוא בכסא ששם הבגדים, ואמר בפרשת בראשית (כב ע"א) דאבא לא רצה לברא אדם דבריאה, ואמר אמא בתר דחובא תלי באמא ולא באבא אנא בעינא למברי ליה בדיוקנא דילי כו' בזמנא דחב כתיב ובפשעכם שלחה אמכם ותריך אמיה כו' וז"ש עלי קללתך בני ולכן לקחה היא את הבגדים ותלבש אותו, שבאמא תליא מלתא, וכן בשמואל ומעיל קטן תעשה לו אמו (שמואל א' ב יט), וזכה ללבושין, ולבושין הן בכסא ששם המלוכה, כסא דוד, ולכן משח מלכין שאול ודוד, ולכן מסר סימן לשאול קריעת המלוכה בקריעת הלבושים, וכן בירבעם, ותפשת בבגדו של ירבעם, כמ"ש למעלה (ט ע"ג), וכן חמוץ בגדים מבצרה כנ"ל (שם).

וכן סוד הלבושין בג"ע הכל בסוד המצות שהן בעולם הבריאה לבושא דשכינתא⁹²⁵, ולבושין דאדם, ושם שכר ועונש, וז"ס נשמות דאזלין ערטילאין⁹²⁶, כי לבוש שלהן בקליפה, וכל התורה

– מאיר התיקון –

⁹¹⁸ קודם האצילות (אור יקר).

⁹¹⁹ אותה הבחינה אינה מושגת אלא אל עצמותו והוא יודע את עצמו ולא לזולתו (אור יקר).

⁹²⁰ רוצה לומר מי שירצה להשיג אלהותו בבחינתו קודם האצילות דהיינו אין סוף (אור יקר).

⁹²¹ עי' לקמן אות כג.

⁹²² שאין שם לא חכמה ולא [בינה?], ולזה נאמר שלא ידעהו, וגדר שנדעהו, שלא נדעהו, וההשגה שם הוא השגה שישג האדם שלא ידע, והיינו אומרם לא ראיתם כל תמונה כלומר השגתם באמתות שלא יצדק בו שתאמר שהשגתם שום השגה, וזהו שאמר מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיתם אמנם השגתם באמתות חיוב מציאותו אמנם לא השגתם מהו (אור יקר).

⁹²³ עי' רש"י פסחים נד ע"ב ד"ה בגדו של אדם הראשון, ז"ל, שהיו חקוקות בו כל מין חיה ובהמה, והוא נמסר לנמרוד על כן יאמר כנמרוד גבור ציד (בראשית י'), ועשו הרגו ונטלו, לפיכך היה איש ציד, והן שכתוב בהן החמודות אשר אתה בבית (שם כז), ואני שמעתי בגדיו של אדם הראשון היינו כתנות עור שהיו לו, ע"כ.

⁹²⁴ עי' ב"ב נח ע"א, שופריה דיעקב מעין שופריה דאדה"ר.

⁹²⁵ לשון התז"ח מא ע"ג ה"ד לעיל ריש כט ע"ב.

⁹²⁶ פי' ערומים. ועי' זהר כי תצא רעח ע"א, וכן ת"ז כג ע"ב. ועי' בבהגר"א על ת"ז קיב ע"ב ז"ל, נשמתו דאזיל ערטילאין הם אותן שלא זכו אל הנשמה ואין להם לבושא, עכ"ל. ועי' דהיינו ז"ל, ולא אר"א, שכן אר"א זכו לכתנות אור. ועי' פת"ש פנימיות וחיצוניות פתח כג וז"ל, וכ"ז שהאדם חי ונפשו מתלבשת בגופו, אין להם [לקלי'] יכולת להענישו ולאחוז בו, שהגוף הוא מגין בעדו והוא שכ"ז שהוא חי אז הקדושה העליונה מגינה בעדו שלא ימות אולי ישוב בתשובה כדי להחזירו לטוב, והוא מסוד הארת אימא עילאה דרגא דתשובה, סוכת שלם דפריסת גדפהא כו', ולכן המת מטמא באהל, שכ"ז שנפשו היה מלובש בגופו לא היו יכולים לאחוז בו עד שיצא מגופו, והוא בסוד מ"ש בכמה מקומות, נשמות דאזלין ערטילאין שכאשר יוצא מן הגוף אז מתלבש בלבושים צואים שלו שבהם מקבל עונשו, והנה גם בחיים אף שנפשו קשורה בגופו אינו אלא מדרגות תחתונות שבו, אבל למעלה הוא ערום ושם באמת הסט"א מסבב אותו מכל צד, שבאמת נפשו ורוחו של הרשעים בגיהנם גם בחייו והם כחות הסט"א המסבבים אותו, ורק שמצד שכחות הנפשיות שלו שמתלבשים בגופו, וכל זמן שהוא חי אז הגוף מגין נגדם, אינו מרגיש בזה כי אם אחר הפרד נפשו מגופו, עכ"ל. ועי' פת"ש פנימיות וחיצוניות כד וז"ל, ויתפרו עלי תאנה ויעשו להם חגורות שכאשר נעשו בסוד

ומע"ט הכל תלוי בלבושין אלו כמש"ל בפרשת בראשית הנ"ל, וז"ס ומעיל קטן תעשה לו אמו, כי באמא תליא מלתא, ולכן אמר ומעיל קטן, כי שם⁹²⁷ הוא המאור הקטן, כמ"ש בפרשת בראשית (דף כ ע"א וכ ע"ב) ויעש אלקים את שני המאורות הגדולים כו' עד רקיע השמים לאתקנא בהו כורסייא דדוד, והענין כמ"ש לעיל (סוף פרק ג') כי כלל⁹²⁸ האצילות הוא יה"ו ובחינת התפשטות של מלכות למטה הוא ה', כמ"ש למטה ובכסא שם אלקים שהוא עץ הדעת טוב ורע שם אלקים משתתף במלאכים ובכל העולמות ובבני אדם ואפילו בס"א אלהים אחרים, והוא בבריאה שם עץ הדעת טוב ורע ובכסא אתתקן הכל שמא שלים⁹²⁹ הוי"ה אלקים, וכן הוי"ה⁹³⁰ נשלם, ה' אחרונה לא נשלם עד שנשלם הכסא כמש"ל (כח ע"ד), וז"ס ומעיל קטן וכן בעלת אוב כשראתה אותו זקן עוטה מעיל, אמרה (שמואל א' כח יג) אלהים ראיתי עולים מן הארץ, שהמעיל הוא סוד אלקים כנ"ל, ולכן הס"א רודפת אחר הלבושין כמש"ל, וכן אחר הירכים, ששם אחיזתן⁹³¹ כמש"ל (ט ע"ד), הני מאני כו' הני ברכי כו' (ברכות ו ע"א), וכמ"ש בסבא פרשת משפטים כנ"ל (קי ע"ב) ובשניהם זכה⁹³² בלבושין כנ"ל וברגלים כמ"ש בפרשת בראשית (דף כא ע"ב) והוא צולע על ירכו כו' עד דאתא שמואל⁹³³ כו' ע"ש כל המאמר, וכן בסבא פרשת משפטים כנ"ל וז"ס בגדי כהונה שמכפרים, וז"ס (אסתר ה א) ותלבש אסתר מלכות ומרדכי יצא בלבוש מלכות (אסתר ח טו), ואמר בזוהר שלח לך (קפג ע"ב) דאתלבשו ברוחא דקודשא והן הלבושין של צדיקים בג"ע, שמתחלה היה לבוש אדה"ר בג"ע, ואמר בזוהר שהלבוש הוא מד' רוחין שבג"ע, והוא ד' חיות שבכסא, וז"ס ביהושע בן יהוצדק כ"ג וילבישהו בגדים והשטן עומד על ימינו לשטנו (זכריה ג א), שכל קטרוג השטן ואחיזתו באלו הלבושים שלא יתלבש בו האדם, (זכריה ג ב) ויאמר ה' אל השטן יגער כו' ויאמר כו' אם בדרכי תלך ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה, ר"ל שיתן לו גם את הרגלים, שהמלבושין ורגלים⁹³⁴ תולין זה בזה, וכמ"ש לקמן בין העומדים האלה הן שרפים עומדים שהן נגד הס"א נחש שרף כידוע, וכמ"ש פרשת תזריע (דף מז ע"א) הנחשים השרפים כו' עד להתייצב על ה', ולז"א האלה.

כג. דהא קדם דברא קב"ה דיוקנא בעלמא, [ר"ל קודם שהמציא את האצילות], הוה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון ומאן דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לבר מדיוקנא, [ר"ל כשמדברים מעצמותו ית"ש אשר למעלה מאצילות], אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא, לא באות ה' ולא באות י', ואפי' בשמא קדישא כו', אבל בתר דעבד האי דיוקנא דמרכבה דאדם עלאה, [ר"ל אחר שהאציל את האצילות שהוא המציאות דהשם הוי"ה, וכל השמות הקדושים כולם המסתעפים ממנו], נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא יהו"ה, [שנקרא מעתה הוא עצמו בהשם הזה, כי ע"י שנחית תמן והתייחד בהם ונעשה חד עמהם. הנה נתגלה ומתראה הוא עצמו ע"י האצילות בהשם הזה], בגין דישתמודעון ליה, [כדי להתגלה ולהודיע עי"ז למטה]. וע"ש כל הענין, וכן בתפילת אליהו ובהקדמת תיקונים (ד' ע"ב) (הקדו"ש טל ע"ג). והנה כן הוא החיוב במכש"כ לדעת ולהבין כי כל אלו הגילויים כולם, שהם כל שמותיו ית', וכל העניינים אשר אנו מדברים באצילות כולו, הנה נמנע ואסור הוא לייחסם כמו כן בא"ס עצמו קודם שנתגלה, וכן בבחי' א"ס אשר למעלה מגלוייו. והגם שהוא באמת כלא חד, כי א"ס גופה

– מאיר התיקון –

ערטילאין ונסתלק הגנת אימא אז נאחז בו קליפת נוגה שבו חטא, עכ"ל, ועי' פת"ש קלי' כו' וז"ל, והענין לבוש הנשמה הוא מאימא כמ"ש הרב ז"ל (מ"ן ומ"ד פרק יב) שהם לבושי המוחין כי הנשמות קודם שבאו לעולם הם אזלין ערטילאין, עכ"ל.

⁹²⁷ בבריאה. ועי' תז"ח מט ע"ד.

⁹²⁸ עי' לעיל פ"ג כו' ע"ג (לט"ו).

⁹²⁹ עי' דע"ה ח"ב דרוש ד' ענף ט' סי' ב' ג' (לט"ו). והוא בדף מח ע"א, שם מבאר שבחינת שמא שלים מתגלה בעת שז"א מלביש את עיקר קומת א"א, דהיינו חג"ת נה"י, משא"כ בעת קטנות שאין מתגלה בחינת שמא שלים, אז אין ז"א מלביש אלא את נה"י דא"א. ועי' שם דף מט ע"ג שאז ירדו כל ה"ס דא"א לז"א.

⁹³⁰ אצ"ל היה"ו – כן נוסף בגליון דפוס שערי הזהר.

⁹³¹ עי' פת"ש יעקב ולא א' שטעם הדבר הוא שכאן ריק אחר הסתלקות עיקר המאורות (וכן בגדלות דז"א לב).

⁹³² שמואל הנביא.

⁹³³ עי' לש"ו כללים ח"א סט ע"ג, הובא לעיל הערה. **Error! Bookmark not defined.**

⁹³⁴ נדצ"ל תלויין.

הוא עצמו אשר נתגלה בכל השמות ובכל האצילות כולו, אך למעלה מהאצילות הנה אסור לייחס אותן העניינים בו, וכמ"ש ברע"מ (פ' בא מ"ב ע"ב) דהא קדם דברא קב"ה דיוקנא בעלמא כו' (שהוא קודם שהאציל את כל האצילות, ע' פורס שער עצמות וכלים פ"ח) הוה הוא יחידאי בלא צורה ודמיון, ומאן דאשתמודע ליה קדם בריאה דאיהו לבר מדיוקנא (מי שעוסק בו קודם האצילות ולמעלה מהאצילות) אסור למעבד ליה צורה ודיוקנא בעלמא, לא באות ה' ולא באות י', ואפי' בשמא קדישא, ולא בשום אות ונקודה בעלמא, והאי איהו כי לא ראיתם כל תמונה, מכל דבר דאית ביה תמונה ודמיון לא ראיתם. אבל בתר דעביד האי דיוקנא דמרכבא דאדם עלאה (שהוא אחר שהאציל האצילות), נחית תמן ואתקרי בההוא דיוקנא יהוה כו' ע"ש. וע' עוד בהקדמת תיקונים (דף ז' ע"ב) שמבואר שם כי כשם דכל מאן דמצייר דיוקנא דבי"ע באצילות הנה הוא בכלל מ"ש (דברים כז טו) ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה מעשה ידי חרש ושם בסתר, שהוא בסתרו של עולם (וכמ"ש ג"כ באדר"ק סע"ב) כן הוא ג"כ מי שמצייר הדיוקן דאצילות בא"ס עצמו אשר למעלה מהאצילות, הנה הוא ג"כ בכלל אותו הארור רח"ל. והרי לנו מכ"ז חיוב ההבדל אשר אנו מחויבים לדעת ולהבין בין כל דרגא ודרגא אשר גם באצילות גופה, ומכש"כ מהאצילות ולמעלה, הגם שהוא כבאמת כולו חד וכמו שיתבאר למטה בדברינו בעה"י (דע"ה ח"א נד ע"א), ע' עוד ברע"מ (פ' בא מב ע"ב, ופ' פינחס רנו ע"ב ורנח ע"א) ובתו"ח (טו ע"ג ע"ד) (כללים ח"א לג ע"ג).

אמנם ענין אור שכינתו ית"ש השוכן בכולם, הנה הוא ג"כ בגילויים שונים, והוא לפי ענין פעולתו ית"ש בהם. כי בעולמות דא"ס אשר למעלה מאצילות כמ"ש בעגו"י (ריש ענף ד), הנה שם הוא אור שכינתו ית"ש התפשטות אור המלכות דא"ס עצמו בלי מסך כלל, והוא אור שכינתו ית"ש השוכן בהם לבחי' נשמה לנשמה. אך באצילות, הנה שם הוא שכינתו ית"ש דאור א"ס רק ע"י א"ק וכמ"ש הרב בסדר אצילות בקיצור (פרק ג), אמנם הוא כי ע"י א"ק הנה מתלבש אור א"ס עצמו ג"כ בכל אצילות כולו, והוא אור שכינתו ית"ש דאור א"ס השוכן בכל האצילות כולו בבחי' נשמה לנשמה, ומתייחד בכל אצילות להיות חד עמהם, ועי"ז הנה נעשה כל אצילות ג"כ אלהו"ת גמור. ואינו נעשה אצילות כולו א"ס גמור גם אחר יחודו בה להעשות חד עמו, משום שיחודו שם הנה הוא רק ע"י א"ק וע"י הפסק הפרסא שבו, אך נעשה אצילות כולו אלהו"ת גמור שהוא יציאתו מפעולות דבלתי גבול לפעולות הגבול ומדה, כי זהו ענין דתואר אלהו"ת, וכל השמות כולם שהם רק על פעולות דגבול ומדה, כי אור א"ס עצמו אין לו תפיסה בשום שם כלל וכמ"ש ברע"מ (פ' בא מב ע"ב) דאסור למעבד ליה צורה ודיוקנא לא באות ה' ולא באות י' ואפילו בשמא קדישא ולא בשום אות ונקודה בעלמא כו', ע"ש וכנודע. וכל השמות הנה הם כולם רק על פי פעולותיו ית"ש, וכמ"ש לפי מעשי אני נקרא וכנ"ל, וכל פעולותיו ית"ש אשר במציאות העולמות כולם ובקיומם ובהנהגתם, הם כולם בגבול ומדה, וזהו כל תואר אלהו"ת וכל השמות כולם על פעולותיו אשר בהעולמות בי"ע, והם גילוייו אשר נתגלה לזה באצילות, כי ע"י התלבשו ויחודו באצילות, הנה יצא ונתגלה מבלתי גבול לגבול, שהוא מתואר דא"ס לתואר אלהו"ת וכל השמות כולם, ונתגלה א"ס בעצמו ע"י האצילות בכל השמות והכינוים ותוארי שבח ותהלה המוזכר עליו בתורה, כדי להמציא את העולמות בי"ע להנחותם מנועמי וזיוו כנ"ל, וכמו שבארנו בזה בכמה מקומות מדברינו (כללים ח"ב מד ע"ג).

ועי' עוד ביאורים ח"א ו ע"א, והוא כל העניינים שהם מכבשי דרחמנא, שהם מהנהגתו הנעלמה ית"ש, שכ"ז הוא מתפשט ונמשך מהג"ר, ועל זה אמרו כי מבינה ולמעלה לית שאלה, כי אין בריה יכול לעמוד ע"ז. אבל בהשכלת ידיעת אורם גופה אשר למעלה, הנה בזה אין איסור כלל לדרוש ולחקור בהם, וכמו שראינו בהאדרות ובדברי האריז"ל, ומותר ומצוה הדרישה והחקירה בכל ידיעת אורות הנאצלים כולם אשר מהצמצום ולמטה, ואין האיסור רק אלא בעצמות אמיתות הנעלמה ית"ש אשר למעלה מהצמצום, וכמ"ש ברע"מ (פ' בא דף מב ע"ב) ע"ש, אבל מהצמצום ולמטה מותר ומצוה לדרוש ולחקור בכולם, כי אין אנו מדברים במהותם ח"ו אלא רק במציאותם. (ביאורים ח"א כ ע"ג), הרב בשער אח"פ (ריש פרק א) וכן בטנת"א (ריש פרק א), וכל מה שאנו מזכירים בחי' ספי' ופרצופים וגוף וכלים למעלה מהעקודים, הוא רק על שם שהם שרשים למה שלמטה באצילות, אבל לא שהם שם ח"ו. ע' ברע"מ (פרשת בא מב ע"ב) ובהקדמת תיקונים (ז ע"ב), שעל זה נאמר (דברים כז טו) ארור האיש אשר יעשה פסל כו' ושם בסתר בסתרו של עולם (ביאורים ח"ב יג ע"א), ועי' ביאורים ח"ב נא ע"ב, ונב ע"ג.

כד. הי"ס הם עשר עיקרים, אבל באצילות הנה היה הצורך שישתנה הגילוי דהו"ק ויוכלו כולם יחד דוקא ויעמדו רק בגילוי כללי אחת לבר. והסבה בזה הוא, כי משום שהאצילות הנה הוא השורש היותר קרוב להבי"ע, והיה הצורך להסתיר שם את האור דא"ס ולהצטמצם בהם כדי להוציא את הבי"ע על ידם (כללים ח"א סו ע"ד).

גם ידעת מפסוק מונה מספר לכוכבים (והוא בלק"ת וכן בשער הפסוקים תהלים קמז ואמר שם) כי ת"ת נקרא מספר - והוא מדברי הסבא משפטים (דף קה ע"א). ומבאר הרב שם הטעם כי ת"ת, שבו כלול הדעת, הנה הוא כלול מה"ח וה"ג כנודע, והם עשר הויו"ת, ובפשוטן הוא מ' אותיות, והוא מ' של מספר, ובמילואם הם ק' אותיות, והוא מ"ס של מספר, ובמילוי מלואם יש כ"ח אותיות בכל הויו"ה, והם עשר פעמים כ"ח והם פ"ר של מספר. והרי כי ת"ת נקרא מספר, וזהו שכתוב השמים מספרים, וכמ"ש בסבא שם. ות"ת הוא רוח כנודע, והרי לנו כי מספר הוא על הת"ת והרוח, ולכן נקראו ספי', משום שעיקרם הם בת"ת שהוא רוח שנקרא מספר, ועל שם זה נקראו בשם ספירות, משום שעיקרם הם רק בבחי' הרוח וכנז'. וזהו שאמר אליהו זל"ט (תיקו"ז דף יט ע"א) וקרינן לון עשר ספירן, כי נקראו ספירן משום שעיקרם הם בהרוח שנקרא מספר, והוא על שם הי' הויו"ת דפשוטים ומלואים ומילוי מילואים, שהם כלולים ומכוונים בתיבת מספר כנ"ל. ואותן הי' הויו"ת הם עצמן הי' ספי' שברוח, ונקראו ספי' ומספר ע"ש שהם נהרין ונצצין בכל מיני זוהר ואור וכמראה אבן ספיר כנ"ל. וזהו עצמו לשון ספי' ומספר (ומ"ש בע"ח כמ"ש דף י"ו וקרינן כו', צ"ל וזהו שאמר דף י"ג וקרינן כו' וכן הוא באדם ישר, והוא בתפילת אליהו בהקדמה שניה דתיקונים וכמו שפירשנו). וזהו שאמר אליהו (תיקו"ז דף יט ע"א) אח"כ עוד, לכושין תקינת לון כו' וכמה גופין תקינת לון כו'. והרי לנו מכ"ז כי עיקרן מה שנקראו בשם ספירות הם אינן הלבושין ואינן הגופין אלא רק העצמות שבתוכן, והוא בחי' הרוח שהוא הנקודות שבתוך האותיות (כי על הנפש אי אפשר לומר כי היא נכללת עם האותיות ונקרא בשמם וכנ"ל אות כ"א). ונתגלו הי"ס דרוח בבחי' נקודות, משום שהם נמשכים מחכמה אבא, שהוא נקרא נקודה עלאה, י' שבשם, וממנו נמשכו העשרה נקודות, שהם העשר ספירן דבחי' הרוח והז"א. והם ג"כ הי' אותיות דהשם מ"ה, שהוא גימטריא אדם, והוא רמוז ג"כ בחכמה, כ"ח מ"ה (זהר ח"ג כח ע"א), שהחכמה הוא הכח והשורש דשם מ"ה, כי מהחכמה הוא נמשך ויוצא, עד כאן לביאור דברי הרב בזה, וכללתי את כל לשונו בביאורי ובארתי והמתקתי אותם, כי הלשון לפי מה שכתוב לפנינו הוא קצר ובלי המתקה כלל. והנה האריך הרב בכ"ז לחזק את דבריו ולבאר וללמדינו איך שעיקרן דהי"ס הם רק בחי' הרוח והנקודות, והוא בז"א שהוא האות ו' דהשם הויו"ה ב"ה, והוא נמשך ויוצא מהאות י' דהשם הויו"ה שהוא החכמה, נקודה עלאה. אבל הנפש הנה הוא כלול בהאותיות שהם הגוף, ונכללין נפש וגוף יחד בהכ"ב אותיות, וכולן נקראו כ"ב אותיות וכנ"ל, ובזה הרי יש המשך ללשונו ונקשר דבריו זה עם זה (ביאורים ח"א סב ע"א).

עיקרן מה שנקראו בשם ספירות הם אינן הלבושין ואינן הגופין אלא רק העצמות שבתוכן, והוא בחי' הרוח שהוא הנקודות שבתוך האותיות (כי על הנפש אי אפשר לומר כי היא נכללת עם האותיות ונקרא בשמם וכנ"ל אות כ"א) (ביאורים ח"ב סב ע"א).

כה. שהם נעשו כולן אחד על ידו ובסוד רשות היחיד (דע"ה ח"א עז ע"ד). כל השמות הקדושים הנה הוא מה שעצמותו גופה נתגלה בגילוייהם אחר שנתלבש באצילות. והוא, משום כי אמתתו הנעלמה עצמו נצטמצם ומתפשט ושוכן באצילות ומתייחד בה ביחוד עצום עד שנעשית חד עמו (הקוד"ש ו ע"א).

הגם שבפנימית ובהעלם הוה באמת היחוד עצום מאד לעולם, אבל בחיצונית ובאתגליי חסר עתה היחוד דמלעילא לתתא הרבה מאד, וזהו הענין דלשם יחוד הראוי לומר ולכוון בכל מצוה ומצוה, כדי לייחד את המלכות בז"א ע"י אור א"ס שבפנימיותם, ר"ל שיאר ויתגלה האור א"ס שבפנימיותם ועי"ז יתייחדו זב"ז וכמ"ש אליהו זל"ט אנת הוא דקשיר לון ומייחד לון, ויתגלה עי"ז אור יחודו וכבוד מלכותו למעלה ולמטה ויתוקן עי"ז כל העולמות בי"ע מעביותם וזוהמתם, והרי תלוי תיקון כל העולמות רק ביחוד המלכות עם ז"א שהוא שיתייחד גילוי דשם אלהי"ם ואדנ"י שבבי"ע עם כלל האצילות והגילוי דהשם הויו"ה ב"ה שבז"א, כי בו נתגלה המאציל א"ס בהגילוי דהשם הויו"ה ב"ה וכנ"ל פ"ד, ולכן מוכרחים אנו לייחדם תמיד עם האצילות כולו כדי שיהיה הוא לבדו ימלוך נורא, ויכירו וידעו כל יושבי תבל כי לה' המלוכה, וה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (הקוד"ש נב ע"ב).

וכל יחודם הנה הוא ע"י האור דא"ס השורה בהם ומתגלה בהם תמיד (דע"ה ח"א יב ע"ב). לא היה מתייחד אור א"ס גם בכל הפרצופים שבא"ק עד עת התיקון דוקא, ואז נתתקנו כולם עי"ז בהתיקון דהיחוד דו"ן כהראוי. וכן הוא לעולם, ר"ל גם אחר התקון, הנה אינו מתגלה היחוד דאור א"ס בכל הספי' כולם אלא רק ע"י המלכות שהיא הנוק' הכללית של כולם, וכשהם מתייחדים עמה, והיינו כשהיא מתקשטת בקישוטהא, שהוא המעשים טובים דישאל. ובפרט ע"י קבלת עול מלכות שמים, והוא אמונת דישאל, כי הוי"ה הוא האלהים אין עוד מלבדו, הן בהתהוות כל המציאות, והן בהנהגת כל המציאות (דע"ה ח"א יד ע"א).

הספר וספר הם החו"ג, והסיפור הוא קו המכריע, אור היחוד שמייחדם, שהוא רזא דמתקלא הנודע בספד"צ (פרק א א ע"א), והוא מרזא דאור א"ס המאיר בהמוחין ע"י אורא עלאה אשר בגלגלתא השורה על הקרום, שהוא קרום המוח, קד"א, והוא אור היחוד שמייחדם, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון (דע"ה ח"ב צח ע"א). וכן הוא בביאורים ח"ב צח ע"ב.

כו. כל גילוי דבחי' הי"ס שבהם ובחי' הפרצופים שבהם הוא רק לעצמותם לבד אבל להזו"ן הם נעלמים (הקדו"ש לח ע"ד), והם בחי' חיי עולם הבא אשר עליו נאמר עין לא ראתה אלהים זולתך (שם נז ע"ג) כל ג"ר הוא מבחי' המדרגה העליונה והוא סוד מ"ש כל פחות מג' כלבוד דמי (דע"ה ח"א כג ע"ב). והם למעלה מהפרסא (כללים ח"א כז ע"א).

הג"ר בבחי' ממוצע בין ההעלם הגדול דא"ס לגילוי ית"ש שהוא בהז"ת. והרי נצטמצם אור א"ס ואינו מתגלה אלא מתחת הג"ר ולמטה באצילות (כללים ח"א נז ע"ב).

ושורשן של דברים הוא כאן שאו"א הכלליים הם נסתלקו ועלו למעלה והם נעלמים והנה הם הע"ב והס"ג שהם הפרצופים הפנימיים (כללים ח"ב יט ע"ג).

לכן לא זכה אליה שום אדם אפילו משה רבינו (כללים ח"ב נב ע"ג).

על זה נאמר מאמרם ז"ל פסחים נ' ע"א ובמדרש רבא ותנחומא פ' חוקת וכן הוא בפסיקתות פ' פרה על פסוק זכריה י"ד ביום ההוא לא יהיה אור יקרות וקפאון דברים המכוסים מכס בעוה"ז יהיה גלויים לפניכם לעולם הבא והוא ע"פ הנז' כי הג"ר לעתיד יוכללו גם הם בהז"ת ויהיו גם הם מהנגלות אשר הם לנו ולבנינו עד עולם (כללים ח"ב קלב ע"א).

ובמקומות אחרים על פסוק כי שאל נא לימים ראשונים כו' - הוא בפ' ויצא (דף קנח ע"א) ובריש פ' וארא (דף כב ע"א) ובפ' יתרו (דף צג ע"א) ופ' פקודי (דף רלב ע"א), ומבואר שם ושם כי השאלה הוא רק מחסד ולמטה, אבל הבינה איהו עלמא דאתכסיא ולא אתגלייא כלל, ולית רשו לבר נש לאסתכלא ביה, ועל זה נאמר (דברים כב ז) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, כי למעלה מן הו"ק לית מאן דיכיל למיקם עליה. וכן בתיקונים (בריש תיקון כב דף עא ע"א) ובתפילת אליהו (תיקו"ז דף יט ע"א), כי על החכמה ובינה נאמר (דברים כט כח) הנסתרות לה' אלהינו, ובפרט על הכתר הנה אמרו בסוף תיקון כ"ב (דף עו ע"ב) וכן בתז"ח (דף ה ע"ד), כי עליו אמרו רז"ל במופלא ממך אל תדרוש ובמכוסה ממך אל תחקור אין לך עסק בנסתרות. ואמר ג' דברים: מופלא, מכוסה, נסתרות, לרמז על הג' רישין שבכתר [ועי' דברי רבינו בתיקונים (ריש תיקון מד דף צא ע"ב ד"ה אמון) שאמר שם כי מכוסה הוא למעלה ממופלא, וכן אמר עוד בתז"ח (דף ג ע"א ד"ה דעליה, וכן בדף ה ע"ד ד"ה ואינון), אמנם בתיקונים ריש תיקון עי' מבואר בדבריו שם כי מופלא הוא למעלה, ונראה כי בתיקון עי' שם יש טעות קולמוס, ובמקום מכוסה צ"ל מופלא, ובמקום מופלא, צ"ל מכוסה ע"ש (דף קלח ע"א שורה ט י). ועכ"פ הוא כי בכל אלו המקומות מבואר כי למעלה מהז"ת הנה אין שאלה כלל. (ביאורים ח"א כ ע"ד).

עי' ביאורים ח"א לו ע"א, והנה כל בחי' האו"א אשר בי"ה שאמרנו, הנה הם נקראים נסתרות, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז דף יט ע"א) שעליהם נאמר (דברים כט כח) הנסתרות לה' אלהינו, והוא משום כי כל גילוי המאציל ית"ש אשר נתגלה להקרא בשם שהוא השם הוי"ה ב"ה, הנה הוא רק בז"א.

ולכן שם ס"ג היא שם סתים ושם מ"ה היא שמא המפורש (ביאורים ח"א נג ע"ב). כל פרצוף עליון נעלם כלפי התחתון, ולכן כל עליון נחשב כאו"א כלפי התחתון שנחשב כזו"ן (ביאורים ח"ב ו ע"ג).

בעולם האצילות אשר שם הוא עיקר הגילוי רק מהשם מ"ה, הנה נסדר שם שהגילוי דכל פרצוף הוא רק הז"ת שבו, כי גם גוף הגלגלתא הוא ג"כ רק מכלל הז"ת, וכמ"ש הרב במוחין דצלם (פרק

ז), ורק המוחין פנימים לבד הם הג"ר, והם בבחי' נסתרות, כי הם נעלמים מבפנים וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א) שעליהם נאמר (דברים כט כח) הנסתרות לה' אלהינו. ונקרא הג"ר דכל פרצוף בשם גדלות, כי הם למעלה ממדרגתו, כי עיקר מדרגתו כל פרצוף דהאצילות הוא רק הז"ת שבו, וכמ"ש בשער המוחין (ריש פרק ז). ומטעם זה הוא ג"כ, כי בכל פרצופי האצילות הוה כל פרצוף תחתון לגבי עליון רק בבחי' הז"ת אליו, כי אינו מתגלה ומתלבש מהעליון בהתחתון אלא רק מהז"ת שבו ולמטה. אבל הג"ר דהעליון אינו מתגלין בהתחתון כלל, כי הם גם בהעליון למעלה ממדרגתו כנו, והנה עומדים כל פרצופי האצילות כולם מיוחדים ומלובשים זב"ז רק בהז"ת לבד, שהז"ת דהעליון הוא מלובש בהתחתון (ביאורים ח"ב טו ע"א).

כו. המלכות היא לעולם קשורה בכל הפרצופים העליונים, והיא כלול בכולם וכולם נכללים בה, וכן בפנימיותה היא אחודה תמיד באור א"ס, ואינה נפרדת מיחודה ח"ו לעולם, והוא משום כי שורשם הוא לעולם רק בהקו האמצעי העיקרי, ואחווה שם. וכנודע שעצמותה היא הג' ההי"ן דהשם של י"ב. והיינו כי בהג"ר, מקומה הוא בהדעת, קשר של תפילין, ובחג"ת היא בת"ת שיוצאת מנקב החזה, ובנה"י היא בעטרת היסוד וכן עולה עד הכתר בסוד (ישעיהו מו י) מגיד מראשית אחרית כמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א), וכמ"ש הרב ג"כ בשבירת הכלים (סוף פרק ג), כי רק עי"ז היה לה הכח והאפשרות להוציא ממנה ועל ידה כל הבריאה כולה, וכן מתנהג עי"ז כל הבריאה בהנהגתו הנעלמה דאור א"ס ית"ש המנהיג אותם תמיד להכוונה התכליתית, כמו שבארנו בכ"מ מדברינו (כללים ח"א סז ע"ב).

עי' כללים ח"א סח ע"ב ז"ל: באותה המקום יתגלה לבסוף כל כוונתו כולה אשר כיוון בה ונתעצם עמה מהתחלתה עד סופה, והנה הוא המלכות דכל ספי' שהוא בחי' העשירית שבה, אשר היא תכלית כוונתו ית"ש אשר כיוון בכל המציאות בכלל ובפרט, והיא כולל את כולם ומתגלה בסוף כולם כלולה מכולם. והוא באשר שהיא כוונתו ורצונו עצמו המסבב את כל והמתעצם בהתהוות כל לצורך גילוייה, שהוא רק גילוי רצונו עצמו, וכמו שיסודו (ברכת אירוסין) שהכל ברא לכבודו, שכל המציאות הוא גלוי כבודו והוא עצמו רצונו, והוא מה שנאמר (משלי ט ז) כל פעל ה' למענהו. ונמצא כי המלכות היא סבת כולם וכלל כולם ותכלית כולם, כי בשורשה [והוא בכתר, כתר מלכות, מגיד מראשית אחרית (ישעיהו מו י)] היא סבת כולם, ובאמצעיתה היא כלל כולם [והוא בדעת, קשר של תפילין (ליקוטי תורה ויצא), ובחזה ובעטרת היסוד], ובסופה היא תכלית כולם, שתעלה היא עם כל צבאיה וכן כל הט"ס על ידה עד המלכות דא"ס (עי' לעיל כלל ד' ענ"ג), והיא ספי' המלכות העיקרית, שהיא הבריח התיכון מעילא לתתא ומתתא לעילא, והיא עתה עשירית של כל ספי', ומשלים כל ספי' לעשר, ונצמצמה עתה ונסתרת ונעלמת, שיהא כל תיקונה וגילוייה רק עי"י ישראל במעשי התורה והמצוה ובכל מאורעותיהם, וכמ"ש בדע"ה ח"ב דרוש ד' ענף י"ז י"ח ובכ"מ ולעיל כלל ט"ו ענף י"א.

עי' דע"ה ח"ב קס ע"א ז"ל: היא ראשית לכל ונעשית אחרית לכל. והנה היא בכל פרצוף בבחי' עטרה שבו, וכן היא עתה בעטרת דז"א, שעטרה דז"א הוא כתר המלכות. אך כ"ו הוא עתה בהששת אלפים שנה, שהוא שליטת הו"ק, הנה בכל הזמן הזה עומדת בצמצומה, והיא בהעטרה דז"א. אבל באלף הז', תעלה היא באימא, בעטרת שבה, וכמ"ש בספד"צ בסופו (לו ע"ב) קרן ביובלא אתעטר, ור"ל שמה שהיא עתה בעטרה דז"א, תעלה להיות בעטרה דאימא, ואז תהיה היא עטרה על ז"א, ובסוד (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה, וכמ"ש בזוה"ק (תרומה דף קנח ע"א) מסטרא דעלמא דאתי לאו איהי מאנא לגביה ולא משמשא לגביה אלא עטרה על רישיה (עי' לעיל הערה 518).

זה הסיבה שהה' תיקונים תחתונים דת"ד דא"א הם ה' תיקונים דכתר הם לנוק' (כללים ח"ב לג ע"א).

כללות כל גילוייו ית"ש בסיבת הכל ובהנהגת הכל ובתכלית הכל הוא הכל בהמלכות וכל הט' ראשונים כח"ב חג"ת נה"י הם ג"כ רק גילוייה דהמלכות שירדה ונתגלה בה מגילוי לגילוי כדי להתגלה לבסוף בעצמותה גופה שהוא המלכות ר"ל שהכל הוא רק בהמלכות ועצתו ובהנהגתו מהמלכות דא"ס עד המלכות דאצילות והוא סוד אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהי"ם ישעיהו מ"ד והוא ג"כ מ"ש אליהו זל"ט כי עליה נאמר מגיד מראשית אחרית כי גילוי בהכתר הוא ג"כ רק כדי להתגלה לבסוף בהמלכות ולכן הנה היה גילוי הראשון אשר לכל הנאצלים כולם בהמלכות דא"ס וגילוי האחרון אשר לכל הנבראים כולם בהמלכות דאצילות כי רק היא סיבת

הכל והכל הוא בשבילה למלוך על כל המעשים שיתגלה מלכותו יתברך לעילא ותתא כי רק זה הוא תכלית הכל כנז' (כללים ח"ב נ ע"ב).

כח. ליקוט בענין שם מ"ה: הוא האורח הכללי דאצילות וגילוי, והוא השם המפורש העיקרי כשהוא בניקוד מוצא אותיות הפשוטים (הקדו"ש טז ע"ב).

כל שאר השמות מסתעפים ממנו ונתלים ונאחזים בו והנה הוא החלון המאיר ומזהיר בהבי"ע, ודרך אותו החלון אנו משתמשים ג"כ באור א"ס עצמו. וכשאנו מכוונים בהשם הויה ב"ה ומזכירים את השמות התלויים בו ומסתעפים ממנו, כמו אל אלהים צבאות שדי אדני, או שאר כל השמות כולם הנזכרים בדברי חכמי האמת, הנה אנו מגיעים בזה לאור א"ס עצמו ממש אשר למעלה למעלה, בלי גבול ותכלית כלל כי הרי הוא עצמו התפשט והתגלה אלינו בהשמות הללו, ואחדותו הרי הוא הולך ונמשך בלי תכלית כלל, וכנ"ל בהמשל מאור השמש אשר בהמסך והחלון ודי בזה (דע"ה ח"א נו ע"א).

ע"י כללים ח"א קב ע"ב: כי עיקר אור המ"ה דהתיקון, הנה הוא אור המ"ה שהוא תולדות היסוד, והוא ג"כ סוד הדעת עלאה רזא דמתקלא הנמשך מאור א"ס המייחד את הכל, והוא תמיד בפנימיות כולם הנושא את כולם שם קי ע"ג: והוא עיקר אור התיקון.

שם ח"ב ע ע"ג: עיקר שליטת המ"ה הוא באצילות כמ"ש כאן (וכן ביאורים ח"א נג ע"ב).
שם קיט ע"ד: האצילות הוא המ"ה הכללי

וע"י ביאורים ח"א סא ע"ד, שכל האצילות סובב והולך רק עליו וכל הנהגת האצילות הוא על ידו, והוא מדריגת הרוח והוא עיקר האדם דאצילות, שלמעלה הנשמה היא נעלם.
ע"י ביאורים ח"א עא ע"א אותן הי"ס דגדלות הם העשר אתון דשם מ"ה דהתיקון והוא עומד בפנימיות כל העולמות כולם, ואפילו שהתיקון מדבר על האצילות אבל ע"י האצילות מתפשט הארת השם מ"ה בכל העולמות.

השם מ"ה הוא פנימיות האצילות על ידי השם ע"ב שהוא החכמה שמתלבש במ"ה והוא כחו ועיקרו (ביאורים ח"ב מז ע"ד).